

Holy Bible

Aionian **Edition®**

Muqeddes Kalam (yāngi yezik)
Uyghur Bible (pinyin script)
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Mukeddes Kalam (yāngi yezik)

Uyghur Bible (pinyin script)

New Testament

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 7/13/2024

Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0

Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matta	1
Markus	35
Luka	57
Yuhanna	94
Rosullarning paaliyatlari	122
Rimliklaroga	159
Korintliklaroga 1	175
Korintliklaroga 2	190
Galatyaliklaroga	200
Əfəsusluklaroga	206
Filippiliklaroga	211
Kolossiliklarga	215
Tesalonikaliklaroga 1	219
Tesalonikaliklaroga 2	223
Timotiyoga 1	225
Timotiyoga 2	230
Tituska	233
Filemonoga	235
Ibraniylaroga	236
Yakup	248
Petrus 1	252
Petrus 2	257
Yuhanna 1	260
Yuhanna 2	264
Yuhanna 3	265
Yəhuda	266
Wəhiy	268

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Əysa: — I Ata, ularni kəqürgin, qünki ular özining nemə kıliwatқанlığını bilməydu, — dedi.

[Ləxkərlər] qək taxlap, uning kiyimlərini belüxüwəldi.

Luka 23:34

Matta

1 Bu Ibrahîmning oqli wə Dawutning oqli bolqan Əysa Məsihning nəsəbnamə kitabidur: — 2 Ibrahîmdin Ishak tərəldi, Ishaktin Yakup tərəldi, Yakup Yəhuda wə uning aka-ukilirining atisi boldi; 3 Yəhudadin Tamar arkilik Pəraz wə Zərah tərəldi; Pərazdin Həzron tərəldi, Həzrondin Ram tərəldi, 4 Ramdin Amminadab tərəldi, Amminadabdin Nahxon tərəldi, Nahxondin Salmon tərəldi, 5 Salmondin Raḥab arkilik Boaz tərəldi, Boazdin Rut arkilik Obəd tərəldi, Obədtin Yəssə tərəldi, 6 Yəssədin Dawut padixah tərəldi. Dawuttin Uriyaning ayali arkilik Sulayman tərəldi, 7 Sulaymandin Rəhoboam tərəldi, Rəhoboamdin Abiya tərəldi, Abiyadin Asa tərəldi, 8 Asadin Yəhoxafat tərəldi, Yəhoxafattin Yəhoram tərəldi, Yəhoramdin Uzziya tərəldi, 9 Uzziyadin Yotam tərəldi, Yotamdin Ahaz tərəldi, Ahazdin Həzəkiya tərəldi, 10 Həzəkiyadin Manassəh tərəldi, Manassəhdin Amon tərəldi, Amondin Yoxiya tərəldi; 11 Babiloḷa sürgün kilinqanda Yoxiyadin Yəkoniyah wə uning aka-ukiliri tərəldi. 12 Babiloḷa sürgün bolqandin keyin, Yəkoniyahdin Xealtial tərəldi, Xealtialdin Zərubbabəl tərəldi, 13 Zərubbabəldin Abihud tərəldi, Abihuddin Eliakim tərəldi, Eliakimdin Azor tərəldi, 14 Azordin Zadok tərəldi, Zadoktin Akim tərəldi, Akimdin Əlihud tərəldi, 15 Əlihudtin Əliazar tərəldi, Əliazardin Mattan tərəldi, Mattandin Yakup tərəldi, 16 Yakuptin Məryəmning eri bolqan Yüsüp tərəldi; Məryəm arkilik Məsih ataloqan Əysa tuquldi. 17 Xundak bolup, Ibrahîmdin Dawutқиqə bolqan arilikta jəmiy on tət əwlad bolqan; Dawuttin Babiloḷa sürgün kilinqiqə jəmiy on tət əwlad bolqan; wə Babiloḷa sürgün kilinixtin Məsih kəlgüqə jəmiy on tət əwlad bolqan. 18 Əysa Məsihning dunyaḷa kelixi mundak boldi: — Uning anisi Məryəm Yüsüpkə yatlik boluxka wədə kilinqanidi; lekin tehi nikah kilinmayla, uning Mukəddəs Rohtin hamilidar bolqanliqi məlum boldi. 19 Lekin uning [boloḷusi] eri Yüsüp, durus kixi bolup, uni jəmiyət aldida hijalətkə kəlduruxni halimay, uningdin astirtin ajrixip

ketixni niyət kildi. 20 Əmma u muxu ixlarni oylap yürginidə, mana Pərwərdigarning bir pərixlisi uning qüxidə kərünüp uningḷa: — Əy Dawutning oqli Yüsüp, ayaling Məryəmni əz əmringgə elixtin kərḷma; qünki uningda bolqan hamilə Mukəddəs Rohtin kəlgən. 21 U bir oqlu tuqidu, sən uning ismini Əysa dəp qoyḷ; qünki u əz həlkini gunəhliridin kütqüzidu» — dedi. 22 Mana bularning həmmisi Pərwərdigarning pəyoḷəmbər arkilik degənlirining əməlgə axurulux üqün bolqan, demək: — 23 «Pak kiz hamilidar bolup bir oqlu tuqidu; ular uning ismini Immanuel (mənişi «Huda biz bilən billə») dəp ataydu». 24 Yüsüp oyoḷinip, Pərwərdigarning xu pərixlisining degini boyiqə kiliḷ, Məryəmni əmrigə aldi. 25 Lekin Məryəm boxanoḷuqə u uningḷa yəkinlaxmidi. Bu Məryəmning tunjisi idi; Yüsüp uningḷa Əysa dəp isim koydi.

2 Əysa Hərod padixah həküm sürgən künlərdə Yəhudiə əlkisining Bəyt-Ləhəm yezisida dunyaḷa kəlgəndin keyin, mana bəzi danixmənlər məxriktin Yerusaleḷa yetip kelip, puḷralardin: 2 Yəhudiylarning [yengidin] tuḷuloqan padixahı kəyərde? Qünki biz uning yultuzining kətürəlgənlikini kərduḷ. Xunga, uningḷa səjdə kılḷili kəlduḷ, — deyixti. 3 Buni angliḷan Hərod padixah, xuningdək pütkül Yerusaleḷ həlkimu alaḷzadilikə qüxti. 4 U pütkül bax kaḷinlar wə həlkning Təwrat ustazlirini qaqirip, ulardin «Məsih kəyərde tuḷuluxi kərək?» — dəp soridi. 5 Ular: «Yəhudiyədiki Bəyt-Ləhəm yezisida boluxi kərək, — qünki pəyoḷəmbər arkilik xundak pütəlgən: — 6 «I Yəhudiyə zeminidiki Bəyt-Ləhəm, Həlkning Yəhudiə yetəḷqilirining arisida əng kiqiki bolmaydu; Qünki səndin bir yetəḷqi qiqidu, U həlkim Israillarning baḷquḷisi bolidu» — deyixti. 7 Buning bilən, Hərod danixmələrni məḷpiy qaqirtip, yultuzning kaqan pəyda bolqanliḷini sürüxtürüp biliwaldi. 8 Andin: «Berip balini sürüxtə kiliḷ tepinglar. Tapḷan ḷaman kaytip manga həwər kilinglar, mənmu uning aldiḷa berip səjdə kiliḷ keləy» — dəp, ularni Bəyt-Ləhəmgə yoloḷa saldi. 9 Danixmənlər padixahning səzini anglap yoloḷa qiqti; wə

mana, ular xarkta kergan heliki yultuz ularning aldid a yol baxlap mangdi wə bala turoqan yergə kelip tohtidi. **10** Ular heliki yultuzni kerginidin intayin kattik xadlinixti **11** həm öygə kirip, balini anisi Məryəm bilən kərüp, yergə yikilip uningə səjdə kilixti. Andin, həzinilirini eqip, altun, məstiki, murmakki katarlik sowqatlarni sunuxti. **12** Ularə qüxida Hərodning yenioqə barmaslik tooqrisidiki wəhiy kəlgənliki üqün, ular baxqə yol bilən öz yurtioqə kaytixti. **13** Ular yoloqə kətkəndin keyin, Pərwədigarning bir pərixtsi Yüsüpning qüxida kərünüp: Ornungdin tur! Bala wə anisi ikkisini elip Misiroqə qa. Mən sanga ukturoquqə u yərdə turoqin. Qünki Hərod balini yökətxkə izdəp kelidu — dedi. **14** Xuning bilən u ornidin turup, xu keqila bala wə anisi ikkisini elip Misiroqə qarap yoloqə qikti. **15** U Hərod əlgüqə xu yərdə turdi. Xundak boldiki, Pərwədigarning pəyoqəmbər arqilik aldin eytkən: «Oqlumni Misirdin Mən qakirdim» dəgən səzi əməlgə axuruldi. **16** Hərod bolsa danixmənlərdin aldanəqlənləni bilip, kattik qəzəpləndi. U danixmənlərdin eniklioqan wəqitkə asasen, adəmləni əwətip Bəyt-Ləhəm yezisi wə ətrapidiki ikki yax wə uningdin təwən yaxtiki oql balilarning həmmisini əltürguzdi. **17** Xu qaoqda Yəramiya pəyoqəmbər arqilik eytiləqan munu səz əməlgə axuruldi: — **18** «Ramaḥ xəhəridə bir sada, Aqqik yioqə-zarning pioqani anglinar, Bu Raḥiləning baliliri üqün kətürğən aḥ-zarliri; Balilirining yök kiliwetilgini tüpəylidin, Təsəllini qəbul kilmay pioqan kətüridu». **19** Əmdi Hərod əlgəndin keyin, Hudaning bir pərixtsi Misirdə turoqan Yüsüpning qüxida kərünüp uningə: — **20** Ornungdin tur! Bala wə anisini elip Israil zeminiqə kayt! Qünki balining jenini almaqqi boləqlar əldi, — dedi. **21** Buning bilən Yüsüp ornidin turup bala wə anisini elip Israil zeminiqə kaytti. **22** U Arhelausning atisi Hərod padixahning orniqə təhtkə olturup Yəhudiə əlkisigə həkəmrənlik kilawatkinidin həwər tepip, u yergə kaytixtin kərkti; wə qüxida uningə bir wəhiy kelip, Galiliyə zeminiqə berip, **23** Nasarət dəp atilidəqlan bir yezida olturaxlaxti. Xuning bilən pəyoqəmbərlər

arqilik: «U Nasarətlik dəp atilidu» deyilgini əməlgə axuruldi.

3 Xu qaoqlarda, qəməldürgüqi Yəhya Yəhudiyədiki qəl-bayawanoqə kelip **2** kixilərgə: — Towa kilinglar! Qünki ərx padixaliki yekinxip qaldi! — dəp jakaraxkə baxlidi. **3** Qünki [qəməldürgüqi Yəhya] bolsa ilgiri Yəxaya pəyoqəmbər bəxaritidə kərsətkən kixining dəl əzi bolup: — «Bayawanda towlaydiəqlan bir kixining: Rəbning yolini təyyarlanglar, Uning qioqir yollirini tüptüz kilinglar! — dəgən awazi anglinidu». **4** Yəhya [pəyoqəmbər] tögə yungidin kilinoqan kiyim kiyğən, beligə kən tasma baqliəqlanidi. Yəydiəqlini bolsa qekətkilər bilən yawa hərə həsili idi. **5** Əmdi Yerusalemlə xəhəri, pütün Yəhudiə əlkisi wə pütkül İordan dərya wadisining ətrapidiki kixilər uning aldiqə kelixip, **6** gunahlırini ikrar kilixti wə uning əzlırini İordan dəryasida qəməldürüxini qəbul kilixti. **7** Ləkin Pərisiy wə Sadukiy məzhəpidikilərdin kəplirining uning qəməldürüxini qəbul kiləqli kəlgənlikini kerginidə u ularə: — Əy yılanlarning baliliri! Kim siləni [Hudaning] qüxux aldidə turoqan qəzipidin kəqinglar dəp agahlandırdi?! **8** Əmdi towioqə layik mewini kəltürüqlar! **9** Wə əz iqinglarda: «Bizning atimiz bolsa İbrahəmdur!» dəp hiyal kilip yürməqlar; qünki Mən xuni silərgə eytip qoyayki, Huda İbrahəmoqə muxu taxlardinmu pərzəntləni apiridə kilalaydu. **10** Palta allıqəqlan dərəhlərləning yiltizioqə təqləp qoyuldi; yaxxi mewə bərməydiəqlan hərəkəsi dərəhlər kəsiliptə otqə taxlinidu. **11** Mən dərəkə siləni towa kilixinglar üqün suqə qəməldürimən. Ləkin məndin keyin kəlgüqi zat məndin qüdrətliktur. Mən hətta uning kəxini kətürüxkimu layik əməsmən; u siləni Məkkədəs Rəhəqə həm otqə qəməldüridu. **12** Uning soruquqi küriki qolida turidu; u əz həminini [topa-samandin] təltəküs tazilaydu, sap buqədayni ambarəqə yioqidu, əmma topa-samanni eqməstə otta kəydürüwetidu, — dedi. **13** Xu wəqitə, Əysa Yəhyadin qəməldürülüxni qəbul kilix üqün Galiliyə əlkisidin İordan dəryasi boyioqə, uning yenioqə kəldi. **14** Biraq Yəhya qəməldürüxkə unimay uni tosup: —

Əsli qəməldürülüşni mən səndin qəbul kəlim
 kerək idi, bəraq sən mening aldimə qəpsənəu?
 — dedi. **15** Ləkin Əysa uningə qəpsənəu:
 — Həzirə qəuningə yol qəyən; qəunki
 həkəkəniylikning bərlək [tələplirini] əməlgə
 axurux üqün, xundək kəlimizə toqra kəlidu,
 — dedi. Xuning bilən, Yəhya uningə yol qəydi.
16 Wə Əysa qəməldürülüş bolupla, sudin qəkti;
 u sudin qəkixi bilən mana, ərlər uningə
 eqilip, Hudaning Rəhə kəptər kiyapitidə ərtin
 qəxüp, üstigə konuwatkanlıqini kərdi. **17** Wə
 mana, ərtin bir əwaz: — «Bu Mening səyümlük
 oqlum, Mən uningdin toluk hursənən!» —
 dəp anglədi.

4 Andin Əysa Rəhning yetəkqilikidə İblisning
 sinək-əzduruxlirigə yüzliniş üqün qə-
 bayəwəngə elip bərlidi. **2** U kərik kəqə-
 kündüz roza tutkəndin keyin, uning kərsikə
 eqip kətkənidi. **3** Əmdi əzdurəuqi uning yənigə
 kəlip uningə: — Əgər sən rasttinla Hudaning
 Oqlı bolsəng, muxu taxlarni nənə aylinişkə
 buyruənin! — dedi. **4** Ləkin u qəwəbən: —
 [Təwərat]: «İnsən pəkət nən bilənla əməs,
 bəlki Hudaning əqzidin qəkəkən hərbi səz
 bilənmu yaxaydu» dəp pütülgən, — dedi. **5**
 Andin İblis uni mukəddəs xəhərgə elip bərip,
 ibadəthanining əng egiz jayigə turəuzup
 uningə: **6** — Hudaning Oqlı bolsəng, əzüngni
 pəkə taxlap bəkkin! Qəunki [Təwərat]: «[Hudə]
 Əz pərixtilirigə sening həkəkəngdə əmr kəlidu»;
 wə «putungning taxkə urulup kətməslikə üqün,
 ular seni kəlliridə kəturəp yüridu» dəp pütülgən
 — dedi. **7** Əysa uningə: «Təwərat yənə,
 «Pəwərdigar Hudayingni sinioquqi bolma!»
 dəpmu pütülgən — dedi. **8** Andin, İblis uni
 nəhayiti egiz bir təşkə qəkirip, uningə
 dunyadiki bərlək padixəhliklarni xərləpliri bilən
 kərsitip: **9** Yərgə yəkilip mənə ibadə kəlsəng,
 bularning həmmisini sənə bəriwətimən, —
 dedi. **10** Andin Əysa uningə: — Yəqəl, Xəytən!
 Qəunki [Təwərat]: «Pəwərdigar Hudayingə
 ibadə kəil, pəkət Uningla ibadə-hizmitidə bol!»
 dəp pütülgən, — dedi. **11** Buning bilən İblis uni
 taxlap kətip kəldi, wə mana, pərixtilər kəlip
 uning hizmitidə boldi. **12** Əmdi [Əysa] Yəhyəning
 tutkən kəlinənləğini angləp, Galiliyəgə yol

aldı. **13** U Nasarət yezisini taxlap, Zəbulun wə
 Naftali rayonidiki [Galiliyə] dengizi boyidiki
 Kəpərnəhum xəhərigə kəlip orunlasti. **14**
 Xundək kəlip, Yəxaya pəyqəmbər ərkəlik
 eytiləqən xu bəxarət əməlgə axurildi, demək:
 — **15** «Zəbulun zemini wə Naftali zemini,
 İordan dəryasining nərəkə tərpidiki «dengiz
 yoli» boyidə, «Yat əlləning makani» boləqən
 Galiliyədə, **16** Kərangəulukta yaxiqən həlk
 parlək bir nurni kərdi; Yəni əlüm kələnggisining
 yurtidə olturəuqıləroqə, Dəl ularning üstigə
 nur qəxti». **17** Xu wəqəttin bəxlap, Əysa: «Təwə
 kəlinglər! Qəunki ərx padixəhlikə yəkinlixip
 kəldi!» — dəp jar kəlixkə bəxlidi. **18** [Bir kün], u
 Galiliyə dengizi boyidə kətiwətip, ikki əkə-əkə,
 yəni Petrus dəpmu atiləqən Simon isimlik bir
 kixini wə uning inisi Andiriyasni kərdi. Ular
 bəlikqə bolup, dengizə tor taxlawatatti; **19** u
 ularəqə: — Mening kəynimdin mēnginglər —
 Mən silərnə ədəm tutquqi bəlikqə kəlimən! —
 dedi. **20** Ular xuan bəlik torlirini taxlap, uningə
 əgixip mēngdi. **21** U xu yərdin ətəp, ikkinqi
 bir əkə-əkəni, yəni Zəbədiyning oqluliri Yəqub
 wə inisi Yəhənnəni kərdi. Bu ikkisi kəmidə
 atisi Zəbədiy bilən torlirini onxəwatatti. U
 ularnimu qəkirdi. **22** Ular dərhəl kəmini atisi
 bilən kəldurup uningə əgixip mēngdi. **23**
 Wə Əysa Galiliyənəng həmmə yerini kəzip,
 ularning sinəgəlliridə təlim bərip, Hudaning
 padixəhlikəning hux həwirini jakərlaytti, həlk
 ərisidə hərhil kəsəllərnə wə əjiz-meyiplərnə
 səkaytti. **24** U toqruluk həwər pütkül Suriyə
 əlkisigə tarkəldi; u yərdiki həlayik hərhil
 bimarlarnə, yəni hərtərlük kəsəllər wə əqriq-
 siləklərnə həmdə jin qəpləxkənlərnə, tutkəklik
 wə paləq kəsəligə gəriptər boləqənlərnə uning
 əldigə elip kəlixti; wə u ularni səkaytti.
25 Galiliyə, «on xəhər» rayoni, Yərusəlem,
 Yəhudiyə wə İordan dəryasining u kətidin
 kəlgən top-top ədəmlər uningə əgixip mēngdi.

5 Muxu top-top ədəmlərnə kərip u bir təşkə
 qəkti; u u yərdə olturəuinidə, muhlisliri
 uning yənigə kəldi. **2** U əqzini eqip ularəqə
 təlim bərixkə bəxlidi: — **3** Mubərək, rəhətə
 nāmrat boləqənlər! Qəunki ərx padixəhlikə ularəqə
 təwədur. **4** Mubərək, piqən qəkkənlər! Qəunki

ular tāsəlli tapidu. 5 Mubarak, yawax-məminlər! Qünki ular yər yüzigə mirashordur. 6 Mubarak, həkkaniylıqqa aq wə təxnalar! Qünki ular toluk toyunidu. 7 Mubarak, rəhimdillar! Qünki ular rəhim kəridu. 8 Mubarak, kəlbi pak boləjanlar! Qünki ular Hudani kəridu. 9 Mubarak, tinqlik tərəpdarliri! Qünki ular Hudaning pərzəntliri dəp atilidu. 10 Mubarak, həkkaniylik yolida ziyankəxlikkə uqriojanlar! Qünki ərş padixahlıki ularəja təwədur. 11 Mubarak, mən üqün baxkılarning həkarət, ziyankəxlik wə hərtürlük təhmitigə uqrisanglar; 12 xad-huram bolup yayranglar! Qünki ərşlərdə katta in'am silər üqün saklanmakta; qünki silərdin ilğiriki pəyğəmbərlərgimu ular muxundak ziyankəxliklərini kıləjan. 13 Silər yər yüzidiki tuzdursilər. Həlbuki, əgər tuz öz təmini yəqatsa, uningəja kəytidin tuz təmini kəndəkmü kirgüzgili bolidu? U qəjdə, u həqnemigə yarimas bolup, taxlinip kixilərnin ayioji astida dəsəsilixtin baxkə həq ixkə yarimaydu. 14 Silər dunyaning nuridursilər. Təq üstigə selinəjan xəhər yoxurunalmaydu. 15 Həqkim qiraəjni yekip kəyup, üstigə səwətni kəmtürüp koymas, bəlki qiraəjdəning üstigə kəyidu; buning bilən, u əy iqidiki həmmə adəmlərgə yorukluk beridu. 16 Xu tərəkədə, silər nurunglarni insanlar aldida xundak qəknitənglarki, ular yaxi əməllirənglarni kərup, ərxtiki atənglarni uluqlisun. 17 Meni Təwrat kənunini yaki pəyğəmbərlərnin yazəjanlirini bikar kıləjili kəldi, dəp oylap kəlmənglar. Mən ularni bikar kıləjili əməs, bəlki əməlgə axurəjili kəldim. 18 Qünki mən silərgə xuni bərhək eytip kəyayki, asman-zəmin yəkimioquə, uningdə pütülgənlər əməlgə axurəlmioquə Təwratteki «yod» bir hərp, hətta birər qekitmu bikar kilinmaydu. 19 Xu səwəbtin, Təwrat kənunining əkidilərigə, hətta uning əng kikiqliridin birini bikar kiliş, wə baxkıləja xundak kilişni əgitidəjan hərkim ərş padixahlıkida əng kikiş həsəblinidu. Əmma əksişə, Təwrat kənuni əkidilərigə əməl kıləjanlar wə baxkıləja xundak kilişni əgətküqilər bolsa ərş padixahlıkida uluq həsəblinidu. 20 Qünki mən silərgə xuni eytip kəyayki, həkkaniylikənglar Təwrat ustəzliri wə Pərisilərnin kəydin axmisa, ərş padixahlıkioja

həqkaqan kirləməysilər. 21 Burunkıləja «Kətillik kılma, kətillik kıləjan hərkəndə adəmə sorəkkə tartilidu» dəp buyrulojanlikini angliəansilər. 22 Biraş mən əzüm xuni silərgə eytip kəyayki, öz kərinəxioja bikardin-bikar əqqiklənanlarning hər birimu sorəkkə tartilidu. Öz kərinəxini «əhmək» dəp tilləjan hərkim aliş kəngəxmida sorəkkə tartilidu; əmma kərinəxiləri «təlwə» dəp həkarətligənlər hərkim dozahning otioja layik bolidu. (Geenna g1067) 23 Xuning üqün, sən kurbəngəh aldioja kəlip [Hudəja] hədiyə atiməkkə boləjiningdə, kərinəxinegnin seningdin əqrinəjan yeri bərliki yədinəja kəlsə, 24 hədiyəngni kurbəngəh aldioja kəyup turup, əwwal kərinəxinegnin bilən yarixiwal, andin kəlip hədiyəngni ata. 25 Əgər üstüngdin dəwə kilməkkə boləjan birsi bolsa, uning bilən birgə yolda boləjiningdə uning bilən təzdin yarixip, dost boləjin. Bolmisa, u seni sorəkkəja, sorəkkəja bolsa gundipəyoja tapxuridu, sən zindəja solitiwətiləsən. 26 Mən sənə xuni bərhək eytip kəyayki, [kərzinegnin] əng əhirkə bir tiyininimu kəyməy təlimigüqə, xu yədin qikəlməysən. 27 Silər «Zinə kilmənglar» dəp buyrulojanlikini angliəansilər. 28 Biraş mən əzüm xuni silərgə eytip kəyayki, birər əyaləja xəhwəniş niyə bilən kəriəjan kixi kənglidə u əyal bilən əllikəjan zinə kıləjan bolidu. 29 Əgər əmdi əng kəzüng seni gunəhəja əzdursa, uni oyup taxliwət. Qünki pütün bədinəgnin dozahəja taxlanəjinegnin kərə, bədinəgnin bir əzəyng yəq kiliəjini kəp əwzəl. (Geenna g1067) 30 Əgər əng kəlung seni gunəhəja əzdursa, uni kəsip taxliwət. Qünki pütün bədinəgnin dozahəja taxlanəjinegnin kərə, bədinəgnin bir əzəyng yəq kiliəjini kəp əwzəl. (Geenna g1067) 31 Yənə: — «Kimdikim əyalini taləş kilsə, uningəja taləş hətini bərsun» dəpmə buyrulojan. 32 Biraş mən əzüm xuni silərgə eytip kəyayki, kimdikim əz əyalinegnin buzukluk kilmixidin bəkkə [hərkəndə ixni bəhanə kiliş] uni taləş kilsə, əmdi uni zinəja tutup bərgənlər bolidu; taləş kiliəjan əyalni əmrigə ələjan kiximu zinə kıləjan bolidu. 33 Silər yənə burunkıləja «Kəsimegnin yanma, Pərwərdigəja kıləjan kəsimegnə əməl kıl» dəp buyrulojanlikini angliəansilər. 34 Biraş mən əzüm xuni silərgə eytip kəyayki, kət'iy

kəsəm kılmanglar; ərxi tiloqa elip kəsəm Atanglarning in'amioqa erixəlməysilər. 2 kılmanglar, qünki ərxi Hudaning təhtidur; 35 yaki Xunga həyr-sahawət kılojiningda, dawrang yərni tiloqa elip kəsəm kılmanglar, qünki yər salma. Sahtipəzlər sinagoglarda wə koqılarda yüzi Hudaning təhtipəridur. Yerusalemini tiloqa adəmlərnin mahtixioqa erixix üqün xundak elipmu kəsəm kılmanglar, qünki u yər uluq kilidu. Mən silərgə xuni bərħək eytip qoyayki, padixahning xəhəridur. 36 Həttə öz bexinglarni ular kəzligən in'amioqa erixkən bolidu. 3 qeqinglarning bir telinimu aq yaki qara rənggə Lekin sən, həyr-sahawət kılojiningda ong əzgərtix kolunglardin kəlməydu. 37 Pəkət kolungning nemə kiliwatqinini sol kolung degininglar «Bolidu», «bolidu», yaki «Yak, bilmisun. 4 Xuning bilən həyr-sahawiting yak, bolmaydu» bolsun. Buningdin ziyadisi Atang sanga buni qayturidu. 5 Dua kılojan rəzil boləuquqidin kelidu. 38 Silər «Kəzgə kəz, waqtingda, sahtipəzlərdək bolma; qünki ular qixqa qix» dəp buyrulojini angliqansilər. 39 baxkilaroqa kəz-kəz kilix üqün sinagogl Birək mən əzüm xuni silərgə eytip qoyayki, yaki tət koqa eoqizida turuwelip dua kilixqa əski bilən təng bolmanglar. Kimdəkim ong amrakstur. Mən silərgə xuni bərħək eytip mənəzinggə ursa, sol mənəzingnimu tutup qoyayki, ular kəzligən in'amioqa erixkən bolidu. bər; 40 wə birsi üstündin dəwa kilip, 6 Lekin sən bolsang, dua kılojan waqtingda, kənglikingni almakqi bolsa, qapiningnimu bər. iqiri əygə kirip, ixikni yepip, yoxurun turoquqi Atangoqa dua kilinglar; wə yoxurun kərgüqi 41 Birsı sanga [yük-takini yüdküzüp] ming Atang buni sanga qayturidu. 7 Dua-tilawət kədəm yol yürüxə zorlisa, uning bilən ikki kıloqanda, [butpərəs] yat əlliklərdikidək kuruk ming kədəm mang. 42 Birsı səndin tilisə, gəplərnı təkərlawərmənglar. Qünki ular uningə bər. Birsı səndin etnə-yerim kılmakqi degənlirimiz kəp bolsa [Huda] tiliginimizni bolsa, uningə boynungni tolojima. 43 Silər qəqum ijabət kilidu, dəp oylaydu. 8 Xunga, dəp eytiloqanni angliqan. 44 Birək mən əzüm silər ularni dorimanglar. Qünki Atanglar xuni silərgə eytip qoyayki, silərgə düxmənlik silərnin ehtiyajinglarni silər tiliməstin boloqanlarəqa mēhır-muħəbbət kərsitinglar, burunla bilidu. 9 Xuning üqün, mundaq dua silərdin nəprətləngənlərgə yaxilik kilinglar; kilinglar: — «I asmanlarda turoquqi Atimiz, silərgə ziyankəxlik kıloqanlarəqa dua kilinglar. Səning naminə mükəddəs dəp uluqlanoqay. 10 Xundak kıloqanda, ərxtiki Atanglarning Padixahliking kəlgəy, İradəng ərxtə ada pərzəntliridin bolisilər. Qünki U kılinoqandək yər yüzidimu ada kılinoqay. 11 quyaxining Bügünki nənimizni бүгүн bizgə bərgəysən. 12 nurini yaxılarəqimu wə yamanlarəqimu Bizgə kərzdar boloqanlarnı kəqürginimizdək, qüxüridu, yamoqurnimu həkkaniylarəqimu, Sənmu kərzlirimizni kəqürğəysən. 13 həkkaniyətsizlərgimu yaqduridu. 46 Əgər silər Bizni azduruluxlarəqa uqratkuzmioqaysən, Bəlki əzünglarəqa muħəbbət kərsətkənlərgilə mēhır- bizi bizni rəzil boləuquqidin kutuldurəqaysən». 14 muħəbbət kərsətsənglar, buning qandaqmu Qünki silər baxkılarning gunah-səwənliklirini in'amioqa erixküqiliki bolsun? Həttə bajgirlarmu kəqürsənglar, ərxtiki Atanglarmu silərni xundak kıliwatmamdu? 47 Əgər silər kəqüridu. 15 Birək baxkılarning gunah-səwənliklirini kəqürmisənglər, ərxtiki pəkət kərindaxliringlar bilənla salam-səhət kəqürmislənglər, ərxtiki kılıxsənglar, buning nemə pəziliti bar? Həttə Atanglarmu gunah-səwənlikliringlarnı yat əlliklərmu xundak kilidioqu! 48 Xunga, kəqürməydu. 16 Roza tutqan waqtinglarda, ərxtiki Atanglar mükəmməl boləjindək, silərmu kiriwalmanglar. Ular roza tutqinini kəz-kəz kilix üqün qiraylirini soloqun kıyapəttə kərsitidu. Mən silərgə xuni bərħək eytip qoyayki, ular mükəmməl bolunglar. 17 Əmdi sən,

6 Həzi bolunglarki, həyr-sahawətlik ixliringlarnı baxkılarning aldidə kəz-kəz kılmanglar. Bundak kılsənglar, ərxtiki

Atanglar silərnəng bu həmmə nərsilərgə
mohtajliqlərlərnə bilidü; 33 xundak ikən,
həmmidin awwal Hudaning padixahlığı wə
həkkaniyliqlə qə intilinglar. U qəşda, bularnəng
həmmisi silərgə qəxulup nesip bolidü. 34
Xuning üqün, ətining qəməni qilmanglar.
Ətining qəmi ətigə qəlsun. Hə qə künning dərdis
xə künqə tuxluk bolidü.

6

baridioqan dərwaза tar, yoli kıstang bolup, kesili xuan pak bolup sakaydi. 4 Əysa uningqaja: — uni tapalaydioqanlarmu az. 15 Aldinglarqaja Həzir bu ixni heqkingə eytma, bəlkı udul berip koy terisigə oriniwelip kəlgən, iqi yirtkuq kahinoqaja əzüngni kərsitip, ularda bir guwahlik bolux üqün, Musa bu ixta əmr kıloqan hədiyə-hoxyar bolunglar. 16 Silər ularni mewiliridin tonuwalaysilər. Tikəndin üzümlər, qamoqaktin ənjürlər aloqili bolamdu? 17 Xuningqaja ohxax, hər yahxi dərəh yahxi mewə beridu, por dərəh naqar mewə beridu. 18 Yahxi dərəh naqar mewə bərməydu, por dərəh yahxi mewə bərməydu. 19 Yahxi mewə bərməydioqan hər bir dərəh kesilip otqa taxlinidu. 20 Xuningdək, muxundak kixilərnı mewiliridin tonuwalaysilər. 21 Manga «Rəbbim, Rəbbim» degənlərnıng həmmisila ərx padixahlikqaja kirəlməydu, bəlkı ərxə turoquqi Atamning iradisini ada kıloqanlarla kirəleydu. 22 Xu künidə nuroqun kixilər manga: «Rəbbim, Rəbbim, biz sening naming bilən wəhiy-bexarətlərnı yətküzduk, sening naming bilən jinlarnı koqliduk wə naming bilən nuroqun məjizilərnı kərsəttuk» dəydu. 23 Həlbuki, u qaoqda mən ularqaja: «Silərnı əzəldin tonumaymən. Kəzümdin yokilinglar, əy itaətsizlər!» dəp elan kilimən. 24 Əmdi hər biri bu səzlimni anglap əməl kıloqan bolsa, u əz əyini qoram tax üstigə saloqan pəm-parasətlık kixigə ohxaydu. 25 Yamoqur yioqıp, kəlkün kelip, boran qikip soksimu, u əy ərülmidi; qünki uning uli qoram taxning üstigə selinoqan. 26 Birək səzlimni anglap turup, əməl kılmaydioqan hər biri əyini qumning üstigə kuroqan əhməkkə ohxaydu. 27 Yamoqur yaoqkanda, kəlkün kəlgəndə, boran qikkanda xu əy ərülüp kətti; uning ərüluxi intayin dəhəxtlik boldi! 28 Wə xundak boldiki, Əysa bu səzlini ahirlaxturoqandin keyin, bu top-top halayik uning təlimlirigə həyranuhəs boluxti. 29 Qünki uning təlimliri Təwrat ustazliriningkigə ohximaytti, bəlkı tolimu nopuzluk idi.

8 U taqdin qüxkəndə, top-top kixilər uningqaja əgixip mangdi. 2 Wə mana, mahaw kesili bar boləqan bir kixi uning aldioqaja kelip, bəxini yərgə urup tizlinip: — Təksir, əgər halisingiz, meni kesilimdin pak kilalaysiz! — dedi. 3 Əysa uningqaja kolini təgküzüp turup: — Halaymən, pak boləqin! — dewidi, bu adəmnıng mahaw

kesili xuan pak bolup sakaydi. 4 Əysa uningqaja: — Həzir bu ixni heqkingə eytma, bəlkı udul berip kahinoqaja əzüngni kərsitip, ularda bir guwahlik bolux üqün, Musa bu ixta əmr kıloqan hədiyə-kurbanlikni sunəqin, — dedi. 5 U Kəpərnahum xəhırigə barəqanda, [rimlik] bir yüzbəxi uning aldioqaja kelip, uningdin yelinip: 6 — Təksir, qakirim paləq bolup kelip, bək azablinip əydə yatidu, — dedi. 7 Mən berip uni sakaytip koyay, — dedi Əysa. 8 Yüzbəxi jawabən: — Təksir, torusumning astioqaja kirixingizgə layik əməsmən. Pəkət bir əqizla səz kılip koysingiz, qakirim sakıyıp ketidu. 9 Qünki mənmu baxka birsining hoquki astidiki adəmmən, mening kol astimda ləxkərlirim bar. Birigə bar desəm baridu, birigə kəl desəm, kelidu. Kulumoqaja bu ixni kil desəm, u xu ixni kilidu, — dedi. 10 Əysa bu gəplərnı anglap, həyran boldi. Əzi billə kəlgənlərgə: — Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, bundak ixənqni hətta Israillər arisidimu tapalmioqanidim. 11 Silərgə xuni eytayki, nuroqun kixilər künqikix wə künpetixtin kelip, ərx padixahlikida İbrahim, İshək wə Yakuplar bilən bir dastihanda olturidu. 12 Ləkin bu padixahlikning əz pərzəntliri bolsa, sirtta karəngəqulukka taxlinip, u yərdə yioqazarlar kətüridu, qixlirini oququrlitidu, — dedi. 13 Andin, Əysa yüzbəxiqaja: — Əyünggə kayt, ixənginingdək sən üqün xundak kilinidu, dedi. Həlikı qakarning kesili xu pəyttə sakaytildi. 14 Əysa Petrusning əyigə barəqanda, Petrusning keynanisining kizip orun tutup yetip qəloqinini kərđi. 15 U uning kolini tutiwidi, uning kizitmisı yandi. [Ayal] dərhal ornidin turup, Əysani kütüxkə baxlıdı. 16 Kəq kirgəndə, kixilər jin qaplxəkən nuroqun adəmlərnı uning aldioqaja elip kelixti. U bir əqiz səz bilənla jinlarnı həydiwətti wə barlik kesəllərnı sakaytti. 17 Buning bilən, Yəxaya pəyoqəmbər arkilik yətküzülgən: «U əzi əqirik-siləklirimizni kətürdi, kesəllirimizni üstigə aldı» degən səz əməlgə axuruldi. 18 Əysa əzini oriwaləqan top-top kixilərnı kərüp, [muhlislirioqaja] degizning u kətioqaja otüp ketixni əmr kildi. 19 Xu qaoqda, Təwrat ustazliridin biri kelip, uningqaja: — Ustaz, sən qəyərgə barsang, mənmu sanga əgixip xu yərgə barimən, — dedi. 20 Əysa uningqaja: — Tülkilərnıng

o'ngkürli, asmandiki kuxlarning uwiliri bar; birak' Insan'oo'lining bexini qoyuqodak yerimu yok, — dedi. 21 Muhlisiridin yəna biri uningoa: — Rəb, mening awwal berip atamni yərlikkə koyuxumoa ijasət bərgəysən, — dedi. 22 Birak' Əysa uningoa: — Manga əgəxkin, wə əlüklər öz əlüklirini yərlikkə qoysun, — dedi. 23 U kemigə qüxti, muhlisirimu qüxüp billə mangdi. 24 Wə mana, dengiz üstidə kattik boran qikip kətti; xuning bilən dolqunlar kemidin halkip kemini o'ərk' kiliwetəy dəp qaldı. Lekin u uhlawatatti. 25 Muhlislar kelip uni oyoqitip: — I ustaz, bizni kutuldurəqaysən! Biz həlakət aldida turimiz — dedi. 26 — Nemixka qorkisilər, i ixənqi ajizlar! — dedi u wə ornidin turup, boran-qapqunoa wə dengizoa tənbiə beriwidi, həmmisi birdinla tinqidi. 27 Muhlislar intayin həyran bolup, bir-birigə: — Bu zadi qandak adəmdü? Həтта boran-qapqunlar wə dengizmu uningoa boysunidikən-hə! — dəp ketixti. 28 Əysa dengizning u ketidiki Gadaralıqlarning yurtioəa barəjinida, jin qaplawxan ikki kixi gərliridin qikip uningoa aldioəa kəldi. Ular xunqə wəhxiy idiki, həqkim bu yərdin ətəxkə jür'ət qilalmaytti. 29 Uni kərgəndə ular: — I Hudaning Ooqli, sening biz bilən nemə karing! Sən waqit-saiti kəlməyla bizni kiyiniojili kəldingmu? — dəp towlidi. 30 Xu yərdin heli yirakta qong bir top tongguz padisi otlap yürətti. 31 Jinlar əmdi uningoa: — Əgər sən bizni qooqliwətməkqi bolsang, bizni tongguz padisi iqigə kirgüzüwətkəysən, — dəp yalwuxti. 32 U ularoa: — Qiqinglar! — dewidi, jinlar qikip, tongguzlarning tenigə kiriwaldi. Mana, pütkül tongguz padisi tik yardin etilip qüxüp, sularda o'ərk' boldi. 33 Lekin tongguz baqquqilar bədar qeqip, xəhərgə kirip, bu ixning bax-ahirini, jümlidin jin qaplawxan kixiləning kəqürmixlirini halayikə eytip berixti. 34 Wə mana, pütün xəhərdikilər Əysa bilən kərüxkili qikti. Ular uni kərgəndə, uning əzlrining xu rayonidin ayrilip ketixini ətündi.

9 Xuning bilən u kemigə qüxüp dengizdin ətəp, əzi turoəan xəhərgə kaytip kəldi. 2 Wə mana, kixilər zəmbilgə yatquzuloəan bir paləqni uning aldioəa elip kəldi. Əysa ularning ixənqini kərüp həliki paləqkə: — Ooqlum, yürəklik bol,

gunah'ling kəqürüm qilindi, — dedi. 3 Andin mana, Təwrat ustazliridin bəziliri kənglidə: «Bu adəmə kupurluk' qiliwatidu!» dəp oylidi. 4 Ularning kənglidə nemə oylawatqanlıqini bilgən Əysa ularoa: — Nemə üqün kənglünglarda rəzil oylarda bolisilər? 5 «Gunah'ling kəqürüm qilindi» deyix asanmu yaki «Ornungdin tur, mangl!» deyixmu? — dedi wə yəna ularoa: — Əmma hazır siləning Insan'oo'lining yər yüzidə gunah'larni kəqürüm kiliə həkukioəa igə ikənlirini bilixinglar üqün, — u paləq kəsəlgə: — Ornungdin tur, orun-kərpəngni yioixturup əyüנגgə kayt, — dedi. 7 Həliki adəmə ornidin turup əyigə kaytti. 8 Buni kərgən top-top adəmlər kərkuxup, insanlaroa bundak həkukni bərgən Hudani uluqlaxti. 9 Əysa u yərdin qikip aldioəa ketiwetip, baj yiojidoəan orunda olturoəan, Matta isimlik bir [bajgirni] kərdi. U uningoa: — Manga əgəxkin! — dedi. Wə Matta ornidin turup, uningoa əgəxti. 10 Wə xundak boldiki, Əysa [Mattaning] əyidə mēhman bolup dastihanda olturoəanda, nuroəun bajgirlar wə gunah'karlarmu kirip, Əysa wə uning muhlisliri bilən həmdastihan boldi. 11 Buni kərgən Pərisiylər uning muhlislirioəa: — Ustazinglar nemixka bajgir wə gunah'karlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olturidu?! — dedi. 12 Bu gəpni anglioəan Əysa: — Saqlam adəmlər əməs, bəlkə bimarlar tewipka mohtajdur. 13 Silər berip [muqəddəs yazmildakiki]: «İzdəydoəanim kurbanlıqlar əməs, bəlkə rəhīm-xəpkət» deyilgən xu səzning mənisini əgininglar; qünki mən həkqaniylarni əməs, bəlkə gunah'karlarni qakirojili kəldim, dedi. 14 Xu waqitlarda, Yəhya [pəyoəəmbəring] muhlisliri Əysaning yenioəa kelip uningoa: — Nemixka biz wə Pərisiylər pat-pat roza tutimiz, lekin sizning muhlisiringiz tutmaydu? — dəp soraxti. 15 Əysa jawabən: — Toyi boluwatqan yigit tehi toyda həmdastihan olturoəan qaoəda, toy mēhmanliri həza tutup oltursa qandak bolidu!? Əmma xu künlər keliduki, yigit ulardin elip ketilidu, ular xu kündə roza tutidu. 16 Həqkim kona kəngləkkə yengi rəhttin yamak salmaydu. Undak' qilsa, yengi yamak [kirixip], kiyimni tartip yirtiwetidu. Nətijidə, yirtik tehimu yooəinap ketidu. 17 Xuningdək, həqkim

yengi xarabni kona tulumlaroʻja qaqilimaydu. ʻAgar undak qilsa, [xarabning eqixi bilʻn] tulumlar yerilip ketidu-dʻ, xarabmu tʻkʻlʻp ketidu hʻm tulumlarmu kardin qikidu. Xuning ʻqʻn kixilʻr yengi xarabni yengi tulumlaroʻja qaqilaydu; xundak qilʻanda, hʻr ikkilisi saklinip kalidu. 18 U [Yʻhyaning muhlislirioʻja] bu soʻzlʻrni kiliwatkan waqtida, mana bir hʻkʻmdar kelip, uning aldioʻja bax urup: — Mening kizim hazirla ʻlʻp kʻtti; ʻmma siz berip uningʻja kʻlingizni tagkʻzʻp koysingiz, u tirilidu, dedi. 19 ʻysa ornidin turup, muhlisliri bilʻn billʻ uning kʻynidin mangdi. 20 Wʻ mana, yolda hun tʻwrʻx kesiligʻ giriptar bolʻjiniʻja on ikki yil bolʻjan bir ayal ʻysaning arʻsidin kelip, uning tonining pexini silidi. 21 Qʻnki u iqidʻ «Uning tonini silisamla, qoqum sakʻiyip ketimʻn» dʻp oyliʻjanidi. 22 ʻmma ʻysa kʻynigʻ burulup, uni kʻrʻp: — Kizim, yʻrʻklik bol, ixʻnqing seni sakʻaytti! dedi. Xuning bilʻn u ayal xu saʻttʻ sakʻaydi. 23 ʻmdʻ ʻysa hʻlikʻ hʻkʻmdarning ʻyigʻ kirgʻndʻ, nʻy qeliwatkan wʻ hʻza tutup waysawatkan kixilʻr topini kʻrʻp, 24 ularoʻja: — Qikip kʻtinglar, bu kʻz ʻlmidi, bʻlki uhlatatidu, dedi. [Xuni anglap] kʻpqlik uni mʻshirʻ kildi. 25 Kixilʻr qikiriwetilgʻndin keyin, u kʻzning yenioʻja kirip, uning kʻlini tutiwidi, kʻz ornidin turdi. 26 Bu toʻqrisidiki hʻwʻr pʻtʻn yurtta pur kʻtti. 27 ʻysa u yʻrdin qikʻkanda, ikki kʻrioʻju uning kʻynidin kelip: — I Dawutning oʻqli, bizgʻ rʻhʻm kilʻaysiz! — dʻp nida kilixti. 28 U ʻygʻ kirgʻndin keyin, xu ikki kʻrioʻju uning aldioʻja kʻldi. ʻysa ulardin: — Silʻr mening bu ixʻka kʻdir ikʻnlikimgʻ ixinʻmsilʻr? — dʻp soridi. — I Rʻbbim, ixinimiz, — dʻp jawab bʻrdi ular. 29 U kʻlini ularning kʻzlrigʻ tagkʻzʻp turup: — Ixʻnqinglar boyiqʻ bolsun! dewidi, 30 Ularning kʻzlrʻ eqildi. ʻysa ularoʻja: Bu ixni hʻqkingʻ eytmanglar! dʻp kʻttik tapilidi. 31 Lekin ular u yʻrdin qikipla, uning nam-xʻhritini pʻtkʻl yurtka yeyiwʻtti. 32 Ular qikip ketiwatkanʻda, kixilʻr jin qaplxʻkan bir gaqini uning aldioʻja elip kʻldi. 33 Uningʻja qaplxʻkan jinning hʻyʻdilixi bilʻnla, hʻlikʻ adʻm zuwanʻja kʻldi. Halayik intayin hʻyranuhʻs bolup: — Bunday ix Israilda zadi kʻrʻlʻp bakmioʻjan, — deyixti. 34 Lekin Pʻrisiylʻr: — U jinlarni

jinlarning ʻmirigʻ tayinip koʻqʻlaydikʻn, deyixti. 35 Wʻ ʻysa barlik xʻhʻr wʻ yeza-kixlaklarni kezip, ularning sinagoglirida tʻlim berip, ʻrx padixahlikidiki hux hʻwʻrni jakarlidi wʻ hʻrhil kesallʻrni wʻ hʻrhil meyip-ajizlarni sakʻaytti. 36 Lekin u top-top adʻmlʻrni kʻrʻp ularoʻja iq aʻqritti, qʻnki ular harlinip padiqsiz koʻy padilirdak panahsiz idi. 37 Xuning bilʻn u muhlislirioʻja: — Hʻsul dʻrwʻkʻ kʻp ikʻn, birak [hʻsul elix ʻqʻn] ixlʻyʻdioʻjanlar az ikʻn. 38 Xunga hʻsulning Igisidin, ʻz hʻsulningni yioʻqiwelixʻka ixlʻmqilʻrni jiddiy ʻwʻtkʻysʻn, dʻp tilʻnglar, — dedi.

10 U on ikki muhlisini yenioʻja qakirip, ularoʻja napak rohlarni koʻqlax wʻ hʻrbir kesallikni hʻm hʻrbir meyip-ajizni sakʻaytix hʻqʻkʻini bʻrdi. 2 On ikki rosulning isimliri tʻwʻndikiqʻ: Awwal Petrus dʻpmu atilidioʻjan Simon wʻ uning inisi Andiriyas, andin Zʻbʻdiyning oʻqli Yakup wʻ uning inisi Yuhanna, 3 Filip wʻ Bartolomay, Tomas wʻ bajgir Matta, Alfayning oʻqli Yakup wʻ Lʻbbaus dʻpmu atilidioʻjan Taday, 4 millʻtpʻrwʻr dʻp ataloʻjan Simon wʻ keyin ʻysaʻja satkunluk kilʻjan Yʻhʻda Ixʻkariyot. 5 ʻysa bu on ikkisini [hʻlkʻning arisioʻja] mundaq tapilap ʻwʻtti: — Yat ʻlliklʻrning yollirioʻja qikmanglar, yaki Samariyʻliklʻrning xʻhʻrlirigimu kirmanglar, 6 bʻlki tenigʻn koʻy padiliri bolʻjan Israil jʻmʻtidikilʻr arisioʻja beringlar. 7 Barʻjan yeringlarda: «ʻrx padixahlikʻ yekʻnlixip kʻldi!» dʻp jakarlanglar. 8 Aʻqrik-silaklarni sakʻaytinglar, ʻlʻklʻrni tirildʻrʻnglar, mahaw kesallirini sakʻaytinglar, jinlarni hʻyʻdiwetinglar. Silʻrgʻ xapaʻt halis berilgʻndur, silʻrmu halis iltipat kilinglar. 9 Bʻlweʻqinglaroʻja altun, kʻmʻx wʻ mis pullarni baʻqlap elip yʻrmanglar. 10 Sʻpʻr ʻqʻn birla yʻktʻktin baxʻka nʻ hurjun, nʻ kʻx, nʻ hʻsa eliwalmanglar. Qʻnki hizmatkar ʻz ix hʻqʻkʻni elixʻka hʻqʻlikʻtur. 11 Hʻrkʻaysi xʻhʻr yaki yezioʻja barʻjan waqtinglarda, aldi bilʻn xu yʻrdʻ kimning hʻrmʻtkʻ layik mʻtiwʻr ikʻnlikini soranglar; xundak kixini tapʻkanda, u yʻrdin kʻtkʻqʻ uning ʻyʻdila turunglar. 12 Birʻr ʻygʻ kirgininglarda, ularoʻja salam beringlar. 13 ʻAgʻr u aildikilʻr [hʻrmʻtkʻ] layik mʻtiwʻr kixilʻr bolsa, tiligʻn amanlikinglar ularoʻja

ijabət bolsun; əgər ular layiq bolmisa, tiligən amanliqinglar özünglaroşa kaytsun. **14** Silərni qobul kılmioşan, səzliringlarni anglimioşan kimdəkim bolsa, ularning eyidin yaki xu xəhərdin kətkiniglarda, ayioşinglardiki topini kekiwetinglar. **15** Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, kıyamət künidə Sodom wə Gomorra zeminidikilərninğalı xu xəhərdikilərninğakidin yenik bolidu. **16** Mana, mən silərni qoylarni bərilərninğ arisioşa əwətkəndək əwətimən. Xunga, yiləndək səzgür, pahtəktək sap dillik bolunglar. **17** İnsanlardin pəhəs bolunglar; qünki ular silərni tutuwelip sot məhkəmilirigə tapxurup beridu, sinagoglirida qamqilaydu. **18** Ular wə xundakla yat əlliklər üqün bir guwahlik boluxka, silər mening səwəbimdin əmirələr wə padixahlar aldioşa elip berilip sorakka tartilisilər. **19** Lekin ular silərni sorakka tartқан wəktida, qandak jawab berix yaki nemə jawab berixtin ənsirəp kətmənglar. Qünki xu wəkti-saitidə eytiş tegixlik səzlər silərgə təminlinidu. **20** Qünki səzligüşi özünglar əməs, bəliki Atanglarning roşi silər arkilik səzləydu. **21** Qerindax qerindixioşa, ata balisioşa hainlik qilip, ölümğə tutup beridu. Balilərmu ata-anisioşa qarxi qikip, ularni ölümğə məhkum kilduridu. **22** Xundakla silər mening namim tüpəylidin həmmə adəmninğ nəpritigə uqraysilər. Lekin ahioşiqə bərdaxlik bərgənlər bolsa kutkuzulidu. **23** Ular silərgə bu xəhərdə ziyankəxlik kılsa, yənə bir xəhərgə keqip beringlar. Qünki mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, İnsan'ooşli kaytip kəlgüqə silər Israilning barlik xəhərlirini arilax [wəzipinglar] tügiməydu. **24** Muhlis ustazidin, kul hojayinidin üstün turmaydu. **25** Muhlis ustazioşa ohxax bolsa, kul hojayinioşa ohxax bolsa razi bolsun. Ular öyning igisini «Bəlzibul» dəp tillioşan yərdə, uning eyidikilirini tehimu kəttik həqarətliməmdü? **26** Xunga ulardin qorqmənglar; qünki heqkandak yepik qoyuloşan ix axkarilanmay qalmaydu, wə heqkandak məhpiy ix ayan bolmay qalmaydu. **27** Mening silərgə qarangoşuda eytidioşanlirimni yorukta eytiweringlar. Kulikinqlaroşa piqirlap eytiloşanlarni əgzilərdə jakarlanglar. **28** Tənni öltürsimu, lekin adəmninğ jan-rohşini öltürəlməydioşanlardin qorqmənglar; əksişə,

tən wə jan-rohşini dozahta həlak kilişka qadir boləuqidin qorqunglar. (Geenna g1067) **29** Ikki kuxkaşni bir tiyinqə setiwəloşli boliduşu? Lekin ulardin birimu Atanglarsiz yərgə qüxməydu. **30** Əmma silər bolsənglar, həttə hər bir tal qeqinglarmu sanəloşandur. **31** Xunga, qorqmənglar. Silər nuroşunlioşan kuxkaştinmu qimmətliktursilər! **32** Xunga, meni insanlarning aldidə etirap qiloşanlarning hər birini mənmu ərxteki Atamning aldidə etirap qilimən; **33** Birəş insanlarning aldidə məndin tanəşanlarning hər biridin mənmu ərxteki Atam aldidə tanimən. **34** Mening dunyaoşa keliximni tinqlik elip kelix üqündur, dəp oylap qalmənglar. Mən tinqlik əməs, bəliki qilişni yürğürüxkə kəldim. **35** Qünki mening kelixim «Ooşulni atisioşa, qizni anisioşa, kelinni keynanisioşa qarxi qikirix» üqün bolidu. **36** Xuning bilən «Adəmninğ düxmənliəri öz ailisidiki kixilər bolidu». **37** Ata-anisini məndinmu əziz kəridioşanlar mənəş munasip əməstur. Öz ooşul-kizini məndinmu əziz kəridioşanlarmu mənəş munasip əməs. **38** Əzizing krestini kətürüp, mənəş əgəxmigənlərmu mənəş munasip əməs. **39** Öz həyatini ayaydioşan kixi uningdin məhrum bolidu; mən üqün öz həyatidin məhrum boləşan kixi uningəş erixidu. **40** Silərni qobul qiloşanlar mənimu qobul qiloşan bolidu; meni qobul qiloşanlar bolsa meni əwətküqinimu qobul qiloşan bolidu. **41** Bir pəyoşəmbərni pəyoşəmbərlik saləhiyitidə qobul qiloşan kixi pəyoşəmbərgə has boləşan in'əmoşa erixidu. Həkkəniş adəmnə u həkkəniş ikən dəp bilip qobul qiloşanlar həkkəniş adəmgə has boləşan in'əmoşa erixidu. **42** Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, mening bu xəkiqiklirimdin əng kikişni birini mening muhlisim dəp bilip uningəş həttə pəkət birər qinə soşuk su bərgən kiximu jəzmən əzizəş layik in'amdin məhrum bolmaydu.

11 Əysə on ikki muhlisioşa bu ixlərnəş tapiləş boləşandin keyin, əzimu xu yərdiki hər kəşis xəhərlərdə təlim berix wə [Hudəniş kalamini] jakarlaş üqün u yərdin kətti. **2** Zindənoşa soləşəşan Yəhəşə [pəyoşəmbər] Məsişninq qiloşan əməllirini əngləş, muhlislrini əwətip, ular arkilik

Əysadin: **3** «Kelixi mukərrər zat əzüngmu, balilaroşa ohxaydu. **18** Qünki Yəhya kelip
 yaki baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» ziyapəttə olturmaytti, [xarab] iqməytti. Xuning
 — dəp soridi. **4** Əysa ularoşa jawab bilən, ular: «Uningoşa jin qaplixiptu» deyixidu.
 berip mundaq dedi: — Yəhyaning yenioşa **19** İnsan'ooqli bolsa kelip həm yəydu həm iqudu
 kaytip berip, öz anglawatkanliringlarni wə wə mana, ular: «Taza bir toymas wə bir məyhor
 kəruwatkanliringlarni bayan kilip — **5** Korlar kəraləydiqan wə tokurlar mangalaydiqan
 boldi, mahaw kesili boloqanlar saqaytildi, gaslar deyixidu. Lekin danalik bolsa öz pərzəntliri
 anglialaydiqan boldi, elgənlərmu tirildürüldi wə wə mana, ular: «Taza bir toymas wə bir məyhor
 kəmbəoəllərgə hux həwər jakarlandi» — dəp eytinglar **6** wə [uningoşa yənə]:
 «Məndin gumanlanmay putlixip kətmigən kixi wə wə mana, ular: «Taza bir toymas wə bir məyhor
 bolsa bəhtliktur!» dəp qoyunglar, — dedi. Bəyt-Saidaliklar! Qünki silərdə kərsitilgən
7 Ular kətkəndə, Əysa top-top adəmlərgə meşizilər Tur wə Zidon xəhərliridə kərsitilgən
 Yəhya toqurluq səzləxkə baxlidi: — «Silər əsli meşizilər Tur wə Zidon xəhərliridə kərsitilgən
 [Yəhyani izdəp] qəlgə barəjininglarda, zadi bolatti. **22** Mən silərgə xuni eytip qoyayki,
 nemini kərgili bardinglar? Xamalda yəlpünüp kiyamət künidə Tur wə Zidondikilərnin
 turoqan komuxnimu? **8** Yaki esil kiyingən bir kəridioşini silərnin kidin yenik bolidu. **23** Əy
 ərbabnimu? Mana, esil kiyimləni kiygənlər kəridioşini silərnin kidin yenik bolidu. **23** Əy
 han ordiliridin tepiliduqu! **9** Əmdə silər nemə ərxkə kətürülgən Kəpərnəhumluklar! Silər
 kərgili bardinglar? Bir pəyoqəmbərnimu? Durus, təhtisaraşa quxürüsilər. Qünki aranglarda
 əmma mən xuni silərgə eytip qoyayki, [bu yaritiloqan meşizilər Sodomda yaritiloqan
 bolsa] pəyoqəmbərdinmu üstün bir boləuqidur. bolatti. (Hadēs g86) **24** Əmma mən silərgə
10 Qünki [mukəddəs yazmildiki]: — «Mana, xuni eytip qoyayki, kiyamət künidə Sodom
 yüz aldingoşa əlqimni əwətimən; U sening zeminidikilərnin kəridioşini silərnin kidinmu
 aldingda yolungni təyyarlaydu» — dəp pütülgən yenik bolidu. **25** Xu wəqitlarda, Əysa bu ixlaroşa
 səz dəl uning toqrisida pütülgəndur. **11** Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, qarap mundaq dedi: — Asman-zemin Iğisi i Ata!
 ayallardin tuquləqanlar arisida qəməldürgüqi Sən bu [həqikətləni] danixməni wə əkilliklərdin
 Yəhyadinmu uluqi turoquzuloşini yok; əmma ərx yoxurup, səbiy balilaroşa axkariloqanliqin
 padixahliqidiki əng kişik boləjini uningdin üqün Sanga mədhəyilər oquymən! **26** Bərhək, i
 uluq turidu. **12** Əmma qəməldürgüqi Yəhya Atə, nəziringdə bundak kilix rawa idi. **27** Həmmə
 otturoşa qikqan künlərdin bügünki küngiqə, manga Atəmdin təkdin kilindi; Oqulni Atədin
 ərx padixahliqioşa kirix yoli xiddət bilən eqildi; Oqul axkarilaxni layik kərgən kixilərdin baxka
 wə kixilər uni xiddət bilən tutuwalidu. **13** Qünki baxka heqkim tonumaydu, wə Atənimu Oqul wə
 barlik pəyoqəmbərlərnin bəxarət berix hizmiti, heqkim tonumaydu. **28** Əy japəxlər wə eqir
 xundakla Təwrattiki yazmilar arkilik bəxarət yük yükləngən həmminglar! Mening yenimoşa
 yətküzülux hizmiti Yəhya bilən ahirlixidu. **14** Wə kelinglar, mən silərgə aramlik berəy. **29** Mening
 əgər xu səzni qəbul kilalisanglar, «[kaytip] kelixi mukərrər boloqan Ilyas [pəyoqəmbər]» kiyip, məndin əgininglar;
 mukərrər boloqan Ilyas [pəyoqəmbər]» bolsa, qünki mən məmin wə kəmtərmən; xundak
 [Yəhyaning] əzidur. **15** Angliqudək kuliki barlar qünki mən məmin wə kəmtərmən; xundak
 buni anglisun! **16** Lekin bu dəwərdiki kixiləni kənglünglar aram tapidu. **30** Qünki
 zadi kimlərgə ohxitay? Ular huddi rəstəzə baxaklarni bəlux asan, mening
 bazarlarda olturwelip, bir-birigə: **17** «Biz silərgə artidiqan yüküm yeniktur.
 sunay qelip bərsəkmu, ussul oynimidinglar», **12** Xu qaoqlarda bir xabat küni, Əysa
 «Matəm pədisigə qelip bərsəkmu, yioşa-zar buoşdayliklərdin otup ketiwatatti. Qorsiki
 kilmidinglar» dəp [kaxaydiqan tuturuksiz] eqip kətkən muhlisliri baxaklarni üzüp, yeyixkə

baxlidi. 2 Lekin buni kergən Pərisiylər uningə: Xuning bilən u əllərgə həküm-həşikətni — Qara, muhlisling xabat küni Təwratta jakarlaydu. 19 U nə talax-tartix kilmaydu nə qəkləngən ixni kiliwatidu, deyixti. 3 Birək u qukan kətürməydu, Qoqilarda uning kətürgən ularə: — Dawut wə uning həmrəhlirining aq qələjanda nemə kələlanlikini [mukəddəs yazmildar] okumiojanmusilər? 4 U Hudaning əyigə kirip, [Hudaə] atələjan, xundakla əzi wə həmrəhlirioja nisbətən Təwrat kanuni boyiqə yeyixkə bolmaydiojan «təkdin nanlar»ni [sorap elip], ularni [həmrəhliri] bilən billə yegən. Əslidə bu nanlarni pəkət kahinlarning yeyixigila bolatti. 5 Silər Təwratin xuni okup bəkmiojansilərki, ibadəthanida ixləydiojan kahinlar xabat künliri ixləp xabat tərtipini buzsimu, gunahkə buyrulmaydu. 6 Birək mən xuni silərgə eytip qoyayki, bu yərdə ibadəthanidinmu uluə birsi bar. 7 Əmdilikdə əgər silər [Hudaning] «[mukəddəs yazmildar]: «İzdəydiyimin kurbənlilər əməs, bəlkə rəhim-xəpəkət» deyilgən xu səzining mənisini bilgən bolsanglar, bigunah kixiləni gunahkar dəp bekitməyttinglar. 8 Qünki İnsan'ooli xabat küning Igisidur. 9 U u yərdin ayrilip, ularning sinagogioja kirdi. 10 Wə mana, u yərdə bir kəli yegiləp qələjan bir adəm bar idi. Ular uning üstidin ərz kilixkə səwəb tapmaqki bolup uningdin: — Xabat küni kesəl sakəytix Təwrat kanunioja uyojunmu? — dəp soridi. 11 Lekin u ularə mundaq jawab bərdi: — Birəsinglarning koyi xabat küni orioja qüxüp kətsə, uni dərhal tartip qikiriwalmaydiojan adəm barmidu? 12 İnsan bolsa koydin xunqə ətibarliktur! Xunga, xabat küni yaxxilik kilix Təwrat kanunioja uyojundur. 13 Andin u həlikə kesəlgə: — Qolungni uzat, — dedi. U kolini uzitixi bilənla kəli ikkinqi kolioja ohxax əsligə kəltürüldi. 14 Birək Pərisiylər taxkiriə qikip, uni kəndək yokitix həkkidə məsləhət kilixti. 15 Əmma əysa buni biliwelip u yərdin ayrildi. Top-top kixilər uningə əgixip mangdi. U ularning həmmisini sakəytti; 16 andin ularə əzining salahiyitini axkarilimaslikni kattik tapilidi. 17 Buning bilən Yəxaya pəyojəmbər arkilik yətküzülgən munu səzlər əməlgə axuruldi: 18 — «Qaranglar, mana Mən talliojan Əz kulum! Mening səyümlükim, dilimning səyüngini! Mən Əz Rohimni uning wujudioja kondurimən, mewisimu yaxxi bolidu — yəki dərəh por

bolsa, mewisimu naqar bolidu; qünki hærkandak dæräh öz mewisidin bilinidu. **34** Əy yılanlarning pærzentliri! Silær rəzil tursanglar, aqzınglardin kandaşmu yahxi söz qıksun? Qünki adəmning kəlbidə nemə tolup taxқан bolsa eqızdin xu qıkıdu. **35** Yahxi adəm öz yahxi həzinisidin yahxi nərsilərnı qıkırıdu. Yaman adəm yaman həzinisidin yaman nərsilərnı qıkırıdu. **36** Mən silərgə xuni eytip qoyayki, insanlar kıloğan hər bir eqız quruk səzi üqün sorak küni hesab beridu. **37** Qünki öz sezliring bilən ya həkkanıy ispatlinisən, ya sezliringlar bilən gunahkar dəp bekitilisən. **38** Xu qaoqda bəzi Təwrat ustazliri wə Pərisiylər uningəja jawabən: Ustaz, səndin bir məjizilik alamət kərgümüz bar, — dedi. **39** Ləkin u ularəja mundak jawab bərdi: — Rəzil həm zinahor bu dəwr bir «alamət»ning kəristilixini istəp yürıdu. Bırak bu dəwrdikilərgə «Yunus pəyoqəmbərdə kərülğan məjizilik alamət»tin baxқа heqқandak məjirilik alamət kərsitilməydu. **40** Qünki Yunus pəyoqəmbər yooqan belikning kərsikida üq keqə-kündüz yatқandak, İnsan'ooqlimu ohxaxla üq keqə-kündüz yərning baqrıda yatıdu. **41** Sorak küni Ninəwə xəhıridikilər bu dəwrdikilər bilən təng kəpup, bu dəwrdikilərnıng gunahlırını bekitıdu. Qünki ular Yunus [pəyoqəmbər] jakarlıoqan həwərnı anglap, [yamanlıqıdin] towa kıloğan; wə mana, muxu yərdə Yunus [pəyoqəmbər]dinmu uluq bırsi turıdu! **42** Sorak küni «Jənubtıki ayal padıxah»mu bu dəwrdikilər bilən təng tirilip, ularning gunahlırını bekitıdu. Qünki u Sulaymanning dana sezlirini anglax üqün yər yüzining qetidin kəlgən; wə mana, hazır muxu yərdə Sulaymandinmu uluq bırsi turıdu. **43** Napak roh birawning tenidin qıkırıwetilgəndin keyin, u kuroqak dalalarnı qərgiləp yürüp, birər aramgahnı izdəydu, bırak tapalmaydu **44** wə: «Mən qıkқан makanimoja kaytay» dəydu. Xuning bilən kaytip kelip, xu makanıning yənıla box turojanlıkını, xundakla pakız tazılanəjanlıkını wə rətləngənlikini baykaydu-də, **45** berip əzidinmu bəttər yəttə jinni baxlap kelıdu; ular kirip billə turıdu. Buning bilən həlikı adəmning keyinki həli burunqıdinmu tehimu yaman bolıdu. Bu rəzil dəwrdikilərnıng həlimu mana xundak bolıdu. **46**

U toplxaxkan halayıkқа dawamlıq sezləwatқanda, mana, anisi bilən iniliri kelip, uning bilən sezləxməkqi bolup taxқırıda turuxtı. **47** Xuning bilən birəylən uningəja: — Aningiz wə iniliringiz siz bilən sezliximiz dəp taxқırıda turıdu, — dedi. **48** Ləkin u jawabən xu həwərnı yətküzgən kixidin: «Kim mening anam, kim mening inilirim?» — dəp sorıdi. **49** Andin u qolını sozup muhlislrini kərsitip: — Mana mening anam, mana mening inilirim! **50** Qünki kim ərtıki Atamning iradisini ada kılsa, xu mening aka-inim, aqa-singlim wə anamdur, — dedi.

13 Xu küni Əysa əydin qıkıp, dengiz boyıda olturatti. **2** Ətrapioja top-top adəmlər olıxiwəlojaqқа, u bir kemigə qıkıp olturdi. Pütkül halayık bolsa dengiz boyıda turuxatti. **3** U ularəja təmsillər bilən nurojun həkmətlərnı eytip birip, mundak dedi: — Mana, uruk qaqquqi uruk qaqkili [etizəja] qıkıptu. **4** Uruk qaqқanda uruklardin bəziliri qioqır yol üstigə qüxüptu, kuxlar kelip ularnı yəp ketiptu. **5** Bəziliri texi kəp, topisi az yərlərgə qüxüptu. Tupriki qongkur bolmiojaqқа, tezla ünüp qıkıptu, **6** ləkin kün qıkıxi bilənla aptapta keyüp, yiltizi bolmiojaqқа kurup ketiptu. **7** Bəziliri tikənlərnıng arisioja qüxüptu, tikənlər əsüp maysılarnı booquwaptu. **8** Bəziliri bolsa yahxi tuprakқа qüxüptu. Ularınıng bəziliri yüz həssə, bəziliri atmıx həssə, yənə bəziliri ottuz həssə həsul beriptu. **9** Kuliki barlar buni anglısun! **10** Muhlisleri kelip, uningdin: — Sən nemə üqün ularəja təmsillər arқılık təlim berisən? — dəp sorıdi. **11** U ularəja mundak jawab bərdi: — Silər ərx padıxahlıkınıng sırlirini bilixkə muyəsəsr kılindinglar, ləkin ularəja nesip kılinmidi. **12** Qünki kimdə bar bolsa, uningəja tehimu kəp berilıdu, uningda molqilik bolıdu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləjanlırimu uningdin məhrum kılinıdu. **13** Ularəja təmsil bilən sezliximning səwəbi xuki, ular kərisimu kərməydu, anglisimu tingximaydu həm həkikiy qüxənməydu. **14** Buning bilən Yəxaya pəyoqəmbər eytkan bexarəttiki munu sezlər əməlgə axuruldi: — «Silər anglaxnı anglaysilər, bırak qüxənməysilər; Kəraxnı kəraysilər, bırak kərməysilər. **15** Qünki muxu həlkning yürikini may kəplap kətkən, Ular

angliqonda kulaklirini eoqir kiliwalqan, Ular demaqqimu?» — dāp soraptu. **29** «Yak, » — kōzlrini uhliqandak yumuwalqan; Undak dāptu hojayin, «undak qilqonda kürmaklarni bolmisidi, ular kōzliri bilēn kōrūp, Kulikī yuloqanda, buqdaylarnimu yuluwetixinglar bilēn anglap, Kōngli bilēn qūxinip, Ōz yolidin mumkin. **30** Bu ikkisi orma waqtioqia billē yanduruluxi bilēn, Mēn ularni saqaytqan ēssun, orma waqtida, mēn ormiqilaroqa: — Aldi bilēn kürmaklarni ayrip yioqip, baqlap kōydürüxkē koyunglar, andin buqdaylarni Qūnki ular kōridu; kulikīnglar bēhtliktur! yioqip ambirimōqa ākiringlar, dāymēn» — dāptu Qūnki ular anglaydu. **17** Mēn silērgē xuni hojayin. **31** U ularoqa yēnē bir tēmsilni eytti: bērhāk eytip koyayki, burunkī nuroqun — ērx padixahlikī huddi bir adēm kōlioqa elip pēyoqēmbārlar wē hākkanīy adēmlar silērning etizioqa qaqkan kīqa urukioqa ohxaydu. **32** Kīqa kōrgininglarni kōrūxkē intizar bolōqan bolsimu urukī dērwākē barlik uruklarning iqidē āng ularni kōrmigēn; silērning angliqininglarni kīqik bolsimu, u hērkandak ziraēttin egiz ēsūp, anglaxkē intizar bolōqan bolsimu ularni dērah bolidu, hātta asmandiki kuxlarmu kelip anglimioqan. **18** Ėmdi uruk qaqquqī tooqrisidiki uning xahlirida uwulaydu. **33** U ularoqa yēnē tēmsilning mānisini anglanglar: — ērx padixahlikī huddi bir tēmsilni eytti: — ērx padixahlikī huddi turup qūxēmīsē, Xēytan kelip uning kōngligē bir ayal kōlioqa elip ūq jawur unning arisioqa qeqilōqan sēzni elip ketidu. Bu dāl qioqir yoxurup, taki pūtūn hemir bolōquqē saqlōqan yol ūstigē qeqilōqan uruklardur. **20** Taxlik eqitkuoqa ohxaydu. **34** Əysa bu ixlarning yērlērgē qeqilōqan uruklar bolsa, ular sēz- hāmmisini tēmsillār bilēn kōpqilikkē bayan kalamni anglap, huxallik bilēn dērhāl kōbul kildi. U tēmsilsiz hēqqandak tēlim bērmāytti. **35** Buning bilēn pēyoqēmbār arkilik aldin'ala eytilōqan munu sēzlār āmēlgē axuruldi: — «Aqzimni tēmsil sēzlēx bilēn aqimēn, Alēm apiridē bolōqandin berī yoxurunup kēlgēn ixlarni elan kīlimēn». **36** Xuningdin keyin, u kōpqilikni yoloqa seliwetip ēygē kirdi. Muhlisiri yenioqa kelip uningdin: — Etizliktiki kürmāk tooqrisidiki tēmsilni bizgē xārhlap bērsāng, — dēp ētündi. **37** U ėmdi ularoqa jawab berip mundak dedi: — Yahxi urukni qaqkan kixi **38** Etizlik bolsa — dunya. Yahxi **39** Kürmāk qaqkan dūxmēn — Iblistur. Orma urux waqtī — zaman ahiridur. Ormiqilar — pērixtilārdur. **40** Kürmākler yulunup, otta kōydürüwetilginidēk, zaman ahiridimu xallap qīqīp, **42** humdanning lawuldap itaētsizlik qilōquqilarni ēz padixahlikidin turoqan otioqa taxlaydu. U yērdē yioqa-zarlar kōtūrūlidu, qixlirini oququrlitidu. **43** U qaoqda hēqkaniylar Atisining padixahlikida huddi kuyaxtāk julalinidu. Angliqudak kulikī barlar

buni anglisun! **44** — Ərx padixahlığı huddi etizda yoxuruloqan bir həzinigə ohxaydu. Uni tepiwaloquqi həzinini kaytidin yoxurup, həzinining xad-huramlığı iqidə bar-yokini setiwetip, xu etizni setiwalidu. **45** Yənə kelip, ərx padixahlığı esil ünqə-mərwayitlarni izdigən sodigərgə ohxaydu. **46** Sodigər nahayiti kimmet bahalıq bir mərwayitni tapqanda, kaytip berip bar-yokini setiwetip, u mərwayitni setiwalidu. **47** — Yənə kelip, ərx padixahlığı dengizoqa taxlinip hərhil beliklarni tutidioqan toroqa ohxaydu. **48** Tor toxqanda, [belikqılar] uni kıroqakqa tartip qikiridu. Andin olturup, yahxi beliklarni ilojiwelip, qaqilaroqa qaqilap, ərziməslərnə taxliwetidu. **49** Zaman ahirida xundak bolidu. Pərixtilər qikip, rəzil kixilərnə həkkanıy kixilər arisidin ayriydu (**aiōn g165**) **50** wə humdaning lawuldap turoqan otioqa taxlaydu. U yərdə yioqa-zarlar ketürülidu, qixlirini oququrlitidu. **51** Əysa ulardin: — Bu ixlarning həmmisini qüxəndinglarmu? dəp soridi. Qüxənduk, — dəp jawab bərdi ular. **52** Andin u ularoqa: — Xunga, ərx padixahlığının təlimigə muyəssər bolup muhlis boləqan hər bir Təwrat ustazi huddi həzinisidin yengı həm kona nərsilərnə elip qikip tarkatkuqi öy hojayinioqa ohxaydu, — dedi. **53** Əysa bu təmsillərnə səzləp boləqandin keyin, xundak boldiki, u yərdin ayrilip, **54** öz yurtioqa kətti wə öz yurtdiki sinagogta həlkə təlim berixkə kirixti. Buni angliqan halayik intayin həyran boluxup: — Bu adəmnıng bunqiwala danaliki wə mejiyə-kəramətliri nədin kəlgəndu? **55** U pəkət heliki yəsaqqıning oqlı əməsmu? Uning anisining ismi Məryəm, Yəqub, Yüsüp, Simon wə Yəhudalar uning iniliri əməsmu? **56** Uning singillirining həmmisi bizning arimizdioqu? Xundak ikən, uningdiki bu ixlarning həmmisi zadi nədin kəlgəndu? — deyixətti. **57** Xuning bilən ular uningə həsət-bizar bilən kəridi. Xunga Əysa ularəqa mundaq dedi: — Hərəkəndak pəyoqəmbər baxka yərlərdə hərmətsiz qalmaydu, pəkət öz yurti wə öz eyidə hərmətkə sazawər bolmaydu. **58** Ularning iman-ixənqisizlikidin u u yərdə kəp mejiyə kərsətmidi.

14 U qəqlarda, Hərod həkım Əysanın nam-xəhritidin həwər tepip, 2 hizmətkarlırigə: — Bu adəm qəməldürgüqi Yəhya bolidu, u əlümdin tirilgən bolsa kərək. Xuning üqün muxu ələhidə kudrətlər uningda küqini kərsətməktə, — dedi. **3** Hərodning bundak deyixining səwəbi, u [əgəy] akisi Filipning ayali Hərodiyəning wəjidin Yəhyani tutqun kılıp, zindanoqa taxlioqanidi. **4** Qünki Yəhya Hərodka [tənbih berip]: «Bu ayalni tartiwelixing Təwrat kənunioqa hilaptur» dəp kəlgənidi. **5** Hərod [xu səwəbtin] Yəhyani əltürməkqi boləqan bolsimu, birək halayıktin kərkəkanidi, qünki ular Yəhyani pəyoqəmbər, dəp bilətti. **6** Əmma Hərodning tuquloqan küni təbrikləngəndə, ayali Hərodiyəning kizi otturioqa qikip ussul oynap bərdi. Bu Hərodka bək yaqti; **7** xuning üqün u uningəqa: — Hərnəmə tilisəng xuni sanga bəray, dəp kəsəm kildi. **8** Ləkin kiz anisining küxkürtüxi bilən: — Qəməldürgüqi Yəhyanın kallisini elip, bir təhsigə koyup əkəlsilə, — dedi. **9** Padixah buningəqa həsrət qəkkən bolsimu, kəsəmliri tıpəylidin wə dastihanda olturoqanlar wəjidin, [kallisini] elip kelinglar, dəp buyrudi. **10** U adəm əwətip, zindanda Yəhyanın kallisini aldurdi. **11** Xuning bilən kallisı bir təhsigə koyulup, kizning aldioqa elip kelindi. Kiz buni anisining aldioqa apardi. **12** [Yəhyanın] muhlisliri bolsa berip, jəsətni elip dəpnə kildi; andin berip əysəqa bu ixlarni həwər kildi. **13** Əysa bu həwərnə anglap, əzi yəloquz pinhan bir jayəqa ketəy dəp bir kəmigə olturup u yərdin ayrildi. Halayik buning həwirini tapqanda, ətrəptiki xəhərlərdin kelixip, uning kəynidin piyədə mangdi. **14** U [kıroqakqa] qikip kətkinidə, zor bir top adəmlərnə kərwəwidi, ularəqa iq əqrıtip, ularning əqrıqlirini saqaytti. **15** Kəq kirgəndə, muhlisliri uning yenioqa kelip: — Bu qəl bir jay ikən, wəqıtmu bir yərgə berip kaldi. Halayikni yoloqa seliwətkən bolsang, andin ular kəntlərgə berip əzlırigə ozuk setiwəlsun, — dedi. **16** Ləkin Əysa ularəqa: — Ularning ketixining həjiti yok, əzünglar ularəqa ozuk beringlar, — dedi. **17** Ləkin muhlislar: — Bizdə bəx nan bilən ikki danə beliktin baxka həq nərsə yok, — deyixti. **18** U: — Ularni manga elip kelinglar, dedi. **19** U halayikni qəplükning üstidə olturuxka buyruəqandin

keyin, bəx nan bilən ikki belikni qolıoşa elip, asmanı qarap [Hudaıoşa] təxəkkür eytti. Andin nanlarnı oxtup muhlislirioşa bərdi, muhlisliri halayıkka üləxtürüp bərdi. **20** Həmməylən yəp toyundi. [Muhlislar] exip qaloşan parqılarnı lık on ikki sewətkə tərıwaldi. **21** Ozuklanoşanlarning sani ayallar wə balılardin baxka təhminən bəx ming kixi idi. **22** Arkıdila, u muhlislirioşa: Əzüm bu halayıkni yoloşa seliwetimən, angoşuqə silər kemigə olturup, dengizning karxi kırıoşioşa otüp turunglar, dəp buyrudi. **23** Halayıkni yoloşa seliwətkəndin keyin, u dua kılıx üqün əzi hilwət taoşka qıkti. Kəq kirgəndimu u yərdə yaloşuz kəldi. **24** Bu qaoşda, kəmə kırıoşaktin heli kəp qakırım yürgənidi, ləkin xamal karxi yənlıxtin qikiwatkaşka, kəmə dolğunlar iqidə qaykılıp turatti. **25** Kəqə tətinqə jəsək waktida, u dengizning üstidə mengip, muhlisliri tərəpkə kəldi. **26** Muhlislar uning dengizning üstidə mengip keliwatkanlıkını kərüp, aləxzadə bolup: — Alwasti ikən! — dəp kərqup quқан selixti. **27** Ləkin Əysa dərhal ularıoşa: — Yürəklik bolunglar, bu mən, kərkmanglar! — dedi. **28** Petrus buningıoşa jawabən: — I Rəb, bu sən bolsang, su üstidə mengip yeningıoşa beriximıoşa əmr kılıoşsən, — dedi. **29** Kəl, — dedi u. Petrus kemidin qüxüp, su üstidə mengip, Əysaıoşa qarap ketiwatatti; **30** ləkin boranning kattik qikiwatkanlıkını kərüp kərqup, suıoşa qəküxkə baxlıdi: — Rəb, meni kutkuzuwalıoşsən! — dəp warkiridi. **31** Əysa dərhal kolini uzitip, uni tutuwaldi wə uningıoşa: — Əy ixənqi əjiz bəndə, nemixka guman kilding? — dedi. **32** Ular kemigə qikkənda, xamal tohtidi. **33** Kemidə olturoşanlar uning aldioşa kelip səjdə kılıp: — Bərəkət, sən Hudaıning Ooqlı ikənsən, — deyixti. **34** Ular dengizning karxi tərıpigə etkəndə, Ginnisarət yurtida [kuruklukka] qıkti. **35** U yərdiki adəmlər uni tonup kelip, ətraptiki barlık jaylarıoşa həwər əwətti; xuning bilən kixilər barlık bimarlarnı uning aldioşa elip kəldi; **36** ular uningdin bimarlarıning heqbolmioşanda uning tonining pexigə bolsimu kolini təgküzüwelixioşa yol koyuxını etündi. Uningıoşa kolini təgküzgənlərnıng həmmisi səllimaza sakaydi.

15 Bu qaoşda, Təwrat ustazlıridin wə Pərisiylərdin bəziliri Yerusalemdin kelip Əysanın aldioşa berip: **2** — Muhlisliring nemixka ata-bowilirimizning ən'ənilirigə hiləplik kılıdu? Qünki ular kollarını yumay tamak yəydikənoşu, — dedi. **3** Ləkin u ularıoşa mundaş jawab bərdi: — Silərqu, silər nemixka ən'ənimizni saklaymız dəp Hudaıning əmrigə hiləplik kılısilər? **4** Qünki Huda: «Ata-anangni hərmət kıl» wə «Atisi yaki anisini həkarətligənlər əlümgə məhkum kılınsun» dəp əmr kılıoşan. **5** Ləkin silər: — Hərəkəndəş kixi «Atisi yaki anisiıoşa: — Mən silərgə yərdəm bərgüdəş nərsilərnı allıkaşan [Hudaıoşa] atiwəttim — desila, **6** uning ata-anisiıoşa hərmət-wapadarlık kılıx məjburiyiti kəlmaydu, — dəysilər. Buning bilən ən'ənənglərnı dəp, Hudaıning əmrini yokka qikiriwəttenglar. **7** Əy sahtipəzlər! Yəxaya pəyoşəmbər bərgən muxu bəxarət toptooşra silər tooşruluk ikən: — **8** «Muxu həlk əşzida meni hərmətligini bilən, Birək kəlbi məndin yirək. **9** Ular mənə bihudə ibadət kılıdu. Ularıning əgətkən təlimliri pəkət insannı kılqan pətiwalarla, halas». **10** Andin u halayıkni yenıoşa qakırıp, ularıoşa: — Kulək selinglar həm xuni qüxininglərkı, **11** Insanni napak kılıdioşını əşzidin kırıdioşını əməş, bəlki əşzidin qikidioşındur, — dedi. **12** Keyin muhlisliri uning aldioşa kelip: — Səning bu səzüngni Pərisiylər anlaşıp, uningdin bızır bolup rənşigənlikini bildingmu? — dedi. **13** Ləkin u mundaş jawab kəyturdi: — Ərtiki Atam tikmigən hərəkəndəş əşümlük yiltizidin yulunup təxlinidu. **14** Silər ularıoşa pisənt kilmanglar; ular korlarıoşa yol baxlaydioşan korlardur. Əgər kor korıoşa yol baxlısa, hər ikisi orıoşa qüxüp ketidu. **15** Ləkin Petrus uningıoşa: — Baya eytkən təmsilni bizgə qüxəndürüp bərgəysən, — dedi. **16** Ləkin u: — Silərmu təhiqə qüxənqigə eriximidinglar?! — dedi. **17** Əşzıoşa kirgən barlık nərsilərnıng axkəzan arkılik tərət bolup qikip ketidioşanlıkını təhi qüxənməmsilər? **18** Ləkin əşzidin qikidioşını kəlbtin qikidu, insanni napak kılıdioşınımu xudur. **19** Qünki yaman oylar, kətillik, zınəhorluk, buzukqılık, ooşrilik, yaloşan guwəhlik wə təhmət kətarlıqlar kəlbtin qikidu. **20** Insanni napak kılıdioşanlar mənə

xulardur; yuyulmiojan qollar bilən tamak yeyix insanni napak qilmaydu. **21** Əysa u yərdin qikip, Tur wə Zidon xəhərlirining ətrapidiki yurtlaroqa bardi. **22** Mana, u qət yərlərdin kəlgən kənanıy bir ayal uning aldioqa kelip: — I Rəb! Dawutning oqli, həlimoqa rəhim kıloqaysiz! Kızimoqa jin qaplixıwalojanikən, kiyinilip ketiwatidu! — dəp uningoqa nida kılıp zarlıdı. **23** Ləkin u u ayaloqa bir eojızmı jawab bərmıdı. Muhlisiri uning yenioqa kelip: — Bu ayalni yoloqa salsang! Qünki u kəynimizdin əgixip yalwırup nida kiliwatidu, — dedı. **24** Əmdı u jawab berip: — Mən pəkət yoldin tenigən koy padiliri bolojan İsrail jəmətidikilərgə əwətilgənmən, — dedı. **25** Əmma heliki ayal uning aldioqa kelip səjdə kılıp: — Rəb, manga yərdəm kıləqaysən! — dəp yalwırdı. **26** U uningoqa: — Balılarning nenini kikiq itlaroqa taxlap berix yaxhi əməs, — dedı. **27** Ləkin heliki ayal: — Durus, i Rəb, birək hətta itlarmı hojayinining dastihinidin qüxkən uwaklarıni yəydiyoqı, — dedı. **28** Xuning bilən Əysa uningoqa: — Əy hanım, ixənqıng küqlük ikən! Tiliginingdək bolsun! — dedı. U ayalning kızı xuan sakıyıp kətti. **29** Əysa u yərdin qikip, Galiliyə dengizining boyidin etüp, taqqa qikip oltırdı. **30** Uning aldioqa toptop halayik yioqıldı. Ular tokur, karioqı, gaqa, qolak wə nuroqun baxqa hil kesəllərnımu elip kelip, uning ayioqi aldioqa koyuxti; u ularni sakaytti. **31** Xuning bilən halayik gaqılarning səzliyəlyəydiqan bolojanlikini, qolaklarıning sakəyojinini, tokurlarning mangojanlikini wə karioqlarning kəridiyojan bolojanlikini kərip, həyran boldı wə İsrailning Hudasinı uluqlıdı. **32** Andin Əysa muhlislrini yenioqa qakirip: — Bu halayikqa iqim əqriydu; qünki ular üq kündin beri yenimda boldı, yegüdək bir nərsisimu kəlmıdı. Ularıni eylirigə aq kayturuxni halımaymən, yolda həlidin ketixi mumkin, — dedı. **33** Muhlislar uningoqa: — Bu qəldə bunqıwala adəmnı toyoquzojudək kəp nanni nədin tapimiz? — deyixti. **34** Əysa uların: Kənqə neninglar bar? — dəp sorıdı. — Yəttə nan bilən birnəqqə tal kikiq belik bar, — deyixti ular. **35** Buning bilən u halayikni yərdə olturuxka buyrudi. **36** Andin, yəttə nan bilən beliklarıni kolioqa elip [Hudaqa] təxəkkür eytip, ularni

oxtup muhlislrıoqa bərdı, muhlislar halayikqa üləxtürdi. **37** Həmməylən toyoqıwə yedi; andin [muhlislar] exip kəlojan parqılarnı yioqip yəttə qong sewətnı toxkızdı. **38** Tamak yegənlərnıng sani balılar wə ayallardin baxqa tət ming kixi idi. **39** U halayikni yoloqa salojandin keyin, kəmigə qüxüp, Magadan yurtning qət yərlirigə bardi.

16 Əmdı pərisiylər bilən Saduqiylar uni sinax məksitədə yenioqa kelip, uningdin bizgə asmandin məjizilik bir əlamət kərsətsəng, dəp tələp kilixti. **2** Birək Əysa ularoqa mundaq dedı: — Kəqkurun silər kizil xəpəkni kərgininglarda, «Həwa ətə oquq bolıdu» dəysilər **3** wə ətigəndə: «Bügün boran qikıdu, qünki asmanıning rənggi kizil həm tutuk», dəysilər. Asman rənggiroyini pərk etələysilər-yu, ləkin bu zamanda yüz berıwatқан əlamətlərnı pərk etəlməysilər! **4** Rəzil həm zinahor bu dəwr «məjizilik bir əlamət»ning kəristilixini istəp yürıdu. Birək bu [dəwrdikilərgə] «Yunus pəyoqəmbərdə kərilgən məjizilik əlamət»din baxqa həqkəndək məjizilik əlamət kərsitilməydu. Andin u ularni taxlap qikip kətti. **5** Muhlisiri [dengizning] u kətioqa etkinidə, nan eliwelıxni untıojanıdı. **6** Əysa ularoqa: — Hoxyar bolunglar, Pərisiylər bilən Saduqiylarning eqitkusidin ehtiyat kilinglar, — dedı. **7** [Muhlislar] əzara mulahizilixip: — Nan əkəlmigənlıkimiz üqün buni dəwətsə kerək, — deyixti. **8** Əysa ularning nemə [deyixıwatқанlikini] bilip mundaq dedı: — Əy ixənqi əjizlar! Nemə üqün nan əkəlmigənlıkinglar toqrısida mulahizə kilisilər? **9** Tehiqə qüxənmidinglarmu? Bəx nan bilən bəx ming kixining [toyoquzulojanlikı], kənqə sewət ozuk yioqiwaləjanlikinglar esinglardin qiktımu? **10** Yəttə nan bilən tət ming kixining [toyoquzulojanlikı], yənə kənqə qong sewət ozuk yioqiwaləjanlikinglarmu esinglardin qiktımu? **11** Silər kəndəkmı mening silərgə: «Pərisiylər bilən Saduqiylarning eqitkusidin ehtiyat kilinglar» deginimning nan toqruluk əməslikini qüxənməysilər? **12** Muhlislar xundila uning nandiki eqitkudin əməs, bəlki Pərisiylər bilən Saduqiylarning təlimidin ehtiyat kilixnı eytkənlıkını qüxinip yətti. **13** Əysa Kəysəriyə-

Filippi rayonioq kəlgində, u muhlisliridin: Kixilər mən İnsan'oolini kim dəp bilidikən? — dəp soridi. **14** Muhlisiri: — Bəzilər seni qəməldürgüqi Yəhya, bəzilər Ilyas [pəyoqəmbər] wə yənə bəzilər Yərəmiya yaki baxqa pəyoqəmbərlərdin biri dəp bilidikən, — dəp jawab bərdi. **15** U ulardin: — Əmdi silərqu? Silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. **16** Simon Petrus: — Sən Məsih, mənggüllük həyat Hudaning Ooqli ikənsən, — dəp jawab bərdi. **17** Əysa uningə: — Bəhtliksən, i Yunus oqli Simon! Buni sanga ayan kiloquqi heq ət-kan igisi əməs, bəlkə əxtiki Atamdur. **18** Mən sanga xuni eytayki, sən bolsang Petrusdursən. Mən jamaitimni bu uyultax üstigə qurimən. Uning üstidin təhtisarəning dərəwazilirimu qalib kəlməydu. (*Hadēs 986*) **19** Ərx padixahliqining aqquqlirini sanga tapxurimən; sən yər yüzidə nemini baqqlisang ərxtimu baqlanəjan bolidu, sən yər yüzidə nemini qoyup bərsəng, ərxtimu qoyup berilgən bolidu, — dedi. **20** Bu sözlərni eytip bolup, u muhlislirioqə əzining Məsih ikənlikini heqkingə tinmasliqni tapilidi. **21** Xu wəktin baxlap, Əysa muhlislirioqə əzining Yerusalemoqə ketixi, aqsəqallar, bax kəhinlər wə Təwrat ustazliri tərpidin kəp azab-okubət tartixi, əltürüluxi mukərrər boləjanliqini, xundakla üqinqi küni tirildürüldioqanliqini ayan kilixkə baxlidi. **22** Xuning bilən Petrus uni bir qətkə tartip, uni əyibləp: — Ya Rəb, sanga rəhim kilinoqay! Bexingoqə bundak ixlər kət'iy qüxməydu! — dedi. **23** Ləkin u burulup Petruskə karap: — Arkəmoqə ət, Xəytan! Sən mənə putlikaxəngən, sening oylioqanliring Hudaning ixliri əməs, insanning ixliridur, — dedi. **24** Andin Əysa muhlislirioqə mundaq dedi: Kimdəkim mənə əgixixni halisa, əzidin waz keqip, əzining krestini kətürüp mənə əgəxsun! **25** Qünki əz jenini kütquzmakqi boləjan kixi qokum jenidin məhrum bolidu, ləkin mən üqün əz jenidin məhrum boləjan kixi uningə erixidu. **26** Qünki bir adəm pütün dunyaoqə igə bolup jenidin məhrum kəlsa, buning nemə paydisi bolsun?! U nemisini jenoqə tegixsun?! **27** Qünki İnsan'ooli Atisining xan-xəripi iqidə pərixitiliri bilən kəlix aldida turidu; wə u həmmə adəmnəng əz əməllirigə tuxluk jawab kəyturidu. **28** Mən

silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, bu yərdə turoqanlarning arisidin əlümning təmini tetixtin burun jəzmən İnsan'oolining əz padixahliqi bilən kəlgənlikini kəridioqanlar bardur.

17 Wə altə kündin keyin, Əysa Petrus, Yəqub wə Yəqubning inisi Yuhənnani ayrip elip, egiz bir taoqə qikti. **2** U yərdə uning siyaqi ularning kəz aldidila əzgirip, yüzü kuyaxtək parlidi, kiyimliri nurdək ap'ək bolup qəknidi. **3** Wə mana, [muhlislarəqə] Musa wə Ilyas [pəyoqəmbərlər] uning bilən səzlixiwatqan həlda kərtündi. **4** Xuning bilən Petrus Əysaoqə: — I Rəb, bu yərdə boləjinimiz nemidəgən yaxhi! Halisang, birini sanga, birini Musaoqə, yənə birini Ilyaskə atap bu yərgə üq kəpə yasayli! — dedi. **5** Uning gepi tügiməyla, mana nurluk bir bulut ularni kapliwaldi. Mana, buluttin: «Bu Mening səyümlük Ooqlumdur, Mən uningdin hursənmən. Uningə kulək selinglar!» degən awaz anglandi. **6** Muhlislar buni anglap əzlrini yərgə taxlap düm yetip wəhimigə qüxti. **7** Birək Əysa kəlip, ularəqə kolini təgküzüp: Kəpunglar, kərkəmgənglar, — dedi. **8** Ular bəxini kətürüp kəriwidi, Əysadin baxkə heqkimni kərmidi. **9** Taoqdin qüxüwetip, Əysa ularəqə: — İnsan'ooli əlümədin tirildürülmigüqə, bu alamət kərünüxnə heqkingə eytmənglar, — dəp tapilidi. **10** Andin muhlisliri uningdin: — Təwrat ustazliri nemə üqün: «Ilyas [pəyoqəmbər Məsih kəlixtin] awwal kəytip kəlixə kərkək» deyixidu? — dəp soraxti. **11** U ularəqə jawabən: — Ilyas [pəyoqəmbər] dərəkə [Məsihtin] awwal kəlidu, həmmə ixni ornioqə kəltüridu. **12** Əmma mən silərgə xuni eytip qoyayki, ilyas allikəqan kəldi, ləkin kixilər uni tonumidi, bəlkə uningə halioqanqə muamilə kildi. Xuningə ohxax, İnsan'oolimu ularning kəllirida azab qəkix aldida turidu, — dedi. **13** Xu qaoqə muhlislar uning qəməldürgüqi Yəhya toqrisida səzləwatkanliqini qüxəndi. **14** Ular halayikning yenioqə barəjinida, bir kixi uning aldioqə kəlip, tizlinip: **15** Rəb, oqluməqə iqingni əqrətkəysən! Qünki uning tutkəklik kəsili bar boləqəqə, zor azab qəkiwatidu; qünki u daim otning yaki suning iqigə qüxüp kətidu. **16** Uni muhlisliringə elip kəlgənədim, sakəyaltəmidi,

— dedi. 17 Əysa javabən: — Əy etikadsız wə tətür dəwr, silər bilən qaqañoñiqə turay?! Mən silərgə yənə qaqañoñiqə səwr kılay? — Balini aldiməy elip kelinglar — dedi. 18 Xuning bilən Əysa [jinoñ] tənbiñ beriwidi, jin balidin qikip kətti, balimu xuan sakaydi. 19 Keyin, Əysa ayrim kəloñanda, muhlislar uning yenioñ kelip: — Biz nemə üqün jinni qoñliwetəlmiduk? — dəp soraxti. 20 U ularəy: — İxəñqinglar bolmioñanlıq üqün. Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, silərdə kıya urukidək zərriqə ixəñq bolsila, silər awu taəy: «Bu yərdin u yərgə kəq» desənglar, kəqidu; xundakla silərgə mumkin bolmaydioñan həq ix bolmaydu. 21 Birək, bundək jinlarni dua kılix wə roza tutux bilən bolmisa həydidili bolmaydu — dedi. 22 Ular Galiliy əlkisidə aylinip yüginidə, Əysa ularəy: — İnsan'oñli [satkunalıktin] insanlarning kəlioñ tapxurulidu; 23 ular uni əltüridu, lekin üqinqi küni u tirilidu, — dedi. Buni anglap muhlislar eəyir əmə-kəyoñu qəməp kətti. 24 Andin ular Kəpərnəhum xəhərigə kəlginidə, [ibadəthana] «ikki drakma» [bejini] yioñquqilar Petrusning yenioñ kelip: — Ustazinglar «ikki drakma»ni tələmdü? — dəp soridi. 25 Tələydu, — dedi Petrus. Lekin u əyğə kirgixigila, tehi bir nemə deməstila Əysa uningdin: — Simon, seningqə bu dunyadi padixahlar kimlərdin baj alidu? Əz pərzəntliridinmu, yaki yatlarınmu, — dəp soridi. 26 Petrus uningəy: Yatların, — dewidi, Əysa uningəy: — Undakta, pərzəntlər [bajdin] haliy bolidu. 27 Birək [baj yioñquqilarəy] putlikaxang bolmaslikimiz üqün, dengizəy berip qarmakni taxla. Tutқан birinqi belikni elip, aəyini aqsang, tət drakmilik bir tənggə pul qikidu. Uni elip mən wə sən ikkimizning [beji] üqün ularəy bər, — dedi.

18 Bu qaoñda, muhlislar Əysaning yenioñ kelip: Ərx padixahlıkida kim əng uluəy? — dəp soridi. 2 Əysa yenioñ kiçik bir balini qakirip, uni otturida turəyuzup, mundək dedi: 3 — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, əz yolunglardan yenip, kiçik balılardək səbiy bolmisanglar, ərx padixahlıkioñ hərgiz kirəlməysilər. 4 Əmdi kim əyini bu kiçik balidək kiçik peil tutsa, u ərx padixahlıkida

əng uluəy bolidu. 5 Bundək kiçik bir balini mening namimda qəbul kılsa, u meni qəbul kıloñan bolidu. 6 Lekin manga etikad kıloñan bundək kiçiklərdin birini [gunahqə] putlaxturoñan hərəkəndək adəmnı, u boynioñ yooñan tüğmən texi esiloñan həlda dengizning tegigə qəktürüwetilgini əwzəl bolatti. 7 İnsanni gunahqə putlaxturidioñan ixlar tüpəylidin bu dunyadikilərnıng həlioñay way! Putlaxturidioñan ixlar mükərrər bolidu; lekin xu putlaxturoñu adəmnıng həlioñay way! 8 Əgər əmdi kəlung yaki putung seni gunahqə putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki kəlung yaki ikki putung bər həlda dozahtiki otka taxlanəyiningdin kərə, qolək yaki tokur həlda həyatlikqə kirgining əwzəldur. (aiōnios g166) 9 Əgər kəzüng seni gunahqə putlaxtursa, uni oyup əzüngdin neri taxliwət. İkki kəzüng bər həlda dozahtiki otka taxlanəyiningdin kərə, birlə kəzüng bilən bolsimu həyatlikqə kirgining əwzəldur. (Geenna g1067) 10 — Bu səbiy kiçiklərnıng həqbirigimu səl kəaxtin həzi bolunglar. Qünki xuni silərgə eytayki, ularning əxtiki pərixtiliri əxtiki Atamning jamalini hərdaim kərup turidu. 11 Qünki İnsan'oñli həlakətkə azəyānlarni kütqəzəyli kəldi. 12 Kəndək kəraysilər? Birawning yüz tuyək qəy bolup, uningdin biri ezip toptin qüxüp kəlsa, u tokəñ tokkuz kəyini taəyloñay qəyup qəyup, həliki azəyāñ kəyini izdəydioñu? 13 Wə əgər uni tēpiwəlsa, mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, u kəy üqün boləñ huxallıki azmioñan tokəñ tokkuziningkidin zor bolidu. 14 Xuningəy ohxax, bu səbiy kiçiklərnıng hərəkəndikining həlakətkə ezip kəlix əxtiki Atanglarning iradisi əməstur. 15 — Əmdi əgər kəreñdixing sanga ziyan selip gunah kılsa, uning yenioñ berip ikkinglar haliy qaoñda səwənlikini kərsitip qəy. Kəreñdixing səzüngni anglisa, uni [ezixtin] kəyturuwaləñ bolisən. 16 Lekin anglimisa, yənə bir-ikki [guwahqini] elip, uning yenioñ barəy. Xundək kılip, həmmə ix ikki-üq guwahqining səzi bilən kəlinsun. 17 Lekin əgər [kəreñdixing] ularning səzigimu kulək salmisa, əhwalni jamaətkə yətküzüp eytkin. Əgər u jamaəttikilərgə kulək salmisa, uni yat əllik yaki bajgir kətarida kəreñglar. 18 Mən silərgə xuni

bərhək eytip qoyayki, silər yər yüzidə nemini baqlisanglar, ərxtimu xu baqlanqan bolidu wə silər yər yüzidə nemini qoyup bərsənglar, ərxtimu qoyup berilgən bolidu. **19** Mən yənə xuni silərgə bərhək eytip qoyayki, yər yüzidə aranglardin ikkisi əzliri tiligən bir ix toojrluk kəlbi bir bolup hərəkəndək nərsini tiləp dua kilsa, ərxtiki Atam ularning tilikini ijabət kilidu. **20** Qünki ikki yaki üqəylən mening namim bilən kəyərdə yiqilqan bolsa, mən xu yərdə ularning arisida bolimən. **21** Andin Petrus uning aldiqə kelip: — I Rəb, kərindiximning manga ziyan selip ötküzgən kanqə kətimlik gunahini kəqürxüm kerək? Yəttə kətimmu? — dedi. **22** Əysa uningqə mundaq dedi: — Mən sanga xuni eytip qoyayki, yəttə kətim əməs, yətmix həssə yəttə kətim! **23** Ərx padixahlıqı qakarlıri bilən hesab-kitab kılmaqçı bolqan bir padixahqə ohxaydu. **24** Hesab-kitabni baxliqinida, uningqə on ming talant pul kərzdar bolqan bir qakar kəltürülüptu. **25** Qakarning təliligüdək heqnərsisi bolmioqəqə, hojisi qakarning əzini, hotun bala-qəqisi wə bar-yokini setip, kərzini tələxini buyruptu. **26** Xunga qakar uning aldida yərgə yikilip bax urup: «Hojam, manga kəngqilik kılqayla, mən pütün kərzimni qoqum tələymən» dəp yalwuruptu. **27** Qakarning hojisi uningqə iq əqrıtıp, uni qoyup berip, kərzini kəqürüm kılıptu. **28** Ləkin qakar u yərdin qikip, əzigə yüz dinar kərzdar bolqan yənə bir qakar buradiri qırtıptu. Uni tutuwelip, boynini boqup turup: «Kərzni tələ!» dəptu. **29** Buning bilən bu qakar buradiri yərgə yikilip uningdin: «Manga kəngqilik kıl, kərzni qoqum kəyturimən» dəp yalwuruptu. **30** Ləkin u unimaptu wə: «Pütün kərzni təlimgüqə zindanda yatisən» dəp uni zindanoqə taxlitıptu. **31** Bundaq ixning yüz bərgənlikini kərgən baxqə qakarlar intayin azablinip hojisinin aldiqə berip, əhwalni baxtin-ahir səzləp beriptu. **32** Buning bilən hojisi həlikı qakarni qakirtip: «Əy rəzil qakar! Manga yelinqanliqı üqün xunqə kəp kərzingning həmmisini kəqürdüm. **33** Mən sanga iq əqrıtqinimdək, sənmu qakar buradiringgə iq əqrıtixingqə tooqra kəlməmdu?!» dəptu. **34** Buning bilən hojisi qəzəpliniq uni pütün kərzini tələp bolqıuqə

adəm kiynoquqı gundipaylarning kolidə turuxqə tapxurup beriptu. **35** Xuningqə ohxax, əgər hərbinglar öz kərindaxliringlarni qin dilinglardin kəqürmisənglar, ərxtiki Atammı silərgə ohxax muamilə kılıdu.

19 Xundaq boldiki, Əysa bu səzlərnı eytip bolqəndin keyin, Galiliyə əlkisidin ayrılıp, Yəhudiyyə əlkisinin qət yərlirigə, yəni İordan dəryasının u kətidiki yurtlarqə bardı. **2** Top-top adəmlər uningqə əgixip kəlgən bolup, u ularni xu yərdilə saqaytti. **3** Əmdi bəzi Pərisiylər uning yeniqə kelip uni kiltəqə qüxürüx məksitidə uningdin: — Bir adəmnıng hərəkəndək səwəbtin ayalini qoyuwetixi Təwrat kanunioqə uyoqunmu? — dəp soridi. **4** Xuning bilən u jawabən mundaq dedi: — [Təwratın] xuni okumidinglarmu, muqəddəmdə insanlarni Yaratquqı ularni «Ər wə ayal kılıp yaratti» wə **5** «Xu səwəbtin ər kixi ata-anisidin ayrılıdu, ayali bilən birlixip ikkisi bir tən bolidu». **6** Xundaq ikən, ər-ayal əmdi ikki tən əməs, bəlkı bir tən bolidu. Xuning üqün, Huda koxkənni insan ayrimisun. **7** Pərisiylər uningdin yənə: — Undaqta, Musa [pəyoqəmbər] nemə üqün [Təwrat kanunida] ər kixi öz ayaliqə taləq hetini bərsilə andin uni qoyuwetixkə bolidu, dəp buyruqan? — dəp soraxti. **8** U ularqə: — Tax yürəklikınglardin Musa [pəyoqəmbər] ayalliringlarni taləq kılıxqə ruhsət kılqan; ləkin aləmnıng baxlimida bundəq əməs idi. **9** Əmdi xuni silərgə eytip qoyayki, ayalini buzukluqtin baxqə birər səwəb bilən taləq kılıp, baxqə birini əmrigə alqan hərəkəndək kixi zina kılqan bolidu. **10** Muhlislar uningqə: — Əgər ər bilən ayali otturısıdiki əhwal xundaq bolsa, undaqta əylənməslik yahxi ikən, — dedi. **11** U ularqə: — Bu səzni həmmilə adəm əməs, pəkət nesip kılınqanlarla qobul kılalaydu. **12** Qünki anisinin baliyatqısidin tuqma bəzi əqwatlar bar; wə insan tərıpıdin ahta kılınqan bəzi əqwatlarmu bar; wə ərx padixahlıqı üqün əzini əqwat kılqanlarmu bar. Bu səzni qobul kılalaydıqanlar qobul kılsun! — dedi. **13** Qolungni təgküzüp dua kılqaysən dəp, bəzilər kikiq balilirini uning aldiqə elip kəldi. Biraq muhlislar elip kəlgənlərnı əyiblidı. **14** Əmma

Əysa: — Balilar mening aldimοja kəltürəlsun, ularni tosmanglar. Qəunki ərx padixahlıki dəl muxundaklarəja təwədur, — dedi. **15** Wə kəllirini ularəja təgküzgəndin keyin, u u yərdin ayrildi. **16** Mana, bir küni birsi uning aldioja kelip: — Ustaz, mən kəndək yahxi ixni kəlsam, mənggəülük hayatka eriximən? — dəp soridi. **(aiōnios g166)** **17** U uningəja: — Nemixka məndin yaxxilək toqrisida soraysən? «Yahxi boləjuqilar» bolsa pəkət birila bar. Əmma hayatlikka kirimən desəng, əmrlərgə əməl kəil, — dedi. **18** Kaysi əmrlərgə dəysən? — dəp soridi u. Əysa uningəja: — «Kəatillək kəilma, zina kəilma, oqrilik kəilma, yaləjan guwahlik bərmə, **19** ata-anangəja hərmət kəil wə kəoxnangni əzüngni səyğəndək səy» — dedi. **20** Yax yigit uningəja: — Bularning həmmisigə əməl kəilip kəliwatimən. Əmdi manga yənə nemə kəm? — dedi. **21** Əysa uningəja: — Əgər mukəmməl boluxni halisəng, berip bar-yokəngni setip, pulini kəmbəəqəllərgə bərgin. Xuning bilən ərxtə həzinəng bolidu. Andin kelip manga əgəxkin, — dedi. **22** Yigit muxu səzni anglap, kəyoquəja qəməup u yərdin ketip kəaldi. Qəunki uning mal-mülki nəhayiti kəp idi. **23** Əysa muhlisliəriəja: — Mən silərgə xuni bərhək eytip kəoyayki, baylarning ərx padixahlıkiəja kirixi təsliktilə bolidu. **24** Wə yənə xuni silərgə eytayki, təgining yingnining kəzidin ətüxi bay adəmning Hudaning padixahlıkiəja kirixidin asəndur! — dedi. **25** Muhlislar buni anglap intayin bək həyran boluxup: — Undəkta, kim nijatka erixələydu? — dəp soraxti. **26** Əmma Əysa ularəja kərap: — Bu ix insan bilən wujudka qəixixi mumkin əməs, ləkin Hudaəja nisbətən həmmə ix mumkin bolidu, — dedi. **27** Buning bilən Petrus uningəja: — Mana, biz həmmidin wəz kəqip sanga əgəxtuk! Biz buning üqün nemigə eriximiz? — dəp soridi. **28** Əysa ularəja munda kə dedi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip kəoyayki, aləmdiki həmmə kəytidin yəngilənoqinida, İnsan'əqli xanlık təhtidə olturojan wəktida, manga əgəxkən silər on ikki təhtə olturup, Israillarning on ikki kəbilisigə həküm qəkərisilər. **29** Mening namim dəp əylər, aka-uka, aqə-singil kərinədxlıri, ata-anisi, ayali, baliliri yəki yər-zeminlardin wəz kəqkənlərnəng həmmisi ularəja yüz həssə artuk erixidu wə mənggəülük

hayatka miras bolidu. **(aiōnios g166)** **30** Ləkin xu qəoqda nuroqun əldida turojanlar arkioja ətidu, nuroqun arkida turojanlar aldioja ətidu.

20 — Qəunki ərx padixahlıki bir yər igisigə ohxaydu. Igisi üzümzarlikida ixləxkə adəmlərnə yallax üqün tang səhərdə sirtka qəikıptu. **2** U ixləmqilər bilən künlüki üqün bir kümüx dinardin bərixkə kəlixip, ularni üzümzarlikioja əwətiptu. **3** Səət tokkuzlarda u yənə sirtka qəikıp, bazarda bikar turojan bəxka kixilərnə kərüptu. **4** Ularəja: «Silərmu üzümzarlikiməja bəringlar, həkqınglarəja təgixlikini bərimən» — dəptu. **5** Ular üzümzarlikka bəriptu. Qüxtə wə səət üqtimu u yənə qəikıp yənə xunda kəliptu. **6** Ləkin [kəqkurun] səət bəxlərdə qəikqanda u yərdə turojan yənə bəxqılarnə kərüp, ulardin: «Nemə üqün bu yərdə kün boyi bikar turisilər?» dəp sorəptu. **7** Ular: «Bizni həqkim yallimidi» dəp jawəb kəyturəptu. U ularəja: «Undəkta, silərmu üzümzarlikiməja bərip ixlənglar» — dəptu. **8** Kəq boləjanda, üzümzarlık igisi əjojidariəja: «İxləmqılərnə qəkərip, əng ahirida kəlgənlərdin bəxlap əng əwwal kəlgənlərgiqə həmmisining ix həkqını bər» dəptu. **9** Əwwal kəqkurun səət bəxtə ixka kəlgənlər kəlip, hərbiəri bir kümüx dinardin eliptu. **10** Əng əwwal yallap kəlingənlərnəng nəwiti kəlgəndə, ular: Təhimu kəp ix həkqi alimizəju, dəp əylixiptu; bərak ularmu bir kümüx dinardin eliptu. **11** Ular ix həkqını aləqini bilən yər igisidin əqrinip: **12** «Bu ahirda kəlgənlər pəkət bir səətlə ixlidi, bərak siz ularni kün boyi japalık wə kəttik issikni qəkkən bizlər bilən barəwər həsəblidingizəju, dəp əjudurixiptu. **13** Ləkin [yər igisi] ularning birigə jawəb kəyturup: «Burədər, sanga nəhəklik kəloqinim yok! Sən bilən bir kümüx dinarəja kəlixmigənmiduk? **14** Həkqıngni elip kəytip kətkin. Bu ahirda kəlgəngimu sanga ohxəx bərgüm bar. **15** Əzümnəngkini əzüm bilgənqə ixlitix həqqukum yokmu? Səhiy boləjanlikiməja kəzüng kiziriwatəmdu? **16** Xunda kəlip «Əldida turojanlar arkioja ətidu, arkida turojanlar aldioja ətidu»; qəunki qəkəriləjanlar kəp, əmma tallənojanlar əz bolidu. **17** Əysa Yerusəleməja qəkiwətip, yolda on ikki muhlisiniəri bir qətkə

tartip, ularoqə mundək dedi: **18** — Mana biz hazır Yerusalemoqə qikip ketiwatimiz. İnsan'oqli bax kaħinlar wə Təwrat ustazlirioqə tapxurulidu. Ular uni əlümgə məhkum kilidu **19** andin uni məshirə kiliq, kəmqulap wə krestləxkə yat əlliklərgə tapxuridu. Lekin u üqinqi küni kayta tirilidu. **20** Xu qaqda, Zəbədiyning oqullirining anisi ikki oqlini elip, Əysaning aldioqə kelip uningdin bir ixni tələp kilməqə bolup səjdə kildi. **21** Nemə təliping bar? — dəp soridi u. Ayal uningqə: — Xuni əmr kiliqaysənki, sening padixahlikingda bu ikki oqlumdin biri ong yeningda, biri sol yeningda oltursun, — dedi. **22** Əysa ularoqə jawabən: — Silər nemə tələp kiliwatqiniqlarni bilməywatisilər. Mən iqixkə təmxəlgən kədəhni iqələmsilər? Iqələymiz, — deyixti ular. **23** U ularoqə: — Silər həqiqətənmu mening kədəhimdin ortaq iqisilər. Birək ong yaki sol yenimda olturux nesiwisi mening ihtiyarimda əməs, bəlkı Atam kimlərgə təyyarlıoqən bolsa, xularoqə nesip bolidu. **24** [Qaloqən] on muhlis buningdin həwər tapqanda, ikki kərindixidin hapa boldi. **25** Lekin Əysa ularni yenioqə qakirip, mundək dedi: — Silərgə məlumki, əllərdiki həkümranlar qol astidikidikilər üstidin buyrukwazlık kiliq həkimiyət yürgüzidu, wə ularning həqukdarliri ularni hojayınlarqə idarə kilidu. **26** Birək silərnıng aranglarda xundək bolmisun; bəlkı silərdin kim üstün boluxni halisa, silərnıng hizmitinglarda bolsun; **27** wə kim aranglardikilərnıng aldinkisi boluxni halisa, silərnıng kulunglar bolsun. **28** İnsan'oqlimu dərəkə xu yolda kəpqilik hizmitimdə bolsun deməy, bəlkı kəpqilikning hizmitidə bolay wə jenimni pida kiliq bədiligə nuroqun adəmlərnı hərlükkə erixtürəy dəp kəldi. **29** Ular Yeriho xəhiridin qikkənda, zor bir top adəmlər uningqə əgixip mangdi. **30** Wə mana, yol boyida olturoqən ikki əmə Əysaning u yərdin otüp ketiwatqiniqlari anglap: — I Rəb, Dawutning oqli, bizgə rəħim kiliqaysən, — dəp towlidi. **31** Kəpqilik ularni «Ün qikərmanglar!» dəp əyiblidi. Lekin, ular: — Ya Rəb, i Dawutning oqli, bizgə rəħim kiliqaysən! — dəp tehimu kattik towlidi. **32** Əysa kədimini tohtitip, ularni qakirip: — Silər üqün nemə ix kiliq beriximni halisilər? — dəp soridi. **33**

Ya Rəb, kəzlimiz eqilsun! — deyixti ular. **34** Əysa ularoqə iq aşritip, qolini ularning kəzligə təgküziwidi, kəzliri xuan əsligə kelip kəridioqən boldi; ular dərħal uningqə əgixip mangdi.

21 Ular Yerusalemoqə yəkinlixip, Zəytun teoqining etikidiki Bəyt-Fəgi yezisioqə kəlgində, Əysa ikki muhlisioqə munularni tapilap aldin əwətti: **2** — Silər udulunglardiki yezioqə beringlar. Barsanglarla, baqlaklık bir exək wə uning yenidiki bir təhəyni kərisilər. Ular ni yexip aldimioqə yetiləp kelinglar. **3** Əgər birsi silərgə bir nemə desə, «Rəbning bularoqə həjiti qüxti» dənglar, u dərħal ularni koyup beridu. **4** Bu pütün wəkə pəyoqəmbər arkilik eytiloqən munu səzlərnı əməlgə axurux üqün boldi: — **5** «Zion kizioqə eytinglar: — Mana, Padixahing keliwatidu, Kəmtər-məmin bolup, minip bir exəkkə, Boyunturukluk exəkning təhiyigə, Keliwatidu yeningqə sening». **6** Əmdi həliki ikki muhlis berip Əysaning tapiloiqinidək kildi. **7** Exək bilən təhəyni yetiləp kelip, üstigə yepinqa-qapanlirini saldi wə u üstigə mindi. **8** Əmdi top-top kixilər yepinqa-qapanlirini yoloqə payandaz kiliq saldi; yənə bir kismi dərəh xahlirini kesip yoloqə yayatti. **9** Aldida mangoqən wə kəynidin əgəxkən top-top halayik: — «Dawutning oqlioqə həsanna boləy! Pərwədigarning namida kəlgüqigə mubərək bolsun! Ərxələda təxəkkür-həsannalar oqulsun!» — dəp wərkirixatti. **10** U Yerusalemoqə kirgəndə, pütkül xəhər lərzigə kəldi. Kixilər: — Bu zadi kimdu? — deyixətti. **11** Halayik: — Bu Galiliyə əlkisidiki Nasarətlık pəyoqəmbər Əysa, dəp jawab berixətti. **12** Əmdi Əysa ibadəthana həyililirioqə kirip, u yərdə elim-setim kiliwatqanlarınıng həmmisini həydəp qikardi. Pul tegixküqilərnıng xirəlrini wə pahtək-kəptər satquqılarning orunduklirini ərüp, **13** ularoqə: — [Mukəddəs yazmilarda] [Hudaning]: «Mening əyüm dua-tilawəthana dəp atilidu» degən səzi pütülgən; lekin silər uni bulangqılarning uwisioqə aylənduruwəpsilər! — dedi. **14** İbadəthana həyililirida boləqanda qərioqu wə tokurlar uning aldioqə kəldi, u ularni sakaytti. **15** Lekin bax kaħinlar bilən Təwrat ustazliri uning yaratqən məjizilirini kərup wə balilarning

ibadathanida: «Dawutning oqliqə hōsanna-təxəkkürlər boləyay!» dəp towliqinini anglap oqəzəpləndi. 16 Ular uningə: — Bu balilarning nemə dəwatqanliqini anglawatamsən? — dəp soridi. U ularə: — Anglawatimən! Silər [mukəddəs yazmilardin] xuni okup bəkmioqanki, «Əzünggə kiqik balilar wə bowaklarning tilliridin mədhiyə səzlrini mukəmməl kilding» dedi. 17 Andin u ulardin ayrilip, xəhərdin qikip Bəyt-Aniya yezisioqə berip, xu yərdə kəndi. 18 Əmndi səhərdə, xəhərgə kaytip ketiwatqanda, uning korsiki aqkanidi. 19 U yol boyidiki bir tūp ənjür dərihini kərip, uning yenioqə bardi. Ləkin dərəhtin yopurmaktin baxkə heq nərsə tapalmay, uningə qarap: — Həzirdin baxlap səndin mənggü mēwə bolmisun! — dewidi, ənjür dərihi xuan kurup kətti. (aiōn g165) 20 Muhlislar buni kərip təəjüplinip: — Ənjür dərihi nemanqə tezla kurup kətti! — dedi. 21 Əysa ularəqə jawab bərdi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, əgər heq guman bolmay ixənqinglar bar bolsa, ənjür dərihidə boləqan ixlar bolupla qəlmay, bəlkə silər həttə bu taqqa: «Bu yərdin kətürülüp dengizəqə taxlan!» desənglar, u xundək bolidu, dedi. 22 Dua kiliq nemini tilisənglar, ixənqinglar bolsila, xularəqə erixisilər. 23 U ibadəthana hōyiliriəqə kirgəndin keyin, kixilərgə təlim beriwatqanda, bax kahinlar wə aqsakallar uning aldioqə kelip: — Sən kiliwatqan bu ixlarni kəysi hōqukqə tayinip kiliwatisən? Sanga bu hōqukni kim bərgən? — dəp soraxti. 24 Əysa ularəqə jawab berip: — Mən əwwal silərgə bir soal qoyay. Əgər silər jawab bərsənglar, mənmu bu ixlarni kəysi hōqukqə tayinip kiliwatqanlikimni eytimən. 25 Yəhya yürgüzgən qəməldürtix nədin kəlgən? Ərxtnimu, yaki insanlardinmu? — dəp soridi. Ular əzərə muləhizə kilixip: — Əgər «Ərxtnin kəlgən» desək, u bizgə: «Undakta, silər nemə üçün uningə ixənmidinglar?» dəydu. 26 Əgər: «İnsanlardin kəlgən» desək, həlktin kərkimiz, qünkü ular həmmisi Yəhyani pəyəqəmbər dəp bilidu — dəyixti. 27 Buning bilən, ular Əysaqə: Bilməymiz, — dəp jawab berixti. — Undakta, mənmu bu ixlarni kəysi hōqukqə tayinip kiliwatqanlikimni eytməymən, — dedi u ularəqə. 28 Əmndi bu ixkə kəndək qaraysilər? Bir adəmning ikki oqli bar ikən. U birinqi oqlining yenioqə

kelip: «Oqlum, bəgün üzümzarlikiməqə berip ixligin» dəptu. 29 «Barməymən» dəptu u, ləkin keyin puxayman kiliq yənila beriptu. 30 U ikkinqi oqlining yenioqə kelip uningəjimu xundək dəptu. U: «Həp əpəndim, baray» dəptu-yu, ləkin barməptu. 31 Bu ikkiylənnin kəysisi atisining iradisini ada kiliqan bolidu? — Birinqi oqli, — dəp jawab bərdi ular. Əysa ularəqə mundaq dedi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, bajgirlar bilən pəhixilər Hudaning padixəhlikioqə silərdin burun kirməktə. 32 Qünkü gərqə Yəhya [pəyəqəmbər] silərgə həkkaniyət yolini ayan kiliqli kəlgən bolsimu, silər uningəqə ixənmidinglar; ləkin bajgirlar bilən pəhixilər uningəqə ixəndi. Silər buni kərip turup, həttə keyinki wəqitlarda yolunglardin puxayman kilmay uningəqə ixənmidinglar. 33 Yənə bir təmsilni anglanglar: Bir yər igisi bir üzümzarlik bərpə kiliq, ətrapini qitlaptu. U uningdə bir xarab kəlqiki kəziptu wə bir kəzət munari yasəptu. Andin u üzümzarlikni bəqəwənlərgə, ijarigə berip, əzi yəkə yurtkə ketiptu. 34 Üzümlə pəsli yəkinlaxkəndə, əzigə tegixlik hōsulni eliwelix üçün kullirini bəqəwənlərinin yenioqə əwətiptu. 35 Ləkin bəqəwənlər kullirini tutup, birini dumbəlaptu, birini əltürüwətiptu, yənə birini qalma-kesək kiliptu. 36 U yənə bir kətim əldinkidinmu kəp kullirini əwətiptu, birək bəqəwənlər ularəjimu ohxax muamilə kiliptu. 37 Ahirdə, u «Oqlumnioqə hōrmət kilar» dəp, oqlini əwətiptu. 38 Ləkin bəqəwənlər oqlulni kərip, əzərə: «Bu bolsa mirashor; kelinglar, uni əltürüwətip mirasini igiliwalayli» dəyixiptu. 39 Xuning bilən ular uni tutup üzümzarlikning sirtioqə taxlap əltürüwətiptu. 40 Əmndi üzümzarlikning igisi kəlgəndə, xu bəqəwənlərnə kəndək kilar? 41 Ular uningə: — Bu rəzil adəmlərnə wəhxiylik bilən yəkitidu. Üzümləzlikni bolsa mēwilirini əz wəktidə əzigə tapxuridioqan bərkə bəqəwənlərgə ijarigə beridu, — dəp jawab berixti. 42 Əysa ulardin soridi: — Mukəddəs yazmilardiki munu səzlərnə okup bəkmioqanmusilər?: — «Təmqilar taxliwətkən tax bolsa, Burək tēxi bolup tikləndi. Bu ix Pərwərdigardindur, Bu kəzimiz əldidə karamət bir ixtur». 43 Xu səwəbtin silərgə xuni eytip qoyayki, Hudaning padixəhlik silərdin

tartiwelini, uning o'q muvapiq mewilarni beridigan baxka bir alg'ata kilinidu. **44** Bu «tax»ka yikilgan kixi parə-parə bolup ketidu; lekin bu tax harkimning ustiga qixsa, uni kukum-talkan kiliwetidu. **45** Bax kahinlar wə Pərisiylar uning eytkan tamsillirini anglap, ularni ozliriga karitip eytkanlikini qixxendi. **46** Uni tutux yolini izdigən bolsimu, lekin halayik uni payqəmbər dəp qarioqəqka, ulardin kərkuxti.

22 Əysa ular o'qə yənə tamsillar bilən mundaq dedi: **2** Ərx padixahlik i huddi əz oşli üqün toy ziyapitini təyyarlıqan bir padixahka ohxaydu. **3** U qakarlırini toy ziyapitiga təklip kilinoqanlarni qakirixka əwətiptu, lekin ular kelixkə unimaptu. **4** U yənə baxka qakarlırini əwətip, ular o'qə tapilap: «Qakiriloqanlar o'qə: — Mana, mən ziyapitimni təyyar kildim; mening torpaklırim, bordak mallirim soyuldi, həmmə nərsə təyyar. Ziyapətkə mərhmət kiləy, dəydu, dəp eytinglar, — dəptu. **5** Birak ular təklipini etibar o'qə almay, birsi etizlik o'qə kətsə, yənə biri sodisioqə ketiptu. **6** Qaloqanlır i bolsa [padixahning] qakarlırini tutuwelip, horlap oltürüwetiptu. **7** Padixah buni anglap kattik o'qəzəplinip, əskərlirini qikirip, u katillarni yokitip, ularning xəhriqə ot koyuwetiptu. **8** Andin u qakarlırioqə: «Toy ziyapiti təyyar boldi, lekin qakiriloqanlar [mehmanlikka] munasip kəlmidi. **9** Əmdi silər aqə yollar o'qə berip, udul kəlgən adəmlərnin həmmisini toy ziyapitiga təklip kilinglar» dəptu. **10** Buning bilən qakarlar yollar o'qə qikip, yaxsi bolsun, yaman bolsun, udul kəlgənlik adəmlərnin həmmisini yioqip əkəptu. Toy soruni mehmanlar bilən lik toluptu. **11** Padixah mehmanlar bilən kərxkili kirgəndə, u yərdə ziyapət kiyimi kiymigən bir kixini kəriuptu. **12** Padixah uningdin: «Buradər, ziyapət kiyimi kiyməy, bu yərgə kandaq kirding?» dəp soraptu, birak u kixi jawab berəlməy kəptu. **13** Padixah qakarlırioqə: «Uni put-kolliridin baqlap, texidiki karangojulukka aqikip taxlanglar! U yərdə yioqə-zarlar kətürüliu, qixlirini oququrlitidu» dəptu. **14** Qünki qakiriloqanlar kəp, lekin tallanoqanlar azdur. **15** Buning bilən Pərisiylar

u yərdin qikip, kandaq kilip uni əz səzi bilən tuzakka quxürix həkkiyə məslihtəlxəti. **16** Ular muhlislrini Hərodning tərəpdarlır i bilən billə uning yenioqə əwətip: — Ustaz, silini səmimiyy adəm, kixilərgə Hudaning yolini sadiklik bilən əgitip keliwatidu wə adəmlərgə kət'iy yüz-hatirə kilməy həkqimə yan basmaydu, dəp bilimiz. **17** Kəni, kandaq oylayla? [Rim imperatori] Kəysərgə baj-selik tapxurux Təwrat kanunioqə uyoqunmu-yok? — deyixti. **18** Lekin Əysa ularning rəzil niyitini bilip: — Əy sahtipəzlər, meni nemixka sinimakqisilər? **19** Kəni, bajoqə tapxurulidigan bir tənggə manga kərsitinglar, — dedi. Ular bir dinar pulini əkəldi. **20** U ulardin: — Buning üstidiki sürət wə nam-isim kimning? — dəp soridi. **21** Kəysərnin, — dəp jawab bərdi ular. U ular o'qə: — Undak bolsa, Kəysərnin həkkin i Kəysərgə, Hudaning həkkin i Huda o'qə tapxurunglar, — dedi. **22** Ular bu səzni anglap, həyran bolup kəlixti-də, uning yenidin ketip kəldi. **23** Xu küni, «Əlgənlər tirilməydu» dəydiqan Saduqiylar uning aldioqə kelip kistap soal koydi: **24** — Ustaz, Musa [pəyoqəmbər Təwratda]: «Bir kixi parzəntsiz əlöp kətsə, uning aka yaki inisi tul yənggisini əmrigə elip, kərxidixi üqün nəsil kəlduruxi lazim» dəp tapilioqan. **25** Burun arimizda yəttə aka-uka bar idi. Qongi əyləngəndin keyin əlöp kətti. Parzənt kərmigənliktin, ayalini ikkinqi kərxidixinin əmrigə kəldurdi. **26** Birak ikkinqisidiki əhləwmu uningkiyə ohxax boldi, andin bu ix üqinqisidə taki yəttinqi kərxidaxkiyə ohxax dawamləxti. **27** Ahirda, u ayalmu əlöp kətti. **28** Əmdi tirilix künidə bu ayal yəttə aka-ukining kəyxisinin ayali bolidu? Qünki uni həmmisi əmrigə aloqan-də! **29** Əysa ular o'qə mundaq jawab bərdi: — Silər nə muqəddəs yazmılrini nə Hudaning kudritini bilmigənlikinglar üqün azoqansilər. **30** Qünki əlümdin tirilgəndə insanlar əylənməydu, ərgə təgməydu, bəlk i Hudaning ərxitiki pərxitilirigə ohxax bolidu. **31** Əmdi əlümdin tirilix məsilisi həkkiyə Hudaning silərgə eytkan: **32** «Mən İbrahim, İshak wə Yakuplarning Hudasisurmən!» degən xu səzini okumidinglarmu? Huda əlüklərnin əməs, bəlk i tiriklərnin Hudasisur!». **33** Bu səzni anglioqan həlk uning təlimidin həyranu həs

kelixti. **34** Pərisiylər uning Saduqiylarning aʼozini tuwakliqanlikini anglap, bir yərgə jam boluxti. **35** Ularning arisidiki bir Təwrat-qanun ustazi uni sinax məksitidə uningdin: **36** — Ustaz, Təwrat qanunidiki əng muhim əmr kaysi? — dəp kistap soridi. **37** U uningoja mundaq dedi: — «Pərwərdigar Hudayingni pütün kəlbing, pütün jening, pütün zehning bilən səygin» **38** — əng uluq, birinqi orunda turidioqan əmr mana xu. **39** Uningoja ohxaydioqan ikkinqi əmr bolsa «Qoxnangni əzüngni səygəndək səy». **40** Pütün Təwrat qanuni wə pəyoqəmbərləarning səzliri bu ikki əmrgə esiloqan həlda mangidu. **41** Pərisiylər jam bolup turoqan wakitta, Əysa ulardin: **42** — Məsih toqrisida kandaq oylawatisilər? U kimning ooqli? — dəp soridi. Dawutning ooqli, — deyixti ular. **43** U ularoja mundaq dedi: Undakta, nemə üqün [Zəburda] Dawut uni Rohta «Rəbbim» dəp atap, — **44** «Pərwərdigar mening Rəbbimgə eyttiki: — «Mən sening duxmənliringni ayioqing astida dəssətküqə, Ong yenimda olturojin!» — dəydu? **45** Dawut [Məsihni] xundak «Rəbbim» dəp atioqan tursa, əmdi u kandaqmu Dawutning ooqli bolidu? **46** Wə heqkim uningoja jawaban bir eoizmu sez kayturalmidi; xu kündin etibarən, heqkim uningdin soal soraxkimu petinalmidi.

23 Bu səzlərdin keyin, Əysa top-top halayikqa wə muhlisliroja mundaq dedi: **2** — Təwrat ustazliri wə Pərisiylər Musa pəyoqəmbərnin [həkim qikixir] ornida olturoqan bolidu. **3** Xunga, ularning silərgə eytkan həmmə səzligə kəngül koyup, degənlirini kilinglar. Lekin ularning kiloqanliridək kilmanglar; qünki ular əzlrining deginəg əzliri əməl kilmaydu, **4** Bəlkı ular kətürəlmigüdək eoqir yüklərnı baqlap adəmlərnin zımmisigə artip koyidu. Əmma əzliri bu yüklərnı kətürüxkə birmu barmikini midirlitixni huxyakmaydu. **5** Ular həmmə əməllirini insanlaroja kəz-kəz kilix üqünla kilidu; qünki ular «ayət qaplırı»ni kəng kilip qigiwelip, tonlirining quqilirini uzun sanggilitip koyidu; **6** ular ziyapətlərdə tərdə, sinagoglarda aldinkı orunlarda olturuxkə, **7** bazarlarda kixilərnin ularoja boləqan [uzun] salamlirioja wə əzlrini «Ustaz, ustaz» dəp ataxlirioja

amrak kelidu. **8** Birak silər bolsanglar «Ustaz» dəp atilixni qobul kilmanglar; qünki silərnin yaloqz birla ustazinglar bar wə həmminglar kerindaxtursilər. **9** Yər yüzidə heqkandək kixini «Atam» demənglar, qünki pəkət birla Atanglar, yəni ərxə Turoquqi bardur. **10** Silər «muəllim» dəp atilixnimu qobul kilmanglar, qünki pəkət birla muəllim, yəni Məsihning əzi bardur; **11** bəlkı aranglarda əng mərtiwilik boləqan kixi silərnin hizmitinglarda bolidu. **12** Əzini yukiri tutmaqki boləqini təwən kilinidu, əzini təwən tutkini yukiri kilinidu. **13** Birak həlinglaroja way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər ərx padixahlikining ixikini insanlaroja takap keliwatisilər! Ya əzünglar kirməysilər, ya kirixni istigənlərnin kirixigə yol koymaysilər. **14** Həlinglaroja way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər tul ayallarning mal-dunyasini yəwatisilər, xundaktimu baxkılar aldida təkwadar kərünsək dəp, uzundin-uzun dua kilisilər. Xunga, silər tehimu eoqir jazaoja tartilisilər. **15** Həlinglaroja way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər birla adəmnı etikadinglaroja kirgüzüx üqün, dengiz wə kuruklukni kezip qikisilər. Birak u kixi kirgüzülgəndin keyin, silər uni əzlringlardin ikki həssə bəttər boləqan dozahnin pərzənti kilip yetixtürüp qikisilər. (Geenna g1067) **16** Həlinglaroja way, əy kərioqu yolbaxqılar! Silər: «Hərkandək kixi ibadəthana bilən kəsəm kilsa, heqnemisi yok, birak ibadəthanidiki altunni tiləja elip kəsəm kiloqanlar kəsimidə turuxkə kərzdar bolidu» dəysilər. **17** Əy əhməklər, korlar! Altun uluqmu yaki altunni mukəddəs kiloqan ibadəthanimu? **18** Silər yənə: «Hərkim kurbangah bilən kəsəm kilsa, heqnemisi yok, birak kurbangah üstidiki hədiyəni tiləja elip kəsəm kiloqanlar kəsimidə turuxkə kərzdar bolidu» dəysilər. **19** Əy korlar! Hədiyə uluqmu yaki hədiyini mukəddəs kiloqan kurbangahmu? **20** Xunga, kurbangahni tiləja elip kəsəm kiloquqi bolsa həm kurbangah bilən həm uning üstidiki barlık nərsilər bilən kəsəm kiloqan bolidu. **21** Ibadəthanini tiləja elip kəsəm kiloquqimu həm ibadəthanini, həm «ibadəthanida Turoquqi»ni tiləja elip kəsəm kiloqan bolidu. **22** Ərxni tiləja elip kəsəm kiloquqi Hudaning təhti wə təhtə

olturoquqining nami bilan kəsəm kiloqan bolidu. 23 Halinglaroqə way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Qünki silər hətta yalpuz, arpibədiyan wə zirilərning ondin bir ülüxini əxrə kəlip Hudaqə ataysilər-yu, birək Təwrat kanunining tehimu wəzinlik tərəpliri boləqan adalət, rəhəmdillik wə sadiklikni etibarəqə heq almaysilər. Awwal muxu ixlarni orundixinglar kerək, andin xu ixlarnimu ada kilmay koymaslikinglar kerək. 24 Əy kərioqu yolbaxqılar! Silər [qinənglərdiki] paxini süzüp eliwetisilər, lekin birər tögini pütün peti yutuwetisilər! 25 Halinglaroqə way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər qinə-kaqılarıning texinila yuyup pakizliqininglar bilən ularning iqi hərtürlük hərislik wə ixrətpərəslikkə toloqan. 26 Əy kərioqu Pərisiy! Awwal qinə-kaqıning iqini pakla, xundakta teximu pak bolidu! 27 Halinglaroqə way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Silər akartip koyuloqan, sirti qiraylık kərunidioqan lekin iqi əlüklərləning ustihənliri wə hərhil napək nərsilərgə toloqan kəbrilərgə ohxaysilər. 28 Xuningdək texinglərdin insanlarning aldidə həkəkəniy adəmlərdək kərunisilər, lekin iqinglar sahtipəzlik wə itaətsizlik bilən toloqan. 29 Halinglaroqə way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiylər, sahtipəzlər! Qünki silər pəyoqəmbərlərləning kəbrilirini yasap keliwətisilər, həkəkəniylərləning mazarlirini bezəp keliwətisilər 30 wə silər: «Ata-bowilirimizning zamanidə yaxioqan bolsək iduk, ularning pəyoqəmbərlərləning kəniini təküxlirogə xərik bolmayttuk» — dəysilər. 31 Xunga silər öz səzünglar bilən əzünglarning pəyoqəmbərlərləni əltürgənlərləning əwladliri ikənlikinglaroqə guwahlık bərdinglar. 32 Undakta, ata-bowiliringlar baxliqan kilmixlirini toluqlanglar! 33 Əy yılanlar! Zəhərlik yılanlarning nəsiliri! Dozəh jazasidin kəndəkmu kutuləlsilər? (Geenna g1067) 34 Xunga manə, silərgə pəyoqəmbərlər, danixmənlər wə alimlərləni əwətip turimən. Silər ularning bəzilirini krestləp əltürisilər, bəzilirini sinagogliringlərdə dərriğə basisilər, xəhərdin xəhərgə koqılaysilər. 35 Xundək kəlip, həkəkəniy Həbilning kənan kərzidin tartip taki silər ibadəthanidiki mukəddəs jay bilən kurbəngahning ərilikidə

əltürgən Bərakəiyaning oqıli Zəkəriyaning kənan kərzigiqə, həkəkəniylərləning yər yüzidə ekətiləqan bərlək kənan kərzliri bu dəwərləning bəxiqə qüxürüldü. 36 Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, xu kilmixlarning jazasining həmmisi muxu dəwərləning bəxiqə qüxidu. 37 Əy Yerusəlem, Yerusəlem! Pəyoqəmbərlərləni əltüridioqan, əzigə əwətilgən əqlilərləni qalma-kesək kilidioqan xəhər! Mekiyan qüjilirini kənat astioqə yioqəndək pərzəntliringni kənan qətim koynuməqə almakqi boldum, lekin silər unimidinglar! 38 Manə, əmdi əyünglar silərgə harabə bolup qalidu! 39 Qünki mən xuni silərgə eytip koyayki, silər: «Pərwərdigərləning namidə kəlgüqigə mubərek bolsun!» demigüqə, silər meni kəydidin heq kəralməysilər.

24 Əysə ibadəthanidin qikip, aldioqə ketiwatqəndə, muhlisiliri yenioqə kəlip uning dikkitini ibadəthəna binalirioqə tartmaqqi boldi. 2 U ularəqə: — Manə bulərləning həmmisini kəruwatəmsilər? Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu yərdə bir tal taxmu tax üstidə kəlməydu, həmmisi kəldurulməy gumran kilinidu, — dedi. 3 U Zəytun təqəidə olturoqəndə, muhlisiliri astioqinə uning yenioqə kəlip: — Bizgə eytkinq, bu dēgənliring kəqan yüz bəridu? Səning [kəytip] kəlixing wə zamənləning əhərlirini kərsitidioqan kəndək əlamət bolidu? — dēp soraxti. (aiōn g165) 4 Əysə ularəqə jəwəbən mundaq dedi: — Həzi bolunglarki, heqkim silərləni əzduzurup kətmisun. 5 Qünki nuroqun kixilər mənning namimda kəlip: «Məsih mən bolimən» dēp, kəp adəmlərləni əzduzridü. 6 Silər urux həwərliri wə urux xəpilirini əngləysilər, bulərdin əlakzadə bolup kətmənglar; qünki bu ixlərləning yüz bərxiki mukərrər. Ləkin bulər əhərit əməs. 7 Qünki bir millət yənə bir millət bilən uruxkə qikidu, bir padixəhlik yənə bir padixəhlik bilən uruxkə qikidu. Jay-jaylərdə əqərqilik, wəbələr wə yər təwərlər yüz bəridü. 8 Ləkin bu ixlərləning yüz bərxiki «tuəqutning toloqikining bəxlirixi» bolidu, həlas. 9 Andin kixilər silərləni tutup əzəb-əqubətkə səlip, əltüridu, mənning namim wəjidin pütkül əllər silərdin nəprətlinidu. 10 Xuning bilən nuroqunlar etikədidin tanidu, bir-birini tutup

beridu wə bir-birigə əqmənlik kılıdu. **11** Nuroqun sahta pəyojəmbərlər məydanə qikip, nuroqun kixiləni azduridu. **12** Itaətsizlik-rəzilliklərinin kəpiyixi tüpəylidin, nuroqun kixilərdiki mehir-muhəbbət sowup ketidu. **13** Lekin ahirojiqə bərdaxlik bərgənlər kütquzulidu. **14** Barlik əllərgə agah-guwahlik bolsun üqün, [Hudaning] padixahlik həkkidiki bu hux həwər pütkül dunyaəja jakarlinidu; andin zaman ahiri bolidu. **15** Daniyal pəyojəmbər kəyt kilojan «wəyran kiloquqi yirginqlik nomussizlik»ning mukəddəs jayda turoqinini kərgininglarda (kitabhan bu səzning mənisini qüxəngəy), **16** Yəhədiyyə əlkisidə turuwatқанlar taqlarəja kaqsun; **17** əgzidə turojan kixi əyidiki nərsə-kerəklirini əlojili qüxməylə [kaqsun]. **18** Etizlikta turojan kiximu qapinini əlojili əyigə yanmisun. **19** U künlərdə hamilidar ayallar wə bala emitiwatқанlarning həlioja way! **20** Qəqidojan waqtinglarning kix yaki xabat künigə tooqra kelip qalmasıliki üqün dua qilinglar. **21** Qünki u qaojda dunya apiridə boləjandin muxu qaojliqə kərülüp baqmiojan həm kəlgüsidimu kərülməydojan dəhxətlik azab-oqubət bolidu. **22** U künlər azaytilmisa, həqkandəq ət igisi kutulalmaytti; lekin [Hudaning] Əz talliojanliri üqün u künlər azaytilidu. **23** Əgər u qaojda birsi silərgə: «Qaranglar, bu yərdə Məsih bar!» yaki «[Məsih] ənə u yərdə!» desə, ixənmənglar. **24** Qünki sahta məsihlər wə sahta pəyojəmbərlər məydanə qikidu, kəltis mejiizilik əlamətlər wə karamətləni kərsitidu; xuning bilən əgər mumkin bolidojan bolsa, yənə biri qaldurulidu; **41** ikki əyal tügman bexida turup un tartiwatқан bolidu; ulardin biri elip ketilidu, yənə biri qaldurulidu. **42** Xuning üqün, həoxyar bolunglar, qünki Rəbbinglarning kaytip kelidojan waqti-saitini bilməysilər. **43** Lekin xuni bilinglarki, əgər əy igisi oqrining keqisi qaysi jəsəktə kelidojanlikini bilgan bolsa, səgak turup oqrining əyni texip kirixigə hərgiz yol qoymaytti. **44** Xuningəja ohxax, silərmu təyyar turunglar. Qünki İnsan'oqlı silər oylimiojan waqit-saəttə kaytip kelidu! **45** Hojayini əz əyidikilərgə məs'ul qilip, ularəja berixkə təyinligən ixənqlik wə pəmlik qakar kim bolidu? **46** Hojayin [əyigə] kaytkanda,

qakirining xundak қиливатқинining ўstigə kəlsə, bu qakarning bəhtidur! 47 Mən silərgə bərhək xuni eytip qoyayki, hojayin uni pütün igilikini baxқuruxқа qoyidu. 48 Lekin mubada xu qakar rəzil bolup kənglidə: «Hojayinim ҳayal bolup kalidu» dəp oylap, 49 baxқа qakar buradərlirini bozək kilixқа wə hərəkkəxlərgə həmrəh bolup yəp-iqixқа baxlisa, 50 xu qakarning hojayini kütülmigən bir küni, oylimioqan bir wəqıtta kaytip kelidu 51 wə uni kesip ikki parqə kilip, uning nesiwisini sahtipəzlər bilən ohxax təkdirdə bekitidu. Xu yərdə yioqa-zarlar kətürülidu, qixlirini oququrlitidu.

25 U wəqıtta, ərx padixahlık huddi kəllirioqa qiraqlarni elip toyi boləqan yigitni qarxi elixқа qıkkən on kiz kəldaxқа ohxaydu. 2 Bu kizlarning bəxi pəmlık, bəxi bolsa pəmsiz. 3 Pəmsiz kizlar qiraqlirini aləqan bolsimu, yenioqa may eliwalməptu. 4 Pəmlık kizlar bolsa qiraqliri bilən billə qaqlirida maymu eliwəptu. 5 Yigit keqikip kəlgəqkə, ularning həmmisini uyku besip uhlap kəptu. 6 Yerim keqidə: «Mana, yigit kəldi, qarxi elixқа qıqlıqlar!» dēgən awaz anglinipdu. 7 Buning bilən bu kizlarning həmmisi ornidin turup qiraqlirini pərləptu. 8 Pəmsiz kizlar pəmlık kizlarəqa: «Qiraqlirimiz əqüp qəloqiliwatidu, meyinglardin beringlarqu» dəptu. 9 Birək pəmlık kizlar: «Yək, bolmaydu! Bərsək, bizgimu həmə silərgimu yətməsliki mumkin. Yahxisi, əzünglər [may] satquqlarning yenioqa berip setiwelinglar!» dəptu. 10 Lekin ular may setiwəloqili ketiwətkəndə, yigit kelip kəptu, təyyar bolup boləqan kizlar uning bilən birlıktə toy ziyapitigə kiriptu. İxik təkilipdu. 11 Keyin qəloqan kizlar kaytip kelip: «Ojoqam, ojoqam, ixikni eqiwətkəyla!» dəptu. 12 Birək u: «Silərgə bərhək eytayki, mən silərnı tonumaymən» dəp jawab beriptu. 13 Xuning üqün səgək bolunglər, qünki nə İnsan'oolıning kelidioqan künini nə saitini bilməysilər. 14 [Ərx padixahlık] huddi yəqa yurtқа qıkməqki bolup, əz qakarlırini qəkirip dunyasini ularəqa tapxuroqan adəmgə ohxaydu. 15 U adəm hər bir qakarning qəbiliyitigə qarap, birsigə bəx talant, birsigə ikki talant, yənə birsigə bir talant kümüx tənggə berip, yəqa yurtқа yol aptu. 16

Bəx talant tənggə aləqan qakar berip oqət kilip, yənə bəx talant tənggə payda tepiptu. 17 Xu yolda ikki talant tənggə aləqinimu yənə ikki talant tənggə payda aptu. 18 Lekin bir talant tənggə aləqini bolsa berip yərnı kolap, hojayini bərgən pulni kəmiüp yoxurup qoyupdu. 19 Əmdi uzun wəqıt ətkəndin keyin, bu qakarlarning oqojisi kaytip kelip, ular bilən həsəblixiptu. 20 Bəx talant tənggə aləqini yənə bəx talant tənggini kəxup elip kelip: «Ojoqam, sili manga bəx talant tənggə tapxuroqandila. Qarsila, yənə bəx talant tənggə payda aldim» dəptu. 21 Hojayini uningəqa: Obdan boptu! Yahxi wə ixənqlik qakar ikənsən! Mən sangə həwalə qıləqan kıqıkkınə ixtə ixənqlik bolup qıqting, seni kəp ixləroqa qoyımən. Kəl, hojayiningning huxallıqioqa ortək bol!» dəptu. 22 İkki talant tənggə aləqinimu kelip: «Ojoqam, sili manga ikki talant tənggə tapxuroqandila. Qarsila, yənə ikki talant tənggə payda aldim» dəptu. 23 Hojayini uningəqa: «Obdan boptu! Yahxi wə ixənqlik qakar ikənsən! Mən sangə həwalə qıləqan kıqıkkınə ixtə ixənqlik bolup qıqting, seni kəp ixləroqa qoyımən. Kəl, hojayiningning huxallıqioqa ortək bol!» dəptu. 24 Andin, bir talant tənggə aləqinimu kelip: «Ojoqam, silining qing adəm ikənliklirini biləttim, qünki əzliri terimioqan yərdin həsulni oruwəlalayla, həmdə uruk qəqmioqan yərdinmu haman əlila. 25 Xunga kərkup, silining bərgən bir talant tənggilirini yərgə kəmiüp yoxurup qoyəqanidim. Mana pullirini əlsila» dəptu. 26 Oqojisi uningəqa: «Əy, rəzil, hurun qakar! Sən meni terimioqan yərdin oruwəlidioqan, uruk qəqmioqan yərdin haman əlidioqan adəm dəp bilip, 27 həq bolmioqanda pulumni jazanihorlarəqa əmanət qoyuxung kərək idioqu! Xundək qıləqan bolsang mən kaytip kəlgəndə pulumni əsümi bilən aləqan bolmamtim?! 28 Xunga, uning qolidiki talant tənggini elip, on talant tənggə bar boləqanəqa beringlar! 29 Qünki kimdə bar bolsa, uningəqa təhimu kəp berilidu, uningdə molqilik bolidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningdə bar boləqanlirimu uningdin məhrum qilinidu. 30 Bu yəramsiz qakarnı tēxidiki qarəngəqulukқа əqikip taxlanglar! U yərdə yioqa-zarlar kətürülidu, qixlirini oququrlitidu» dəptu. 31 İnsan'ooli əz

xan-xərip iqidə barlik pərixtiliri bilən billə kəlgində, xəraplik təhtidə olturidu. **32** Barlik əllər uning aldiqə yiqilidu. Padiqi qoylarni eqkilərdin ayriqinidək u ularni ayriydu; **33** u qoylarni ong yenioqə, eqkilərnə sol yenioqə ayriydu. **34** Andin Padixah ong yenedikilərgə: «Əy Atam bəht ata kılqanlar, kelinglar! Aləm apiridə bolqandın beri silər üqün təyyarlanqan padixahlıqkə waris bolup igə bolunglar! **35** Qünki aq qaloqinimda silər manga yeməklik bərdinglar, ussuz qaloqinimda ussuluk bərdinglar, musapir bolup yürginimdə öz əyünlərgə aldinglar, **36** yalingaq qaloqinimda kiydürdünglar, kesəl bolup qaloqinimda həlimdin həwər aldinglar, zindanda yatqinimda yoklap turdunqlar» — dəydu. **37** U qaqda, həkkanıy adəmlər uningqə: «I Rəb, biz seni qaqan aq kərüp ozuk bərduk yaki ussuz kərüp ussuluk bərduk? **38** Seni qaqan musapir kərüp əyümizgə alduk yaki yalingaq kərüp kiygüzduk? **39** Sening qaqan kesəl bolqiningni yaki zindanda yatqiningni kərüp yoklap barduk?» dəp soraydu. **40** Wə Padixah ularqə: «Mən silərgə bərhək xuni eytayki, muxu kərindaxlirimdin əng kikiqidin birərsigə xularni kılqininglarmu, dəl manga kılqan boldunqlar» dəp jawab beridu. **41** Andin u sol yenedikilərgə: «Əy lənitilər, kəzümdin yokilinglar! Xəytan bilən uning pərixtilirigə hazirlanqan mənggü eqməs otka kiringlar! (aiōnios q166) **42** Qünki aq qaloqinimda manga ozuk bərmidinglar, ussuz qaloqinimda ussuluk bərmidinglar; **43** musapir bolup yürginimdə öz əyünlərgə almidinglar, yalingaq qaloqinimda kiydürmidinglar, kesəl bolqinimda wə zindanda yatqinimda yoklimidinglar» dəydu. **44** U qaqda, ular: «I Rəb, seni qaqan aq, ussuz, musapir, yalingaq, kesəl yaki zindanda kərüp turup hizmitingdə bolmiduk?» dəydu. **45** Andin padixah ularqə: «Mən silərgə bərhək xuni eytayki, muxulardin əng kikiqidin birərsigə xundak kilmioqininglar mangimu kilmioqan boldunqlar» dəp jawab beridu. **46** Buning bilən ular mənggülik jazaqə kirip ketidu, ləkin həkkanıylar bolsa mənggülik həyatka kiridu. (aiōnios q166)

26 Əysa bu sözlərnə kılıp bolqandın keyin, muhlisliroqə: **2** — Silərgə məlumki, ikki kündin keyin «ötüp ketix həyti» bolidu, xu qaqda İnsan'ooqli krestlinix üqün tutup berilidu, — dedi. **3** Bax kahınlar wə aqsakallar Qayafa isimlik bax kahının sariyida jəm boluxti. **4** Ular Əysani kandaq kılıp hiylə-nəyrəng bilən tutup eltürüx tooqrisida məslihət kılıxti. **5** Birak ular: — Bu ix həyt-ayəm künliri kılınmisun. Bolmisa, həlk arisida malımanqilik qiqixi mumkin, — deyixti. **6** Əmdi Əysa Bəyt-Aniya yezisida, «Simon mahaw»ning əyidə bolqinida, **7** bir ayal uning yenioqə kirdi. U aq kaxtexi xexidə nəhayiti kimmətlik ətirni elip kəlgən bolup, Əysa dastihanda olturoqanda, ətirni uning bexioqə kuydi. **8** Ləkin muhlislar buni kərüp hapa boluxup: — Zadi nemixkə bundak israpqilik kılınidu? **9** Qünki bu ətirni kəp puloqə setip, pulini kəmbəoqəllərgə sədikə kılsa bolattioqu! — deyixti. **10** Ləkin Əysa ularning kənglidikini bilip ularqə: — Bu ayalning kənglini nemə dəp aqritisilər? Qünki u mən üqün yaxxi bir ixni kildi. **11** Qünki kəmbəoqəllər daim silərnəning aranglarda bolidu, ləkin mening aranglarda boluxum silərgə daim nesip bolıwərməydu! **12** Bu ayalning bu ətirni bədinimgə kuyuxi mening dəpnə kılıniximoqə təyyar boluxum üqün boldi. **13** Mən silərgə bərhək xuni eytip qoyayki, bu hux həwər pütkül dunyaning kəyeridə jakarlansa, bu ayal əslinip, uning kılqan bu ix i təriplinidu, — dedi. **14** Bu ixtin keyin, on ikkiyləndin Yəhuda İxkariyot isimlik biri bax kahınlarning aldiqə berip: **15** — Uni tutup bərsəm, manga nemə berisilər? — dedi. Ular uning aldiqə ottuz kümiüx tənggə koydi. **16** Yəhuda xuningdin etibarən uni tutup berixkə muwapik pırsət izdəxkə baxlıdi. **17** Petir nan həytining birinqi küni, muhlislar Əysaning yenioqə kelip: — Ötüp ketix həytining tamikini yeyixing üqün kəyərde təyyarlıximizni halaysən? — dəp soridi. **18** U ularqə: — Xəhərgə kirip palanqining əyigə berip uningqə: «Ustaz: — Wakıt-saitim yekınlixip kaldı, ötüp ketix həytini muhlislim bilən birliktə sening əyüngdə ötküzəy — dəydu» dəp eytinglar, — dedi. **19** Muhlislar Əysaning tapilqinidək ötüp ketix həytining tamikini xu yərdə təyyarlıdi. **20** Kəqkurun, u on ikkiylən bilən

bolidu. **53** Yaki meni Atisioja nida qilalmaydigan boldi, döp oylap qaldingmu?! Xundak qilsamla U manga xuan on ikki kisimdin artuk përixte mangdurmamdu? **54** Birak mæn undak qilsam, mukaddas yazmilardiki bu ixlar mukërrër bolidu degæn bexarëtlër qandakmu æmælgæ axurulsun? — dedi. **55** Xu pëyttæ Æysa toplaxqan adæmlærgæ karap: — Bir karakqini tutidioqandæk qiliq-tokmaklarni këtürüp meni tutkili kæpsilæroqu? Mæn hær küni ibadëthana høylilirida silër bilæn billæ olturup tælim berættim, lekin silër u qaøjda meni tutmidinglar. **56** Lekin bu pütün ixlarning yüz berixi pëyojæmbærlæarning mukaddas yazmilirida aldïn eytkanlirining æmælgæ axuruluxi üqün boldi, — dedi. Bu qaøjda, muhlislarning hæmmisi uni taxlap keqip ketixti. **57** Æmdi Æysani tutkun qiløjanlar uni bax kaqin Kayafaning aldioja elip berixti. Tæwrat ustazliri bilæn aqsakallarmu u yærdæ jæm boluxqanidi. **58** Petrus uningøjæ taki bax kaqinning sariyining [høylisiojqæ] yiraktin ægixip kelip, ixning aqiwetini kërüx üqün iqkirigæ kirip, qarawullarning arisida olturdi. **59** Bax kaqinlar, aqsakallar wæ pütün aliy kengæxmæ æzaliri Æysani ølüm jazasioja mæhkum qilix üqün, yalojan guwah-ispat izdæytti. **60** Nurojun yalojan guwahqilar otturioja qikkæn bolsimu, ular bulardin heqqandæk ispatka erixælmidi. Ahirda, ikki yalojan guwahqi otturioja qikip: **61** — Bu adæm: «Mæn Hudaning ibadëthanisini buzup taxlap, üq kün iqidæ qayta kurup qikalaymæn» degæn, dedi. **62** Bax kaqin ornidin turup, uningøjæ: — Qeni, jawab bærmæmsæn? Bular sening üstüngdin zadi qandæk guwahliqlarni beriwatidu? — dedi. **63** Lekin Æysa süküit kilip turiwærdi. Bax kaqin uningøjæ: — [Mænggü] hayat boløquqi Huda bilæn sening kæsæm kilixingni buyruymænki, bizgæ eyt, Hudaning Oøjli Mæsih sænmu?» — dedi. **64** Æysa mundak jawab kayturdi: — Xundak, sening deginingdæk. Lekin xunimu silærgæ eytayki, buningdin keyin silër Insan'oøjlining Qadir Boløquqining ong yenida olturidioqinini wæ kæktiki bulutlar üstidæ kelidioqinini kërösilær. **65** Xuning bilæn bax kaqin tonlirini yirtip taxlap: — U kupurluk kildi! Æmdi baxka hærkandæk guwahqining nemæ hajiti? Mana, øzünglar bu kupurlukni angildinglar! **66**

Buningøjæ nemæ dæysilær? — dedi. — U ølüm jazasioja layiqtur! — döp jawab kayturuxti ular. **67** Buning bilæn ular uning yüzigæ tükürüp, uningøjæ muxt atkili turdi. Bæziliri uni kaqatlap: **68** — Æy Mæsih, pëyojæmbærqilik qilmmæmsæn, eytip bakqina, seni kim urdi? — deyixti. **69** Æmdi Petrus sarayning taxkiriki høylisida olturatti. Bir dedæk uning yenioja kelip: — Sæn Galiliyælik Æysa bilæn birgæ idingøjæ, — dedi. **70** Lekin u hæmmæylænning aldida inkar kilip: — Sening nemæ dæwatkanliqingni qüxænmidim! — dedi. **71** Andin u dalanøjæ qikkanda, uni kergæn yænæ bir dedæk u yærdæ turojanlarøjæ: — Bu adæmmu Nasarætlik Æysa bilæn birgæ idi, — dedi. **72** U yænæ inkar kilip: — Mæn u adæmni tonumaymæn! — döp kæsæm iqtı. **73** Bir'æzdin keyin, u yærdæ turojanlar Petrusning yenioja kelip uningøjæ: — Xübhisizki, sæn ularning biri ikænsæn, qünki tælæppuzung seni pax kilidu, — deyixti. **74** [Petrus] kattik qarøaxlar bilæn kæsæm kilip: — U adæmni zadi tonumaymæn! — deyixigila horaz qillidi. **75** Petrus Æysaning: «Horaz qillaxtin burun, sæn mændin üq qetim tanisæn!» degæn sözini esigæ aldi. U taxkiriøjæ qikip, kattik yioja-zar këtürdi.

27 Tang atqandila, pütün bax kaqinlar bilæn hælq aqsakalliri Æysani ølümgæ mæhkum kildurux üqün mæslihætlæxti. **2** Ular uni baøjlap apirip, waliy Pontius Pilatuska tapxurup bærdi. **3** Uningøjæ satkunluk qiløjæn Yæhuda uning ølümgæ hæküm kilinojanliqini kërüp, bu ixlarøjæ puxayman kildi wæ bax kaqinlar bilæn aqsakallarøjæ ottuz kümüx tænggini kayturup berip: **4** — Mæn bigunah bir janning keni tøkülüxkæ satkunluk kilip gunah øtküzdü, — dedi. Buningøjæ bizning nemæ karimiz? Öz ixingni bil! — deyixti ular. **5** Yæhuda kümüx tænggilærni ibadëthanining iqigæ qeriwætti wæ u yærdin ketip, talaoja qikip, esilip ølüwaldi. **6** Bax kaqinlar kümüx tænggilærni yiojiwelip: — Bu hun tælümi boløjan [tænggilærdur], ularni ibadëthanining hæzinasigæ koyux haram, — deyixti. **7** Ular øzara mæslihætlæxip, bu pullar bilæn yaqa yurtluklarøjæ yærlük bolsun döp, sapalqining bir parqæ etizliqini setiwaldi. **8** Xunga bu yær haziroiøjæ «qanliq etiz» döp

atilip kəlməktə. **9** Xu ix bilən Yərəmiya kəniyə mən jawabkar əməsmən, buningəyə
 pəyqəmbər tərpidin burun eytiləjan munu özünqlar məs'ul bolunqlar! — dedi. **25** Pütün
 bexarət əməlgə axuruldi: — «İsrail həlki həlkə jawabən: — Uning keni bizning üstimizgə
 uning üçün bəhalap bekitkən bəhasini, Yəni wə balilirimizning üstigə qüxsun! — deyixti. **26**
 ottuz kümüx tənggini ular elixti, **10** Wə Buning bilən Pilatus Barabbasni ularəyə qikirip
 Pərwərdigar manga kərsətkəndək, Sapalqining bərdi. Əysani bolsa kəttik kəmqilatqəndin keyin,
 etizini setiwelixkə həjləxti». **11** Əmdi Əysa krestləxkə [ləxkərlirigə] tapxurdi. **27** Andin
 waliyning aldiyə turəyuzuldi. Waliy uningdin: waliyning ləxkərliri Əysani uning ordisiyə elip
 — Sən Yəhədiylarning padixəhimu? — dəp kirip, pütün ləxkərlər topini bu yərgə uning
 soridi. Eytqiningdək, — dedi Əysa. **12** Lekin ətrapiyə yiqdi. **28** Ular Əysani yalingaqlap,
 bax kəhinlər wə əksəkəllar uning üstidin ərz- uqisiyə pəreng rənglik ton kiydürüxti. **29**
 xikayət kiləqanda, u bir əqizmu jawab bərmidi. Tikənlək xəhqilarni erüp bir təj yasap, bexiəyə
13 Buning bilən Pilatus uningəyə: — Ularning kiydürdi wə ong kəliyə bir kəmuxni tutkuzdi.
 sening üstüngdin kəliyə xunqə kəp xikayətlirini Andin uning aldiyə tizlinip: «Yaxiəyayla,
 angliməywatəmsən? — dedi. **14** Birək u Yəhədiylarning padixəhi!» dəp mazək kəlixti.
 [Pilatuskə] jawabən [xikayətlərnin] birsigimu **30** Uningəyə tükürüxti, kəmuxni elip uning
 jawab bərmidi. Waliy buningəyə intayin həyran bexiəyə uruxti. **31** Uni xundək mazək kəliyəndin
 kəldi. **15** Hər kətimlik [ətüp kəti] həytida, keyin, tonni saldurup, uqisiyə öz kiyimlirini
 waliyning halayik tələp kəliyə bir məhbəsnə kiydürdi wə krestləx üçün elip mēngixti.
 ularəyə kəyup bərix aditi bər idi. **16** Əyni wəqəttə, **32** Ular taxkiriyə qikkəninidə, Kurini xəhərilik
 [rimliklərnin] Barabbas isimlik atiki qikkən Simon isimlik bir kixini uqritip, uni tutup
 bir məhbəsi [zindanda] idi. **17** Halayik jəm kəlip Əysaning krestini uningəyə məjburiy
 boləqanda, Pilatus ulardin: — Kimni silərgə kətürgüzdi. **33** Ular Golgota, yəni «Bax səngək»
 kəyup bəriximni haləysilər? Barabbasnimu dēgən yərgə kəlgəndə, **34** [Əysəyə] iqx üçün
 yəki Məsih dəp ataləjan Əysanimu? — dəp kəkrə süyi ariləxturələjan əqqik xarəb bərdi;
 soridi **18** (qünki u [bax kəhin kətarliklərnin] ləkni u uni tətəp bəkkəndin keyin, iqlili
 həsəthorlukı tūpəylidin uni tutup bərgənlikini unimidi. **35** Ləxkərlər uni krestligəndin keyin,
 bilətti). **19** Pilatus «sorək təhti»də oltureqanda, qək taxlixip kiyimlirini əzərə bəlxüwəldi. **36**
 ayali uningəyə adəm əwətip: — U həkkəniy Andin u yərdə olturep uningəyə kəzətkilik
 kixining ixiyə ariləxmioqin. Qünki tünügün kəqə kildi. **37** Ular uning bəxining yukiri tərpiyə
 uning səwəbidin qüxümdə kəp əzəb qəktim, «Bu Əysa, Yəhədiylarning padixəhidur» dəp
 — dəp həwər yətküzdi. **20** Lekin bax kəhinlər yeziləjan xikayətnəmə təhtiyini bekitti. **38**
 wə əksəkəllar bolsa halayikni məqul kəlip, [Əysa] bilən təng ikki kəraqqimu krestkə
 Barabbasni kəyup bərixni wə Əysani yəkitixni mihlənəjan bolup, biri ong tərpidə, yənə
 tələp kildurdi. **21** Waliy jawabən ulardin yənə: — biri sol tərpidə idi. **39** Bu yərdin ətkənlər
 Silərgə bu ikkisining kəysisini kəyup bəriximni bəxlirini qəyqixip, uni həqarətləp: **40** — Kəni,
 haləysilər? — dəp soridi. Barabbasni, — deyixti sən ibadəthanini buzup taxlap, üq kün iqidə
 ular. **22** Pilatus əmdi: — Undək bolsa, Məsih kəytidin yasap qikidiəjan adəm, əmdi əzüngni
 dəp ataləjan Əysani kəndək bir tərəp kəlay? kətküzə! Hudaning Oqlı bolsang, kresttin
 — dedi. Həmməylən: — U krestlənsun! — qüxüp bəkkina! — deyixti. **41** Bax kəhinlarmu,
 deyixti. **23** Pilatus: — Nemixkə? U zadə nemə Təwrat ustəzliri wə əksəkəllar bilən birgə uni
 yamanlik ətküzüptu? — dəp soridi. Birək ular məshirə kəlip: **42** — Bəxkilarni kətküzuptikən,
 təhimu kəttik wərkirixip: U krestlənsun! — dəp özini kətküzəlməydu. U İsrailning padixəhimix!
 turuwelixti. **24** Pilatus səzliwərixning bihudə Əmdi kresttin qüxüp bəksunqu, andin uningəyə
 ikənlikini, bəlkə buning orniyə malimənqilik etikəd kəlimiz. **43** U Hudaəyə təyanəjan! Huda
 qikidiəjanlikini kərüp, su elip, kəpqilikning uni əzizlisə, həzir kətküzup bəkkəy! Qünki u:
 aldidə kəlini yuəq: — Bu həkkəniy adəmnin «Mən Hudaning Oqlı» dēgənidi, — deyixti. **44**

Uning bilən təng krestlängən karakqilarmu uni xundak həkərətłəxti. **45** Əmdi künning alтинқи сайtidin tokkuzinқи сайtigiqə pütkül zeminni karangoquluk basti. **46** Tokkuzinқи saətlərdə Əysa yukiri awazda: «Eli, eli, ləma sawaktani?» yəni «Hudayim, Hudayim, meni nemixka taxliwəttin?» dəp kattik nida kildi. **47** U yərdə turoqanlarning bəziliri buni anglap: Bu adəm Ilyas [pəyoqəmbər]gə murajiat kiliwatidu, — deyixti. **48** Ularning iqidin birəylən dərhal yügürüp berip bir parqə bulutni əkelip, uni aqqik xarabka qilap, qomuxning uqioqə selip uningə iqqüzüp koydi. **49** Birak baxkilar: — Tohta! Karap bakayli, Ilyas [pəyoqəmbər] kelip uni kutkuzup qalarmikin? — deyixti. **50** Əysa yukiri awaz bilən yənə bir warkiridi-də, rohini koyuwətti. **51** Wə mana, xu dəkikidə ibadəthanining [iqkiri] pərdisi yukiridin təwəngə ikki parqə bəlüp yirtildi. Yər-zemin təwrinip, taxlar yerilip, **52** Kəbrilər eqildi (U tirilgəndin keyin, [ölümdə] uhlawatқан nuroqun mukəddəs bəndilərnin tənlimu tirildi; ular kəbrilərdin qikti wə mukəddəs xəhərgə kirip, u yərdə nuroqun kixilərgə kəründi). **54** Əmdi Əysani kəzət kiliwatқан yüzbexi həm yenidiki ləxkərlər yərnin təwrixini wə baxka yüz bərgən hədisilərnə kərüp, intayin kərkuxup: — U həkikətən Hudaning Oqlı ikən! — deyixti. **55** U yərdə yənə bu ixlarəqə yiraktin karap turoqan nuroqun ayallarmu bar idi. Ular əslidə Əysaning hizmitidə bolup, Galiliyədin uningə əgixip kəlgənidi. **56** Ularning arisida Magdallik Məryəm, Yakup bilən Yüsüpning anisi Məryəm, Zəbədiyning oqullirining anisimu bar idi. **57** Kəqkurun, Arimatiyalik Yüsüp isimlik bir bay kəldi. Umu Əysaning muhlislrinin idi. **58** U Pilatusning aldioqə berip, Əysaning jəsitini tələp kildi. Pilatus jəsətni uningə tapxuruxka əmr kildi. **59** Yüsüp jəsətni elip, pakiz kanap rəht bilən orap kəpənlidi **60** wə uni əzi üqün kiyada oyduroqan yengi kəbrisigə koydi. Andin kəbrining aqzioqə yooqan bir taxni domilitip koyup, ketip kəldi **61** (xu qaoqda Magdallik Məryəm bilən yənə bir Məryəmmu u yərdə, kəbrining udulida olturatti). **62** Əmdi ətisi, yəni «Təyyarłax küni» ətkəndin keyin, bax kahınlar bilən Pərisiylər jəm boluxup Pilatusning aldioqə

kelip: **63** — Janablıri, həliki əldəmquning həyat waktida: «Mən ölüp üqinqi küni tirilimən» degini esimizdə bar. **64** Xuning üqün, kəbri üqinqi künigiqə məhkəm qooqdilixi üqün əmr bərgəysiz. Undak qilinmisa, muhlisliiri kelip jəsətni oqrilap ketip, andin həlkkə: «U ölümdin tirildi» deyixi mumkin. Bundak əldəmquilik əldinkisidinmu bəttər bolidu, — deyixti. **65** Pilatus ularəqə: — Bir guruppa kəzətqi ləxkərnə silərgə tapxurdum. Kəbrini qurbinglarning yetixiqə məhkəm qooqdanglar, — dedi. **66** Xuning bilən ular [kəzətqi ləxkərlər] bilən billə berip, taxni peqətləp, kəbrini muhapizət astioqə koydi.

28 Xabat küni ətüp, həptining birinқи küni tang atay degəndə, Magdallik Məryəm bilən yənə bir Məryəm kəbrini kəruxkə kəldi. **2** Wə mana, yərlər tuyukşiz kattik təwrəp kətti; qünki Pərwərdigarning bir pərixtsi asmandin qüxüp, [kəbrigə] berip, taxni bir qətkə domilitip, üstidə olturoqanidi. **3** Pərixting kiyapiti qakmaktək, kiyimlıri kardək ap'ak idi. **4** Kəzətkilər uningdin xunqə kərkuxniki, titrixip, əlüktək ketipla kəldi. **5** Pərixte ayallarəqə karap: — Kərkəmgərlər! Silərnin krestlängən Əysani izdəwətkiniglarni bilimən. **6** U bu yərdə əməs; u əzi eytkəndək tirildürüldi. Kelinglar, Rəb yatқан jayni kərünglar; **7** andin dərhal berip uning muhlisliiriəqə: «U ölümdin tiriliptu. Wə mana, u silərdin awwal Galiliyəgə baridikən, uni xu yərdə kəridikənsilər» dənglar. Mana mən bularni silərgə eytip bərdim, — dedi. **8** Xunga ayallar həm kərkunq həm zor huxallik iqidə kəbridin dərhal ayrilip, uning muhlisliiriəqə həwər berixkə yügürüxti. **9** Ular muhlisliirini həwərləndürüxkə mangoqanda, mana Əysa ularning aldioqə qikip: — Salam silərgə! — dedi. Ularmu aldioqə berip, uning putioqə esilip, uningə səjdə kildi. **10** Andin Əysa ularəqə: — Kərkəmgərlər! Berip kərinədxliriməqə: Galiliyəgə beringlar, dəp ukturunglar, ular meni xu yərdə kəridu, — dedi. **11** Ayallar tehi yolda ketiwatқanda, mana kəzətkilərnin bəziliri xəhərgə kirip, boləqan wəqəlnin həmmisi toqrisida bax kahınlarəqə həwər kildi. **12** [Bax kahınlar] əksəkəllər bilən bir yərgə yiqilip məsliətləxkəndin keyin, ləxkərlərgə bək kəp

pul berip: **13** — Silər: «Uning muhlisliri keqisi kelip, biz uhlawatqanda uning jəsitini oşqrilap əketiptu» — dənglar. **14** Əgər bu həwər waliyning kulikioğa yetip qalsa, biz uni qayil qilip silərni awariqiliktin saqlaymiz — dedi. **15** Xundak qilip, ləxkərlər pulni aldi wə əzligə tapilanoqandək kildi. Xuning bilən bu gəp bügüingə Yəhudiylar arisida tarkilip kəlməktə. **16** On bir muhlis Galiliyəgə berip, Əysa ularoğa bekitkən taşqa qikixti. **17** Ular uni kərginidə uningoğa səjdə qilixti; lekin bəziliri gumanlinip qaldı. **18** Əysa ularning yenioğa kelip, mundaq dedi: — Ərxtə wə yər yüzidə barliq hōkuk manga berildi. **19** Xuning üqün, berip pütkül əllərni [əzümgə] muhlis qilip yetixtürünglar, xundakla ularni Ata, Ooqul wə Muqəddəs Rohning namioğa təwə qilip qemüldürüp, **20** ularoğa mən silərgə tapilioğan barliq əmrlərgə əməl qilixni əgitinglar. Wə mana, mən zaman ahiriqığə hər küni silər bilən billə bolimən. (aiōn g165)

Markus

1 Hudaning oqli Əysa Məsihning hux həwirining baxlinixi: **2** Yəxaya pəyojəmbərnin yazmisida hatiriləngəndək: — «Mana, aldingda əlqimni əwətimən. U sening yolungni aldin'ala təyyarlaydu. **3** Anglanglar, dalada birsining towlioqan awazini! U: «Pərwərdigarning yolini təyyarlanglar, Uning üqün qioqir yollirini tüptüz kilinglar!» — dəydu». **4** Kixilərnə qəmüldürüx elip baridioqan Yəhya [pəyojəmbər] qəl-bayawanda pəyda bolup, gunahlaroqa kəqürüm elip kelidioqan, towa kilixni bildüridioqan [suoqa] «qəmüldürüx»ni jakar laxka baxlidi. **5** Pütün Yəhudiyə əlkisidikilər wə pütkül Yerusalemlə xəhiridikilər uning aldioqa qikip, gunahlarini ikrar kilixi bilən uning tərpidin İordan dəryasida qəmüldürüldi. **6** Yəhya bolsa tögə yungidin kilinoqan kiyim kiygən, beligə kən tasma baqlioqanidi; yeməkliki qekətkə bilən yawa hərə həsili idi. **7** U mundaq dəp jakarlaytti: — Məndin kudrətlik bolqan biri məndin keyin kelidu. Mən hətta engixip kəxlirining boşquqini yexixkimu layiq əməsmən! **8** Mən silərnə suoqıla qəmüldürimən, lekin u silərnə Muxəddəs Rohka qəmüldüridu. **9** Xu künlərdə xundak boldiki, Əysa Galiliyə əlkisining Nasarət xəhiridin kelip, Yəhya tərpidin İordan dəryasida qəmüldürüldi. **10** U sudin qikkandila, asmanlarning yerilip, Rohning kəptər kiyapitidə qüxüp, öz üstigə konuwatqanlikini kərđi. **11** Xuning bilən asmanlardin: «Sən Mening səyümlük Oqlum, Mən səndin toluk hursənmən!» degən bir awaz anglandı. **12** Wə Roh dərhal uni qəl-bayawanoqa süyləp qikardı. **13** U qəldə kirik kün turup, Xəytan tərpidin sinilip turatti. U xu yərdə yawayı haywanlar bilən billə idi; xu künlərdə pərixtilər uning hizmitini kildi. **14** Əmdi Yəhya solanoqandin keyin, Əysa Galiliyə əlkisigə berip: «Wəqit-saiti toxti, Hudaning padixahlığı yekınlaxti! Towa kilinglar, hux həwərgə ixininglar!» dəp Hudaning padixahlığının hux həwirini jakar laxka baxlidi. **16** [Xu künlərdə] u Galiliyə dengizi boyida ketiwetip, Simon

bilən inisi Andriyasni kərđi. Ular belikqi bolup, dengizə tor taxlawatatti. **17** Əysa ularoqa: — Mening kəynimdin menginglar, mən silərnə adəm tutquqi belikqi kilmən! — dedi. **18** Ular xuan torlirini taxlap, uningoqa əgixip mangdi. **19** U xu yərdin bir'az ətüp Zəbədiynin oqli Yəqubni inisi Yuhanna bilən kərđi. Bu ikkisi kəmidə turup torlirini ongxawatatti. **20** U xuan ularnımu qaqırdi. Ular atisi Zəbədiyni mədikaqlar bilən billə kəmidə kəldurup, əzliri uning bilən mangdi. **21** Ular KəpərNahum xəhriyə kirdi. Xabat küni u udul sinagogka kirip, təlim berixkə baxlidi. **22** Halayik uning təlimigə həyranuhəs boluxti. Qünki uning təlimliri Təwrat ustazliriningkigə ohximaytti, bəlki tolimu nopuzluk idi. **23** Sinagoga napak roh qap laxkan bir adəm bar idi. U: **24** — I Nasarətlik Əysa, biz bilən karing bolmisun! Sən bizni yəkatkili kəldingmu? Mən sening kimlikingni bilimən, sən Hudaning Muxəddəs boləquqisən! — dəp towlaytti. **25** Lekin Əysa [jinoqa] tənbiş berip: — Aqlingni yum, bu adəmdin qik! — dedi. **26** Napak roh həliki adəmnin tenini tartixturup, kəttik warkirəjiniyə uningdin qikip kətti. **27** Halayik həmmisi buningdin intayin həyran bolup, əzərə oquloqla kilişip: — Bu kəndak ix? Yəngi bir təlimoqlu! Qünki u həkuk bilən hətta napak rohlaroqımu buyruk kılalaydikən, ularmu uning səzigə boysunidikən, — deyixti. **28** Buningdin uning xəhriti xu həman pütün Galiliyə əlkisining ətrəpioqa pur kətti. **29** Ular sinagogdin qikipla, Yəqub wə Yuhanna bilən Simon wə Andriyasning əyigə bardı. **30** Əmma Simonning kəynanisi kizitma iqidə yetip kəloqanidi. Ular dərhal uning əhwalini [əysaoqla] eytti. **31** U ayalning kəxiyə berip, kolidin tutup, yələp ərə turoquzdi. Uning kizitmisı dərhal yandı wə u ularni kütüxkə kirixti. **32** Kəqkurun kün patkənda, kixilər barlik əqrıqlarnı wə jin qap laxkanlarnı uning aldioqa elip kəlixti. **33** Pütün xəhərdikilər ixik aldioqa toplaxkanidi. **34** Xuning bilən u hər türlik kəsəllərgə gırıptar boləqan nuroqun kixilərnə saqaytti wə nuroqun jinlarnı kixilərdin həydiwətti. Lekin u jinlarning gəp kilişkə yol koymidi, qünki ular uning kim ikənlikini biləxti. **35** Ətisi ətigən tang

tehi atmastinla, u ornidin turup, [xəhərdin] qikip, hilwət bir jayoqa berip dua-tilawət kildi. **36** Simon bilən uning həmrəhliri uni izdəp qikti. **37** Uni tapqanda: — Həmmə adəm seni izdixiwatidu! — deyixti. **38** U ularoqa: — Baxqa yərlərgə, ətraptiki yezilaroqimu səz-kalamni jakarlixim üqün barayli. Qünki mən dəl muxu ix üqün kelixim, — dedi. **39** Xundak kiliq, u pütkül Galiliyə əlkisini aylinip, sinagoglirida səz-kalamni jakarlaytti həmdə jinlarni kixilərdin həydiwetətti. **40** Mahaw kesili bar bir kixi uning aldioqa kelip yelinip, tizlinip turup: — Əgər halisingiz, meni kesilimdin pak kılalaysiz! — dəp etündi. **41** Əysa iqi aərioqə qolini sozup uningə təgküzüp turup: — Halaymən, pak kilinəyin! — dewidi, **42** xu səz bilənla mahaw kesili dərhal bimardin ketip, u pak kiliindi. **43** U uningə: — Həzir bu ixni həqkimgə eytma, bəlki udul berip [məs'ul] kəhinoqa əzüngni kərsitip, kəhinlarda guwahlik bolux üqün, Musa bu kesəldin paklanəqlarə əmr kıləqlan [qurbanliklarni] sunəyin, — dəp uni kattik əgəhləndurup yoloqa saldi. **45** Birək u adəm qikip, bu ixni kəp yərlərdə jar selip, kəng yeyiwətti. Xuning bilən Əysa həqkəndək xəhərgə oquq-axkara kirəlməy, bəlki xəhərlər sirtidiki hilwət jaylarda turuxkə məjbür boldi; halayik hər tərəptin uning yenioqa toplixatti.

2 Birnəqqə kündin keyin u kəytidin Kəpərnaqumə kirdi. U əydikən, degən həwər tarkiliwidi, **2** xunqə kəp adəm u yərgə yiojildiki, hətta ixik aldidimu put dəssigüdək yər kəlmioqanidi. U ularəqa səz-kalam yətküzüwatətti. **3** Mana xu əsnada, birnəqqə adəm uning aldioqa bir paləqni elip kəldi; uni ulardin tətə kətürüp əkəlgənidi. **4** Adəmnin kəplükidin uningə yəkinlixəlməy, ular uning üstidin əgzini təxip, təxük aqkəndin keyin paləqni zəmbil bilən [əysənin aldioqa] qüxürdi. **5** Əmdə Əysa ularning ixənqini kərüp paləqkə: — Balam, gunəhliring kəqürüm kiliindi, — dedi. **6** Lekin u yərdə olturoqan bəzi Təwrat ustəzliri kənglidə gumaney soəllarni qoyup: **7** «Bu adəm nemə üqün mundaq dəydu? U kupurluk kiliwatidioqu! Hudadin baxkə kimmu gunəhlarni kəqürüm kıləlisun?» deyixti. **8** Əysa

xuan rohida ularning kəngülliridə xundak gumaney soəllarni qoyuwatqanlikini bilip yetip, ularəqa mundaq dedi: — Silər kəngüldə nemixkə xundak soəllarni qoyisilər? **9** Muxu paləqkə: «Gunəhliring kəqürüm kiliindi!» deyix asanmu, yəki «Ornungdin tur, zəmbil-kərpəngni yiojixturup mang!» deyix asanmu? **10** Əmma həzir silərnin İnsan'oolqining yər yüzidə gunəhlarni kəqürüm kiliq həkəkioqa igə ikənlikini bilixinglar üqün, — U paləq kəsəlgə: **11** — Səngə eytəyki, ornungdin tur, zəmbil-kərpəngni yiojixturup əyünggə kəyt! — dedi. **12** U dərhal ornidin dəs turup, zəmbil-kərpisini yiojixturdi wə həmməylənnin kəz aldidə [əydin] qikip kətti. Həmməylən kattik həyran kəlip Hudani uluqlixip: — Muxundak ixni əzəldin kərüp bəkmioqaniduk, — deyixti. **13** U yənə dengiz boyioqa kərap mangdi. Kixilər topi uning ətrəpioqa olxiwalidi. U ularəqa təlim bərdi. **14** U yoldin etüp ketiwatqanda, bəj alidioqan orunda olturoqan Alfəyning oqlı Lawiyini kərüp, uningə: — Məngə əgəxkin, — dedi. U ornidin turup, uningə əgəxti. **15** Wə xundak boldiki, u [Lawiyning] əyidə dastihanda olturoqanda, nuroqun bəjgilar wə gunəhkarlar Əysa wə uning muhlisiri bilən həmdastihan boldi. Bundaq kixilər heli kəp idi, ularmu uningə əgəxkənidi. **16** Əmdə Təwrat ustəzliri wə Pərisiylər uning gunəhkarlar wə bəjgilar bilən bir dastihanda olturoqanlikini kərüp, muhlisiriə: — U nemixkə bəjgir wə gunəhkarlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olturidu?! — deyixti. **17** Buni angliəqlan Əysa ularəqa: — Saqlam adəm əməs, bəlki bimarlar tewipkə mohtəjdur. Mən həkəkəniylarni əməs, bəlki gunəhkarlarni qəkiroqlı kəldim, — dedi. **18** Əmdə Yəhyəning muhlisiri bilən Pərisiylər roza tutuwatətti. Bəzilər uning aldioqa kəlip: — Nemixkə Yəhyəning muhlisiri wə Pərisiylərnin muhlisiri roza tutidu, ləkin sening muhlisiring tutmaydu? — dəp soraxti. **19** Əysa jawəbən mundaq dedi: — Toyi boluwatqan yigit tehi toyda həmdastihan olturoqan qəqlə, mēhmanliri roza tutup oltursa kəndək bolidu!? Toyi boluwatqan yigit toyda bolsila, ular həqkəndək roza tutəlməydu. **20** Əmma xu künlər kəliduki, yigit ulardin

elip ketilidu, ular xu kündə roza tutidu. **21** Heqkim kona kəngləkkə yengi rəhttin yamak salmaydu. Undak kilsa, yengi yamak [kirixip], kona kiyimni tartixturup yirtiwetidu. Nətijidə, yirtik tehimu yoojnap ketidu. **22** Heqkim yengi xarabni kona tulumlaroqa qaqilimaydu. Əgər undak kilsa, xarabning [eqixi bilən] tulumlar yerilip ketidu-də, xarabmu təkülüp ketidu həm tulumlarmu kardin qıqıdu. Xuning üqün yengi xarab yengi tulumlaroqa qaqilixi kerək. **23** Bir xabat küni xundak boldiki, u buoqdaylıqlardin ötüp ketiwatatti. Uning muhlisliri yolda mengiwatkanda baxaqlarni üzüxkə baxlıdi. **24** Pərisiylər uningoqa: — Kara, ular nemixka xabat küni [Təwratta] qəkləngən ixni kılıdu? — deyixti. **25** U ularoqa: — [Padixah] Dawutning əzi wə həmrahliri həjətmən boləqanda, yəni aq qaləqanda nemə kıləqanlığıni [mukəddəs yazmilardin] okumioqanmusilər? **26** — Demək, Abiyatar bax kahin boləqan waqtida, u Hudaning əyigə kirip, Hudaqə ataləqan, Təwratta pəkət kahinlarning yeyixigila bolidioqan nanlarni [sorap] yegən, xundakla həmrahlirioqimu bərgən? — dedi. **27** U ularoqa yənə: — İnsan xabat küni üqün əməs, xabat küni insan üqün yaritildi. **28** Xuning üqün, İnsan'oqli xabat küniningmu İgisidur, — dedi.

3 U yənə sinagogka kirdi. Xu yərdə bir qoli yigiləp kətkən bir adəm bar idi. **2** [Pərisiylər] əysaning üstidin ərz kılayli dəp xabat künidə kesəl saqaytidioqan-saqaytmaydioqanlığını paylap yürətti. **3** Əysa qoli yigiləp kətkən adəmgə: — Ornungdin turup, otturioqa qıqkın! — dedi. **4** Andin, sinagogdikilərdin: — Təwrat kanunioqa uyoqun boləqini xabat küni yaxıxilik kılixmu, yaki yamanlıq kılixmu? Janni kutkuzuxmu yaki həlak kılixmu? — dəp soridi. Ləkin ular zuwan sürüxmidi. **5** U qəzəp bilən ətrapioqa nəzər selip ularoqa kəz yügürtüp, ularning tax yürəklikidin qayoqurdi. Andin u kesəlgə: — Qolungni uzat, — dedi. U qolini uzitiwidi, qoli əsligə kəltürüldi. **6** Əmdı Pərisiylər dərhal sirtka qıqıp, uni qandak yökıtx toqrisida Hərod [padixahning] tərəpdarlıri bilən məsləhət kılıxka baxlıdi. **7** Andin Əysa muhlisliri bilən

billə u yərdin ayrilip dengiz boyioqa kətti; Galiliyə əlkisidin qong bir top adəmlər uningoqa əgixip bardi; xundakla uning kıləqan əməllirini anglioqan həman, pütün Yəhudiyyə əlkisidin, Yerusalemlə xəhridin, İdumiyyə əlkisidin, İordan dəryasining qarxi tərəpidin, Tur wə Zidon xəhərlirining ətrapidiki jaylardin zor bir top adəmlərmu uning yenioqa kəlixti. **9** U adəmlərnin kəplikidin əzini qıstap qoymisun dəp muhlislirioqa kikiq bir kəminin uningoqa yəkin turuxini tapılıdi. **10** Qünki u nuroqun bimarlarni saqaytkini tūpəylidin hərəkəndak waba-kesəlliklərgə giriptar boləqanlarning həmmisi uningoqa [qolumni] bir təgküzüwəlsam dəp qıstixip kəlixkənidi. **11** Napak rohlər [qaplıxiwəloqanlar] qaqanla uni kərsə, uning aldioqa yikilip: «Sən Hudaning Oqlisən!» dəp warkirixatti. **12** Ləkin u [napak rohləroqa] əzining kim ikənlikini axkarilimaslıqka kattik tənbiə berip aqahlandıuratti. **13** U taqlə qıqıp, əzi halioqan kixiləni yenioqa qakirdi; ular uning yenioqa kəlixti. **14** U ulardin on ikkisini əzi bilən billə boluxka, səz-kalamni jakarlawka, **15** kesəlləni saqaytx wə jinlarni həydəx həkukioqa igə boluxka tallap bekitti. **16** U [bekitkən on ikki kixi]: Simon (u uningoqa Petrus dəp isim qoyəqan), **17** Zəbədiynin oqli Yakup wə uning inisi Yuhanna, (u ularni «Binni-Rəgaz», yəni «Güldürməmə oqulliri» dəpmu atioqan), **18** Andriyas, Filip, Bartolomay, Matta, Tomas, Alfayning oqli Yakup, Taday, millətpərwər dəp ataləqan Simon **19** wə uningoqa satkunluk kıləqan Yəhuda İxkariyotlardin ibarət. **20** U əygə qaytip kəlgəndin keyin, u yərgə yənə xunqə nuroqun adəmlər toplandiki, ularning hətta oqızalanəwədkmu waqti qıqmidi. **21** [Əysaning] ailisidikilər buni anglap, uni tutup kəlixkə berixti. Qünki ular uni «əqlini yökıptu» degənidi. **22** Yerusalemdin qüxkən Təwrat ustazlıri bolsa: «Uningda Bəəlzibub bar», wə «U pəkət jinlarning əmirigə tayinip jinlarni qoqlıwetidikən», deyixətti. **23** Xuning üqün u [Təwrat ustazlırini] yenioqa qakirip, ularoqa təmsilləni ixlitip mundaq dedi: — Xəytan Xəytanni qandakmu qoqlısun? **24** Əgər padixahlıq əz iqidin bəlünüp əzara soquxkən bolsa xu padixahlıq put tirəp turalmaydu; **25**

xuningdək əgər bir ailə öz iqidin bəlinüüp
 özara soxuxsa xu ailə put tirəp turalmaydu. 26 Əgər Xəytan öz-özigə qarxi qikip bəlinəsə, U put tirəp turalmay, yoxalmay qalmaydu. 27 Həqkim küqtünggür birsining öyigə kirip, uning mal-mülkini bulap ketəlməydu — pəkət u xu küqtünggürni awwal baqilialisa andin öyini bulang-talang kılalaydu. 28 Xuni silərgə bərħək eytip koyayki, insan baliliri ötküzgən türlük gunahlırining həmmisini, xundakla ular kıləjan kupurluklırining həmmisini kəqürüxkə bolidu. 29 Birək kimdikim Muxəddəs Rohkə kupurluk kılsa, əbədil'əbədgigə heq kəqürülməydu, bəlki mənggülik bir gunahning həkümi astida turidu. (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Əysaning bu səzi ularning «uningə napak roh qaplixiptu» degini üqün [eytiləjanidi]. 31 Xu waqıtta uning anisi bilən iniliri kəldi. Ular sirtida turup, uni qakirixkə adəm kirgüzdi. 32 Bir top halayik uning ətrapida olturatti. Ular: — Mana, aningiz, iniliringiz sizni izdəp sirtta turidu, — deyixti. 33 Əysa ularəja jawabən: — Kim mening anam, kim mening inilirim? — dedi. 34 Andin, u əpquirisidə olturəjanlarəja qarap mundaq dedi: Mana bular mening anam və inilirim! 35 Qünki kimki Hudaning iradisini ada kılsa, xu mening aka-inim, aqa-singlim və anamdur.

4 U yənə dengiz boyida [həlkə] təlim berixkə baxlıdi. Uning ətrapiəja zor bir top adəmlər olixiwəloəjaqqa, u bir kemigə qikip dengizda olturdi; pütkül halayik bolsa dengiz kirojıkida turuxatti. 2 U ularəja təmsil bilən nurojun ixlarni əgətti. U təlim berip mundaq dedi: 3 — Kulək selinglar! Uruk qaqquqi uruk qaqkili [etizəja] qikiptu. 4 Uruk qaqkanda uruklardin bəziliri qioqir yol boyiəja qüxüptu, kuxlar kelip ularni yəp ketiptu. 5 Bəziliri tupriki az taxlik yərgə qüxüptu. Topisi qongqur bolmioəjanliktin, tezla ünüp qikiptu, 6 lekin kün qikix bilənla aptapta keyüp, yiltizi bolmioəjaqqa kurup ketiptu. 7 Bəziliri tikənlərnin arisioəja qüxüptu, tikənlər əsüp maysilarni boəjuwelip, ular heq həsul bərməptu. 8 Bəziliri bolsa, yaxhi tuprakəja qüxüptu. Ular əsüp awup qong boləjanda həsul beriptu. Uların bəziliri ottuz həssə, bəziliri atmix həssə, yənə bəziliri

yüz həssə həsul beriptu. 9 — Angliəjudək kuliki barlar buni anglisun! — dedi u. 10 U uning ətrapidikilər həm on ikkiylən bilən yaləjuz qələjanda, ular uningdin təmsillər tooqruluk soraxti. 11 U ularəja mundaq dedi: — Hudaning padixahlikining sirini bilixkə silər nesip boldunglar. Lakin sirttikilərgə həmmə ix təmsillər bilən ukturulidu; 12 bunun bilən: «Ular qaraxni qaraydu, birək kərməydu; Anglaxni anglaydu, birək qüxənməydu; Xundak bolmisidi, ular yolidin yanduruluxi bilən, Kəqürüm kilinatti» [dəgən səz əməlgə axurulidu]. 13 Andin u ularəja: — Silər muxu təmsilnimu qüxənmidinglarmu? Undakta, qandəkmə baxkə hərhil təmsillərni qüxinələysilər? — dedi. 14 Uruk qaqquqi səz-kalam qaqidu. 15 Üstigə səz-kalam qeqiləjan qioqir yol boyi xundak adəmlərni kərsətkənkə, ular səz-kalamni angliəjan həman Xəytan dərhəl kelip ularning kəlbigə qeqiləjan səz-kalamni elip ketidu. 16 Bununəja ohxax, taxlik yərlərgə qeqiləjan uruklar bolsa, səz-kalamni angliəjan həman huxallik bilən qəbul kıləjanlarni kərsitidu. 17 Həlbuki, kəlbidə heq yiltiz bolmioəjaqqa, pəkət waqitlik turidu; səz-kalamning wəjidin kiyinilik yəki ziyankəxlikkə uqriəjanda, ular xuan yoldin qətnəp ketidu. 18 Tikənlərnin arisioəja qeqiləjini xundak bəzi adəmlərni kərsətkənkə, bu adəmlər səz-kalamni angliəjini bilən, 19 lekin kəngligə bu dunyaning əndixiliri, bayliklarning ezikturuxi və baxkə nərsilərgə boləjan həwəslər kiriwelip, səz-kalamni boəjuwetidu-də, u heq həsul qikərməydu. (aiōn g165) 20 Ləkin yaxhi tuprakəja qeqiləjan uruklar bolsa — səz-kalamni anglixi bilən uni qəbul kıləjan adəmlərni kərsitidu. Bundak adəmlər həsul beridu, birsi ottuz həssə, birsi atmix həssə, yənə birsi yüz həssə həsul beridu. 21 U ularəja yənə mundaq dedi: — Qirəə sewət yəki kariwat astioəja qoyulux üqün kəltürüləmdü? U qirəəjdanning üstigə qoyulux üqün kəltürülməmdü? 22 Qünki yoxuruləjan heqəqandək ix axkarılanmay qalmaydu, xuningdək hərəkəndək məhpiy ix yüz bərgəndin keyin ayan bolmay qalmaydu. 23 Angliəjudək kuliki barlar buni anglisun! 24 Angliəjanliringlarəja kəngül bəlunglar!

Qünki silər [baxkilarəja] kəndək əlqəm bilən əlqisənglər, silərgimu xundək əlqəm bilən əlqəp berilidu, həтта uningdinmu kəp koxup berilidu. **25** Qünki kimdə bar bolsa, uningəja tehimu kəp berilidu; əmma kimdə yəq bolsa, həтта uningdə bar boləjanlirimu uningdin məhrum kəlinidu. **26** U yənə mundaq dedi: — Hudaning padixahlığı yənə birsining tupraqqa uruk qaqkınıə ohxaydu: **27** u uhlaydu, orundin turidu, keqə-kündüzlər ətüwerip, uruk bih urup əsidu. Ləkin qaqkuqi kəndək yol bilən əsidiəjanlığını bilməydu. **28** Tupraq ətülükidin həsul beridu; uruk awwal bih uridu, keyin bax qikiridu, ahirdə baxaklar toluk dan tutidu. **29** Dan pixkanda, [qaqkuqi] dərhal orəqak salidu, qünki həsul wakti kəlgən bolidu. **30** U yənə mundaq dedi: — Hudaning padixahlığını nemigə ohxitimiz? Yaki kəndək bir təmsil bilən sürətləp berələymiz? **31** U goya bir tal kiqa urukıəja ohxaydu. U yərgə teriləjanda, gərgə yər yüzidiki barlik uruklarıning iqidə əng kiki bolsimu, **32** teriləjandin keyin, hərəkəndək ziraəttin egiz ətüp xundək qong xahlayduki, asmandiki kuxlarmu uning sayisigə kənidu. **33** U xuningəja ohxax halayik anglap qüxinəligüdək nuroqun təmsillər bilən səz-kalamni yətküzdi. **34** Ləkin təmsil kəltürməy turup ularəja həqkəndək səz kilməytti. Ləkin ətə muhlisliri bilən yaloquz kələqinida, ularəja həmmi qüxəndürüp berətti. **35** Xu kuni kəq kirgəndə, u ularəja: — Dengizning u kətiəja ətəyli, — dedi. **36** Ular halayikni yoloə seliwətkəndin keyin, uni kəmidə olturoəjan peti elip yürüp kətxiti. Ular bilən billə mangoəjan baxkə kəmilərmu bar idi. **37** Wə mana, əxəddiy kəra kuyun qikip kətti; xuning bilən dölkunlar kəmini urup, su həlkip kirip, kəmigə toxay dəp kələjanidi. **38** Ləkin u kəmining ayəq tərpidə yastukka bax kəyup uykuəja kətkənidu. Ular uni oyoqitip: — I ustaz, həlak boluwətkinimizəja kəring yokmu? — dedi. **39** U ornidin turup, borəja tənbiə berip, dengizəja: «Tinqlan! Jim boll!» dewidi, boran tohtap, qongkur bir jimjitlik həküim sürdi. **40** — Nemixkə xunqə kərkisilər? Silərdə kəndəksigə tehiqə ixənq bolmaydu? — dedi u ularəja. **41** Ular ni intayin zor bir kərkunq basti, ular bir-birigə: — Bu adəm zadi

kimdu? Həтта xamal wə dengizmu uningəja itaət kəlidikən-hə! — dəp kətxiti.

5 Ular dengizning u kətiəja, Gədarəliklərining yurtiəja yetip bardı. **2** U kəmidin qüxüxi bilənla, napak rəh qapləxkən bir adəm gər əngkürüridin qikip, uning əldiəja kəldi. **3** U adəm əngkürürləri ni məkən kələjan bolup, uni həqkim həтта zənjirlər bilənmu baqliyəlməytti. **4** Qünki kəp kətim put-kolliri kixən-zənjirlər bilən baqlənoəjan bolsimu, u zənjirləri ni üzüwetip, kixənləri qəkiwətkənidu; həqkim uni boysunduralmıəjanidi. **5** U keqə-kündüz mazarlikta wə taqlar arisida tohtawsiz wərkirəp-jərkirəp yürətti, ətə-ətini taxlar bilən kəsip yariləndurətti. **6** Ləkin u əysəni yirəktin kərup, uning əldiəja yürürüp berip, səjdə kildi **7** wə kəttik əwazda wərkirəp: — Həmmidin aliy Hudaning Oqlı əysə, sening mening bilən nemə kəring! Huda həkki, səndin ətünüp kəlay, meni kiynima! — dedi **8** (qünki əysə uningəja: «Həy napak rəh, uningdin qik!» dəgənidu). **9** U uningdin: — İsming nemə? — dəp soridi. — İsmim «kəxun» — qünki sanimiz kəp, — dəp jawəb bərdi u. **10** Wə u əysədin ularni bu yurttin həydiwətmigəysən, dəp kəp ətünüp yəlwurdi. **11** Taql baqlridə qong bir top tongguz padisi otlap yürətti. **12** Jinlar uningəja: — Bizni muxu tongguzlarəja əwətkin, ularning iqiə kərip kətxikə yol kəyoəaysən, — dəp yəlwuruxti. **13** əysə dərhal yol kəydi. Xuning bilən napak rəhlar qikip, tongguzlarıning tenigə kirixi bilənla, tongguzlar tik yərdin etilip qüxüp, dengizəja qərk boldi. Ular ikki mingəja yəkin idi. **14** Tongguz bəkkuqlar bolsa u yərdin kəqip, xəhər-yəzilərdə bu ixləri ni pur kildi. Xu yərdikilər nemə ix yüz bərgənlikini kərgili qikixti. **15** Ular əysəning yenıəja kəldi wə ilgiri jinlar qəplixiwələjan həlikə adəmining kiymiləri ni kiyp, əs-həxi jayida olturoqini — yəni «kəxun jinlar» qəpləxkən xu adəmni kərup, kərkup kətxiti. **16** Bu wəkəni kərgənlər jinlar qəpləxkən adəmdə nemə yüz bərgənlikini wə tongguzlarıning əkiwitini həlkə bəyan kəlip bərdi. **17** Buning bilən halayik əysəja: Yurtlirimizdin qikip kətkəysən, dəp yəlwuruxkə bəxlidi. **18** U kəmigə qikiwətkənda,

ilgiri jinlar qaplashkan heliki adəm uningdin: Mənmə sən bilən billə baray, dəp ətündi. **19** Lekin u buningəya unimay: — Öz öydikiliring wə yurtdaxliringning yenioğa berip, ularoğa Pərwərdigarning sanga xunqilik uluq ixlarni kilip bərgənlikini, Uning sanga rəhim-xəpəkət kərsətkənlikini həwərləndürgin, — dedi. **20** U kaytip berip, Əysaning əzigə qandaq uluq ixlarni kılqanlikini «On xəhər rayoni»da jar kılıxka baxlıdi. Buni angliqanlarning həmmisi tolimu həyran kəlixiti. **21** Əysa kaytidin kəmə bilən dengizning u ketioğa ətəkəndə, zor bir top halayik uning yenioğa yioqildi; u dengiz boyida turatti. **22** Mana, məlum bir sinagogning qongi Yairus isimlik bir kixi kəldi. U uni kəriip ayioğa yikilip: — Kiqik kizim ələy dəp kəldi. Berip uningoğa kolliringizni təgküzüp koysingiz, u sakıyıp yaxioğay! — dəp kəttik yelindi. **24** Əysa uning bilən billə bardı. Zor bir top halayikmu olixip kistaxkan haldə kəynidin mengixiti. **25** Hun təwərx kesiligə giriptar boləjiniğa on ikki yil boləjan bir ayal bar bolup, **26** u nuroqun tewiplarning qolida kəp azab tartip, bar-yokini həjləp tügətkən bolsimu, heqkəndəq ünümi bolmay, tehimu eoqirlixip kətkənidi. **27** Bu ayal Əysa həkkidiki gəpləni anglap, halayikning otturisdin kistilip kelip, arka tərəptin uning tonini silidi. **28** Qünki u kənglidə: «Uning tonini silisamla sakaymay kəlməymən» dəp oyliqanidi. **29** Hun xuan tohtap, ayal kəsəl azabidin sakaytiləjanlikini öz tenidə səzdi. **30** Əysa dərhal wujudidin kudrətning qikkənlikini sezıp, halayikning iqidə kəynigə burulup: — Kiyimimni silioğan kim? — dəp soridi. **31** Muhlisiri uningoğa: — Halayikning əzüngni kistap mengiwatkanlikini kəriip turukluk, yənə: «Meni silioğan kim?» dəp soraysənoqu? — deyixti. **32** Biraq Əysa əzini silioquqini tēpiz üqün tehiqə ətrapioğa karawatatti. **33** Əzidə nemə ixning yüz bərgənlikini səzgən ayal kərkup-titrigən haldə kelip uning aldioğa yikildi wə uningoğa həkikiy əhwalni pütünləy eytti. **34** U uningoğa: — Kizim, ixənqing seni sakayttıl! Tinq-hatirəmlikte kayt! Kesilingning azabidin sakayəjın, — dedi. **35** U bu səzni kiliwatqanda, sinagogning qongining əyidin bəzilər kelip uningoğa: Kizingiz əldi. Əmdi ustazni nemixka

yənə awarə kilisiz?! — deyixti. **36** Lekin Əysa bu səzləni anglap dərhal sinagogning qongioğa: Kərkimioqin! Pəkət ixənqte bol! — dedi. **37** U pəkət Petrus, Yakup wə Yakupning inisi Yuhanna bilən yoloğa qikti; baxka heqkimning əzi bilən billə berixioğa yol koymidi. **38** U sinagogning qongining əyi aldioğa kəlgəndə, kiykas-qukanni, halayikning kəttik nalə-pəryad wə aq-zar kətürgənlikini kəriip, **39** əygə kirip ularoğa: — Nemixka kiykas-qukan wə aq-zar kətürisilər? Bala əlməptu, uhlap kəptu, — dedi. **40** Ular uni məshirə kilixti; ləkin u həmməylənni taxkiriğa qikiriwetip, balining ata-anisini wə öz həmrəhlirini elip, bala yatqan əygə kirdi. **41** U balining qolini tutup, uningoğa: «Talita kumi» dedi. Bu səzning mənisi «Kizim, sanga eytimənkə, ornungdin tur» dēgənlik idi. **42** Kiz dərhal ornidin turup mangdi (u on ikki yaxta idi). Ular bu ixka mutlək həyran kəlixiti. **43** U ularoğa bu ixni heqkimgə eytməsləknə kəttik tapildi, xundəqlə kizəyə yegüdəq birnemə berixni eytti.

6 U u yərdin ketip, öz yurtioğa kəldi. Uning muhlisirimu uningoğa əgixip bardı. **2** Xabat küni kəlgəndə, u sinagogda təlim berixkə kixixti. Təlimini angliqanlardin kəp adəm intayin həyran boluxup: — Bu adəm bularoğa nədin erixkəndu? Uningoğa muxundəq danəlik qandaq berilgən? Uning qolida muxundəq məjizilər qandaq yaritilidioğandu? **3** U heliki yaəjaqqi əməsmu, Məryəmning ooqli, xundəqlə Yakup, Yosə, Yəhuda wə Simonlarning akisioqu? Uning singillirimu bu yərdə arimizda turuwatmamdu? — deyixti. Xuning bilən ular uningoğa həsət-bizarlik bilən kəridi. **4** Xuning bilən Əysa ularoğa: — Hərkəndəq pəyəjəmbər baxka yərlərdə hərmətsiz kəlməydu, pəkət öz yurti, öz uruk-tuqkanliri arisida wə öz əyidə hərmətkə sazawər bolməydu, — dedi. **5** Xuning bilən kollirini birqanqə bimarning üstigə təgküzüp, ularni sakaytkəndin baxka, xu yərdə u heqkəndəq məjizə yaritalmidi. **6** Wə u ularning iman-ixənqsizlikidin həyran kəldi. **7** Andin u ətrapitiki yeza-kəntləni aylinip təlim bərdi. U on ikkiylənni yenioğa qəkirdi wə [həlkə arisioğa] ikki-ikkidin əwətxkə baxlıdi. U

ularoqa napak rohlarni haydax hokukini bardi; dedi. **23** Andin u kasam kilip yona: — Məndin **8** wə ularoqa: — Səpərdə yeninglaroqa hasidin baxka nərsə eliwal manglar, nə hurjun nə nan eliwal manglar, bəlwəoqka pulmu sal manglar, **9** putunglaroqa kəxləni kiyinglar, biraq ikki yəxtək kiyiwal manglar, — dəp tapilidi. **10** U yona: — [Bir yurtka baroqininglarda], kimning əyigə [qobul kilinip] kirsənglar, u yurttin kətküqə xu eydila turunglar. **11** Kaysi yərdikilər siləni qobul kilmisa, xundakla səzünglarni anglimisa, u yərdin kətkininglarda, ularoqa agah-guwaq bolsun üqün ayioqinglardiki topini kəkiwetinglar! — dedi. **12** Xuning bilən ular yoloqa qikip, kixiləni gunahlırioqa towa kilixka jar selip ündidi. **13** Ular nuroqun jinlarni haydidi, nuroqun bimarlarni zəytun meyi bilən məsih kilip sakaytti. **14** Uning nami məxhur boləqaqka, Herod padixah uning həkkidə anglap: «Bu adəm [qoqum] əlümdin tirilgən Qəməldürgüqi Yəhyadur. Xuning üqün muxu alahidə kudrətlər uningda küqini kərsitidu» dəytti. **15** Baxqılar: «U Ilyas [pəyoqəmbər]» desə, yona bəzilər: «Burunkı pəyoqəmbərlərdək bir pəyoqəmbər bolsa kerək» deyixətti. **16** Biraq bularni angliqan Herod: — Mən kallisini aloqan Yəhyaning əzi xu — u əlümdin tiriliptu! — dedi. **17** Herodning bundak deyixining səwəbi, u [əgəy] akisi Filipning ayali Herodiyəning wəjidin adəm əwətip Yəhyani tutup, zindanoqa taxlıqanidi. Qünki u xu ayal bilən nikahlanəjanidi; Yəhya Herodka [tənbiq berip]: «Akangning ayalini tartiwelixing Təwrat kanunioqa hilap» dəp kayta-kayta degənidi. **19** Xuning üqün Herodiyə Yəhyaqa adawət saklaytti; uni əltürməkqi boləqan bolsimu, ləkin xundak kılalmaytti. **20** Qünki Herod Yəhyani diyanətlək wə mukəddəs adəm dəp bilip, uningdin kərkətti, xunglaxka uni koqdaytti; u uning səzlini angliqan qaoqlirida alakzadə bolup kətətti, ləkin yənilə səzlini anglaxka amraq idi. **21** Əmma [Herodiyə kütəkən] pəyt ahir yetip kəldi; Herod tuquloqan künidə əz əməldarlıri, mingbexiliri wə Galiliyə əlksidiki katta ərbablarni ziyapət bilən kütüwalidi; **22** həliki Herodiyəning kizi sorunoqa quxup ussul oynap bərdi. Bu Herod wə həmdastihan boləqanlaroqa bəkmə yarap kətti. Padixah kizoqa: — Məndin nemə tələp kilsang, xuni berimən, — dedi. **23** Andin u kasəm kilip yənə: — Məndin nemə tələp kilsang, həttə padixahlikimning yerimini desəngmə xuni berimən, — dedi. **24** Kiz sirtka qikip, anisidin: — Nemə tələp kılay? — dəp soriwidi, anisi: — Qəməldürgüqi Yəhyaning kallisini tələp kıl, — dedi. **25** Kiz dərhal padixahning aldioqa aldirap kirip: — Qəməldürgüqi Yəhyaning kallisini həzirlə bir təhsigə koyup əkilixlirini halaymən, — dedi. **26** Padixah buningoqa nahayiti həsrət qəkkən bolsimu, kasəmliri tüpəylidin wə dastihanda olturoqanlar wəjidin, uningoqa bərgən səzidin yanoqusi kəlmidi. **27** Xunga padixah dərhal bir jallat əwətip, uning kallisini elip kəlxni əmr kildi. Jallat zindanoqa berip Yəhyaning kallisini elip, **28** uni bir təhsigə koyup, kizning aldioqa elip kəlip uningoqa bərdi. Kiz uni anisioqa tapxurdi. **29** Bu ixni angliqan Yəhyaning muhlisliri kəlip, jəsətni elip ketip bir kəbrigə koydi. **30** Kaytip kəlgən rosullar əysaning yenioqa yioqildi, nemə kıləqanlıri həm nemə təlim bərgənliirini uningoqa məlum kılıxti. **31** Kəlip-kətiwatqanlar nahayiti kəplikidin ularoqa tamaklinixkimu wakıt qıkmidi. Xunga u ularoqa: — Yürünglar, mən bilən hilwət bir jayoqa berip, birdəm aram elinglar, — dedi. **32** Buning bilən ular kemigə quxup, hilwət bir qəl yərgə qarap mangdi. **33** Biraq nuroqun kixilər ularning kətiwatqanlikini bayqap, ularni tonuweliwidi, ətraptiki barlik xəhərlərdin piyadə yoloqa qikip, yügürüp, ularin burun u yərgə berip yioqılıxti. **34** Əysa kemidin quxup, zor bir top adəmnı kərtüp, ularning padiqisiz koy padisidək boləqanlikioqa iq aqrıtti. Xunga u ularoqa kəp ixlarni əgıtixkə baxlıdi. **35** Kəq kirip qaloqanda, muhlisliri uning yenioqa kəlip: — Bu qəl bir jay ikən, kəq kirip kətti. **36** Halayikni yoloqa seliwətkən bolsang, ular ətraptiki kənt-kıxlaqlaroqa berip, əzlırigə nan setiwal sun; qünki ularda yegüdək nərsə yok, — dedi. **37** Ləkin u ularoqa jawabən: — Ularoqa əzünglar ozuk beringlar, — dedi. Muhlislar uningdin: — Ikki yüz kümüx dinaroqa ularoqa nan əkelip ularni ozuklanduramduq? — dəp soridi. **38** Əysa ularoqa: — Qanqə neninglar bar? Berip qarap bəkinglar, — dedi. Ular qarap bəkkəndin keyin: — Bəxi bar ikən, yənə ikki belikmu bar ikən, — deyixti. **39** U ularoqa kixiləni

— Həmminglar manga kulak selinglar wə xuni qüxininglarki, **15** insanning sirtidin iqiğə kiridioğan nərsilərnin heqkandiki uni napak kılmaydu, bəlki öz iqidin qikidioğan nərsilər bolsa, ular insanni napak kılidu. **16** Angliqudək kuliki barlar buni anglisun! — dedi. **17** U halayiktin ayrilip öygə kirgəndə, muhlisliri uningdin bu təmsil həkkidə soridi. **18** U ularoğa: — Silərmu tehiqə qüxənməy yürüwatamsilər?! Sirttin insanning iqiğə kiridioğan hərəkəndək nərsining uni napak kıalmaydioğanlıqini tonup yətməywatmamsilər? **19** [Sirttin kirgən nərsə] insanning kəlbigə əməs, axkəzinioğa kiridu, andin u yərdin tərəf bolup taxlinidu, — dedi (u bu gəpni deyix bilən, həmmə yeməklilərnin həlal kıliwətti). **20** U yənə söz kılip mundək dedi: — Insanning iqidin qikidioğınila, insanni napak kılidu. **21** Qünki xular — yaman niyətlər, zinahorluk, jinsiy buzukluklar, katillik, oqrilik, aqkəzlük, rəzilliklər, aldəmqilik, xəhwaniylik, həsəthorluk, til-ağanət, təkəbburluk wə həməqətliliklər insanning iqidin, yəni uning kəlbidin qikidu **23** — bu rəzil ixlərnin həmmisi insanning iqidin qikip, özini napak kılidu. **24** U ornidin turup u yərdin ayrilip, Tur wə Zidon ətrapidiki rayonlaroğa bardi wə bir öygə kirdi. Gərqə u buni heqkim bilmisun degən bolsimu, ləkin yoxurup qəlaləmidi. **25** Dərwəkə, napak roh qəplaxkən kiqik bir kizning anisi uning toqrisidiki həwərnin angliqan həman yetip kelip, uning ayioqioğa yikildi **26** (ayal Yunanlik bolup, Suriyə əlkisidiki Fənikiy millitidin idi). U uningdin kizidin jinni həydiwetixni etündi. **27** Ləkin Əysa uningoğa: — Aldi bilən balilar kərsikini toyoquzsun; qünki balilərnin nenini kiqik itlaroğa taxlap berix toqra əməs, — dedi. **28** Ləkin u buningoğa jawabən: — Durus, i Rəb, birək hətta itlarmu üstəl astida turup balilərdin qüxkən nan uwəqlirini yəydiqə, — dedi. **29** Əysa uningoğa: — Səning muxu səzüng tüpəylidin yolungəyə kayt, jin kizingdin qikip kətti, — dedi. **30** Ayal öyigə kaytip kəlgəndə, mana kiz kariwatta yatatti, jin uningdin qikip kətkənidi. **31** Əysa yənə Tur wə Zidon xəhərnin ətrapidiki rayonlardin qikip, «On xəhər» rayoni otturisdin etüp, yənə Galiliyə dengizioğa kəldi. **32** Halayik uning aldioğa tili eqir, gas bir

adəmnin elip kelip, uning uqisioğa kolungni təgküziip koysang, dəp etüniuxti. **33** U u adəmnin halayiktin ayrip bir qətkə tartip, barməqlirini uning kuləqlirioğa tikti, tükürüp, [barmikini] uning tilioğa təgküzdidi. **34** Andin u asmanəyə qarap uq tartip horsinoqəndin keyin, u adəmgə: «Əffata» (mənis «eqil») dedi. **35** U adəmnin kuləqliri dərhal eqilip, tilimu eqilip rawan gəp kılixkə bəxlidi. **36** Əysa ularəyə buni heqkimgə eytməslikni tapilidi. Ləkin ularəyə hərəkəngə tapilioğan bolsimu, bu həwərnin yənə xunqə kəng tərkitiwətti. **37** Halayik [bu ixkə] mutlək həyran kəlixip: — U həmmə ixlərnin kəltis kilidikən! Hətta gaslarnin angliqdioğan, gəqilərnin səzləydioğan kilidikən, — deyixti.

8 Xu künlərdə, yənə zor bir top halayik yiqilioğanidi. Ulərnin yegüdək heqnəmisin bolmioqəqkə, u muhlislirini yenioğa qəkirip: **2** — Bu halayikqə iqim əqriydu. Qünki ular mənə yənimda turoqili üq kün boldi, ularda yegüdək heqnərsimu qəlmidi. **3** Ulərnin əylirigə əq kərsək kaytursam, yolda həliddin ketixi mumkin. Qünki bəziləri yirəktin kəlgənəkən, — dedi. **4** Muhlisiri buningəyə jawabən: — Bundək hilmət bir jayda bu kixilərnin toydurəqdək nənni nədin tapkili bolsun? — deyixti. **5** — Qəngə nənənglər bər? — dəp soridi u. Yəttə, — deyixti ular. **6** Buning bilən u həlkəni yərdə olturuxkə buyrudi. Andin yəttə nənni kolioğa aldi wə [Hudəyə] təxəkkür-mədhəyə eytip oxtup, kəpquikkə tutuxkə muhlislirioğa bərdi. Ular halayikqə üləxtürüp bərdi. **7** [Muhlisar]da yənə birkəngə kiqik belikmu bər idi. U Hudəyə təxəkkür eytip ularni bərikətləp, muhlislirioğa üləxtürüp bərixni eytti. **8** Halayik toyoquqə yedi; ular exip qəloğan parqilərnin yəttə səwətkə teriwalidi. **9** Yəgənlər tət mingə kixi idi. U ularni yoloğa saldi, **10** andin muhlisliri bilən billə dərhal kəmigə qüxiip, Dalmanuta təraplirigə bardi. **11** Pərsiyələr qikip, uni sinax məksitidə uningdin bizgə asmandin bir məjizilik əlamət kərsətsəng, dəp tələp kılixip, uning bilən munəziriləxkili turdi. **12** U iqidə bir uluq-kıqik tinip: — Bu dəwr nəmixkə bir «məjizilik əlamət»ni istəp yüridu? Xuni silərgə bərhək eytip koyayki, bu dəwrgə heqkəndək məjizilik

alamət kərsitilməydu, — dedi. **13** Andin ulardin ayrilip, yənə kemigə qikip, dengizning u qetigə ötüp kətti. **14** Muhlislar nan elip kelixni untuqan bolup, kemidə bir tal nandin baxqa yəydiyini yok idi. **15** U ularni agahlandurup: — Ehtiyat kilinglar, Pərisiyləarning eqitkusi wə Herodning eqitkusidin həzi bolunglar, — dedi. **16** Muhlislar ezara mulahizilixip: — Uning bundak deyixi nan əkaləmgənlikimizdin bolsa kerək, — deyixti. **17** Əysa ularning nemə [deyixiwatqanlığını] bilip: — Nemixka nan yoklukı toqrisida mulahizə kilisilər? Silər tehiqə pəm-parasət yaki qüxəngiqə igə bolmidinglarmu? Qəlbiringlar tehimu bihudlixip ketiwatamdu? **18** Kəzünglar turup kərməywatamsilər? Qulikinglar turup anglimaywatamsilər? Esinglarda yokmu? **19** Bəx ming kixigə bəx nanni oxtuqinimda, parqilaroqa lik toloqan qanqə kikiq sewətni yiojiwalinglar? — dedi. — On ikkini, — jawab bərdi ular. **20** — Yəttə nanni tət ming kixigə oxtuqinimda, parqilaroqa lik toloqan qanqə sewətni yiojiwalinglar? — dedi u. — Yəttini, — Jawab bərdi ular. **21** U ularoqa: — Undakta, kandaqsigə silər tehi qüxənməysilər? — dedi. **22** Ular Bəyt-Saida yezisioqa kəldi; halayik bir kor adəmnı uning aldioqa elip kelip, uningə qolungni təgküzüp qoysang, dəp ötündi. **23** U kor adəmnıng qolidin tutup yezining sirtioqa yetiləp bardı; uning kəzligigə tükürüp, üstigə qollirini təgküzüp: — Birər nərsə kəruwatamsən? — dəp soridi. **24** U bəxini kətürüp: — Kixilərnı kəruwatimən; ular huddi mengip yürüwatqan dərəhlərdək kəruñiwatidu, — dedi. **25** Andin u qaytidin qollirini u adəmnıng kəzligigə təgküzdi. U kəzligirini eqiwidi, kəzligi əsligə kelip, həmmə nərsini enik kərdi. **26** Əysa uni əyigə qayturup: — Yezioqimu kirmə, yaki yezidiki həqkimgə bu ixni ukturma, — dəp tapilidi. **27** Əysa muhlisliri bilən qikip Kəysəriyə-Filippi rayonioqa qaraxlik kənt-yezilaroqa bardı. Yolda u muhlisliridin: — Kixilər meni kim dəydu? — dəp soridi. **28** Ular uningə: — Bəzilər seni Qəməldürgüqi Yəhya, bəzilər Ilyas [pəyoqəmbər] wə yənə bəzilər ilgriki pəyoqəmbərlərdin biri dəp qaraydikən, — dəp jawab berixti. **29** U ulardin: — Əmdi silərqu, silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. Petrus jawabən: — Sən

Məsihdursən, — dedi. **30** U ularoqa əzi toqruluk həqkimgə tinmaslikni jiddiy tapilidi. **31** Xuning bilən u İnsan'oqlining nuroqun azab-oqubət tartixi, aqsakallar, bax kañınlar wə Təwrat ustazliri tərpidin qətkə kəkilixi, əltürüluxi wə üq kündin keyin tirildürüluxi mukərrər ikənlikini [muhlislirioqa] əgitixkə baxlidi. **32** U bu ixni oquq-axkara səzləp bərdi. Buning bilən Petrus uni bir qətkə tartip, uni əyibləxkə baxlidi. **33** Lekin u burulup muhlislirioqa qarap, Petrusni əyibləp: — Arqamoqa öt, Xəytan! Sening oylioqanliring Hudaning ixliri əməs, insanning ixliridur, — dedi. **34** Andin muhlisliri bilən halayiknimu qakirip mundaq dedi: — Kimdəkim manga əgixixni niyət kilsa, əzidin keqip, əzining krestini kətürüp manga əgəxsun! **35** Qünki kimdəkim əz jenini qutkuzay desə, qoqum uningdin məhrum bolidu; lekin kimdəkim mən üqün wə hux həwər üqün əz jenidin məhrum bolsa, uni qutkuzidu. **36** Qünki bir adəm pütkül dunyaoqa igə bolup, jenidin məhrum qalsə, buning nemə paydisi bolsun?! **37** U nemisini jenioqa tegixsun?! **38** Qünki kimdəkim zinahor wə gunahkar bu dəwr aldida məndin wə mening səzlimdin nomus kilsə, İnsan'oqlimu atisining xan-xəripi iqidə mukəddəs pərixtilər bilən billə kəlginidə, uningdin nomus kilidu.

9 U ularoqa yənə: — Mən silərgə xuni bərhək eytip qoyayki, bu yərdə turoqanlarning arisidin əlümning təmini tetixtin burun jəzmən Hudaning padixahlikining küq-qudrət bilən kəlgənlikini kəridioqanlar bardur. **2** Wə altə kündin keyin, Əysa Petrus, Yəqub wə Yuhannani ayrip elip, egiz bir taoqqa qikti. U yərdə uning siyaki ularning kəz aldidila əzgirip, **3** kiyimliri yər yüzidiki həqbir aqartquqimu aqartalmioqudək dərijidə parkirap qardək ap'ək boldi. **4** Ularning kəz aldida Musa wə Ilyas [pəyoqəmbərlər] tuyuksiz kəründi; ular Əysa bilən səzlixiwatqanidi. **5** Petrus bu ixkə jawabən Əysaoqa: — Ustaz, bu yərdə boləqinimiz intayin yaxxi boldi! Birini sanga, birini Musaoqa, yənə birini Ilyaska atap bu yərgə üq kəpə yasayli! — dedi **6** (qünki Petrus nemə deyixini bilməy qəloqanidi, qünki ular kərkunqqa qəməp kətkənidı). **7** Tuyuksiz bir

parqə bulut ularni kapliwaldi wə buluttin: U: — Kiqikidin tartip xundak, 22 jin uni «Bu Mening səyümlük Ooqlumdur; uningə həlak kiliş üqün kəp ketim otqa wə suoja kulaş selinglar!» degən awaz anglandi. 8 Ular lappidə ətrapiə qarixiwidi, ləkin yənə aqriritip xapaət kijoaysən! — dedi. 23 Əysa heqkimni kərmidi, əz yenida pəkət Əysanila kərđi. 9 Ular taqədin qüxüwatqanda, Əysa ularə, İnsan'ooqli əlümdin tirildürülmigüqə, kərgənlirini heqkimgə eytmasliqni əmr kiliş tapilidi. 10 Ular uning bu səzini kəngligə püküp, «əlümdin tiriliş» degənnin zadi nemə ikənliki həkqkidə əzara mulahiziləxti. 11 Ular uningdin yənə: — Təwrat ustazliri nemə üqün: «İlyas [pəyoəmbər Məsiş kelixtin] awwal kaytip kelixi kerək» deyixidu? — dəp soraxti. 12 U ularə jawabən: — İlyas [pəyoəmbər] dərəkə [Məsihtin] awwal kelidu, andin həmmə ixni ornioja kəltüridu; əmdi nemixka mukəddəs yazmilarda İnsan'ooqli kəp azab-oqubət qekidu wə horlinidu, dəp pütülgən? 13 Ləkin mən silərgə xuni eytayki, İlyas [pəyoəmbər] dərəkəkiət kəldi wə dəl mukəddəs yazmilarda u həkqkidə pütülgəndək, kixilər uningə nemini halisa xundak kildi. 14 Ular muhlislarning yenioja kaytip barəjinida, zor bir top adəmlərinin ularning ətrapiə olixiwaləqanliqini, birnəqə Təwrat ustazlirining ular bilən munazirə kilixiwatqanliqini kərđi. 15 Uni kərgən pütün halayik intayin həyran boluxti wə yögürüp kelip uning bilən salamlaxti. 16 U ulardin: — Ular bilən nemə toqruluk munazirə kilixiwatisilə, — dəp soridi. 17 Halayiktin birəylən uningə: — Ustaz, mən ooqlumni sening aldingə elip kəldim, qünki uningə gaqa kijoquqi bir roş qaplixiwaləqan. 18 Hər ketim roş uni qirmiwsa, uni tartixturup yiktidu, xuning bilən balining aqzi kəpüklişip, qixliri kirixip ketidu; kaşxal bolup qalidu. Muhlislingdin jinni həydiwətkəysilə dəp tilidim, biraş ular kilalmidi, — dedi. 19 U jawabən: — Əy etikədsiz dər, silər bilən kaqanojiqə turay?! Mən silərgə yənə kaqanojiqə səwr kilay? — Balini aldimoja elip kelinglar — dedi. 20 Ular balini uning aldioja elip kəldi. Əysani kərüş bilənla roş balining pütün bədinini tartixturuwətti. Bala yikilip, aqzidin kəpük qikqan peti yərdə yumilap kətti. 21 U balining atisidin: — Bu ix bəxioja kəlginiqə kanqə uzun boldi? — dəp soridi.

U: — Kiqikidin tartip xundak, 22 jin uni «Bu Mening səyümlük Ooqlumdur; uningə həlak kiliş üqün kəp ketim otqa wə suoja kulaş selinglar!» degən awaz anglandi. 8 Ular lappidə ətrapiə qarixiwidi, ləkin yənə aqriritip xapaət kijoaysən! — dedi. 23 Əysa heqkimni kərmidi, əz yenida pəkət Əysanila kərđi. 9 Ular taqədin qüxüwatqanda, Əysa ularə, İnsan'ooqli əlümdin tirildürülmigüqə, kərgənlirini heqkimgə eytmasliqni əmr kiliş tapilidi. 10 Ular uning bu səzini kəngligə püküp, «əlümdin tiriliş» degənnin zadi nemə ikənliki həkənlirini kərüp, həliqi napak roşka tənbiş berip: — Əy adəmnə gas wə gaqa kijoquqi roş! Buyruk kilmənki, uningdin qik, ikkinqi kirgüqi bolma! — dedi. 26 Xu həman jin bir qirkiridi-də, balini dəlxətlik tartixturup, uningdin qikp kətti. Bala əlüktək yetip kəldi, halayikning kəpinqisi «U əldi!» deyixti. 27 Ləkin Əysa balini kolidin tutup yəldi, bala ornidin turdi. 28 Əysa əygə kirgəndin keyin, muhlisliri uning bilən yaloqaz qəloqanda uningdin: — Biz nemə üqün jinni həydiwətləmidük? — dəp soraxti. 29 U ularə: — Bu hil [jin] dua wə rozidin bəşka yol bilən qikirilmas, — dedi. 30 Ular xu yərdin ayrilip, Galiliyədin ətup ketiwatatti. Biraş u buni heqkimning bilixini halimaytti. 31 Qünki u muhlislirioja: — İnsan'ooqli insanlarning kəlioja tapxurulup, ular uni əltüridu. Əltürölüp üq kündin keyin u tirilidu, — degən təlimni beriwatatti. 32 Ləkin [muhlislar] bu səzni qüxənmidi həmdə uningdin soraxkimu petinalmidi. 33 U KəpərNahum xəhərigə kəldi. Əygə kirgəndə u ulardin: — Yolda nemə toqrisida mulahiziləxtinglar? — dəp soridi. 34 Ləkin ular xük turdi, qünki ular yolda qəysimiz əng uluq dəp bir-biri bilən mulahiziləşkənidi. 35 U olturup, on ikkəylənni yenioja qəkirip, ularə: — Kim birinqi boluxni istigən bolsa, xu həmməylənnin əng ahirkisi wə həmməylənnin hizmətkari bolsun, — dedi. 36 Andin u kikiş bir balini otturida turoquzdi wə uni kuqikioja elip turup, ularə mundaş dedi: 37 — Kim mening namimda muxundaş kikiş balini qəbul kilsa, meni qəbul kijoan bolidu. Kim meni qəbul kilsa, u meni əməs, bəki meni əwətküqini qəbul kijoan bolidu. 38 Yuhanna uningə: — Ustaz, sening naming bilən jinlarni həydəwatqan bərsini kərduş, Ləkin u biz bilən birgə sanga

ägəxkənlərdin bolmiojaqqa, uni tostuk, — dedi. **39** Lekin Əysa: — Uni tosmanglar. Qünki mening namim bilən bir məjizə yaratqan birsi arqidinla mening üstümdin yaman gəp kilixi mumkin əməs. **40** Qünki bizgə qarxi turmiojanlar bizni kolliojanlardur. **41** Qünki mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, Məsihkə mənəsup boləjanlikinglar üqün, mening namimda silərgə həttə birər piyalə su bərgən kiximu əz in'amioja erixməy qalmaydu. **42** Lekin manga etikad kiləjan bundak kiqiklərdin birini gunahqqa putlaxturojan hərəkəndak adəmnı, u boynioja yoojan tügmən texi esilojan həlalda dengizə taxliwetilgini əwzəl bolatti. **43** Əgər əmdi qolung seni gunahqqa putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki qolung bar həlalda dozahqqa, yəni eqürülməs otka kirginingdin kərə, qolək həlalda həyatlikqqa kirgining əwzəldur. (Geenna g1067) **44** Qünki dozahta xularnı [yəydiojan] kurt-kongoquzlar əlməydu, yalkunluk ot eqməydu. **45** Əgər əmdi putung seni [gunahqqa] putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki putung bar həlalda dozahqqa, yəni eqürülməs otka taxlanəjiningdin kərə, tokur həlalda həyatlikqqa kirgining əwzəl. (Geenna g1067) **46** Qünki dozahta xularnı [yəydiojan] kurt-kongoquzlar əlməydu, yalkunluk ot eqməydu. **47** Əgər kəzüng seni [gunahqqa] putlaxtursa, uni oyup taxliwət. Ikki kəzüng bar həlalda otluk dozahqqa taxlanəjiningdin kərə, singar kəzlük bolup Hudaning padixahlikioja kirgining əwzəl. (Geenna g1067) **48** Qünki dozahta xularnı [yəydiojan] kurt-kongoquzlar əlməydu, yalkunluk ot eqməydu. **49** Həmmə adəm ot bilən tuzlinidu wə hər bir kurbanlik tuz bilən tuzlinidu. **50** Tuz yaxhi nərsidur. Həlbuki, əgər tuz əz tuzlukini yəqatsa, uningə qaytidin tuz təmini kəndəkmə kirgüzgili bolidu? Əzünglarda tuz tepilsun wə bir-biringlar bilən inaklikta etünglar.

10 U u yərdin qəzojilip, Yəhədiyyə əlkisi tərəpliridin etüp, İordan dəryasining u kətidiki rayonlarəjimu bardi. Top-top adəmlər yənə uning ətrəpioja olixiwaləjanidi. U aditi boyiqə ularəja təlim berixkə baxlidi. **2** Bəzi Pərisiyələr uning yenioja kelip uni qiltakqqa qüxürüx məqsətidə uningdin: — Bir adəmnin

ayalini talək kilixi Təwrat kanunioja uyoqunmu? — dəp soridi. **3** Lekin u jawabən: — Musa [pəyoqəmbər] silərgə nemə dəp buyruəjan? — dedi. **4** Ular: — Musa [pəyoqəmbər] kixining ayalini bir parqə talək həti yezipla talək kilixioja ruhsət kilojan, — deyixti. **5** Əysa ularəja: — Tax yürəklikinglərdin u silərgə bu əmrni pütəkən; **6** ləkin Huda ələm apiridə boləjinida [insanlarnı] «Ər wə ayal kilip yaratti». **7** «Xu səwəbtin ər kixi ata-anisidin ayrilidu, ayali bilən birləxip **8** ikkilisi bir tən bolidu». Xundək ikən, ər-ayal əmdi ikki tən əməs, bəlkı bir tən bolidu. **9** Xuning üqün, Huda qəxkənni insan ayrimisun, — dedi. **10** Ular əygə qaytip kelip kirgəndə, muhlisliri uningdin bu həktə soridi. **11** U ularəja: — Ayalini talək kilip, bəxkə birini əmrigə aləjan kixi ayaloja gunah kilip zina kilojan bolidu. **12** Erini qoyuwetip, bəxkə ərgə təgkən ayalmu zina kilojan bolidu, — dedi. **13** Qolungni təgküzgəysən dəp, kixilər kiqik balilirini uning aldioja elip keliwatatti. Biraq muhlislar elip kəlgənlərnı əyiblidi. **14** Buni kərgən Əysa aqqiklinip, muhlislirioja: Balılar aldimoja kəlsun, ularni tosmanglar. Qünki Hudaning padixahlikı dəl muxundəkləroja təwədur. **15** Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, Hudaning padixahlikini səbiy balidək qəbul kilmisa, uningəja hərgiz kirəlməydu, — dedi. **16** Xuning bilən u balılarnı qəuqikioja elip, ularəja qəllirini təgküzüp bəht tilidi. **17** U yəloja qikkənda, birsi uning aldioja yügürüp kelip, uning aldida tizlinip uningdin: — I yaxhi ustaz, mən kəndək kilsam mənggülik həyatqqa miraslik kilimən? — dəp soridi. (aiōnios g166) **18** Lekin Əysa uningəja: — Meni nemixkə yaxhi dəysən? Pəkət biridin, yəni Hudadin bəxkə həqkim yaxhi əməstur. **19** Sən Təwratiki «Zina kılma, qatillik kılma, oqrilik kılma, yəlojan guwahlik bərmə, hiyanət kılma, ata-anangni hərmət kıl» degən pərhiz-pərlərnı biləsən, — dedi. **20** U adəm jawabən: — Ustaz, bularning həmmisigə kiqikimdin tartip əməl kilip keliwatimən, — dedi. **21** Əysaning uningəja qarap muhəbbiti qəzoqaldi wə uningəja: — Səndə yənə bir ix kəm. Berip pütün mal-mülkingni setip, pulini yəqsulləroja bərgin wə xundək kilsang, ərxtə həzinəng bolidu; andin kelip krestni kətürüp manga əgəxkin! — dedi. **22**

Lekin muxu soʻzni anglap, uning qirayi tutulup, oʻqulliri Yakup bilən Yuhanna uning aldioʻla qayotqoʻla qomup u yerdin katti. Qunki uning kelip: — Ustaz, sendin nemə tilisək orundap mal-dunyasi nahayiti kəp idi. **23** Andin Əysa qərisigə səpselip qarap, muhlislirioʻla: — Mal-dunyasi kəpləning Hudaning padixahlikioʻla kirixi nemidegən təsliktə bolidu-hə! — dedi. **24** Muhlislar uning soʻzligə intayin həyran boluxti, lekin Əysa ularoʻla yənə jawabən: — Balilirim, mal-mülükkə tayanolanlar üqün Hudaning padixahlikioʻla kirix nemidegən təs-hə! **25** Təginin yingnining kəzidin otuxi bay adəmning Hudaning padixahlikioʻla kirixidin asandur! — dedi. **26** Ular buni anglap intayin bək həyran boluxup, bir-biridin: Undakta, kim nijatka erixələydu? — dəp soraxti. **27** Əysa ularoʻla qarap: — Bu ix insan bilən wujudka qikixi mumkin əməs, lekin Huda üqün mumkin əməs bolmaydu; qunki Huda oʻla nisbətən həmmə ix mumkin bolidu, — dedi. **28** Buning bilən Petrus uning oʻla: — Mana, biz bolsaq, həmmi taxlap sanga əgəxtuk!? — degili turdi. **29** Əysa uning oʻla jawabən mundaq dedi: — Mən silərgə bərəkət xuni eytip koyayki, mən üqün wə hux həwər üqün eyi, aka-ukiliri, aqa-singilliri, atisi, anisi, ayali, baliliri yaki yər-zeminliridin waz kəqkənləning həmmisi **30** bu zamanda bularning yüz həssisigə, yəni öy, aka-uka, aqa-singil, ana, balilar wə yər-zeminlaroʻla (ziyankəxlilər koxuloʻlan halda) muyəssər bolmay qalmaydu wə kelidioʻlan zamandimu mənggülik həyatka erixməy qalmaydu. (aiōn **g165**, aiōnios **g166**) **31** Lekin xu qaoʻda nuroʻun aldida turoʻlanlar arkoʻla otidu, nuroʻun arkoʻda turoʻlanlar aldioʻla otidu. **32** Ular Yerusalemoʻla qikidioʻlan yolda idi, Əysa həmmi aldida ketiwatatti. [Muhlisiri] bək həyran idi həmdə uning oʻla əgəxkənlərmi kərkunq iqidə ketiwatatti. Əysa on ikkəylənni yənə öz yenioʻla tartip, ularoʻla öz bexioʻla quxidioʻlanlirini ukturuxka baxlap: **33** — Mana biz hazır Yerusalemoʻla qikip ketiwatimiz. Insan oʻqli bax kahinlar wə Təwrat ustazlirioʻla tapxurulidu. Ular uni olimgə məhkum kilidu wə yat əlliklərgə tapxuridu. **34** Ular bolsa uni məshirə kilip, qamqilap, uning üstigə təküridu wə uni oltüridu. Lekin üq kündin keyin u kayta tirilidu, — dedi. **35** Zəbədiyning

qapinini selip taxlap, ornidin das turup aysaning aldioja keldi. **51** aysa jawabən uningdin: — Sən meni nemə kil dəysən? — dəp soridi. Kariou: — I igəm, kayta kəridiojan bolsam'idi! — dedi. **52** aysa uningoa: — Yologoa kaytsang bolidu, etikading seni sakaytti, — dewidi, u xuan kəraləydiojan boldi wə yol boyi aysaoja əgixip mangdi.

11 Ular Yerusalemoja yekinxip, Zəytun teoqining etidikiki Bəyt-Fagi wə Bəyt-Aniya yeziliriyoja yekin kəlginidə, u ikki muhlisiyoja aldin mangdurup ularoa: — Silər udulunglardiki yezioja beringlar. Yezioja kiripla, adəm balisi minip bəkmiojan, baqlaklik bir təhəyni kərisilər. Uni yexip bu yərgə yetiləp kelinglar. **3** Əgər birsi silərdin: «Nemixka bundak kəlisilər?» dəp sorap kəlsa, «Rəbning buningoa həjiti qüxti wə u həlila uni bu yərgə əwətip beridu» — dənglar, — dəp tapilidi. **4** Ular ketip aqa yol üstidiki əyning dərwezisi sirtida baqlaqlıq turojan bir təhəyni kərđi. Ular tanini yəxti. **5** U yərdə turojanlardin bəzilər: — Təhəyni yexip nemə kəlisilər? — deyixti. **6** Muhlislar əysaning buyruoqinidək jawab bərđi, həlikə kixilər ularoa yol qoydi. **7** Muhlislar təhəyni əysaning aldioja yetiləp kelip, üstigə öz yepinqa-qapanlirini taxlidi; u üstigə mindi. **8** Əmdi nurojun kixilər yepinqa-qapanlirini yoloja payandaz kəlip saldi; baxkəiləri dərəhlərdin xah-xumbilarni kesip yoloja yaydi. **9** Aldida mangojan wə kəynidin əgəxkənlər: «Hosanna! Pərwədigarning namida kəlgüqigə mubarak bolsun! **10** Atimiz Dawutning kelidiojan padixahlikioja mubarak bolsun! Ərxialada təxəkkür-hosannalar oqulsun!» — dəp warkərixatti. **11** U Yerusalemoja berip ibadəthana həyiliriyoja kirdi; wə ətrapidikiki həmmiini kəzdin kəqürgəndin keyin, wəqit bir yərgə berip kəlojaqqa, on ikkəylən bilən billə yənə Bəyt-Aniyaoja qiktti. **12** Ətisi, ular Bəyt-Aniyadin qikəkanda, uning kərsiki eqip kətkənidi. **13** Yirəktiki yopurmaklik bir tüp ənjür dərəhini baykəp, uningdin birər mewa tapalərmənmikin dəp yenioja bardi; ləkin tüwigə kəlgəndə yopurməktin bəxka həq nərsə tapalmidi. Qünki bu ənjür pixidiojan pəsil əməs idi. **14** U dərəhka

səz kəlip: — Buningdin keyin mənggü həqkim səndin mewa yemigəy! — dedi. Muhlisirimu buni anglidi. **(aiōn q165)** **15** Ular Yerusalemoja kəldi; u ibadəthana həyiliriyoja kirip, u yərdə elim-setim kəliwatkanlarni həydəxkə baxlidi wə pul tegixkəqilərnəning xirəlirini, pahtək-kəptər satkuqilərnəning orunduklirini ərəwətti; **16** wə həqkimning həqəkandak mal-buyumlarni ibadəthana həyiliridin kətürüp ətəxigə yol qoymidi. **17** U həlkəkə: — Məxəddəs yazmılarda: «Məning əyüm bərlək əllər üqün dua-tilawəthana dəp atilidu» dəp pütölgən əməsmu? Ləkin silər uni buləngqilərnəning uwisioja aylanduruwəttənglar! — dəp təlim baxlidi. **18** Bəx kəhənlər wə Təwrat ustəzləri buni ənglap, uni yəqitəxning qarisini izdəxkə baxlidi; pütkül halayik uning təlimigə təəjjuplinip kəlojaqqa, ular uningdin kərkətti. **19** Kəqkurun, u [muhlisleri] [bilən] xəhərnəning sirtioja qikəp kətti. **20** Ətisi səhərdə, ular ənjür dərəhinəning yenidin ətəp kətiwətip, dərəhning yiltizidin kərup kətkənlikini baykəxti. **21** [Dərəhni həlitini] esigə kəltürgən Petrus: — Ustəz, kəra, sən kərojojan ənjür dərəhi kərup kətiptu! — dedi. **22** aysa ularoa jawabən mundaq dedi: — Hudaning ixənqidə bolunglar. **23** Mən silərgə xuni bərhək eytip kəoyayki, kimdəkim bu təoqka: Bu yərdin kətürölüp dengizoa taxlan!» desə wə xundakla kəlbidə həq guman kəlməy, bəlkə eytkinining əməlgə exixioja ixənq bər bolsa, u eytkən ix uning üqün əməlgə axidu. **24** Xu səwəbtin mən silərgə xuni eytimənki, dua bilən tiligən hər bə nərsə bolsa, xuningoa erixtim, dəp ixininglar. Xunda, tiligeninglar əməlgə axidu. **25** Wə ornənglərdin turup dua kəlojeninglarda, birərsigə oqumənglar bolsa, uni kəqürənglar. Xuning bilən ərxteki Atənglərmu silərnəning gunəhliringlarni kəqürüm kəlidu. **26** Ləkin silər bəxkəilərnəni kəqürüm kəlmisənglar, ərxteki Atənglərmu silərnəning gunəhliringlarni kəqürüm kəlməydu. **27** Ular Yerusalemoja kəytidin kirdi. U ibadəthana həyilirida aylinip yürgəndə, bəx kəhənlər, Təwrat ustəzləri wə əksəkəllər uning yenioja kelip: **28** — Sən kəliwatkan bu ixlarni kəysi həqəqka təyinip kəliwətisən? Səngə bu ixlarni kəlix həqəqkə kim bərgən? — dəp soridi. **29** aysa ularoa

javabən: — Mənmü silərdin bir soal soray. Silər uningəja jawab bərsənglar, mənmü bu ixlarni kəysi həkukəka tayinip kiliwatkanlikimni eytip berimən: **30** — Yəhya yürüzgəzən qəmüldürux bolsa, ərxinmü, yaki insanlardinmü? Manga jawab bərsənglarqu! **31** Ular əzara mulahizə kilixip: — Əgər «ərxin kəlgən» desək, u bizgə: «Undakta, silər nemə üqün Yəhyaəja ixənmidinglar?» dəydu. **32** Əgər: «Insanlardin kəlgən» desək, ... bolmaydu! — deyixti (qünki barlik həlk Yəhyani pəyoqəmbər dəp kəriəjaqka, ular həlktin kərəkətti). **33** Buning bilən, ular əysəja: — Bilməymiz, — dəp jawab berixti. — Undakta, mənmü bu ixlarni kəysi həkukəka tayinip kiliwatkanlikimni eytməymən, — dedi u ularəja.

12 Andin, u ularəja təmsillər bilən səzləxkə baxlidi: — Bir kixi bir üzümzarlik bərpa kilip, ətrapini qitlaptu; u bir xarab kəlkiki keziptu wə bir kəzət munarini yasaptu. Andin u üzümzarlikni baəwənlərgə ijarigə berip, əzi yaka yurtka ketiptu. **2** Üzüm pəsli kəlgəndə, baəwənlərdin üzümzarlikteki mewilərdin [tegixlikini] əkelix üqün bir kulini ularning yenioja əwətiptu. **3** Lekin ular uni tutuwelip dumbalap, kuruk kol kayturuptu. **4** Hojayin yənə bir kulni ularning yenioja əwətiptu. Uni bolsa ular qalma-kesək kilip, bax-kəzini yerip, həkəratləp kayturuptu. **5** Hojayin yənə birsini əwətiptu. Lekin uni ular əltürüptu. U yənə tola kullarni əwətiptu, lekin ular bəzilirini dumbalap, bəzilirini əltürüptu. **6** Hojayinning yenida pəkət uning səyümlük bir oqlila kələjaqka, ular oqlumnioqu hərmət kilar dəp, u uni əng ahiri bolup baəwənlərnin yenioja əwətiptu. **7** Lekin xu baəwənlər əzara: «Bu bolsa mirashor; kelinglar, uni əltürüwetəyli, xuning bilən mirasi bizningki bolidu!» deyixiptu. **8** Xunga ular uni tutup əltürüp, üzümzarlikning sirtioja taxliwetiptu. **9** Əmdi üzümzarlikning hojayini kəndək kilidu? U əzi kelip baəwənlərni əltüridu wə üzümzarlikni baxkilarəja beridu. **10** Əmdi silər mukəddəs yazmildin münü ayətni okup bəkmiojanmusilər? — «Tamqilar taxliwətkən tax bolsa, Burjək texi bolup tikləndi. **11** Bu ix

Pərwərdigardindur, Kəzimiz aldidə karamət bir ixtur» **12** Ular uning bu təmsilni əzligə kəritip eytkanlikini qüxəndi; xunga ular uni tutux yolini izdəxti; həlbuki, həlayiktin kərəkuxup, uni taxlap ketip kəldi. **13** Xuningdin keyin, ular birməqqə Pərisiy wə Hərodning tərəpdarlarini uni əz səzi bilən kiltakka qüxürux məksitidə uning aldioja əwətti. **14** Ular kelip uningəja: — Ustaz, silini səmimiy adəm, adəmlərgə kət'iy yüz-hatirə kilmaydu, həqkimgə yan basmaydu, bəlkə kixilərgə Hudaning yolini sadiklik bilən əgitip keliwatidu, dəp bilimiz. [Siliqə], [Rim imperatori] Kəysərgə baj-selik tapxurux Təwrat kanunioja uyəqunmu-yok? **15** Zadi baj tapxuramduk-tapxurmamduk? — deyixti. Lekin u ularning sahtipəzlikini bilip ularəja: — Nemixka meni sinimakqisilər? Manga bir «dinar» pulni əkelinglar, mən kəriup bəqay, — dedi. **16** Ular pulni elip kəldi, u ulardin: — Buning üstidiki sürət wə nam-isim kimning? — dəp soridi. — Kəysərnin, — deyixti ular. **17** Əysa ularəja jawabən: — [Undək bolsa], Kəysərnin həkəkini Kəysərgə, Hudaning həkəkini Hudaəja tapxurunglar, — dedi. Xuning bilən ular uningəja intayin həyran kəlixti. **18** Andin «Əlgənlər tirilməydu» dəydiəjan Sadukiylar uning aldioja kelip kistap soal koydi: **19** — Ustaz, Musa [pəyoqəmbər] Təwratda bizgə: «Bir kixi əlüp ketip, ayali tul kelip, pərzənt kərmigən bolsa, uning aka yaki inisi tul kələjan yənggisini əmrigə elip, kərindixi üqün nəsil kəlduruxi lazim» dəp yazəjan. **20** Burun yəttə aka-uka bar idi. Qongi əylinip pərzənt kəldurməyla əldi. **21** İkkinqi kərindixi yənggisini əmrigə elip, umu pərzənt kərməy əldi. Üqinqisinin əhwalimu uningigə ohxax boldi. **22** Xu tərəkida yəttisi ohxaxla uni elip pərzənt kərməy kətti. Ahirda, u ayalmu aləmdin ətti. **23** Əmdi tirilix künidə ular tirilgəndə, bu ayal kəyisining ayali bolidu? Qünki yəttisinin həmmisi uni hotunlukka aləjan-də! — deyixti. **24** Əysa ularəja mundaq jawab bərdi: — Silər nə mukəddəs yazmildin nə Hudaning kudritini bilmigənlikinglar səwəbidin muxundaq azəjan əməsmusilər? **25** Qünki əlümdin tirilgəndə insanlar əylənməydu, ərgə təgməydu, bəlkə ərxteki pərixtilərgə ohxax bolidu. **26** Əmdi

oʻlganlarning tirilishi masilisi haqqida [Təwratta], yəni Musoʻga qūxūrūlgan kitabtiki «tikənlik» wəkəsida, Hudaning uningʻga qandak eytkinini, yəni: «Mən Ibrahimning Hudasi, Ishakning Hudasi wə Yakupning Hudasiurmən!» deginini okumidinglarmu? 27 U əlüklərnin Hudasi əməs, bəli tiriklərnin Hudasiur! Xunga silər kattik ezip kətkənsilər! 28 Ularʻga yekin kəlgən, munaziriləxkənirini angliʻqan wə Əysaning ularʻga yaxhi jawab bərgənlikini kərgən bir Təwrat ustazi uningdin: — Pütūn əmrlərnin iqidə əng muhimi kaysi? — dəp soridi. 29 Əysa mundaq jawab bərdi: — Əng muhim əmr xuki, «Angliʻqin, əy Israill! Pərwərdigar Huda yimiz bolʻqan Rəb birdur. 30 Pərwərdigar Huda yingni pütūn kəlbinq, pütūn jening, pütūn zəhning wə pütūn küküŋ bilən səygin». Mana bu əng muhim əmr. 31 Uningʻga ohxaydiʻqan ikkinqi əmr bolsa: — «Koxnangni əzüŋni səyğəndək səy». Heqkandaq əmr bulardin üstün turmaydu. 32 Təwrat ustazi uningʻga: — Toʻqra eytingiz, ustaz, həkikət boyiqə səzlidingiz; qūnki U birdur, Uningdin baxkisi yoktur; 33 insanning Uni pütūn kəlbi, pütūn əqli, pütūn jeni wə pütūn kükü bilən səyüxi həm koxnisinimu ezini səyğəndək səyüxi barliq keydurmə kurbanliklar həm baxka kurbanlik-hədiyələrdinmu artuktur. 34 Əysa uning aqilanilik bilən jawab bərginini kərup: — Sən Hudaning padixahlıqidin yirək əməssən, — dedi. Xuningdin keyin, heqkim uningdin soal soraxka petinalmidi. 35 İbadəthana həyililrida təlim bərgəndə, Əysa bularʻga jawabən mundaq soalni otturiʻga koydi: Təwrat ustazlirining Məsihi «Dawutning oʻqli» deginini qandak qūxinisilər? 36 Qūnki Dawut əzi Muqəddəs Rohta mundaq degənoʻqu: — «Pərwərdigar mening Rəbbimgə eyttiki: — «Mən sening dūxmənlingni təhtipəring kילוquə, Mening ong yenimda olturoʻjin!». 37 Dawut [Məsihi] xundaq «Rəbbim» dəp atioʻqan tursa, əmdi [Məsih] qandakmu [Dawutning] oʻqli bolidu? U yərdiki top-top həlk uning səzini hursənlik bilən anglaytti. 38 U ularʻga təlim bərginida mundaq dedi: — Təwrat ustazliridin həyər bolunglar. Ular uzun tonlarni kiyiwəloʻqan həlda kerilip yūrxkə, bazarlarda kixilərnin ularʻga bolʻqan [uzun] salamliriʻga, 39

sinagoglarda aldinki orunlarda, ziyətlərdə tərdə olturuxka amrak kelidu. 40 Ular tul ayallarning barliq əy-besatlrini yəwəlidu wə kəz-kəz kiliq yəloʻqandin uzundin-uzun dualar kilidu. Ularning tartidioʻqan jazasi tehimu eoʻjir bolidu! 41 U ibadəthanidiki sədikə sandukining udulida olturup, uningʻga pullirini taxlawatqan halayiqka qarap turatti. Nuroʻqun baylar uningʻga heli kəp pul taxlaxti. 42 Namrat bir tul ayalmu kelip, tiyinning tətтин biri qimmitidiki ikki ləptonni taxlidi. 43 U muhlislrini yenioʻga qakirip, ularʻga mundaq dedi: — Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu namrat tul ayalning ianə sandukioʻga taxliʻqini baxkilarning həmmisining taxliʻqanliridin kəptur. 44 Qūnki baxkilar əzlrining exip taxkəniridin sədikə kildi; lekin bu ayal namrat turupmu, əzining bar-yokini — tirikqilik kilidioʻqinining həmmisini sədikə kiliq taxlidi.

13 U ibadəthanidin qikiwatqanda, muhlislridin biri uningʻga: — Ustaz, kara, bu nemidegən həyətlik taxlar wə imarətlərhə! — dedi. 2 Əysa uningʻga jawabən: — Sən bu həyətlik imarətlərnə kərdüŋmu? Bir tal taxmu tax üstidə qalmaydu, həmmisi qaldurulmay gumran kilinidu, — dedi. 3 U Zəytun teʻqida, yəni ibadəthanining udulida olturoʻqanda, Petrus, Yakup, Yuhanna wə Andriyaslar uningdin astioʻqina: 4 — Bizgə eytkinq, bu ixlər qaʻqan yūz beridu? Bu barliq wəkəlnin yūz beridioʻqanlikini kərsitidioʻqan nemə alamət bolidu? — dəp soraxti. 5 Əysa ularʻga jawabən səz baxlap mundaq dedi: — Həzi bolunglarki, heqkim silərnə azdurup kətmisun. 6 Qūnki nuroʻqun kixilər mening namimda kelip: «Mana əzüm xudurmən!» dəp, kəp adəmlərnə azduridu. 7 Silər urux həwərliri wə urux xəpilirini angliʻqininglarda, bulardin aləxzadə bolup kətmənglar; qūnki bu ixlarning yūz berixi muqərrər. Lekin bu zaman ahiri yetip kəlgənlik əməs. 8 Qūnki bir millət yənə bir millət bilən uruxka qikidu, bir padixahlik yənə bir padixahlik bilən uruxka qikidu. Jay-jaylarda yər təwrexlər yūz beridu, aqarqiliklar wə qalaymıqanqiliklar bolidu. Mana bu ixlarning yūz berixi «tuʻotning

toloqining baxlinixi» bolidu, halas. **9** Silər bolsanglar, özünglaroqa pəhəs bolunglar; qünki kixilər silərni tutqun kılıp sot məhkəmilirigə tapxurup beridu, sinagoglarda qamqilinisilər. Silər mening səwəbimdin əmirlər wə padixahlar aldioqa elip berilip, ular üqün bir guwahlik bolsun dəp sorakqa tartilisilər. **10** Lekin bulardin awwal hux həwər pütkül əllərgə jakarlinixi kerək. **11** Əmdi ular silərni apirip [sorakqa] tapxuroqanda, nemə deyix həkkidə nə əndixə nə mulahizə kılmanglar, bəlkı xı wəqıt-saitidə silərgə kaysı gəp berilsə, xuni eytinglar; qünki səzligüqi silər əməs, Muxəddəs Rohtur. **12** Kərındax kərındixioqa, ata balisioqa hainlik kılıp əlümgə tutup beridu. Balıllarmu ata-anisi bilən zitlixip, ularni əlümgə məhkum kılduridu. **13** Xundakla silər mening namim tüpəylidin həmmə adəmnıng nəprıtigə uqraysilər, ləkin ahıroqıqə bərdaxlık bərgənlər kütquzulidu. **14** «Wəyran kıloquqi yırinqlık nomussızlık»ning əzi turuxqa tegıxlık bolmioqan yərdə turoqınıni kərgıninglarda, (kitabhan bu səznıng mənısını qüxəngəy) Yəhudiya əlkisidə turuwatqanlar taoqlaroqa kaqsun. **15** Əgzidə turoqan kixi əyigə qüxməy yaki əyidiki birər nemini aloqili iqigə kirməy [kaqsun]. **16** Etizlarda turuwatqan kixi bolsa qapınıni aloqili əyigə yanmisun. **17** U künlərdə həmilidar ayallar wə bala emitıwatqanlarınıng həlioqa way! **18** [Kaqidioqan] wəktınglarınıng kixka tooqra kelip kəlməsliqi üqün dua kılinglar. **19** Qünki u qaoqda Huda yaratqan dunyanıng apiridə kılınoqandın buyan muxu qaoqkıqə kərülüp bəkmioqan həm kəlgüsidimu kərülməydioqan zor azab-oqubət bolidu. **20** Əgər Pərwərdigar u künlərni azaytmisa, həqkəndə qət igisi kutulalmaydu. Lekin U Əz tallioqanliri üqün u künlərni azaytidu. **21** Əgər u qaoqda bırsi silərgə: «Kəranglar, bu yərdə Məsih bar!» yaki «Kəranglar, u ənə u yərdə!» desə, ixənmənglar. **22** Qünki sahta məsihlər wə sahta pəyoqəmbərlər məydanəqa qikidu, məjizilik əlamətlər wə karamətlərni kərsitidu; xuning bilən əgər mumkin bolidioqan bolsa, ular hətta [Huda] tallioqanlarni həm əzduridu. **23** Xuning üqün, silər həoxyar bolunglar. Mana, mən bu ixlarınıng həmmısını silərgə əldin'ala ukturup koydum.

24 Əmdi xı künlərdə, xı azab-oqubət ətüp kətkən həman, kuyax kəriyidu, ay yoruklukını bərməydu, **25** yultuzlar əsməndin təkülüp qüxidu, əsməndiki küqlər lərzigə kelidu. **26** Andin kixilər İnsan'ooqlınıng uluq küq-kudrət wə xan-xərap bilən bulutlar iqidə keliwatqanlıkını kəridu. **27** U əz pərixtilirini əwətidu, ular unıng tallioqanlirini dunyanıng tət təripidin, zeminning qətliridin əsmənnıng qətlirigiqə yiqip jəm kılidu. **28** — Ənjür dərihidin mundaq təmsilni biliwelinglar: — Unıng xahliri kəkirip yopurmak qıkarəqanda, yaznıng yekınlap qəloqanlıkını bilisilər. **29** Huddi xuningdək, [mən baya degənlirimning] yüz berıwatqanlıkını kərgıninglarda, unıng yekınlap qəloqanlıkını, hətta ixik əldida turuwatqanlıkını biliwelinglar. **30** Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu əlamətlərnıng həmmısı əməlgə əxurulmay turup, bu dəwr ətməydu. **31** Əsmən-zemin yokilidu, biraq mening səzlırim hərgiz yokəlməydu. **32** Lekin xı küni yaki wəqıt-saiti tooqruluk həwərnı həqkim bilməydu — hətta nə ərxteki pərixtilərmu bilməydu, nə ooql bilməydu, uni pəkət Atıla bilidu. **33** Həoxyar bolunglar, səgək bolup dua kılinglar, qünki u wəqıt-səatnıng kaqan kelidioqanlıkını bilməysilər. **34** Bu huddi yaqa yurtka qikmakqi boləqan adəmnıng əhwalioqa əhxaydu. Yoloqa qikidioqan qaoqda, u kullirioqa əz həqukını bəkitip, hərbirigə əz wəzıpsını tapxuridu wə dərwəziwənnıngmu səgək boluxını tapılaydu. **35** Xuningdək, silərmu səgək bolunglar; qünki əynıng igisining [kaytip] kelidioqan wəktning — kəqkurunmu, tün yerimimu, horaz qillioqan wəqıtmu yaki səhər wəktimu — uni biləlməysilər; **36** u tuyuksız kəlgəndə, silərnıng uhlawatqıninglarınıng üstigə qüxmısun! **37** Silərgə eytkinimni mən həmməyləngə eytimən: Səgək turunglar!

14 «Ətüp ketix» həyti wə «petir nan həyti»əqa ikki kün qəloqanıdi. Bax kəhınlar wə Təwrat əstəzliri uni hiylə-nəyrəng bilən tutup əltürəxning qarısını izdəytti. **2** Qünki ular: — Bu ix həyt-ayəm künliri kılinmisun. Bolmisa, həlk ərisida malımanqılık qikixi mumkin, — deyixətti. **3** Əmdi u Bəyt-Aniya yezisida, «Simon

mahaw»ning öyidə dastihanda olturoqanda, heytining tamikini tayyarlaxti. 17 Kəq kirkəndə, ak qaxtexi xixidə nahayiti kimmətlik sap u on ikkəylən bilən öygə kəldi. 18 Ular sumbul ətirni kətürüp kəlgən bir ayal uning dastihanda olturup oqizalanoqanda əysa: — Mən yenioqa kirdi. Ayal ak qaxtexi xexini qeqip, silərgə bərhək xuni eytip qoyayki, aranglardiki ətirni əysaning bexioqa kuydi. 4 Lekin bəzilər birəylən, mən bilən billə oqizaliniwatkan birsi buningoqa hapa boluxup, bir-birigə: — Bu manga satkunluk kilidu, — dedi. 19 Ular [bu ətir nemə dəp xundak israp kilinidu? 5 səzdin] kayoquqa qəməp, bir-birləp uningdin: Qünki bu ətirni üq yüz dinardin artuq puloqa — Mən əməstimən? — dəp soridi. Yənə birsi: satkili bolatti, puli kəmbəqəllərgə sədikə — Mən əməstimən? — dedi. 20 Lekin u kilinsa bolmamti! — deyixti. Ular ayaloqa ularoqa: — [Xu kixi] on ikkəylənning biri, xundak tapa-tənə kiloqili turdi. 6 Lekin əysa yəni kolidiki nanni mən bilən təng tawakka ularoqa: — Uning ihtiyarioqa koyunglar, nemə tögürgüqi bolidu. 21 İnsan'ooqli dərəkə əzi dəp uning kənglini aqritisilər? U mening tooqrisida [mukəddəs yazmilarda] pütülgəndək üstümgə yaxsi ix kildi. 7 Qünki kəmbəqəllər aləmdin ketidu; birak İnsan'ooqlining tutup daim aranglarda bolidu, haliqan wakitnglarda berilixigə wasitiqi boləqan adəmnin haliqo ularoqa həyr-sahawət kərsitələysilər; lekin way! U adəm tuəqulmioqan bolsa uningə yaqsi mening aranglarda boluxum silərgə daim nesip bolatti! — dedi. 22 Ular oqizaliniwatkada, boliwərməydu! 8 Ayal qamining yetixiqə kildi; u əysa bir nanni kəlioqa elip təxəkkür eytkəndin mening bədinimning dəpnə kilinixioqa aldin'ala keyin, uni oxtup, muhlisliroqa üləxtürüp təyyarlik kilip, uningə ətir-may kuyup koydi. bərdi wə: — Elinglar, bu mening tenim, — 9 Mən silərgə bərhək xuni eytip qoyayki, bu hux dedi. 23 Andin u kəlioqa jamni elip [Hudaəqa] həwər pütkül dunyaning kəyeridə jakarlansa, təxəkkür eytkəndin keyin, uni muhlisliroqa bu ayal əslinip, uning kiloqan bu ixi tərpinidu, sundi. Ularning həmmisi uningdin iqixti. 24 U — dedi. 10 Xu wakitta, on ikkiyləndin biri ularoqa: — Bu mening kənim, nuroqun adəmlər boləqan Yəhuda İxkariyot uni ularoqa tutup berix üqün təküliəqan, yəngi əhdini tüzidiəqan məkəsitidə bax kahinlarning aldiəqa bardi. 11 kənimdur. 25 Mən silərgə bərhək xuni eytip Ular buni anglap huxal bolup kətti wə uningə koyayki, Hudaning padixəhlikidə yəngidin pul berixkə wədə kilixti. Yəhuda uni tutup xarəbtin iqidiəqan künqigə, üzüm telining berixkə muwapik pürsət izdəp yürətti. 12 Petir xərbitini hərgiz iqməymən, — dedi. 26 Ular nan heytining birinqi küni, yəni ətüp ketix bir mədhiyə küyini eytkəndin keyin talaəqa heytining kurbanlik [kəzisi] soyulidiəqan küni, qikip, Zəytun təəqioqa qarap ketixti. 27 Andin muhlislar uningdin: — Ətüp ketix heytining əysa ularoqa: Silər həmminglar tandurulup [tamikini] yeyixing üqün bizning kəyərgə bərip putlixisilər, qünki [mukəddəs yazmilarda]: «Mən təyyarliximizni halaysən? — dəp soridi. 13 padiqini uruwetimən, Kəylər patiparak bolup U muhlislrinin ikkiylənə aldin mangoquzup tarkitiwetilidu» dəp pütülgən. 28 Lekin mən ularoqa: — Xəhərgə kiringlar, u yərdə kozida tirilgəndin keyin Galiliyəgə silərdin burun su kətürüwaləqan bir ər kixi silərgə uqraydu. barimən, — dedi. 29 Lekin Petrus uningə: Uning kəynidin mēnginglar. 14 U adəm nəgə — Həmməylən tandurulup putlaxsimu, mən kirsə xu əyning igisigə: «Ustaz: Muhlisirim hərgiz putlaxmaymən, dedi. 30 əysa uningə: bilən ətüp ketix heytining tamikini yəydiəqan — Mən sanga bərhək xuni eytip qoyayki, mehmanhana kəyərdə?— dəp sorawatidu» — bəgün, yəni bəgün kəqə horaz ikki kətim dēnglar. 15 U silərnə baxlap üstünki kəwəttiki qillioquqə, sən məndin üq kətim tanisən, — rətləngən sərəmjanlaxturuləqan qong bir əqiz dedi. 31 Lekin Petrus tehimu kət'iylik bilən əyni kərsitidu. Mana xu yərdə bizgə təyyarlik uningə: — Sən bilən billə əlidiəqan ix kərak kilip turunglar, — dedi. 32 Andin bolsimu, səndin hərgiz tanmaymən, — dedi. Kələqan həmmisimu xundak deyixti. 32 Andin u eytkəndək boldi. Xu yərdə ular ətüp ketix ular Getsimanə dēgən bir jayoqa kəldi. U

muhlislaroʻja: — Mən dua-tilawət kilip kəlgüqə, bolup təlim berəttim, lekin silər u qaoʻda meni muxu yərdə olturup turunglar, dedi. **33** U Petrus, Yakup wə Yuhannani birgə elip mangdi wə sür besip, roh-kəlbidə tolimu pərixan boluxka əməlgə axuruluxi üqün boldi, — dedi. **50** Bu baxlidi. **34** U ularoʻja: — Jenim əlidioʻqandək bəkmə azablanmakta. Silər bu yərdə kelip, oyoʻqak turunglar, — dedi. **35** U səl nerirak berip, əzini yərgə etip düm yatti wə mumkin bolsa, u dəkiqining əz bexioʻja qüxməy ətüp ketixi üqün dua kilip: **36** — I Abba Ata, Sanga həmmə ix mumkindur; bu kədəhni məndin ətüzüwətkəysən! Lekin bu ix mən halioʻqandək əməs, sən halioʻqandək bolsun, — dedi. **37** U [üqəylənni] yənioʻja kaytip kəlginidə, ularning uhlap qəloʻjanlikini kərip, Petruska: — Əy Simon, uhlawatamsən?! Bir saətmə oyoʻqak turalmidingmu?! **38** Ezikturuluxtin saklinix üqün, oyoʻqak turup dua kilinglar. Roh pidakar bolsimu, lekin kixining ətliri ajizdur, — dedi. **39** Andin u yənə berip, ohxax səzlər bilən kaytidin dua kildi. **40** U ularning yənioʻja kaytip kəlginidə, ularning yənə uhlap qəloʻjanlikini kərdi, qünki ularning kəzliri uyquoʻja ilinoʻjanidi. Ular uningoʻja nemə deyixini bilməy kaldi. **41** U üqinqi kətim ularning yənioʻja kaytip ularoʻja: — Silər tehiqə uhlawatamsilər, tehiqə dəm eliwatamsilər? Əmdi boldi bəs! Wakit-saiti kəldi; mana, Insan’oqli gunahkarlarning qəlioʻja tapxuruldi! **42** Qopunglar, kətəyli; mana, manga satkənluk kilidioʻjan kixi yəkin kəldi! — dedi. **43** Wə xu dəkiqidə, uning səzi tehi tügiməyla, mana, on ikkəyləndin biri boləjan Yəhuda kəldi; uning yenida bax kahinlar, Təwrat ustazliri wə aksakallar təripidin əwətilgən kiliq-toqmaqlarni kətürgən zor bir top adəm bar idi. **44** Uningoʻja satkənluk kəloʻquqi ular bilən alliburun ixarətni bekitip: «Mən kimni səysəm, u dəl xudur. Silər uni tutup, yalap elip ketinglar» dəp kelixkənidi. **45** U kelip udul [əysaning] aldioʻja berip: — Ustaz, ustaz! — dəp uni səyüp kətti. **46** Ular uningoʻja qol selip, uni tutkən kildi. **47** Wə uning yenida turoʻjanlardin birəylən kiliqini suqurup, bax kahinning qakirioʻja uruwidi, uning kulikini xilip qüxürüwətti. **48** Əysa jawabən ularoʻja: — Bir qarəqini tutidioʻqandək kiliq-toqmaqlarni kətürüp meni tutkili kəpsiləroʻju? **49** Mən hər künü ibadəthana həyililrida silər bilən billə

bera!» deyixti. Qarawullarmu uni xapilak bilən kaqatlidi. **66** Petrus sarayning təwənkı hōylisida turoqanda, bax kaħinning dedəkliridin biri kelip, **67** issinip olturoqan Petrusni kōrūp, uningōja tikilip qarap: — Sənmu Nasarətlık Əysa bilən billə idingōju, — dedi. **68** Lekin u tenip: — Sening nemə dəwatқанlıqingni bilmidim hēm qūxənmidim, — dedi-də, taxkırıqja, dərważining aywanıqja qikpı turdi. Xu əsnada horaz bir qillidi. **69** Uni yənə kōrgən hēlikı dedək yənə u yərdə turoqanlarōja: — Bu ulardin biri, — degili turdi. **70** [Petrus] yənə inkar kildi. Bir'azdin keyin, u yərdə turoqanlar Petruska yənə: — Bərhək, sən ularning birisən. Qūnki sənmu GalilıyəlİK ikənsənōju?! — deyixti. **71** Lekin u kəttik qarōaxlar bilən kəsəm kilip: — Silər dəwatқан hēlikı adəmnı tonumaymən! — dedi. **72** Dəl xu qaōqda horaz ikkinqı kətim qillidi. Petrus Əysaning əzigə: «Horaz ikki kətim qillıqjuqə, sən məndin üq kətim tanisən» degən sēzini esigə aldı; wə bularnı oylap yıqlap kətti.

15 Ətisi tang etixi bilənla, bax kaħınlar aksakallar, Təwrat ustazliri wə pūtkül aliy kengəxmıdikilər bilən məslıhətlıxip, Əysanı baōqlap apirip, [waliy] Pilatuska tapxurup bərdi. **2** Pilatus uningdin: — Sən Yəhudiylarning padixahımu? — dəp soridi. U jawabən: — Eytқiningdək, — dedi. **3** Bax kaħınlar uning üstidin kayta-kaytidin ərz-xikayətlərnı kılıxti. **4** Pilatus uningdin yənə: — Jawab bərməmsən? Qara, ular üstüngdin xunqıwala xikayət kiliwatidul? — dəp soridi. **5** Bırək Əysa yənıla hēq jawab bərmidi; Pilatus buningōja intayin hāyran kəldi. **6** Hər kətimlik [ətüp ketix] heytida, halayık kaysıbir məhbısnı tələp kilsa, waliy uni qoyup berətti. **7** Əynı waқıtta, zındanda Barabbas isimlik bir məhbısnı bar idi. U əzi bilən billə topilang kətürgən həmdə topilangda katillik kılōqan nəqqəylən bilən təng solanōqanıdı. **8** Halayık quқан-sürən selip waliydin burun hēmıxə ularōja kılōjınidək yənə xundak kılıxını tiləxti. **9** Pilatus ularōja: — Silər Yəhudiylarning padixahını qoyup beriximni halamsilər? — dedi **10** (qūnki u bax kaħınlarning həsəthorluğu tūpəylidin uni tutup bərgənlikini bilətti). **11** Lekin bax kaħınlar

halayıkni: «Buning orniqja, Barabbasni qoyup bər» dəp tələp kılıxka kükürtti. **12** Pilatus jawabən ulardin yənə: — Undak bolsa, silər «Yəhudiylarning padixahı» dəp atıqan kixini kəndak bir tərəp kıl dəwatisilər? — dedi. **13** — Ular yənə awazını kətürüp: — Uni krestligin! — dəp warkirixatti. **14** Pilatus ularōja: — Nemixka? U nemə rəzillik ətküzüptu? — dedi. Bırək ular tehımu qaljirlıxip: — Uni krestligin! — dəp warkiraxti. **15** Xunga Pilatus, halayıkni razi kılmaqkı bolup, Barabbasni ularōja qikpırp bərdi. Əysanı bolsa kəmqilatқandın keyin, krestləx üqün [ləxkərlirigə] tapxurdi. **16** Andin ləxkərlər Əysanı waliy ordisidiki səynaōja elip kirip, pütün ləxkərlər topını bu yərgə jəm boluxka qakirdi. **17** Ular uning uqısıqja sēsün rənglik ton kiydürüxti, andin ular tikənlık xahqılardın toқuqan bir tajnı bexıqja kiygüzdi. **18** Andin uni mubarəkləp: «Yaxıqayla, i Yəhudiylarning padixahı!» deyixti. **19** Andin bexıqja qomux bilən hədəp urup, uningōja qarap tükürüxti wə uning aldida tiz püküp, səjdə kılıxti. **20** Ular uni xundak mazak kılōqandın keyin, uningdin sēsün tonni salduruwetip, uqısıqja əz kiyimlirini kiydürdi; andin ular uni krestləx üqün elip qikixti. **21** Kurini xəhıridin bolōqan, Simon isimlik bir kixi yezidin kelip, u yərdin ətüp ketiwatatti (bu kixi Iskəndər bilən Rufusning atisi idi). [Ləxkərlər] uni tutup kelip, [Əysanın] krestini uningōja məjburiy kətürgüzdi. **22** Ular Əysanı Golgota (tərijimisi, «bax səngək») degən yərgə elip kəldi; **23** andin ular uningōja iқix üqün murməkki arilaxturulōqan aqqıq xarab bərdi; lekin u uni qobul kilmidi. **24** Ular uni krestligəndin keyin, kiyimlirini əzara bəlūxüwelıx üqün, hərқaysısının ülūxını bekitıxkə hərbir kiyimning üstigə qək taxlıdı. **25** Uni krestligən waқıt künning üqinqı saiti idi. **26** Uni əyibligən xikayətnamıdə «Yəhudiylarning padixahı» dəp pütülgənıdı. **27** Ular uning bilən təng ikki karəқqinimu krestlıdı, biri ong tərəpidə, yənə biri sol tərəpidə idi. **28** Xundak kılıp, muқəddəs yazmılardiki: «U jinayətlərlərnıng katarıda sanaldı» degən sēz əməlgə axuruldi. **29** U yərdin ətkənlər baxlırını qayқixip, uni hākarətləp: — Uħuy, sən ibadəthanını buzup taxlap, üq kün iқidə

kaytidin yasap qikidioqan adəm, 30 əmdi özüngni kutkuzup kresttin qüxüp baqqinal — deyixti. 31 Bax kaħinlar bilən Təwrat ustazlirimu əzara xundak məshirə kılıp: — U baxkılarni kutkuzuptikən, əzini kutkuzalmaydu. 32 Israilning padixahı boləqan Məsih əmdi kresttin qüxüp baksunqu, xuni kərsəkla uningə etiqad kımız! — deyixti. Uning bilən təng krestləngənlərmu uni xundak haqarətləxti. 33 Əmdi [künni] altinqi saiti kəlgəndə, pütkül zeminni karangoluluk qaplıdi wə tokkuzinqi saitiqə dawam kildi. 34 Tokkuzinqi saəttə əysa yukiri awaz bilən: «Eloi, Eloi, lama xawaktani?», mənisi: — «Hudayim, Hudayim, meni nemixka taxliwəttinq?» dəp kəttik nida kildi. 35 U yərdə turuwatqanlarning bəziliri buni anglap: — Mana, u İlyas pəyoqəmbərgə nida kiliwatidu, — deyixti. 36 Ulardin birəylən yügürüp berip, bir parqə bulutni aqqıq xarabka qılap, komuxning uqioqə selip uningə iqküzüp: — Tohtap turunglar! Karap bakayli, ilyas [pəyoqəmbər] uni qüxürgili kelərmikin? — dedi. 37 Əysa kəttik warkiridi-də, rohini qoyuwətti. 38 Wə [xu əsnada] ibadəthanining iqqiri pərdisi yukiridin təwəngə ikki parqə bəlüp yirtildi. 39 Əmdi uning udulida turoqan yüzbəxi uning kəndak nida kılıp rohini qoyuwətkənlikini kərip: — Bu adəm haqikədən Hudaning oqlı ikən! — dedi. 40 U yərdə yənə bu ixlarəqə yirəktin karap turuwatqan birnəqqə ayallarmu bar idi. Ularning arisida Magdallik Məryəm, kikiq Yakup bilən Yosəning anisi Məryəm wə Salomilar bar idi. 41 Ular əslidə əysa Galiliyə əlkisidə turoqan wəqıtta uningə əgixip, uning hizmitidə boləqanlar idi; bulardin baxka uning bilən Yerusalemqə birgə kəlgən yənə nuroqun ayallarmu [uning əhwalioqə] karap turatti. 42 Kəqkurun kirip qəloqanda («təyyarlax küni», yəni xabat künining əldinqi küni boləqəqə), 43 aliy kəngəxmining tolimu mətiwər əzasi, Arimatiyalik Yüsüp bar idi. Umu Hudaning padixahlıqini kütüwatqan bolup, jür'ət kılıp [waliy] Pilatusning əldioqə kirip, uningdin əysaning jəsitini berixni tələp kildi. 44 Pilatus əysaning əlliqəqan əlgənlikigə həyrən boldi; u yüzbəxini qəqirip, uningdin əysaning əlginigə heli wəqıt boldimu, dəp soridi. 45 Yüz bəxidin

əhwalni uqqəndin keyin, Yüsüpə jəsətni bərdi. 46 Yüsüp esil kanap rəht setiwelip, jəsətni [kresttin] qüxürüp kanap rəhttə kəpənlidi wə uni qiyada oyuloqan bir kəbrigə qoydi; andin kəbrining əozioqə bir taxni domilitip qoydi. 47 Wə Magdallik Məryəm bilən Yosəning anisi Məryəm uning qoyuloqan yerini kəruwalıdi.

16 Xabat küni ətuxi bilənla, Magdallik Məryəm, Yakupning anisi Məryəm wə Salomilar berip əysaning jəsitigə sürux üqün huxpuraklıq buyumlarni setiwalıdi. 2 Həptining birinqi küni ular bək baldur, tang səhərdə ornidin turup, kün qikixi bilən kəbrigə bardı. 3 Ular əzara: «Bizgə kəbrining əozidiki taxni kim domilitixip bəər?» deyixti. 4 Ləkin ular baxlirini kətürüp qariwidi, taxning bir yənoqə domilitiwetilginini kərdi — əslidə u tax nəhayiti yooqan idi. 5 Ular kəbrigə kirgəndə, ong tərəptə olturoqan, aq ton kiygən, yax bir adəmnı kərdi, wə kəttik dəkkə-dükkigə qüxti. 6 Ləkin u ularəqə: — Dəkkə-dükkigə qüxmənglar. Silər krestləngüqi Nasarətlilik əysani izdəwətilə. U tirildi, u bu yərdə əməs. Mana ular uni qoyəqan jay! 7 Ləkin beringlar, uning muhlisliroqə wə Petruska: «U Galiliyəgə silərdin əwwal baridikən; u silərgə eytkinidək, silər uni xu yərdə kəridikənsilər» dənglar, — dedi. 8 Ular kəbridin qikipla bədər qaqtı. Ularni titrək besip həoxini yökəitay degənidi; bək kərkup kətkəqə, həqkingə həqnəmini eytmidi. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Əysa həptining birinqi küni tang səhərdə tirilgəndin keyin, əwwal Magdallik Məryəmgə kəründi. U əslidə uningdin yəttə jinni həydiwətkənidi. 10 Məryəm qikiq, matəm tutup yioqlixip turoqan, burun uning bilən billə boləqanlarəqə həwər bərdi. 11 Uning tirik ikənlikini wə Məryəmgə kəringənlikini angliqanda, ular ixənmidi. 12 Bu ixlardin keyin, u ularning iqidiki yezioqə ketiwatqan ikkiyləngə baxka siyaqta kəründi. 13 Bularmu qəloqanlarning yenioqə kaytip, ularəqə həwər qiloqan bolsimu, ləkin ular buləroqimu ixənmidi. 14 Andin on birəylən dastihanda olturup oqizəliniwatqanda, u ularəqə kəründi wə ularning etiqədsizliqı wə tax yürəkliki üqün ularni tənbiħ berip əyiblıdi; qünki ular

özining tirilginini kergänlərgə ixənmigənidi.

15 U ularoşa mundak dedi: — Pütkül jahanoşa berip, yaritiloquqlarning hər birigə hux həwərnı jakarlanglar. **16** Etikad kılıp, qəməldürüxnı qəbul kıləjanlar kutkuzulidu. Etikad kılmiəjanlar bolsa gunahqa bekitilidu. **17** Etikad kıləjanlarning izlirioşa muxundak möjizilik alamətlər əgixip həmərah bolidu: — ular Mening namim bilən jinlarnı həydiwetidu; ular yengı tillarda səzləydu, **18** ular yılanlarnı qollirida tutidu, hərəkəndək zəhərlik nərsini iqsımu, ularoşa zərər yətküzməydu; qollirini bimarlaroşa təgküzüp koysa, kesəlliri saqiyp ketidu. **19** Xunga Rəb ularoşa bu səzlərnı kılıp boləandin keyin, asmanəşa kətürüldi, Hudaning ong yenida olturdi. **20** Muhlislar qikip, hər yərgə berip hux həwərnı jakarlap yürdi. Rəb ular bilən təng ixləp, səz-kalamioşa həmərah bolup əgəxkən möjizilik alamətlər bilən uningəşa ispat bərdi.

Luka

1 Gər qə nuroqun adəmlər arimizda mutlək
ixənqlik dəp qaraloqan ixlarni topla yezixka
kirixkən bolsimu, **2** (huddi səz-kalamoqa baxtin-
ahir əz kəzi bilən guwahqi boləqanlar, xundakla
uni saklap yətküzgüqilərnəng bizgə amanət
kiloqan bayanliridək), **3** mənmu barlik ixlarni
baxtin təpsiliy təxxürüp enikliqəndin keyin, i
hərmətlik Teofilus janabliri, siligə bu ixlarni
tərtipi boyiqə yezixni layik taptim. **4** Buningdin
məxsət, sili qəbul kiloqan təlimlərnəng mutlək
həqiqət ikənlikigə jəzm kilixliri üqündur. **5**
Yəhədiyyə əlkisigə padixah boləqan Hərod
səltənət kiloqan künliridə, «Abiya» kahinlik
nəwitidin bir kahin bar bolup, ismi Zəkəriya
idi. Uning ayalimu Hərunning əwladidin bolup,
ismi Elizabit idi. **6** Ular ikkisi Hudaning alidida
həkkəniy kixilər bolup, Pərwərdigarning pütin
əmr-bəlgilimiliri boyiqə əyibsiz mangatti. **7**
Əmma Elizabit tuqmas boləqəqka, ular pərzənt
kərmigənidi. Uning üstigə ular ikkisi helila
yaxinip qəloqanidi. **8** U əz türkümidiki kahinlar
arisida [ibadəthanida] nəwətiqlik wəzipisini
Huda alidida ada kiliwatqanda, **9** [xu qəqdiki]
kahinlik aditi boyiqə, ular Pərwərdigarning
«mukəddəs jay»ioqa kirip huxbuy selixka
muyəssər boluxka qək taxliqənda xundək
boldiki, qək uningə qikti. **10** Əmdi u huxbuy
seliwatqan wəktida, jamaət taxkiriəda turup
dua kilixiwatatti. **11** Tuyuksiz Pərwərdigarning
bir pərixtsi uningə huxbuygəhning ong
təripidə kəründi. **12** Uni kərgən Zəkəriya
həduqup qərkunqka qəməp kətti. **13** Birək
pərixte uningə: — Əy Zəkəriya, qərkmiqin!
Qünki tiliking ijabət kilindi, ayaling Elizabit
sanga bir oqul tuqup beridu, sən uning ismini
Yəhya qəyoqin. **14** U sanga xad-huramlik elip
kelidu, uning dunyaəqa kelixi bilən nuroqun
kixilər xadlinidu. **15** Qünki u Pərwərdigarning
nəziridə uluq bolidu. U həqkandək hərə-
xarab iqməsliki kərək; hətta anisining
kərsikidiki wəktidin tartipmu Mukəddəs
Rohka tolduruloqan bolidu. **16** U Israillardin
nuroqunlirini Pərwərdigar Hudasing yenioqa
kayturidu. **17** U [Rəbning] alidida Iliyas

pəyoqəmbərgə has boləqan roh wə küq-kudrəttə
bolup, atilarning kəlbirini balilarəqa mayil
kilip, itaətsizləni həkkəniylarning aqilanilikigə
kərgüzüp, Rəb üqün təyyarlanəqan bir həlkni
həzir kilix üqün uning alidida mangidu, —
dedi. **18** Zəkəriya bolsa pərixtidin: Mənmu
kərip qəloqan, ayalimmu heli yaxinip qəloqan
tursa, bu ixni kəndək jəzm kilalaymən? —
dəp soridi. **19** Pərixte jawabən: — Mən
Hudaning huzurida turoquqı Jəbrailmən. Sanga
səz kilixka, bu hux həwənni sanga yətküzüxka
mən əwətildim. **20** Wəkt-saiti kəlgəndə
qəqum əməlgə axurulidoqan bu səzlirimgə
ixənmigənlikəng tūpəylidin, bu ixlər əməlgə
axuruloqan küniqəqə mana sən tiling tutulup,
zuwanəqa kələməysən, — dedi. **21** Əmdi jamaət
Zəkəriyani kütüp turatti; ular u mukəddəs
jayda nemə üqün bunqiwala həyal boldi, dəp
həyran qəloqili turdi. **22** U qikkənda ularəqa
gəp kilalmidi; uning ularəqa kəl ixarətlirini
kilixidin, xundakla zuwan sürəlmigənlikidin
ular uning mukəddəs jayda birər əlamət
kərünüxni kərgənlikini qüxinip yətti. **23** Xundək
boldiki, uning [ibadəthanidiki] hizmət mudditi
toxuxi bilənla, u əyigə kaytti. **24** Dərwəkə,
birnəqqə kündin keyin uning ayali Elizabit
həmilidar boldi; u bəx ayoqəqə tala-tüzgə qikmay:
25 «Əmdi Pərwərdigar mening həliməqa nəzirini
qüxürüp, meni halayik arisida nomuska kəlix-
tin halas kilip, manga bu künlərdə xunqilik xapaət
kərsətti» — dedi. **26** [Elizabit həmilidar bolup]
altə ay boləqanda, pərixte Jəbrail Huda təripidin
Galiliyə əlkisidiki Nasarət degən bir xəhərgə,
pək bir qizning qəxiəqa əwətildi. Qiz bolsa Dawut
[padixəhning] jəmətidin boləqan Yüsüp isimlik
bir kixigə deyixip qəyuloqanidi; qizning ismi
bolsa Məryəm idi. **28** Jəbrail uning alidoqa kirip
uningə: — Salam sanga, əy xəpkətkə muyəssər
boləqan qiz! Pərwərdigar sanga yərdur! — dedi.
29 U pərixtinə kərgəndə, uning səzidin bək
həduqup kətti, kənglidə bundək salam səzi zadi
nemini kərsitidoqandu, dəp oylap kəldi. **30**
Pərixte uningə: — Əy Məryəm, qərkmiqin.
Sən Huda alidida xəpkət tapqənsən. **31** Mana, sən
həmilidar bolup bir oqul tuqisən, sən uning
ismini Əysa dəp qəyisən. **32** U uluq bolidu,
Həmmidin Aliy Boləquqining oqlı dəp atilidu;

wə Pərwərdigar Huda uningōja atisi Dawutning təhtini ata kilidu. **33** U Yaqubning jəməti üstigə mǝnggü sǝltǝnǝt kilidu, uning padixahlīkī tūgimǝstur, — dedi. (aion g165) **34** Mǝryǝm ǝmdi pǝrixtidin: — Mǝn tehi ǝr kixigǝ tǝgmigǝn tursam, bu ix kǝndǝkmu mumkin bolsun? — dǝp soridi. **35** Pǝrixte uningōja jawabǝn: — Muǝǝddǝs Roh sening wujudungōja qūxidu wǝ Hǝmmidin Aliy Boloquqining kūq-kudriti sanga sayǝ bolup yekinlixidu. Xunga, ǝndin tuǝqulidioǝan muǝǝddǝs [pǝrzǝnt] Hudaning Oǝqli dǝp atilidu. **36** Wǝ mana, tuǝqķining Elizabitmu yaxinip ǝaloǝan bolsimu, oǝquloǝa hǝmilidar boldi; tuǝqmas deyilgūqining kǝrsǝk kǝtūrginigǝ hǝzir altǝ ay bolup ǝaldi. **37** Qūnki Huda bilǝn hǝqkǝndǝk ix mumkin bolmay ǝalmaydu, — dedi. **38** Mǝryǝm: — Mana Pərwərdigarning dedikimǝn; manga sǝzūng boyiqǝ bolsun, — dedi. Xuning bilǝn pǝrixte uning yenidin kǝtti. **39** Mǝryǝm xu kūnlǝrdǝ ornidin kǝpup aldirap Yǝhudiǝa tǝoqlik rayonidiki bir xǝhǝrgǝ bardi. **40** U Zǝkǝriyaning ǝyigǝ kirip, Elizabitǝa salam bǝrdi. **41** Wǝ xundǝk boldiki, Elizabit Mǝryǝmning salimini angliǝoǝandila, kǝrsikidiki bowǝk oynǝklap kǝtti. Elizabit bolsa Muǝǝddǝs Rohǝa toldurulup, yukiri awaz bilǝn tǝntǝnǝ kilip mundǝk dedi: — Kiz-ayallar iqidǝ bǝhtliktursǝn, kǝrsikīngdiki mewimu bǝhtliktur! **43** Manga xundǝk [xǝrǝp] nǝdin ǝaldikin, Rǝbbimning anisi boloquqi meni yǝklap ǝaldi! **44** Qūnki mana, saliming kulikimoǝa kirgǝndila, kǝrsikīmdiki bowǝk sǝyūniup oynǝklap kǝtti. **45** Ixǝngǝn kiz nǝǝǝdǝr bǝhtliktur; qūnki uningōja Pərwərdigar tǝripidin eytiloǝan sǝz jǝzmǝn ǝmǝlgǝ axurulidu! **46** Mǝryǝmmu hux bolup mundǝk dedi: — «Jenim Rǝbni uluǝlaydu, **47** rohīm Kutkuzoquqim Hudadin xadlandi, **48** Qūnki U dedikining miskin hǝlioǝa nǝzǝr saldi; Qūnki mana, xundin bǝxlap barliq dǝwrlǝr meni bǝhtlik dǝp ataydu; **49** Qūnki ǝadir Boloquqi mǝn ũqūn uluǝ ixlarni ǝmǝlgǝ axurdi; Muǝǝddǝstur Uning nami. **50** Uning rǝhīm-xǝpķiti dǝwrdin-dǝwrgiqǝ Őzidin kǝrkidoǝanlarning ũstididur, **51** U biliki bilǝn kūq-kudritini namayan kildi, U tǝǝbburlarni kǝnglidiki niyǝt-hiyalliri iqidila tarmar kildi. **52** U kūqlūk hǝkūmdarlarni tǝhtidin qūxūrdi,

Pǝkirlarni egiz kǝtūrdi. **53** U aqlarni nazi-nemǝtlǝr bilǝn toyundurdi, Lǝkin baylarni kuruk ǝol ǝayturdi. **55** U ata-bowilirimizōja eytkinidǝk, Yǝni Ibrǝhim hǝm uning nǝsligǝ mǝnggū wǝdǝ kīlojinidǝk, U Őz rǝhīm-xǝpķitini esidǝ tutup, ǝuli Israilōja yardǝmgǝ ǝaldi». (aion g165) **56** Mǝryǝm Elizabitning yenida ũq ayqǝ turup, ǝz ǝyigǝ ǝaytti. **57** Elizabitning tuǝqutining ay-kūni toxup, bir oǝqul tuǝqdi. **58** ǝmdi uning ǝolum-ǝoxniliri wǝ uruk-tuǝqķanliri Pərwərdigarning uningōja kǝrsǝtkǝn mehīr-xǝpķitini xunqǝ ulǝqaytkǝnlikini anglap, uning bilǝn tǝng xadlandi. **59** Wǝ xundǝk boldiki, bowǝk tuǝqulup sǝkkiz kūn boloǝanda, halayīk balining hǝtnisini kīlojili ǝaldi. Ular uningōja Zǝkǝriya dǝp atisining ismini ǝoymakqi boluxti. **60** Lǝkin anisi jawabǝn: — Yǝk! Ismi Yǝhya atalsun — dedi. **61** Ular uningōja: — Birǝk uruk-jǝmǝtingiz iqidǝ bundǝk isimdikilǝr yǝkkū! — deyixti. **62** Xuning bilǝn ular balining atisidin pǝrzǝntingizgǝ nemǝ isim ǝoyuxni halaysiz, dǝp ixarǝt bilǝn soraxti. **63** U bir pǝrqǝ [mom] tahtayni ǝkilixni tǝlǝp kīlip: «Uning ismi Yǝhyadur» dǝp yazdi. Hǝmmǝylǝn intayin hǝyran ǝelixti. **64** Xuan uning aǝzi eqildi, uning tili yexilip, zuwanōja ǝaldi wǝ xuning bilǝn Hudaoǝa tǝǝkkūr-mǝdhīǝa eytti. **65** Ularning ǝpǝqūrisidikilǝrning hǝmmisini kǝrkunq basti; Yǝhudiǝa tǝoqlik rayonlirida bu ixlarning hǝmmisi ǝl aǝzida pur kǝtti. **66** Bu ixlardin hǝwǝr tapǝqūqilarning hǝmmisi ularni kǝngligǝ pūkūp: «Bu bala zadi kǝndǝk ǝdǝm bolar?» deyixti. Qūnki Pərwərdigarning ǝoli dǝrwǝkǝ uningōja yar idi. **67** Xu qaoǝda balining atisi Zǝkǝriya Muǝǝddǝs Rohǝa toldurulup, wǝhīy-bǝxarǝtni yǝtkūzūp, mundǝk dedi: — **68** «Israilning Hudasi Pərwərdigarōja tǝǝkkūr-mǝdhīǝa oǝulsun! Qūnki U Őz hǝlķini yǝklap, ulardin hǝwǝr elip, bǝdǝl tǝlǝp ularni hǝr kildi. **70** U ǝǝdimdin beri muǝǝddǝs pǝyoǝǝmbǝrlirining aǝzi ǝrkīlik wǝdǝ kīlojinidǝk, ǝuli boloǝan Dawutning jǝməti iqidin biz ũqūn bir nijat mūnggūzini ǝstūriup turoquzdi; Bu zat bizni dūxmǝnlirimizdin wǝ bizni ǝq kǝridioǝanlarning ǝolidin kutkuzoquqi nijattur. (aion g165) **72** U xu yol bilǝn ata-bowilirimizōja iltipat ǝylǝp, Muǝǝddǝs ǝhǝdisini ǝmǝlgǝ axurux ũqūn, Yǝni

atimiz Ibrahimoğa boloğan kəsimini esidə tutup, Bizni düxmənlerining qolidin azad kilip, Barlik künlirimizdə heqkimdin qorkmay, Öz aldida ihlasmənlik wə həkkanıylik bilən, Hizmət-ibaditidə bolidoğan kildi. 76 Əmdi sən, i balam, Həmmidin Aliy Boloquqining pəyoğəmbiri dəp atilisən; Qünki sən Rəbning yollirini təyyarlaş üqün Uning aldida mangisən. 77 Wəzipəng uning həlqigə gunəhlirining kəqürüm kilinixi arkilik bolidoğan nijatning həwirini bildürüxtür; 78 Qünki Hudayimizning iqi-bağridin uroqup qikқан xəpəktlər wəjidin, Qarangojuluk wə ölüm kəlanggisi iqidə olturoqanlarni yorutux üqün, Putlirimizni amanlik yolioğa baxlaş üqün, Ərxin tang xəpiki üstimizgə qüxiip yoklidi. 80 Bala bolsa əsiip, rohta küqləndürüldi. U Israil jamaitining aldida namayan kilinoquqə qəllərdə yaxap kəldi.

2 Əmdi xu künlərdə, [Rim imperatori] Kəysər Awoqustustin barlik həlktin baj elix üqün ularning royheti tizimlansun dəp pərman qüxti. 2 Tunji kətimlik bu nopus tizimlax Kiriniyus Suriyə əlkisini idarə kilip turoqan waqtida elip beriloqanidi. 3 Xuning bilən həmmə adam nopuska tizimlinix üqün öz yurtlirioğa qaytix kerək boldi. 4 Yüsüpmu Dawut [padixahning] jəmətidin boloqəqka, xundakla uning biwasitə əwladi boloqəqka, Galiliyə əlkisidiki Nasarət xəhiridin ayrilip, Yəhudiyə əlkisidiki, Dawutning yurti Bəyt-Ləhəm degən xəhərgə kətti. 5 Nopuska tizimlinix üqün layiki, boləjusi ayali Məryəmmu billə bardi. Məryəm hamilidar bolup, qorsiki helila yooqinap qəloqanidi. 6 Wə xundak boldiki, ular Bəyt-Ləhəmdə turoqan waqtida Məryəmning tuqutining ay-küni toxup qəldi. 7 Birak sarayda ularoğa orun bolmioqəqka, Məryəm xu yərdə tunji oqlini tuqkanda uni zakilap, eoqildiki okuroğa yatkuzdi. 8 Xu yərning ətrapidiki bəzi padiqilar dalada turatti; ular keqiqə tünəp, padisioğa qaraytti. 9 Wə mana, Pərwədigarning bir pərixtsi ularning aldida turatti; Pərwədigarning parlaq xəripi ularning ətrapini yorutuwaetti. Ular intayin bək qorkup kətti. 10 Birak pərixta ularoğa: — Qorkmanglar! Qünki mana, pütün həlkkə huxallik bolidoğan

bir hux həwəzni silərgə elan kilimən. 11 Qünki bügün Dawutning xəhiridə silər üqün bir Qutkuzoquqi tuoquldi. U — Rəb Məsihdur! 12 [Uni] tepixinglar [üqün] xu alamət boliduki, bowakni zakilanoğan halda bir okurda yatқан petidə tapisilər, — dedi. 13 Birdinla, pərixtning ətrapida zor bir top samawi qoxundikilər pəyda bolup, Hudani mədhıyləp: 14 «Ərxələda Hudağa xan-xəreplər boləy! Yər yüzidə bolsa u səyünidoğan bəndilirigə aram-hatirjəmlilik bolsun!» deyixti. 15 Pərixtilər ulardin ayrilip asmanoğa qikqip ketiwidi, padiqilar bir-birigə: — Bəyt-Ləhəmgə yol elip, Pərwədigar bizgə ukturoqan, əməlgə axuroqan bu ixni kəriip kələyli, — deyixti. 16 Xuning bilən ular aldirap xəhərgə berip, Məryəm bilən Yüsüpnı wə okurda yatқан bowakni izdəp tapti. 17 Padiqilar [bowakni] kərgəndin keyin, əzlrigə uning həkkiidə eytiloğan səzləni kəng tarkitiwaetti. 18 Buni angliqanlarning həmmisi padiqilarning degənlirigə intayin həyran kəlixti. 19 Məryəm bolsa bu ixlarning həmmisini kəngligə püküip, qongqur oylinip yürətti. 20 Padiqilar kərgən wə angliqanlirining həmmisi üqün Hudani uluoqlap, mədhıyə okuxқан peti qaytixti; barlik ixlar dəl ularoğa həwərləndürülgəndək bolup qikқанidi. 21 Bowakni hətnə kilix waqti, yəni səkkizinqi küni toxkanda, uningə əysa dəp isim qoyuldi. Pərixta bu isimni u tehi anisinin baliyatqusida apiridə bolmayla qoyoqanidi. 22 Əmdi Musa [pəyoğəmbərgə] qüxiürülgən qanun boyiqə Yüsüp bilən Məryəmmning paklinix waqti toxkanda ular balini Pərwədigaroğa atap tapxurux üqün Yerusalemoğa elip bardi 23 (Pərwədigarning Təwrat qanunida: «Barlik tunji oqlul Pərwədigaroğa mukəddəs mənsub atilixi kerək» dəp yeziloinidək) 24 wə xundakla Pərwədigarning Təwrat qanunida deyilgini boyiqə, bir jüp pahtək yaki ikki kəptər baqkisini qurbanlikqə sunux kerək idi. 25 Wə mana xu qəqlarda, Yerusalemdə Simeon isimlik bir kixi turatti. U həm həkkanıy wə ihlasmən adam bolup, «Israiloğa Təsəlli Bərgüqi»ni intizarlik bilən kütkənidi. Mukəddəs Roh uning wujudioğa yar idi. 26 U Mukəddəs Rohın kəlgən wəhıyidin əzining Pərwədigarning Məsihini kərmigüqə ölüm kərməydoqanlikini

bilgənidi. **27** U Mukəddəs Rohning baxlixi bilən ibadəthanining [hoyliliriq] kirdi; ata-anisi Təwratta bekitilgən adətni bejirix üqün bowak Əysani kətürüp kirgəndə, **28** Simeon bowakni kuqikiqə elip, Hudaqə təxəkkür-mədhijə okup mundaq dedi: — **29** «Əmdi, i Igəm, hazır sezüing boyiqə kulungning bu aləmdin hatirjəmlilik bilən ketixigə yol qoyqəysən; **30** Qünki öz kəzüm Sening nijatingni kərdi, **31** Uni barlik həlklər aldida hazırliqənsən; **32** U əllərgə wəhijə bolidioqan nur, Wə həlqəing Israilning xan-xəripidur!» **33** Balining ata-anisi bala həkqkidə eytiloqanliriqə intayin həyran kəlixti. **34** Simeon ularqə bəht tiləp, apisi Məryəmgə mundaq dedi: — Mana! Bu bala Israildiki nuroqun kixilərnəing yikilixi wə nuroqun kixilərnəing kətürüluxi üqün təyinləndi, xundakla kixilər qarxi qikip həkarətləydiqan, [Hudaning] bexarətlilik alamiti bolidu. **35** Xuning bilən nuroqun kixilərnəing kənglidiki qəzəzliri axkariliduru — wə bir qiliqmu sening kənglūnggə sanjilidu! **36** Xu yərdə Axir kəbilisidin boləqan Fanuilning kizi Anna isimlik heli yaxanoqan bir ayal pəyoqəmbərmu bar idi. U qiz waqtida ərgə təgkəndin keyin uning bilən yəttə yil billə yaxap, **37** andin səksən tət yil tul turoqan idi. U ibadəthana hoyliliridin qikmay, keqə-kündüz roza tutuxlar wə dualar bilən Hudaqə ibadət kilatti. **38** U dəl xu pəyttə yetip kelip Pərwərdigarəqə təxəkkür eytti, həmdə Yerusalemda nijat-hərlükni kütüwatqan barlik halayikkə bala toqrisida səz kildi. **39** [Yüsüp] bilən [Məryəm] Təwratta bekitilgən barlik ixlarni ada qiləqandin keyin, Galiliyəgə, öz xəhiri Nasarətkə qaytti. **40** Bala bolsa əsüp, dana-aqilanilik bilən tolup, rohta küqləndürüldi, Hudaning mehir-xəpkitimu uning üstidə idi. **41** Uning ata-anisi hər yili «ətüp ketix heyti»da Yerusalemqə baratti. **42** Əysa on ikki yaxqə kirgən yili, ular uni elip, heytning aditi boyiqə yənə qikip bardı. **43** Heyt künlirini ətküzgəndin keyin, ular əyigə qarap ketiwatkənda, bala Əysa Yerusalemda qaldı. Ata-anisining bu ixtin həwiri yox idi, **44** bəlkı uni səpərdax-həmrəhliri bilən billə keliwatidu, dəp oylap, bir kün yol yürdi. Andin ular uni uruk-tuoqanlari wə dost-buradərliri arisidin izdəxkə baxlidi; **45** izdəp

tapalmay, ular kəynigə yenip Yerusalemqə berip yənə izdidi. **46** Wə xundak boldiki, üqinqi küni ular uni ibadəthana hoylisida Təwrat ustazlirining arisida olturup, ularning təlimlirini anglawatqan həm ulardin soal sorawatqanning üstidə taptı. **47** Uning səzlirini angliqanlarning həmmisi uning qüxənqisigə wə bərgən jawabliriqə intayin həyran kəlixti. **48** Ata-anisi uni kərup nəhayiti həyranu həs boluxti, uning anisi uningqə: — Way balam! Nemixkə bizgə xundak muamilə kilding? Atang ikkimiz parakəndə bolup seni izdəp kəlduk! — dedi. **49** U ularqə: — Nemixkə meni izdidinglar? Əjəba, mening Atamning ixlirida boluxum kərəklikimni bilməmtinglar? — dedi. **50** Lekin ular uning ularqə eytkinini qüxənmidi. **51** Andin u ular bilən Nasarətkə qaytti wə ularning gepigə izqil boysunatti. Lekin anisi bu ixlarning həmmisini kəngligə püküp koydi. **52** Xundak qilip, Əysa aqilanilik-danalikta wə kəməttə yetilip, Huda wə kixilər aldida barəqanseri səyülməktə idi.

3 Rim imperatori Tiberius Kəysərnəing səltənitiuning on bəxinqi yili, Pontius Pilatus Yəhudiyə əlkisining walisı, Herod han Galiliyə əlkisining həkimi, Herod hanning inisi Filip han Ituriyə wə Trahonitis əlkisining həkimi, Lisanyas han Abiliniy əlkisining həkimi boləqanda, **2** Hənnas həm Qayafa bax kəhnilik kiliwatqənda, Hudaning səz-kalami qəldə yaxawatqan Zəkəriyaning oqlı Yəhyaqə kəldi. **3** U Iordan dəryasi wadisidiki barlik rayonlarni kəzip, kixilərgə gunəhləroqə kəqürüm elip kelidiqan, towa kilixni bildüridiqan [suqə] «qəməldürüx»ni jakarlaxni baxlidi. **4** Huddi Təwrattiki Yəxaya pəyoqəmbərnəing səzliri hatiriləngən kisiında pütülgəndək: «Bayawanda towliqəuqi bir kixining: Rəbning yolini təyyarlanglar, Uning yollirini tüz kilinglar! — dəgən awazi angləndi. **5** Barlik jiloqlar toldurulidu, Barlik təoq-dənglər pəslitilidu; Əgri-toqay jaylar tüzlinidu, Ongəqul-dongəqul yərlər təxki yollar kilinidu. **6** Xundak qilip, barlik ət igiliri Hudaning nijatini kərələydiqan bolidu! — dəp towlaydu». **7** Yəhya əmdi aldioqə qəməldürüxni qəbul kilixkə qikqan

top-top halayikka: — Əy zəhərlik yılan baliliri! Kim silərni [Hudaning] qüxüx aldida turoqan oʻzəzipidin qeqinglar dəp agahlandurdi?! 8 Əmdi towioqə layik mewilərni kəltürünglar! Wə əz iqinglarda: «Bizning atimiz bolsa İbrahımdur!» dəp hiyal əylimənglar; qünki mən xuni silərgə eytip koyayki, Huda İbrahımoqə muxu taxlardinmu pərzəntlərni yaritip berələydu. 9 Palta allıqəqan dərəhlərnıng yiltizioqə təngləp koyuldi; yahxi mewə bərməydiqə həkəndək dərəhlər kesip otka taxlinidu!» — dedi. 10 [Uning ətrapioqə] toplaxkən kixilər əmdi uningdin: — Undəkta, biz kəndək kiliximiz kerək? — dəp soridi. 11 U jawabən: — Ikki qur qapini bar kixi birini yok kixigə bərsun, yəydiqini bar kiximu xundək kilsun, — dedi. 12 Bəzi bajgirlarmu qəməldürüxnı qəbul kiləjili uning aldioqə kelip: — Ustaz, biz kəndək kilimiz? — dəp soridi. 13 U ularoqə: — Bəlgiləngəndin artuk baj almənglar, — dedi. 14 Andin bəzi ləxkərlərmu uningdin: — Bizqu, kəndək kiliximiz kerək? — dəp soraxti. U ularoqə: — Bəxkilərnıng pulini zorəwanlik bilən eliwalmənglar, heqkingə yaloqəndin xikəyət kilmənglar wə ix həkkinglaroqə razi bolūnglar, — dedi. 15 Əmdi həlk təkəzzaliktə bolup həmməylən kənglidə Yəhya toqruluk «Məsih muxu kiximidu?» dəp oylaxti. 16 Yəhya həmməyləngə jawabən: — Mən silərni dərəkə suoqə qəməldürimən. Lekin məndin kudrətlik boləqan birsı kelidu; mən hətta kəxlirining boqquqini yexixkimu layik əməsmən! U silərni Mukəddəs Rohkə həm otka qəməldüridu. 17 Uning soruquqi küriki qolida turidu; u əz haminini topa-saməndin təltəküs tazilaydu, sap buqdayni ambaroqə yiojidu, əmma topa-samənnı eqməs otta keydürüwetidu, — dedi. 18 Əmdi xundək kəp bəxkə nəsihətlər bilən Yəhya hux həwərnı həlkə yətküzdi. 19 [Keyin], həkim Hərod [əgəy] akisining ayali Hərodiyəni [tartiwaləqənlıki] tūpəylidin wə xuningdək uning barlik bəxkə rəzil kilmixliri üqün Yəhya tərıpidin əyibləngən, 20 Hərod bu barlik rəzillikining üstigə yənə xuni kildiki, Yəhyani zindanoqə taxlidi. 21 Xundək boldiki, həmmə həlk Yəhyadin qəməldürüxnı qəbul kiləqəndə, əysamu qəməldürüxnı qəbul kildi. U dua kiliwatkəndə, asmanlar yerilip, 22 Mukəddəs

Roh kəptər siyakida qüxup uning üstigə kəndi. Xuning bilən asməndin: «Sən Məning səyümlük Oqlum, Mən səndin toluk hursənmən!» degən bir əwaz ənglandı. 23 Əysa əz [hizmitini] bəxliqəndə, ottuzoqə kirip qəloqənidı. U (həkning nəziridə) Yüsüpning oqlı idi; Yüsüp Həliyning oqlı, 24 Həli Mattatning oqlı, Mattat Lawiyning oqlı, Lawiy Məlkiyning oqlı, Məlkiy Yannayning oqlı, Yannay Yüsüpning oqlı, 25 Yüsüp Mattatiyaning oqlı, Mattatiya Amosning oqlı, Amos Nəhumning oqlı, Nəhum Həslining oqlı, Həsli Nəggayning oqlı, 26 Nəggay Məhatning oqlı, Məhat Mattatiyaning oqlı, Mattatiya Səməyning oqlı, Səməy Yüsüpning oqlı, Yüsüp Yudaning oqlı, 27 Yuda Yoanənnıng oqlı, Yoanə Resəning oqlı, Resə Zərubbəbəlning oqlı, Zərubbəbəl Salatiyəlnıng oqlı, Salatiyə Nəriyning oqlı, 28 Nəriy Məlkiyning oqlı, Məlkiy Əddining oqlı, Əddi Qosənnıng oqlı, Qosə Elmədamning oqlı, Elmədam Ərning oqlı, 29 Ər Yosəning oqlı, Yosə Əliezərnıng oqlı, Əliezər Yorimning oqlı, Yorim Mattatning oqlı, Mattat Lawiyning oqlı, 30 Lawiy Simeonning oqlı, Simeon Yəhudəning oqlı, Yəhuda Yüsüpning oqlı, Yüsüp Yonənnıng oqlı, Yonə Əliəkımmıng oqlı, 31 Əliəkım Meleəhning oqlı, Meleəh Mənnəning oqlı, Mənnə Mattatəning oqlı, Mattatə Natənnıng oqlı, Natə Dawutning oqlı, 32 Dawut Yəssəning oqlı, Yəssə Obədning oqlı, Obəd Boazning oqlı, Boaz Səlmənnıng oqlı, Səlmə Nəhxənnıng oqlı, Nəhxə Amminədəbning oqlı, 33 Amminədəb Arənnıng oqlı, Arə Həzronning oqlı, Həzron Pərazning oqlı, Pəraz Yəhudəning oqlı, 34 Yəhuda Yəkupning oqlı, Yəkup İshəkning oqlı, İshək İbrahımmıng oqlı, İbrahım Tərahning oqlı, Tərah Nəhərnıng oqlı, 35 Nəhər Sərugning oqlı, Sərug Rəoquning oqlı, Rəoq Pələgning oqlı, Pələg Əbərnıng oqlı, Əbər Xələhning oqlı, 36 Xələh Qəinnənnıng oqlı, Qəinnə Arpəxadning oqlı, Arpəxad Xəmmıng oqlı, Xəmə Nuhning oqlı, Nuh Ləməhning oqlı, 37 Ləməh Mətuxələhning oqlı, Mətuxələh Hənohning oqlı, Hənoh Yəradning oqlı, Yərad Məhaləlilning oqlı, Məhaləlil Qənənnıng oqlı, 38 Qənə Enoxning oqlı, Enox Sətnıng oqlı, Sə

Adəm'atining oqli, Adəm'ata bolsa, Hudaning oqli idi.

4 Andin Əysa Mukəddəs Rohқа толуп, Iordan dəryasidin kaytip kelip, Roh tərīpidin qel-bayawanoğa elip berildi. **2** U u yərdə kırık kün Iblis tərīpidin sinaldi. U bu künlərdə heqnərsə yemidi. Künlər ayaqlaxkanda, uning kōrsiki taza aqқанidi. **3** Əmdi Iblis uningōja: — Sən əgər Hudaning Oqli bolsang, muxu taxқа: «Nanōja aylan!» dəp buyruoqin — dedi. **4** Əysa uningōja jawabən: — [Təwratta]: «Insan pəket nan bilənla əməs, bəlki Hudaning hər bir səzi bilənmu yaxaydu» dəp yeziloqan, — dedi. **5** Iblis yənə uni egiz bir taōjқа baxlap qikip, bir dəqiqə iqidə dunyadiki barlık dēlētłərnī uningōja kōrsətti. **6** Iblis uningōja: — Mən bu hākimiyətning həmmisini wə uningōja təwə barlık xanuxəwəktłərnī sanga təkdim kilimən; qūnki bular manga tapxuruloqan, mən uni kimgə berixni halisam, xuningōja berimən. **7** Əgər bax koyup manga səjdə kilsang, bularning həmmisi seningki bolidu, — dedi. **8** Əysa uningōja jawab berip: — [Təwratta]: «Pərwərdigar Hudayingōjila ibadət kil, pəket Uningla kullukida boll» dəp yeziloqan, — dedi. **9** Andin Iblis uni Yerusalemoğa elip bardi wə uni ibadəthanining əng egiz jayioğa turoyuzup: — Hudaning Oqli bolsang, əzüngni pəska taxlap bəqkin! **10** Qūnki [Təwratta]: «[Huda] Əz pərixtilirigə seni kooqdax həkkidə əmr kilidu»; **11** wə, «Putungning taxқа urulup kətməsliki üqün, ular seni kōllirida kətürüp yüridu» dəp yeziloqan, — dedi. **12** Əysa uningōja: — «[Təwratta]: «Pərwərdigar Hudayingni sinioquqi bolma!» dəpmu yeziloqan, — dedi. **13** Iblis barlık sinaxlarni ixlitip qikkəndin keyin, uni waqtinqə taxlap ketip kəldi. **14** Əysa Rohning küq-kudriti iqidə Galiliyə əlkisigə kaytip kəldi. Xuning bilən uning həwər-xəhriti ətraptiki hər bir yurtlarōja tarkəldi. **15** U ularning sinagoglirida təlim bergili turdi wə ularning uluqlaxlirioğa sazawər boldi. **16** U əzi bekip qong kilinoqan yurti Nasarətkə kelip, xabat küni adəttikidək sinagogқа kirdi wə xundakla [mukəddəs yazmilarni] okuxқа ərə turdi **17** wə Təwrattiki «Yəxaya» dēgən kışim uningōja tapxuruldi.

U oram yazmini eqip, munu səzlər yeziloqan yərnī tepip okudi: **18** — «Pərwərdigarning Rohi mening wujudumda, Qūnki U meni yoksullarōja hux həwərlər yətküzüxkə məsilh kildi. Tutqunlarōja azadlıqnī, Wə korlarōja kərtix xipasini jakarlawқа, Ezilgənlərnī halas kiliwқа, Pərwərdigarning xapaət kərsitidioqan yilini jakarlawқа meni əwətti». **20** U yazmini türüwetip, sinagog hizmətqisigə kayturup berip, olturdi. Sinagogta olturoqanlarning həmmisining kəzliri uningōja tikilip turatti. **21** U kəpqilikke: — Mana bu ayət bügün kulikinglarōja anglanoqinida əməlgə axurulmaqta, — dedi. **22** Həmmisi uning yaxhi gepini kiliwip, uning əozidın qikiwatqan xapaətlik səzligə həyran keliwip: — Bu Yūsüpnīng oqli əməsmu? — deyixti. **23** U ularōja: — Xübhışizki, silər manga «Əy tewip, awwal əzüngni sakaytl!» dēgən təmsilni kəltürüp, «Həwər tapqinimizdək, Kəpərnaħum xəhiridə nemə ixlar yüz bərgən bolsa, muxu yərdimu, əz yurtungdimu xularni kərsətməmsən?» dəwatisilər, — dedi. **24** — Birak xuni silərgə bərhəq eytip koyayki, heqkandak pəyoqəmbər əz yurti tərīpidin kōbul kilinoqan əməs. **25** Mən silərgə xu həqikətni əslitimənki, Ilyas [pəyoqəmbər]ning waqtida, asman uda üç yil altə ay etilip, dəhxətlik bir kəhətgilik barlık zeminni baskanda, Israilda nuroqun tul ayallar bar idi; **26** birak Ilyas ularning heqkaysisining kexioğa əməs, bəlki Zidonning Zarəfat xəhiridiki bir tul ayalning kexiojila əwətilgən. **27** Wə [xuningōja ohxax], Elixə pəyoqəmbərnīng waqtida, Israilda mahaw kesiligə giriptar bolōjanlar nuroqun bolsimu, lekin Suriyəlik Naamandin baxқа, heqkaysisi sakaytilōjan əməs! — dedi. **28** Sinagogdikilər bu səzlərnī anglap, həmmisi kattik oqəzəpləndi; **29** ornidin turuxup, uni xəhərdin həydəp qikipir, xu xəhər jaylawqan taōjning lewigə əqikip, tik yardin taxliwətməqki boluxti. **30** Lekin u ularning arisidin bimalal etüp, əz yolioğa qikip kətti. **31** U Galiliyə əlkisining Kəpərnaħum dēgən bir xəhirigə qūxti, u yərdə xabat künliridə həlkkə təlim berətti. **32** Ular uning təlimigə həyran keliwiti, qūnki uning səzi tolimu nopuzluq idi. **33** Əmdi sinagogta napak jinning rohi qaplawqan bir kixi bolup, [uningdiki jin] kattik

awazda: **34** — Əy Nasarətlik Əysa, sening biz bilən nemə karing?! Bizni yoxatqili kəldingmu? Mən sening kimlikingni bilimən, Hudaning Mukəddəs Boləuqisisen! — dəp towlap kətti. **35** Lekin Əysa jinəja tənbiş berip: — Aqzingni yum! Uningdin qik! — dewidi, jin həliqi adəmni halayik otturisasi yikitiwetip, uningdin qikip kətti. Lekin uningəja heq zərər yətküzmidi. **36** Həmməylən buningdin qattik həyran boluxup, bir-birigə: — Bu zadi kəndak ix! U dərəkə həkuk wə kudrət bilən napak rəhlarəja əmr kilsila, ular qikip ketidikən, — deyixti. **37** Xuning bilən uning həwər-xəhriti ətraptiki hər bir yurtlarəja tarkaldi. **38** Əysa sinagogtin qikip, Simonning əyigə kirdi. Lekin Simonning keynanisi əqir təp kesili bolup qəlanidi; ular Əysadin uning həjritidin qikixini etündi. **39** U ayalning bexida turup, təkə tənbiş beriwidi, təp xuan uningdin kətti. U dərhal ornidin turup, ularni kütüxkə baxlidi. **40** Kün petixi bilənla, kixilər hər hil kesəllərgə giritar boləjan yeqinliri bolsila, ularni uning aldiəja elip kelixti. U ularəja bir-birləp kəlini təgküzüp, ularni sakaytti. **41** Kixilərgə qaplawkan nuroqun jinlar ulardin qikip: «Sən Hudaning Oqlil!» dəp towlap ketətti. Lekin u ularəja tənbiş berip, səz kilixiəja yol koymidi; qünki ular uning Məsiş ikənlikini bilətti. **42** Kün qikixi bilən, u xəhərdin qikip, pinhan bir jayəja kətti. Birək top-top halayik uni izdəp yürətti; ular uni tapkanda aldiəja kelip, uni arimizda qalsun dəp ketixidin tosmakqi boluxti. **43** Lekin u ularəja: — Hudaning padixəhlikining hux həwirini baxka xəhər-yezilarəjimə yətküzüxüm kerək; qünki mən dəl bu ixka əwətilgənmən, — dedi. **44** Xuning bilən u Galiliyədiki sinagoglarda təlim berip yüriwər di.

5 Xundək boldiki, u Ginnisarət kəlining boyida turoqanda, halayik Hudaning səz-kalamini anglax üqün uning ətrapiəja olixip kistilixip turatti. **2** U kəl boyida turoqan ikki kemini kər di. Belikqilar bolsa kemidin qüxüp, [kəroqakta] torlirini yuyuxuwatatti. **3** U kemilərdin birigə, yəni Simonningkigə qikip, uningdin kemini kəroqaktin səl yirəklitixni iltimas kildi. Andin u kemidə olturup top-top halayikə təlim bər di.

4 Səzi tügigəndin keyin, u Simonəja: — Kemini qongkurrak yərgə həydəp berip, beliklarni tutuxka torliringlarni selinglar, — dedi. **5** Simon uningəja jawabən: — Ustaz, biz pütün keqiqə japa tartip heq nərsə tutalmiduk. Birək sening səzüng bilən torni salsam salay, dedi. **6** Ular xundək kiliwidi, nuroqun beliklar torəja qüxti; tor səkülüxkə baxlidi. **7** Xuning bilən ular baxka kemidiki xeriklirini yərdəmgə kelixkə ixarət kilixti. Ular kelip, [beliklarni] ikki kemigə lik qaqiliwidi, kemilər qəküp ketəy dəp qaldı. **8** Simon Petrus bu ixni kərüp, Əysaning tizliri aldiəja yikilip: — Məndin yirəkləxkəysən, i Rəb! Qünki mən gunəhkərmən! — dedi. **9** Qünki bunqə kəp belik tutuləjanlikidin u wə uningəja həmrəh boləjanlirini həyranlik baskanidi. **10** Wə Simonning xerikliri — Zəbədiyning oqulliri Yəqub bilən Yuhənnamu həm xundək həyran qaldı. Əmdi Əysa Simonəja: — Kərkmiəjin, buningdin keyin sən adəm tutquqi bolisən — dedi. **11** Ular kemilərnə kəroqakka qikirip, həmmə nərsini taxlap koyup, uningəja əgixip mangdi. **12** Xundək boldiki, u xəhər-yezilarning biridə boləjanda, mana xu yərdə, pütün bədinini mahaw besip kətkən bir adəm bar idi; u Əysani kərüpla uning ayioqəja əzini etip uningdin: — Təksir, əgər sən halisang, meni sakaytip pak kiləlaysən! — dəp yəlwurdi. **13** Əysa kəlini sozup uningəja təgküzüp turup: — Halaymən, paklanəjin! — dewidi, bu adəmning mahaw kesili dərhal uningdin kətti. **14** Əysa uningəja: — Həzir bu ixni heqkimə eytma, bəlki udul berip kəhinqə əzüngni kərsitip, ularda bir guwəhlik bolux üqün, Musa bu ixta əmr kəloqandək əzüngning sakaytiləjining üqün bir [kurbanlikni] sunəjin, — dedi. **15** Lekin u toqrisidiki həwər tehimu tarkilip pur kətti; xuning bilən top-top həlk uning səzini anglax wə əz əqrək-kesəllirini sakaytixi üqün uning aldiəja yiqilip kələtti. **16** Həlbuki, u pat-pat ulardin qekinip qəllük yərlərgə berip dua kilatti. **17** Xu künlərnə biridə xundək boldiki, u təlim bəriwətkanda, yenidə Pərisiyələr wə Təwrat əhliliri olturatti. Ular Galiliyə, Yəhudiyə əlkilirining hər kəysi yeza-kixlakliri wə Yerusalemdin kəlgənidi. Pərwədigarning kesəllərnə sakaytix küq-kudriti uningəja yar

boldi. **18** Xu pəyttə, mana birkanqə kixi zəmbilgə yatquzuloqan bir paləqni kətürüp kəldi. Ular uni uning aldioqə əkirixkə intilixti. **19** Birək adəmlərnin tolişikidin kesəlni əkirixkə amal tapalmay, ular əgzigə elip qikip, əgzidiki kahixlarni eqip, kesəlni öyning iqigə zəmbildə yatqan haldə halayikning otturisiqə, əysanin aldioqə qüxürdi. **20** U ularning ixənqini kərüp [paləqkə]: — Buradər, gunahlırinq kəqürüm kılindi! — dedi. **21** Təwrat ustazlıri bilən Pərisiylər kəngülliridə: — Bundaq kupurluk səzligən bu adəm kimdur?! Hudadin baxqə gunahlarıni kəqürələydioqan kim bar? — dəp oylaxti. **22** Birək əysa ularning kənglidə əyib izdəxlirini bilip yetip, jawabən: — Silər kənglünqlarda nemixkə əyib izdəysilər? **23** «Gunahlırinq kəqürüm kılindi!» deyix asanmu yaki «Ornungdin tur, mang!» deyixmu? **24** Əmma hazır silərnin İnsan'oolıning yər yüzidə gunahlarıni kəqürüm kılax hokukioqə igə ikənlikini bilixinglar üqün, — U paləq kesəlgə: — Sanga eytayki, ornungdin tur, ornungni yioqıxturup öyüggə kayt! — dəp buyrudi. **25** Həlikə adəm dərhal ularning aldidə ornidin dəs turup, əzi yatqan zəmbilni elip, Hudani uluqlıoqiniqə əyigə kaytti. **26** Həmməylənni dəhxətlik həyranlık basti; ular Hudani uluqlixip, kərquqkə qəmgən haldə: — Biz bügün tilsimat ixlarni kərdük! — deyixti. **27** Bu ixlardin keyin, u yoloqə qikip, Lawiy isimlik bir bajirni kərđi. U baj yioqıdioqan orunda olturatti. U uningoqə: — Manga əgəxkin! — dedi. **28** U ornidin turup, həmmi taxlap, uningoqə əgəxti. **29** Lawiy əyidə uningoqə katta bir ziyapət bərđi. Ular bilən zor bir top bajgirlar wə baxqılarmu xu yərdə həmdastihan boləjanidi. **30** Birək Pərisiylər wə ularning ekimidiki Təwrat ustazlıri oquduq xup uning muhlisliroqə: — Silər nemixkə bajgir wə gunahkarlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olturisilər?! — dəp aqrinixti. **31** Əysa ularoqə jawabən: — Saqlam adəmlər əməs, bəlki kesəl adəmlər tewipkə mohtajdur. **32** Mən həqqaniylarni əməs, bəlki gunahkarlarıni towioqə qakiroqili kəldim, — dedi. **33** Andin ular uningdin: — Nemixkə Yəhyaning muhlisli ri daim roza tutup dua-tilawət kılidu, Pərisiylərnin muhlisli rimi

xundaq kılidu, ləkin sening muhlisli ring yəp-iqipla yürıdioqu! — dəp soraxti. **34** U ularoqə: — Toyi boluwatqan yigit toyda toy mēhmanlıri bilən həmdastihan olturoqan qaoqda ularni roza tutkuzalamsilər? **35** Əmma xu künlər keliduki, yigit ularđin elip ketilidu, ular xu künlərdə roza tutidu. **36** U ularoqə bir təmsilmu kəltürdi: — Həqkim yengi kəngləktin yirtip, uni kona kəngləkkə yamak kılmaydu. Undaq kılsa, yengi kəngləknimu yirtqan bolidu, xundaqla yengidin aloqan yamakmu kona kəngləkkə mas kəlməydu. **37** Xuningdək, həqkim yengi xarabni kona tulumlaroqə kaqilimaydu. Undaq kılsa, yengi xarabning [kəpüxi bilən] tulumlar yerilidu-də, xarabmu təkülüp ketidu; tulumlarmu kərdin qikidu. **38** Xunga yengi xarab yengi tulumlaroqə kaqilnix kerək, xundaqta ikkilisi saqlinip qalidu. **39** Uning üstigə, həqkim kona xarabtin keyin yengisini iqixni halimaydu, qünki u: «Boldi, konisi yahxi!» dəydu.

6 İkkinqi «muqim xabat küni», u buoqdaylıqlardin otüp ketiwatatti. Uning muhlisli ri baxaqlarıni üzüwelip, alıqinida uwulap yəwatatatti. **2** Ləkin buni kərgən bəzi Pərisiylər ularoqə: — Silər nemixkə xabat küni Təwrat qəkləngən ixni kılisilər? — deyixti. **3** Əysa ularoqə jawabən: — Silər hətta Dawut [pəyoqəmbər] wə uning həmrəhlirining aq qaloqanda nemə kıləjanlıqini [muqəddəs yazmılardin] okumioqanmusilər? **4** Demək, u Hudaning əyigə kirip, [Hudaqə] ataloqan, [Təwrat] kahinlardin baxqə hərəkəndə adəmning yeyexi qəkləngən «təkdin nanlar»ni [sorap] elip yegən wə həmrəhlirioqimu bərgən — dəp jawab bərđi. **5** Ahirida u ularoqə: — İnsan'ooli xabat küningmu igisidur, — dedi. **6** Yənə bir xabat küni xundaq boldiki, u sinagogkə kirip təlim beriwatatti. Sinagogta ong qoli yigiləp kətkən bir adəm bar idi. **7** Əmdi Təwrat ustazlıri bilən Pərisiylər uning üstidin ərz kıləqudək birər ixni izdəp tapaylı dəp, uning xabat künimu kesəl saqaytıdioqan-saqaytmaydıoqanlıqini paylap yürüxətti. **8** Birək əysa ularning kənglidikini bilip, qoli yigiləp kətkən adəmgə: — Ornungdin tur, otturioqə qikkın! — dewidi, həlikə adəm ornidin

kopup xu yərdə turdi. **9** Andin Əysa ularoşa: **24** — Lekin həlinglaroşa way, əy baylar! — Silərdin sorap bakayqu, Təwratka uyoqun Qünki silər allıkaqan rahət-paraşitinglaroşa boloşini xabat küni yaxxilik kilişmu, yaki igə boldunglar! **25** Həlinglaroşa way, əy yamanlik kilişmu? Janni kutkuzuxmu yaki karni toyunoşanlar! Qünki silər aq qalisilər. janoşa zamin boluxmu? — dəp soridi. **10** Həlinglaroşa way, əy küliwatkanlar! Qünki həza Ətrapidikilərnin həmmisiyə nəzər saloşandin tutup yioşlaysilər. **26** Həmməylən siləni yaxxi keyin, u həliki adəmgə: — Qolungni uzat, — dedi. U xundək kiliş bilənla qoli əsligə bowilirimu [burunqi] sahta pəyoşəmbərlərgə kəltürülüp ikkinqi qolişə ohxax boldi. **11** Lekin xundək qiloşan». **27** — Birək mənə qulaş saloşan ular oşəşəptin həşini yokişip, Əysaşa kandaş silərgə xuni eytip qoyayki, düxmənilinglaroşa takəbil turux toşrisida məşlişətləxişə baxlidi. **12** Xu künlərdə xundək boldiki, u dua kilişka meşir-muəbbət kərsitinglar; silərgə əq taoşka qikəti wə u yərdə Hudaşa keqiqə dua boləşanlaroşa yaxxilik qilinglar. **28** Siləni kildi. **13** Tang atkanda, muhlişirini aldişə kəroşioşanlaroşa bəht tilənglar; silərgə yaman muamilidə boləşanlaroşimu dua qilinglar. **29** qakirip, ularning iqidin on ikkişlənni tallap, Birsi mənşinggə urşə, ikkinqi mənşingnimu ularni roşul dəp atidi. **14** Ular: Simon (Əysa uni tutup bər; birsi qapiningni eliwəlimən deşə, Petrus dəpmu atioşan) wə uning inisi Andiriyas; kənglikingnimu ayiməy bərgin. **30** Birsi şəndin Yəşup wə Yuəhənnə, Filip wə Bartoloməy, **15** birnəmə tiləşə, uningəşə bərgin. Birsi şəning Məttə wə Tomas, Alfəyning ooşli Yəşup wə birər nərsəngni elip kətsə, uni qəyturup millətpərwər dəp ataloşan Simon, **16** Yəşupning berixni sorimə. **31** Bəxqilərnin əzişinglaroşa ooşli Yəhəda wə keyin uningəşə satkənluk kandaş muamilə kilişini ümid kilsənglar, qiloşan Yəhəda İxkəriyotlar idi. **17** Əysə silərmi ularəşə xundək muamilə qilinglar. [roşulliri] bilən taoşdin qüxüp, bir tüzlənglikdə **32** Əgər silər əzişinglari yaxxi kərgənəlgilə turətti. Xu yərdə nuroşun muhlişiri həmdə meşir-muəbbət kərsətsənglar, undəkda pütkül Yəhədiyə əlkişidin wə Yərusəlemdin, silərdə nəmə xəpəət bolsun? Qünki həttə Tur wə Zidon xəhərlirigə qəraydişəşən dengiz gunəşkarlarmu əzini yaxxi kərgənəlgə boyidiki yurtlardin top-top kixilər yioşilixti. meşir-muəbbət kərsitidişə. **33** Əgər silər Ular uning təlimlirini əngləş wə kəşəllirigə əzişinglaroşa yaxxilik qiloşanlarəşə yaxxilik xipəlik izdəş üqün kəlgənidi. **18** Napək roşlardin kilsənglar, undəkda silərdə nəmə xəpəət azəblənoşanlarmu xipəlik tepixti. **19** Bu top-bolsun? Qünki həttə gunəşkarlarmu xundək top adəmlərnin həmmisi kolirini uningəşə kilidişə! **34** Əgər silər kərzni «qoşum qəyturup təşküziwəlixə intilətti; qünki küq-kudrət beridu» dəp oşlioşanlarəşə bərsənglar, undəkda uning wuşudidin qikiş ularning həmmisiyə silərdə nəmə xəpəət bolsun? Qünki həttə xipəlik beriwəttəti. **20** Xuning bilən u bəşini gunəşkarlarmu əynən qəyturup əlimiz dəp kətişüp muhlişirioşə qərap mundək dedi: bəşə gunəşkarlarəşə kərz beridişə! **35** Lekin — «Mubərek, əy yəksullar! Qünki Hudəning silər bəşənglar, düxməninglarəşimu meşir-pədişəhliki silərninکیدur. meşir-muəbbət kərsitinglar, yaxxilik qilinglar, əy həzir aq qəloşanlar! Qünki silər toluş bəşqiləroşa ətnə bəringlar wə «Ular bizgə toyunisilər. Mubərek, əy yioşlawətkənlər! Qünki bərnəmə qəyturidu» dəp oşlimənglar. Xu külişioşan bolisilər. **22** Kixilər İnsən'ooşlining qəşda, in'əminglar zor bolidu wə silər wəşidin silərdin nəprətləşə, siləni əşliridin Həmmidin Əliş Boləşuqining pərzəntliri qətkə kəkşə, silərgə təhmət-həkəret kilsə, bolisilər. Qünki u tuzkorlarəşə wə rəşillərgimə nəminglari rəşil dəp kəroşisə, silərgə mubərek! meşribənlək kilidu. **36** Ətənglar meşribənlə boləşinidək silərmi meşribənlə bolunglar. **37** — Qünki mənə, ərxə boləşan in'əminglar Bəşqilərnin üstidin həküm kiliş yürmənglar. zordur. Qünki ularning ətə-bowiliri [burunqi] Bolmishə, silər [Hudəning] həkümigə uqraşisilər. pəyoşəmbərlərgimə ohxax ixləri kiloşan. Bəşqiləri gunəşkə bəkitmənglar wə

silərnu gunahğa bekitilməysilər. Baxkılarnı
 38 Beringlar wə silərgimu berilidu — həтта
 qong əlqigüqə lik qingdap, silkip toldurulup
 üstidin texip qüxkidək dərijidə qoynunglaroşa
 təküp berilidu. Silər baxkılaroşa kandaq əlqəm
 bilən əlqəp bərsənglar, silərgimu xundak
 əlqəm bilən əlqəp berilidu. 39 Andin u ularoşa
 təmsil eytip mundaq dedi: — Qarioşu qarioşuni
 yetiləp mangalamdu? Undak kilsa, hər ikkisi
 orəkkə qüxüp kətməmdü? 40 Muhlis ustazidin
 üstün turmaydu; ləkin takamullaxturuloşini
 ustazioşa ohxax bolidu. 41 Əmdi nemə
 üqün buradiringning kəzidiki kilni kərüp,
 öz kəzüngdiki limni baykıyalımayşən?! 42
 Sən kandaqmu öz kəzüngdə turoşan limni
 kərməy turup buradiringoşa: «Kəni, kəzüngdiki
 kilni eliwetəy!» deyələysən?! Əy sahtipəz!
 Awwal əzüngning kəzidiki limni eliwet, andin
 enik kərüp, buradiringning kəzidiki kilni
 eliwetələysən. 43 Qünki heqkandaq yahxi dərəh
 yaman mewə bərməydu, heqkandaq yaman
 dərəhmu yahxi mewə bərməydu. 44 Hərşandaq
 dərəhni bərgən mewisidin pərş atkili bolidu.
 Qünki tikəndin ənjürni üzgili bolmas, yantaktin
 üzüm üzgili bolmas. 45 Yahxi adəm kəlbidiki
 yaxhilik həzinisidin yaxhilik qikiridu; rəzil
 adəm kəlbidiki rəzillik həzinisidin rəzillikni
 qikiridu. Qünki kəlb nemigə tolduruloşan
 bolsa, eoşizdin xu qikidu. 46 — Silər nemixşə
 meni «Rəb! Rəb!» dəysilər-yu, birak silərgə
 eytkənlirimoşa əməl kilməysilər? 47 Əmisə,
 mening aldimoşa kelip, səzlimni anglap əməl
 kiloşan hərşimning kimşə ohşioşanlikini silərgə
 kərsitip berəy. 48 U huddi qongşur kolap, ulini
 qoram taxning üstigə selip ey saloşan kixigə
 ohxaydu. Kəlkün kəlgəndə, su ekimi u eoşning
 üstigə zərb bilən uruloşini bilən, uni midir-sidir
 kiləlmidi, qünki u puhta selinoşan. 49 Ləkin
 səzlimni anglap turup, əməl kilməydioşan kixi
 bolsa, kuruk yərning üstigə ulsiz ey saloşan
 kixigə ohxaydu. [Kəlkün] ekimi xu eoşning
 üstigə uruluxi bilən u erülüp kətti; uning
 erülüxi intayin dəhxətlik boldi!

7 Əysə kəpşilikə bu səzləning həmmisini
 kilip boləşandin keyin, Kəpərnəşum xəşirigə

[kayta] kirdi. 2 U yərdə məlum bir yüzbexining
 ətiwarlik kuli eoşir kesəl bolup, səkratta yatattı.
 3 Yüzbexi Əysaning həwirini anglap, birnəqqə
 Yəhudiş akşakalını uning yenioşa berip, uning
 kelip kulini kutquzuxi üqün etünüxşə əwətti. 4
 Ular Əysaning aldioşa kəlgəndə uningə: — Bu
 ixni tiligüqi bolsa, tilikini ijabət kilixingizoşa
 həşikəşən ərzydioşan adəm. 5 Qünki u bizning
 [Yəhudiş] elimizni yahxi kəridu wə hətta
 biz üqün bir sinagogmu selip bərdi, — dəp
 jiddiy kıyapəttə etünüxti. 6 Əysə ular bilən
 Əysaning aldioşa birnəqqə dostini əwətip
 uningəşa mundaq degüzdi: — «Təşşir, əzlini
 awarə kilmisilə, əzlining toruşumning astioşa
 kelixlirigə ərziməymən. 7 Xungə əzünnimu
 silining aldilirioşa berixşə layik həşablimidim.
 Sili pəkət bir eoşiz səz kilip koşsilə, kulum
 şakişip ketidu. 8 Qünki mənmu baxşə birşining
 həkuşı astidiki adəmmən, kol astimdimu
 ləşkərlirim bar. Birigə bar desəm baridu, birigə
 u xu ixni kilidu». 9 Əysə bu gəpni anglap
 [yüzbexioşa] təəşşübləndi. U burulup kəynigə
 əgəşkən halayikşə: Dərwəşə, hətta İsrəildimu
 bundak zor ixənqni tapalmioşanidim! — dedi.
 10 Yüzbexi əwətkən kixilər kaytip barəşanda,
 kesəl boləşan kulning səllimaza şakəşoşanlikini
 kərdi. 11 Bu ixtin keyin u Nəin degən bir
 xəşərgə bərdi. Uning muhlisleri wə yənə top-
 top kixilər uningəşa əgixip mangdi. 12 U xəşər
 kəwukioşa yekınlaşşanda, manə kixilər jinazə
 kəşürüp qikişatkanidi. Əlgüqi anisining yəkkə-
 yeganə ooşli idi, uning üstigə anisi tul ayal idi.
 Xəşərdin qong bir top adəm ayaloşa həməşəş
 bolup qikşanidi. 13 Rəb uni kərüp, uningəşa
 iqini aşşritip: — Yioşlimioşin, — dedi. 14 Xuning
 bilən u etüp, tawutşə kolini təgküziwidi, tawut
 kəşürgənlər tohtidi. U: — Yigiti, şangə eytimən,
 oşoşan! — dedi. 15 Əlgüqi bolsa ruslinip tik
 olturdi wə gəp kilixşə baxlıdi. [Əysə] uni anioşa
 tapşurup bərdi. 16 Həmməşlənni kərkunq
 besip, ular Hudani uluşlap: — «Arimizdə uluş
 bir pəşəşəşəş turoşuzuldi!» wə «Hudə Əz
 həşkini yoklap kəldi!» — deyixti. 17 Uning
 tooşrisidiki bu həwər pütün Yəhudişə zemini
 wə əşratşiki rayonlarəşa tarkilip kətti. 18

Yəhyaning muhlisliri əmdi bu barlik ixlarning hawirini uningoga yetküzdi. Yəhya muhlisliridin ikkiylənni əzigə qakirip, **19** Ularni Əysaning aldiqə əwətip: «Kelixi mukərrər zat əzüngmu, yaki baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» yaki baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» dəp sorap kelixkə əwətti. **20** Ular Əysaning aldiqə berip: — Qəmüldürgüqi Yəhya bizni səndin: «Kelixi mukərrər zat əzüngmu, yaki baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» dəp sorap kelixkə yeningoga əwətti — dedi. **21** Dəl xu wəqəttə [Əysa] əqrək-silək wə kesəl-waba başkan wə yaman rohlar qaplaşkan nuroqun kixilənni sakaytti wə nuroqun karioqlarni kəridioqan kildi. **22** Xuning bilən u [Yəhyaning muhlislirioq]: — Silər kaytip berip, Yəhyaqə əz angliqan wə kərgənlioringlar tooqruluk həwər yetküzüp — «Korlar kərələydiqan wə tokurlar mangalaydiqan boldi, mahaw kesili boləqanlar sakaytildi, gaslar angliyalaydiqan boldi, əlgənlərmu tirildürüldi wə kəmbəqəllərgə hux həwər jakarlandi» — dəp eytinglar. **23** [Uningoga yənə]: «Məndin gumanlanmay putlixip kətmigən kixi bolsa bəhtliktru!» dəp koyunglar, — dedi. **24** Yəhyaning əlqiliri kətkəndin keyin, u top-top adəmlərgə Yəhya tooqruluk səz eqip: — «Silər [burun Yəhyani izdəp] qəlgə barəqininglarda, zadi nemini kərgili bardinglar? Xamalda yəlpünüp turoqan komuxnimu? **25** Yaki esil kiyim kiygən bir ərbabnimu? Mana, esil kiyimlənni kiygən, əyx-ixrət iqidə yaxaydiqanlar padixahlarınq ordiliridin tepiliduqul! **26** Əmdi silər nemə kərgili bardinglar? Bir pəyoqəmbərnimu? Durus, əmma mən xuni silərgə eytip koyayki, [bu bolsa] pəyoqəmbərdinmu üstün bir boləquqidur. **27** Qünki [mukəddəs yazmilardiki]: — «Mana, yüz aldingoga əlqimni əwətimən; U sening aldingda yolungni təyyarlaydu» — dəp yeziləqan səz mana dəl uning tooqrisida yeziləqandur. **28** Qünki mən silərgə xuni eytip koyayki, ayallardin tuquloqanlar arisida Yəhyadinmu uluqə yok; əmma Hudaning padixahlıqidiki əng kikiq boləqinimu uningdin uluq turidu **29** (əmdi [Yəhyani] angliqan pukralar, hətta bajgirlarmu Hudaning yolini tooqra dəp Yəhyaning qəmüldürüxi bilən qəmüldürülgənidi. **30** Lekin Pərisiylər wə

Təwratxunaslar Yəhyaning qəmüldürüxini qəbul kilmay, Hudaning əzlirogə boləqan məksət-iradisini qətkə qakқанidi). **31** Lekin bu zamanning kixilirini zadi kimlərgə ohxitay? Ular kimlərgə ohxaydu? **32** Ular huddi rəstə-bazarlarda olturuwelip, bir-birigə: «Biz silərgə sunay qelip bərsəkmu, ussul oynimidinglar», «Matəm pədisigə qelip bərsəkmu, yiqə-zar kilmidinglar» dəp [qakxaydiqan tuturuksiz] balilaroga ohxaydu. **33** Qünki Qəmüldürgüqi Yəhya kelip ziyapəttə olturmaytti, [xarab] iqməytti. Xuning bilən silər: «Uningoga jin qaplixiptu» deyixisilər. **34** İnsan'ooqli bolsa kelip həm yəydu həm iqidu wə mana silər: «Taza bir toymas wə məyhor ikən. U bajgirlar wə gunahkarlarınq dostidur» deyixisilər. **35** Lekin danalik bolsa əzining barlik pərzəntliri arkilik durus dəp tonulidu». **36** Pərisiylərdin biri uningdin əyümdə mehman bolsingiz dəp ətündi. Əmdi u Pərisiyninq əyigə kirip dastihanda olturdi. **37** Wə mana, u xəhərdə buzuk dəp tonuloqan bir ayal Əysaning bu Pərisiyninq əyidə dastihanda olturoqanlıqini anglap, aq kaxtexidin yasaloqan bir qutida murməkki elip kəldi. **38** U yiqliqan peti uning kəynidə, putiqə yekin turup, kəz yaxliri kiliq, putlirini həl kiliwətti; andin qaqiliri bilən uning putlirini ertip kurutti həm putlirini tohtimay səyüp, üstigə ətir sürdi. **39** Əmdi uni qakiroqan Pərisiy bu ixni kərup, iqidə: «Bu adəm rast pəyoqəmbər boləqan bolsa, əzigə tegiwatқан bu ayalning kim wə kandaq ikənlikini bilətti. Qünki u bir buzuk!» dəp oylidi. **40** Xuning bilən Əysa uningoga jawabən: — Simon, sanga dəydiqan bir gepim bar, — dedi. — Eyting, ustaz, — dedi Simon. **41** — Ikki adəm məlum bir kərz igisigə kərzdar ikən. Biri bəx yüz kümüx dinaroga, yənə biri bolsa əllik kümüx dinaroga kərzdar ikən. **42** Lekin hər ikkisining kərzni kayturoqili həqnərsisi bolmioqaqka, kərz igisi mehribanlik kiliq hər ikkisining kərzini kəqürüm kiptu. Seningqə, ularning kaysisi uni bəkrək səyidu? — dəp soridi Əysa. **43** Simon jawabən: — Meningqə, [kərz]i kəprək kəqürüm kiliqoqan kixi, — dedi. — Tooqra həküm kilding, — dedi Əysa. **44** Andin həliki ayaloga burulup, Simonoga: — Bu ayalni kərdüngmu? Mən əyüggə kirginim bilən, sən

putlirimni yuyuxka su bərmigəniding; lekin u köz yexi bilən putlirimni yudi wə qeqi bilən ertip qurutti. **45** Sən meni salam berip səymiding; lekin u mən kirkəndin tartip putlirimni səyüxtin tohtimidi. **46** Sən beximəjimu may sürkimigəniding; biraq u mening putliriməja murmakkini sürkəp koydi. **47** Xunga xuni sanga eytip koyayki, uning nuroqun gunahli ri kəqürüm kilindi. Qünki mana, uning kərsətkən meħir-muħəbbiti qongkur əməsmu? Əmma kəqürümi az boləjanlarning meħir-muħəbbətni kərsitiximu az bolidu, — dedi. **48** Andin u ayaləja: — Gunahli ring kəqürüm kilindi, — dedi. **49** Ular bilən həmdastihan olturojanlar kənglidə: «Kixilərnin gunahli rinimu kəqürüm kəloquqi bu adəm zadi kimdu?» deyixti. **50** Əysa həli ki ayaləja: — Etikading seni kutkuzdi; aman-hatirjəmlilik bilən kaytkin! — dedi.

8 Keyin, [Əysa] xu yurtlarni kezip, xəhər-mu-xəhər, yezimu-yeza Hudaning padixahli kining hux həwirini elan kilip jakarlidi; on ikkiylənmə uning bilən birgə bardı. **2** Uning bilən billə barəjanlardin yənə yaman rohlardin wə aəriq-silaklardin saqaytiləjan bəzi ayallarmu bar idi; ularning arisida əzidin yəttə jin həydəp qikiriləjan Məryəm (Magdallik dəp ataləjan), **3** Hərod [han]ning saray əojidari Huzaning ayali Yoanna, Suzanna wə baxka nuroqun ayallarmu bar idi. Bular əz mal-mülükliri bilən u [wə uning muhlisli rining] həjətliridin qikatti. **4** Qong bir top adəmlər yiojiləjanda, xundakla hərəkəsi xəhərlərdin kixilər uning yenioja kəlgəndə, u ularəja bir təmsil səzləp bərdi: **5** — «Uruk qaqkuqi uruk qaqkili [etizəja] qikiptu. Uruk qaqkənda, uruklardin bəziliri qiojir yol üstigə qüxüp, dəsəlip ketiptu wə asmandiki uqar-kanatlar kelip ularni yəp ketiptu. **6** Baxka bəziliri taxlik yərgə qüxüptu. Yərdə nəmlik bolmiojaqqa, ünüp qikkini bilən kurup ketiptu. **7** Baxka bəziliri tikənlərnin arisioja qüxüptu, tikənlər maysilar bilən təng əsüp maysilarni boəuwaptu. **8** Baxka bəziliri bolsa yaxhi tuprakka qüxüptu. Ügəndin keyin, yüz həssə həsul bəriptu». Bularni degəndin keyin u yukiri awaz bilən: — Angliəjadək kuliki barlar buni

anglisun! dəp towli di. **9** Keyin uning muhlisli ri uningdin: — Bu təmsilning mənsi nemə? — dəp soridi. **10** U ularəja mundaq dedi: — Hudaning padixahli kining sirlirini bilix silərgə nesip kilindi. Biraq bu ixlar qəlojan baxkilarəja təmsillər bilənla eytilidu. Məksiti xuki, «Ular qərisimu kərməydu, anglisimu qüxənməydu». **11** Əmdi təmsilning mənsi mundaq; — Uruk bolsa, Hudaning səz-kalamidur. **12** Qiojir yol boyidikilər bolsa muxular: Ular səz-kalamni angəlaydu; lekin İblis kelip, ularning ixinip kutkuzuluxining əldini elixi üqün ularning kəlbidiki səzni elip ketidu. **13** Taxlik yərgə qüxkən uruklar səz-kalamni angliəjan həman huxallik bilən qəbul kəlojanlarəja təmsil kilinəjan. Ular da yiltiz bolmiojaqqa, pəkət bir məhəl ixinip, andin sinək-müxküllük wakti kəlgəndə, [etikədtin] teyilip ketidu. **14** Tikənlikkə qüxkən uruklar bolsa xundak adəmlərnə kərsətkənkə, səzni angliəjan bolsimu, yoloja qikkəndin keyin bu panii həyattiki əndixilər, bayliklər wə həlawətlərnin əzikturuxli ri bilən boəjulup, uruk pixmay həsul bərməydu. **15** Lekin yaxhi tuprakka qeqiləjan uruklar bolsa — səz-kalamni angəlap, səmimiy wə yaxhi kəlbi bilən uni tutidəjanlarni kərsitidu; bundak adəmlər səwrqanlık bilən həsul bəri du. **16** Həqkim qiraəqni yekip koyup üstigə idixni kəmtürüp qoymas yaki kariwat astioja turoquzmas, bəlki qiraəqdanning üstigə koyidu; buning bilən əygə kirkənlər yoruklukni kəri du. **17** Qünki yoxurulojan həqkəndək ix axkarılanmay kəlməydu, wə həqkəndək məhpiy ix ayan bolmay, yoruklukka qikmay kəlməydu. **18** Xuning üqün, anglixinglərnin qəndək ikənlərikə kəngül koyunglar! Qünki kimdə bar bolsa, uningəja təhimu kəp bəri lidi; əmma kimdə yəq bolsa, hətta bar dəp həsəbliəjini mu uningdin məhrum kilinidu. **19** Əmdi uning anisi wə iniliri uning bilən kəri xkili kəl di. Lekin adəm nuroqun boləjaqqa, yenioja kələlmigənidi. **20** Xuning bilən birsi uningəja: — Aningiz wə iniliringiz siz bilən kəri ximiz dəp, sirta turidu, — dedi. **21** Lekin u jawəbən: — Mening anam wə aka-uka kəri ndaxlirim bolsa Hudaning səzini angəlap, uningəja əməl kəloquqilardur, dedi. **22** Wə xundək boldiki, xu künlərdin biri,

u muhlisliri bilən bir kemigə qūxūp, ularoʻja: jinlar qikʻkan hēlikī adəmnīng kiyim-keqəknī — Kəlning u kētiōja barayli, — dedi. Xuning kiyip, əs-hōxi jayida ḥalda Əysaning ayiōji bilən ular yoloja qikʻti. 23 Kemə ketiwatʻkanda u aldida olturojini kērdi; ular kōrkup ketix̄ti. uyquja kətkənidi. Kəlgə tuyuksiz kəra boran 36 Bu wəʻkəni kərgənlərmu jinlar qaplaʻxkan adəmnīng kandaʻ sakaytilojini kəpqiʻlikkə kelip, kemigə su toxup ketip, ular həwptə təswirləp bərdi. 37 Andin Gerasaliklarning kaldi. 24 Muhlislar kelip uni oyojitiʻ: — Ustaz, yurtidikilə wə ətrapidiki barliʻ kixilə uning ornidin turup, boranoja wə dawalojujan ularning arisidin ketixini ətūnūxti. Qūnki dolqunlaroja tənbiʻ bərdi; həmmisi tohtap, tinq dəḥxətlik kōrkunq ularni baskanidi. Xunga boldi. 25 U muhlislirioja kərap: — Ixəŋqinglar u kemigə qūxūp, kaytix̄ka yol aldi. 38 Əmma nəgə kətti? — dedi. Ular həmə kōrkuxup, həmə jinlar əzidin qikip kətkən hēlikī adəmə uningōja, bəkmə həyran bolup, bir-birigə: — Bu adəmə Mən sən bilən billə ketəy, — dəp yalwurdī. zadi kimdu, buyruk kilsa, hətta xamallar wə Lekin u uni yoloja selip: 39 — Əyūŋgə kaytip dolqunlarmu uningōja boysunidikən-həl! — berip, Hudaning sanga xunqə qong ixlarni kilip dəp ketix̄ti. 26 Xuning bilən ular Galiliyening bərgənlikini yətküzgin, — dedi. U adəmə kaytip udulidiki Gerasaliklarning yurtioja yetip bardi. berip, pūtkūl xəhərnī arilap, Əysaning əzigə 27 U kirojaʻkka qikʻxi bilənla, uzundin beri xunqə qong ixlarni kilip bərgənlikini elan kildi. jinlar qaplaʻxkan, xəhərdin kəlgən məlum adəmə 40 Əysa kaytip kəlginidə, xundaʻ boldiki, halayik uning aldioja kəldi. Bu adəmə kiyim kiyməy, hēq uni huxallik bilən kərxī elix̄ti; qūnki həmməylən əyda turmay, gərlər arisida yaxaytti. uning kaytip kelixini kūtūp turatti. 41 Wə mana, 28 Lekin bir kixi, sinagogni qongi bolojan Yairus u Əysani kəripla warkirap, uning ayiojioja isimlik kiximu Əysaning aldioja kelip ayiojioja yikilip kəttik awaz bilən: — Həmmidin Aliy əzini etip, uning əyigə berixini ətūndi. 42 Qūnki Hudaning Ooʻli Əysa, sening mən bilən nemə uning on ikki yaxliʻ yalojuʻ kizi səkratta idi. karing! Səndin ətūnimənki, meni kiyinima! — Əysa u yərgə barojinida, top-top kixilə uning dəp towlap kətti. 29 Qūnki Əysa napak roḥning ətrapioja ziq olixip uni kistixatti. 43 Arisida hun uningdin qikixini buyruwatatti (qūnki jin təwrx̄ kesiliga giriptar bolojinioja on ikki yil nurojun kətim uni tutuwalojanidi; u qaojlarda bolojan bir ayal bar idi; u bar-yokini tewiplaroja kixilə uning put-kollirini kixən-zənjirlər həjləp tūgətkən bolsimu, hēqkaysisidin xipa bilən baolap uni kəmap kəyojan bolsimu, u tapmiojanikən. 44 U [Əysaning] arʻisidin kelip, zənjirlərnī üzūp kəqip qikʻkan wə jin təripidin uning tonining pexini siliwidi, xuan hun qəl-bayawanlaroja həydiwetilgənidi). 30 Əysa tohtidi. 45 Əysa: — Manga kōl təgküzgən kim? bu adəmdin: — Isming nemə? — dəp soriwidi, — dəp soridi. Həmməylən inkar kilojanda, u: — Ismim «Koxun», — dedi. Qūnki nurojun Petrusmu wə uning bilən bolojanlarmu: — jinlar uning iqigə kirip qaplixiwalojanidi. 31 Ustaz, halayik top-top bolup tət ətrapingni 32 Əmdī ular Əysadin əzlrini tegi yok ḥəngōja olixip, seni kistixiwatʻkan yərdə, sən «Manga kətküzməslīkni ətūnūp yalwurdī. (Abyssos g12) 32 Xu yərdə taoj baorida qong bir top tongguz təgkən kim?», dəp sorayənoju? — dedi. 46 padisi ozukliniwatatti. Jinlar Əysaoja yalwurup, Lekin Əysa: — Yak! Birsī manga təgdi; qūnki tongguzlarning tenigə kirixkə ijazət berixini wujudumdin kudrətning qikip ketiwatʻkinini ətūndi. U ularoja ijazət bərdi. 33 Jinlar xu səzdim, — dedi. 47 Hēlikī ayal əzining yoxurup adəmdin qikip, tongguzlarning tenigə kiriwaldi; kəlaləmaydiojanlikini bilip, titrigən ḥalda uning xuning bilən pūtkūl tongguz padisi tik yardin aldioja yikildi wə kəpqiʻlik aldida əzining nemə etilip qūxūp, kəlgə oʻrək boldi. 34 Tongguzlarni səwəbtin Əysaoja kōl təgküzgənlikini, xundaʻkla bakʻquqilarmu bu wəʻkəni kəriup u yərdin xuan kandaʻ sakayojanlikini eytti. 48 Əysa kəqip, xəhər-yezilarda bu həwərnī tarkatti. 35 uningōja: — Yürəklik bol, kizim, ixəŋqing seni Halayik zadi nemə ix bolojanlikini kərgili qikʻti; sakaytti! Aman-hatirjəmlīk bilən mangojin! — dedi. 49 U səz kiliwatʻkanda, sinagog qongining

öyidin qikқан biräylän kelip sinagog qongioqa: degän xähärdiki hilwät bir yärgä kälди. **11** — Kizingiz jan üzdi. Әmdi ustazni kayitmioqin, Birak halayik buningdin hawär tepip uningöja — dedi. **50** Lekin Әysa buni anglap uningöja: әgixip kälди. U ularni қarxi elip, ularöja — Қorқmioqin! Pәkәt ixәнqtә bol, u saқiyip Hudaning padixahlıki tooqrisida sözlidi wә ketidu, — dedi. **51** U öygә baroqanda Petrus, Yuhanna, Yaqup wә kizning ata-anisidin baxқа degәndә, on ikkiylän uning aldioja kelip heqkimning ezi bilән billә öygә kirixigә ruhsät uningöja: — Halayikni yoloja salsang, ular kilmidi. **52** U yärdikilär hәmmisi kizöja matәм әtraptiki yeza-kixlaklaröja wә etizlaröja berip tutup yioja-zar kәtürüwatatti. Lekin u: — Boldi, қonojudәk jaylar wә ozuk-tülük tapsun; qünki yioqlimanglar! Qünki kiz өlmidi, pәkәt uhlap muxu yär qөllük ikән, — dedi. **13** Lekin u ularöja: qaptu! — dedi. **53** Ular bolsa kizning allikaqan — Ularöja ezünglar ozuk beringlar, — dedi. — jan üzdi dәp bilgәqkә, uni мәshirә kildi. **54** Bizdә pәkәt bәx nan bilән ikki beliktin baxқа Lekin u ularni qikiriwetip, kizning қolidin nәrsә yok. Bu barlık hәlkкә ozuk-tülük setiwelip tartip: — Balam, ornungdin tur, — dәp qaqirdi. kelәmduk?! — deyixti ular. **14** Qünki xu yәrdә **55** [Kizning] rohi қaytip kelip, u dәрһal ornidin yioqilojan әrlärningla sani bәx mingqә idi. U turdi. U kizöja yegüdәk birnemә berixni eytti. muhlislaröja: — Halayikni әlliktin-әlliktin bөлüp **56** Kizning ata-anisi intayin һayran kelixti. olturoquzunglar, — dedi. **15** Ular uning deginiqә Lekin u ularöja bu ixni heqkimgә eytmaslıkni kiliп һәmmәylәnni olturoquzdi. **16** Әysa bәx nan tapilidi. bilән ikki belikni қolioja elip, asmanöja қarap [Hudaöja] tәxәkkür eytip bularni bәrikәtlidi.

9 Әysa on ikkiylәnni qakirip, ularöja barlık jinlarni һaydiwetix wә kesәllәrni saқaytixқа Andin ularni Hudaning kudrät wә һokuқ bәrdi. **2** Andin ularni Hudaning padixahlıqini jar қilix wә kesәllәrni saқaytixқа padixahlıqini jar қilix wә kesәllәrni saқaytixқа әwәtti. **3** U ularöja: — Silär sәpär üqün heq nәrsә almanglar, nә һasa, nә hurjun, nә nan, nә pul eliwalmanglar; birәр artuқ yәktәkmu eliwalmanglar. **4** Wә қaysi öygә [қobul қiliniп] kirsәnglar, u yurttin kәtküqә xu öydә turunglar. **5** Әmdi қaysi yәrdiki kixilär silәrni қobul kilmisa, u xähärdin qikқininglarda ularöja agah-guwaһ bolsun üqün ayioqinglardiki topinimu kekiwetinglar! — dedi. **6** Muhlislar yoloja qikip, yeza-kixlaklarni arilap hux hәwәrni elan қilip, һәmmә yәrdә kesәllәrni saқaytti. **7** Әmdi Herod һakim uning barlık қilojanliridin hәwәр tepip, қaymuқup kaldi. Qünki bәzilär: «Mana Yәһya өlümdin tiriliptu!» desә, **8** yәнә bәzilär: «Ilyas pәyoqәmbär [қayta] pәyda boldi» wә yәнә baxқilar: «Қәdimki pәyoqәmbәrlәrdin biri қaytidin tiriliptu!» дәytti. **9** Herod: «Mән Yәһyaning kallisini aldurojanidim, әmdi mән muxu gepini anglawatқан zat zadi kimdu?» — dedi. Xuning bilән u uni kәrүx pursitini izdidi. **10** Rosullar bolsa қaytip kelip, өzlirining қilojan ixlirining hәmmisini Әysaöja мәlum kildi. U ularni elip, hupiyәнә һalda Bәyt-Saida Andin ularni oxtup, halayikқа sunup berix üqün muhlisliroiöja bәrdi. **17** Hәmmәylән yәp toyundi. Andin xulardin exip қalojan parқilirini on ikki sewәtkә yioqip қaqilidi. **18** Wә xundaқ boldiki, u өzi yaloquz dua қiliwatқanda, muhlisleri yenida turatti. U ulardin: — Halayik meni kim дәydu? — dәp soridi. **19** Ular jawabән: — Bәzilär seni Qөmүldürgüqi Yәһya, bәzilär Ilyas [pәyoqәmbär], wә yәнә bәzilär қәdimki pәyoqәmbәrlәrdin biri tiriliptu дәydu, — dedi. **20** U ulardin: — Silärqu? Silär meni kim dәp bilisilär? — dәp soridi. Petrus jawab berip: — Sән Hudaning Mәsiһidursән, — dedi. **21** U ularöja қattıq jekilәp, bu ixni heqkimgә tinmanglar, dәp tapilidi. **22** — Qünki Insan'oolining nuroqun azab-oқubät tartixi, ақsaқallar, bax қahınlar wә Tәwrat ustazliri tәripidin qәtkә keқilixi, өltürölүxi wә üq күndin keyin tirildürölүxi muқәrrәр, — dedi. **23** Andin u ularning hәmmisigә mundaқ dedi: — Kimdәkim manga әgixixni niyät қilsa, өzidin keqip, һәр күni өzining krestini kәtürүp manga әgәxsun! **24** Qünki kimdәkim өz һayatini қutқuzimән дәydikән, qoқum uningdin мәһrum bolidu, lekin mән üqün өz һayatidin мәһrum болоjan kixi һayatini қutқuzidu. **25** Qünki bir adәм pütün dunyaöja igә bolup, өzini һalak қilsa yaki өzidin

məhrum qalsa, buning nemə paydisi bolsun?! 26 Qünki kimdəkim məndin wə mening səzlirimdin nomus qılsa, İnsan'ooqli əzining xan-xəripi iqidə, uning Atisinin wə muqəddəs pərixtilərnin xan-xəripi iqidə qayıtp kəlgində uningdinmu nomus kılıdu. 27 Ləkin mən dərhəqikət silərgə xuni eytip qoyayki, bu yərdə turoqanlarning arisidin olümning təmini tetixtin burun jəzmən Hudaning padixahlığını kəridioqanlar bardur. 28 Bu səzlərdin təhminən səkkiz kün keyin xundak boldiki, u Petrus, Yuhanna wə Yakupni elip, dua kiliş üqün bir təoşka qıkti. 29 U dua kiliwatqinida, uning yüzining kiyapiti əzgərdi wə kiyimliri ap'aş bolup qakmaqək qaknidi. 30 Wə mana, ikki adəm pəyda bolup uning bilən səzlixixiwatqanidi; ular Musa wə İlyas [pəyoşəmbərlər] idi. 31 Ular parlak jula iqidə ayan bolup, uning bilən Yerusalemda ada kiliديوqan «dunyadin otüp ketix»i toşrisida səhbətləxti. 32 Əmđi Petrus wə uning həmrəhlirini heli ügidək bəşkanidi; ləkin ularning uyqusi toluk eqiloşanda ular uning xan-xəripi wə uning bilən billə turoşan ikki adəmzatni kərđi. 33 Wə xundak boldiki, bu ikkisi Əysadin ayriliwatqanda, Petrus əzining nemini dəwatqanlığını bilmigən həlda Əysaşa: — Ustaz, bu yərdə boləşinimiz intayin yahxi boldi! Birini sanga, birini Musaşa, yənə birini İlyasə atap bu yərgə üq kəpə yasayli, — dēđi. 34 Ləkin u bu gəplərnə kiliwatqanda, bir parqə bulut pəyda bolup ularni qapliwalđi; ular bulut iqiğə kirip qəloşinida qərxuxup kətti. 35 Buluttin tuyuksiz bir awaz anglinip: — Bu Mening səyümlük Oşlumdur. Uningoşa kulak selinglar! — dēđi. 36 Awaz anglanoşandin keyin, qarisa, Əysa əzi yaloşuz qəloşanidi. Ular süküt kiliş kelişti wə xu künlərdə əzliri kərgən ixlərdin həqəqaysisini həqkingə eytmidi. 37 Ətisi, ular təoşdin qüxkən wəqtida, zor bir top kixilə uni qarxi alđi. 38 Mana, toşning arisidin birəylən warkirap: — Ustaz, otünüp qəlay, oşluməşa iqingni əqritip qarap qəyoşaysən! Qünki u mening birlə balam idi. 39 Mana, uni daim bir roş tutuwelip, u əziqila warkirap-jarkirap ketidoşan bolup qəldi; u uning bədinini tartixturup, əoşzidin aq kəpük kəltürüwetidu. [Jin] uni daim degüdək kiynap, uningəşa həq aram bərməydu.

40 Mən muhlisliringizdin roşni həydiwetixni otünüwidim, biraş ular undak kılalmidi, — dēđi. 41 Əysa jawabən: — Əy etiqədsiz wə tətür dəwr, silə bilən qəanoşiqə turup, silərgə səwr kilaş? — Oşlungni alđimoşa elip kəlgin — dēđi. 42 Bala tēhi yolda keliwatqanda, jin uni yikitiş, pütün bədinini tartixturdi. Əysa napak roşka tənbiş berip, balini saşaytti wə uni atisoşa kayturup bərđi. 43 Həmməylən Hudaning xəşəplik küq-qudritigə kın-kinioşa patmay təəşşüpləndi. Həmmisi Əysaning kילוanlirioşa həyran kelişip turoşanda, u muhlislirioşa mundaş eytti: 44 — Bu səzlərnə kulaklıringlarəşa obdan singdürüp qəyunglar. Qünki İnsan'ooqli pat arida [satqunluktin] insanlarning kəlioşa tapxurup berilidu, — dēđi. 45 Biraş ular bu səzni qüxinəlmidi. Buning mənisi ular qüxinip yətmisun üqün uların yoxuruloşanidi. Ular uningdin bu səz toşruluk soraxkimu petinalmidi. 46 Əmđi muhlislar arisida uların kimning əng uluş bolidoşanlığı toşruluk talax-tartix pəyda boldi. 47 Əmma Əysa ularning kənglidiki oyların kərup yetip, kişik bir balini elip yenida turoşuzup, 48 ularəşa: — Kim mening namimda bu kişik balini qəbul kışla, meni qəbul kילוan bolidu wə kim meni qəbul kışla, meni əwətküqini qəbul kילוan bolidu. Aranglarda əzini əng təwən tutqini bolsa uluş bolidu, — dēđi. 49 Yuhanna jawabən uningəşa: — Ustaz, səning naming bilən jinlarni həydəwatqan birsini kərdük. Ləkin u biz bilən birgə sanga əgəxmigənlikə tüşəylidin, uni toştuk, — dēđi. 50 Ləkin Əysa uningəşa: — Uni toşmanglar. Qünki kim silərgə qarxi turmisa silərnə kəlioşanlardındur, — dēđi. 51 Wə xundak boldiki, uning asmanəşa elip ketilidoşan künlirining toşuxioşa az qəloşanda, u kət'iylik bilən yüzini Yerusaleməşa bərixka qaratti. 52 [Xuning üqün] u aldin əlqilərnə əwətti. Ular yoloşa kikiş, uning kelişigə təyيارlik kiliş üqün Samariyə əlkisidiki bir yezioşa kirdi. 53 Biraş u yüzini Yerusaleməşa qarətkanlığı tüşəylidin yezidikilə Əysani qəbul kilmidi. 54 Uning muhlisliridin Yakup bilən Yuhanna bu ixni kərup: — İ Rəb, ularni keydürüp yəkitix üqün İlyas pəyoşəmbərdək asmandin ot yəoşixini qikişiximizni halamsən? — dēđi. 55 Ləkin u

burulup ularni əyibləp: «Silər kəndə rohtin boləlanlıqlarını bilməydikənsilər» — dedi. 56 Andin ular bəxkə bir yezioğa ətüp kətti. 57 Wə xundək boldiki, ular yolda ketiwatqanda, birsi uningə: — I Rəb, sən kəyərgə barma, mən sanga əgixip mangimən, — dedi. 58 Əysa uningə: — Tülkiləning əngkürliri, asmandiki kuxlarning uwiliri bar. Birək İnsan'oolining bəxini kəyoqudək yerimu yok, — dedi. 59 U yənə bəxkə birsigə: — Manga əgəxkin! — dedi. Ləkin u: — Rəb, awwal bərip atamni yərlikkə kəyoqili ijasət bərgəysən, — dedi. 60 Ləkin Əysa uningə — Əlüklər əz əlüklirini kəmsun! Birək sən bolsang, bərip Hudaning padixahlığını jakarlioqin, — dedi. 61 Yənə birsi: — Əy Rəb, mən sanga əgiximən, ləkin awwal əyümgə bərip, əydikilirim bilən hoxliximioğa ijasət bərgəysən, — dedi. 62 — Kim kəlida kəoxning tutkuqini tutup turup kəynigə kərisa, u Hudaning padixahlığıqə layik əməstur, — dedi.

10 Bu ixlərdin keyin, Rəb muhlislərdin yənə yətmixini təyinləp, əzi bərməkqi boləlan bərlək xəhər-yeziləroğa ikki-ikkidin əzidin burun əwətti. 2 U ularoğa mundaq tapilidi: — Yioqilidiəlan həsul dərwəkə kəp, ləkin həsulni yioqkuqi ixləmqilər əz ikən. Xunga həsul İgisidin kəprək ixləmqilərnə Əz həsulungni yiojixkə əwətkəysən, dəp tilənglar. 3 Menginglar! Mən kəzilərnə bərilərnəng arisioğa əwətkəndək silərnə əwətimən. 4 Həmyan, hurjun wə kəxlər almənglar; yolda kixilər bilən saləmlixixkə [tohtimənglar]. 5 Kəysi əygə kirsənglar, əldi bilən: «Muxu əydikilərgə arəmlək boləy!» dənglar. 6 U əydə «arəmlək igisi» bolsa, tiligən arəmləkiənglar xu əygə kənidu; əgər bolmisa, u arəmlək əzüngləroğa yanidu. 7 Andin qüxkən əydə turup yətkəlmənglar, xu əydikilərnəng bərginini yəp-iqinglar, qünki ixləmqi əz ix həkkinə elixkə həkklitür. U əydin bu əygə yətkilip yürmənglar. 8 Silər kəysi xəhərgə kirsənglar, ular silərnə kəbul kilsə, ular əldingləroğa nemə kəysə xuni yənglar. 9 U yərdiki kəsəllərnə sakəytip, ularoğa: «Hudaning padixahlığı silərgə yəkinlaxti!» dənglar. 10 Birək silər kəysi xəhərgə kirsənglar, ular silərnə kəbul kilmisa, ularning rəstə-

kəqiliriəğa qikip kəpəqilikkə: 11 «Silərgə əgəh bolsun üqün həttə xəhiringlarning ayioqimizioğa qəpləxkən topisinimu kəkip qüxürüwetimiz! Həlbuki, xuni bilip kəyunglarki, Hudaning padixahlığı silərgə [rasttinla] yəkinlaxti!» — dənglar. 12 Mən silərgə eytip kəyayki, xu kuni həttə Sodom xəhəridikilərnəng kəridioqini bu xəhərdikilərnəngkidin yənik bolidu. 13 Həlingləroğa way, əy kərazinliklər! Həlingləroğa way, əy Bəyt-Saidəliklər! Qünki silərdə kərsitilgən məjizilər Tur wə Zidon xəhərliridə kərsitilgən bolsa, u yərlərdikilər həli burunla bəzgə yəginip, külgə milinip towa kəloəlan bolətti. 14 Kiyəmət künidə Tur wə Zidondikilərnəng kəridioqini silərnəngkidin yənik bolidu. 15 Əy ərxkə kətürülgən Kəpərnəhumluklar! Silər təhtisəroğa qüxürüsilərlər! (Hadəs 986) 16 [U muhlisliriəğa yənə]: — Kimdəkim silərnə tingxisə, menimu tingxiəlan bolidu; kimdəkim silərnə qətkə kəksə, menimu qətkə kəkkən bolidu; kim meni qətkə kəkkən bolsa, meni əwətküqinimu qətkə kəkkən bolidu, — dedi. 17 Yətmix muhlis huxal-hurəmlək iqidə kəytip kəlip: — I Rəb! Həttə jinlərmə sənəng bilən bizgə boysunidikən! — dəp məlum kildi. 18 U ularoğa: — Mən Xəytənnəng asmandin qəkməktək qüxüp kətkənlikini kərgənmən. 19 Məna, mən silərgə yilan-qayanlərnə dəssəp yanjixkə wə düxmənnəng bərlək küq-küdritinə bəsip taxlaxkə həkuk bərdim. Həqkəqan həqkəndək nərsə silərgə zərər yətküzəlməydu. 20 Ləkin silər rəhlərnəng silərgə boysunəlanlıkə tüpəylidin xadlanmənglar, bəlkə nāmēnglarning ərxlərdə pütülgənlikə tüpəylidin xadlinənglar, — dedi. 21 Xu wəqittə, Əysa rəhta huxəllinip mundaq dedi: «Asmən-zəmin İgisi i Ata! Sən bu həkikətlərnə danixmən wə əkilliklərdin yoxurup, səbiy baliləroğa axkariləlanlıkəng üqün sənə mədhəyiləymən! Bərhək, i Ata, nəziringdə bundək kəlix rawa idi. 22 Həmmə mənə Atədin bəxkə həqkim bilməydu, wə Atinēngmu kimlikini Ooqul wə Ooqul axkariləxni layik kərgən kixilərdin bəxkə həqkim bilməydu». 23 Andin u muhlisliriəğa burulup, ularoğa əstioqina: Silər kəruəwatkan ixlərnə kərgən kəzlər nəkədər bəhtlikür! 24 Qünki mən silərgə xuni eytip

koyayki, nuroqun pəyoqəmbərlər və padixahlar silər kərgən ixlarni kəruşkə intizar boləqini bilən ularni kərmigən; və silər anglawatkan ixlarni anglaxkə intizar boləqini bilən, ularni anglap baqmioqan, — dedi. **25** Wə mana, Təwrat ustazliridin biri ornidin turup Əysani sinimakqi bolup: — Ustaz, mənggülik həyatka waris bolmaq üçün nemə ixni kilixim kərək? — dəp soridi. (aiōnios g166) **26** U jawabən: — Təwrat kanunida nemə pütülgən? Buningə əzüng kəndək kərayəsən? — dedi. **27** Həlikə kixi jawabən: — «Pərwərdigar Hudayingni pütün kəlbəng, pütün jəning, pütün küqəng və pütün zəhning bilən səygin»; və «Qoxnangni əzüngni səyğəndək səy» — dedi. **28** Əysa uningə: — Toqra jawab bərding. Mana xundək kilsang həyat bolisən, — dedi. **29** Ləkin əzini həkkəniy dəp ispatlimakqi bolup, Əysadin yənə sorap: — Əmdi «Məning qoxnam» kimdur? — dedi. **30** Əysa jawabən mundaq dedi: — Bir adəm Yerusalemdin Yeriho xəhriğə qüxüwetip, yolda kəraqqilarning qəlioqə qüxüp kaqtu. Kəraqqilar uning kiyim-keqəklirini salduruwelip, uni yarilandurup, qala əlük həl də taxlap ketiptu. **31** Wə xundək boldiki, məlum bir kaħin xu yoldin qüxüwetip, həlikə adəmnə kəruip, yolning u qeti bilən mēngip ətup ketiptu. **32** Xuningdək bir Lawiylik [roħəniy] bu yərgə kəlgəndə, yenioqə kelip kərap koyup, yolning u qeti bilən mēngip ətup ketiptu. **33** Ləkin səpərdə boləqan bir Samariyəlik həlikə adəmnəng yenioqə kəlgəndə, uni kəruip əl əqrətiptu. **34** Wə aldioqə berip, jarəhətəliyə may və xarəb kuyup, tēngip koyuptu. Andin uni əz ulioqə mindürüp, bir sarayəqə əlip berip, u yərdə həlidin həwər aptu. **35** Ətisi yoləqə qikkəndə, ikki kümüx dinarni əlip saraywəngə berip: «Uningə kərap koyung, buningdin artuq qikim bolsa, kəytiximda sizgə tələymən» dəptu. **36** [Əmdi Əysa həlikə ustazdin]: — Səningə, bu üq adəm iqidə kəysisi kəraqqilarning qəlioqə qüxkən həlikə kixigə [həkkəkiy] qəxna boləqan? — dəp soridi. **37** — Uningəqə məhribanlik kərsətkən kixi, — dəp jawab bərdi u. Əysa uningə: — Undək bolsa, sən həm berip xuningə ohxax kiləqin, — dedi. **38** Wə xundək boldiki, u [muhlisli bilən billə] yolda ketiwetip, məlum

bir yezioqə kirdi. U yərdə Marta isimlik bir ayal uni əyigə qəkirip məhman kildi. **39** Martaning Məryəm isimlik bir singlisi bar idi. U Əysaning ayioqə aldidə olturup, uning səz-kalamini tingxiwatatti. **40** Əmdi məhmanlarni kütüx ixlirining kəplükidin kəngli bəlünüp kətkən Marta Əysaning aldioqə kelip: — I Rəb, singlimning meni məhman kütəli yəloquz taxlap koyəqinioqə kəring bolmamdu? Uni mənə yardəmləxixkə buyruəqin! — dedi. **41** Ləkin Əysa uningəqə jawabən: — Əy Marta, Marta, sən kəp ixlarning qəmini yəp awarə bolup yürüwətisən. **42** Biraq birlə ix zərürdur; və Məryəm xuningdin əzigə nəsivə bolidioqan yəhxi ülüxni tallidi; bu hərgiz uningdin tartiwəlinmaydu — dedi.

11 Əmdi xundək boldiki, u bir yərdə dua kiliwatatti; dua ayaqlaxkəndə, muhlisli ridin biri uningdin: — I Rəb, Yəhəy əz muhlisli rioqə əgətkinidək, sənmu bizgə dua kili xni əgətsəng, — dedi. **2** U ularəqə mundaq dedi: — Dua kiləqin glərdə, mundaq dənglər: «I Ata, Səning nəming məkəddəs dəp uluqlanəy. Səning padixahlikəng kəlgəy. **3** Hər künlük nənənimizni bizgə hər küni bərgəysən. **4** Bizgə kərdəz boləqan hər kimni kəqürginimizdək, Sənmu gunəhlirimizni kəqürgəysən. Bizni əzdurulu xlarəqə uqrətkuzmioqəysən». **5** U səzini [dəwam kilip] ularəqə mundaq dedi: — Silərnəng iqlərdin biringlərnəng bir dosti bolup, yerim kəqidə uning kəxiəqə berip: Əy dostum, mənə üq nən ətnə bərgin; **6** qünki mənə səpərdin bir dostum kəldi və uning aldioqə koyəqudək bir nərsəm kəlməptu, də sə, **7** u əyining iqidə turup: «Meni awarə kilməqin, ixik təkaklik, balılar orunda yənəmdə yatidu. Səngə əlip bərixkə kəpəlməymən», dəyixi məkəkin. **8** Silərgə xuni əytimənkə, gərqə u uning dosti bolux süpiti bilən bərixkə ornidin turmisimu, uning hijil bolmay kəyta-kəyta yəlwuruxi bilən u qəqum ornidin turup, kəngə lazim bolsa uningəqə bəridu. **9** Xuning üçün mən silərgə əytəyki, tilənglər, silərgə ətə kilinidu; izdənglər, təpəsilər. Ixikni qəkinglər, əqilidu. **10** Qünki hər bir tiligüqi tiliginigə erixidu; izdigüqi izdiginini təpidu; ixikni qəkküqilərgə ixik əqilidu. **11** Arənglərdə ətə boləquqilər əz əqlə nən tələp kilsə, uningəqə

tax beridioqanlar barmu?! Yaki belik t   p k  lsa, yilan beridioqanlar barmu? 12 Tuhum t   p k  lsa, qayan beridioqanlar barmu? 13   mdi silər rəzil turup   z p  r  ntliringlaro  a yaxhi iltipatlarni berixni bilgən y  rd  ,   rxtiki Ata   zidin tilig  nl  rg   Muk  dd  s Rohni tehimu ata kilmasmu? 14   mdi u bir kixidin «ad  mni gaqa kilouqi» jinni h  ydiw  tk  nd  , xundək boldiki, jin uningdin qikkənda, gaqa zuwan  a k  ldi. Halayik buning  a intayin h  yran boluxti. 15 Bir  k ular  din bəziliri: «U jinlarni jinlarning əmiri bolo  an B   lz  bul  a tayinip h  ydiwetidu» — dedi. 16 W   bax  a bəzilər uni sinax məksitidə uning  din bizg   asmandin bir me  jizilik alamət kərsətsəng, d  p t   p kil  li turdi. 17 Lekin u ularning nem   oylawat  kanlikini bilip ular  a munda  k dedi: —   z iqidin bəlünüp   zara sokux  kan h  rkanda  k padixahlik wəyran bolidu; w   h  rkanda  k ail     z iqidin b  l  n  p   zara sokuxsa zawallik  a y  z tutidu. 18 Xuning  a ohxax,   g  r Xaytan   z-  zig   karxi qikk  n bolsa, unda  kta, uning padixahlik  i kanda  kmu put tir  p turalisun? Q  nki sil  r meni, «Jinlarni B   lz  bul  a tayinip h  y  d  ydik  n» d  ysil  r. 19   g  r m  n jinlarni B   lzibul  a tayinip kooqlisam, sil  rning p  r  ntliringlar kimg   tayinip jinlarni kooqlaydu?! Xunga ular silər tooqrul  k h  k  m qikarsun! 20 Lekin mən Hudaning barmiki bilən jinlarni kooqlisam, unda  kta Hudaning padixahlik  i   st  nglar  a q  x  p namayan bolo  an bolidu. 21 Tol  k korallano  an k  qt  ngg  r   z   yini koo  dap turo  anda, uning mal-mülki aman kalidu; 22 lekin uning  din k  qt  ngg  r biri uning üstıgə hujum kilip uni y  ngs  , uning tayan  an korallirini tartiwalidu w   mal-m  l  klirini olja kilip   zidikil  rg   təksim kilip beridu. 23 Mən t  r  pt   turmioqanlar manga karxi turo  quidur. Mən tərəpkə [adəmlərni] yio  mioquilar bolsa tozutuw  tk  qidur. 24 Napak roh   birawning tenidin qikiriwetilixi bilən, u k  ro  k jaylarni q  rgil  p y  r  p birər aramga  ni izd  ydu; bir  k tapalmioqandin keyin, «mən qikk  n makanimo  a kaytay!» d  ydu. 25 Xuning bilən kaytip kelip, xu makanining pakiz tazilano  anlikini w   r  tl  ng  nlikini baykaydu-d  , 26 berip   zidinmu bəttər y  tt   roh  ni baxlap kelidu; ular kirip billa turidu. Buning bilən heliki adəmning keyinki həli burun  kidinmu tehimu yaman bolidu. 27 W   xundək boldiki, u bu g  pl  rni kiliwat  kanda, k  pqilik arisida bir ayal awazini k  t  r  p: — Seni kətürgən k  rs  k w   emit  kan   mq  k b  htliktur! — dedi. 28 Bir  k u jawabən: — B  lki Hudaning s  zini anglap, Uning  a itaət kilidioqanlar b  htliktur! — dedi. 29 Xu qa  da, top-tap adəmlər uning   trapi  a olax  kanda, u munda  k s  zl  x   baxlid  : — Bu d  wr d  rw  k   rəzil bir d  wrdu; u me  jizilik bir alamətning k  ristilixni ist  p yüridu. Bir  k buning  a «Yunus p  y  o  mb  rd   k  r  lg  n me  jizilik alamət»tin bax  a h  q  kanda  k ikkinqi bir alamət kərsitilməydu. 30 Q  nki Yunus p  y  o  mb  rning   zi Nin  w   x  hiridikil  rg   alamət-karamət bolo  jini  a ohxax, Insan'ooqlimu bu d  wrg   yənə xundək bolidu. 31 Kiyam  t k  ni «J  nubtin k  lg  n ayal padixah»mu bu dəwrdikilər bilən t  ng tirilip, ularning gunah  lirini bekitidu. Q  nki u Sulaymanning dana s  zlidirini anglox   q  n y  r yüzining qetidin k  lg  n; w   mana, Sulaymandinmu ulu   birsi muxu y  rd   turidu. 32 Kiyam  t k  ni Nin  w  likil  r bu dəwrdikilər bilən t  ng k  pup, bu d  wrdikil  rning gunah  lirini bekitidu. Q  nki Nin  w  likl  r Yunus p  y  o  mb  r jakarli  an h  w  rni anglap towa kiləan; w   mana, Yunus p  y  o  mb  rdinmu ulu   birsi muxu y  rd   turidu! 33 Həqkim qirao  ni yekip koyup, uni yoxurun jayda koymas, yaki üstıgə sewətni kəmtürüp koymas, b  lki qirao  danning üstıgə koyidu; buning bilən   yg   kirg  nl  r yorukluk  ni k  ridu. 34 T  nning qiri  i k  zdu. Xunga   g  r kəzüng sap bolsa, p  t  n wujudung yorutulidu. Lekin   g  r kəzüng hun  k bolsa p  t  n wujudung karango  u bolidu. 35 Xuning   q  n həzi bolo  jinki, wujudungdiki «yorukluk» karango  jul  k bolmisun! 36   mdi   g  r barq   wujudung yoruk bolsa w   uning h  q yeri karango  u bolmisa, wujudung huddi qirao   parlak nuri bilən seni yorut  kand  k tamamən ayding bolidu. 37   ysa s  z kiliwat  kanda, bir Pərisiy uni   yig   o  iza  a təklip kildi. Xuning bilən u   yg   kirip, dastihanda olturdi. 38 Lekin heliki Pərisiy uning tamak  tin ilgiri k  l yumio  jini  ni k  r  p, intayin h  yran boldi. 39 Lekin R  b uning  a:

— Əmdi silər əy Pərisiylər, qinə-qaqilarning texinila yuyup pakizliqininglar bilən iqinglar hərtürlük hərislik wə rəzillikkə toloqandur. 40 Əy nadanlar, texini Yaratquqi iqinimu yaratқан əməsmu?! 41 Əmdi öz iq-iqinglardin həyrhəhlik qilinglar wə mana, həmmə nərsə silərgə pakiz bolidu. 42 Həlinglaroşa way, əy Pərisiylər! Qünki silər hətta yalpuz bilən suzapning wə hərhil dora-dərmanlarning ondin birini əxrə kəlip Hudaşa ataysiləryu, birək adalət wə Hudaning muhəbbitini heq etibarşa almay ketiwerisilər. Dərwəşə, awwal muxu ixlarni orundixinglar kerək, andin xu ixlarnimu ada kılmay koymasliqinglar kerək. 43 Həlinglaroşa way, əy pərisiylər! Qünki silər sinagoglarda aldinke orunlarda olturuxka, bazarlarda kixilərnin silərgə boləjan [hərmətklik] salamlirioşa amrakəsilər. 44 Silərgə way! Qünki silər huddi kixilər ketiwetip, üstigə dəssəp selipmu səzməy etüp kətkən gərlərgə ohxaysilər! — dedi. 45 Təwrat əhliliridin biri uningə: — Ustaz, bularni eytkining bizgimu həkərat boldi! — dedi. 46 U uningə mundaq jawab bərdi: — Silərgimu way, əy Təwrat əhliliri! Qünki silər kətürəlmigüdək eoqir yükləni adəmlərnin zimmisigə artip koysiləryu, əmma özünglar bu yükləni kətürüxkə birmu barmiqinglarni təgküzməysilər! 47 Silərgə way! Qünki pəyoqəmbərlərnin kəbrilirini yasap keliwətilər, lekin ata-bowiliringlar ularni eltürdi. 48 Xuning bilən silər ata-bowiliringlar kıloqanlirioşa razi boləjanliqinglaroşa guwahlik berisilər. Qünki ular pəyoqəmbərləni eltürdi wə silər ularning kəbrilirini yasaysilər. 49 Bu səwəbtinmu Hudaning danaliki dəyduki: «Mən ularoşa pəyoqəmbərlər wə rosullarni əwətimən wə bulardin bəzilirini ular eltüridu wə bəzilirini ziyankəxlik bilən koqliwetidu». 50 Xuning bilən dunya apiridə boləjandin buyanke barlik pəyoqəmbərlərnin təkülgən kan kərzliri, yəni Həbilning təkülgən kənidin tartip taki [ibadəthanidiki] kurbangah bilən mukəddəs jay arilikida kətl kılinəjan [kahin] Zəkəriyaning təkülgən kəniəqiqə barlik kan kərzlər üqün muxu dəwrdikilərdin hesab elinidu. Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bularning həmmisi muxu dəwrdin elinidoqan

bolidu! 52 Həlinglaroşa way, əy Təwrat əhliliri! Qünki həkmət həzinisining aqquqini elip turup, özünglar uning iqigə kirmidinglar wə kirəy degənlərnimu kirgüzmidinglar. 53 U xu yərdin qikqəndin keyin, Təwrat ustazliri bilən Pərisiylər uning bilən kəttik kərxilixip, uningə kəp ixlarni muzakirlixixkə kıstidi 54 wə uning üstidin xikayət kılixkə səzidin birər əyib tepiwelixkə paylap yürətti.

12 Xu qəqlarda, minglioqan kixilər yioqilip, bir-birini dəssiwətküdək kısta-kistang boluxup kətkəndə, u awwal muhlisliroşa səz kəlip mundaq dedi: — Pərisiylərnin eqitkəsidin, yəni sahtipəzlikidin həyər bolunglar. 2 Qünki yoxuruləjan heqkəndəq ix axkarilanmay kəlməydu, wə heqkəndəq məhpiy ix ayan bolmay kəlməydu. 3 Xunga silərnin kərangəşuda eytkənliringlar yorukta anglinidu; əyning iqqiridə hupiyənə piqirlaxkənliringlarmu əgzilərdə jakərlinidu. 4 Mən silər dostliriməşa xuni eytimənki, tənni eltürüp, bəşkə heq ix kılaləmaydioqanlardin kərkəmlənglar. 5 Ləkin mən silərgə kimdin kərkəxunglar kərkəlikini kərsitip koyay: Əltürgəndin keyin, dozəşkə taxlaxkə həqəqluk boləşuqidin kərkənglar; bərhək silərgə eytay — Uningdin kərkənglar! (Geenna g1067) 6 Bəş kəşkəşq ikki tiyngə setilidiəş? Ləkin ularning heqbirimu Huda tərpidin untulup kəloqini yok. 7 Ləkin hətta hərbi tal qeqinglarmu sanəloqandur. Xundəq ikən, kərkəmlənglar; silər nuroqunlioqan kəşkəşqatin kimmətkisilər! 8 — Birək mən silərgə xuni eytip koyayki, kim meni insanlarning aldidə etirap kılsa, İnsan'əşqlimu uni Hudaning pərixtiliri aldidə etirap kılidu. 9 Birək insanlarning aldidə meni tonumioqan kixi, Hudaning pərixtiliri aldidimu tonuləmaydu. 10 İnsan'əşqlioşa kərxə səz kıloqan hərəkəndəq kixi kəqürüməş erixələydu; ləkin Mukəddəs Rəşkə kupurluk kıloşuqi bolsa kəqürüməş erixəlməydu. 11 Ləkin kixilər siləni sinagogləroşa yəki həkəmdərlər wə əmədərlərnin əldioşa elip berip sorəşkə tartkəndə, «[Ərzgə] kəndəş jawəb bərsəm?» yəki «Nəmə dəsəm bolər?» dəp əndixə kılmənglar. 12 Qünki nəmə dəyix kərkəlikini xu wəkti-

saitida Mukəddəs Roh silərgə øgitidu. **13** kiyindürməsmu?! **29** Xundak ikən, nemə yəymiz, Kəpqilik arisidin birsi uningoja: — Ustaz, nemə iqimiz dəp bax qaturmanglar, heqnemidin akamoja [atimizdin] [qalojan] mirasni mən əndixə qilmanglar. **30** Qünki hərqaysi bilən təng ülixixə buyruoqayla — dedi. **14** əldikilər mana xundak həmmə nərsilərgə. Ləkin u uningoja jawabən: — Buradər, kim meni intilidu. Birək Atanglar silərnəng bu nərsilərgə silərnəng üstünglaroja sotqi yaki üləxtürgüqi mohtajliqlənglarni bilidu; **31** xundak ikən, Uning kildi? — dedi. **15** U kəpqilikə qarap: — padixahləqioja intilinglar wə u qaoqda, bularning Pəhəs bolup əzünglarni hərhil tamahorluktin həmmisi silərgə qoxulup nesip bolidu. **32** saklanglar. Qünki insanning həyati uning Korkmanglar, i kikiq pada! Qünki Atanglar mal-mülüklirining kəplükigə baoləq əməstur, padixahləqni silərgə ata kilixni hux kərđi. dedi. **16** Andin u ularoja mundaq bir təmsilni **33** Mal-mülkünglarni setip, [kəmbəoqəllərgə] eytip bərđi: — «Bir bayning yeri mol həsul həyrhəhliq kilinglar. Əzünglaroja uprimaydiojan beriptu. **17** U kənglidə «Qandak kilay? Qünki həmyan, ərxlərdə hərgiz tügəp kətməydiojan bunqiwala həsulni koyoqudək yerim yok» — bir həzinə həziranglar; — xu yərdə oqrđi dəp oylaptu. **18** Andun u: — «Mundaq kilay: yəqin kəlməydu, küyə yəp yokəp kətməydu. **34** — Həzirki ambarlirimni quwuwetip, tehimu Qünki bayliqlənglar kəyərdə bolsa, kəblinglarmu qongini yasap, barliq məhsulatirim wə baxka xu yərdə bolidu. **35** Silər belənglarni qing mal-mülüklirimni xu yərgə yioqip saklay! **19** baoləp, qiraolənglarni yandurup turunglar; Andin əz-əzümgə: «Əy jenim, yioqip sakliəjan, **36** huddi hojayinining toy ziyapitidin kaytip kəp yil yətküdək nemətlərləng bar, rahət iqidə kelixini kütüp turojan qakarlardək, hərdəim yəp-iqip hux boləjin!» dəydiojan bolimən» dəp təyyar turunglar. Xuning bilən hojayin kelip oylaptu. **20** Ləkin Huda uningoja: «Əy əhmək, ixikni kəqkənda, qakarlar dərhəl qikip ixikni bügün keqila jening səndin tələp kilip elinidu; aqidiojan bolidu. **37** Hojayin kaytip kəlgəndə, undakta bu topliojining kimgə kalidu?» dəptu. qakarlirining oyoqək, təyyar turojanliqini kərsə, **21** Hudaning aldida dələtmən bolmay, əzigə bu qakarlarning bəhtidur! Mən silərgə bərhək həzinə yioqənnəng həli xundak bolar». xuni eytip koyayki, hojayin əzi belini baoləp, **22** Andin ularni dastihanoja olturoquzup, ularning aldioja ular u muhlisliroja mundaq dedi: — Xuning üqün kelip xəhsən əzi ularni kütüwalidu! **38** Wə mən silərgə xuni eytip koyayki, turmuxunglar əgər hojayin ikkinqi yaki üqinqi jəsəktə toqruluk, nemə yərmiz yaki nemə kiyərmiz, kəlsimu, qakarlirining xundak oyoqəqlikini dəp əndixə qilmanglar. **23** Qünki həyatliq kərsə, bu ularning bəhtidur! **39** Ləkin xuni yeməqliktin, tən kiyim-keqəktin əzizdur. **24** bilip koyunglarki, əgər əy igisi oqrđining keqidə Kuzoqunlaroja karanglar! Ular terimaydu wə qaysi wəqəttə kelidiojanliqini bilgən bolsa, u yioqmaydu, ularning ambar, iskilatirimu yok. oyoqək turup oqrđining əygə texip kirixigə Ləkin Huda ularnimu ozuklanduridu. Silər hərgiz yol koymaytti! **40** Xuning üqün silərmu kuxlardin kəpqilik əziz-hə! **25** Aranglarda hərdəim təyyar turunglar; qünki Insan'ooqli kaysinglar oqəm-kəyoju bilən əmrünglarni birər silər oylimiojan wəqət-səttə kaytip kelidu. **41** Petrus uningdin: — I Rəb, sən bu təmsilni saət uzartəlsilər? **26** Əgər xunqlik kikiqqinə bizgila karitip eytingmu yaki həmməyləngə ixmu kolunglardin kəlmisə, nemə üqün qalojan karitipmu? — dəp soridi. **42** Rəb mundaq ixlər toqrđisida oqəm-əndixə kilisilər? **27** Nelupərlərnəng qandak əsidiojanliqioja qarap deddi: — Hojayini əz əyidikilərgə məs'ul kilip, bekinglar! Ular əmgəkmü kilmaydu, qəkmü ularoja tegixlik boləjan əqlikni wəqəti-wəqtida egirməydu; ləkin silərgə xuni eytayki, həttə təksim kilip berixkə təyinləydiojan ixənqlik wə Sulayman toluk xan-xərpəttə turoqəndimu uning pəmləq oqojidar kim bolidu? **43** Hojayin əyigə kiyinixi nilupərlənəng bir güliqilikimu yok idi. kaytkənda, qakirining xundak kiliwatqinining **28** Əy ixənqi əjizlar! Əmdi Huda daladiki bügün üstigə kəlsə, bu qakarning bəhtidur! **44** Mən eqilsə, ətisi kərup oqəqkə selinidiojan axu gül- silərgə bərhək xuni eytip koyayki, hojayin giyahlarni xunqə bezigən yərdə, silərnəni tehimu

uni pütün igilikini baxkuruxka qoyidu. **45** Lekin mubada xu qakar kenglidə: «Hojayinim hayal bolup kalidu» dəp, baxka qakarlar wə dedəkləni bozək kilixka wə yəp-iqip, məst boluxka baxlisa, **46** Xu qakarning hojayini kütülmigən bir küni, oylimiəjan bir waqıtta kaytip kelidu wə uni kesip ikki parqə kilip, uning nesiwisini etikadsizlar bilən ohxax təkirdə bekitidu. **47** Əmdi hojayinining iradisini bilip turup, təyyarlinip turmiəjan wə hojayinining iradisi boyiqə kilmiejan qakar boluxioja tayak yəydu. **48** Birək hojayinining iradisini bilməy turup, tayak yeyixkə tegixlik ixlarni kilojan qakar azrak tayak yəydu. Kimgə kəp berilsə, uningdin tələp kilinidiəjini kəp bolidu. Qünki adəmlər kimgə kəp amanət qoyəjan bolsa, uningdin tələp kilidiəjini kəp bolidu. **49** Mən yər yüzigə ot taxlap tutaxturuxka kəldim wə bu otning tutixixioja nəkədər təkəzzamən! **50** Lekin mən aldi bilən bir qəmüldürüx bilən qəmüldürülüxüm kerək wə bu qümüldürülüxüm əməlgə axuruluquə intayin kiyinilmən! **51** Silər meni yər yüzigə tinqlik elip kəldimikin, dəp oylap kəldinglarmu? Yak, mən xuni silərgə eytayki, tinqlik əməs, bəlünüx elip kəldim! **52** Qünki buningdin keyin, bir əydiki bəx kixi bəlünidu; üqi ikkisigə kərsi wə ikkisi üqigə kərsi bəlünidu. **53** Ata oqlioja wə oqul atisioja, ana kizioja wə kiz anisioja, keynana kelinigə wə kelin keynanisioja kərsi turidu. **54** Əysa yənə toplaxkan adəmlərgə mundaq dedi: — Silər künpetix tərəptin bulutning qikqinini kərsənglar, dərhal «yamojur yaojidu» dəysilər, wə dərəkə xundaq bolidu. **55** Jənuub tərəptin xamalning qikqinini kərsənglar, «Həwa issiydu» dəysilər wə dərəkə xundaq bolidu. **56** Əy sahtipəzlər! Silər yər bilən kəkning rənggini pərək etələysilər-yu, kəndaksigə bu zamanni pərək etəlməysilər?! **57** Əmdi nemixka kaysi ixlarning durus ikənlikigə əzünglar həküm kilip bəkməysilər?! **58** Qünki dəwagiring bilən birgə sotqi aldioja barəjiningda, uning bilən yolda ketiwatqiningda, uning bilən yarixip dost boluxka intilgin; bolmisa, u seni sotqioja, sotqi bolsa gundipayoja tapxuridu wə gundipay seni zindanoja taxlaydu. **59** Mən sanga xuni eytip qoyayki, [kərzingning] əng ahirkı bir

tiyininimu qoymay təlimigüqə, xu yərdin hərgiz qikəlməysən.

13 Xu qaojda, birnəqqə adəm uningəja [wəliy] Pilatusning bir kisiim Galiliyəliklərnin kəninı təküp, ularning kənlirini ular kiliwatkan [ibadəthanidiki] kurbanlikning kənliri bilən arilaxturəjanlikini məlum kildi. **2** U ularəja jawabən mundaq dedi: — Ularınq bu azabları tartqini üqün bu Galiliyəlikləni bəxka Galiliyəliklərdin gunahı eqir dəp kəramsilər? **3** Mən silərgə eytayki, undak əməs! Bəli silər towa kilmisənglar, həmminglarmu ohxax akiwəttə həlak bolisilər. **4** Siləam məhəllisidiki munar ərülüp qüxüp, on səkkiz kixini besip əltürüp qoyəjan, silər ularni Yerusalemda turuwatkan bəxklərdin kəbi, dəp kəramsilər? **5** Mən silərgə eytayki, undak əməs! Bəli silər towa kilmisənglar, həmminglarmu ohxax akiwəttə həlak bolisilər. **6** Andin u bu təmsilni səzləp bərdi: — Məlum bir kixining üzümzarlikida tikilgən bir tüp ənjür dərihi bar ikən. U u dərəhtin mewa izdəp kəptu, lekin həq mewa tapalməptu. **7** U bəoqwəngə: «Kəra, üq yildin beri bu ənjür dərihidin mewa izdəp keliwatimən, birək bir talmu mewa tapalmidim. Uni kesiwət! U nemə dəp yəni bikərdin-bikər igiləp turidu?» dəptu. **8** Lekin bəoqwən: «Hojayin, uningəja yənə bir yıl təgmigəyla. Bu waqit iqidə uning tüwidiki topılarni boxitip, oqutlap bəqay. **9** Əgər kələr yili mewa bərsə, yaxhi hop! Birək bərmisə, kesiwətkəyla» dəptu bəoqwən. **10** Bir xəbat küni, u bir sinagogta təlim beriwatatti. **11** Mana xu yərdə on səkkiz yildin beri zəipləxtürgüqi bir jin tərəpidin tutulup, dəmquyıp ərə turalmaydiojan bir ayal bar idi. **12** Əysa uni kərgəndə, yenioja qakirip: — Hanim, sən bu zəiplikingdin azad boldung! — dedi. **13** Andin u kəlini uning uqisioja koyuwidi, ayal dərhal ruslinip tik turup, Hudani uluqlidi. **14** Birək sinagogning qongı Əysaning xəbat küni kəsəl sakaytkinidin qəzəplinip, kəpqilikə: — Adəmlər ix kilix kerək boləjan altə kün bar, xu künlərdə kelip sakaytilinglar; lekin xəbat künidə undak kilmənglar, — dedi. **15** Xunga Rəb uningəja mundaq jawab bərdi: — Əy sahtipəzlər! Hərbiringlar xəbat küni torpək wə exikinglarni okurdin yexip, suəjarəjili

baxlimamsilər?! **16** Əmdid Xəytan mana on səkkiz yil boqup kəlgən, İbrahimning bir kizi bolqan bu ayal dəl xabat künidə bu sirtmaqtin boxitilsa, bu xabat künining yarixiqi bolmamdu?! **17** U muxu səzni qiloqanda, uningqə qarxi qikkənlər hijalətkə kaldı; birək halayik uning kilowatqan həmmə əjayib ixliridin xadlinip yayridi. **18** U səzni [dawamlaxturup] mundaq dedi: — Hudaning padixahlıqi nemigə ohxaydu? Mən uni nemigə ohxitay? **19** U goya bir tal kiqa uruqioqə ohxaydu; birsi uni elip öz beoqida terioqanidi; u esüp yooqan dərəh boldi; asmandiki uqar-qanatlar kelip uning xahlirida uwulidi. **20** U yənə: — Hudaning padixahlıqini nemigə ohxitay? U huddi eqitquqə ohxaydu; bir ayal uni koloqə elip, üq jawur unning arisioqə yoxurup, taki pütün hemir boluqə saqlidi, — dedi. **22** [Əysa] Yerusalemoqə qarap səpirini dawamlaxturup, besip otkən hərəkəysi xəhəryezilarda təlim berip mangdi. **23** Birəylən uningdin: — I təksir, kutkuzulidioqanlarning sani azmu? — dəp soridi. Əysa kəpqulikkə mundaq jawab bardı: **24** — Silər tar ixiktin kirixkə kürəx qilinglar. Qünki mən silərgə xuni eytayki, nuroqun adəmlər kirəy dəp izdənsimu, əmma kirəlməydu. **25** Əyning igisi ornidin turup ixikni taqioqandin keyin, silər taxkırıda turup ixikni kəkıp: «Rəb, bizgə aqkın!» dəp yalwuroqili turoqininglarda, u silərgə jawabən: «Silərnin nəlilinglarni bilməymən» — dəydu. **26** Andin silər: «Biz sening aldingda yegən, iqnən, sənmu bizning koqilirimizda təlim bərgən» desənglar, **27** u yənə jawabən: «Silərnin nəlilinglarni bilməymən, məndin neri ketinqar, əy kəbihlik kילוquqilar!» dəydu. **28** Silər İbrahim, İshak, Yakup wə barlik pəyoqəmbərlərnin Hudaning padixahlıqi iqidə ikənlikini, özünqlarning sirtkə taxliwetilgininglarni kərgininglarda, yioqazarlar kətürüldi, qixlar oququrlaydu. **29** U qaoqda, kixilər məxriq bilən məqoribtin wə ximal bilən jənuqtin kəlixip, Hudaning padixahlıkida dastihanda olturidu. **30** Xuning bilən mana, xu qaoqda aldida turoqanlardin arqioqə etidioqanlar, arqida turoqanlardin aldioqə etidioqanlar bar bolidu. **31** Dəl xu waqıtta birnəqqə Pərisiylər Əysaning aldioqə kelip uningqə: — Muxu yərdin qikip özünqni nerioqə

al. Qünki Hərod seni oltürməkqi, — dedi. **32** U ularqə: — Berip xu tülkigə eytinglar: Mana mən jinlarni həydiwetip, bugin wə ətə xipa berərmən wə üqinqi küni takamullaxturulimən, dənglar. **33** Həlbuki, bugin wə ətə wə əgünlukkə mengip yürüxüm kerəktur; qünki həq pəyoqəmbərnin oltürülüxi Yerusalemdin baxkə həqkəndəyda mumkin bolmas. **34** Əy Yerusalem, Yerusalem! Pəyoqəmbərlərnin oltüridioqan wə sanga əwətilgənlərnin qalma-kesək kılıdioqan xəhər! Mən kəngə kətimlap mekiyan öz qüjilirini kənat astioqə aloqəndək sening baliliringni koynumoqə almakqi boldum, ləkin silər halimidinglar. **35** Mana əyünqlər taxlinip wəyranə bolup kalidu; wə mən silərgə xuni eytip qoyayki, silər «Pərwədigarning nami bilən kəlgüqigə mubərək boloyay!» demigüqə, meni yənə kərəlməysilər.

14 Wə xundək boldiki, bir xabat küni u Pərisiylərdin bolqan bir həkümdarning əyigə oqizaqə bardı; əmdid ular uni paylap yürüwatatti. **2** Wə mana, u yərdə suluk ixixik kesiligə giriqtar bolqan bir adəm bar idi. **3** Əysa Təwrat əhliliri wə Pərisiylərdin: — Xabat küni kəsəl saqaytix Təwrat kanunioqə uyoqunmuyok? — dəp soridi. **4** Birək ular lam-jim demidi. U həliki kəsəlgə kolini təgküzüp, saqaytip yoloqə saldi. **5** Andin u ulardin yənə: — Aranglardin biringlarning mubada xabat künidə exiki ya kalisi kudukqə qüxüp kətsə, uni dərhal tartip qikərməyidioqan zadi kim bar? — dəp soridi. **6** Wə ular uning bu səzligə həq jawab bərləmdi. **7** Əysa qakiriloqan mehmanlarning əzligə tərđin orunlarni kəndək tallioqinini kərüp, ularqə mundaq bir təmsilni eytip bərđi: **8** — Birsi seni toy ziyapitigə təklip kilsa, tərđə olturmioqin. Bolmisa, səndin hərmətlirək birsi təklip kilioqan bolsa, **9** U qaoqda seni wə uni qakiroqan səhibhana kelip sanga: «Bu kixigə orun bərgəysiz» dəp kəlsa, sən hijaləttə kəlip pəgaqə qüxüp kalisən. **10** Ləkin sən qakiriloqanda, berip pəgaqə olturoqin. Xuning bilən seni qakiroqan səhibhana kelip: «Əy dostum, yukirioqə qiking» deyixi mumkin wə xuning bilən sening bilən dastihanda olturoqanlarning həmmisining aldida sanga

heqkaysisi dastihininimdin tetimaydu», dəptu. 25 Əmdı top-top adəmlər uningə qə həmrəh bolup ketiwatatti. U burulup ularə qə karap munda k dedi: 26 — Manga əgə xkənlər [manga bolə qən səyüxliridin] öz atisi wə anisi, ayali wə baliliri, aka-ukiliri wə aqa-singilliri, həttə öz jeninimu yaman kərmisə manga muhlis bolalmas. 27 Kimdə kim əzining krestitini yüdüp manga əgə xmisə u manga muhlis bolalmas. 28 Aranglardin birsi munar salmaq ki bolsa, aldi bilən olturup bu kurulusxni pütküzgüdək hirajət əzümdə barmu-yök dəp hesab kilmasmu? 29 Undak kilmiə qanda, ulni selip pütkü zəl misə, kergənlərinə həmmisi mazək kilip: «Bu adəm binani baxlap koyup pütkü zəl midı» — deməy kalmaydu. 31 Yaki bir padixah yənə bir padixah bilən jəng kilə qili qiksa aldi bilən olturup: — Mening üstüm gə kelidiə qən yigirmə ming kixilik koxun igisigə mən on ming əskirim bilən təkabil turalarmənmu? dəp mələqləp kərmə mdı?! 32 Əgər u «So kuxal maymən» dəp oy lisa, düxmən tehi yiraktiki qaqda əlqi əwətip, sulh xərtlirini soraydu. 33 Xuningə qə ohxax, silərdin kimdə kim [kənglidə] əzining bar-yöki bilən ho x lax misa, manga muhlis bolalmas. 34 Tuz yahxi nərsidur; halbuki, tuz öz təmini yökatsa, uningə qə kaytidin tuz təmini kəndakmu kirgüzgilı bolidu? 35 U tuprak kə i xlitixə yaki ooqtuk arilaxturuxkimu yarimay, talə qə taxlinidu. Angliə qudək kuliki barlar buni anglisin!

79

towa kiliwatkan bir gunahkar üqün ərxtə zor hursənlik bolidu; bu hursənlik towioğa mohtaj bolmioğan tokşan tokkuz həkkəniy kixidin bolioğan hursənliktin kəp artuqtur. 8 — Yaki bir ayalning on kümüx dinari bolup, bir dinarni yokitip koysa, qiraoqni yekip, taki uni tapkuqə əyni süpürüp, zən koyup izdiməsmu? 9 Uni tapqanda yar-buradə, qolum-koxnlirini qakirip, ularoğa: «Mening bilən təng xadlininglar, qünki mən yokitip koyoğan dinarimni tepiwaldim» — dəydu. 10 Mən silərgə xuni eytayki, xuningoğa ohxax towa kiliwatkan bir gunahkar üqün Hudaning pərixtilirining arisida hursənlik bolidu. 11 U səzini dawam kilip mundaq dedi: — Məlum bir adəmning ikki oqli bar ikən. 12 Kiqik oqli atisioğa: «Əy ata, mal-mülükün tegixlik ülüxümni hazirla manga bərgin» dəp eytiptu. Wə u əz mal-mülüklerini ikkisigə təksim kilip beriptu. 13 Uzun ətəmayla, kiqik oqli bar-yokini yiojixturup, yirak bir yurtka səpər kiliptu. U u yərdə əyx-ixrətlik iqidə turmux kəqürüp mal-dunyasini buzup-qeqiptu. 14 Dəl u bar-yokini sərp kilip tügətkən waqtida, u yurtta kattik aqarqilik bolup, u helila kışilqilikta kəptu. 15 Xuning bilən u berip, xu yurtning bir pukrasioğa mədikar bolup yalliniptu; u uni etizlikioğa qoxka bekixka əwətiptu. 16 U hətta korsikini qoxkılarning yemi bolioğan purqak posti bilən toyquzuxka təkəzza boptu; lekin heqkim uningə heqnərsə bərməptu. 17 Ahir berip u hoxini tepip: «Atamning xunqə kəp mədikarlırining aldidin yemək-iqmək exip-texip turidu; lekin mən bolsam bu yərdə aqlıqtin ələy dəp qaldım! 18 Ornumdin turup, atamning aldioğa berip uningə: Əy ata, mən ərxtning aldidimu wə sening aldingdimu gunah kildim. 19 Əmdi sening oqlung atilixka layik əməsmən. Meni mədikarlıring süpitidə qəbul kıləysən! — dəymən» dəp oylaptu. 20 Xuning bilən ornidin turup atisining aldioğa kaytip mengiptu. Lekin atisi yiraktinla uni kərüp uningə iqı aqrıtıp, aldioğa yügürüp qikip, uning boynioğa esilip uni səyüp ketiptu. 21 Oqli: «Ata, mən ərxtning aldidimu, sening aldingdimu gunah kildim. Əmdi sening oqlung atilixka layik əməsmən» — dəptu. 22 Birak atisi qakarlırioğa: «Dərhal əng esil tonni əkelip uningə kiydüringlar, kolioğa

üzük selinglar, putlırioğa ayaq kiydüringlar; 23 wə bordak torpakni əkelip soyunglar; andin obdan yəp, rawurus təbrikləyli! 24 Qünki mening bu oqlum əlgənidi, tirildi, yitip kətkənidi, tepildi!» — dəptu. Andin ular təbrikləxkili baxlaptu. 25 Əmdi qong oqli etizəyə kətkənəkən. U kaytip keliwetip əygə yekin kəlgəndə nəqmə-nawa bilən ussulning awazini anglaptu. 26 U qakarlardin birini qakirip, uningdin nemə ix boluwatkinini soraptu. 27 Qakar uningə: Ukang kəldi wə atang uni sak-salamət tepiwaloğanlıki üqün bordak torpakni soydi» dəptu. 28 Lekin [qong oqli] hapa bolup, əygə kirgili unimaptu. Wə atisi qikip uning əygə kirixini ətünüptu. 29 Əmma u atisioğa jawab berip: «Qara! Mən xunqə yildin beri kuldək hizmitingdə boldum, əsla heqbir əmringdin qikip bəkmidim. Birak sən manga əl-aqinilirim bilən hux kıləyli heqqağan birər oqlakmu bərmiding! 30 Lekin sening mal-mülüklingni pəhixilərgə həjləp tügətkən bu oqlung kaytip kəlgəndə, sən uning üqün bordak torpakni soyupsən» — dəptu. 31 Birak atisi yənə uningə: «Əy oqlum, sən hərdəim mening yenimdisən wə mening barlıkim seningkidur. 32 Əmdi təbrikləp xadlinixka layıqtur; qünki bu sening ukang əlgənidi, tirildi, yokilip kətkənidi, tepildi» — dəptu.

16 U muhlislırioğa yənə mundaq dedi: — Bir bayning bir oqojidari bar ikən. Birsı bayoğa: «Bu oqojidaringiz mal-mülkingizni buzup qaqtı» dəp xikayət kıptu. 2 U oqojidarni qakirip, uningə: «Mening sening tooqrangda anglioğanlırim zadi qandaq gəp? Oqojidarlıkingdiki hesab-kitabni enik tapxur; qünki mundin keyin sən oqojidar bolmaysən» — dəptu. 3 Oqojidar əmdi əz iqidə: «Nemə kıləy? Qünki hojayinim meni oqojidarlıktin məhrum kılidu. Kətmən qapay desəm unqilik maqdur yok, tiləmquilik kıləy desəm nomus kılımən. 4 Hə, taptım! Oqojidarlıktin kəloqinimda kixilərnin meni əylirigə karxi elixi üqün, nemə kıliximni əmdi bildim» dəp 5 əz hojayinioğa kərzdar boləoğanlarni birdin-birdin qakirip kelip, birinqisidin: «Hojayinimoğa kəngilik kərzingiz bar?» dəp soraptu. 6 Wə kərzdar: «Yüz tung zəytun meyi» dəp jawab beriptu. Oqojidar

uningoʻja: «Mana, hisabat daptiringizni elip, bu yerdə olturup əllik tungoʻja eʼzgərtiweting!» daptu. 7 Andin u yənə birigə: «Sizqu, qanqilik kərz boldingiz?» dəp soraptu. U: «Yüz kürə buoqday» dəp jawab beriptu. Oʻqojidar uningoʻja: «Hisabat daptiringizni elip səksən kürigə eʼzgərtiweting!» daptu. 8 Xuning bilən uning hojayini səmimiyaʼtsiz oʻqojidarning bu ixtiki pəmlikliki üqün uningoʻja qayil bolup mahtaptu. Qünki bu dunyaning pərzəntliri öz dəwridə nurning pərzəntliridin pəmliktur. (aiōn g165) 9 Wə mən silərgə xuni eytip qoyayki, «Nahək dunyaoʻja təwə mal-dunya» arkilik özünglaroʻja dost tutunglar; xundək kilsanglar, mal-dunya karoʻja kəlməydiyən boləjan [künidə] xu dostlar silərnə əbədiy makanlaroʻja karxi alidu. (aiōnios g166) 10 Kimki kikiqkinə ixta sadik bolsa, qong ixtimu sadik bolidu; wə kimki kikiqkinə ixta səmimiyaʼtsiz bolsa, qong ixtimu səmimiyaʼtsiz bolidu. 11 Xunga əgər «nahək dunyaoʻja təwə boləjan mal-dunya»da sadik bolmisanglar, kim silərgə həkikiy bayliqlarni tapxursun? 12 Wə baxqilarning nərsiliridə sadik bolmisanglar kim silərgə özünglarning nərsisini bərsun? 13 Həqkim ikki hojayinoʻja təng hizmət qilalmaydu. Qünki u yaki buni yaman kərüp, uni yaxsi kəridu; yaki buningoʻja özini pütünləy beoqixlap, uningoʻja etibarsiz karaydu. [Xuningoʻja ohxax], siləringmu birlə waqıtta həm Hudaning, həm mal-dunyaning kullukida boluxunglar mumkin əməs. 14 Əmdi Pərsiylər (ular puloʻja amrak idi) bularning həmmisini anglap əysani məshirə qilixti. 15 Wə u ularoʻja mundək dedi: — «Silər özünglarni adəmləning aldida həkqaniy kilip kərsətküqidursilər; ləkin Huda kəlbənglarni bilidu. Qünki adəmləning arisida kədirlinidiyini Hudaning nəziridə yirginqliktur. 16 Təwrat qanuni wə pəyoʻəmbərləning yazmiliri [qəməldürgüqi] Yəhyaoyiqə hıdayət bolup kəldi; xu waqıtın baxlap Hudaning padixahlikining hux həwiri jakarlinip keliwatidu; [padixahlikqa] kirməkqi boləjanlarning hərbi uningoʻja bəşüp keriwelixi kerəktur. 17 Ləkin asman bilən zeminning yok kiliwetilixi Təwratning bir qekiti bikar kilinixtin asandur. 18 — Hər kim öz ayalini talək kilip baxqa birini alsa zina qiləjan bolidu wə kimki öz

eridin talək kilinoʻjanni alsa zina qiləjan bolidu». 19 — Burun bir bay adəm bar idi; u səsün rənglik ton wə kanap kiyimlərnə kiyip, hərəküni əyx-ixrət iqidə təntənə qilatti. 20 Wə pütün əzayini qaka-jaharət besip kətkən Lazarus isimlik bir yoxsul bar idi; u bayning dərwazisining aldioʻja [hərəküni] yatqüzup qoyulatti. 21 Uning dastihininidin qüxüp qaləjan parqi-puratlardin kərsikini toyoquzoʻxkə təxnə idi. Həlbuki, itlar kelip uning yarilirini yalaytti. 22 Əmdi xundək boldiki, yoxsul əldi wə pərixtilər uni İbrahımining kuqikiqə apardi. Bay həm əlüp dəpnə qilindi; 23 wə təhtisarada kəttik kiynilip, bəxini kətürip, yiraktin İbrahımnı wə uning kuqikiqidi Lazarusni kərüp: (Hadēs g86) 24 «Əy ata İbrahım, manganə rəhım kiləysən! Lazarusni əwətkəysən, u barmikining uqini suqə qilap, tilimoʻja temitip sowutkay. Qünki mən bu ot yalkunida kəttik azabliniwatimən!» dəp warkirap yalwurdı. 25 Ləkin İbrahım mundək dedi: «Əy oqlum, həyat waqtingda həlawətni yatküqə kərginingni wə Lazarusning dərd-bala tartqinini yadingoʻja kəltürgin. Həzir u təşəlli tapti, əmma sən azab tartiwatısən. 26 Wə bulardin baxqa, biz bilən silərnin arilikimizda yooqan bir həng bekertiləndurki, bu yərdin silər tərəpkə ətəyli degənlər ətələməs wə andin biz tərəpkə ətimiz degənlər ətələməs». 27 Əmdi bay yənə: «Undəkta, i ata, səndin [Lazarusni] atamning əyigə əwətxingni ətünimən. 28 Qünki mening bəx aka-ukam bar; ularning bu azab-okubətlilik yərgə kəlməsliki üqün [Lazarus] ularni kəttik agahlandurup koysun» — dedi. 29 Birək İbrahım jawab berip uningoʻja: «Ularda Musa wə [baxqa] pəyoʻəmbərləning [agah-guwahlikı] bar; ular xularni anglisun» — dedi. 30 Ləkin u: «Yək, i İbrahım ata, əgər əlgənlərdin biri tirilip ularning aldioʻja barsa, ular towa kilidu» — dedi. 31 Əmma İbrahım uningoʻja: «Əgər ular Musa wə [baxqa] pəyoʻəmbərləning [guwahlikini] anglimisa, hətta əlgənlərdin birsı tirilsimu, ular yənili ixinixni rət kilidu» — dedi.

17 U muhlisliroʻja mundək dedi: — Insanni putlaxturidoʻjan ixlar bolmay qalmaydu; ləkin xu putlaxturux wasitiqisi boləjan adəmnin həlioʻja way! 2 Bundək adəmnin bu

kiqik balilardin birini [gunahka] putlaxturoqan bolsa, boynioqa tügmən texi esiloqan qalda dengizqoqa taxliwetilgini əwzəl bolatti. 3 «Hudaning padixahlıki kaçan kelidu?» dəp özünglaroqa agah bolunglar! Əgər kərindixing gunah kıloqan bolsa, uningqoqa tənbiñ-nəsihət kılqın. U towa kılsa uni əpu kılqın. 4 Mubada u bir kün iqidə sanga yəttə mərtiwə gunah kılsa wə yəttə mərtiwə yeningqoqa kelip: Towa kıldim, desə, uni yənıla əpu kılqın. 5 Xuning bilən rosullar Rəbgə: İxənq-etikadimizni axuroqın, — deyixti. 6 Wə Rəb ularqoqa mundaq dedi: — Silərdə kıqa urukidəq zərriqə ixənq bolsa idi, silər awu üjmə dərihiqə: «Yiltizingdin qomurulup, dengizqoqa qeqüp tikil!» desənglar, u səzünglarni anglap qeqətti. 7 Lekin aranglardin kimning yər həydaydioqan yaki mal baqidioqan bir kuli bolsa wə u etizliktin kaytip kəlgəndə, uningqoqa: «Tezrək kelip dastihanda olturoqın», daydioqanlar barmu? 8 U bəlkı uningqoqa: «Mening tamikimni təyyar kıl, mən yəp-iqip boluquqə belingni baqlap meni kütkin, andin ezüing yəp-iqkin, deməsmu? 9 Kul əmr kılinoqinidəq kılqını üqün hojayin uningqoqa rəhmət eytamdu? Meningqə, eytmaydu. 10 Xuningqoqa ohxax, silərmu ezünglaroqa əmr kılinoqanning həmmisini ada kılqıninglardin keyin: Biz ərziməs kullarmiz; biz pəkət tegixlik burjimizni ada kılduk, halas», daydioqan bolisilər. 11 Wə xundak boldiki, u Yerusalemoqa qikip ketiwatqanda, Samariyə bilən Galiliyəning otturisiyin otüp, 12 bir kəntkə kirginidə mahaw kesiligə gıriptar boluqan on adəm uningqoqa uqrap, yirakta tohtap, 13 awazlırini kətürtip: Əy Əysa, ustaz, bizgə rəhim kılqaysən, dəp otündi. 14 Ularni kərgəndə u ularqoqa: Berip ezüinglarni kahınlarqoqa kərsitinglar, dedi. Wə xundak boldiki, ular yolda ketiwatqanda, [mahawdin] paklandi. 15 Ulardin birəylən özining sakayqınıni kərgəndə yukiri awaz bilən Hudani uluqlap, kəynigə burulup, kaytti. 16 U kelip Əysaning ayioqoqa yikilip düm yetip təxəkkür eytti. U Samariyəlik idi. 17 Əysa bu ixka karap: Pak kılinoqanlar on kixi əməsmidi? Qaloqan tokkuzəylən kəni? 18 Bu yat əllik musapirdin baxka, Hudaqoqa həmdusana okuqılı heqkim kaytip kəlməptioqu?! — dedi. 19 Andin u həlikı adəmgə: — «Ornungdin tur, yolungqoqa mangoqın! Etikading seni sakaytti!» — dedi. 20 [Bir küni] Pərisiylər uningdin: sorioqanda u ularqoqa jawab berip mundaq dedi: — Hudaning padixahlıqining kelixini kəz bilən kərgili bolmas; 21 kixilər: «Qaranglar, u mana bu yərdə!» yaki «U yərdə!» deyəlməydu. Qünki mana, Hudaning padixahlıki aranglardidur. 22 Keyin u muhlisliorioqa yənə mundaq dedi: — «Xundak künlər keliduki, silər İnsan'oolıning künliridin birər küni bolisimu kərxkə təxna bolisilər, lekin kərməysilər. 23 Xu qaqda kixilər silərgə: «Mana u bu yərdə!» wə yaki «Mana u u yərdə!» daydu; silər nə barmanglar nə ularning kəynidin yügürmənglar. 24 Qünki goya asmanın bir qetidin qakmaq qeqip yənə bir qetigiqə yorutidioqandəq, İnsan'oolıning öz künidə həm xundak bolidu. 25 Lekin u awwal kəp azab-okubətlərnı tartixi bu dəwrdikilər tərıpidin qətkə qeqilixi mukərrərdur. 26 Wə Nuh [pəyoqəmbərnıng] künliridə kandaq boluqan bolsa, İnsan'oolıning künliridə həm xundak bolidu. 27 Taki Nuh kemigə kirip olturoqan kungiqə, kixilər yəp-iqip, öylinip wə yatlık bolup keliwatkanidi; andin topan kelip həmmisini halak kildi. 28 Həm yənə, Lutning künliridə kandaq boluqan bolsa xundak bolidu — kixilər yəp-iqip, soda-setik kılıp, terikqilik kılatti wə öylərnı salatti. 29 Lekin Lut Sodom xəhıridin qikқан küni, asmandin ot bilən günggürt yeoqıp, [bu xəhərdikilərnıng] həmmisini halak kildi. 30 Əmdi İnsan'oolı axkara bolidioqan kündə ənə xundak bolidu. 31 Xu küni, hərkim əgzidə turup, nərsə-kərkiləri eyidə bolisimu, aloqılı qüxmısun; wə xuningqoqa ohxax kimki etizlikta bolsa [əyigə] heq yanmisun. 32 Lutning ayalini yadinglarqoqa kəltürünglar! 33 Kimki öz hayatini kutkuzmaqı bolsa, uningdin məhrum bolidu, lekin öz hayatidin məhrum boluqan kixi uningqoqa erixidu. 34 Silərgə xuni eytayki, u keqidə ikki adəm bir orunda yatidu; ulardin biri elip ketididu, yənə biri kəldurulidu. 35 Ikki ayal yaroqunqak bexida turup un tartiwatqan bolidu; ulardin biri elip ketididu, yənə biri kəldurulidu». 37 Wə ular uningqoqa jawabən: Əy Rəb, bu ixlər kəyərde yüz beridu? — dəp soridi. U ularqoqa:

Jəsət kaysi yərdə bolsa, kuzoqunlar xu yərgə toplxidu!

18 Wə u ularoşa, boxaxmay, hərdaim dua kilip turux kerəkliki toqrisida bir təmsil kəltürüp mundaq dedi: **2** — «Məlum xəhərdə bir sotqi bar ikən. U Hudadinmu qorqmaydikən, adəmlərgimu pərwa qilmaydikən. **3** Xu xəhərdə bir tul ayal bar ikən wə u daim sotqining aldioşa kelip: «Əyibkardin həkkinmi elip bərgin» dəp tələp kılıdikən. **4** U heli waqitqişə uni rət kiptu; biraq keyin kənglidə: Hudadinmu qorqmaymən, adəmlərgimu pərwa qilmaymən, **5** lekin bu tul hotun meni awarə kilip ketiwatidu, uning manga qaplixiwelip meni həlimdin kətküzüwətməsliki üqün hərhalda uning dəwayini sorap koyay!» — dəp oylaptu». **6** Rəb: Qaranglar, adalətsiz bu sotqining nemə degənligigə! **7** U xundak kıləjan yərdə, Huda Əzigə keqə-kündüz nida kılıwatқан talləjan bəndilirigə qandak kılar? Gərqə Huda Əz bəndilirigə həmdərd bolux bilən birgə [rəzillikkə] uzunoqişə səwr-taqət kılısimu, ahirida bəndilirining dərdigə yətməsmu? **8** Mən silərgə eytayki: U ularning dərdigə yetip nahayiti tezla həkkinmi elip beridu! Lekin İnsan'oqli kəlgəndə yər yüzidə iman-ixəng tapalamdu? — dedi. **9** U əzlrini həkkanıy dəp qarap, baxqılarni kəzigə ılmaydioşan bəzilərgə karitip, mundaq bir təmsilni eytti: **10** — Ikki adəm dua kıləqili ibadəthanişə beriptu. Biri Pərisiy, yənə biri bajgir ikən. **11** Pərisiy ərə turup öz-əzigə mundaq dua kılıptu: — «Əy Huda, mening baxqa adəmlərdək bulangqi, adalətsiz, zinahor wə hətta bu bajgirdək bolmioqinim üqün sanga xükür! **12** Hər həptidə ikki kətim roza tutimən wə tapqanlirimning ondin bir ülüxini sədikə qilimən». **13** Biraq həliki bajgir yirakta turup bəxini kətürüp asmanşə qaraxqimu petinalmay məydisigə urup turup: «Əy Huda, mən muxu gunahkarşə rəhim kıləşayşən!» — dəptu. **14** Mən silərgə xuni eytayki, bu ikkiyləndin [Pərisiy] əməs, bəlki [bajgir] kəqürümgə erixip əyigə kaytiptu. Qünki hərkim əzini üstün tutsa təwən kılınar, lekin kimki əzini təwən tutsa üstün kətürülər. **15** Əmdi qolını təgküzsun dəp, kixilər kişik balilirimimu uning aldioşa elip kələtti. Lekin buni

kərgən muhlislar ularni əyiblidı. **16** Əmma Əysa balilarni yenioşa qakirip: Kişik balilarni aldimioşa kəlgili koyunglar, ularni tosuxmanglar. Qünki Hudaning padixahlıki dəl muxundaklardin tərkib tapqandır. **17** Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki: Kimki Hudaning padixahlıqini səbiy balidək qəbul kılmissa, uningəşa hərgiz kiraləməydu, — dedi. **18** Məlum bir həkəmdar Əysadin: I yahxi ustaz, mənggüllük həyatqə waris bolmaq üqün nemə ixni kılixim kerək, — dəp soridi. (aiōnios g166) **19** Lekin Əysa: Meni nemə üqün yahxi dəysən? Yahxi boləquqi pəkət birlə, yənə Hudadur. **20** Əmrlərnı bilisən: — «Zina kılma, qatillik kılma, oqrılık kılma, yaləjan guwahlik bərmə, atangni wə anangni hərmət kıl» — dedi. **21** — Bularning həmmisigə kişikimdin tartip əməl kilip keliwatimən, — dedi u. **22** Əysa buni anglap uningəşa: — Səndə yənə bir ix kəm. Pütkül mal-mülkingni setip, pulini yoxsullarşə üləxtürüp bərgin wə xundak kılısang, ərəxtə həzinəng bolidu; andin kelip manga əgəxkin! — dedi. **23** Əmma u bu gəpni anglap tolimu kayəquşə qəməp kətti; qünki u nahayiti bay idi. **24** Tolimu kayəquşə qəməp kətkənlikini kərgən Əysa: — Mal-dunyasi kəplərnıng Hudaning padixahlıqışə kirixi nemidegən təşhə! **25** Təginıng yingnıning kəzidin ətixi bay adəmning Hudaning padixahlıqışə kirixidin asandır! — dedi. **26** Buni angliəjanlar: — Undak bolsa, kim nijatqə erixəlisun? — deyixti. **27** Əmma u jawabən: — İnsanlarşə mumkin bolmioşan ixlar Hudaşə mumkindur — dedi. **28** Əmdi Petrus: — Mana, biz bar-yokimizni taxlap sanga əgəxtuk!? — dedi. **29** U ularşə: — Mən silərgə bərhək xuni eytayki, Hudaning padixahlıki üqün əy-waq ya atanisi ya kərindaxliri ya ayali ya baliliridin waz kəqkənlərnıng hərbi **30** bu zamanda bularşə kəp həssiləp muyəssər bolidu wə kelişioşan zamandimu mənggüllük həyatqə erixməy qaləydu. — dedi. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Andin u on ikkəylənni öz yenioşa elip ularşə mundaq dedi: — Mana, biz hazır Yerusalemoşa qikiwatimiz wə pəyğəmbərlərnıng İnsan'oqli toqrisida pütkənlirining həmmisi [xu yərdə] əməlgə axurulidu. **32** Qünki u yat əllərnıng kəlioşa tapxurulidu wə ular uni məşirə kilip,

harlaydu, uning üstigə tüküridu; **33** ular uni qamqilioqandin keyin oltürüwetidu; wə u üqinqi küni qayta tirilidu, — dedi. **34** Birəq ular bu sözlərdin heqnemini qüxənmidi. Bu sözning mənisi ular din yoxuruləqan bolup, uning nemə eytkinini biləlməy kəldi. **35** Wə xundəq ix boldiki, u Yeriho xəhərigə yəqinlaxkəndə, bir kor kixi yolning boyida olturup tiləmqilik kiliwatətti. **36** Qünki u Yerusəleməqə yəqinlaxkəndi wə U kəpqilikning ətüp ketiawatqanliqini anglap: — Nemə ix boləqəndu? — dəp soridi. **37** Həq uningəqə: — Nasarətlik Əysə bu yərdin ətüp ketiawatidu, — dəp həwər bərdi. **38** — I Dawutning oqlı Əysə, mənqə rəhim kiləqaysən! — dəp warkirəp kətti u. **39** Wə Əysəning əldidə mənqiwatqanlar uni: — Xük oltur! dəp əyibləxti. Birəq u: — I Dawutning oqlı, mənqə rəhim kiləqaysən! — dəp təhimu kəttik warkiridi. **40** Əysə kədimini tohtitip, uni əldiəqə bəqləp kəlxini buyrudi. Kərioqə uningəqə yəqin kəlgəndə u uningdin: **41** — Sən mənə nemə kiliq bər, dəysən? — dəp soridi. — I Rəbbim, qayta kəridiəqan bolsam'idi! — dedi u. **42** Əysə uningəqə: — Kəridiəqan boləqin! Etikəding sənə sakəyət, — dedi. **43** Wə uning kəzi xuan eqildi; u Əysəqə əgixip, yol boyi Hudəni uluəqləp mənqidi. Wə bərlək haləyikmu buni kərüq Hudəqə mədhəyə oqudi.

19 U Yeriho xəhərigə kirip uningdin ətüp ketiawatətti. **2** Mənə xu yərdə Zakəy isimlik bir kixi bərlə idi. U «bəx bəqir» bolup, intəyin bərlə idi. **3** U Əysəning kəndəq ədəm ikənlikini kərüxkə pürsət izdəwatətti, ləkin boyi pəkərlə boləqəqə, həlkning tolilikidin uni kərləməyət. **4** Xungə u əldi tərəpkə yügürüp bərləp, uni kərüx üqün bir tüz üjmə dərihəqə yəmixip qikti; qünki Əysə u yol bilən ətətti. **5** Wə Əysə u yərgə kəlgəndə yükəriəqə kərləp uni kərüq uningəqə: — Zakəy, qəpsən qüxkin! Qünki mən bügün sənəg əyüngdə kənuxum kərkə, — dedi. **6** U əldirəp qüxüp, huxəllik bilən uni [əyidə] mənqə kildi. **7** Bu ixni kərgən haləyikning həmmisi: U gənəhək kixiningkidə kənəqlili kirip kətti! — dəp ətətdixip kətti. **8** Ləkin Zakəy ərindin turup Rəbgə: — I Rəbbim, mənə, mülkümning yerimini yəqsulləqə bərimən; əgər birəwni yələqəndin xikəyət kiliq uningdin birnəmə

ündürüwələqan bolsəmlə birəgə tətəni kəytürimən, — dedi. **9** Buning bilən Əysə uningəqə [kərləp]: — Bügün nijat bu əyqə kirdi. Qünki bu kixi həmlə İbrəhimning oqlidur! **10** Qünki İnsən'oqlı əzil kətkənlərləni izdəp kütqüzəqlili kəldi, — dedi. **11** Haləyik bu sözlərləni tingxəwatqəndə u yənə söz kiliq bir təmsilni kəxup eytti. Qünki u Yerusəleməqə yəqinlaxkəndi wə ular: «Hudəning padixəhlikə dərləqə nəmənqə bolidiəqlu?» — dəp oyləqəndi. **12** Xungə u mənqə dedi: Bir əksəngək padixəhlik təhtigə erixip kəlx üqün yirək bir yurtkə kərləp yələqə qikiptu. **13** [Əwəql] u əzining ər kəlini qəkirip, ularəqə ər tilləni üləxtürüp bərləp: «Mən kəytip kəlgüqə [buning bilən] əkət kilinglər» — dəptu. **14** Birəq əz yurtpəkərləri uningəqə əq boləqəqə, kəynidin əqlilərləni əwətip: «Bu kixining üstimizgə padixəh boluxini haliməymiz!» dəptu. **15** Wə u padixəhlik mənəsiqə erixip kəytip kəlgəndə xundəq boldiki, hər birining tijərt bilən kəngə pəydə tapqinini bilməkqi bolup, pəlini tapxurəqan həliki kəllirini əz əldiəqə qəkirtiptu. **16** Wə əwəqlisi kəlip: «I həqlə, sili bərgən tillə ər tillə pəydə kildi» dəptu. **17** «Yərləysən, əy yəhxi kəll! Sən kikiqkinə ix tə ixənqlik kikiqkənlikəg üqün ər xəhərgə həkim boləqin» — dəptu həqləyin uningəqə. **18** İkinqisi kəlip: «I həqlə, sili bərgən tillə bəx tillə pəydə kildi» dəptu. **19** Həqləyin uningəqə həmlə: «Sən həmlə bəx xəhərgə həkim boləqin» dəptu. **20** Ləkin yənə bərləsi kəlip: «I həqlə, mənə sili bərgən tillə! Buni yəqlilikqə qigip bir yəydə kəyup səkliqim. **21** Qünki sili kəttik ədəm ikənə, sili əmlənət kiliqəqlərliridin pəydə ündürüp, əzləri təriniqəqlərliridin həqlə yiqiqlə. Xuning üqün silidin kərkətm» dəptu. **22** Əmlə [həqləyini] uningəqə: «Əy əski kəll, sənqə əz əqləzinqdin kikiqkən səzlirəg boyiqə həküm kilyə. Sən mənəg əmlənət kilməy ündürüwəldiəqan, təriniqə turup yiqiəqləldiəqan kəttik ədəm ikənlikimni bilip turup, **23** nemə üqün mənəg pəmləni həziniqilərgə əmlənət kəymidinq? Mən kəytip kəlgəndə, uni əsümi bilən əlməsmidinq?» — dəptu. **24** Əndin u yənidiqilərgə: «Uningdiki tilləni əlip ər tillə tapqən kələqə bərləqlər!» dəp buyruptu. **25** ular uningəqə: «I həqlə, uning ər tilləsi tursə!» — dəptikən, **26** [həqləyin yənə

mundaq dəptul: «— Qünki mən silərgə xuni eytayki, kimdə bar bolsa, uningoğa təhimu kəp berilidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləjanlirimu uningdin məhrum kilinidu. 27 Əmdi üstigə padixah bolup həküm sürüxümni halimioğan düxmənlimrimni bolsa, ularni kəltürüp, mening aldimda kətl kilinglar». 28 U bu ixlarni eytkəndin keyin, Yerusalemoğa qıqıxka aldioğa karap mangdi. 29 Wə xundak boldiki, u Zəytun teoqining etikidiki Bəyt-Fagi wə Bəyt-Aniya yezilirioğa yəqin kəlginidə, ikki muhlisioğa munularni tapilap aldin əwətti: 30 — Silər udulunglardiki yezioğa beringlar. U yərgə kiripla həq adəm balisi minip bəkmioğan, baqlaklik bir təhəyni kərisilər. Uni yexip bu yərgə yetiləp kelinglar. 31 Əgər birsi silərdin: «Nemixka buni yexisilər?» dəp sorap kəlsa, silər uningoğa: «Rəbning buningoğa həjiti qüxti» — dənglar. 32 Xuning bilən əwətilgənlər beriwidi, ix dəl u ularoğa eytkəndək boldi. 33 Ular təhəyni yexiwaatkanda, uning igiliri ulardin: — Təhəyni nemixka yexisilər? — dəp soridi. 34 Ular: — Rəbning uningoğa həjiti qüxti, — dedi. 35 Ular uni əysanəng aldioğa yetiləp kəldi; wə yepinqa-qapanlirini təhəyning üstigə selip, əysani yələp üstigə mindürdi. 36 U ketip barəjinida, həlkələr yepinqa-qapanlirini yoloğa payandaz kəlip saldi. 37 Wə u Zəytun teoqidin qüxüx yolioğa yəqinlaxkəninida, pütkül muhlislar jamaiti xadlinip, əz kəzi bilən kərgən kədrətlik məjizilər üqün awazini kətürüp: «Pərwərdigarning namida kəlgə, padixah mubərəktur! Asmanlarda tinq-inaklik tikləngəy, ərxialada xan-xərəp ayan boləjay!» dəp towlixip Hudağa mədhəyə oquxka baxlidi. 39 Ləkin topning iqidə bəzi Pərisiylər uningoğa: — Əy ustaz, muhlisliringoğa [muxu gəpliri üqün] tənbiə bər! — deyixti. 40 Biraq u ularoğa jawabən: — Silərgə xuni eytayki, bular jim turoğan bolsa, hətta bu taxlarmu qukan selixkan bolatti, — dedi. 41 Əmdi u xəhərgə yəqinlixip uni kərüp, uning üqün yioqlap mundaq dedi: 42 — [I Yerusalemlə] Sən bügün, bu kününgdə, tinq-amanlikəng üqün nemə kərək boləqinini bilsəng idi! Kaxki, bu iqlar həzir kəzliringdin yoxurundur. 43 Qünki xundak künlər bəxingoğa kəliduki,

20 Wə xu künlərdin bir küni u ibadəthanining
höylilirida həlqə təlim berip hux həwərnı
elan kiliwatqanda, bax kahınlar wə Təwrat
ustazliri bilən əksəqallar uning aldiqə kelip
uningdin: **2** — Bizgə eytkin: Sən kiliwatkan
bu ixlarnı kaysi hōqūqkə əsasən kiliwatisən?
Sanga bu hōqūqnı kim bərgən? — dəp soridi. **3**
U ularqə jawab berip: — Mənmu silərdin bir
ixni soray; silər mangan eytip beringlarqu, **4**
— Yəhya yürğüzgən qəməldürüx ərxtinmu,
yaki insanlardinmu? — dəp soridi. **5** Ular əzara
mulahizə kilixip: — Əgər «ərxtin kəlgən» desək,
u bizgə: «Undaqtə, silər nemə üqün [Yəhyaqə]
ixənmidinglar?» dəydu. **6** Əgər: «İnsanlardin
kəlgən» desək, bu barlıq halayıq bizni qalma-
kesək kilipləltüridu. Qünki ular Yəhyaning
pəyqəmbər ikənlikigə ixəndürülgən, — deyixti.
7 Wə ular: — [Uning] [hōqūqining] kəyərdin
kəlgənlikini bilməymiz, — dəp jawab berixti. **8**
Əysa ularqə: — Undaqtə, mənmu bu ixlarnı kaysi
hōqūqkə əsasən kiliwatkanlıqimni eytməymən,
— dedi. **9** U halayıqkə munu təmsilni səzləxkə
baxlıdi: — «Bir kixi bir üzümzarlıq bərpa kiliplə,
uni baqəwənlərgə ıjarigə berip, əzi yaqə yurtqə
berip u yərdə uzun wəqit turuptu. **10** Üzümlərnı
yiqidiqən məzgıl kəlgəndə baqəwənlərnı
üzümzarlıqtiki məwidin uningqə berixkə
kulliridin birini ularining yeniqə əwətiptu.
Lekin baqəwənlər uni urup-dumbalap kuruk

kol yanduruwetiptu. 11 U yənə baxka bir kulni əwətiptu. Lekin ular unimu dumbalap, harlap, yənə kuruq kol kayturuwetiptu. 12 U yənə üqinqisini əwətiptu; ular unimu urup yarilandurup, talaqa həydəp qikiriwetiptu. 13 [Ahirda] üzümarlıqning hojayini: «Kandak kilsam bolar? Seyümlük oolumni əwətəy; ular uni kərsə, heq bolmioqanda uning hərmitini kilar?» dəptu. 14 Birak bəqəwənlər uning oqlini kərüp bir-biri bilən məslihətləxip: «Bu bolsa mirashor; kelinglar, uni jayliwetəyli, andin miras bizningki bolidu» deyixiptu. 15 Xuning bilən ular uni üzümarlıqning sirtioqa aqikip öltürüwetiptu. Əmdi bundak əhwalda üzümarlıqning hojayini ularni kəndak kilidu? 16 U kelip u bəqəwənlərnə yokitip üzümarlıqni baxkilaroqa tapxuridu». Halayik buni anglap: — Bundak ixlar hərgiz bolmisun! — deyixti. 17 Lekin u ularoqa kəzlrini tikip mundak dedi: — Undak bolsa, mukəddəs yazmilarda «Tamqilar taxliwətkən tax bolsa, Burjak texi bolup tikləndi» dəp yeziloqan səz zadi nemini kərsitidu? 18 Bu «tax»ka yikiloqan kixi parə-parə bolup ketidu; lekin bu tax hərkinning üstigə qüxsə, uni kukum-talkan kiliwetidu. 19 Bax kahinlar wə Təwrat ustazliri uning bu təmsili əzlrigə karitip eytkanlikini bilip xu haman uningoqa kol selix yolini izdidi; lekin ular halayiktin kərkuxti. 20 Xunga ular uning kəynidin marap, uni [Rim] waliyisining həkümranlikida sorakka tartixka tapxurux üqün birnəqqə adəmlərnə setiwelip, soqunup kirixkə əwətti. Ular səmimiy kiyapətkə kiriwelip, uning səzidin yoquk izdəp yürətti. 21 Ular uningoqa mundak soal koydi: — Əy ustaz, silini durus səz kilidioqan wə durus təlim beridioqan, heqkəndak adəmnin yüz-hatirisini [kət'iy] kilmaydioqan, bəlkə Hudaning yolini sadiklik bilən əgitip keliwatkan adəmə dəp bilimiz. 22 [Rim imperatori] Kəysərgə baj-selik tapxurux Təwrat kanunioqa uyoqunmu-yok?». 23 Əmma u ularning hiylisini kərüp yetip ularoqa: — Nemixka meni sinimakqisilər? 24 Manga bir kümux dinar kərsitinglar. Buning üstidiki sürət wə nam-isim kimning? — dedi. Ular uningoqa: Kəysərnincki, — dedi. 25 Wə u ularoqa: — Undak bolsa, Kəysərninck həkkinə Kəysərgə, Hudaning həkkinə Hudaqa tapxurunglar, — dedi. 26 Ular halayikning aldida uning səzlriridin uni tutuwaloqudək heqkəndak yoquk tapalmidi. Ular uning bu jawabioqa həyranuhəs bolup, zuwani tutuldi. 27 Wə «əlgənlər tirilməydu» dəp inkar kilidioqan Saduqiylarning bəziliri uning aldioqa kelip soal koyup mundak dedi: 28 — Ustaz, Musa [pəyoqəmbər Təwratda] bizgə: «Ayali bar, əmma pərzənt kərmigən kixi ölüp kətsə, əlgüqining aka yaki inisi tul qaloqan yənggisini əmrigə elip, kərandixi üqün nəsil kalduruxi kəmək» — dəp yazoqan. 29 Əmdi yəttə aka-uka bar idi. Qongi əyləngəndin keyin pərzənt kərməy ələmdin ötti. 30 Ikkinqi kərandixi ayalini əmrigə elip, pərzənt kərməy ələmdin ötti. 31 Andin üqinqisi uni aldi; xundak kilip, yəttisi uni əmrigə elip pərzənt kərməy əldi. 32 Həmmisidin keyin ayalmu əldi. 33 Əmdi tirilix künidə bu ayal ularning kəysisiningki bolar? Qünki yəttisi uni hotunlukka aloqan-də?! 34 Əysa ularoqa mundak jawab bərdi: — Bu ələmnin pərzəntliri əylinidu, yatlik bolidu. (aiön g165) 35 Lekin u ələmdin nesiwə boluxka, xundakla əlüklərdin tirilixkə layik sanaloqanlar əylənməydu, yatlik bolmaydu. (aiön g165) 36 Qünki ular yənə əlməydu, pərixtilərgə ohxax bolidu; «ələmdin tirilixtin tuquloqan pərzəntlər» boloqakka, ular Hudaning oqulliridur. 37 Əmdi əlgənlərnin tirildürülxini hətta Musa [pəyoqəmbər] əzimu ayan kiləqan; qünki [Təwratdiki] «tikənlək» dəgən wəkəning hatirisidə u Pərwərdigarni: «İbrahimning Hudasi, İshakning Hudasi wə Yakupning Hudasi» dəp bayan kiləqan. 38 U əlüklərnin Hudasi əməs, bəlkə tiriklərnin Hudasidur; qünki uningoqa nisbətən həmməylən tiriktur! 39 Xuning bilən Təwrat ustazliridin birkanqisi bəha berip: — Ustaz, yaxhi eyttin, — dedi. 40 Qünki ulardin heqkim yənə uningdin soal soraxka jür'ət kilalmidi. 41 Əmdi u ularoqa soal koydi: — Kixilər Məsihnə kəndaksigə Dawutning oqli dəydu? 42 Qünki Dawut əzi Zəburda: Pərwərdigar mening Rəbbimgə eyttiki: — «Mən sening düxmənliringni təhtipərin kiləquqə, Mening ong yenimda olturoqin!» — dəgənoqu? 44 Əmma Dawut uni «Rəbbim» dəp qakiroqan yərdə, undakta u kəndakmu uning oqli bolidu? 45 Wə barlik halayik kulak selip

anglawatqanda, u muhlisliroqja mundak dedi: — **46** — Təwrat ustazliridin hoxyar bolunglar. Ular uzun tonlarni kiyiwaloqan halda oqadiyip yürüxkə, bazarlarda kixilərnin ularoqja boloqan salamlirioqja, sinagoglarda aldinki orunlarda, ziyapətlərdimu tərda olturuxkə amrak kelidu. **47** Ular tul ayallarning barliq oy-besatlrini yəwalidu wə kəz-kəz kilip yaloqandin uzundin-uzun dualar kilidu. Ularning tartidioqan jazasi tehimu eqir bolidu!

21 U bexini kətürüp qariwidi, baylarning ez sədikilirini [ibadəthanidiki] ianə sanduqioqja taxliqinini kərđi. **2** U yənə sanduqkə ikki tiyinni taxlawatqan bir namrat tul ayalnimu kərđi. **3** Xuning bilən u: — Mən silərgə bərħək xuni eytip qoyayki, bu namrat tul ayalning taxliqini həmməylənninɡkidin kəptur. **4** Qünki ularning həmmisi əzlrining axqanliridin ianə kilip, Hudaqja atioqan sadikilərgə koxup taxlidi; ləkin bu ayal namratlikioqja qarimay, əzining tirikqilik kilidioqinining həmmisini ianə kilip taxlidi. **5** Wə bəzilər ibadəthanining nəpis taxlar wə Hudaqja sunuloqan hədiyələr bilən kəndək bezəlgənliki toqrisida səzlixwatatti. U: **6** — Silər kərüwatqan bu barliq nərsilərgə nisbətən, xu künlər keliduki, hətta bir tal taxmu tax üstidə kəldurulmay, həmmisi gumran kilinidu, — dedi. **7** Ular uningdin: — Ustaz, bu degənlirin qəqan yüz beridu? Bu ixlarning yüz beridioqanlıqini ayan kilidioqan kəndək aləmət bolidu? — dəp soridi. **8** U mundək dedi: — Azdurulup ketixtin həzi bolunglar. Qünki tola kixilər mening namimni setip: «Mana əzüm xudurmən!» wə «Axu wəqit yəqinlaxti!» dəydi. Xunga ularning kəynigə kirmənglar. **9** Silər urux wə topilənglarning həwirini anglioqan wəqtinglərdimu wəħimigə qüxmənglar; qünki bu ixlarning əwwal yüz berixi mükərrər. Ləkin bular, zaman ahiri yetip kəldi, degənlik əməs. **10** Andin u yənə mundək dedi: — Bir millət yənə bir millət bilən uruxkə qikidu, bir padixəhlik yənə bir padixəhlik bilən uruxkə qikidu. **11** Jay-jaylarda xiddətlik yər təwrəxlər, aqarqiliklər wə wəbalar bolidu, [yər yüzidə] wəhxtələr wə əsməndə həywətlik aləmətlər kərünidu. **12** Birək bu hər bir wəxələr

yüz berixtin ilgiri, kixilər silərgə kəl selip tutqun kilidu wə silərgə ziyənkəxlik kilip, silərni sinagoglarning sorəklirioqja tapxuridu, zindənləroqja taxlaydu; ular mening namim tūpəylidin silərni padixəh wə həkūmdərlərninɡ aldioqja elip baridu, **13** wə buning bilən [ularning aldidə] guwəhlik berix pürsitinglar qikidu. **14** Uning tūqin ərzgə kəndək jawəb berix toqrisida aldin'ala həq oylanmaslikkə kəlbinqlarda kət'iy niyət kilinglar. **15** Qünki mən silərgə barliq dūxmənliringlar rəddiyə wə rət kıləlmioqudək pasəhətlik til wə danixmənlilik ətə kıləlmən. **16** Hətta ətə-əna, əkə-əka, uruk-tuqkan wə yərburədərliringlərmu silərgə hənlilik kilip tutup beridu wə ular arənglərdiki bəziliringlərnə ətüridu. **17** Silər mening namim tūpəylidin həmmə ədəmning nəpřitigə uqrasilər. **18** Həlbuki, bexinqlərdiki bir tal qəqmu hələk bolmaydu! **19** Səwr-qidəmlilik boləqininqlarda, jeningləroqja igə boləlaysilər. **20** — Ləkin Yərusəlemning [dūxmən] koxunliri tərıpidin kərxiwəlinioqanlıqini kərgininqlarda, uning wəyrən bolux wəqti yəqinlixip kəptu, dəp bilinglar. **21** U qəqda Yəhədiyə əlkisidə turuwatqanlar təqləroqja kəqsun, xəhər iqidə turuwatqanlar uningdin qikip kətsun, yezilərdə turuwatqanlar xəhərgə kirmisun. **22** Qünki xu qəq «intikəmə jəzasini tartidioqan künlər»dur; xuning bilən [mukəddəs yazmılərdə] barliq pütülgənlər əməlgə axurulidu. **23** Əmdi xu künlərdə həmilədar əyallər wə bələ əmitidioqanlarning həlioqja wəy! Qünki bu zəməndə eqir kışqilik bolidu wə [ərxətiki] qəzəp bu həlkning bexioqja qüxidu; **24** Ular kiliqning bisidə yikitilidu wə tutqun kılənip, barliq əllərgə elip ketilidu; «yət əllərninɡ wəqti» toxquqə, Yərusəlem yət əllərninɡ əyəq əstidə kəlidu. **25** — Quyax, əy, yultuzlərdimu aləmətlər bolidu; yər yüzidiki əllər ərisidə dengiz-okyanlarning güldürlixidin wə dölqunlarning dəwəloquxliridin parəkəndiqilik bolidu. **26** Ədəmlər kərqup, yər yüzigə kəlidioqan əpətlərnə wəħimə iqidə kütüp əs-hoxini yökətidu; qünki əsməndiki küqlər lərzigə kəlidu. **27** Andin kixilər İnsan'oqlininq kük-qudrət wə uluq xən-xərəp bilən bir bulut iqidə kəliwətkənlikini kərədu. **28** Ləkin bu aləmətlər kərünüxkə

baxliqanda, kəddinglarni ruslap bexinglarni kətüringlar, qünki bu silərni azad kilixtiki nijat yekinlaxti, degənliktur. **29** U ularoşa mundak bir təmsilni səzləp bərdi: — Ənjür dərihi wə baxka barlik dərəhlərgə karanglar. **30** Ularning yengidin bihlanəşanda ularoşa karap, əzünglar yazning yetip kelixigə az kəlojanlikini bilisilər. **31** Xuningdək, baya deyilgən alamətlərnəning yüz beriwatkanlikini kərgininglarda, Hudaning padixahlikining yekin kəlojanlikini bilinglar. **32** Mən silərgə bərhək xuni eytip qoyayki, bu alamətlərnəning həmmisi əməlgə axurulmay turup, bu dəwr ətəydu. **33** Asman-zemin yokilidu, birək mening səzlim hərgiz yokəlməydu. **34** — Lekin əzünglaroşa agah bolunglarki, kəngülliringlar əyx-ixrət, məyhorluk wə tirikqilikning oəm-əndixiliri bilən bihudlaxmisun, xu küni üstünglaroşa tuyuksiz qüxmisan. **35** Qünki u goya tuzaktək barlik yər yüzidə hər bir turuwatkanlarning bexioşa qüxidu. **36** Xunga hər kəndak wakitlarda həoxyar bolunglar, yüz berix aldida turuwatkan bu ixlardin əzünglarni kaqurup Insan'oqli aldida hazır bolup turuxka layik həsablinix üqün hərdəim dua kilinglar, — dedi. **37** Əmdi u kündüzliri ibadəthanida təlim bəretti, ahxamliri xəhərdin qikip, kəqini Zəytun təoqi dəp atalojan taqda ətəküzətti. **38** Wə barlik həlk uning təlimini angliqili tang səhərdə ibadəthanioşa kirip, uning yenioşa kələtti.

22 Əmdi petir nan həyti («ətüp ketix həyti» dəpmu atilidu) yekinlixip kəlojanidi. **2** Bax kahinlar wə Təwrat ustazliri uni əlümgə məhkum kilixka amal izdəp yürətti; qünki ular həlktin kərkətti. **3** Xu pəyttə on ikkiyləndin biri boləjan, İxkariyot dəp atalojan Yəhudaning kəngligə Xəytan kirdi. **4** U berip bax kahinlar wə ibadəthana pasiban bəgliri bilən Əysani kəndak kilip ularoşa tutup berix üstidə məsləhətləxti. **5** Ular intayin hux bolup, Yəhudaşa pul berixkə kelixti. **6** Yəhuda makul bolup, uni halayiktin ayrim kəloşanda ularoşa tutup berixkə muwapik pürsət izdəxkə kirixti. **7** Əmdi petir nan həytining [birinqi] küni yetip kəlgənidi. Xu küni «ətüp ketix həyti»şa atəp kurbənlək [koza] soyulatti. **8** Xuning bilən Əysa Petrus bilən

Yuhənaşa: — Berip bizgə ətüp ketix həytining [kəzisini] birgə yegili təyyarlanglar, — dəp ularni əwətti. **9** — Kəyərdə təyyarliximizni halaysən? — dəp soridi ular. **10** U ularoşa mundak dedi: — Xəhərgə kirsənglar, mana u yərdə kəzida su kətürüwaləjan bir ər kixi silərgə uqraydu. Uning kəynidin mengip u kirsən əygə kiringlar. **11** Wə əy igisigə: «Ustaz: — Muhlisirim bilən ətüp ketix həytining tamikini yəydiyəjan məhmanhana əy kəyərdə? — dəp sorawatidu» dənglar. **12** U silərni baxlap üstünki kəwəttiki rətləngən səramjanlaxturulojan qong bir əoqiz əyni kərsitidu. Mana xu yərdə təyyarlik kilip turunglar. **13** Xuning bilən ikkisi beriwidi, həmmə ixlər uning eytkinidək bolup qikti. Ular xu yərdə ətüp ketix həytining tamikini təyyarlaxti. **14** Əmdi wakti-saiti kəlgəndə, Əysa dastihanda olturdi; on ikki rosul uning bilən billə olturuxti. **15** Andin u ularoşa: — Mən azab qekixtin ilgiri, silər bilən ətüp ketix həytining bu tamikioşa həmdastihanda boluxka tolimu intizar bolup kəlgənədim. **16** Qünki silərgə eytayki, bu həyt ziyapitining [əhmiyiti] Hudaning padixahlikida əməlgə axurulmioşuqə, mən buningdin kayta yeməymən, — dedi. **17** Andin u bir jamni kəlioşa elip, təxəkkür eytti wə muhlisliroşa: — Buni elip arənglarda təksim kilip [iqinglar]. **18** Qünki xuni eytayki, mundin keyin Hudaning padixahlikə kəlmigüqə, hərgiz üzüm xərbididin kət'iy iqməymən, — dedi. **19** Andin u bir tal nanni kəlioşa elip, Hudaşa təxəkkür eytti wə uni oxtup, ularoşa üləxtürüp berip: — Bu mening silər üqün pida bolidiyəjan tenimdur. Meni əsləp turux üqün buningdin yənglar, — dedi. **20** U xuningdək tamaktin keyinki jamni kəlioşa elip mundak dedi: — Bu jamdiki xarəb mening silər üqün təküldiyəjan kənimda boləjan yəngi əhədidur. **21** Lekin mana, meni tutup bərgüqining kəli mening bilən bir dastihandidur. **22** Wə Insan'oqli dərəkə əzi toqrisida bəkitilgəndək [aləmdin] kətidu; birək Insan'oqlining tutup bərilixigə wasitiqi boləjan adəmnəning həlioşa way! **23** Andin muhlislar bir-biridin: — Arimizda zadi kim muxundak ixni kilixi mumkin? — dəp munazirigə qüxüp kətxiti. **24** Əmdi ularning arisida kəysimiz əng uluq saniliximiz kərek

degan talax-tartix pəyda boldi. **25** U ularoʻja mundak dedi: — Əllərdiki padixahlar qol astidiki hək qüstidin buyrukʻwazlik qilip idarə qilidu, ularning üstidiki həkukʻdarliri «həlkərwə» dəp atilidu. **26** Birəq silər xundəq bolmanglar; bəlkə aranglardiki əng mərtiwiliki əzini əng kiqikidək hesablisun wə yetəkqi boləjanlar [həmməyləngə] hizmətkardək bolsun. **27** Kim mərtiwilik, dastihanda olturoqanmu yaki dastihandiki kütüküqimu? Dastihanda olturoqini əməsmu? Birəq mən bolsam aranglarda hizmitinglarda boləquqi kütüküqidəkturmən. **28** Silər bolsanglar, bəximəqə sinəqlər kəlgəndə baxtin-ahir mən bilən billə həmrəh boləqansilər. **29** Wə huddi Atam manga padixahlik həkuki bekiktəndək, mən silərgimu xundəq bekitimən. **30** Xuning bilən silər mening padixahlikimda mən bilən bir dastihanda yəp-iqisilər wə təhtlərdə olturup, Israilning on ikki kəbilisi üstidin həküm qikirisilər. **31** Rəb yənə [Petrusqə]: — «Əy Simon, Simon! Mana, Xəytan həmminglarni huddi buqday taskioqandək taskəp sinəxni tiligən. **32** Lekin etiqading yəkimisun dəp sanga dua qildim. Əmdi sən towa qilip tüz yəloqə qəytqəndin keyin, kərindaxliringni mustəhkəmligin» — dedi. **33** — I Rəb, — dedi Petrus, — Mən sən bilən billə zindanoqə taxlinip, billə əlümqə berixqə təyyarmən! **34** U uningə: — I Petrus, sanga eytayki, bəgün horəz qillioquqə, sən «Uni tonuməymən» dəp məndin üq qətim tanisən, dedi. **35** Andin, u ulardin: — Silərni həmyənsiz, hurjənsiz wə kəxsiz [səpərgə] əwətkinimdə siləring birər nərsənglar kəm bolup qəloqanmu? — dəp soridi. Ular: — Yəq, dedi. **36** Xuning bilən u ularə: — Lekin hazır hər kimning həmyəni bolsa, uni əlsun; xundəq həm hurjəni bolsa, uni əlsun wə bir kimning qiliqi bolmisa, qəpinini setip birdin qiliq əlsun. **37** Qünki mən silərgə xuni eytayki, [mukəddəs yazmilarda]: «U jinəyətqilər qətarida sanilidu» dəp pütülgən səz məndə qəqum əməlgə axurulidu. Qünki mening toqramdiki barlik ixlər toluk əməlgə əxmay qəlməydu — dedi. **38** — I Rəb, qərioqin, bu yərdə ikki qiliq bar ikən, dedi ular. — Boldi, yetidu! — dedi u ularə. **39** Andin u qikip, aditi boyiqə Zəytun

teqioqə yəlo əldi; uning muhlisliri uningə əgixip bardi. **40** U yərgə yetip barəqanda u ularə: — Azdurulmaslikinglar üqün dua qilinglar, — dedi. **41** Andin, ulardin bir tax etimiqə nərirəq berip, tizlinip turup: **42** — I Ata, halisəng, bu qədəhni məndin elip kətkəysən. Lekin mening əməs, bəlkə Səning iradəng ədə qilinsun — dəp dua qildi; **43** wə əsməndin bir pərixte uningə kərünüp uni kuwwətləndürdi. **44** U kəttik əzəbtə toləqinip təhimu iqləslik bilən dua qiliwərdi. Buning bilən uning təliri yərgə təkülqən qən təmqiliridək qüxüxkə bəxlidi. **45** Andin duasini tügutip, ornidin turup, muhlislirining yəniəqə kəldi. Ularning əməgə qəküp həlsizlinip mügdəp qəloqanlikini kərüwidi, ularə: **46** — Uhləp qəloqininglar nəmisə? Azduruluxtin səklinix üqün qəpup dua qilinglar, — dedi. **47** Uning səzi təhi əyəqləxməstinlə, bir toq ədəmlər pəyda boldi. Ularni bəxləp kəlgüqi on ikkəyləndin biri boləjan Yəhuda degən kixi idi; u Əysəqə [səlam berip] səyqili kəxiəqə bardi. **48** Əysə uningə: — Əy Yəhuda, bir səyüx bilən Insən'əqlini tutup bərəsənmu? — dedi. **49** Wə Əysəning ətrəpidikilər nəmə ix yüz bəridioqanlikini bilip yetip: — I Rəb, qiliq bilən uraylimu? — dedi. **50** Wə ulardin biri [qiliqini kətürüp], bəx kəhinnəng qəkiriəqə urup, onq kulikini xiliwətti. **51** Birəq Əysə buningə qəwəbən: — Boldi, tohtə! — dedi; u qolini uzitip kulikioqə təgküzüp, uni səkəytti. **52** Əysə əzini tutqili kəlgən bəx kəhinlər, pasibən bəqliri wə əksəqəlləroqə qərap: — Bir qəraqqini tutidioqandək qiliq-təqməqlərnə kətürüp kəpsiləroqu? **53** Mukəddəs ibadəthanida hər küni silər bilən billə idim, silər qol səlmidinglar. Həzir bu silərgə təwə boləjan wəqit-səəttur wə qərangəquluxning həküm sürüxidur — dedi. **54** Ular Əysəni tutuwəlip, bəx kəhinnəng əyigə elip kəlixti. Petrus yirəqtin əgixip mēngdi. **55** Əmdi ular həyolining otturisida ot yəkəp qərisidə [issinip] olturoqanda, Petrus ularning ərisioqə kirip olturdi. **56** Andin otning nurida uning olturoqinini kərgən bir dēdək uningə tikiqilip qərap turup: — Bu ədəmmu Əysə bilən billə idi, — dedi. **57** Lekin u tənəp: — Əy hotun, uni tonuməymən! — dedi. **58** Andin uzun ətməy, yənə birəylən uni kərüp:

— Sənmu ulardın ikənsən, — dedi. Lakin Petrus: — Əy buradər, undağ əməsmən! — dedi. **59** Andin bir saatqə ötkəndə baxka birəylən: — Dərħəqikət, bu həm uning bilən billə idi; qünki umu Galiliyəliktur, — dəp qing turuwaldi. **60** Lakin Petrus: — Həy buradər, nemə dəwatqiningni bilməymən! — dedi. Wə uning sezi ayaqlaxmastinla, horaz qillidi. **61** Əmdi Rəb kəynigə burulup, Petruska tikilip qarap qoydi. Xuning bilən Petrus Rəbning sözini, yəni: «Bügün horaz qillaxtin ilgiri sən məndin üq kətim tanisən» degənlikini yadıqə kəltürdi. **62** Wə u taxkiriqə qikip kəttik yioqlap kətti. **63** Əmdi Əysani tutup turuwatqanlar uni məshirə kəlixkə wə sawap-dumbilaxkə baxlidi; **64** uning kəzlrini tengip uningdin: — Seni uroqan kimdu? Kəni, bexarət bərgin! — dəp soraxti **65** wə uningqə buningdin baxkə yənə nuroqun həkarətlərnı yəqıdurdı. **66** Tang atkanda, həlk əksəqalliri, yəni bax kəhinlar wə Təwrat ustazliri yioqilixti. Ular uni əz kengəxmısigə elip berip **67** uningdin: — Eytə, sən Məsiħmu? — dəp soraxti. U ularqə jawabən: — Siləgə eytsammu, kət'iy ixənməysilər. **68** Silərdin birər soal sorisam, həq jawab bərməysilər. **69** Lakin bu wakıttin baxlap İnsan'oolı Həmmigə Qadınning ong yenida olturidu, — dedi. **70** — Undağta, sən Hudaning Oolı ikənsən-də? — deyixti ular. U: — Degininglardək mən xudurmən! — dəp jawab bərdi. **71** Xuning bilən ular: — Əmdi baxkə guwahqılıqning bizgə nemə həjiti? Qünki əzimiz uning əz əqzidin qikqinini angliduk! — deyixti.

23 Andin [kengəxmıdikilərnıng] həmmisi ornidin turuxup, uni [waliy] Pilatusning aldiqə elip berixti. **2** U yərdə ular uning üstidin xikayət kəlip: — Əzini Məsiħ, yəni padıxah dəp atıwelip, həlkimizni əzdurup wə kəutritip, Kəysəgə baj-selıq tapxuruxni tosqan bu adəmnı bayqap uni tuttuk, — deyixti. **3** Pilatus uningdin: — Sən Yəhudiylərnıng padıxahımusən? — dəp soridi. U: — Eytqiningdək, — dəp jawab bərdi. **4** Andin Pilatus bax kəhinlar bilən kəpqlıkkə: — Bu adəmdin birər xikayət kəloqudək ixni tapalmıdim, — dedi. **5** Lakin ular teħimu kət'iy həlda: — U Galiliyədin tartip taki bu yərgiqə, pütkül Yəhudiyədimu təlim berix bilən həlkni kəutritidu. **6** Pilatus «Galiliyə» degən sözni anglap: — Bu xiki Galiliyəlikmu? — dəp soridi **7** wə uning Hərod [hanning] idarə kəloqan əlkidin kəlgənlikidin həwər tepip, uni Hərodqə yollap bərdi (u künlərdə Hərodmu Yerusalemda idi). **8** Hərod Əysani kərgəndə intayin huxal boldi. Qünki u uzundin berı uningqə dair kəp ixlarnı anglap, uningdin bir məjizə kərux ümididə bolup, uni kərux pırsitini izdəwatatti. **9** U Əysadin kəp soallarnı soridi, lakin u Hərodqə bir əqjizmu jawab bərmidi. **10** Bax kəhinlar wə Təwrat ustazliri yekın turup uning üstidin hə dəp ərz-xikayət kəliwatatti. **11** Hərod han wə uning ləxkərliri uni harlap məshirə kəlixip, uningqə xahənə ton-kiyim kiydürüp, uni yənə Pilatusning aldiqə qayturup yollidi. **12** Mana xu kündin baxlap, Pilatus bilən Hərod dost bolup qaldı; qünki ilgiri ular arisida adawət boləqanidi. **13** Waliy Pilatus bax kəhinlarnı, [Yəhıdiy] həkəmdarlarnı wə halayikni yioqip, **14** ularqə: — Silər bu adəmnıng üstidin «Həlkni əzduridu wə kəutritidu» dəp xikayət kəlip uni aldiməqə tartip kədinglar. Mana, mən silərnıng aldinglarda uni sorəq kəloqinim bilən, uningdin silər xikayət kəloqan jinayətlərdin birinimu tapalmıdim. **15** Hərodmu tapmıdi; qünki mən silərnı uning aldiqə əwəttim. Mana, uningda əlüməgə layıq həqkəndək jinayət yok ikən. **16** Xunga mən uni jazalap, andin qoyup berimən, — dedi **17** (uning hər kətimlik [ətüp kəti] həytda, [Yəhıdiy] [məhbıslərdin] birini ularqə qoyup berix məjburiyiti bar idi). **18** Lakin kəpqlıq təngla qukan selixip: — Buni yokıting! Bizgə Barabbasni qoyup bering! — deyixti **19** (Barabbas bolsa xəhərdə topilang kətürğənlikı wə qatillik kəloqanlikı üqün zindanoqə taxlanəqan məhbıus idi). **20** Xuning bilən Pilatus Əysani qoyup berixni halap, kəpqlıkkə yənə səz kəloqili turdi. **21** Lakin ular jawabən yənə qukan selixip: — Krestlugin, uni krestlugin! — dəp warkıraxti. **22** [Pilatus] üqinqi kətim ularqə: — Nemıxkə? U zadi nemə yamanlik kəloqan? Mən uningdin əlüməgə layıq həq jinayət tapalmıdim. Xuning üqün mən uni jazalap, qoyup berimən, — dedi. **23** Birəq ular yənıla hə dəp qukan selixip: «U krestlənsun!» dəp tələp kəlip qing turuwaldi. Ularıng həmdə bax kəhinlarıng qukanliri ahir

küqlük keldi. 24 Pilatus ularning talipi boyiqə ada kilinsun dəp həküm qikardi. 25 Wə ularning tiliginini, yəni topilang kətürüx wə katillik üqün zindanoğa taxlanoğanıni qoyup berip, Əysani ularning həhixioğa tapxurup bərdi. 26 Wə ular uni elip ketiwatkanda, yolda Kurini xəhirlilik Simon isimlik bir kixi səhradin keliwatatti; ular uni tutuwelip, krestni uningoga kətürgüzüp, Əysaning kəynidin mangdurdı. 27 Əysaning kəynidə zor bir top həlk, xundakla uningoga eqinip yioğa-zar kətürüxiwatkan ayallarmu əgixip keliwatatti. 28 Ləkin Əysa kəynigə burulup ularoga: — Əy Yerusalemning kizliri! Mən üqün yioqlimanglar, bəlkı əzünglar wə baliliringlar üqün yioqlanglar! 29 Qünki silərgə xundak eoqır künlər keliduki, kixilər: «Tuomaslar, bala kətürmıgən korsaqlar wə emitmıgən əmqəklər bəhtliktur!» — deyixidu. 30 Xu qaoqda kixilər taoqlaroga: «Üstimizgə ərül!», denglüklərgə: «üstimizni yap!» dəp nida kilixidu. 31 Qünki adəmlər yapyexil dərəhkə xundak ixlarni kılqan yərdə, kurup kətkən dərəhkə nemə ixlər bolar?! — dedi. 32 İkki jinayətgımu əlümgə məhkum kılınqılı uning bilən təng elip kelingənidi. 33 Wə ular «bax səngək» dəp ataloqan jayoga kəlgəndə, u yərdə uni wə yənə ikki jinayətgını, birini uning ong yenida wə yənə birini sol yenida krestkə tarttı. 34 Əysa: — I Ata, ularni kəqürgin, qünki ular əzining nemə kiliwatkanlıqını bilməydu, — dedi. [Ləxkərlər] qək taxlap, uning kiyimlirini bəlüxüwalı. 35 Halayık qarap turatti, Yəhudi yəhəmdarlar mu yenida turup uningoga dimioqını kəkip məshirə kılip: Baxkılarni kutkuzuptikən! Əgər u rasttin Hudaning Məsihi, Uning talliwaloqını bolsa, əzini kutkuzup baksun! — deyixti. 36 Ləxkərlərmu uni məshirə kılip, yenioğa berip uningoga sirkə təngləp: 37 — Əgər sən Yəhudiylarning Padixahı bolsang, əzüngni kutkuzup bax! — deyixti. 38 Uning üstidiki [tahtayoga] grekqə, latinqə wə ibraniyqə hərplər bilən: «Bu kixi Yəhudiylarning Padixahıdur» dəp yezip qoyuloqanı. 39 Uning bilən billə krestkə tartiloqan ikki jinayətgining biri uni həkarətləp: — Sən Məsih əməsmiding? Əmdi əzüngnimu, biznimu kutkuzə! — dedi. 40 Birək yənə biri uning gepigə tənbih berip: Sən əzüng ohxax həkümning tegidə turup

Hudadin kərkəmsən? 41 Bizning jazaliniximiz həklik, qünki əz kilmixlirimizning tegixlik jazasını tarttuk; ləkin bu kixi həqkəndək natoqra ix kilmioqanoq! — dəp jawab bərdi. 42 Andin, u Əysaoga: — I Rəb, padixahliqıng bilən kəlginingdə, meni yad kılqın, — dedi. 43 Əysa uningoga: — Bərhək, mən sanga eytayki, bügün sən mən bilən billə jənnəttə bolısən, — dedi. 44 Həzir altinqi saat bolup, pütün zeminni tokkuzinqi saatkiqə qarangoqluk basti. 45 Kuyax nurini bərmidi wə ıbadəthanining pərdisi tosattin otturısidin yirtip ikki parqə bolup kətti. 46 Əysa kəttik awaz bilən nida kılqandın keyin: — I Ata! Rəhimni kolungoga tapxurdum, — dedi-də, tiniki tohtap, jan üzdi. 47 U yərdə turoqan yüzbəxi yüz bərgən ixlarni kərup: — Bu adəm həkikədən durus adəm ikən! — dəp Hudani uluqlı. 48 Wə bu mənzirini kərukə yioqılqan barlik həlk yüz bərgən ixlarni kərup kəkrəklirigə urup əylirigə kəytxiti. 49 Wə uni tonuydioqan barlik kixilər wə Galiliyədin uningoga əgixip kəlgən ayallar yirəkta turup, bu wəkəlgə qarap turdi. 50 Wə mana xu yərdə kəngəxmidikilərdin Yüsüp isimlik biri bar idi. U əzi akkəngül wə adil adəm bolup, ularning məslihətigə wə kılqınıoga koxulmioqanı. Əzi Yəhudiya əlkisidiki Arimatiya dəgən bir xəhərdin bolup, Hudaning padixahliqını təlmürüp kütətti. 52 U əzi Pilatusning aldioğa berip Əysaning jəsiti ni berixni tələp kildi; 53 Wə uni kresttin quxürüp kanap bilən kəpənləp, qoram taxtin oyup yasaloqan, həqkim qoyulmioqan bir kəbrigə dəpnə kildi. 54 Bu «təyyarlik küni» bolup, xəbat küni yekınlixip kəloqanı. 55 Wə uning bilən Galiliyədin kəlgən ayallar [Yüsüpkə] əgixip, kəbrini wə uning jəsətinin qandək qoyuloqınıni kərdi. 56 Andin yenip berip ətirilər wə hux puraklik buyumlarni təyyar kildi wə [Təwrattiki] əmr boyiqə xəbat küni aram elixti.

24 Əmdi həptining birinqi künidə tang yuray dəp kəloqanda, ayallar əzliri təyyarlıqan ətiriləni elip, kəbrigə kəldi. 2 Ular kəbrining aqzidiki taxning domilitiwetılqanlıqını kərdi; 3 wə kəbrigə kirip kəriwidi, Rəb Əysaning jəsiti yok turatti. 4 Wə xundək boldiki, ular buningdin patiparak bolup turoqanda, mana,

nur qaknap turidioqan kiyimlarni kiygən ikki 5
 zat ularning yenida tuyuksiz pəyda boldi. 6
 Ayallar kattik wəhimgə qūxūp, yüzlerini yərgə
 yekixti. Ikki zat ularoq: — Nemə üqün tirik
 boluqūqini elgənlərnin arisidin izdəysilər? 7 U
 bu yərdə əməs, bəki u tirildi! U tehi Galiliyədə
 turoqan waktida, uning silərgə nemini eytkinini,
 yəni: «Insan'oolqining gunahkar adəmlərnin
 kolioq tapxuruluq, krestlinip, üqinqi küni
 kayta tirilixi mukərrərdur» degənlirini əsləp
 bekinqlar! — dedi. 8 Wə ular uning [də] xundak
 deginini esigə elixti; 9 wə kəbridin kaytip, bu
 ixlarning həmmisini on birəyləngə, xundakla
 kəloqan muhlislarning həmmisigə yətküzdi.
 10 Rosullaroq bu ixlarni yətküzgūqilər bolsa
 Magdallik Məryəm, Yoanna wə Yakupning anisi
 Məryəm həmdə ular bilən billə boluqan baxka
 ayallar idi. 11 Lekin [ayallarning bu eytkənliri]
 ularoq əpsanidək bilindi, ular ularning səzlirogə
 ixənmidi. 12 Birak Petrus ornidin turup,
 kəbrigə yūgūrip bardi. U engixip kəbrə iqigə
 kariwidi, yaloqz kanap kəpənlilikning tilim-
 tilim parqilirini kərip, yüz bərgən ixlaroq
 təəjjūplinip əygə kaytip kattı. 13 Wə mana, xu
 kündə ularin ikkiylən Yerusalemdin on bir
 qakirim yirakliktiki Emayus degən kəntkə ketip
 baratti. 14 Ular yüz bərgən barlik ixlər toqrisida
 səzlixip ketiwatatti. 15 Wə xundak boldiki,
 ular səzlixip-mulahizilixip ketiwatkənda, mana
 əysa əzi ularoq yekinxilixip kəlip, ular bilən
 billə mangdi; 16 lekin ularning kəzliri uni
 tonuxtin tutuldi. 17 U ularin: — Ketiwetip
 nemə ixlər toqruqluq munazirə qilixiwatisilər?
 — dəp soridi. Ular qayoqluq kiyapəttə tohtap,
 18 ularin Kliyopas isimlik biri jawab berip:
 — Yerusalemda turupmu, muxu künlərdə xu
 yərdə yüz bərgən wəkələrdin birdinbir həwər
 tapmioqan musapir sən ohximamsən?! — dedi.
 19 Wə u ularin: — Nemə wəkələr boldi? —
 dəp soridi. «Nasərətlilik əysaqə munasiwətlilik
 wəkələr!» — dedi ular, — «U əzi Hudaning
 aldidimu, barlik həlkəning aldidimu əməldə
 wə səzdə kudrətlilik bir pəyoqəmbər bolup, 20
 bax kahinlar wə həkūmdarlimiz uni olūm
 həkūmigə tapxurup, krestlətti. 21 Biz əslidə uni
 Israiloqə həmjəmət bolup azad kilidioqan zat
 ikən, dəp ümid kiləjaniduk. Lekin ixlər xundak
 boldi, hazır bu wəkələr yüz bərginigə üqinqi
 kün boldi; 22 yənə kəlip, arimizdiki birnəqqə
 ayal həm bizni həng-tang kalduruwətti. Qünki
 ular bugin tang səhərdə kəbrigə beriptikən,
 23 uning jəsitini tapalmay kaytip kəlip: «Bizgə
 birnəqqə pərixətə oqayibanə kərinüxtə ayan
 bolup, «U tirik!» dedi» dəp eytiptu. 24 Buning
 bilən arimizdin birnəqqəylən kəbrigə berip,
 əhwalning dəl ayallarning eytkinidək ikənlikini
 baykaptu. Lekin uni ularmu kərməptu». 25
 əysa ularoq: — Əy nadanlar, pəyoqəmbərlərnin
 eytkənlirining həmmisigə ixinxkə kəlbə gallar!
 26 Məsihning əzigə has xan-xəripigə kirixtin
 burun, muxu japa-muxəkkətlərnə bexidin
 ətküzüxi mukərrər əməsmidi? — dedi. 27
 Andin pütin Təwrat-Zəburdin, Musa wə baxka
 barlik pəyoqəmbərlərnin yazmiliridin baxlap
 u əzi həkkidə aldin pütülgənlirini ularoq
 xərli berip qūxəndürdi. 28 Ular baridioqan
 kəntkə yekinxlakənda, u yirakrak bir yərgə
 baridioqandək turatti. 29 Lekin ular uni
 tutuwelip: — Kəq kirip qaldi, həlilə kün
 olturidu. Biz bilən billə qonup kəloqin, — dəp
 ətündi. Xuning bilən u ular bilən qonqili
 əygə kirdi. 30 Wə xundak boldiki, u ular
 bilən dastihanda olturoqənda, nanni kəloqə
 elip, Hudaqə təkəkkür eytti, andin nanni
 oxtup ularoq tutti. 31 Ularin kəzliri xuan
 eqilip, uni tonudi; xuning bilən u ularning
 aldidin oqayib boldi. 32 Ular bir-birigə: — U
 yolda biz bilən paranglixip, bizgə mukəddəs
 yazmilaroqə xərli bərgəndə, yürək-baqrimiz
 goya ottək yanmidimu?! — deyixti. 33 Wə
 ular xu həman turup Yerusalemoqə kaytip
 kəldi. Ular ikkisi on birəylən bilən ularning
 həmrəhlirinin bir yərgə yioqilip turoqinining
 üstigilə qūxti, ular: «Rəb rasttin tiriliptu. U
 Simonə kərinüptu!» deyixiwatatti. 35 Xuning
 bilən ular ikkiylənmu yolda yüz bərgən ixlarni
 wə u nanni oxtuwatkənda uning əzlirogə kəndək
 tonuloqinini kəpqiliklə səzləp bərdi. 36 Wə
 ular bu ixlər üstidə səzlixiwatkənda, [əysa] əzi
 tosattin ularning otturisida pəyda bolup: —
 Silərgə aman-hatirjəmlilik boləy! — dedi. 37
 Ular birər roqni uqrattukmu nemə, dəp hiyal
 kilip, aləzkədə boluxup wəhimigə qūxti. 38
 U ularoq: — Nemigə xunqə aləzkədə bolup

kættinglar? Nemixka qalbinglarda xək-guman qikip turidu? **39** Qollirimğa wə putlirimğa qarap bekinglar! Mening özüm ikənlikimni bilinglar! Meni tutup kərunglar, rohning ət bilən səngiki yok, lekin məndə barlıqini kərisilər, — dedi. **40** Wə xundək degəq ularğa put-qolını kərsətti. **41** Ular huxluktın [kəzlırigə] ixəngüsi kəlməy həyranuhəs turojinida u ulardin: — Silərning bu yərdə yegüdək nərsənglar barmu? — dəp soridi. **42** Ular bir parqə belik kawipi wə bir parqə həsəl kənikini uningğa sunuwidi, **43** u elip ularning aldidə yedi. **44** Andin u ularğa: — Mana bu mən silər bilən boləjan waqtında silərgə eytkən: «Musa hatiriləgən Təwrat kanuni, pəyoqəmbərlərnə yazmiliri wə Zəburda mening toqramda pütülgənnəg həmmisi qoqum əməlgə axurulmay qalmaydu» degən səzlim əməsmu? — dedi. **45** Xuning bilən u mukəddəs yazmilarni qüxinixi üqün ularning zəhınlirini aqti **46** wə ularğa mundaq dedi: — [Mukəddəs yazmilarda] xundək aldin pütülgənki wə xu ix Məsihning əzigə toqra kəldiki, u azab qekip, üqinqi künidə əlgənlər arisidin tirilidu, **47** andin uning nami bilən «Towa qilinglar, gunahlarınəg kəqürümigə muyəssər bolunglar» degən həwər Yerusalemdin baxlap barlıq əllərgə jakarlinidu. **48** Silər əmdi bu ixlarğa guwahqিদursilər. **49** Wə mana, mən Atamning wədə qilojinini wujudunglarğa əwətimən. Lekin silər yukiridin qüxidiəjan küq-qudrət bilən kiygüzülgüqə, xəhərdə kütüp turunglar». **50** Wə u ularni Bəyt-Aniya yezisioqıqə baxlap bardi wə qollirini kətürüp ularni bərikətlidi. **51** Wə xundək boldiki, ularni bərikətligəndə u ulardin ayrilip asmanğa kətürüldi. **52** Ular uningğa səjdə kilixti wə zor huxal-huramlıq iqidə Yerusalemğa qaytip kelip, **53** hərdaim ibadəthanida turup Hudağa xükür-sana oquxup turdi.

Yuhanna

1 Mukəddəmdə «Kalam» bar idi; Kalam Huda bilən billə idi həm Kalam Huda idi. **2** U mukəddəmdə Huda bilən billə idi. **3** U arkilik barlik məvjudatlar yaritildi və barlik yaritiloqanlarning heqbiri uningsiz yaritiloqan əməs. **4** Uningda həyatlik bar idi və xu həyatlik insanlara nur elip kəldi. **5** Wə nur qarangolulukta parlaydu və qarangoluluk bolsa nurni heq besip quxəligən əməs. **6** Bir adəm Hudadin kəldi. Uning ismi Yəhya idi. **7** U guwahlik berix üqün, yəni həmmə insan əzi arkilik ixəndürilsun, dəp nuroqə guwahqi boluxkə kəlgənidi. **8** [Yəhyaning] əzi xu nur əməs, bəlkə pəkət xu nuroqə guwahlik berixkə kəlgənidi. **9** Həqiqiy nur, yəni pütkül insanni yorutquqi nur dunyaqə keliwatkanidi. **10** U dunyada boləqən və dünya u arkilik barlikkə kəltürülən bolsimu, ləkin dünya uni tonumidi. **11** U əziningkilərgə kəlgən bolsimu, biraq uni öz həlki qəbul kilmidi. **12** Xundaktimu, u əzini qəbul kiloqanlar, yəni öz namioqə etiqad kiloqanlarning həmmisigə Hudaning pərzənti bolux hokukini ata kildi. **13** Uni qəbul kiloqən muxular ya qəndin, ya ətlərdin, ya insan iradisidin əməs, bəlkə Hudadin tərəlgən bolidu. **14** Kalam insan boldi həm arimizda makanlaxti və biz uning xan-xəripigə kariduk; u xan-xərap bolsa, Atining yenidin kəlgən, mehir-xəpəkət və həqiqətkə toloqən birdinbir yeganə Ooqliningkidur. **15** (Yəhya uningqə guwahlik berip: — Mana, mən [silərgə]: «Məndin keyin kəlgüqi məndin üstündür, qünki u mən dunyaqə kelixtin burunla boləqanidi» deginim dəl muxu kixidur! — dəp jar kildi) **16** Qünki həmmimiz uningdiki tolup taxkanlardin iltipət üstigə iltipət alduk. **17** Qünki Təvrat kanuni Musa [pəyoqəmbər] arkilik yətküzülgənidi; ləkin mehir-xəpəkət və həqiqət əysə Məsih arkilik yətküzüldi. **18** Hudani heqkim kərup bəkkən əməs; biraq Atining kuqikida turoquqi, yəni birdinbir Ooql Uni ayan kildi. **19** Yerusalemdiki Yəhudiyar Yəhyadin «Sən kimsən?» dəp sürüxtə kilixkə kaqinlar bilən Lawiyarlarni uning yenioqə əwətkəndə, uning ularoqə javabən bərgən guwahliki mundaq idi:

20 U etirap kilip, heq ikkilənməy: — «Mən Məsih əməsmən» — dəp enik etirap kildi. **21** Ular uningdin: — Undakta əzüng kim bolisən? Ilyas [pəyoqəmbər]musən? — dəp soridi. — Yəq, mən u əməsmən, — dedi u. — Əmisə, sən həliki pəyoqəmbərmusən? — dəp soridi ular. U yənə: — Yəq! — dedi. **22** Xunga ular uningdin: — Undakta, sən zadi kim bolisən? Bizni əwətkənlərgə javab beriximiz üqün, [bizgə eytkin], əzüng tooqruluk nemə dəysən? — dəp soridi. **23** Yəhya mundaq javab bərdi: — Yəxaya pəyoqəmbər burun eytkəndə, qəldə «Rəbning yolini tüz kilinglar» dəp towaydioqən awazdurmən! **24** Əmdi [Yerusalemdin] əwətilgənlər Pərisiylərdin idi. Ular yənə Yəhyadin: — Sən ya Məsih, ya Ilyas yəki həliki pəyoqəmbər bolmisən, nemə dəp kixilərnə suqə qəməldürisən? — dəp soridi. **26** Yəhya ularoqə mundaq dəp javab bərdi: — Mən kixilərnə suqila qəməldürimən, ləkin aranglarda turoquqi silər tonumioqən birsi bar; **27** u məndin keyin kəlgüqi bolup, mən həttə uning kəxining boqquqini yexixkimu layik əməsmən! **28** Bu ixlar İordan dəryasining xərkiy kətidiki Bəyt-Aniya yezisida, yəni Yəhya pəyoqəmbər kixilərnə [suqə] qəməldürüwatkan yərdə yüz bərgənidi. **29** Ətisi, Yəhya əysaning əzigə qarap keliwatkanlikini kərup mundaq dedi: — Mana, pütkül dunyaning gunahlırini elip taxlaydioqən Hudaning qozisi! **30** Mana, mən [silərgə]: «Məndin keyin kəlgüqi birsi bar, u məndin üstündür, qünki u mən dunyada boluxtin burunla boləqanidi» deginim dəl muxu kixidur! **31** Mən burun uni bilmisəmmu, ləkin uni İsrailoqə ayan bolsun dəp, kixilərnə suqə qəməldürgili kəldim. **32** Yəhya yənə guwahlik berip mundaq dedi: — Mən Rohning pahtək həlitidə asmandin quxüp, uning üstigə qənoqanlikini kərdüm. **33** Mən əslidə uni bilmigənidi; ləkin meni kixilərnə suqə qəməldürüxkə əwətküqi manga: «Sən Rohning quxüp, kimning üstigə qənoqanlikini kərsəng, u kixilərnə Mukəddəs Rohkə qəməldürgüqi bolidu!» degənidi. **34** Mən dərwəkə xu ixni kərdüm, xunga uning həqiqətkən Hudaning Ooqli ikənlikigə guwahlik bərdim! **35** Ətisi, Yəhya ikki muhlisi bilən yənə xu yərdə turatti. **36** U [u yərdin] mengip ketiwatkan əysani kərup: —

Karanglar! Hudaning qozisi! — dedi. **37** Uning bu sözini angliqan ikki muhlis Əysaning kəynidin mengixti. **38** Əysa kəynigə burulup, ularning əgixip keliwatqinini kərüp ularidin: — Nemə izdəysilər? — dəp soridi. Ular: — Rabbi (bu [ibraniyə söz bolup], «ustaz» degən mənida), kəyərdə turisən? — dedi. **39** — Berip kərünglar, — dedi u. Xuning bilən, ular berip uning kəyərdə turidioanlığını kərdi wə u küni uning bilən billə turdi (bu waqit xu künning oninqi saiti idi). **40** Yəhya [pəyəməbərninq] yukiriki sözini anglap, Əysaning kəynidin mangoan ikkiylənning biri Simon Petrusning inisi Andriyas idi. **41** Andriyas awwal öz akisi Simonni tepip, uningqə: — Biz «Məsih»ni taptuk! — dedi («Məsih» ibraniyə söz bolup, grek tilida «Hristos» dəp təjrimə kilinidu) **42** wə akisini Əysaning aldioqə elip bardi. Əysa uningqə qarap: Sən Yunusning oolli Simon; buningdin keyin «Kifas» dəp atilisən, — dedi (məni «tax»tur). **43** Ətisi, Əysa Galiliyə əlkisigə yol almakqi idi. U Filipni tepip, uningqə: — Manga əgixip mang! — dedi **44** (Filip Bəyt-Saidalix bolup, Andriyas bilən Petrusning yurtdixi idi). **45** Filip Nataniyəlni tepip, uningqə: — Musa pəyəməbə Təwratta wə baxqə pəyəməbərlərmu [yazmilirida] bexarət kilip yazqan zatni taptuk. U bolsa Yüsüpning oolli Nasarətlik Əysa ikən! — dedi. **46** Birak Nataniyə: — Nasarət degən jaydin yaxxi birnemə qikamdu?! — dedi. Kelip kərüp bak! — dedi Filip. **47** Əysa Nataniyəlninq əzining aldioqə keliwatqanlığını kərüp, u tooqruluk; — Mana, iqidə qilqə hiylə-mikrisi yok həkikiq bir Israillik! — dedi. **48** Nataniyə: — Meni kəyerimdin bilding? — dəp soridi. Əysa uningqə jawab berip: — Filip seni qakirixtin awwal, sening ənjür dərihining tüwidə olturoqanlığinqni kərgənidim, — dedi. **49** Nataniyə jawabən: — Ustaz, sən Hudaning Oolli, Israilning Padixahisən! — dedi. **50** Əysa uningqə jawabən: — Seni ənjür dərihining tüwidə kərgənlikimni eytqanlığim üqün ixiniwatamsən? Buningdinmu qong ixlarni kərisən! — dedi **51** wə yənə: — Bərhək, bərhək silərgə eytip qoyayki, silər asmanlar eqilip, Hudaning pərixtilirining Insan'oollining üstidin qikip-quxüp yüridioanlığını kərisilər! — dedi.

2 Üqinqi küni, Galiliyədiki Kana yezisida bir toy boldi. Əysaning anisi [Məryəm] u yərdə idi **2** həm Əysa wə uning muhlisirimu toyqə təklip kilinoqanidi. **3** Toyda xarab tügəp qaloqanda, Əysaning anisi uningqə: — Ularning xarabliri tügəp qaptu, — dedi. **4** Əysa uningqə: — Hanim, mening sən bilən nemə karim? Mening waqti-saitim tehi kəlmidi, — dedi. **5** Anisi qakarlarqə: — U silərgə nemə kil desə, xuni qilinglar, — dedi. **6** Əmdi xu yərdə Yəhudiylarning təharət aditi boyiqə ixlitilidioqan, hər birigə ikki-üq tungdin su siqidioqan altə tax küp qoyuloqanidi. **7** Əysa qakarlarqə: — Küplərgə su toldurunglar, — dedi. Ular küplərnə aozzioqə tolduruxti. **8** Andin u ularqə yənə: — Əmdi buningdin usup toy baxquroquqə beringlar, — dedi. Ular uni apirip bərdi. **9** Toy baxquroquqə xarabqə aylanduruloqan sudin tetip kərgəndə (u uning kəyərdin kəltürülğanlikini bilmidi, əmma buni su toxuqan qakarlar bilətti) toy baxquroquqə toyi boluwatqan yigitni qakirip, **10** uningqə: — Hər bir [toy kiloquq] yaxxi xarabni toyning bexida kuyidu, andin mehmanlar qanoquqə iqkəndin keyin, naqirini kuyidu. Əjəbə, sən yaxxi xarabni muxu qaşkiquə saqlapsən! — dedi. **11** Bu bolsa, Əysa kərsətkən məjizilik alamətlərninq dəsləpkisi bolup, Galiliyəning Kana yezisida kərsətilğanidi. Buning bilən u əzining xan-xəripini ayan kildi, wə uning muhlisliri uningqə etiqa kildi. **12** Bu ixtin keyin u, anisi, iniliri wə muhlisliri bilən Kəpərnaqum xəhriqə quxüp, u yərdə birnəqqə kün turdi. **13** Yəhudiylarning «ətiqə ketix həyti»qə yəkin qaloqanda, Əysa Yerusalemoqə bardi. **14** U ibadəthana [həylilirida] kala, qoy wə kəptər-pahtək satquqilarni həm u yərdə olturoqan pul tegixküqilərnə kərdi. **15** U tanidin kamqə yasap, ularning həmmisini qoy-kaliliri bilən qoxup ibadəthanidin həydəp qikardi. Pul tegixküqilərninq pullirini qeqip, xirəlrini örüwətti **16** wə pahtək-kəptər satquqilarqə: — Bu nərsilərnə bu yərdin elip ketix! Atamning əyini soda-setik əyi kilixiwalma! — dedi. **17** Buni kərgən muhlisliri [Zəburda] mundak pütülginini esigə elixti: «Sening [mukəddəs] əyünggə bolqan otluk muhəbbitim özümni quloqiwaldi!». **18** Xuning bilən Yəhudiylar u

ixlaroʻja inkas bildürüp uningdin: — Bundak ixlarni qilʻojanikənsən, kəni, bizgə nemə mejjizilik alamətni kərsitip berisən?! — dəp soridi. **19** Əysa ularoʻja jawab berip: — Uxbu ibadəthanini quwuwətsənglar, mən üq kün iqidə uni yengiwaxtin kurup qikimən, — dedi. **20** Xuning bilən bu Yəhudiylar yənə uningə: — Bu ibadəthanini yasawatqili həziroʻjiqə kirik altə yil boləjan tursa, sən uni kəndəksigə üq kündila kurup qikalaysən?! — dedi. **21** Həlbuki, uning «ibadəthana» degini uning əz tenini kərsətkənidi. **22** Xunga, u əlümdin tirilgəndin keyin, muhlisliri uning bu deginini esigə aldi wə xundakla mukəddəs yazmilardiki bu həqtiki bəxarətkə həmdə Əysaning eytkən səzigə ixəndi. **23** Ətüp ketix həytida, nuroʻjun kixilər uning Yerusalemda kərsətkən mejjizilik alamətlərnə kərgən bolup, uning namioʻja etiqad kilixti. **24** Lekin Əysa pütkül insanlarning [kəlbining] kəndək ikənlikini bilgəqkə, əzini ularoʻja tapxurmaytti. **25** İnsan tooʻruluk həqkimning uningə guwahlik berixining həjiti yok idi; qünki u insanlarning kəlbidə nemə bar ikənlikini əzi bilətti.

3 Yəhudiylar [kəngəxmisining] Pərisiylərdin boləjan Nikodim isimlik bir yolbaxqisi bar idi. **2** Bu adəm bir keqisi Əysaning aldioʻja kelip: — Ustaz, sening Hudadin kəlgən təlim bərgüqi ikənlikingni bilimiz. Qünki Huda uning bilən billə bolmisa, həqkimning sən kərsətkən bu mejjizilik alamətlərnə kərsitixi kət'iy mumkin əməs, — dedi. **3** Əysa uningə jawabən: — Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip qoyayki, həqkim yukiridin tuəqulmioʻjiqə, Hudaning padixahlikini kəralməs! — dedi. **4** Nikodim: — Adəm kəriəjinida kəndəkmu kəytidin tuəqulsun? Anisinin kərsikioʻja kəyta kirip tuəquluxi mumkinmu?! — dəp soridi. **5** Əysa mundaq jawab bərdi: — Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip qoyayki, həm sudin, həm Rohtin tuəqulmioʻjiqə, həqkim Hudaning padixahlikioʻja kirəlməs! **6** Əttin tuəquloʻjan bolsa əttur; rohtin tuəquloʻjan bolsa rohtur. **7** Sanga: «Yukiridin tuəquluxunglar kərak» deginimgə həyran kəalma. **8** Xamal haloʻjan tərəpkə sokidu, sən uning awazini anglaysən, lekin kəyərdin

kelip, kəyərgə baridioʻjinini bilməysən. Rohtin tuəquloʻjan hərbirimu xundaqtur. **9** Nikodim yənə jawabən Əysaə: — Bu ixlər kəndəkmu mumkin bolar? — dedi. **10** Əysa uningə jawabən mundaq dedi: — «Sən Israilning əlimasi turup, bunimu bilməmsən? **11** Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip qoyayki, biz bilginimizni eytimiz wə kərginimizgə guwahlik berimiz, lekin silər bizning guwahlikimizni kəbul kilməysilər. **12** Silərgə zemindiki ixlarni eytsam ixənmigən yərdə, ərxteki ixlarni eytsam kəndəkmu ixinisilər? **13** Əzi ərxte bolup, ərxtin qüxxüqidin, yəni İnsan'ooʻqlidin baxkə həqkim ərxkə qikmidi. **14** Musa qəldə [tuq] yilanni kətürgəndək, İnsan'ooʻqlimu ohxaxla xundaq egiz kətürlüxi kərak. **15** Xundaq boləjanda, uningə etiqad kiləjanlarning həmmisi həlak bolmay, mənggülik həyatka erixəlaydu». (aiənios **g166**) **16** Qünki Huda dunyadiki insanlarni xu kədər səyiduki, Əzining birdinbir yeganə Ooʻqlini pida boluxkə bərdi. Məksiti, uningə etiqad kiləjan hərbirining həlak bolmay, mənggülik həyatka erixixi üqündur. (aiənios **g166**) **17** Huda Ooʻqlini dunyadiki insanlarni gunahkə bekitix üqün əməs, bəlkə ularning u arkilik kutkuzuluxi üqün dunyaəə əwətti. **18** Kimki uningə etiqad kiləuqi bolsa, gunahkə bekitilməydu; lekin etiqad kilmioʻquqi bolsa allikaqan gunahkə bekitilgəndur; qünki u Hudaning yəkkə-yeganə Ooʻqlining namioʻja etiqad kilmioʻjan. **19** Wə gunahkə bekitix səwəbi mana xuki, nur dunyaəə kəlgən bolsimu, insanlar nurni əməs, bəlkə kərangəjulukni yaxxi kərdi; qünki ularning əməlliri rəzil idi. **20** Qünki rəzillik kiləuqi hərbi nurni yaman kərüp wə əzining kiləjan-ətkənlirining axkara kilinmasliki üqün nuroʻja kəlməydu; **21** lekin həkikətni yürgüzgüqi bolsa, əməllirini Hudaəə tayinip kiləjanliki ayan bolsun dəp, nuroʻja kelidu. **22** Bu ixlərdin keyin, Əysa muhlisliri bilən Yəhudiəə zeminiəə bardı; u u yərdə ular bilən billə turup, kixilərnə qəməldürdi. **23** Xu qaoʻda Yəhya [pəyoʻəmbərmu] Salim yezisining yenidiki Aynon degən yərdə kixilərnə qəməldürüwatatti. Qünki u yərnəng süyi mol idi. Kixilər uning aldioʻja kelixip, qəməldürüxnə kəbul kilixatti **24** (qünki xu qaoʻda Yəhya tehi

zindanoja taxlanmiojanidi). 25 [xu waqitlarda] Yohyaning muhlislari bir Yohudiy kixi bilan taharat kaidiliri toʻgʻrisida bas-munazira qilixip qaldi. 26 Andin muhlislar Yohyaning yenioja kelip: — Ustaz, Iordan daryasining u ketida sen bilan birga bolojan, oziing [tariplap] guwahlik bergan heliki kixi mana hazir ozi kixilarni qomuldurwatidu, wa hammam adom uning yenioja ketixiwatidu, — dedi. 27 Yohya mundak jawab bardi: — Agar uningja arxtin ata kilinmiojan bolsa, insan heqnarsig oga bolalmaydu. 28 Mening silerga: «Men Masih amas, pakat uning aldida awatilganman» deginimga oziinglar guwahqisilar. 29 Kelingakni amriga aloquqi yigittur; koldixi yigitning awazini kutidu; koldax uning awazini anglap, kalbidə tolimu hursan bolidu. Xuningja ohxax, mandimu hursanlik tolup taxidu. 30 Uning yuksilixi, mening ajizlixixim mukarrardur. 31 Ustundin kalguci hammidin ustundur. Zemindin kalguci zeminoja tawa bolup zemindiki ixlarni sozlaydu. Arxtin kalguci hammidin ustundur; 32 oziing [arxta] kergan wa angliojanlari bolsa, u bular togruluk guwahlik beridu; birak heqkim uning guwahlikini qobul kilmaydu. 33 [Halbuki], kimki uning guwahlikini qobul kilojan bolsa, Hudaning haq ikonlikigimu mehurini baskan bolidu. 34 Qunki Huda awatkini Hudaning sozlarini sozlaydu; qunki Huda Rohni [uningja] olqam bilan kamlap bermas. 35 Ata Oqulni soyidu wa hammam ixlarni uning kolioja tapxurojandur. 36 Oquljoja etikad qiljuqi mangguliuk hayatka igidur. Lekin Oquljoja itaat kilmiojuqi hayatni heq kormaydu, balki Hudaning ojazipi xundaklarning ustida turidu.

(aiōnios g166)

4 Amdi Parisiylarning «Oysaning muhlis kilip qomuldurganlari Yohyaningkidin kop ikon» degan haworni angliojinini Rab ukqandin keyin 2 (amaliyatta Oysa ozi amas, muhlislari qomulduratti) 3 u Yohudiy elkisidin qikip yana Galiliyaga katti. 4 Amdi u yol ustida Samariya elkisidin otuxi kerak idi. 5 Xuning bilan u Yakup oz oqli Yusuypka bergan yerga yekin bolojan Samariyaning Sihar degan bir xahiriga kaldi. 6 Xu yorda «Yakupning kuduki» bar idi.

Oysa sapirida qarqiojinidin kudukning kexioja kelip olturdi. Bu tahminan altinqi saat idi. 7 Oysaning muhlislari yemaklik setiwelux uqun xaherga kirip katkənidi. Xu qaoqda, Samariyalik bir ayal su alojili kaldi. Oysa uningja: — Manga iqqili su bergin, — dedi. 9 Ayal uningdin: — Ozingiz Yohudiy tursingiz, mandak Samariyalik bir ayaldin kandaklarqa iqqili su talap kilip kaldingiz? — dap soridi (qunki Yohudiylar Samariyaliklar bilan heqqandak bardi-kaldi kilmaytti). 10 Oysa uningja jawaban: — Agar sen Hudaning sowotining nemiliki wa sandin su sorioquqining kim ikonlikini bilsangidi, undakta sen uningdin tiloytting wa u sanga hayatlik suyini beratti. 11 Ayal uningdin: — Taksir, su tartkudak heqnarsingiz bolmisa, uning ustiga kuduk qongkur tursa, hayatlik suyini nadin alisiz? 12 Ojaba, bu kudukni bizga [miras] kaldurojan atimiz Yakuptin uluotmusiz? Bu kuduktin ozi, oqullari wa mal-waranlirimu su iqqen — dedi. 13 Oysa uningja jawaban: — Bu suni iqqen harkim yana ussaydu. 14 Emma man beridojan suni iqquci harkim mangguga ussimaydojan bolidu wa balki man uningja beridojan su uning iqida uni mangguliuk hayatlikka elip baridojan, urojup qikidojan bir bulak bolidu, — dedi. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Ayal: — Taksir, manga bu sudin bargaysizki, man yana ussimaydojan wa muxu yerga su tartkili ikkinqi kalguci bolmaydojan bolay! — dedi. 16 Oysa: — Berip eringni bu yerga qakirip kalgin, — dedi. 17 — Erim yok, — dap jawab bardi ayal. — Erim yok dap, rast eytting. 18 Qunki bax erga tagding wa hazir sanda bolojini sening ering amas. Buni toqra eytting! — dedi Oysa. 19 Ayal uningja: — Taksir, amdi kerdumki, siz aslida payotambor ikonisiz! 20 Atabowilirimiz bu taoqda ibadat kilip kalgan, lekin silar [Yohudiylar] «Ibadetni Yerusalemda kilix kerak!» dawalisiloroju? — dedi. 21 Oysa uningja mundak dedi: — Hanim, manga ixangin, xundak bir waqti-saiti keliduki, silarning Atioja ibadat kilixinglar uqun na bu taoqda yaki na Yerusalemda boluxunglarning hajiti kalmaydu. 22 Silar ibadat qilojiniglarni bilmaysilar; birak biz kimga ibadat qilojinimizni bilimiz. Qunki nijat-kutkuzulux Yohudiylar arkilik bolidu. 23

Lekin xundak bir vaqt kelidu — wə xundakla
 hazır kəldiki, həqiqiy ibadət qiloquqlar Atioja
 roh wə həqiqət bilən ibadət kildidu. Ata Əzigə ənə
 xundak həqiqiy ibadət qiloquqlarni izdiməktə.
24 Huda rohtur wə uningoja ibadət qiloquqlar
 roh wə həqiqət bilən Uningoja ibadət kixixi
 kerəktur. **25** Ayal uningoja: — Məsihning, yəni
 «Hristos» degənni kelidionlikini bilimən.
 U kəlgəndə, bizgə həmmə ixlarni eytip beridu
 — dedi. **26** Əysa uningoja: — Sən bilən
 səzlixiatkuqi mən dəl xudurmən! — dedi.
27 Xu qaojda uning muhlisiri kaytip kəldi.
 Ular uning bir ayal bilən səzlixiatkanlikioja
 hang-tang kəlixiti; lekin heqkaysisi uningdin:
 «Uningdin nemə izdəysən?» yaki «Nemixka
 uning bilən səzlixisən?» dəpmu sorimidi.
28 Xuning bilən ayal kozisini taxlap qoyup,
 xəhərgə kaytip berip, kixilərgə: **29** — Yürüglar,
 həyatimda qiloqanlirimning həmmisini manga
 eytip bərgən bir kixini kərip kelinglar. Əjəba,
 Məsih xumidu? — dedi. **30** Buning bilən halayik
 xəhərdin qikip, Əysaning aldioja kəlixiti. **31**
 Xu arilikta muhlisiri uningoja: — Ustaz, bir
 nərsə yəwalsangqu? — dəp etünixti. **32** Lekin
 u ularoja: — Mening silər bilməydiyən bir
 yeməklikim bar, — dedi. **33** Muhlislar bir-
 birigə: — Əjəba, birsi uningoja yegili bir nərsə
 əkelip bərgənmidu? — deyixti. **34** Əysa ularoja
 mundak dedi: — Mening yeməklikim — meni
 əwətküqining iradisini əməlgə axurux wə uning
 [manga tapxurojan] hizmitini tamamlaxtur.
35 — Silər: «Həsul yeoxixka yənə tət ay
 kaldı» dəwatmamsilər? Mana, silərgə eytayki,
 bexinglarni kətürüp etizlaroja karanglar,
 ziraətlər sarəjiyip oruxka təyyar boldi! **36**
 Wə ormiqi ix həkkini alidu wə mənggüllük
 həyatka toplanəjan həsulni yiojidu, xuning
 bilən terioquqi bilən ormiqi təng xadlinidu.
 (aiōnios g166) **37** Qünki bu ixta «biri teriydu,
 yənə biri yiojidu» degən söz əməlgə axurulidu.
38 Mən siləni əzünglar əmgək singdurmigən
 həsulni yiojixka əwəttim; baxkılar əmgək kildi
 wə silər ularning əmgikining mewisini elixka
 nesip boldunglar. **39** Xu xəhərdiki nurojun
 Samariyəliklər həliki ayalning: «U həyatimda
 qiloqanlirimning həmmisini manga eytip bərdi»
 degən guwahlik səzini anglap, Əysaoja etikad

kildi. **40** Xunga, ular uning aldioja kelip, uning
 əzliri bilən billə turuxini etünixkili turdi;
 xuning bilən u u yərdə ikki kün turdi. **41**
 Uning söz-kalami arkilik tehimu kəp adəm
 uningoja etikad kildi. **42** Ular ayaloja: — Bizning
 etikad kixiximiz əmdi sening səzliring səwəbidin
 əməs, qünki əzimiz uni angliduk wə bildukki,
 dunyaning Kutkuzəuqisi dəl xu kixidur! —
 deyixti. **43** Bu ikki kündin keyin u xu yərdin
 qikip Galiliyəgə karap mangdi **44** (qünki Əysa
 əzi: «Heqbir pəyəmbərnin öz yurtida izziti
 yoxtur» dəp guwahlik bərgənidi). **45** Xuning
 bilən u Galiliyəgə kəlgində, Galiliyəliklər
 uning [ətüp ketix] həytida Yerusalemda qiloqan
 əməllirining həmmisini kərgəqkə, uni karxi
 elixti (qünki ularmu həytka qikkənidi). **46**
 Əmdi Əysa bu kətim Galiliyədiki Kana yezisioja
 yənə bardi (u dəl xu yərdə suni xarabka
 aylandurojanidi). [Xu künlərdə], Kəpənahum
 xəhəridə oqlı kəsəl bolup yatқан bir orda
 əməldari bar idi. **47** U Əysaning Yəhudiyədin
 Galiliyəgə kəlgənlikini anglap, uning aldioja
 bardi wə: — [Əyümgə] qüxüp, səkratta yatқан
 oqlumni sakaytip bərgəyla! — dəp tohtimay
 iltija kildi. **48** Xuning bilən, Əysa uningoja:
 — Silər [Galiliyəliklər] məjizilik əlamətlər wə
 karamətləni kərmigüqə, heq etikad kilmaysilər!
 — dedi. **49** Orda əməldari Əysaoja: — Təksir,
 balam əlməstə qüxkəyla! — dedi. **50** Əysa
 uningoja: — Barəjin, oqlung həyat kaldı! —
 dedi. Həliki adəm Əysaning eytқан səzigə ixinip,
 əyigə karap mangdi. **51** Yolda ketip barəjinida,
 uning kulliri aldioja qikip, baliliri həyat, dəp
 ukturdi. **52** Əməldar ulardin oqlining kaysi
 səəttin baxlap yaxhilinixka yüzləngənlikini
 soriwidi, ular: — Tünügün yəttinqi səəttə
 kizitmisı yandı, — deyixti. **53** Balining atisi
 bunun dəl Əysaning əzigə: «Oqlung həyat
 kaldı!» degən saat ikənlikini bilip yətti. Xuning
 bilən əzi pütkül ailisidikilər bilən billə etikad
 kixiti. **54** Bu Əysaning Yəhudiyədin Galiliyəgə
 kəlgəndin keyinki kərsətkən ikkinqi məjizilik
 əlamiti idi.

5 Bu ixlardin keyin, Yəhudiylarning bir həyti
 yetip kəldi wə Əysa Yerusalemoja qikti. **2**
 Yerusalemdiki «Koy dərwezisi»ning yenida

ibraniiy tilida «Bəyt-Əsda» dəp atilidigan bir kəlkək bolup, uning ətrapida bəx pexaywan bar idi. **3** Bu pexaywanlar astida bir top bimarlar, yəni karioju, tokur və paləqlər yetixatti. Ular u yərdə yetip kəlkəkning süyining qaykixini kütətti. **4** Qünki bir pərixta məlum wəqitlarda kəlkəkkə qüxüp suni uroqutidikən; su uroqutanda kəlkəkkə birinçi bolup qüxkən kixi özini bəşkan həkəndə kəsəldin səkiyidikən. **5** Əmdi u yərdə ottuz səkkiz yildin beri əqrək azabi tartkən bir bimar bar idi. **6** Əysa bu adəmnin x u yərdə yatkinini kərdi wə uning uzundin x u hələttə ikənlikini bilip, uningdin: — Səkiyixni halamsən? — dəp soridi. **7** Bimar uningə jawabən: — Təksir, su qaykaləanda meni suqə qüxüridigan adimim yok, Mən qüxəy degüqə, bəxkilar mening aldimda qüxüwalidu, — dedi. **8** Əysa uningə: — Ornungdin tur, orun-kərpəngni yiojixturup mangojin! — dedi. **9** Həlikə adəm xuan səkiyip, orun-kərpisini yiojixturup kətürüp mangdi. Xu küni xabat küni idi. **10** Xunga [bəzi] Yəhudiylar səkəyqan kixigə: — Bügün xabat küni tursa, orun-kərpəngni kətürüx [Təwratta] sanga mən'i kilinoqan! — dedi. **11** Ləkin u ularə jawabən: — Meni səkəytqan kixi əzi manga: «Orun-kərpəngni yiojixturup mangojin» degənidi! — dedi. **12** Ular uningdin: — Əmdi sanga: «Orun-kərpəngni yiojixturup mangojin» degən kixi kim ikən? — dəp soraxti. **13** Birək səkəyqan adəm uning kim ikənlikini bilməytti. Qünki u yərdə adəm kəp boləqanliktin, Əysa özini daldioqə elip, astioqina ketip qaldi. **14** Bu ixlardin keyin Əysa həlikə adəmnə ibadəthanida tepip uningə: — Mana, səkəyding. Əmdi qayta gunah sadir qilma, bəxingə təhimu eəqir külpət qüxüp qalmisun! — dedi. **15** Həlikə adəm Yəhudiylarning kexioqə berip, özini səkəytqan Əysa ikənlikini ukturdi. **16** Əysa bu ixlarni xabat küni kəloqanliki üqün, Yəhudiylar uningə ziyənkəxlik kəlixkə bəxlidi. **17** Ləkin Əysa ularə: — Atam ta həziroqiqə tohtimastin ix kəlip kəlməktə, mənmu ixləymən! — dedi. **18** Xu səwəbtin Yəhudiylar uni əltürüxkə təhimu urunatti; qünki u xabat küning kədisini buzupla kəlmastin, yənə Hudani «Atam» dəp qəkirip, özini Hudaəqə barawər kəloqanidi. **19** Xunga Əysa ularə

jawabən mundaq dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qəyayki, Ooqul əzlükidin həqnəmə kəlməydu, bəlkə pəkət Atining nəmə kəliwatqanliqini kərip, andin xu ixni kəlidu. Ata nəmə ix kəlsa, Ooqulmu xu ixni ohxəla kəlidu. **20** Qünki Ata Ooqulni səyidu wə Əzining kəlidioqan bərlək ixlirini uningə ayan kəlidu həmə silərnə həyran qəlduruxkə bulardin təhimu zor wə uluəq ixlarni uningə ayan kəlidu. **21** Qünki əlgənlərnə Ata qəndək tirildürüp, ularəqə həyatliqə ata kəloqan bolsa, Ooqulmu xuningə ohxə əzi həlioqan kixilərgə həyatliqə ata kəlidu. **22** Xuningdək, Ata Əzi həqkimning üstidin həküüm qəkərməydu, bəlkə bərlək həküüm ixlirini Ooqulə tapxuroqan. **23** Buningdin məksət, — insanlarning həmmisi Atioqə hərmət kəloqandək, Ooquləjimə ohxəla hərmət kəlixə üqündur. Kimki Ooqulni hərmətlimisə, uni əwətküqi Atinimə hərmətlimigənlərdin bolidu. **24** — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qəyayki, səzümnə angləp, meni əwətküqigə ixəngən hərkim mənggülik həyatqə erixkən bolidu; u adəm sorəkkə tartilməydu, bəlkə əlümdin həyatliqkə ətkən bolidu. (aiōnios q166) **25** — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qəyayki, əlüklərnin Hudaning Ooqlining əwəzinə angləydiğan wəqit-saiti yetip kəlməktə, xundəklə həzir kəldiki, angləqanlar həyatliqkə igə bolidu. **26** Qünki Ata Əzidə qəndək həyatliqkə igə bolsa, Ooquləjimə əzidə xundək həyatliqkə igə boluxni ata kəldi **27** wə yənə uningə sorəq kəlix həqəkinimə bərdi, qünki u İnsan'oqlidur. **28** Buningəqə təəjjüp kəlmənglar; qünki bərlək gərdə yatqanlar uning əwəzinə angləydiğan wəqit kəlidu **29** wə ular xuan yərləkliridin qəkixidu, yəhxilik kəloqanlar həyatqə tirilidu, yəmanlik kəloqanlar sorəkkə tartiləxkə tirilidu. **30** Mən əzlükümdin həqnəmə kəlməymən, pəkət [Atamdin] angləqinim boyiqə həküüm kəlimən; wə mening həküümüm həqkəniydu, qünki mening izdiginim əzümnin iradisə əməs, bəlkə meni əwətküqinir iradisini əməlgə axuruxtur. **31** — Əgər əzüm üqün əzüm guwəhlik bərsəm guwəhlikim həqəqət həsəblənməydu. **32** Ləkin mən üqün guwəhlik bəridioqan bəxkə bərsi bar. Uning manga bəridioqan guwəhlikinir rəstliqini bilimən. **33** Silər Yəhyəəqə əlqi

əwətkinsonlarda, u həqiqətə guwahlik bərgən 34 ([əməliyətə], manga insanning guwahlikini qəbul kiliximning keriki yok; mening [Yəhya toqruluk] xundək eytiwakinim pəkətlə silərnin kutkuzuluxunglar üqündur). 35 [Yəhya] bolsa keyüp nur qeqip turojan bir qiraol idi wə silər uning yorukida bir məzgıl xadlinixkə razi boldunglar. 36 Lekin Yəhyaning mən üqün bərgən guwahlikidinmu uluol bir guwahlik bar. U bolsimu, ata manga ada kilixkə tapxurojan əməllər, yəni mən kiliwatkan əməllər, bular mening toqramda Atining meni əwətkinığə guwahlik beridu. 37 Wə meni əwətkən Ata Əzimu mən üqün guwahlik bərgəndur. Silər heqqaqan uning awazini anglimidinglar, kiyapitini kərmidinglar 38 wə uning səz-kalami silərnin iqinglardin orun almidi; qünki Uning əwətkini bolsa, uningolə ixənməysilər. 39 Mukəddəs yazmilarni kətirkenip okup olturisir; qünki ulardin mənggülik həyatkə igə bolduk, dəp karaysilər. Dəl bu yazmilar mən üqün guwahlik bərgüqidur. (aiōnios g166) 40 Xundaktimu silər yənilə həyatlikkə erixix üqün mening yenimoqə kelixni halimaysilər. 41 Mən insanlarning mahtixini qəbul kilmaymən; 42 lekin mən silərnə bilimənki, iqinglarda Hudaning muhəbbiti yok. 43 Mən Atamning nami bilən kəlgənmən, əmma silər meni qəbul kilmaysilər. Həlbuki, baxkə birsi öz nami bilən kəlsə, silər uni qəbul kilisir. 44 Silər bir-biringlardin izzət-xəhrət qəbul kilisir-yu, yeganə Hudadin kəlgən izzət-xəhrətə intilmisənglər, undakta silər kəndəkmə etikad kiləlsilər?! 45 Birək meni üstimizdin Atioqə xikayət kilidu, dəp oylimanglar. Üstünglardin xikayət kıloluqi mən əməs, bəlki silər ümid baoljojan Musa [pəyoqəmbərdur]. 46 Qünki əgər silər rasttin Musa [pəyoqəmbərgə] ixəngən bolsanglar, mangimu ixəngən bolattinglar. Qünki u [mukəddəs yazmilarda] mən toqruluk pütəkəndur. 47 Lekin uning pütəkənlirigə ixənmisənglər, mening səzlimigə kəndəkmə ixinisilər?!

6 Bu ixlardin keyin, Əysa Galiliyə dengizi (Tiberiyas dengizi dəpmə atilidu)ning u kətioqə ətti. 2 Zor bir top halayik u kesəllərnə

sakaytkan məjizilik əlamətlirini kərdi wə uning kəynidin əgixip mangdi. 3 Əysa taolqə qikip, u yərdə muhlisliri bilən billə olturdi. 4 U qaoqda Yəhudiylarning həyti, yəni «ətüp ketix həyti»olə az kəlojan wəkit idi. 5 Əysa bəxini kətürüp, zor bir top halayikning əzining aldioqə keliwatkanlikini kərüp, Filiptin: — Bularolə yəydioqəolə nanni nədin alimiz? — dəp soridi. Qünki u əzining nemə kilidioqəlikini bilətti). 7 Filip jawaban: — Ikki yüz dinarolə nan əlsəkmə, hər birigə kikiqkinə bir qixləmdin yeyixkimə yətməydu! 8 Muhlislardin biri, yəni Simon Petrusning inisi Andriyas Əysaoqə: 9 — Bu yərdə kikiq bir ool bala bar, uningdə bəx arpa nan bilən ikki kikiq belik bar. Lekin xunqə kəp həlkəkə bu nemə bolidu?! — dedi. 10 Əysa: — Kəpqilikni olturoquzunglar, — dedi (u yərdə ot-qəp mol əskənidi). Xuning bilən ər kixilər olturdi; ularning sani bəx mingqə bar idi. 11 Əysa nənərnə kəlioqə elip, [Hudaolə] təxəkkür eytkəndin keyin, olturoqənləolə üləxtürüp bərdi. Beliklərnimu xundək kildi; kəpqilik həlioqəolə yedi. 12 Həmməylən yəp toyunolə, u muhlislirioqə: — Axkən parqilərnə yioqinglar, heq nərsə zayə bolmisun, — dedi. 13 Xuning bilən ulər bəx arpa nənidin yəp axkən parqilərnə on ikki səwətkə toldurup yioqiwalidi. 14 Əmdə halayik Əysaning kərsətkən bu məjizilik əlamitini kərüp: «Dunyaolə kelixi mukərrər boləjan pəyoqəmbər həqiqətnə muxu ikən!» deyixti. 15 Xuning bilən Əysa ularning kelip əzini padixəh boluxkə zorliməqki boləqənlirini bilip, ulardin ayrilip, kəytidin taolqə yəloquz qikip kətti. 16 Kəqkurun, Əysaning muhlisliri dengiz boyioqə qixüxti. 17 Ular bir kəmigə olturup, dengizning u kətidiki Kəpərnəhum xəhirigə karəp yol elixti (karəngolə qixüüp kətkənidi wə Əysa təhiqə ularning yenioqə kəlmigənidi). 18 Kəttik borən qikip, dengiz dolkunlap kətürülüwatətti. 19 Muhlislər palək urup on-on bir qəkirimqə mangolə, Əysaning dengizning üstidə mengip kəmigə yəkinlixiwatkanlikini kərüp, kərkuxup kətti. 20 Lekin u ularolə: — Bu mən, kərkənglər! — dedi. 21 Xuni ənglap ulər uni kəmigə qikirowəloqəsi kəldi; u kəmigə qikiplə,

kemə dərhal ular baridoqan yərgə yetip bardi. 22 Ətisi dengizning u tərpidə qaloqan halayik [aldinki küni] u yərdə Əysaning muhlisliri qikkən kemidin baxka kemining yoklukini, Əysaning muhlisliri xu kemigə qikkanda, Əysaning ular billə qikmioqanlikini, bəlki muhlislrining əzlrilə kətkənlikini kərgənidi. 23 Həlbuki, birnəqqə kemə-qolwəq Tiberiyas xəhridin Rəb təxəkkür eytkəndin keyin həlkə nan yegən yərgə yəkin kelip tohtidi. 24 Xuning bilən halayik Əysaning wə muhlislrining u yərdə yoklukini kərupla, kemilərgə olturup, Əysani izdigili Kəpərnəhum xəhriyə mangdi. 25 Ular uni dengizning u tərpidə tepip uningoja: — Ustaz, bu yərgə qaqan kəlding? — dəp soraxti. 26 Əysa ularoja jawabən: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silər meni mejiilik aləmətləni kərgənlikənglər üqün əməs, bəlki nənərdin yəp toyunojineqlar üqün izdəysilər. 27 Buzulup ketidoqan panii ozuklukka əməs, bəlki mənngü həyatlikka bəkiy kalidoqan ozuklukka intilip ixlənglər; buni İnsan'ooli silərgə beridu; qünki uni Ata, yəni Huda Əzi məhürləp təstiklioqan, — dedi. (aiōnios g166) 28 Xuning bilən ular uningdin: — Nemigə intilip ixlisək andin Hudaning ix-hizmitidə ixləgən bolimiz? — dəp soraxti. 29 Əysa ularoja jawab berip: — Hudaning ix-hizmiti dəl xuki, U əwətkinigə etikad kiliqinglardur, — dedi. 30 Xuning bilən ular yənə: — Undək bolsa sən bizni kəruip əzünggə ixəndürgüdək kəndək mejiilik aləmət yəritisən? Zadi nemə ix kiliip berisən? 31 Ata-bowilirimiz qəldə yürəgəndə, [Zəburda]: «U ularoja ərxtin qüxürülgən nən təkdīm kildi» dəp pütülgəndək, «manna»ni yegən — deyixti. 32 Əysa ularoja mundaq dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silərgə asmandin qüxkən nanni bərgüqi Musa əməs, bəlki mening Atamdur; U [həzirmu] silərgə asmandin qüxkən həkikiy nanni beriwatidu. 33 Qünki Hudaning neni bolsa pütkül dunyaoja həyatlik ata kilidoqan, ərxtin qüxküqidur. 34 — Təksir, həmixə bizgə xu nanni berip turoqaysən! — deyixti ular. 35 Əysa ularoja mundaq dedi: — Həyatlik neni əzümdurmən! Mening yenimoja kəlgən hərkim heqqaqan aq qəlməydu, mənə etikad kiloqan hərkim heqqaqan ussiməydu. 36 Lekin silərgə eytkinimdək, silər meni kərgən bolsanglarmu, etikad kilməywətisilər. 37 Ata mənə tapxuroqanlarning hərbi yenimoja kelidu wə mening yenimoja kəlgənlərdin heqkəysisini hərgiz taxliwətməymən. 38 Qünki əz iradəməni əməs, bəlki meni əwətküqining iradisini əməlgə axurux üqün ərxtin qüxtüm. 39 Meni əwətküqining iradisi bolsa dəl xuki, uning mənə tapxuroqanliridin heqbirini yittürməy, bəlki ahirki küni ularning həmmisini tirildürüxümdin ibarət. 40 Qünki mening Atamning iradisi xuki, Ooquloja kəz tikip qarap, uningoja etikad kiloqanlarning hərbirini mənngülik həyatka erixtürüxtur; wə mən ahirki küni ularni tirildürimən. (aiōnios g166) 41 Əmdə Yəhudiylar Əysaning: «Ərxtin qüxkən nən əzümdurmən!» degini üqün uningoja narazi bolup oqotuldixixka baxlidi: 42 — «Bu Yüsüpning ooli Əysa əməsmu? Atisinimu, anisinimu tonuydioqan tursək, yənə kəndəklərqə: — «Ərxtin qüxtüm!» desun?» — deyixətti ular. 43 Əysa jawabən ularoja mundaq dedi: — [Mening tooqramda] əzərə oqotuldaxmanglar. 44 Meni əwətkən Ata Əzi kixilərləning kəlbini tartkuzmisa, heqkim mening yenimoja kəlməydu; mening yenimoja kəlgən hərbirini ahirki küni tirildürimən. 45 Pəyojəmbərlərləning yazmilirida: «Ularınəng həmmisigə Huda tərpidin əgitilidu» dəp pütülgəndur. Xunga, Atining [səzini] tingxiqan wə uningdin əgəngən hərbi mening yenimoja kelidu. 46 Birək bu birərkim Atini kərgən degənlik əməs; pəkət Hudaning yenidin kəlgüqi bolsa, u Atini kərgəndur. 47 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, mənə etikad kiloqu mənngülik həyatka igidur. (aiōnios g166) 48 Həyatlik neni əzümdurmən. 49 Ata-bowiliringlar qəllərdə «manna» yəgini bilən yənəla əldi. 50 Lekin mənə, ərxtin qüxkən nən dəl xundəkki, birsi uningdin yegən bolsa əlməydu. 51 Ərxtin qüxkən həyatlik neni əzümdurmən; kimdəkim bu nandin yəsə, əbədil'əbədgigə yaxaydu. Mən beridoqan xu nən bolsa mening ət-tənimdur, pütkül dunyadikilər həyatka igə bolsun dəp, mən uni atiməqimən. (aiōn g165) 52 Bu səz bilən Yəhudiylar əzərə talax-tartix kiliqixə baxlap: — Bu adəm bizning yeyiximizgə əzining ət-təni

kandak berəlisun?! — deyixətti. **53** Xunga Əysa ularoşa mundaq dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silər İnsan'oollining ət-tenini yemigüqə wə kenini iqmigüqə, silərdə həyatlik bolmaydu. **54** Ət-tenimni yegüqi wə kenimni iqqüqi mənggülik həyatka erixkən bolidu wə mən uni ahirki küni tirildürimən. (aiōnios g166) **55** Qünki ət-tenim həqiqiy ozukluk, kenim bolsa həqiqiy iqimliktur. **56** Ət-tenimni yegüqi wə kenimni iqqüqi məndə yaxaydu wə mənmu uningda yaxaymən. **57** Həyat Ata meni əwətkən wə mən Atining boləqanlıkidin yaxawatkinimdək, meni yegüqi kixi həm mening wasitəm bilən yaxaydu. **58** Mana bu ərxin qüxkən nandur. Bu nan ata-bowiliringlar yegən «[manna]»dək əməs; qünki ular «[manna]»ni yeyixi bilən əldi; birək bu nanni istemal qiloquqi bolsa mənggü yaxaydu! (aiōn g165) **59** Bu sözlərnə u Kəpərnaħumdiki sinagogda təlim bərginidə eytkənidi. **60** Xuning bilən uning muhlislrinin nuroqunliri buni angliqanda: — Bu təlim bək eojr ikən! Buni kim anglap kətürəlisun? — deyixti. **61** Birək öz iqidə muhlislrining bu toqrisida oqotuldaxkinini bilgən Əysa ularoşa: — Bu səzüm silərnə taydurdimu? **62** Əmdi mubada İnsan'oollining əslə kəlgən jayoşa kətürülüwatkinini kərsənglar, kandaq bolar?! **63** [Insanoşa] həyatlik bərgüqi — Roħtur. İnsanning ətliri bolsa həqkandaq payda bərməydu. Mən silərgə eytkən səzlim bolsa həm roħtur wə həm həyatliktur. **64** Ləkin aranglardin etikad kilmioqan bəzilər bar, — dedi (qünki Əysa etikad kilmioqanlarning wə əzigə satkunkluk kilidioqanning kim ikənlikini baxtila bilətti). **65** Xuning bilən u mundaq dedi: — Mən xu səwəbtin silərgə xuni eyttimki, Atamdin ata kılınmisa, həqkim mening yenimoşa kələlməydu! **66** Xu wəktin tartip muhlislrinin heli kəpi qekinip qikip, uning bilən yənə mangmaydioqan boldi. **67** Xunga Əysa on ikkiyləndin: — Silərmu, həm [məndin] ketixni halamsilər? — dəp soridi. **68** Simon Petrus uningəşa jawab kılıp: — I Rəb, biz kimning yenioşa kətəttük? Mənggü həyatlik səzliri səndilidur! (aiōnios g166) **69** Wə xuningəşa ixəndük wə xuni bilip yəttükki, sən Hudaning Məkəddəs Boləquqisidursən! — dedi. **70** Əysa ularoşa jawabən: — Mən silər on ikkinglarni

tallidim əməsmu, birək aranglarda birsi iblistur! — dedi **71** (uning bu degini İxkariyotluk Simonning oqlı Yəhūdani kərsətkənidi, qünki Yəhuda on ikkiylənnin biri boləqini bilən, keyin əzigə satkunkluk kılıdu).

7 Bu ixlardin keyin, Əysa Galiliyədə aylinip yürdi. U Yəhudiyədə aylinip yürüxnə halimaytti, qünki [xu yərdiki] Yəhudiylar uningəşa kəst kilməkqi idi. **2** Bu qaoqda, Yəhudiylarning «kəpilər həyti»əşa az qəlaləni. **3** Xunga Əysanın iniliri uningəşa: — Muxu yərdin ayrılıp Yəhudiyəgə bəroqin, xuning bilən muhlislrinim [kəramət] əməllirinəni kəraləydu! **4** Qünki əzini həlk-ələmgə tonutmaqqi boləqan həqkim yoxurun jayda ix kilməydu. Bu əməllərnə kiliwatkanikənsən, əzüngni dunyoşa kərsət! — deyixti. **5** Qünki uning inilirimə uningəşa etikad kilmioqanidi. **6** Xunga Əysa ularoşa: — Mening wəkt-saitim tehi kəlmidi. Ləkin silərgə nisbətən hər wəkt munasiptur. **7** Bu dunyadiki kixilər silərgə hərgiz əq bolmaydu; ləkin meni əq kəridu. Qünki mən ularning kilmixlirinəni rəzil dəp guwahlik beriwatimən. **8** Silər bu həytka beriweringlar. Mən bu həytka barmaymən, qünki mening wəkt-saitim tehi yetip kəlmidi, — dedi. **9** Əysa bu sözlərnə kılıp, Galiliyədə qaldı. **10** Əysanın iniliri həytka qikkəndin keyin, u əzimu uningəşa bardı. Əmma axkara əməs, yoxurun bardı. **11** Həytta Yəhudiylar uni izdəp: «U kəyərdidur?» dəp sorawatatti. **12** Kixilər arisida uning toqrisida kəp oquloqula boldı. Bəzilər uni: «Yəxi adəm!» desə, yənə bəzilər: «Yək, u halayikni əzdurawatidu!» deyixti. **13** Birək Yəhudi [qongliridin] qorqup, həqkim oquq-axkarə uning gəpini kilmaytti. **14** Həytning yerimi ətkəndə, Əysa ibadəthana həyoliliriəşa kirip həlkkə təlim bərixkə baxlıdı. **15** Yəhudiylar: — Bu adəm həqkandaq təlim almioqan turukluk, uning kandaqmı munqə kəp bilimi bolsun? — dəp həng-tang kəlixti. **16** Əysa ularoşa: — Bu təlimlər mening əməs, bəlkə meni əwətküqininkidur. **17** Uning iradisigə əməl kilişkə əz iradisini bəqləqan hər kim bu təlim toqruluk — uning Hudadin kəlgənlikini yəki əzlükümdin eytiwatkanlikimni bilidu. **18** Əz əldioşa səzligən

kixi öz xan-xəripini izdäydu, lekin özini bälän bax kahınlar uni tutux üqün birnəqqə əwətküqining xan-xəripini izdäydiqan kixi qarawullarni əwətti. **33** Xuning bilən Əysa: — hək-sadıktur, uningda həkkanıysizlik yoxtur. Yənə bir'az wakit silər bilən billə bolimən, andin meni Əwətküqining yenioğa ketimən. **34** Meni izdəysilər, lekin tapalmaysilər. Mən baridiqan yərgə baralmaysilər, — dedi. **35** Buning bilən, Yəhudiylar bir-birigə: — U biz tapalmioqudək kəyərlərgə barar? Greklər arisidiki tarkəq Yəhudi y muhəjirlarning yenioğa berip, greklarğa təlim berəmdioqudu? **36** «Meni izdəysilər, lekin tapalmaysilər. Mən baridiqan yərgə baralmaysilər» deqini nemisidu? — deyixti. **37** Həytning ahirkı həm əng katta küni, Əysa ornidin turup, yukiri awaz bilən: — Kimdəkim ussisa, mening yenimoğa kelip iqsun! **38** Manga etikad kıləuqi kixining huddi mukəddəs yazmilarda eytiləninə, iq-baqridin həyatlık süyining dəryaliri ekip qikidu! — dəp jakarlidi **39** (u bu səzni özigə etikad kıləanlarğa ata kılınidiqan Mukəddəs Rohğa karita eytkanidi. [Hudanin] Rohi tehi heqkimgə ata kılınmiqanmidi, qünki Əysa tehi xan-xəripigə kirmigənidi). **40** Halayik iqidə bəzilər bu səzni anglap: — [Kelixi mukərrər boləqan] pəyoqəmbər həkikədən muxu ikən! — deyixti. **41** Bəzilər: «Bu Məsih ikən!» deyixətti. Yənə bəzilər bolsa: «Yək, Məsih Galiliyədin keləttimu? **42** Mukəddəs yazmilarda, Məsih [padixah] Dawutning nəslidin həm Dawutning yurti Bəyt-Ləhəm yezisidin kelidu, deyilmigənmidi?» — deyixti. **43** Buning bilən, halayik uning wəjidin ikkigə bəlünüp kətti. **44** Bəziliri uni tutayli degən bolsimu, lekin heqkim uningğa kol salmidi. **45** Qarawullar [ibadəthanidin] bax kahınlar bilən Pərisiylərnin yenioğa kaytip kəlgəndə, ular qarawullarğa: — Nemə üqün uni tutup kəlmidinglar? — dəp soraxti. **46** Qarawullar: — Heqkim heqqaqan bu adəmdək səzligən əməs! — dəp jawab berixti. **47** Pərisiylər ularğa jawabən: — Silərmu azduruldunglarmu? **48** Aqsakallardin yaki Pərisiylərdin uningğa etikad kıləanlar boləqanmu?! **49** Lekin Təwrat kanunini bilməydiqan bu qüprəndilər lənətkə qalidu! — deyixti. **50** Ularning arisidin biri, yəni burun ahxamda Əysaning aldioğa kəlgən Nikodim ularğa: **51** — Təwrat kanunimiz awwal kixining nemə kıləqinini əzidin anglap bilməy

turup, uningorja hokum qikiramdu! 52 Ular
jawab kilip: — Sannu Galiliyadinmu? [Mukaddas
yazmilarni] kor, ketirkinip okup bak, Galiliyadin
heqkandak payojambor qikmaydu! — dedi. 53
Xuning bilan [ularning] har biri oz oyiga katti.

8 aysa bolsa Zaytun teoioja qikip katti. 2
etisi saharda, u yana ibadathana hoylilorioja
kirdi wa halayikning hammissi uning yenioja
kelixkanidi. U olturup, ularoja talim berixka
baxlidi. 3 [Xu qaojda], Tawrat ustazliri bilan
Pariyslir zina kilip tutulup qalojan bir ayalni
uning aldioja elip kelixti. Ular ayalni otturioja
qikiprip, 4 uningdin: — Ustaz, bu ayal dal zina
ustida tutuwelindi. 5 Musa [payojambor] Tawrat
kanunida bizga muxundak ayallarni qalma-
kesak kilip elturixni omr kilojan. Em-di sanqa,
uni kandak kilix kerak? — dep soraxti. 6 Em-di
ularning bundak deyixtiki niyiti, uni tuzakka
quxurup, uning ustidin arz kilojudak birer
bahana izdex idi. Emma aysa engixip, barmiki
bilan yerga bir nemilarni yazojili turdi. 7
Ular xu soalni tohtimay sorawatatti, u ruslinip
ularoja: — Aranglardiki kim gunahsiz bolsa, [bu]
[ayaloja] birinji taxni atsuni! — dedi. 8 Andin u
yana engixip, yerga yezixni dawamlaxturdi. 9
Ular bu sozni anglop, aldi bilan yaxanojanliri,
andin qalojanliri bir-birlap [hammissi] u yerdin
qikip ketixti. Ahirida aysa otturida ora turojan
heliki ayal bilan yaloqiz kaldi. 10 aysa ruslinip
turup, xu ayaldin baxka heqkimni kormigan
bolup, uningdin: Hanim, sanga heliki xikayat
kilojanlar keni? Seni gunahka bekitidiojan
heqkim qikmidimu? — dep soriwidi, 11 —
Hazratliri, heqkim qikmidi, — dedi ayal.
aysa: — Manmu seni gunahka bekitmayman.
Barojin, buningdin keyin yana gunah kilmiojin!
— dedi. 12 Xunga aysa yana kepqilikka
sez kilip: — Dunyaning nuri ozumdurmən.
Manga agexkanlar qarangojulukta mangmaydu,
aksiqa hayatlik nurioja erixidu, — dedi. 13
Pariyslir: — Sen ozungga ozung guwahlik
beriwatisən. Xunga sening guwahliking rast
hesablanmaydu, — deyixti. 14 aysa ularoja
jawabən mundaq dedi: — Hetta man ozumga
guwahlik barsəmmu, guwahlikim haktur,
qunki man ozumning kayerdin kalganlikimni

wa kayerga baridiojanlikimni bilimən. Lekin
silər kayerdin kalganlikimni wa kayerga
baridiojanlikimni bilməysilər. 15 Silər ət
igilirining elqimi boyiqə həküm kilisilər. Biraq
mən heqkimning üstigə həküm kilmaymən. 16
Mən həküm kilsammu, həkümüm həqiqiydur;
qunki mən yaloqiz əməs, bəlkə meni əwətkən
Ata [bu ixta] mən bilən billidur. 17
Silərgə təwə bolojan Tawrat kanunida: «Ikki
adəmning guwahliki bolsa rast hesablanidu»
dəp pütülgəndur. 18 Rast, mən özüm tooqramda
özüm guwahlik berimən, wa meni əwətkən
Atimu mening tooqramda guwahlik beridu. 19
Ular uningdin: — Atang kayərdə? — dəp soraxti.
aysa ularoja jawab berip: — Silər ya meni
tonumaysilər, ya Atamni tonumaysilər; meni
tonuojan bolsanglar, Atamnimu tonuyttunglar,
— dedi. 20 aysa bu sözləni ibadethanida
təlim bərginidə, sədikə sandukining aldidə
turup eytkanidi. Biraq heqkim uni tutmidi,
qunki uning wakıt-saiti tehi yetip kəlmigənidi.
21 Xuning bilən u ularoja yana: Mən bu
yerdin ketimən; silər meni izdəysilər, lekin
öz gunahinglar iqidə əlisilər. Mən ketidiojan
yergə silər baralmaysilər, — dedi. 22 Buning
bilən Yəhudiylar: — U: «Mən ketidiojan yergə
silər baralmaysilər» dəydu. Bu uning özini
əltürüwalimən deginimidu? — deyixti. 23
aysa ularoja: — Silər təwəndindursilər, mən
yukiridindurmən. Silər bu dunyadindursilər,
mən bu dunyadin əməsmən. 24 Xuning üqün
silərgə: «Gunahlinglar iqidə əlisilər» dedim.
Qunki silər mening «[Əzəldin] Bar Boləjuqi»
ikənlikimgə ixənmisənglar, gunahlinglar
iqidə əlisilər, — dedi. 25 Sən zadi kim?
— dəp soraxti ular. aysa ularoja: —
Baxta silərgə nemə degən bolsam, mən
xu. 26 Özümning silərnin tooqranlarda
wə üstünglərdin həküm kilidiojan nurojun
səzlim bar; lekin meni əwətküqi haktur
wə mən Uningdin nemini angliojan bolsa,
bularnila dunyadikilərgə ukturup eytimən, —
dedi. 27 Ular uning əzlirogə eytkanlirinin
Ata tooqruluk ikənlikini quxinəlmidi. 28
Xunga aysa mundaq dedi: Silər İnsan'oolini
kətürgəndin keyin, mening «[Əzəldin] Bar
Boləjuqi» ikənlikimni bilisilər wə xundakla heq

ixni o'zlikümdin kilmiojanlikimni, pəkət Atining manga o'gətkininila səzligənlikimnimu bilisilər. 29 Meni Əwətküqi mən bilən billidur, U meni əsla yaloquz qoymidi, qünki mən həmixə Uni hursən kiliديوan ixlarni kiliमən. 30 Əysa bu səzlərni kiliwatқан qao'ning əzida, nuro'un kixilər uningoa etikaд kildi. 31 Əysa əzigə etikaд kiojan Yəhudiylaroqa: — Əgər mening səz-kalamimdin qikmay tursanglar, mening həkikiy muhlisirim bolojan bolisilər, 32 wə həkikətni bilisilər wə həkikət silərni azadlikқа erixtüridu, — dedi. 33 Ular jawabən: — Biz İbrahimning nəsimiz, — heqқаqan heqkimning kullukida bolmiduk. Sən kandaқsigə: Azadlikқа erixsilər, dəysən? — dedi. 34 Əysa ularoa jawab berip: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, gunah sadir kiojan kixi gunahning kulidur. 35 Kul ailida mənggü turmaydu, lekin oqul mənggü turidu. (aiōn g165) 36 Xuning üqün Ooqul silərni azad kilsa, həkikiy azad bolisilər. 37 Siləning İbrahimning nəslі ikənlikinglarni bilimən. Birak meni oltürməkqi boluwatisilər, qünki mening səzüм iqinglardin orun almidi. 38 Mən Atamning yenida kərgənlirimni eytiwatimən; silər bolsanglar əz atanglardin kərgənliringlarni kiliwatisilər! 39 Ular jawab berip: — Bizning atimiz İbrahimdur, — dedi. Əysa ularoa: — Əgər İbrahimning pərzəntliri bolsanglar, İbrahimning əməllirini kiojan bolattinglar! 40 Birak hazır əksiqa meni, yəni Hudadin angiojan həkikətni silərgə yətküzgən adəmnі oltürүkə kəstləysilər. İbrahim undaқ ixni kilmiojan. 41 Silər əz atanglarning kiojanini kiliwatisilər! — dedi. — Biz haramdin bolojan əməsmiz! Bizning pəkət birla atimiz bar, U bolsa Hudadur! — deyixti ular. 42 Əysa ularoa: — Atanglar Huda bolojan bolsa, meni səygən bolattinglar; qünki mən Hudaning baoridin qikip, bu yərgə kəldim. Mən o'zlikümdin kəlgən əməsmən, bəlki Uning təripidin əwətilgənmən. 43 Səzlirimni nemixқа qüxənməysilər? Enikki, mening səz-kalamim kulikinglaroa kirməywatidu! 44 Silər atanglar İblistin bolojansilər wə uning arzu-həwəslirigə əməl kilixni halaysilər. U aləm apirida bolojandin tartip katil idi wə uningda həkikət bolmiojaққа, həkikəttə turmiojan. U yalojan səzligəndə, əz təbiitidin səzləydu,

qünki u yalojanqi wə xundakla yalojanqilikning atisidur. 45 Lekin mən həkikətni səzliginim üqün, manga ixənməysilər. 46 Qaysinglar meni gunahı bar dəp dəlilliyələysilər, kəni? Həkikətni səzlisəm, nemə üqün manga ixənməysilər? 47 Hudadin bolojan kixi Hudaning səzlrini anglaydu; silər ularni angliməysilər, qünki silər Hudadin bolojan əməssilər! 48 Yəhudiylar uningoa jawabən: — Əjəba, bizning seni: «Samariyəlik həm jin qaplaққан adəm»sən deginimiz tooqra əməsmu? — deyixti. 49 Əysa jawabən: — Manga jin qaplaққini yok, bəlki mən Atamni hərmət kiliмən; lekin silər manga hərmətsizlik kiliwatisilər. 50 Mən əz xan-xəripimni izdiməymən; lekin buni izdigüqi həm [uning üstidin] həküm kioquqi Birsі bar. 51 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, mening səz-kalamimni tutidiojan kixi əbədil'əbad əlüм kərməydu. (aiōn g165) 52 Xuning bilən Yəhudiylar uningoa: — Sanga dərwəкə jin qaplaққанlikini əmди bilduk! Həтта [həzriti] İbrahim wə pəyo'əmbərlərmu əlgən tursa, sən kandaқsigə: «Mening səz-kalamimni tutidiojan kixi əbədil'əbad əlüм tetimaydu» dəysən? (aiōn g165) 53 Əjəba, sən atimiz İbrahimdin uluqmusən? U əldi, pəyo'əmbərlər həm əldi!? Sən əzüngni kim kilməқisən? 54 Əysa jawabən mundak dedi: — Əgər mən əzüмni uluqlisam, undaқta uluqluқum heqnersə hesablanmaytti. Birak meni uluqliquqi — silər «U bizning Hudayimiz» dəp ataydiojan Atamning Əzidur. 55 Silər Uni tonumidinglar, lekin mən Uni tonuymən. Uni tonuməymən desəm, silərdəк yalojanqi bolattim; birak mən Uni tonuymən wə Uning səz-kalamini tutimən. 56 Atanglar İbrahim mening künümni kəridiojanlikidin yayrap-yaxnidi həm dərwəкə uni əldin'ala kərip xadlandi. 57 — Sən tehi əllik yaxқа kirməy turup, İbrahimni kərdüngmu? — deyixti ular. 58 Əysa ularoa: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, İbrahim tuoqlmastila, mən Bar Boloquqidurmən! — dedi. 59 Buning bilən ular uni qalma-kesəк kiojili kollirioqa yərdin tax əldi; lekin Əysa ularoa kərünməy, ularning otturisidin ətүp ibadəthanidin qikip kətti.

9 Wə u yolda ketiwetip, tuqma qarioqu bir adəmni kərđi. **2** Muhlisiri uningdin: — Ustaz, dəysən? — dəp soraxti. U: — U bir pəyoqəmbər kim gunah kiliپ uning qarioqu tuquloliniqə səwəb bolqan? U əzimu ya ata-anisimu? — dəp soraxti. **3** Əysa mundaқ jawab bərđi: — Əzi yaki ata-anisining gunah sadir kiliqanlikidin əməs, bəlki Hudaning Əz əməlliri uningda ayan kiliṣun dəp xundaқ bolqan. **4** Kunning yorukida, meni Əwətküqining əməllirini ada kiliṣim kerək. Kəq kirsə, xu qaqlada heqkim ix kiləlməydu. **5** Mən dunyada turoqan waқtimda, dunyaning nuri əzümdurmən. **6** Bu səzlərni kiliqandin keyin, u yərgə tükürüp, tükürüktin lay kiliپ, layni həliki adəmning kəzlirigə sürüp koyđi **7** wə uningqə: «Siloam kəlqiki»gə berip yuyuwətkin» dedi («Siloam» [ibranıyqə söz bolup], «əwətilgən» degən mənini bildüridu). Xuning bilən həliki adəm berip yuyuwidi, kəzi kəridioqan bolup kaytip kəldi. **8** Koxniliri wə u ilgiri tiləmqilik kiliqinida uni kərgənlər: — Bu olturup tiləmqilik kiliđioqan həliki adəm əməsmu? — deyixip kətti. **9** Bəzilər: «Həə, «U qong adəm tursa, [buni] əzidin soranglar» xu ikən» desə, yənə bəzilər: «Yaq. u əməs, deqənidi. **24** Pərisiylər əslidə qarioqu bolqan adəmni yənə qaqirip uningqə: — Hudəqə xan-xərəp berip [kəsəm kil]! Biz bu adəmning gunahkar ikənlikini bilimiz, — deyixti. **25** U mundaқ jawab bərđi: — U gunahkarmu, əməsmu, bilməymən. Birəq mən xu birlə ixni bilimənki, qarioqu idim, hazır kərələydiqan boldum. **26** Ular uningdin yənə bir kətim: — U seni kandaқ kildi? Kəzliringni kandaқ aqti? — dəp soraxti. **27** U jawabən: — Silərgə allıqəqan eyttim, birəq kuləq salmidinglar. Silər nemə dəp kaytidin angləxni haləp qəldinglar? Silərmu uning muhlisiri bolay dəwatəmsilər?! — dedi. **28** Buning bilən, ular uni kattıq tilləp: — Sən həliqining muhlisi! Biz bolsəq kandaқ kərələydiqan bolqinini soriwidi, u ularqə: — U kəzliringə lay [sürüp] koydi, mən yuyuwidim wə mana, kərələydiqan boldum! — dedi. **16** Xuning bilən Pərisiylərdin bəziliri: — U adəm Hudaning yenidin kəlgən əməs, qünki u xəbət künini tutmaydu, — deyixti. Yənə bəziliri: — U gunahkar adəm bolsa, kandaқlarqə bundəq mejiṣilik əlamətlərni yaritalaytti? — deyixti. Buning bilən ularning arisida bəlüniṣ pəyda boldi. **17** Ular qarioqu adəmdin yənə: — U kəzliringni eqiptu, əmdi sən u tooqruluk nemə dəysən? — dəp soraxti. U: — U bir pəyoqəmbər ikən, — dedi. **18** Yəhudiylər kərələydiqan kiliqin qaxining ata-anisini tepip kəlmigüqə, burun uning qarioqu ikənlikigə wə hazır kərələydiqan kiliqinlikliqə ixənəməytti. Xunga ular uning ata-anisini qaqirtip, **19** ulardın: — Bu silərnin oqlunglarmu? Tuqma qarioqu, dəwatətinglar? Əmdi hazır kandaқlarqə kərələydiqan bolup qəldi? — dəp soraxti. **20** Ata-anisi ularqə: — Uning bizning oqlimiz ikənliki, xundaқla tuquluxidinla qarioqu ikənlikini bilimiz; **21** lekin hazır kandaқlarqə kərələydiqan bolup qəlanlikini, kəzlirini kim aqəanlikini bilməymiz. U qong adəm tursa, [buni] əzidin soranglar, u əzi dəp bərsun, — dəp jawab bərđi. **22** Ata-anisining xundaқ deyixi Yəhudiylərdin kərkəanliki üqün idi; qünki Yəhudiylər kimdəkim Əysəni Məsiṣ dəp etirəp kilsə, u sinəqog jamaitidin koqləp qikirilsun dəp qarəq kiliqanidi. **23** Xu səwəbtin uning ata-anisi: dəqənidi. **24** Pərisiylər əslidə qarioqu bolqan adəmni yənə qaqirip uningqə: — Hudəqə xan-xərəp berip [kəsəm kil]! Biz bu adəmning gunahkar ikənlikini bilimiz, — deyixti. **25** U mundaқ jawab bərđi: — U gunahkarmu, əməsmu, bilməymən. Birəq mən xu birlə ixni bilimənki, qarioqu idim, hazır kərələydiqan boldum. **26** Ular uningdin yənə bir kətim: — U seni kandaқ kildi? Kəzliringni kandaқ aqti? — dəp soraxti. **27** U jawabən: — Silərgə allıqəqan eyttim, birəq kuləq salmidinglar. Silər nemə dəp kaytidin angləxni haləp qəldinglar? Silərmu uning muhlisiri bolay dəwatəmsilər?! — dedi. **28** Buning bilən, ular uni kattıq tilləp: — Sən həliqining muhlisi! Biz bolsəq kandaқ kərələydiqan bolqinini soriwidi, u ularqə: — U kəzliringə lay [sürüp] koydi, mən yuyuwidim wə mana, kərələydiqan boldum! — dedi. **16** Xuning bilən Pərisiylərdin bəziliri: — U adəm Hudaning yenidin kəlgən əməs, qünki u xəbət künini tutmaydu, — deyixti. Yənə bəziliri: — U gunahkar adəm bolsa, kandaқlarqə bundəq mejiṣilik əlamətlərni yaritalaytti? — deyixti. Buning bilən ularning arisida bəlüniṣ pəyda boldi. **17** Ular qarioqu adəmdin yənə: — U iradisigə əməl kiliqulılarningkini anglaydu. **32**

Dunya apirida bolqandin tartip, birersining tuqma karioquning kezini aqkanlikini anglap bakkan amas. (aion g165) 33 Agar bu adam Hudadin kalmigan bolsa, heqnema qilalmoqan bolatti. 34 Ular uni: — Sen tüptin gunah iqida tuquloqan turukluk, bizga talim barmakqimusen? — Yahxi padiqi ezumdurmən. Yahxi padiqi qoylar deyixip, uni [sinagogtin] qoqlap qikiriwetixti. 35 Aysa ularning uni [sinagogtin] qoqlap qiqaroqanlikini anglap, uni izdap tepip: Sen, Hudaning Oqlioqa etikad kilamsen? — dap soridi. 36 U jawaben: — Taksir, u kim? Men uningoqa etikad kilay, — dedi. 37 — Sen ham uni kerdung ham mana, hazir sen bilən sezlixawatkan dal xuning ezi, — dedi Aysa uningoqa. 38 Heliki adam: — I Rab, etikad kilimen! — dap, uningoqa sejdə kildi. 39 — Men korlarni keridioqan bolsun, keridioqlarni kor bolsun dap bu dunyoqa hekum qikirixka keldim, — dedi Aysa. 40 Uning yenediki bazi Pərişiyar bu sozlarni anglap uningdin: — Bizmu kormu? — dap soraxti. 41 Aysa ularqa: — Kor bolqan bolsanglar, gunahinglar bolmaytti; lekin siler hazir «keriwatimiz» degininglar uqun silergə gunah hesabliniweridu, — dedi.

10 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, koy kotinioqa ixiktin kirməy, baxka yərdin yamixip kirgən kixi oqri wə karəqidur. 2 Ixiktin kiridioqan kixi bolsa qoylarning padiqisidur. 3 Ixik bəkar uningoqa ixikni eqip beridu wə qoylar uning awazini anglap tonuydu; u ez qoylirining isimlirini bir-birləp qakirip ularni sirtka baxlap qikidu. 4 U qoylirining həmmisini sirtka qikirip bolup, ularning aldida mangidu, qoylarmu uning kəynidin əgixip mengixidu; qunki ular uning awazini tonuydu. 5 Lekin ular yat adəmnin kəynidin mangmaydu, balki uningdin qəqidu; qunki ular yatlarınin awazini tonumaydu. 6 Aysa bu təmsilni ularqa sozləp bərgini bilən, lekin ular uning əzlrigə nemə dəwatkanlikini heq quxənmidi. 7 Xunga Aysa ularqa yənə mundaq dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, qoylarning ixiki ezumdurmən. 8 Məndin ilgiri kəlgənlərinin həmmisi oqri wə karəqidur, lekin qoylar ularqa kulək salmidi. 9 Ixik ezumdurmən.

Mən arkilik kirgini kutkuzulidu həm kirip-qikip, ot-qəpləni tepip yeyələydu. 10 Oqri bolsa pəkət oqrilax, əltürux wə buzux uqunla kelidu. Mən bolsam ularni həyatlikka erixsun wə xu həyatlikli mol bolsun dap kəldim. 11 Uqun ez jenini pida kilidu. 12 Lekin mədikar undaq kilmaydu. U balki nə qoylarning igisi nə padiqisi bolmioqəqə, bərinin kəlgini kərsə, qoylarni taxlap qəqidu wə bərə kelip qoylarni titip tiripirən kiliwetidu. 13 Əmdi mədikar bolsa pəkət həkkinə dap ixləp, qoylarqa kəngül bəlməy bədər qəqidu. 14 Yahxi padiqi ezumdurmən. Ata meni tonioqinidək mən atini tonuqoinimdək, mən ezümningkiləni tonuymən wə ezümningkilərmu meni tonuydu; qoylar uqun jenim pida. 16 Bu qotandin bolmioqan baxka qoylirimmu bar. Ularimu elip baxlixim kerək wə ularmu awazimni anglaydu; xuning bilən bir pada bolidu, xundakla ularning bir padiqisi bolidu. 17 Ata meni xu səwəbtin səyiduki, mən jenimni kayturuwelixim uqun uni pida kilimən. 18 Jenimni heqkim məndin alalmaydu, mən uni ez ihtiyarim bilən pida kilimən. Mən uni pida kilixka hokuklukmən wə xundakla uni kayturuwelixkimu hokuklukmən; bu əmrni Atamdin tapxuruwaləqanmən. 19 Bu sozlər tüpəylidin Yəhudiylar arisida yənə bəlüniux pəyda boldi. 20 Ulardin kəp adəmlər: — Uningoqa jin qaplixiptu, u jəylüwatidu, nemə uqun uning sozigə kulək saləqudəksilər? — deyixti. 21 Yənə bəzilər bolsa: — Jin qaplxəqan adəmnin sozliri bundak bolmaydu. Jin kəndəkmü karioqlarning kəzlrini aqalisun?! — deyixti. 22 Kix pəsli bolup, Yerusalemda «Kayta beqixlxə heyti» ətküzülüwatatti. 23 Aysa ibadəthanidiki «Sulaymannin pəxaywini»da aylinip yürətti. 24 Yəhudiylar uning ətrəpioqa olixiwelip: — Bizni qəqənoqiqə tit-tit kilipt tutuklukta kəldurməqisən? Agər Məsilə bolsang, bizgə oquqini eyt, — deyixti. 25 Aysa mundaq jawab bərdi: — Mən silərgə eyttim, lekin ixənməysilər. Atamnin nami bilən kəloqan əməllirimninin ezi mənə guwahlik beridu. 26 Biraq mən silərgə eytkinimdək, silər etikad kilmidinglar, qunki mening qoylirimdin əməsilər. 27 Mening

qoyirim mening awazimni anglaydu, mən ularni tonuymən wə ular manga əgixidu. **28** Mən ularoşa mənggülik həyat ata kəlimən; ular əsla həlak bolmaydu. Həqkim ularni kolumdin tartiwalalmaydu. (aiōn g165, aiōnios g166)

29 Ularini manga təkdīm kəlojan atam həmmidin üstündür wə həqkim ularni atamning kəlidin tartiwalalmaydu. **30** Mən wə Ata [əslidinla] birdürmiz. **31** Buning bilən Yəhudiylar yənə uni qalma-kesək kəlixmakqı bolup, yərdin kəllirioşa tax elixti. **32** Əysa ularoşa: — Atamdin kəlgən nuroşun yaxhi əməllərni silərgə kərsəttim. Bu əməllərnin kəysisi üqün meni qalma-kesək kəliməkqisilər? — dedi. **33** — Seni yaxhi bir əməl üqün əməs, bəlkı kupurluk kəloşinin üqün qalma-kesək kəlimiz. Qünki sən bir insan turukluk, əzüngni Huda kəlip kərsəttin! — dedi Yəhudiylar jawabən. **34** Əysa ularoşa mundaq jawab bərdi: — Silərgə təwə mukəddəs kəşunda «Mən eyttim, silər iləhərsilər» dəp pütülgən əməsmu? **35** Huda əz səz-kalamini yətküzgənlərni «iləhlər» dəp atioşan yərdə (wə mukəddəs yazmılarda eytiloşini hərgiz küqtin kəlmaydu) **36** nemə üqün Ata Əzigə has-mukəddəs kəlip paniy dunyaşa əwətkən zat «Mən Hudaning Oqlimən» desə, u toşruluk «kupurluk kəldin!» dəysilər? **37** Əgər Atamning əməllirini kəlmisam, manga ixənmənglar. **38** Birək kəlsam, manga ixənmigən hələttimu, əməllərnin əzlişigə ixinimlər. Buning bilən Atining məndə ikənlikini, meningmu Atida ikənlikimni hək dəp bilip etikəd kəlidioşan bolisilər. **39** Buning bilən ular yənə uni tutmakqı boldi, birək u ularning kəlliridin kutulup, u yərdin kətti. **40** Andin u yənə İordan dəryasining u kətioşa, yəni Yəhya [pəyoəmbər] dəslipidə adəmlərni qəməldürgən jayşa berip, u yərdə turdi. **41** Nuroşun kixilər uning yenioşa kəldi. Ular: — Yəhya həq məjizilik alamət kərsətmigən, lekin uning bu adəm toşrisida barlik eytkənliri rast ikən! — deyixti. **42** Xuning bilən nuroşunlioşan kixilər bu yərdə uningoya etikəd kəldi.

11 Lazarus degən bir adəm kesəl bolup kəloşanidi. U Məryəm wə hədisi Marta turoşan, Bəyt-Aniya degən kənttə turatti **2** (bu

Məryəm bolsa, Rəbgə huxbuy mayni sürkigən, putlirini əz qəqliri bilən ertip kurutkən həliki Məryəm idi; kesəl bolup yatkən Lazarus uning inisi idi). **3** Lazarusning hədiliri Əysaşa həwərqı əwətip: «İ Rəb, mana sən səygən [dostun] kesəl bolup kəldi» dəp yətküzdi. **4** Ləkin Əysa buni anglap: — Bu kesəldin əlöp kətməydu, bəlkı bu arkilik Hudaning Oqlı uluşlinip, Hudaning xan-xəripı ayan kəlinidu — dedi. **5** Əysa Marta, singlisi wə Lazarusni tolimu səyətti. **6** Xunga u Lazarusning kesəl ikənlikini anglioşan bolsimu, əzi turuwatkən jayda yənə ikki kün turdi. **7** Andin keyin u muhlislişioşa: — Yəhudişəgə kəyta barayli! — dedi. **8** Muhlislişiri uningoya: — Ustaş, yekindila [u yərdiki] Yəhudiylar seni qalma-kesək kəliməkqı boləjan tursa, yənə u yərgə kəyta baramsən? — deyixti. **9** Əysa mundaq dedi: — Kündüzdə on ikki sət bar əməsmu? Kündüzi yol mənəşan kixi putlaxmas, qünki u bu dunyaning yorukini kəridu. **10** Ləkin kəqisi yol mənəşan kixi putlixar, qünki uningda yorukluk yəktur. **11** Bu səzlərni eytkəndin keyin, u: — Dostimiz Lazarus uhlap kəldi; mən uni uykusidin oyoşatqili barimən, — dəp kəşup kəydi. **12** Xunga muhlislar uningoya: — İ Rəb, uhlioşan bolsa, yaxhi bolup kəlidu, — dedi. **13** Həlbuki, Əysa Lazarusning ələmi toşruluk eytkənidi, ləkin ular u dəm elixtiki uyquni dəwatidu, dəp oylaxti. **14** Xunga Əysa ularoşa oşukini eytip: — Lazarus əldi, — dedi. **15** — Birək silərni dəp, silərnin etikəd kəliximlər üqün, [uning kəxida] bolmioşanlikiməşə huxalmən. Əmdi uning yenioşa barayli, — dedi. **16** «Kəşkəşək» dəp atilidioşan Tomas bəşkə muhlisdaşlişioşa: — Bizmu uning bilən billə barayli həm uning bilən billə ələyli, — dedi. **17** Əysa muhlislişiri bilən Bəyt-Aniyaşa barəşanda, Lazarusning yərlikkə kəyuloşinioşa əllikəşan tət kün boləjanliki uningoya məlum boldi. **18** Bəyt-Aniya Yərusəleməşə yekin bolup, uningdin əltə qəkirimqə yirəklikdə idi, **19** xuning bilən nuroşun Yəhudiylar Marta bilən Məryəmgə inisi toşrisida təsəlli bərgili ularning yenioşa kəlgənidi. **20** Marta əmdi Əşşanin kəliwətkinini anglapla, uning əldioşa qikti. Ləkin Məryəm bolsa əyidə olturup kəldi. **21** Marta əmdi Əşşəşə: — İ Rəb, bu yərdə boləjan bolsan, inim

olmigan bolatti. 22 Heliham Hudadin nemini tilisang, Uning sanga xuni beridioxanlikini bilimən, — dedi. 23 — Ining kayta tirilidu, — dedi əysa. 24 Marta: — Ahirkı künidə, yənə tirilix künidə uning jəzmən tirilidioxanlikini bilimən, — dedi. 25 Əysa uningoja: — Tirilix wə həyatlik mən özümdurmən; manga etikad kılouqi kixi əlsimu, həyat bolidu; 26 wə həyat turup, manga etikad kılouqi əbədil'əbəd əlməs; buningoja ixinəmsən? (aifon g165) 27 U uningoja: — Ixinimən, i Rəb; sening dunyaoja kelixi mukərrər boləjan Məsih, Hudaning Oqlı ikənlikinggə ixinimən. 28 Buni dəp bolup, u berip singlisi Məryəmni astiojına qakirip: — Ustaz kəldi, seni qakiriwatidu, — dedi. 29 Məryəm buni anglap, dərhal ornidin turup, uning aldioja bardi 30 (xu pəyittə əysa tehi yezioja kirmigan bolup, Marta uning aldioja mengip, uqrixip qalojan yərdə idi). 31 Əmđi [Məryəmgə] təsəlli beriwatqan, eydə uning bilən olturojan Yəhudiylar uning aldirap kəpup sirtka qikip kətkinini kərüp, uni kəbrigə berip xu yərdə yioja-zar kıləjili kətti, dəp oylap, uning kəynidin mengixti. 32 Məryəm əmđi Əysa bar yərgə barəjanda uni kərüp, ayiojioja əzini etip: — I Rəb, bu yərdə boləjan bolsang, inim əlmigan bolatti! — dedi. 33 Əysa Məryəmnin yioja-zar kıləjini, xundakla uning bilən billə kəlgən Yəhudiylar həkning yioja-zar kıləjini kərgəndə, rohida kattik piojan qekip, kəngli tolimu biaram boldi wə: 34 — Uni kəyergə koydunglar? — dəp soridi. — I Rəb, kelip kərgin, — deyixti ular. 35 Əysa kəz yexi kildi. 36 Yəhudiylar hək: — Qaranglar, u uni kanqilik səygən! — deyixti. 37 Wə uların bəziliri: — Kariojuning kəzini aqkan bu kixi kəsəl ədəmni əlūmdin saklap qalalmasıdı? — deyixti. 38 Əysa iqidə yənə kattik piojan qekip, kəbrining aldioja bardi. Kəbri bir ojar idi; uning kirix əozioja qong bir tax koyukluk idi. 39 Əysa: — Taxni eliwetinglar! — dedi. Əlgüqining hədisi Marta: — I Rəb, yərilikkə koyojili tət kün boldi, hazır u purap kətkəndu, — dedi. 40 Əysa uningoja: — Mən sanga: «Etikad kilsang, Hudaning xan-xəripini kərisən» degənidimoqu! — dedi. 41 Buning bilən halayik taxni eliwətti. Əysa kəzlinini asmanəja tikip mundaq dua kildi: — I Ata, tilikimni angliəjining

üqün sanga təxəkkür eytimən. 42 Tiləklirimni həmixə anglaydioxanlikingni bilimən; ləkin xundak bolsimu, ətrapimdiki muxu halayik sening meni əwətkənlikinggə ixənsun dəp, buni eytiwatimən! 43 Bu sözləni kıləjandin keyin, u yukiri awazda: — Lazarus, taxkiriəja qik! — dəp towlıdi. 44 Əlgüqi kıl-putliri kəpənəlgən, engiki tengilojan həlda taxkiriəja qikti. Əysa ularəja: — Kəpənni yexiwetip, uni azad kilinglar! 45 Məryəmnin yenioja pətə kılıp kelip, uning əmillirini kərgən Yəhudiylar iqidin nurojunliri uningoja etikad kildi. 46 Ləkin uların iqidə bəziliri Pərisiylərnin yenioja berip, əysanın kıləjan ixlinini məlum kılıxti. 47 Xunga bax kahinlar wə Pərisiylər Yəhudiyların kəngəxmisini yiojip: — Qandak kıləximiz kərek? Bu ədəm nurojun məjizilik əlamətləni yaritiwatidu. 48 Uningəja xundak yol koyup beriwərsək, həmmə ədəm uningoja etikad kılıp ketidu. Xundak boləjanda, Rimliklar kelip bu bizning jayimiz wə kəwmimizni wəyran kiliwetidu! — deyixti. 49 Uların iqidə biri, yəni xu yili bax kahin boləjan Kayafa: — Silər həqnemini bilməydikənsilər! 50 Pütün həkning həlak boluxining ornioja, birlə ədəmnin ular üqün əlūxining əwəllikini qıxıni pətəydikənsilər, — dedi 51 (bu səzni u əzlükidin eytmiojanidi; bəlkı u xu yili bax kahin boləjanlikı üqün, əysanın [Yəhudiylar] həkı üqün, xundakla pəkət u hək üqünlə əməs, bəlkı Hudaning hər yanoja tarkilip kətkən pərzəntlirinin həmmisini bir kılıp uyuxturux üqün əlidiəjanlikidin əldin bəxərat berip xundak degənidi). 53 Xuning bilən ular məsliəhtəlixip, xu kündin baxlap əysanı əltürəwetixni kəstlıdi. 54 Xuning üqün Əysa əmđi Yəhudiylar arisida axkara yürməytti, u u yərdin ayrilip qəlgə yekın rayondiki Əfraim isimlik bir xəhriəgə berip, muhlisliri bilən u yərdə turdi. 55 Əmđi Yəhudiyların «ətüp ketix həyti»əja az kıləjanidi. Nurojun kixilər təharətni ədə kıləx üqün, həyettin əlgiri yezilərdin Yerusalemoja kəlixti. 56 Xuning bilən billə xu kixilər əysanı izdəxti. Ular ibadəthanida yiojilojanda bir-birigə: — Qandak oylawatisilər? U həyt ətküzgili kəlməsmu? — deyixti. 57 Bax kahinlar bilən Pərisiylər bolsa uni tutux üqün, hərkinning

uning kəyərdilikini bilsə, məlum kilixi tooqruluk pərman qikərajanidi.

12 Ətöp ketix heytidin altə kün ilgiri, Əysa əzi əlümdin tirildürgən Lazarus turuwatқан jay — Bəyt-Aniyəqə kəldi. **2** Xu wəjidin ular u yərdə uningə ziyapət bərdi. Marta mehmanlarni kütüwatatti; Lazarus bolsa Əysa bilən həmdastihan boləqanlarning biri idi. **3** Məryəm əmdi nahəyiti kimmət bahəlik sap sumbul ətirdin bir kədaқ əkilip, Əysaning putlirioqə kuydi andin qaqłiri bilən putlirini ertip kurutti. Ətirning hux purikı əyni bir aldi. **4** Lekin uning muhlislrirdin biri, yəni uningə pat arida satқunluk қiləuqı, Simonning oolı Yəhuda İxkariyot: **5** — Nemixқа bu [kimmət bahəlik] ətir kəmbəəqəllərgə sədikə қilip berilixкə üq yüz dinarəqə setilmidi? — dedi **6** (u bu səzni kəmbəəqəlləarning oјemini yegənlikı üqün əməs, bəlkı oolrı boləqanlıқı üqün degənidi; qünki u [muhlislarning ortaq] həmyanini saқlıəuqı bolup, daim uningəqə selinəninidin oolrıliwalatti). **7** Əmdi Əysa: — Ayalni əz ihtiyarəqə koyəqin! Qünki u buni mening dəpnə künüm üqün təyyarlıқ қilip saқlıəandur; **8** qünki kəmbəəqəllər həmixə silər bilən billə bolidu, lekin mən həmixə silər bilən billə bolmaymən, — dedi. **9** Zor bir top Yəhudiylar uning xu yərdə ikənlikidin həwər tepip, xu yərgə kəldi. Ularning kelixi yaləuqə Əysani dəpla əməs, yənə u əlümdin tirildürgən Lazarusnimu kərx üqün idi. **10** Lekin bax kaқınlar bolsa Lazarusnimu əltürüxnı məsləhətləxкəndi; **11** Qünki uning səwəbidin nuroqun Yəhudiylar əzlrirdin qekinip Əysəqə etikad қiliwatatti. **12** Ətisi, «[ətöp ketix] heyti»ni ətküzüxкə kəlgən zor bir top halayik Əysaning Yerusaleməqə keliwatқанlıқını anglap, **13** қollirioqə horma xahlrini tutuxқан haldə uni қarxi əlölji қikixti wə: «Təxəkkür-қosanna! Pərwədigarning namida kəlgüqı, İsrailning padixahioqə mubərek boləqay!» dəp wərkiraxti. **14** Əysa bir təhəyni tepip, uningəqə mindi; huddi [mukəddəs yazmılarda] mundaқ pütülgəndəк: — **15** «Қorқma, i Zion kizi! Mana, Padixahing exək təhiyigə minip keliwatidu!». **16** Əyni qəoqda uning muhlisliri bu ixlarnı qüxənməytti,

lekin Əysa xan-xərpətə uluəqlanəandin keyin, bu səzləarning uning tooqruluk pütülgənlikini, xundakla bu ixlarning dərwəкə uningda xundak yüz bərgənlikini esigə kəltürdi. **17** Əmdi u Lazarusni kəbridin qakirip tirildürgən qəoqda uning bilən billə boləqan halayik bolsa, bu ixқа guwahlıқ beriwatatti. **18** Əysa yaratқан bu məjizilik əlamətnimu anglioqəqқа, uni қarxi elixқа xu bir top adəmlər қikixқанidi. **19** Pərsiylər bolsa bir-birigə: — Қaranglar, [barlıқ] қiləjininglar bikar kətti! Mana əmdi pütkül jaқan uningəqə əgəxməktə! — deyixti. **20** Ətöp ketix heytida ibadət қiləjili kəlgənlər arisida birnəqqə greklarmu bar idi. **21** Bular əmdi Galiliyəning Bəyt-Saida yezisidin boləqan Filipning yenioqə kelip: — Əpəndim, biz Əysa bilən kərxsəк, — dəp tələp қilixti. **22** Filip berip buni Andriyaska eytti. Andin Andriyas wə Filip ikkisi Əysəqə məlum қildi. **23** Lekin Əysa ularəqə jawəbən mundaқ dedi: — «İnsan’oolining xan-xərpətə uluəqlinidioqan wəқit-saiti yetip kəldi. **24** Bərhəк, bərhəк, mən silərgə xuni eytip koyayki, buəqday deni tupraq iqigə qüxüp əlmigüqə, əzi yənila yaləuqə қalidu; lekin əlsə, mol қosul beridu. **25** Kimdəkim əz hayatini ayisa uningdin məhrum bolidu; lekin bu dunyada əz hayatidin nəprətlənsə, uni mənggülik hayatlıққа saқlıyalaydu. (aiōnios q166) **26** Kimdəkim hizmitimdə boluxni halisa, mənə əgəxsun. Mən kəyərdə bolsam, mening hizmətқimmu xu yərdə bolidu. Kəmdəkim mening hizmitimdə bolsa, Ata uningəqə izzət қilidu. **27** Həzir jenim kəttik əzəbliniwatidu. Mən nemə deyixim kərxəк? «Ata, meni bu saəttin қutқuzəqin!» dəymu? Lekin mən dəl muxu wəқit-səət üqün kəldim. **28** Ata, namingəqə xan-xərpə kəltürgin!». Xuan, əsməndin bir əwəz anglinip: — Uningəqə xan-xərpə kəltürdüm wə yənə uningəqə xan-xərpə kəltürimən!» — deyildi. **29** Buni anglioqan xu yərdə turoqan halayik: — Həwə güldürlidi, — deyixti. Yənə bəzilər bolsa: — Bir pərixтə uningəqə gəp қildi, — deyixti. **30** Əysa bolsa jawəbən: — Bu əwəz meni dəp əməs, silərnı dəp qüxti. **31** Əmdi dunyaning üstigə həкüm қikirilix wəқti kəldi; həzir bu dunyaning həкүmdarining taxқirioqə qoolnix wəқti kəldi. **32** Wə mən bolsam, yərnig üstidin

kötürülginimdə, pütkül insanlarni özümgə jəlp kilip tartimən, — dedi **33** (uning buni degini ezining kandaq ölüm bilən elidioanlikini kərsətini idi). **34** Halayik buningoşa jawabən uningdin: — Biz muqəddəs kanundin Məsihning əbədigə qalidioşini anglioşan; sən kandaqsığə «İnsan'ooqli kötürülüxi kerək» dəysən?! Bu kandaqmu «İnsan'ooqli» bolsun? — dəp soridi. (aiōn g165) **35** Xunga Əysa ularoşa: — Nurning aranglarda bolidioşan waqti uzun bolmaydu. Xunga karangoşulukning silərni besiwalməsliki üqün, nur bar waqtida [uningda] menginglar; karangoşulukta mangoşan kixi ezining kəyergə ketiwatkanlikini bilməydu. **36** Nur aranglarda bar waqtta, uningoşa ixininglar; buning bilən nurning pərzəntləri bolisilər, — dedi. Əysa bu sözlərni kiloşandin keyin, ulardın ayrilip yoxurunuwaldi. **37** Gərqə u ularning kəz aldida xunqə tola məjizilik alamət kərsətkən bolsimu, ular tehi uningoşa etikađ kilmidi. **38** Xuning bilən Yəxaya pəyoşəmbərnin yazmisida aldin'ala kərsitilgən bexarət dəl əməlgə axurdi: «I Pərwərdigar, bizning yətküzgən həwirimizgə kimmu ixəngən? Həm «Pərwərdigarning biliki» Boloşuqi kimşimu ayan kilinoşan?» **39** Halayikning etikađ kilmioşininin səwəbi dəl xuki (huddi Yəxaya pəyoşəmbər yənə aldin'ala eytkəndək): «[Pərwərdigar] ularning kəzlrini kor, Kəlbini tax kildi; Məksət, ularning kəzlrininin kəriş, Kəlbining qūxinip, [Gunəhliridin] yenixining aldin elix üqündur; Bolmisa, Mən ularni saşaytkan bolattim, — [dəydu Pərwərdigar]». **41** Bu sözlərni Yəxaya [pəyoşəmbər] [Məsihning] xan-xəripini kəriş uningoşa karita aldin'ala səz kiloşinida eytkanidi. **42** Wəhalənki, gərqə hətta Yəhədiy aqsakalliridinmu nuroşunlioşan adəmlər uningoşa etikađ kiloşan bolsimu, ular Pərisiyələr wəjiddin kərkəp, əzlrininin sinagogtin koşlap qikiriwetilməsliki üqün uni etirap kilmidi. **43** Buning səwəbi, ular insanlardın kelidioşan izzət-xəhrətni Hudadin kelidioşan izzət-xəhrəttin yaxxi kəretti. **44** Biraq Əysa yukiri awaz bilən mundaq dedi: — Manga etikađ kiloşuqi mangila əməs, bəlkə meni əwətküqigə etikađ kiloşuqidur. **45** Kimki meni kərgüqi bolsa, meni əwətküqini kərgüqi bolidu. **46** Mən manga

etikađ kiloşuqılar karangoşulukta kəlmisun dəp, nur süpitidə dunyaoşa kəldim. **47** Birsə sözlimni anglap, ularni tutmisa, uni sorakka tartmaymən; qünki mən dunyadikilərnə sorakka tartkili əməs, bəlkə dunyadikilərnə kutkuzoşili kəldim. **48** Biraq meni qətkə kəkkəşuqini, xundakla sözlimni qəbul kilmioşanni bolsa, uni sorakka tartkuqi birsə bar. U bolsimu, mən eytkən səz-kalamimdur. U ahirki küni uni sorakka tartidu. **49** Qünki mən əzlikümdin səzliginim yok, bəlkə meni əwətkən Ata mening nemini deyixim wə kandaq səzlixim kəreklikigə əmr bərgən. **50** Uning əmrininin mənggülik həyatlik ikənlikini bilimən. Xunga nemini səzlisəm, Ata manga buyruşuinidək səzləymən. (aiōnios g166)

13 Ətəp ketix həytidin ilgiri, Əysa bu dunyadin ayrilip, Atining yenioşa baridioşan waqit-səatning yetip kəlgənlikini bildi wə xuning üqün bu dunyadiki əz adəmlirigə kərsitip kəlgən məhir-muəbbətinə ahioşiqə toluk kərsitip turdi. **2** Əmđi kəqlik tamak yeyiliwatkanidi; İblis alliburun Simonning ooqli Yəhəda İxkariyotning kəngligə Əysaoşa satkunluk kilix wəswəsisini saloşanidi. **3** Əysa Atining hər ixni uning kəlioşa tapxuroşininin, wə ezining Hudaning yenidin kelip, Hudaning yenioşa kəytidioşanlikini bilgəqkə, **4** dastihandin turup, ton-kənglikini yexip, bir lənggə bilən belini başlidi. **5** Andin jawuroşa su kuyup, muhlislarning putlrini yuyuxka wə beligə başlioşan lənggə bilən sürtəp kurutuxka baxlidi. **6** Nəwət Simon Petruska kəlgəndə, Petrus uningoşa: — I Rəb, putumni sən yusang kandaq boloşini?! — dedi. **7** Əysa uningoşa: — Nəmə kiliwatkinimni həzir bilməysən, ləkin keyin bilisən, — dedi. **8** Petrus: — Sən mening putumni yusang hərgiz bolmaydu! — dedi. Əysa uningoşa jawabən: — Seni yumisəm, mening bilən təng nesiwəng bolmaydu, — dedi. (aiōn g165) **9** Simon Petrus: — I Rəb, undakta pəkət putlirimnilə əməs, kollirimnimu, bəximnimu yuəşaysən! — dedi. **10** Əysa uningoşa: — Bəđini yuyulup, tamamən pakiz boloşan adəm pəkət putlrini yusila kəyta yuyunuxininin həjiti bolmaydu. Silər pakiz, ləkin həmminglar əməs, — dedi **11** (qünki u əzini kimning tutup beridioşanlikini bilətti;

xuning üqün u «Həmminglarla pakiz əməs» degənidi). 12 Xuning bilən u ularning putlirini yuyup boləqandin keyin, ton-kənglikini kiyip, yənə dastihanoqə olturup ularoqə mundək dedi: — Silərgə nemə kəlojənimni uktunglarmu? 13 Silər meni «Ustaz» wə «Rəb» dəysilər wə rast eytisilər, mən xundəkturmən. 14 Əgər mən Rəb wə ustazinglar turukluk, putliringlarni yuəqanikənmən, silərmu bir-biringlarning putlirini yuyuxunglar kerək. 15 Mən silərgə kəloqandək siləningmu həm xundək kəlixinglar üqün bu ülgini kəldurdum. 16 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, kul hojayinidin üstün turmaydu, əlqimu əzini əwətküqidin üstün turmaydu. 17 Bu ixlarni bilgənəkənsilər, xundək kəlsanglar bəhtliksilər! 18 Mən bularni həmminglaroqə karitip eytmidim. Mən tallioqanlirimni bilimən, ləkin [mukəddəs yazmilarə] əldin pütülgən: «Mən bilən həmdastihan bolup nənimni yegənmu manga put attı!» degən bu səz əməlgə axurulmay kəlməydu. 19 Mən bu ix yüz berixtin əwwal uni silərgə eytip koyayki, u ixlər yüz bərgəndə mening «Bar Boləquqi» ikənlikimgə ixinisilər. 20 Bərhək, bərhək, silərgə xuni eytip koyayki, kimki mən əwətkən hərəkəndək bərsini kəbul kəloqan bolsa, meni kəbul kəloqan bolidu; wə meni kəbul kəloquqılar meni əwətküqini kəbul kəloqan bolidu. 21 Əysə bu səzlərnə eytkəndin keyin, rohtə kəttik piəqan qekip, mundək guwəhlik bərdi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, aranglarda birəylən manga satkənluk kəlidu! 22 Muhlislar kimni dəwatəkənlikini biləlməy, bir-birigə kəraxti. 23 Əmdi dastihanda muhlislrinin biri Əysəning məydisigə yəlinip yatəkənidi; u bolsa «Əysə səyidioqan muhlis» idi. 24 Simon Petrus uningdin [Əysəning] kimni dəwatəkənini sorap bəkəxini ixarət kəldi. 25 Xuning bilən u Əysəning məydisigə yəlinip turup uningdin: — I Rəb, u kimdur? — dəp soridi. 26 Əysə jawab berip: — Bu bir qixləm nanni axkə təgürüp kimgə sunsam, xudur, — dedi. Xuning bilən u bir qixləm nanni [axkə] təgürüp, Simonning oəqli Yəhuda İxkəriyotkə sundi. 27 Yəhuda nanni eliwiə, Xəytan uning iqiğə kirdi. — Kəlidioqəningni qəpsən kəil, — dedi Əysə

uningə. 28 (Əmdi dastihanda olturoqanlarning həqkəysisi uning [Yəhudaə] bu səzlərnə nemə üqün deginini bilmidi. 29 Yəhuda ularning ortək həmyanini tutəkini üqün, bəzilər Əysə uningə: «Bizgə kərkəlik həytlik nərsilərnə elip kəl» yəki «Kəmbəəqəllərgə birər nərsə bər» dəwətsə kərkək, dəp oylaxti). 30 Yəhuda bu bir qixləm nanni eliplə taxkəriə qəkip kətti (bu qəə qəqə idi). 31 Yəhuda taxkəriə qəkip kətkəndin keyin, Əysə mundək dedi: — Əmdi İnsan'əqli uləqlinidioqan wəkit-səət yetip kəldi wə Huda u ərkəlik uləqlinidu. 32 Wə əgər Huda uningdə uləqlənsə, Hudamu Əzidə uni uləqləydu, xundəkə dərhəl uni uləqləydu. 33 Balilirim, silər bilən billə bolidioqan yənə əzoqinə wəktim kəldi. Silər meni izdəysilər, ləkin mening Yəhudiyəlarə: «Mən bəridioqan yərgə silər barəlməysilər» dəp eytkənimdək, buni silərgimu eytimən. 34 Silərgə yəngi bir əmr tapxurimənkə, «bir-biringlarni səyünglər». Silərnə səyginimdək, silərmu bir-biringlarni səyünglər. 35 Aranglarda bir-biringlarəqə məhəir-muhəbbitinglər bolsa, həmmə ədəm silərnəning mening muhlislrim ikənlikinglarni bilidu. 36 Simon Petrus uningdin: — I Rəb, kəyərgə bərisən? — dəp soridi. Əysə jawabən: — Mən kətidioqan yərgə həzirəqə əgixip barəlməysən, ləkin keyin manga əgixip bərisən, — dedi. 37 Petrus uningə: — I Rəb, nemə üqün həzir sening kəyningdin əgixip barəlməymən? Sən üqün jənimni pida kəiləy! — dedi. 38 Əysə jawabən mundək dedi: — Mən üqün rasttinlə jəningni pida kəiləmsən? Bərhək, bərhək, sənə eytip koyayki, horaz qillioquqə, sən məndin üq kətim tanisən!

14 Kənglünglarni parəkəndə kəilmənglar!

Hudaə ixinisilər, məngimu ixininglər. 2 Atəning əyidə nuroqun məkənlər bər. Bolmioqan bolsa, buni silərgə eytkən boləttim; qünki mən hərbingəlarəqə orun təyyarləx üqün xu yərgə kətip bərimən. 3 Mən silərgə orun təyyarlioqli bəridioqanikənmən, qəqum kəytip kəlip, silərnə özümgə əlimən; xuning bilən, mən kəyərdə bolsam, silərmu xu yərdə bolisilər. 4 Silər mening kəyərgə kətidioqənlikimni wə u yərgə bəridioqan yolni bilisilər. 5

Tomas uningoya: — I Rəb, sening kəyərgə ketidioqanlikingni bilməymiz. Xundak ikən, yolni qandak bilimiz? — dedi. 6 Əysa uningoya: (Yəhuda İxkariyot əməs) uningdin: — I Rəb, sən — Yol, həqiqət və həyatlik özümdurmən. Meningsiz heqkim Atining yenioja baralmaydu. 7 Əgər meni tonuqan bolsanglar, Atamnimu tonuqan bolattinglar. Həzirdin baxlap uni tonudunglar həm uni kərdünglar, — dedi. 8 — I Rəb, Atini bizgə kərsitip qoysangla, xu kupaya, — dedi Filip. 9 Əysa uningoya mundaq dedi: — «I Filip, silər bilən birgə boləjiniməja xunqə wəkit boldi, meni tehiqə tonumidingmu? Meni kərgən kixi Atini kərgən bolidu. Xundak turukluk, sən nemixka yənə: «Bizgə Atini kərsətkəysən» dəysən? 10 Mən Atida, Ata məndə ikənlikigə ixənəməsən? Silərgə eytkən səzirimni əzlükümdin eytkinim yok; bəlkə məndə turuwatқан Ata Əz əməllirini kiliwatidu. 11 Mening Atida boləjanlikiməja, Atining məndə boləjanlikioja ixininglar. Yaki heqbolmiojanda, mening kilojan əməllirimdin manga ixininglar. 12 Bərħək, bərħək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, manga ixəngən kixi mening kiliwatқан əməllirimni kilalaydu; wə bulardinmu tehimu uluq əməllərni kilidu, qünki mən Atining yenioja [kaytip] ketimən. 13 Wə Atining Oqulda uluqlinixi üqün, hərnemini mening namim bilən tilisənglar, xularni ijabət kilimən. 14 Mening namim bilən hərəkəndak nərsini tilisənglar, mən silərgə xuni ijabət kilimən». 15 — «Meni səysənglar, əmrlirimgə əməl kilisilər. 16 Mənmə Atidin tiləymən wə U silərgə baxka bir Yardəmqi ata kilidu. U silər bilən əbədgigə birgə bolidu. (aiōn g165) 17 U bolsimu Həqiqətning Rohidur. Uni bu dunyadikilər qəbul kilalmaydu, qünki Uni nə kərməydu, nə tonumaydu. Birək silər Uni tonuysilər, qünki U silər bilən billə turuwatidu həm silərdə makan kilidu. 18 Mən silərni yetim kəldurməymən, yeninglarəja yənə kaytip kelimən. 19 Azojina wəqittin keyin, bu dunya meni kərməydu, ləkin silər kərüsilər. Mən həyat boləjanlikim üqün, silərmu həyat bolisilər. 20 Xu kündə mening Atamda boləjanlikim, silərnin məndə boləjanlikinglar wə mənmə həm silərdə boləjanlikimni bilisilər. 21 Kim əmrlirimgə igə bolup ularni tutsa, meni səygüqi xu bolidu. Meni

səygüqini Atammə səyidu, mənmə uni səyimən wə özümni uningoya ayan kilimən». 22 Yəhuda uningdin: — I Rəb, sən əzüngni bu dunyadikilərgə ayan kilmay, bizgila ayan kilixing qandak ix? — dəp soridi. 23 Əysa uningoya jawəbən mundaq dedi: — «Birkim meni səysə, səzümnə tutidu; Atammə uni səyidu wə [Atam] bilən ikkimiz uning yenioja berip, uning bilən billə makan kilimiz. 24 Meni səyməydiojan kixi səzirimni tutmaydu; wə silər anglawatқан bu səz bolsa mening əməs, bəlkə meni əwətkən Atiningkidur. 25 Mən silər bilən billə boluwatқан qəqimda, bularni silərgə eyttim. 26 Ləkin Ata mening namim bilən əwətidiojan Yardəmqi, yəni Məqəddəs Roh silərgə həmməni əgitidu həm mening silərgə eytkən həmmə səzirimni esinglarəja kəltüridu. 27 Silərgə hatirjəmlilik kəldurmən, əz hatirjəmlilikni silərgə berimən; mening silərgə bərginim bu dunyadikilərnin bərginidək əməstur. Kənglünglarni parəkəndə kilmənglar wə jür'ətsiz bolmənglar. 28 Silər mening: «Mən [silərdin] ayrilip ketimən, keyin yeninglarəja yənə kaytip kelimən» deginimni anglidinglar. Meni səygən bolsanglar, Atining yenioja ketidiojanlikim üqün hursən bolattinglar. Qünki Ata məndin uluqdur. 29 Silərnin bu ixlər yüz bərginidə ixinixinglar üqün bu [ixlar] yüz berixtin əwwal silərgə eyttim. 30 Mundin keyin silər bilən kəp səzləxməymən; qünki bu dunyanin həkümdari kəlix əldidə turidu wə məndin kirgüdək heq yoquq tapalmaydu. 31 Ləkin bu dunyanin ədəmlirinin mening Atini səyidiojanlikimni bilixi üqün Ata manga nemə əmr kilojan bolsa, mən dəl xuni əməlgə axurimən. Turunglar, bu jaydin ketəyli».

15 — «Həqiqiy üzüm teli» özümdurmən, Atam bolsa baqwəndur. 2 Baqwən məndiki mēwə bərməydiojan hərbi xahni kəsip taxlaydu. Mēwə bərgənlirini bolsa tehimu kəp mēwə bərsun dəp, pak kilip putap turidu. 3 Əmdi silər mən silərgə yətküzgən səzüm ərkilik əlliburun pak boldunglar. 4 Silər məndə izqil turunglar, mənmə silərdə izqil turimən. Xah taldə turmay, əzi mēwə bərləməydiojinidək, silərmə məndə izqil turmisanglar, mēwə

berəlməysilər. 5 «Üzüm teli» əzümdurmən, silər bolsanglar xahliridursilər. Kim məndə izqil tursa, mənmu xundakla uningda turojinimda, u kəp mewa beridu. Qünki mənəşiz heqnemini kılalməysilər. 6 Birsı məndə turmisa, u [kerəksiz] xahtək taxlinip, kuruq ketidu. Bundak xahlar yioqıp kelinip otka taxlinidu. 7 Silər məndə izqil tursanglar wə səzlim silərdə izqil tursa, nemini tələp kilsanglar, silərgə xu ıjabət bolidu. 8 Silərning kəp mewi berixinglar, xundakla mening muhlisirim ikənlikinglarnı ispatlixinglar bilən xan-xərəp Atamoqə kəltürülıdu. 9 Atam meni səyginidək, mənmu silərni səydüm; mening mehir-muhəbbitimdə izqil turunglar. 10 Əgər əmrılrımni tutsanglar, huddi mən Atamning əmrılrını tutkən wə həmixə uning mehir-muhəbbitidə turojinimdək, silərmu həmixə mening mehir-muhəbbitimdə turısilər. 11 Mening huxallikim silərdə bolsun wə xuningdək huxallikınglar tolup taxsun dəp, mən bularnı silərgə eyttim. 12 Mening əmrım xuki, mən silərni səyginimdək, silərmu bir-biringlarnı səyünglar. 13 İnsanların öz dostlırı üçün jənini pida kılıxtın qongkır mehir-muhəbbiti yoxtur. 14 Silərgə buyruoqan əmrılrımni ada kilsanglar, mening dostlırim bolısilər. 15 Əmdi mundin keyin mən silərni «kul» dəp atımaymən. Qünki kul hojayinining nemə kiliwatqınıni bilməydu. Uning ornioqə silərni «dost» dəp atıdim, qünki Atamdın anglioqanlirimning həmmisini silərgə yətküzdüm. 16 Silər meni tallioqıninglar yok, əksiqa mən silərni tallıdim wə silərni berip mewa bərsun həmdə mewiliringlar daim saklınsun, mening namım bilən Atidin nemə tilisənglar, u silərgə bərsun dəp silərni tiklidim. 17 Silərgə xuni əmr kılımənki, bir-biringlarnı səyünglar. 18 Bu dunyadikilər silərdin nəprətlənsə, silərdin awwal məndin nəprətləngənlikini bilinglar. 19 Silərmu bu dunyadikilərdin boləqan bolsanglar, bu dunyadikilər silərni özimizningki dəp, səygən bolattı. Bırək silər bu dunyadin bolmioqəqka, bəlki mən silərni bu dunyadin ayrip tallioqanlıkim üçün, əmdi bu dunyadikilər silərdin nəprətlinidu. 20 Mən silərgə eytkən səzni esinglarda tutunglar: «Kul

hojayinidin üstün turmaydu». Ular manga ziyankəxlik kıləqan bolsa, silərgimu ziyankəxlik kılidu. Mening səzümmni tutkən bolsa, ular silərningkinimu tutidu. 21 Bırək mening namım tüpəylidin ular silərgimu xu ixlarning həmmisini kılidu, qünki ular meni əwətküqini tonumaydu. 22 Əgər mən kelip ularəqə səz kilmioqan bolsam, ularda gunah yok dəp hesablinattı. Ləkin hazır gunahı üçün ularning heq bahənisi yoxtur. 23 Kimdəkim məndin nəprətlənsə Atamdınmu nəprətləngən bolidu. 24 Mən ularning arisida bəxka heqkim kılıp bəkmioqan əməllərnı kilmioqan bolsam, ularda gunah yok dəp hesablinattı. Ləkin ular hazır [əməllirimni] kərgən turukluk, yənıla həm məndin həm Atamdın nəprətləndi. 25 Ləkin bu ixlar ularəqə təwə boləqan Təwrat qanunida: «Heqkəndək səwəbsizlə məndin nəprətləndi» dəp pütülgən səz əməlgə axuruluxı üçün xundak yüz bərdi. 26 Ləkin mən silərgə Atining yenidin əwətidioqan Yərdəmqi, yəni Atining yenidin qıkkıuqi Həqikətning Rohı kəlgəndə, U manga guwahlik beridu. 27 Silərmu manga guwahlik berısilər, qünki silər bəxtin tartıp mən bilən billə boldunglar.

16 Silərning putlixip kətməslikinglar üçün bularnı silərgə eyttim. 2 Ular silərni sinagoglarning jamaətliridin qoqlap qikiriwetidu; həmdə xundak bir wəqit-səət keliduki, silərni əltürgüqi özini Hudaəqə hizmət kiliwatımən, dəp hesablaydu. 3 Ular bularnı ya Atini, ya meni tonumioqanlıki üçün kılidu. 4 Ləkin mən bu ixlarnı silərgə eyttimki, wəqit-saiti kəlgəndə, mən xundak aldin'ala eytkinimni esinglarəqə kəltürələysilər. 5 — Mən bəxtə bularnı silərgə eytmidim, qünki mən silər bilən billə idim. Ləkin əmdi meni əwətküqining yenioqə qaytıp ketimən. Xundak turukluk, aranglardin heqkim məndin: «Nəgə ketisən?» dəp sorımaywatidu. 6 Əksiqa, silərgə bularnı eytkinim üçün, kəlbınglar qayoquəqə qəmüp kətti. 7 Əmma mən silərgə həqikətnı eytip qoyayki, mening ketixim silərgə paydiliqtur. Qünki əgər kətmisəm, Yərdəmqi silərgə kəlməydu. Əmma kətsəm, Uni silərgə əwətimən. 8 U kəlgəndə, bu

dunyadikilerga gunah toʻgʻrisida, haqqaniylik toʻgʻrisida va ahirət sorikı toʻgʻrisida haqqıktni bilgızıdu. **9** U ularni gunah toʻgʻrisida bilgızıdu, qıunki ular manga etıkad kılmıdı. **10** Ular ni haqqaniylik toʻgʻrisida [bilgızıdu], qıunki Atamning yenioqa kaytip barımən va silər meni yənə kərəlməysilər. **11** Ular ni ahirət sorikı toʻgʻrisida [bilgızıdu], qıunki bu dunyaning həkımdari üstigə həkım qıkırıldı. **12** Silərgə eytidioqan yənə kəp səzlırim bar idi; lekin silər ular ni hazırqə kətürəlməysilər. **13** Lekin U, yəni Həkkıktning Rohı kəlgəndə, U silər ni barlik haqqıktə baxlap barıdu. Qıunki U əzlükidin səzliməydu, bəlkı nemini angliqan bolsa, xuni səzlaydu və kəlgısidə bolıdiaoqan ixlardin silərgə həwər berıdu. **14** U meni uluqlaydu; qıunki U məndə bar bolıqanni tapxuruwelip, silərgə jakarlaydu. **15** Atıda bar bolıqanning həmmisi həm meningkidur; mana xuning üqın mən: «U məndə bar bolıqanni tapxuruwelip, silərgə jakarlaydu» dəp eyttim. **16** Az waktın keyin, meni kərməysilər; və yənə bir'az wakt ötkəndin keyin, meni qayta kərisilər, qıunki mən Atamning yenioqa ketimən». **17** Xunga muhlislarning bəziliri bir-birigə: — Bizlərgə: — «Az waktın keyin, meni kərməysilər; yənə bir'az wakt ötkəndin keyin, meni qayta kərisilər» və yənə «Qıunki mən Atamning yenioqa ketimən» deginı nemə deginıdu? **18** «Az waktın keyin» degən səzining mənisi nemə? Uning nemilər ni dəwatqanlirini bilmiduk, — deyixıdu. **19** Əysa ularning əzidin nemini sorıməqı bolıqinini bilip ularoqa mundək dedi: — «Mening «Az waktın keyin, meni kərməysilər; yənə bir'az wakt ötkəndin keyin, meni kərisilər» deginimning mənisini bir-biringlardin sorawatamsilər? **20** Bərək, bərək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, silər yioqa-zar kətürüsilər, lekin bu dunyadikilər huxal boluxup ketıdu; silər kayoqurısilər, lekin kayoqluringlar xadlikka aylinıdu. **21** Ayal kixi tuqutta azablinıdu, qıunki uning wakt-saiti yetip kəlgən; lekin bowikı tuqulup bolıqandin keyin, bir pərzəntning dunyoqa kəlgənlikining xadlikı bilən tartqan azabini untup ketıdu. **22** Xuningoqa ohxax, silərmu hazır azabliniwatisilər, lekin mən silər bilən

qayta kərüximən, kəlbınglar xadlinıdu və xadlikınglarnı heqkim silərdin tartıwalalmaydu. **23** Xu kındə silər məndin heqnərsə sorıməysilər. Bərək, bərək, mən silərgə xuni eytip qoyayki, mening namim bilən Atidin nemini tilisənglar, u xuni silərgə berıdu. **24** Həziroqıqə mening namim bilən heqnemə tilimidinglar. Əmdi tilənglar, erixisilər, buning bilən xadlikınglar tolup taxıdu! **25** Silərgə bularnı təmsillər bilən eytip bərdim. Birək xundək bir wakt kelıduki, u qaoqda silərgə yənə təmsillər bilən səzliməymən, Ata toqruluk silərgə oquk eytimən. **26** Xu küni tiləkliringlarnı mening namim bilən iltıja kılisilər. Mən silər üqın Atidin tələp kılimən, dəp eytməymən; **27** qıunki Ata əzimu silər ni səyidu; qıunki silər meni səyisilər və mening Hudaning yenidin kəlgənlikimigə ixədinglar. **28** Mən Atining yenidin qıkip bu dunyoqa kəldim; əmdi mən yənə bu dunyadin ketip Atining yenioqa barımən». **29** Muhlisiri: — Mana sən hazır oquk eytiwatisən, təmsil kəltürüp səzlimiding! **30** Biz sening həmmini bilginingni, xundəkla heqkimning səndin soal sorixining həjiti yoklukıni əmdi bilip yəttuk. Xuningdin sening Hudaning yenidin kəlgənlikinggə ixənduk, — deyixı. **31** Əysa jawabən ularoqa: — Həzir ixədinglarmu? **32** Mana, xundək wakt-saiti kəlay dəp kəldi, xundəkla kelip kəldiki, həmmınglar meni yaloquz taxlap hərbinglar öz yolliringlaroqa tarkilip ketisilər. Birək mən yaloquz əməsmən, qıunki Ata mən bilən billıdur. **33** Silərning məndə hatırjəmlikkə igə boluxunglar üqın bularnı silərgə eyttim. Bu dunyada turup azab-okubət tartisilər, əmma oqəyrətlik bolunglar! Mən bu dunya üstidin oqəlibə kıldim!

17 Əysa bu səzlər ni qıloqandin keyin, kəzlırini ərxək tikip, mundək dua kıldi: — I Ata, wakt-saət yetip kəldi; Sən Oqlungni uluqlatkuzoqaysən; buning bilən Oqlungmu Seni uluqlatkuzıdu; **2** yəni, uning Sən uningoqa tapxuroqan insanlaroqa mənggülik həyat ata kılixı üqın, uningoqa pütkül ət igiliridin üstün hokuk ata qıloqiningdək, uni uluqlatkuzoqaysən. (aiōnios g166) **3** Mənggülik həyat xuki, birdinbir həkikiy Huda — Seni

wə Sən əwətkən Əysa Məsihni tonuxtın ibarəttur. (aiōnios g166) 4 Mən Sening əməl kilixim üçün tapxuroqan ixingni orundixim bilən Seni yər yüzidə uluqlatquzdum. 5 I Ata, Sening ələm apiridə boluxtın burun mən Əzüngning yeningda igə bolqan xan-xərəp bilən meni Əzüngning yeningda uluqlatquzəysən. 6 Sən bu dunyadin manga tallap bərgən adəmlərgə Sening namingni ayan kildim. Ular Seningki idi, Sən ularni manga bərding wə ular Sening səz-kalamingni tutup kəldi. 7 Ular hazır Sən manga bərgən həmmə nərsilərnin Seningdin kəlgənlikini bildi. 8 Qünki Sən manga tapxuroqan səzləni ularqə yətküzdüm; ularmu bularni qəbul kildi, xuning bilən Səndin qikqinimni həkikətən bilip yətti həmdə Sening meni əwətkənlikinggimu ixəndi. 9 Bularqə dua kiliməni; bu dunyadiki adəmlərgə əməs, bəlki Sən manga bərgən adəmlərgə dua kiliməni; qünki ular Seningkidur. 10 Mening barlikim Seningkidur wə Sening barliqing bolsa meningkidur wə mən ularda xərəp taptim. 11 Mən əmdi bu dunyada turiwərməymən; lekin ular bu dunyada kəldi wə mən Sening yeningqə ketiwatimən. I mukəddəs Ata, Sən manga bərgən naming arqiliq ularni saqliqjinki, biz ikkimiz bir boləjinimizdək, ularmu bir boləqay. 12 Mən ular bilən billə boləqan waqtimda, Sən manga bərgən naming bilən ularni saqlidim həm koşdidim; wə mukəddəs yazmilardiki bexarətnin əməlgə axuruluxi yolida, ularning iqidin həlakətkə has boləqan kixidin baxqə birimu yəqəlmidi. 13 Mana əmdi sening yeningqə barimən. Mening xadlikim ularda tolup taxsun dəp, bu səzləni dunyadiki waqtimda səzlidim. 14 Mən ularqə səz-kalamingni tapxurdum. Mən bu dunyadin bolmiojinimdək, ularmu bu dunyadin bolmiojini üçün, bu dunyaning adəmliri ulardin nəprətlidü. 15 Ular ni bu dunyadin ayriwətkəysən dəp tiliməymən, bəlki ularni rəzil boləquqidin saqliqəysən, dəp tiləymən. 16 Mən bu dunyadin bolmiojinimdək, ularmu bu dunyadin əməstur. 17 Ular ni həkikət arqiliq Əzünggə mukəddəs kilip atiozəqəysən, qünki səz-kalaming həkikəttur. 18 Sən meni dunyaoqə əwətkinindək, mənmu ularni dunyaoqə əwəttim. 19 Ular mu həkikətə

mukəddəs kilinip Əzünggə atalsun dəp, əzümnü Sanga has ataymən. 20 Mən yəloquz ular üçünlə əməs, yənə ularning səzi arqiliq manga etikad kilidioqanlar üçünmu dua kiliməni. 21 Ular nınq həmmisi bir boləqay; i Ata, Sən məndə, mən Səndə boləqandək, ularmu Bizdə bir boləqay; xundək boləqanda, bu dunyadikilər meni Sening əwətkənlikinggə ixinidu. 22 Sən manga ata kiləqan xan-xərəpni ularqə ata kildimki, biz ikkimiz bir boləqandək, ularmu bir boləqay; 23 yəni mən ularda, sən məndə bolup, ular birliktə kamil kilinoqay. Xu arqiliq bu dunyadikilər meni əwətkənlikingni həm meni səyginindək ularnimu səygenlikingni bilidu. 24 I Ata, Sən manga bərgənlioringning həmmisining mən boləqan yərdə mən bilən birgə boluxini, xundakla mening xan-xəripimni, yəni Sən ələm apiridə boluxtın burun meni səygenliking üçün, manga bərgən xan-xərəpni ularning kərxini halaymən. 25 I həkqaniy Ata, bu dunyadikilər seni tonumioqan, əmma mən Seni tonuymən wə bularmu meni Sening əwətkənlikingni bildi. 26 Wə mən Sening namingni ularqə ayan kildim wə yənə dawamlıq ayan kiliməni. Xuning bilən, Sening manga kərsətkən mehir-muəbbəting ularda bolidu wə mənmu ularda bolay.

18 Əysa bularni eytkəndin keyin, muhlisliri bilən billə taxqirioqə qikqip Kidron jiloqisining u ketioqə ətti. U yərdə bir baqqə bar idi. Əysa bilən muhlisliri u baqqigə kirdi. 2 Uningqə satkunluq kilidioqan Yəhudamu u yərnü bilətti, qünki Əysa muhlisliri bilən pat-pat u yərdə yioqilip olturatti. 3 Xuning bilən Yəhuda bir top Rim ləxkərliri bilən bax kahinlar həm Pərisiylər əwətkən karəwullarni baxlap bu yərgə kəldi. Ular nınq kolirida panus, məx'əl wə qorallar bar idi. 4 Əysa bəxioqə quxidioqanlar nınq həmmisini bilip, ular nınq aldioqə qikqip: — Kimni izdəysilər? — dəp soridi. 5 Nasarətlük Əysani, — dəp jawab berixti ular. Əysa ularqə: — Mana mən bolimən, — dedi. (Uningqə satkunluq kiləqan Yəhudamu ular nınq arisida turatti). 6 Əysa: «Mana mən bolimən» dewidi, ular arqisioqə yenip yərgə yikilixti. 7 Xuning bilən Əysa ulardin yənə bir kətim: — Kimni izdəysilər? — dəp soridi. — Nasarətlük

Əysani, — deyixti ular. **8** Əysa: — Silərgə uning yaman ikənlikini köpqilikning aldida eyttimoq, mən xu bolimən. Əgər izdigininglar kərsətkin. Əmma eytkanlirim durus bolsa, meni mən bolsam, bularni kətkili koyunglar, — dedi. nemə üqün urisən? — dedi Əysa uningoğa. **24** Buning bilən özining: «[Ata], Sən manga Buning bilən Annas uni baqlıqlıq peti bax kahin bərgənlərdin heqkaysisini yittürmidim» degən Kəyafəoğa yollidi. **25** Simon Petrus [otning] aldida issinip turuwatkanidi. [Yenidikilər]: — Sənmu uning muhlislrindən əməsmiding? — deyixti. — Yak, əməsmən, — dəp tandi Petrus. **26** U yərdə bax kahinning qakarlırindən, Petrus xilip qüxürüwətti. Qakarning ismi Malkus idi. Petrus kuliqini kesip taxlıoğan kixigə tuoqan birsi bar idi. U Petruska: — Baqlıqıdə seni uning bilən billə kərgənidoqı?! — dedi. **27** Petrus yənə tandi. Dəl xu qaoqda horaz qillidi. **28** Andin ular Əysani Kəyafəning yenidin rimlik waliyning ordisoqı elip kəldi (xu qaoqda tang atkanidi). Uni elip kəlgən [Yəhudiylar] bolsa özimizni napak kilipl buloqımaylı dəp, ordioqı kirmidi. Bolmisa etüp ketix heytining dastihinidin oqızalinalmaytti. **29** Xunga [waliy] Pilatus sirtka qikip, ularning aldioqı berip ularoğa: — Bu adəmning üstidin nemə ərz kilisilər? — dəp soridi. **30** Ular: — Bu adəm jinayətqi bolmisa, uni sizgə tapxurmioğan bolattuk, — dəp jawab berixti. **31** — Uni özünglar elip ketip, öz kanununglar boyiqə həküm qikiringlar! — dedi Pilatus ularoğa. Yəhudiylar: — Bizning heqkimni ölümgə məhkum kilix həqkımız yok tursa, — deyixti. **32** Bu ixlar Əysaning əzi kəndək ölüm bilən əlüdioqini toqrisidiki aldın eytkan bexarətlık sözining əməlgə axuruluxi üqün yüz bərdi. **33** Andin Pilatus yənə ordisoqı kirip, Əysani qakirtip, uningdin: — Sən Yəhudiylarning padixahımu? — dəp soridi. **34** Əysa uningoğa: — Bu soalni özüng sorawataməsən, yaki baxkılar mən toqırluk sanga xundək eytkanmu? — dedi. **35** — Mən bir Yəhudiymu?! Seni manga tapxuroqanlar öz həlqıng wə bax kahınlaroqu! Nemə [jinayət] etküzganiding? — dedi Pilatus. **36** Əysa jawabən: — Mening padixahlıqim bu dunyaoğa təwə əməstur. Əgər bu dunyaoğa təwə boləjan bolsa, hizmətqilirim mening Yəhudiylaroğa tapxurulmaslıqim üqün jəng kiliwatkan bolatti. Həlbuki, mening padixahlıqim bu yərgə təwə əməstur, — dedi. **37** Xunga Pilatus uningoğa: — Undakta, sən padixahımu? Əysa jawabən: — Xundək, eytkiningdək, padixahmən. dedi. **23** — Əgər yaman söz kıləjan bolsam, Mən xuningəğa tuəuloqanmən, wə xuningəğa

dunyaõja kældim: — həkikətkə guwahlik berixim üqündin ibarəttur. Həkikətkə təwə bolõjan hər bir kixi bolsa mening awazimõja kulak salidu, — dedi. **38** Pilatus uningdin: — «Həkikətkə degən nemə? — dəp soridi. Pilatus muxularni dəp, yənə taxkiriõja, Yəhudiylarning aldiõja qikip ularõja: — Mən uningdin heqkandak jinayət tapalmidim. **39** Lekin hər yili etüp ketix heytida silər üqün [məhbəslərdin] birni qoyup berix kaidəm bar. Xunga bu «Yəhudiylarning padixahı»ni silərgə qoyup beriximni halamsilər? — dedi. **40** Ularning həmmisi jawab berip: — Bu adəmnı əməs, Barabbasni qoyup bering! — dəp kiykəs-sürən selixti (Barabbas bolsa bir qarətki idi).

19 Xuning bilən, Pilatus əysani elip berip kəmquillatti. **2** Ləxkərlər tikənlik xahlarnı erüp, bir təj yasap, uning bexiõja kiydürüxti wə uningõja [xahanə] səsün rənglik bir ton kiydürüp, **3** uning aldiõja kelip: — Yaxiõjayla, i Yəhudiylarning «padixahı!» — dəp məshirə kiliqip, uning yüzigə kəyta-kəyta kaqat saldi. **4** Pilatus bolsa yənə ordisdin qikip, halayikkə: — Manə! Uningdin heqkandak jinayət tapalmiõjanlikimni bilixinglər üqün, uni silərnin aldinglarõja elip qiktim, — dedi. **5** Buning bilən əysə bexiõja tikənlik təj wə uqsiõja səsün ton kiygüzülgən haldə taxkiriõja elip qikildi. Pilatus ularõja: — Qarənglər, u adəmgə! — dedi. **6** Bax kəhinlər wə karəwullar uni kərüp: — Uni krestləng, krestləng! — dəp warkiraxti. Pilatus ularõja: — Uni elip berip əzünglər krestlənglər! Qünki mən uningdin heqkandak jinayət tapalmidim! — dedi. **7** Yəhudiylar uningõja jawabən: — Bizdə xundək bir kənun bar. Xu kənunimizõja əsasən u elümgə məhkum kilinixi kərək, qünki u əzini Hudaning Oqlı dəp atıwalı. **8** Pilatus bu səzni əngləp təhimu kərqup, **9** yənə ordisiõja kirip, əysadin: — Sən zadi kəyərdin kəlgən? — dəp soridi. Lekin əysə uningõja jawab bərmidi. **10** Xunga Pilatus uningõja: — Sən mənə gəp kilməmsən? Seni qoyup berixkə hõququm barlikini, xundəklə krestləxkimu hõququm barlikini bilməmsən? — dedi. **11** əysə jawabən: — Sənə ərxin berilmigən bolsa, mening üstümdin heqkandak hõququng

bolmiõjan bolatti. Xuning üqün mənı sənə tapxurup bərgən adəmnin gunahı təhimu əjirdur, — dedi. **12** Xu qəşdin tartip, Pilatus uni qoyuwetixkə əmal izdəytti. Lekin Yəhudiylar warkirixip: — Bu adəmnı qoyuwətsingiz, siz Kəysərnin dostı bolmiõjan bolisiz! Əzini padixah degən hər bir kixi Kəysərgə kərxi qikқан bolidu! — dəp quқан selixti. **13** Pilatus bu səzlərnı əngləp, əysani taxkiriõja qikardi wə «tax təhtaylik hõyla» dəp atalõjan, ibraniy tilidə «Gabbata» dəp atalõjan yərdə «sorək təhti»gə olturı. **14** (u wəkit etüp ketix heytnin təyyarlik künin əltinqi saiti ətrapidə idi). Pilatus Yəhudiylarõja: Mənə bu silərnin padixahinglərdur! — dedi. **15** Lekin ular warkirixip: — Yökiting, yökiting, uni krestləng! — dedi. Pilatus ularõja: — Mənı padixahinglərnı krestlign, dəmsilər? — dedi. Bax kəhinlər jawabən: — Kəysərdin bəxkə heqkandak padixahimiz yökür! — dəp [towlaxti]. Buning bilən Pilatus uni krestləxkə ularõja tapxurup bərdi. **16** [Ləxkərlər] əysani elip mangdi. U əz krestini yüdüp, «Bax səngək jayı» (ibraniy tilidə «Golgota») degən yərgə bardi. **18** Ular uni xu yərdə yənə ikki kixi bilən təng krestkə tartti; bu təripidə birsi, u təripidə birsi wə əysə ularnin otturidə krestkə tartildi. **19** Pilatus təhtiõja əlan yezip krestkə bekitip qoydı. Uningõja: — «Nasərətlik əysə — Yəhudiylarning padixahı» dəp yezilõjanı. **20** əysə krestlinidicən yər xəhərgə yəkin bolõjaqkə, nurojun Yəhudiylar təhtidiki səzlərnı okıdı. Təhtidiki səzlər ibraniyqə, latinqə wə grekqə yezikdə yezilõjanı. **21** Xunga Yəhudiylarning bax kəhinliri Pilatuskə: — «Yəhudiylarning padixahı» dəp yazmang, bəlki «U əzini mən Yəhudiylarning padixahı, degən» dəp yezing, — deyixti. **22** Birək Pilatus jawabən: — Yazidicənnı yezip boldum! — dedi. **23** Ləxkərlər əysani krestligəndin keyin, uning kiyimlirini elip, təkə bəlüp, hər bir ləxkər bir ülüxtin elixti; ular həm iqidiki uzun kəngləknimu elixti; ləkin bu kənglək tikilmigən, üstidin ayiõqıõiqə bir pütün tokulõjanı. **24** Xuning üqün ləxkərlər bir-birigə: — Buni yirtmayli, bəlki qək tartıxayli, kimgə qiksa xu əlsun, — deyixti. Bu ixlər mükəddəs

yazmilardiki muni soʻzlər əməlgə axurulux
 üqün yüz bərdi: — «Ular mening kiyimlirimni
 öz arisida üləxti, Mening kənglikimğə erixix
 üqün qək taxlaxti». Dərwəqə, ləxkərlər xundək
 kılıxti. 25 Əysaning krestining yenida anisi,
 anisinin singlisi, Klopasning ayali Məryəm və
 Magdallik Məryəmlər turatti. 26 Əysa anisi bilən
 əzi səyidiqan muhlisining birgə turoqanlikini
 kərüp, anisiqə: — I hanim, mana sening oolung!
 — dedi. 27 Andin u bu muhlisqə: — Mana sening
 anang! — dedi. Xundin etibarən, u muhlis uni
 əzining əyidə turoquzdi. 28 Andin Əysa həmmə
 ixlarning tamam bolqinini bilip (mukəddəs
 yazmilardiki bexarət əməlgə axurulux üqün): —
 Ussap kəttim! — dedi. 29 U yərdə sirkə xarab
 bilən toldurulqan bir koza bar idi. Ular bir parqə
 bulutni sirkə xarabqə qılap, bir lepəkgül qoliloqə
 baqlap, Əysaning aqliziqə tənglidi. 30 Əysa sirkə
 xarabni iqləndin keyin: — Tamam boldi! — dedi-
 də, bexini təwən qilip, rohqini tapxurup bərdi.
 31 U küni [ətüp ketix heytinging] təyyarlik küni
 boluqəqə, krestləngənləning jəsətlirini xabat
 künidə kresttə qaldururmaslik üqün (xabat
 küni «uluq küni» hesablanuqəqə) Yəhudiylar
 Pilatustin krestləngənləning putlirini qeqip
 andin jəsətlirini kresttin tezrək quxürüwetixni
 tələp qildi. 32 Xuning bilən ləxkərlər berip
 Əysa bilən billə krestləngən birinqi andin
 ikkinqi adəmninq putlirini qakti. 33 Lekin
 Əysaqə kəlgəndə, uning allıqəqan əlgənlirini
 kərđi, xuning bilən uning putini qəkmidi.
 34 Əmma ləxkərlərdin biri uning bikiqioqə
 nəyzini sanjiwidi, xuan qan və su ekip qikti.
 35 Buni kərgüqi siləning ixinixinglar üqün
 guwahlik beridu; kərgüqining guwahliqi həqtur,
 u əzining eytqanlirini həq dəp bilidu. 36
 Bu ixlarning həmmisi mukəddəs yazmilarda:
 «Uning bir tal səngikimu sundurulmaydu»
 və yənə bir bexarəttə: «Ular əzliri sanjiqan
 adəmgə qaraydu» dəp aldin eytiloqanlarni
 əməlgə axurux üqün yüz bərdi. 38 Bu ixlardin
 keyin, Arimatiyalik Yüsüp Pilatustin Əysaning
 jəsətinini elip ketixni tələp qildi (Yüsüp Əysaning
 muhlisiliridin idi, lekin Yəhudiylardın qorqqini
 üqün buni məhpiy tutatti); Pilatus ruhsət bərdi,
 xuning bilən Yüsüp berip Əysaning jəsətinini elip
 kətti. 39 Burun bir keqisi Əysaning yenioqə

kəlgən həliqi Nikodimmu murməkki bilən səbrə
 arilaxturuloqan huxbuy dora-dərmandin yüz
 jingqə elip, [uning] [bilən billə] kəldi. 40 Ikkiylən
 Əysaning jəsətinini Yəhudiylarning dəpnə qilix
 aditi boyiqə dora-dərmanlarni qeqip, kanap
 rəhtlər bilən orap kəpənlidi. 41 Əysa krestləngən
 yərdə bir baql bolup, baqlning iqidə tēhi həqkim
 yərlənmigən yengi bir box yərlək bar idi. 42
 Bu Yəhudiylarning heytinging təyyarlik küni
 boluqəqə həm bu yərlək yeqin jayda boluqanliqi
 üqün, ular Əysani xu yərlikkə qoydi.

20 Həptining birinqi küni tang səhər,
 Magdallik Məryəm kəbrigə bardi və
 kəbrining aqlizidiki taxning eliwetilgənlirini
 kərđi. 2 Xunga u yügürqiniqə kelip Simon
 Petrus və Əysa səyqən həliqi muhlisning
 yenioqə kelip, ularoqə: — Ular Rəbni kəbridin
 yetkiwetiptu, uni kəyergə qoyqinini bilmiduk!
 — dedi. 3 Petrus bilən həliqi muhlis taxqirioqə
 qikip, kəbrigə qarap yol aldi. 4 Ikkiylən tang
 yügürup mangdi, lekin həliqi muhlis Petrustin
 tez yügürup, kəbrigə birinqi bolup yetip bardi.
 5 U engixip iqligə qarap, kanap kəpənləning u
 yərdə yeyiklik turoqanlikini kərđi, lekin iqlirigə
 kirmidi. 6 Uningoqə əgixip kəlgən Simon Petrus
 yetip kelip, kəbrigə kirdi və u yərdə yeyiklik
 turoqan kanap kəpənləni, 7 xundakla Əysaning
 bexioqə oraloqan yaqlıknimu kərđi. Yaqlıq
 kəpənlər bilən bir yərdə əməs, bəliki ayrim
 yərdə yəgəlik turatti. 8 Andin kəbrigə awwal
 kəlgən həliqi muhlismu kəbrigə kirip, əhwalni
 kərüp ixəndi 9 (qünki ular uning əlumdin qayta
 tirilixining mukərrərliki həqkida mukəddəs
 yazmilardiki bexarətni tēhiqə quxənməytti).
 10 Xuning bilən ikkiylən öz turaloqlurioqə
 qaytixti. 11 Əmma Məryəm bolsa kəbrining
 sirtida turup yioqlawatatti. U yioqlap turup
 kəbrining iqligə engixip qariwidi, 12 mana aq
 kiyim kiyqən ikki pərixətə turatti; ularning
 biri Əysaning jəsiti qoyuloqan yərninq bax
 tərpidə, yənə biri ayaql tərpidə olturatti. 13
 Ular Məryəmdin: — Hanim, nemixqə yioqlaysən?
 — dəp soridi. — Rəbbimni elip ketiptu, uni
 nəgə qoyuqanlikini biləlməywatimən, — dedi
 u ularoqə. 14 U xu sozləni qilipla, kəynigə
 buruluwidi, Əysaning xu yərdə turoqanlikini

kordi. Lekin u uning Əysa ikənlikini bilmidi. **15** Əysa uningdin — Hanim, nemixka yiqılaysən, kimni izdəysən? — dəp soridi. Məryəm uni baqwən xu, dəp oylap: — Təksir, əgər uni siz xu yərdin yetkiwətkən bolsingiz, kəyərgə koyoqlanlığingizni eytip bərgəysiz. Mən uni elip ketimən, — dedi. **16** Məryəm! — dedi Əysa uningə. Məryəm burulupla, ibranıy tilida: — Rəbboni! — dedi (bu söz «ustaz» degən mənida). **17** Əysa uningə: — Manga esilmiojin! Qünki mən tehi atamning yenioğa qikmidim. Berip kərindaxlirimə: Meni «Silərnıngmu Atanglarning, yəni mening Atamning, silərnıng Hudayinglarning, yəni mening Hudaıymning yenioğa qikimən!» dəydu, — dəp yətküzgin, dedi. **18** Xuning bilən Magdallik Məryəm muhlislarning yenioğa berip, ularə: «Rəbni kərdüm!» dedi wə xundakla Əysa əzigə eytkən u sözlərnı ularə yətküzdi. **19** Xu küni kəqtə, yəni həptining birinqi küni kəqtə, Yəhudiylardin kərkənlıki üqün muhlislar yioqıləjan əyda ixiklirini him takıwaləjanidi; xu wakıtta, Əysa kelip ularning otturısidə [kərünüp], ərə turəjan həlda ularə: — Silərgə aman-hatırjəmlık boləy! — dedi. **20** Buni dəp, kollirini wə bikinini ularə kərsətti. Xuning bilən muhlislar Rəbni kərginidin xadlandı. **21** Xunga Əysa ularə yənə: — Silərgə aman-hatırjəmlık boləy! Ata meni əwətkinidək, mənmu silərnı əwətimən, — dedi. **22** Bu sözni eytkəndin keyin, u ularning üstigə bir püwləp: — Muxəddəs Rohni kəbul kilinglar. **23** Kimning gunahlırini kəqürsənglar, uning gunahı kəqürüm kilinidu; kimning gunahlırini tutuwəlsənglar, xuning gunahı tutuwəlinidu! — dedi. **24** Əmma on ikkiylənning biri, yəni «kəxkezək» dəp ataləjan Tomas Əysa kəlgəndə ularning yenida əməs idi. **25** Xunga bəxka muhlislar uningə: — Biz Rəbni kərdük! — deyixti. Lekin Tomas ularə: — Uning kollirida mihlarning izini kərmigüqə, mihlarning izioğa əz barmikimni wə bikinioğa əz kolumni tikip bəkmioquqə, hərgiz ixənməymən, — dedi. **26** Səkkiz kündin keyin, muhlislar yənə xu əy iqidə jəm boləjanda, Tomasmu ular bilən billə idi. Ixiklər takəklık tursimu, Əysa kelip ularning arısidə turup: — Silərgə aman-hatırjəmlık boləy! — dedi. **27** Andin u

Tomaskə: — Barmikıngni bu yərgə təgküzüp, kollirimə qara. Kəlungni uzitip, bikinimə tikip, gumanda bolmay, ixəngüqi boləjin! — dedi. **28** Tomas uningə: — Mening Rəbbim həm mening Hudaıymən! — dəp jawab bərdi. **29** Əysa uningə: — Meni kərgənliking üqün ixənding. Kərməy turup ixəngüqilər bəhtliktr! — dedi. **30** Əysa muhlislrining aldidə bu kitabta hatirələnmiş bəxka nuroqun məjizilik əlamətlərnımu kərsətti. **31** Lekin muxular silərnı Əysanıng Məsih, xundakla Hudaning Oqlı ikənlikigə ixənsun həm bu ərkilik [uningə] etikəd kılıp, uning nami ərkilik həyatlıkka erixsun, dəp yezildi.

21 Bu ixlardin keyin, Əysa Tiberiyas dengizining boyida muhlislrıoğa yənə bir kətim kəruindi. Uning bu kətimki kəruinixi mundaq boldi: **2** Simon Petrus, «kəxkezək» dəp ataləjan Tomas, Galiliyədiki Kanalıq Nataniyə, Zəbədiyning oqulliri wə bəxka ikki muhlis billə idi. **3** Simon Petrus: Mən belik tutkili barimən, — dedi. Kəpqilik: Bizmu sən bilən billə barimiz, — deyixti. Ular taxkırıoğa qikip, kemigə olturdi, lekin xu bir kəqə həqnrəsə tutalmidi. **4** Tang atay deginidə, Əysa kırıqakta turatti, biraq muhlislar uning Əysa ikənlikini bilmidi. **5** Xunga Əysa: — Balılar, silərdə yegüdək bir nəsə yokku? — dəp soridi. — Yok, — dəp jawab bərdi ular. **6** Əysa ularə — Torni kemining ong tərıpigə taxlanglar, xundak kılısanglar tutisilər, — dedi. Xuning bilən ular torni [xu yakka] taxlap, xundak kəp belik tuttiki, hətta torni tartip qikıralmay qaldı. **7** Əysa səygən muhlis Petruskə: — Bu Rəbku! — dedi. Simon Petrus uning Əysa ikənlikini ənglap, tonini əzigə yəgəp (qünki [belining astı] yalingaq idi) əzini dengizə taxlıdı. **8** Kırıqaktın anqə yıraq əməs bolup, təhminən ikki yüz gəz yıraqlıkta boləqakka, kələjan muhlislar belik bilən toləjan torni tartip kikiq kemisi bilən kırıqakka kəldi. **9** Ular kırıqakka qikqanda, xahardin yekıləjan, üstidə belik koyukluk gülhanni wə nanni kərdi. **10** Əysa: — Əmdi tutqan belikınglardin əkelınglar, — dedi. **11** Simon Petrus [kemigə] qikip, torni kırıqakka tartip qikardı. Tor qong beliklar bilən toləjan bolup, jəmiy bir yüz əllik üq belik

bar idi. Belik xunqə kəp boləqini bilən, tor «Əgər mən qayta kəlgüqə uning turup kəlixini yirtilmioqanidi. 12 Əysa: — Kelinglar, naxta halisammu, sening buning bilən nemə karing?!» kilinglar, — dedi. Muhlislarning iqidin heqkim degənidi. 24 Bu ixlarəqə guwahlik bərgüqi uningdin: — Sən kim bolisən? — dəp soraxkə həmdə bu ixlarni hatiriligüqi ənə xu muhlistur. Uning guwahlikining həqiqət ikənlikini bilimiz. petinalmidi. Qünki ular uning Rəb ikənlikini 25 Əysa bulardin baxkə nuroqun ixlarnimu bildi. 13 Əysa nanni əkilip ularəqə bərđi həm kiləqanidi; əgər ularning həmmisi bir-birləp beliklarnimu xundak kildi. 14 Mana bu Əysaning yeziloqan bolsa, meningqə yeziloqan kitablar əlgəndin keyin tirilip, əzini muhlisliroqə üqinqi pütkül aləmning əzigə siqmaytti!

keyin, Əysa Simon Petrustin: — Yunusning oqlı Simon, sən meni bulardinmu qongkur səyəmsən? — dəp soridi. — Xundak Rəb, mening seni səyidioqanlikimni sən bilisən! — dedi Petrus. Əysa uningə: Undakta, qozilirimni otlitip bak! — dedi. 16 U ikkinqi ketim yənə uningdin: — Yunusning oqlı Simon, meni səyəmsən? — dəp soridi. Petrus yənə: — Xundak, Rəb, mening seni səyidioqanlikimni bilisən, — dedi. Əysa uningə: — Undakta, qoylirimni bak, — dedi. 17 Üqinqi ketim uningdin yənə: — Yunusning oqlı Simon, meni səyəmsən? — dəp soridi. Petrus Əysaning üqinqi ketim əzidin: «Meni səyəmsən?» dəp sorioqanlikioqə kəngli yerim bolup: — Rəb, sən həmmi bilisən, seni səyidioqanlikimnimu bilisən, — dedi. Əysa uningə: — Undakta, qoylirimni otlat. 18 Bərhək, bərhək, sanga xuni eytip koyayki, yax waktingda belingni əzüng baqlap, kəyərgə baray desəng xu yərgə mangatting; lekin yaxanoqanda, kolliringni uzitisən wə baxkə birsi seni baqlap, sən halimaydioqan yərgə elip ketidu, — dedi. 19 Əysa bu səzni Petrusning kəndak əlüx arkilik Hudaəqə xan-xərap kəltüridioqanlikini enik bildürüx üqün eytti. Andin, uningə yənə: — Manga əgəxküqi boləqin, — dedi. 20 Petrus kəynigə burulup, Əysa səyidioqan muhlisning əgixip keliwatkanlikini kərđi (bu muhlis kəqlik tamakta Əysaning kuqikioqə yəlinip: «I Rəb, seni tutup beridioqan kimdu?» dəp sorioqan muhlis idi). 21 Petrus uni kərüp, Əysadin: — I Rəb, bu adəm keyin kəndak bolar? — dəp soridi. 22 Əysa uningə: — Əgər mən qayta kəlgüqə uning turup kəlixini halisammu, sening buning bilən nemə karing?! Manga əgəxküqi boləqin, — dedi. 23 Buning bilən kərindaxlar arisida «Heliki muhlis əlməydu» degən gəp tarkaldi. Lekin Əysa Petruskə: «U əlməydu» demigənidi, bəlkı pəkət:

Rosullarning paaliyatliri

1 I [hərmətlik] Teofilos, mən dəslep yazojan bayan Əysa əzi talliojan rosullaroja Mukəddəs Roh arkilik əmrlərni tapxurup asmanoja kətürülğan küngüqə bolojan uning barlik əməlliri həm barlik təlim berixlirining baxlanmisi tooqrisida idi. **3** U azab-oqubətlərni tartqandin keyin, ularoja kəp ispatlar bilən əzining tirik ikənlikini kərsətkən; u ularoja kirik kün iqidə kərüngən bolup, Hudaning padixahliqioja ait ixlar tooqruluk səzləp bərgən; **4** wə ular bilən jəm kılinojanda mundaq əmr kildi: — «Yerusalem din ayrılmay, silər məndin angliojan, Atining wədisini kütünglar. **5** Qünki Yəhya suda qəmüldürgən, lekin silər bolsanglar kəp künlər etməy Mukəddəs Rohta qəmüldürülsilər». **6** Rosullar [uning bilən] jəm kılinojanda, uningdin: — I Rəb, sən muxu wəqıtta Israilning padixahlikini əsligə kəltürmək qimusan? — dəp soraxka baxlıdi. **7** U ularoja mundaq dedi: — Ata Öz hokukioja اساسən bekitkən wəqıt-pəytlərni silərning bilix nesiwənglar yok. **8** Birak Mukəddəs Roh üstünglaroja qüxkəndə silər küq-kudrətkə igə bolisilər, Yerusalem, pütün Yəhudiya wə Samariya boyiqə həm jahanning qətlirigiqə manga guwahqi bolisilər. **9** U bu səzlərni kılıp bolup, ular karap turojanda kətürüldi, bir parqə bulut uni arioja aldi-də, u ularning nəziridin ojayib boldi. **10** U asmanoja kətürülgəndə, ular kəzlririni kəkkə tikip qaraxkanda, mana tuyuksiz ularning yenida aq kiyim kiygən ikki adəm pəyda bolup: **11** — Əy Galiliyəliklər, nemixka erə turojininglarqə asmanoja karap qaldinglar? Silər silərdin ayrılip ərxkə kətürülğan xu Əysaning asmanoja kandaq kətürülginini kərgən bolsanglar, yənə xu həlalda qaytip kelidu, — dedi. **12** Andin ular Yerusalemoja yəkin, uningdin bir qakirimqə yiraklıktiki Zəytun teqjidin Yerusalemoja qaytip kəldi. **13** Ular xəhərgə kirip, əzliri turuwatқан өyning üstünki kəwitidiki bir öygə qıktı. Xu yərdə Petrus, Yuhanna, Yakup, Andiriyas, Filip, Tomas, Bartolomay, Matta, Alfayning oqli Yakup,

«millətpərwər» Simon wə [yənə bir] Yakupning oqli Yəhuda bar idi. **14** Bular bir jan bir dil bolup üzüldürməy berilip dua-tilawət qilixti; bu ixta bir yərgə jəm bolojanlardin birkənqə ayal, jümlidin Əysaning anisi Məryəm həmdə Əysaning inilirimu bar idi. **15** Xu künlərnin biridə, Petrus kərindaxlar otturısında erə turup (jəm boluxkanlar bir yüz yigirmigə yəkin idi) mundaq dedi: **16** — Kərindaxlar, Əysani tutkanlaroja yol baxliqıuqi bolojan Yəhuda həkkidə Mukəddəs Rohning burun Dawut arkilik aldin eytkən mukəddəs yazmildiki səzliri əməlgə exixi mukərrər idi. **17** Qünki [Yəhuda]mu arimizdin biri hesablanojan wə [Hudaning] bu hizmitidin nesiwisi bar idi **18** (u kılujan kəbihlikning in'amidin erixkən puloja bir parqə yər setiwəlojanidi, u xu yərdə bexiqilap yikilip, üqəy-kərinu quwulup kətti; **19** bu ix pütkül Yerusalem dikilərgə məlum bolup, ular u yərni əz tili bilən «Həkəldəma» dəp ataxti. Buning mənisu «qan təkülğan yər» degənliktur) **20** Qünki Zəburda [Yəhuda oja] [karitiojan] munu səzlər pütülgən: — «Uning turalojusi qəlgə aylansun, Uningda həq turojuqi bolmisun!» Wə: — «Uning yetək qilik ornioja baxka birsu qıksun!» **21** Xuning üqün, Rəb Əysaning tirilgənlikigə biz bilən təng guwahlik berixi üqün, bir kixini talliximiz kərək. Bu kixi Əysa arimizda yürəgən künlərdə, Yəhya [pəyğəmbər]din qəmüldürüxnə qəbul kılujan kündin baxlap taki asmanoja kətürülğan küngiqə biz bilən baxtin-ahir billə bolojan kixilərdin boluxi kərək, — dedi. **23** Xuning bilən ular Yüsüp (yənə Barsabas dəpmu atalojan, yənə bir ismi Yustus) bilən Mattiyas degən ikki kixini bekitip, mundaq dua qilixti: **24** — Sən, i həmmə adəmnin qəlbini bilgüqi Pərwədigar! Yəhuda teyilip bu hizmət wə rosulluktin məhrum bolup əzigə has bolojan yərgə kətti. Əmdi u taxlap koyojan hizmət wə rosulluqning nesiwisigə igə boluxka bu ikkiyləndin qaysisini talliojanliqinini kərsətkəysən! **26** Andin ular bu ikki kixigə qək taxliwidi, qək Mattiyaska qıktı. Xuning bilən u on bir rusul bilən bir qatardin orun alojan hesablandı.

2 Əmdi «orma həyt» künnin wəqıtı-saiti toxkanda, bularning həmmisi Yerusalem da

bir yergə jəm boləqanıdı. 2 Asmandın tuyuqsız küqlük xamal sokkəndək bir awaz anglinip, ular olturuwatқан өyni bir aldi. 3 Ot yalkunidək tillar ularəqə kərünüp, ularning hərbirining üstigə tarkilip kəndi. 4 Ularning həmmisi Mükəddəs Rohқа toldurulup, Roh ularəqə sөz ata kılıxi bilən ular naməlum tillarda sөzligili turdi. 5 U qəşda, asman astidiki barlık əllərdin kəlgən nuroqun ihlasmən Yəhədiy ərlərmu Yerusalemda turuwatқанıdı. 6 Əmdi [etikaqđılarning] bu awazi anglinip, top-top adəmlər xu yərgə jəm boluxti həmdə [etikaqđılarning] əzliri turuxluk jaydiki tillarda sөzlixiwatқанlıkını anglap, tengirkaq kəlixti. 7 Ular həyran bolup təəjjüplinip: — Kəranglar, sөzlixiwatқанlarıning həmmisi Galiliyəliklərqə? 8 Kəndaklarqə ularning bizning ana yurtimizdiki tillirimizda sөzlixiwatқанlıkını anglawatқandimiz? 9 Arimizda Partiyalar, Medialar, Elamlar, xundakla Mesopotamiyə, Yəhədiyə, Kapadokiya, Pontus, Asiya, 10 Frigiyə həm Pamfiliyə, Misir, Liwiyəning Kurinigə yəkin jayliridin kəlgənlər, xuningdək muxu yərdə musapir bolup turuwatқан Rim xəhiridin kəlgənlər — Yəhədiylar bolsun, Təwrat etikaqđıqə kirgənlər bolsun, Kretlar wə Ərəblər bolsun, həmmimiz ularning Hudaning kıləqan uluq əməllirini bizning ana tillirimizda sөzləwatқанlıkını anglawatimiz! — deyixti. 12 Ular həng-təng kəlip aləqzadilik bilən bir-birigə: — Bu zadi kəndək ixtu? — deyixti. 13 Əmma bəzilər: — Bular yəngi xarab bilən obdanla məst bolup kaptu! — dəp məshirə kılıxti. 14 Əmma Petrus qələqan on birəylən bilən ərnidin turup, əwazini kətürüp kəpqulikkə mundaq dedi: — Əy Yəhədiyədikilər wə Yerusalemda barlık turuwatқанlar! Bu ix silərgə məlum boləqayki, sөzlirimgə kulaq selinglar! 15 Bular silər oyliqəndək məst əməs, qünkü həzir pəkət ətigən saət tokkuz boldi. 16 Əməliyəttə bu dəl Yoel pəyqəmbər arkilik əldin eytiləqan xu ixtur: 17 — «Huda mundaq dedi: «Mən ahirkı künlərdə Əz Rohimni barlık ət igiliri üstigə kuyimən; Silərnig oqul-kizliringlar wəhiylik bəxarət yətküzidu, Silərnig yigitliringlar qayibanə əlamət kərünüxlərnı kəridu; Silərnig kəriliringlar əlamət qüxlərnı kəridu; 18 Bərəkə,

xu künlärdə kullirim üstigimu, dedäkirim üstigimu Roħimni kuyimən, ular bexarət yətküzidu. **19** Mən yukirida asmanlarda karamət ixlar, təwəndə, zeminda mejjizilik alamətlərni, Kan, ot, is-tütək tüwrüklirini kərsitimən. **20** Rəbning uluq həm karamət-xərəplik küni bolmioquqə, Kuyax karangojulukqə, Ay kanəja aylandurulidu. **21** Həm xu qaşda xundak əməlgə axuruliduki, Rəbning namini qakirip nida kıləjanlarning həmmisi kutkuzulidu». **22** Əy Israillar, muxu sözlərni anglanglar. Nasarətlik Əysa bolsa, Huda aranglarda u arkilik kərsətkən kudrətlik əməllər, karamətlər wə mejjizilik alamətlər bilən silərgə təstikləjan bir zat — bu ixlar həmminglarəja məlum — **23** u kixi Hudaning bekitkən məksiti wə aldin'ala bilixi boyiqə satk unlukqə uqrap tutup berilgəndin keyin, silər uni Təwrat kanunisiz yürəgən adəmlərning kəli arkilik krestləp əltürgüzdüglər. **24** Lekin Huda uni əlümning azabların ing ilkidin azad kılıp kayta tirildürdi. Qünki əlümning uni tutkun kılıxi hərgiz mumkin əməs. **25** Dawut [Zəburda] u toqruluk mundaq aldin eytkən: «Mən Pərwərdigarni hərdaim kəz aldimda kərup keliwatimən; U ong yenimda boləqaqə, Mən hərgiz təwrənməymən. **26** Xunga mening kəlbim huxallandi, Mening tilim xadlinip yayridi; Mening tenim ümid-arzu iqidə turidu; **27** Qünki Sən jenimni təhtisarada kəldurməysən, Xundakla Sening Mükəddəs Boləquqəja qirixlərni kərgüzməysən. (Hədəs g86) **28** Sən mənə həyat yollirini kərsətkənsən; Həzurun g bilən mənə xad-huramlikqə tolup taxkuzisən». **29** Kərin daxlar, mən atimiz [padixah] Dawut toqruluk həq ikkilənməy xuni eytimənk i, u əldi wə uning kəbrisi büğünki kün g iqə arimizda bar. **30** Əmdi u pəyğəmbər bolup, Hudaning uning təhtigə ol turuxqə əz puxtidin birəylənni turəyuzuxqə kəsəm bilən wədə bərgənlikini bilətti. **31** U Məsihning [əlgəndin keyin] tirildürüldiə qinini aldin'ala kərup yətkən wə bu munasiwət bilən Məsihning təhtisarada kəldurulmaydiə qinini wə tenining qiriməydiə qinini tiləja aləjan. (Hədəs g86) **32** Huda dəl bu Əysani əlüm d in tirildürdi, wə həmmimiz bu ixning guwahqilirimiz. **33** U Hudaning ong yenida xan-xərəp iqidə

olturoq uzulup, xundakla Ata wadə kılöjan Mukəddəs Rohni qobul kılıp, hazır kərüwatқан һәм anglawatқанliringlarni təküp [bizlärgä] qüxürdi. 34 Qünki Dawut özi әrxkä qıkkан әmäs; lekin u munu sәzlәrni [Zäburda] eytkan: — «Pәrwәrdigar mening Rәbbimgә eyttiki: — «Mән sening düxmәnliringni tähtipәring kılımoquqә, Mening ong yenimda olturojin!»». 36 Xuning üqün, pütkül Israil jәmәtidikilər xuni kәt'iy bilsunki, Huda silәр krestligән дәl uxbu Әysani һәм Rәb һәм Mәsiһ kılıp tiklidi!». 37 Bu sәzlәр angliöjanlarning yürikigә sanjiloqandәk kattik tägkән bolup ular Petrus wә baxқа rosullardin: — I kәridaxlar, undakta biz nemә kılıximiz keräk? — дәp soraxti. 38 Petrus ularoqә: — Towa kilinglar, һәрbiringlar Әysa Mәsiһning namida gunahlirlinglarning kәqürüm kılınixi üqün qәмüldürüxni qobul kilinglar wә xundak kılsanglar Hudaning iltipati bolöjan Mukəddəs Roh silәrgә ata kılınidu. 39 Qünki bu wadə silәrgә wә silәrning baliliringlaroqә, yirakta turuwatқанlarning һәmmisigә, yәni Pәrwәrdigar Hudayimiz өзigә qakıroqanlarning һәmmisigә ata kılınidu. 40 Petrus yәнә nuroqun baxқа sәzlәр bilән ularni agahlandurup ularoqә: — Silәр өзüinglarni bu iplas дәwrдин kutқuzunglar! — дәp jekilidi. 41 Xuning bilән uning sәzini qobul kılöjanlar qәмüldürülxiti. Xu küni [jamaәtkә] qoxuloqanlar üq mingqә kixi idi. 42 Ular өзlrini izqil halda rosullarning tәlimigә, [etikadqılarning] birlik-һәмdәmlikigә, nanni oxtuxқа wә dualaroqә beoqıxlidi. 43 Wә kәrkunq ularning һәрbirining üstigә qüxti wә rosullarning wasitisi bilән nuroqun karamәtlәр wә möjizilik alamәtlәр yüz bәrdi. 44 Pütün etikadqılar dawamlıq jәм bolup billә yaxap, barlıqini ortaq tutuxti. 45 Ular mal-mülüklirini setip, pulini һәрkimning ehtiyajioqә qarap һәmmisigә tәksim kılıxatti. 46 Ular һәр küni ibadәthana һöylisioqә bir niyәttә jәм boluxatti, öy-öylәrdә huxal-huramlıq wә aқ kәngüllük bilән ortaq öjizalınixip, nanni oxtup yeyixip, 47 Hudaqә mädhiyә oқuxatti; ular pütkül halayıqning izzitigә sazawәр boldi. Rәb һәр küni kutқuzuluwatқанlarni jamaәtkә qoxatti.

3 Bir küni ibadәthanida dua kılınidiöjan wakitta, yәni qüxtin keyin saәt üqtә, Petrus bilән Yuhannamu ibadәthanioqә qıkip baröjanidi. 2 Xu pәyttә bir tuoqma tokur adәmmu bu yәrgә elip keliniwatқанidi. Hәр küni, kixilər uni ibadәthanioqә kirgәnlәrdin sәdikә tilisun дәp, ibadәthanidiki «Güzәl дәrwaza» aldioqә әkelip qoyatti. 3 U Petrus bilән Yuhannaning ibadәthanioqә kirip ketiwatқınini kәrüp, ulardin sәdikә tilidi. 4 Petrus bilән Yuhanna uningöqә nәzirini saldi. Petrus uningöqә: — Bizgә қара! — dedi. 5 U ulardin bir nәrsә күtүp, kәzlrini üzmәy qarap turatti. 6 Biraқ Petrus uningöqә: — Mәndә altun yaki күmүx yok; lekin қолумda barini sanga berәy. Nasarәtlik Әysa Mәsiһning nami bilән, ornungdin turup mang! — dewidi, 7 uni ong қолidin tartip, yelәp turoquzdi. U adәmning put wә oxuқ beoqıxliri xuan күqlәndürülүp, 8 ornidin дәs turup mengixқа baxlıdi. U mengip wә sәkrәp, Hudaqә mädhiyә oқuqan halda ular bilән billә ibadәthana һöylisioqә kirdi. 9 Barlıq halayıq uning mengip Hudaqә mädhiyә oқuqanlıqini kәrüp 10 uning ibadәthanidiki «güzәl дәrwaza» aldida sәdikә tilәp olturidiöjan һәlikі adәm ikәнlikini tonup, uningda yüz bәrginigә һәyranuһәs bolup dang qetip қәlixti. 11 [Sakayöqan kixi] Petrus bilән Yuhannaqә qing esilip turuwaloqanda, һәyran boluxқан barlıq һәlk ularning yenioqә [ibadәthanidiki] «Sulayman pexaywini» degән yәrgә yügürүp қәlixti. 12 Bu әһwalni kәrgән Petrus halayıққа mundak dedi: — I Israilar! Bu ixқа nemanqә һәyran bolisilәр? Biz huddi өз күq-kudritimiz yaki ihlasmenlikimizgә tayinip bu adәmni mangduroqandәk bizgә nemanqә tikilip qaraysilәр? 13 Әmәliyәttә bolsa, ata-bowilirimizning Hudasi, yәni Ibrahim, Ishaq wә Yakupning Hudasi Öz hizmatkari bolöjan Әysani xan-xәрәp bilән uluqlöjan. Biraқ silәр bolsanglar uni [rimliklaroqә] tutup bәrdinglar; andin [waliy] Pilatus uni qoyup berixni һәküm kılöjandin keyin, silәр Pilatusning aldida uningdin tenip rәt қilixtinglar. 14 Mana silәр Mukəddəs wә Hәққaniy Boluquqidin tenip, uni rәt kılıp [Pilatusin] uning ornioqә bir қatilni qoyup berixni tәlәp қildinglar. 15 Xundak kılıp,

hayatlikni barlikka Kältürgüqini öltürdünglar! Birak Huda uni ölümündin tirildürdi, biz mana buningoşa guwahqidurmiz. 16 Mana uning namioşa kılöjan etikad arkilik, uning nami siler körüwatkan wə tonuydiojan bu adamgə dərman kirgüzdi; uning arkilik bolöjan etikad u kixini köz aldinglarda səllimaza sak-salamət kildi. 17 Əmdi kerindaxlar, silərning wə xuningdək silərning baxlikliringlarningmu bu ixni oşəpləttə kılöjanlikinglarni bilimən. 18 Lekin Huda barlik pəyoşəmbərləning aqzi bilən aldin'ala jakarlioşanlirini, yəni uning Məsihning azab-okubət tartidioşanlikini xu yol bilən əməlgə axurdi. 19 Xuning üqün gunahinglarning eqürüwetilixi üqün hazır towa kılıp yolliringlardin burulunglar! Xundak kılöjanda, insanlarning jenini yengilanduridioşan pəsikünlär Pərwədigarning huzuridin qikip kelidu 20 wə u siler üqün aldin tiklängən Məsih, yəni Əysani kəxinglaroşa kaytidin əwətidu. 21 Həzirqə bolsa, Hudaning dəsləptiki zamanlardin tartip mukəddəs pəyoşəmbərlirining aqzi bilən eytkinidək, həmmə məwjudatlar yengilinidioşan wakit kəlmigüqə, ərxlər uni köbul kılıp, uningöşa makan bolidu. (aiōn g165) 22 Musa dərwekə mundak degənidi: — «Pərwədigar Hudayinglar öz kerindaxliringlar arisidin manga ohxax bir pəyoşəmbər turozuidu. Uning silərgə eytkan barlik səzlrini anglap, uningöşa toluq itaət kixinglar kerək! 23 Qünki bu pəyoşəmbərning səzini anglimaydioşanlarning hərberi həlkə kataridin üzüp taxlinidu». 24 Dərwekə, Samuil [pəyoşəmbər] wə uningdin keyin kelip bexarətlərnə yətküzgən pəyoşəmbərləning həmmisi bu künlär toqrisida aldin eytkan. 25 Silər bu pəyoşəmbərləning pərzəntlirisilər wə Huda ata-bowanglar bilən tüzgən əhdining pərzəntliridursilər — bu əhdə boyiqə Huda İbrahimoşa: «Sening nəsling arkilik yər yüzidiki barlik ailə-jəmətlərgə bəht-bərikət ata kilinidu» dəp wadə bərgən. 26 Xunga Huda hərbinglarni öz rəzillikliringlardin kayturup, silərgə bəht-bərikət ata kilix üqün, hizmətkari Əysani turozuzup, uni awwal silərgə əwətti.

4 Petrus bilən Yuhanna halayikğa gəp kiliwatkada, kahinlar, ibadathana

karawullirining baxliki wə Saduqiylar ularning yenioşa kelip qaldi. 2 Ular [rosullarning] halayikğa təlim berixi, jümlidin «Əysaning wasitisi bilən əlgənlər tirildürüldü» dəp jakarlioşini üqün intayin əsəbiyləxti. 3 Ular ularni tutqun kılıp, ətisigiqə türmigə solap koydi, qünki kəq kirip kəloşanidi. 4 Lekin jar kılinoşan səz-kalamni anglioşanlarning köpi etikad kildi; xuning bilən etikad kılöjan ərləning sanila bəx mingöşa yətti. 5 Ətisi, [Yəhudiylarning kengəxmisiidiki] baxliklar, aksakallar wə Təwrat ustazliri Yerusalemda toplandi. 6 Ularning arisida bax kahin Annas, Kayafas, Yuhanna, Iskəndər wə bax kahinning baxkə jəmətidikilər bar idi. 7 Ular [Petrus bilən Yuhannani] arisioşa turozuzup: — Silər bu ixni kaysi küq-kudrətkə tayinip yaki kimning nami bilən kildinglar? — dəp soridi. 8 Petrus Mukəddəs Rohkə tolduruloşan həlda ularoşa mundak dedi: Həlkning həkümranliri wə İsrailning aksakalliri! 9 Əgər biz bügün bu tokur adamgə kərsətkən yaxxi əməl həm uning kəndak sakaytiləşanliki səwəblik sorakğa tartiloşan bolsak, 10 silər wə pütkül İsrail həlki xuni bilsunki, silər krestligən, əmma Huda ölümündin tirildürgən Nasarətlük Əysa Məsihning nami bilən, uning [küq-kudriti] arkilik bu kixi muxu yərdə aldinglarda pütünləy sak-salamət turidu! 11 Bu [Əysa] bolsa, [mukəddəs yazmilarda] [pütülgəndək], dəl silər tamqılar etibarsiz dəp taxliwətkən, birak burjək texi bolup tiklängən taxtur. 12 Uningdin baxkə heqkimdə nijatlik yok, qünki pütkül asman astida insanlar arisioşa təkdim kılinoşan, Əysadin baxkə bizni kutkuzidioşan heqkəndak bir nam yoktur. 13 Petrus bilən Yuhannaning bu jüritini kərgən həkümranlar ularning okumioşan adəttiki adəmlərdin ikənlikini bilip, həyran boluxti; ularning burun Əysa bilən billə boləşanlikinimu bildi. 14 Uning üstigə, sakayoşan həliki adəmnin ularning yenida turuwatkanlikini körüp, ular heqkəndak gəp yanduralmidi. 15 Xuning bilən həkümranlar ularni kengəxmidin qikixkə buyrudi. Andin bir-biri bilən məsliətləxip: 16 — Bularni kəndak kilimiz? Qünki ularning wasitisi bilən heli kərünərlik məjizilik bir aləmət yüz bərgənliki

pütkül Yerusalemdikilərgə ayan boldi wə biz uni inkar kilixkə amalsizmiz. **17** Ləkin bu ixning həlk iqidə tehimu kəng yeyilip kətməsliki üqün, ularoşa bundin keyin bu adəmnin namida heqkimgə heqnemə deməslikkə ağah-təhdit salayli! — deyixti. **18** Xuning bilən ularni qakirtip, bundin keyin əysanin namida heq səzliməslik yaki təlim bərməslikni kət'iy buyrudi. **19** Ləkin Petrus bilən Yuhanna: — Hudaning aldida silərgə itaət kilix tooqrimu yaki Hudaqimu, bununəşa özünqlar bir nemə dənglar! **20** Əmma biz bolsak, kərgən wə angliəanlirimizni eytmay turalmaymiz! — dəp jawab bərdi. **21** [Həkümrənar] bolsa halayıktin qorqup, ularni jazalaxkə layik səwəb tapalmay, ularoşa tehimu təhdit selip, qoyup bərdi. Qünki halayik boləjan wəkə tüpəylidin Hudani uluqləjanidi. **22** Qünki bu saqaytilix mejiizilik alamiti kərsitilgən kixining yexi kiriktin axkanıdi. **23** Ular qoyup berilgəndin keyin, öz həmrəhlirinin yenioşa kaytip kelip, bax kaşınlar wə aqsakalların qıləjan səzlirini baxtin-ahir kəpqilikə ukturdi. **24** Ular buni angliəanda, awazini bir niyət bir dil bilən Hudaəşa kətürüp mundak nida kildi: — I Igimiz, Sən asman-zemin, dengiz-okyanlarni wə ulardiki barlık məwjudatlarni yaratқан Hudadursən. **25** Sən Muxəddəs Roh bilən hizmətkaring boləjan Dawutning əqzi arkilik mundak degənoşu: «Əllər nemixkə quқан salidu? Nemə üqün bikardin-bikar suyikəst oylaydu? **26** Dunyadi padixahlar səp tartip, əməldarlar yiojilixip, Pərwərdigar wə Uning Məsihi bilən qarxilixkə jəm boluxti». **27** — Qünki dər wəkə dəl bu xəhərdə Hərod həm Pontius Pilatus, yat əlliklər həm Israil həlkli birlixip, Sən məsihləgən muxəddəs hizmətkaring əysəşa qarxi qikip topləjanidi, **28** xuning bilən küq-kudriting wə iradəng boyiqə Sən burunla nemining əməlgə axuruluxini bəkitkən bolsang, ular xularni qıləjan. **29** Əmdi i Pərwərdigar, ularning seliwatқан təhditlirini kərgəysən, kulliringni səz-kalamingni toluk yürəklik bilən səzləp yətküzidəjan qıləjaysən; **30** kesəlləni saqaytixkə qolungni uzitip, muxəddəs hizmətkaring əysanin namida mejiizilik alamətlər wə karamətləni yaratqaysən. **31**

Ularınq duasi ayaqlaxkənda, ular turəjan yər təwrinip kətti. Ular həmmisi Muxəddəs Rohkə toldurulup, Hudaning səz-kalamini yürəklik səzləp yətküzixkə baxlidi. **32** Top-top etiqədqılar bir jan-bir dil, bir məksəttə idi. Həqkim əzigə təəlluk pul-məlini «özümning» deməytti, bəlkə həmmisigə ortak idi. **33** Rosullar zor küq-qudrət bilən Rəb əysanin tirilgənlikigə guwahlik bəreətti. Hudaning zor məhri-xəpkiti ularning həmmisining üstigə kəndi. **34** Ularınq arisidikilərnin heqnemigə həjiti qüxməytti. Qünki yər-zemin, əy-jay igidarlıri boləjanlar ularni setip, pulini elip kelip **35** rosullarning ayioqi aldioşa qoyatti; andin hər kimning ehtiyəşioşa qarap təksim kilinatti. **36** Ularınq iqidə Lawiy kəbilisidin boləjan, Siprusta tuəquləjan Yüsüp isimlik birsi bar idi (rosullar uni Barnabas, yəni «Riqəbətəndürgüqi oşul bala» dəp atiojan); **37** uningmu bir parqə etizi bar idi; u xu yolda uni setip, pulini elip rosullarning ayioqi aldioşa tapxurdi.

5 Əmdi Ananiyas isimlik yənə bir adəmmu ayali Safira bilən bir parqə yerini satti. **2** Ananiyas pulning bir kışmini əzigə qaldurdi, yəni bir kışmini elip kelip, rosullarning ayioqi aldioşa qoydi. Ayalimu bunun din toluk həwərdar idi. **3** Biraq Petrus unioşa: — Ananiyas, nemixkə kəlbinqni Xəytanning ilkiqə tapxurup, Muxəddəs Rohkə yaləjan eytip, yər satқан pulning bir kışmini özünqgə qaldurdung? **4** Yər setilmioşanda, seningki əməsmidi? Setiləjandin keyin, pulmu öz ihtiyaringda bolmamti? Xundak turukluk, nemixkə kəlbinqdə bu ixni niyət kilding? Sən insanlarəşa əməs, bəlkə Hudaəşa yaləjan eyting! — dedi. **5** Ananiyas bu səzləni angliəjan həman yikilip jan üzdi. Bu ixni angliəquqılarni kəttik qorqunq basti. **6** Əmdi yax yigitlər ornidin turup jəsətni kəpənəp, sirtkə apirip dəpnə kildi. **7** Təhmənən üq saəttin keyin, [Ananiyasning] ayali kirip kəldi; biraq u boləjan wəkədin həwərsiz idi. **8** Petrus uningdin: — Manga eytkin, silər yəni muxu puləşa sattinglarmu? — dəp soridi. — Xundak, muxunqilik puləşa sattuk, — dəp jawab bərdi u. **9** Petrus: — Silər nemə üqün Muxəddəs Rohni sinaxkə til biriktürdünqlar?

Kara, eringni dəpnə kılıp kəlgənlərləning putliri
ixik tüwidə turidu, ular senimu əketidu! — «Əmdi bu ix zadi kəndək bolup ketər?»
dedi. **10** Umu xuan uning ayaqliri aldioğa deyixip aləkdəliklə qəmdi. **25** Dəl xu qəoğda,
yikilip, jan bərdi. Həlikə yax yigitlər kirip, bir kixi kirip: — Qarənglar, silər zindanoğa
uning elgənlikini kərdi; ular unimu elip berip kəmioğan adəmlər ibadəthana həyolisida turup
erining yenioğa dəpnə kildi. **11** Pütün jamaətni, halayikğa təlim beriwatidioqu! — dəp həwər
xundakla bu ixni anglioğanlarning hər birini kildi. **26** Buning bilən, həlikə qarawullar bəxlikə
kəttik qorqunq basti. **12** Rosullarning kəli siphərlirini bəxlap berip, [rosullarni] elip kəldi.
arkilik həlk iqidə nuroqun məjizilik əlamətlər Biraq ular halayik bizni qalma-kesək kixixi
wə karamətlər kərsitildi. (Barlik [etikaqdılar] mumkin dəp qorqup, ularoğa zorluq ixlətmidi.
bir niyəttə bolup ibadəthanidiki «Sulayman **27** Ular [rosullarni] elip kəlgəndin keyin, ularni
pexaywini»da daim jəm bolatti. **13** Biraq bəxka kəngəxmidikilər aldida turəquzdi. Bəx kahin
kixilər ularoğa qoxuluxka jür'ət kiləlməytti; ularni sorək kılıp: **28** — Biz əslə silərnə
əmma halayik ularni intayin hərmətləytti. bu namda kixilərgə təlim bərmənglar, dəp
14 Xundəktimu, etikaq kiloquqilar barəqanseri kəttik əgəhləndurəqaniduk. Ləkin mana, silər
kəpiyip, həm ərlər həm ayallar top-top yənə xu təliminglar bilən pütkül Yerusəlemni
bolup Rəbgə qoxuloqili turdi). **15** Xuning qəplidinglar həmdə bu kixining qan kərzini
bilən kixilər həttə Petrus ətəp ketiwatqanda bizgə artmaqci boluwətilər! — dedi. **29**
həqbolmioğanda uning sayisi bolsimu üstigə Ləkin Petrus wə [bəxka] rosullar jawəb berip
quxsun dəp, kəsəllərnə koqilaroğa elip qikiş mundək dedi: — İnsanəğa əməs, Hudaəğa
kərpə wə zəmbillərgə yatquzup koyatti. **16** itaət kiliş kərək! **30** Silər tutup yaəqəqka
Yənə top-top kixilər Yerusəlem ətrapidiki esip əltürgən əysani, ata-bowimizning Hudasi
xəhər-yezilərdin kəsəllərnə wə napək rəhlər tirildürdi. **31** Huda İsraillə həkini towa kilişka wə
qəplixiwəloğan kixilərnə elip kələtti. Ularınə gunəhlirining kəqüriləxikə muyəssər kiliş üqün,
həmmisi səkiyip kaytixatti. **17** Bəx kahin wə uni uluəqlar Yetəkci həm Kutkuzəquci süpitidə
uning tərəpdərliri, yəni Saduqiş məzhəpidikilər Əzining ong yenioğa kətürüp olturəquzdi. **32**
kozəqilip bu ixlarəğa əzəqlinip, **18** rosullarni Biz bu ixlarəğa guwəhqilərmiz; xundakla Huda
tutkun kılıp, kəmakəhanioğa kəmidi. **19** Ləkin Əzigə itaət kiloquqilarəğa ata kiloğan Məkəddəs
xu kəqə, Rəbning bir pərixtisi kəmakəhanining Rohmu bu ixlarəğa guwəhqidur. **33** Ular bu
dərwasilirini eqip, rosullarni elip qikiş, sözlərnə anglap kəlbigə sanjiloqandək bolup
ularəğa: **20** — Silər ibadəthana həyolisioğa [rosullarni] əltürəxkə məsləhətləxti. **34** Ləkin
kirip, halayikğa bu həyatlik toqrisidiki həmma kəngəxmə iqidə pütün həlkning hərmətigə
sözlərnə jakərlənglar — dəp tapilidi. **21** Rosullar sazawər boləqan Pərişiy məzhəpidiki Gamaliyəl
bu səzni anglap, tang atqanda ibadəthana isimlik bir Təwrat əlimasi bar idi. U ornidin
həyolisioğa kirip, kixilərgə təlim bərixkə bəxlidi. — dəp buyrudi. **35** Andin u [kəngəxmidikilərgə]
Bəx kahin wə uning tərəpdərliri kəlgəndə, mundaq dedi: — Əy İsraillər, silər bu kixilərnə
aliy kəngəxmidikilər wə İsraillərləning barlik bir tərək kilixta əzünglarəğa əhtiyat kilinglar!
aqsəqəllirini jəm boluxka qəkirdi. Andin **36** Ilgiri, həlikə Təwdəs isimlik əzini qong tutup
[rosullarni] elip kəlsun dəp kəmakəhanioğa otturioğa qikqanidi. Uningəğa təhminən tət yüz
adəm əwətti. **22** Ləkin siphərlər zindanoğa adəm qoxuldi. Biraq u əzi əltürildi wə barlik
yetip barəqanda, rosullarning u yərdə yoklukini əgəxkəqiliri tarkilip ketip, uning ixi yokka
bayqəp kaytip berip, kəngəxmidikilərgə: **23** — qikti. **37** Andin keyin nopus tizimləş künliridə,
Biz barsək, zindan məhkəmə takəklilik turuptu, Galiliyəlik Yəhudamu bəx kətürüp qikiş, bir
karawullarmu dərwasilirida kəzəttə turuptu. top kixini toqlap əzigə əgəxtürgən. Umu
Ləkin dərwasilərnə eqip qərisək, iqidə birmu yokitilip, barlik əgəxkəqilirimu tarkitiwətilgən.
adəm yok! — dəp məlumat bərdi. **24** Bu **38** Əmdi silərgə nəsihətim xuki: Bu kixilər
həwərnə anglioğan ibadəthanidiki [məs'ul] kahin

bilən karinglar bolmisun! Ularni ihtiyariyoja qoyup beringlar. Qünki əgər bu ekim yaki bu ix pəkət insandin kəlgən bolsa, jəzmən yokka qikidu. **39** Lekin əgər Hudadin bolsa, silər ularni yokitalmaysilər! Həttə özünqlar Hudaəja hujum kילוquqilar bolup qikisilər! **40** Aliy kengəxmidikikilər nəsihətni qobul kildi; ular rosullarni qakirtip kirip, ularni kamqilitip, ularəja hərgiz Əysaning namida səzliməslikni agahlandurdi. Andin ularni qoyup bərdi. **41** Rosullar əmdi kengəxmining otturisdin qikip, əzlirining mubarak nam üçün horluk azabi qekixkə layik kərülənlilikidin xadlandi. **42** Ular yənila hər küni ibadəthana həyilisida wə əymu-əy berip təlim berixtin wə «Əysa — Məsihdur!» degən hux həwərnə jakarlaxtin heq tohtimidi.

6 Xu künlərdə, muhlislarning sani barəjanseri kəpiyip, grekqə səzləydiəjan Yəhudiylar yərlik ibraniy qerindaxlarəja: — Kündilik ozuk-tülük təksim kilinixta arimizdiki tul ayallar etibarəja elinmidi, dəp narazilik bildürüxti. **2** Xunga, on ikkiylən pütkül muhlislarni qakirip yiojip, ularəja mundaq dedi: — Bizning Hudaning səz-kalamini yətküzüx hizmitini taxlap qoyup, ozuk-tülük təksim kilix bilən bolup ketiximiz toqra bolmaydu. **3** Xuning üçün, i qerindaxlar, aranglardiki nam-abruyi bar, Muxəddəs Rohkə wə danalikkə tolojan yəttə kixini iləqap tallanglar, wə biz ularni bu ixkə məs'ul kilimiz. **4** Biz bolsaq, əzimizni dua kilix wə səz-kalamning hizmitidə boluxkə beəqixlaymiz. **5** Bu məslihet halayikning həmmisini hux kildi. Xuning bilən ular iman-ixənkə wə rohəkə tolojan Istipan isimlik bir adəmnə tallidi, wə yənə Filip, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas həmdə burun Təwrat etikədiəja kirgən Antakyalik Nikolasni tallap, **6** ularni rosullarning aldioja elip qikti. Rosullar ularning [bu hizmətni kilixi üçün] kollirini ularning üstigə təgküzüp turup, dua kilixti. **7** Wə Hudaning səz-kalami dawamlilik tarkaldi; Yerusalemdiki muhlislarning sanimu barəjanseri zor dərjidə kəpəydi. Nuroqun kahinlarmu [Məsih] etikədiəja itaət kilixkə kirixiwatatti. **8** Wə Istipan [Hudaning] mehir-xəpkiti wə küq-kudritigə tolojan bolup, həlk

iqidə karamətlər wə zor məjizilik alamətlərnə kərsətti. **9** Birak «Kulluktin qikқан hərələr» dəp atalojan sinagogtiki bəzilər, yəni Kurini wə Iskəndəriyə xəhərliri wə Kilikiyə həm Asiya əlkilliridin kəlgən bəzi [Yəhudiylar] Istipanoja karxi qikip, uning bilən munazirə kilixkə baxlidi. **10** Lekin ular u səz kילוanda uningda boləjan danalik wə rohəkə takabil turuxkə amalsiz qaldi. **11** Buning bilən ular bəzi adəmlərnəning əəzini maylap: — Biz bu adəmnəning Musa wə Hudaəja karitə kupurluk səzligənlilikini angliduk, — degənni ularning əəziəja saldi. **12** Ular muxundaq kilip halayikni, aksakallarni wə Təwrat ustazlirini qutratatti; andin Istipanning aldini tosüp uni tutqun kilip, aliy kengəxmigə elip bardi. **13** Ular sahta guwahqilarni otturiəja qikirip mundaq degüzdi: — Bu adəmnə bu mukəddəs jayəja wə Təwrat kanuniəja karxi səzlərnə kilixtin tohtimaydu. **14** Qünki biz uning həliki Nasarətlilik Əysa toərluk: «U bu jayni wəyran kilidu wə Musa pəyəəmbər bizgə tapxurojan ən'əniwi kəidə-yosunlirimizni əzgərtidu!» degənlilikini angliduk. **15** Kengəxmida olturojanlarning həmmisi Istipanoja kəz tikip qarəiəjində, uning qirayining pərixtingkidə parkirak ikənlilikini kərdi.

7 Bax kahin Istipandin: — Bularning eytkənliri rastmu? — dəp soridi. **2** Istipan mundaq jawab bərdi: — Qerindaxlar wə ata-bowilar, səzümgə kulak selinglar! Atimiz İbrahim tehi Mesopotamiyə rayonida turuwatkənda, yəni Həran xəhərigə kəqüp makanlixixtin ilgiri, xən-xərpəning İgisi Huda uningəja ayan bolup: **3** «Sən əz yurtung wə uruk-jəmətingdin ayrilip qikip, Mən sanga kərsitidiəjan zeminoja barəjin» degənidi. **4** Buning bilən u Kaldiylərnəning zeminini taxlap, Həran xəhərigə berip olturaqlaxti. Atisi əlgəndin keyin, Huda uni bu zeminoja, yəni silər həzir turuwatқан zeminoja yətkəp kəldi. **5** U wəqəttə, [Huda] uningəja bu zemindin miras bərmidi, həttə uningkə təwə put qoyəjudəkmə bir yər bərmigənidi. Gərqə u tehiə pərzənt kərmigən bolsimu, [Huda] bu zeminni uningəja wə uning nəsligə igiliki bolux üçün berixkə wədə kildi. **6**

Andin Huda uningorja mundak dedi: «Sening nəsilliring yaqa yurtta musapir bolup turidu, xu yurttikilr ularni kul kilip tət yuz yil horlaydu. 7 Birak ularni kullukka saloan əlni jazalaymən», dedi Huda, «wə uningdin keyin, [nəsilliring] u yərdin qikip, bu yərdə Mening ibadət-hizmitimdə bolidu». 8 Keyin Huda İbrahim bilən bəlgisi hətnə boloan əhdini tüzgən, xuning bilən İshaq uningdin tərəldi; [İbrahim] uni sakkizinqi küni hətnə kildi; xundak kilip İshaqtin Yakup [tərəldi], Yakuptin on ikki «kəbilə atisi» [tərəldi]. 9 Keyin, «kəbilə atiliri» inisi Yüsüpkə həsət kilip, uni Misiroja kullukka setiwətti. Ləkin Huda uning bilən billə bolup, 10 uni barlik jəbir-japalardin kutkuzup, uni Misir padixahı Pirəwnning nəziridə iltipatkə igə kilip, uningorja danixmənlik ata kildi. Padixah uni Misiroja bax wəzir, ordisioja bax oqojidar kildi. 11 Keyin, eqir aqarqilik pütkül Misir wə Kanaan yərlirini besip, zor kiynqilik boldi. Ata-bowilirimiz ozuk-tülük tapalmidi. 12 Yakup əmdi Misirdə axlik barlikini anglioan bolup, [ooqullirini], yəni ata-bowilirimizni u yərgə birinqi kətim əwətti. 13 İkkinqi kətim baroanda, Yüsüp akilirioja özini axkarilidi. Xuning bilən Yüsüpninğ jəmətidikilr Pirəwn padixahka məlum boldi. 14 Andin Yüsüp atisi Yakupning aldioja həwər yətküzüp, uni pütün ailə-jəməti bilən, jəmiy yətmix bəx kixini Misiroja əzigə qaqirdi. 15 Xuning bilən Yakup Misiroja qüxti wə xu yərdə əldi; keyin [uningdin boloan] ata-bowilirimizmu xu yərdə əldi. 16 Ularning jəsətliri keyin Xəkəm xəhorigə kayturulup, İbrahim burun Həmorning ooqulliridin məlum puloja setiwəloan, Xəkəmdiki bir yərlikkə koyuldi. 17 Ləkin Huda İbrahimioja əsli kiləan wədingin waqtı yekinxaxkanda, Misirdə turuwatқан [İsraıl] həlqining nopusi heli kəpəygənidi. 18 U waqıtta, Yüsüptin həwiri bolmioan yengi bir padixah Misirdə təhtkə qikti. 19 Bu padixah kəwmimizioja hiylə-mikirlər bilən muamilə kilip, ata-bowilirimizni ezip horlidi, hətta ularni öz bowaklirini həyat kəldurmaslikı üqün taxliwetixkə məjbur kildi. 20 Musa mana xu qaqlarda tuquloqanidi. U Hudaning aldidə alahidə yekimlik bala bolup, atisining əyidə üq ay bekildi. 21 Keyin u sirtka koyup koyuloqanda, Pirəwnning kizi uni [sudin] elip, əz ooqli kilip qong kildi. 22 Musa Misirliklarning barlik bilim-həkmiti bilən tərbiyilini, səzdə wə əməldə intayin kabiliyətlik adəm bolup qikti. 23 Ləkin uning tuquloqinioja kirik yil toxkanda, əz kərinxaxliri boloan İsrailarning həlioja yetix niyitigə kəldi. 24 U ulardin birining uwal kiliniq bozək kiliniwatқанlikini kərüp, uni qooqda, harlanoan kixi üqün intikam elip harlioquqi Misirlikni əltürdi. 25 Qünki u əz kərinxaxlirini: — Huda mening kolum arkilik bizgə kutkuzux yolini aqқан dəp qüxinidioqu, dəp oylioqanidi. Ləkin ular buni qüxənmidi. 26 Ətisi, Musa ularning arisidiki bir urux-jədəlni kərüp, arisioja kirip yaxxturmakqi bolup: Silər kərinxax turup, nemixka bir-biringlaroja yolsizlik kiliwatisilər? — dedi. 27 Birak kərinxaxni yolsiz bozək kiləan kixi uni qətkə ittiriwetip: — Kim seni bizgə bax həm sorakqi bolsun dəptu?! 28 Menimu tünügünki Misirlikni əltürgəndək əltürməkqimusən? — dedi. 29 Musa bu səzni anglap qorqup, Misirdin kəqip Midiyan zeminioja berip, u yərdə musapir bolup turup qaldı. U xu yərdə ikki ooql pərzənt kərđi. 30 Kirik yil toxkandin keyin, Sinay təoqining yenidiki qəldə, kəyüwatқан bir qatqallikning ot yalkunida bir pərixte uningorja kəründi. 31 Bu oqayibənə kərünüxnı kərgən Musa uningorja intayin həyran bolup qaldı; buning kəndak ix ikənlikini biləy dəp yekinxrak baroanda Pərwədigarning awazi anglinip: 32 «Mən sening ata-bowiliringning Hudasi, yəni İbrahim, İshaq wə Yakupning Hudasiurmən» dedi. Musa qorqunqta titrəp, qaraxkimu jür'ət kilalmidi. 33 Pərwədigar uningorja yənə: — Ayioqingni seliwət; qünki sən turuwatқан yar mukəddəstur. 34 Mən dərəkəkiət Misirdə turuwatқан həlkimning harliniwatқанlikini kərdüm, ularning nalə-pəryadlirini anglidim. Xunga mən ularni elip qikkili qüxtüm. Əmdi barəin, mən seni Misiroja əwəyəy!» dedi. 35 Mana həlikı kixilər: «Kim seni bizgə bax həm sorakqi bolsun dəptu!?» dəp rət kiləan dəl muxu Musani, Huda uningorja qatqallikta kərüngən pərixtininğ kəli bilən İsrailaroja həm bax həm kutkuzoquqi boluxka

əwətti. 36 Ənə xu Musa həlkəyə yetəkqilik turoqan. 46 Dawut Hudaning xapaitigə erixip, kılıp, ularni [Misirdin] qikardı həmdə Misir zeminida, Kızıl dengizning boyida wə kırık selixkə ijazət sorioqan. 47 Birak keyin, [Huda] üqün ibadəthana saloqan [Dawut əməs], alamətlərni kərsətti. 37 Ənə xu Musa əzi əməliyəttə Sulayman boldi. 48 Həlbuki, Israillər: «Huda kərindaxlırlar arisidin manga ohxax bir pəyoqəmbərni tikləydu» deqənidi. 38 Qəl-bayawandiki jamaətkə həmrəh boləqan, Sinay teqida əzigə səz kəloqan pərixətə bilən billə boləqan, ata-bowilirimiz bilən billə boləqan həmrəh dəl ənə xu idi; həyatlık bəhx yətküzidəqan wəhiylərni bizgə yətküzüx üqün kəbul kəloquqi boləqan dəl ənə xu idi; 39 xundak bolsimu, ata-bowilirimiz uningə itaət kəlixni halimay, uni qətkə kəkip, kənglidə Misirə qaytixni arzu kildi; 40 xunga ular Hərunə: — «Bizgə yol baxlaydiqan ilahlarni yasap bərgin! Qünki bizni Misir zeminidin elip qikqan həlikə Musaning nemə bolup kətkənlikini biləlmiduk» dedi. 41 Xuning bilən xu künlərdə ular mozay xəklidə bir but yasap, bu məbudkə atap kurbanlik sundi. Xundak kılıp ular əz kəlliri bilən yasəqan bir nərsini huxal-huramlik bilən təbrikləxə kirixti. 42 Ləkin Huda ulardin yüzini ərüp, ularni asmandiki yultuz kəxunlirioqə qəkunuxkə koyup bərdi. Xuning bilən pəyoqəmbərlərnin muqəddəs yazmisida pütülgədək, [Huda ularni mundak əyiblid]: — «Silər qəl-bayawanda boləqan kırık yil jəryanida kəloqan kurbanlik-hədiyələrnə həkəkətən Manga elip kəlgənmusilər, i Israil jəməti? 43 Bərhək, silər qəkunux üqün yasəqan məbudlar, yəni «Molək»ning qədri həm butung boləqan «Rəmfən»ning yultuz bəlgisini kətürüp mangdinglar; əmdi Mən silərni əsir kılıp Babildin yirəkə sürgün kildurimən». 44 Ata-bowilirimiz qəldin kəzgən waktida, «həküm-guwahlik» qədri ularning otturisida tikləngənidi; u dəl Musəqə səz-kalam Yətküzgüqining buyruqinidək, kərsitilgən ərəkə boyiqə yasəqənidi. 45 Xu ibadət qədri ata-bowilirimiz ilgidirikəldinmu igidarqilikioqə tapxurup, Yəxuaning yətkəqilikidə, Huda ularning aldidə kəloqan əllərnin zeminlirini bəsiwəloqinida, uni bu yərgə elip kəlgən; qədir xundakla [padixah] Dawutning zamanioqə turoqan. 46 Dawut Hudaning xapaitigə erixip, Yakupning Hudasi üqün bir muqim makan selixkə ijazət sorioqan. 47 Birak keyin, [Huda] üqün ibadəthana saləqan [Dawut əməs], əməliyəttə Sulayman boldi. 48 Həlbuki, Həmmidin Aliy Boləquqi insanning kəlliri bilən yasəqan makanlarda turmaydu; huddi pəyoqəmbər mundak deqinidək: — 49 «Asmanlar Mening təhtim, Zəmin bolsa ayaqlirimə təhtipərdur, Əmdi Manga kəndək əy-imarət yasimakqəsilər? Manga kəndək yər aramgah bolalaydu? 50 Bularning həmmisini Mening kolum yaratqan əməsmidi?» 51 — Əy, boyni kəttik, yüriki wə kuliki hətnisiz boləqanlar! Silər Muqəddəs Rəh bilən daim kərxilixisilər; silər ata-bowiliringlar nemə kəloqan bolsa, xuni ohxax kəliwətilər! 52 Pəyoqəmbərlərdin zadi kəyisioqə ata-bowiliringlar ziyənkəxlik kılıp bəkmioqan? Xundak kılıp ular «Həkəniy Boləquqi»ning kəlidioqanlikini aldin jakarlioquqlarni ɵltürüxkən. Əmdi u əzi həzir kəlgəndə, silər uningə satkənluk kəloquqi wə kətil bolup qiktinglar, 53 I silər Təwrat kənunini pərixtilərnin əmri-təpilioqanliri bilən tapxuruwəlip turup, uningə əməl kəlmioquqlar!» 54 [Istipanning] bu səzlini anglioqan [aliy kəngəxmidikəlar] yürikigə [hənjər] sanjiloqəndək bolup, uningə qixlirini qəquurlatti. 55 Ləkin u bolsa Muqəddəs Rəhə kəloqan, kəzlini kəkkə tikip, Hudaning julasini, xundakla uning əng yənida əysaning turoqanlikini kərup, 56 — Kəranglar! Asmanlar eqilip, İnsan'əqlinining Hudaning əng yənida turoqanlikini kəruwatimən! — dedi. 57 Ular buningə kuləklirini kəlliri bilən ətəwəlip, awəzini kəttik kətürüp wərkirixip birləktə uningə yopurulup kəliwidi, 58 uni xəhərnin sirtioqə ittirip qikirip, qəlmə-kəsək kəlixkə bəxlidi. [Uni əz kəloqan] guwəhqlar [uni qəlmə-kəsək kəlixtin əwwal] qəpanlirini Saul isimlik bir yaxning puti aldidə koyup koyuxti. 59 Ular Istipanni qəlmə-kəsək kəloqinida: — I Rəb əysə, mening rəhimni kəbul kəloqəysən! — dəp nida kildi. 60 Andin u tizlinip turup kəttik awəz bilən: — I Rəb, bu gunəhning hesabini ulardin əlmioqəysən, — dedi. U bu səzni kılıp bolupla jan üzüp uhləp kətti.

8 Istipanning oltürülüşini Saulmu qollaytti. tagküzüxi bilən, Mukəddəs Roh ularoşa ata
 Xu künden baxlap, Yerusalemdiki jamaətkə kilindi. **18** Lekin Simon Mukəddəs Rohning
 karitiloşan dəhxətlik ziyankəxlik qozqaldi. rosullarning qolini tagküzüp qoyuxi bilən ata
 Rosullardin baxka barliq jamaəttikilər Yəhudiya kilinoşanlikini kərüp, ularoşa pul təngləp: **19** —
 wə Samariyəning hərəkəysi yurtlirioşa tarkilip Bu küq-qudrəttin mangimu beringlarki, mənmu
 ketixti. **2** Bəzi iħlasmən kixilər Istipanni dəpnə hərəkimning üstigə kollirimni tagküzsəm,
 kılıp, uningoşa kattik yioşa-zarlarni kətürüxti. **3** uningoşa Mukəddəs Roh ata kılınsun, — dedi.
 Lekin Saul jamaətkə wəyranqılıq selip, oymu-ey **20** Lekin Petrus uningoşa mundak jawab bərdi:
 ahturup, ər-ayaloşa karımay ularni sərəp qikip — Hudaning bu iltipatini puloşa setiwaloşili
 zindanoşa taxlidi. **4** Əmdi tarkilip kətkənlər bolidu, dəp oylioşining üqün, pulung sən bilən
 tarkaloşan yurtlarda kezip səz-kalamning hux təng həlakətkə barsun! **21** Sening bu ixta heq
 həwirini jakarlidi. **5** Ularning iqidin Filip bolsa həssəng yaki nesiwəng yoktur! Qünki sening
 Samariyəning məlum bir xəhrişə berip, yərlik niyiting Huda aldida durus əməs! **22** Xunga, bu
 kixilərgə Məsiħni jakarlidi. **6** Top-top kixilər uni rəzillikindin towa kılıp, Rəbtin, mumkin bolsa
 anglap həmdə u kərsətkən məjizilik əlamətlərni kənglümdiki bu niyitim kəqürüm kılinoşay,
 kərüp, bir jan bir dili bilən uning səzlişigə kulak dəp ətün! **23** Qünki sening aqqıq həsətkə
 saldi. **7** Qünki napak roşlar bolsa, qaplıxiwaloşan tolup, həkqaniysizlikning asaritida ikənliking
 kixilərdin kattik warkirioşiniqə qikip kətti. mənə mələm. **24** Simon ularoşa: — Mən üqün
 Nuroşun paləq, tokurlarmu sakaytildi; **8** zor Rəbdin ətününglarki, silər eytkən ixlardin
 xad-huramliq xu xəhərini kaplıdi. **9** U xəhərdə heqbiri beximoşa kəlmigəy! — dedi. **25** Petrus
 əslı jadugər-sehırgərlik bilən xuqulliniwatkan bilən Yuħanna yənə xu yərdə aqah-guwahlik
 Simon isimlik bir adəm bar idi; u xu yol bilən berip Rəbning səz-kalamini yətküzgəndin
 pütkül Samariyədikilərnı hang-tang qaldurup, keyin, Samariyəning nuroşun yeza-kəntlişigə
 əzini kəltis zat kərsətməkqi bolup kəlgənidi. **10** berip hux həwər yətküzgəq, Yerusalemoşa
 Pekirdin tartip ambaloşiqə ularning həmmisi kəytip kətti. **26** Xu wəqıtta, Hudaning bir
 uningoşa iħlas kılıp karaytti wə «Hudaning uluq pərixtisi Filipka: — Ornungdin turup jənubka
 küq-qudriti mana xul!» deyixətti. **11** Halayik qarap Yerusalemdin Gaza xəhrişə mangidoşan
 uningoşa xundak iħlas kılıxi uning uzundin yol bilən mang! — dedi (xu yol qəldiki
 beri jadugər-sehırgərlik bilən ularni hang-yoldur). **27** Xunga Filip ornidin turup yoloşa
 tang qaldurup kəlgənlikı tüpəylidin idi. **12** qıktı. Wə mana, yolda Efiopiya ayal padıxahı
 Lekin əmdi Filip Hudaning padıxahlıqi wə Kandasning bir əməldari, pütkül həzinigə məs'ul
 əysə Məsiħning nami toqrisidiki hux həwərni Efiopiya əqwat wəzir turatti. U Yerusalemoşa
 jakarlioşinida ular uning səzlişigə ixəndı wə Hudaşa ibadət kılqılı baroşanidi; hazır kəytix
 ərlər bolsun, ayallar bolsun qəməldürüşni qəbul yolida əzining jəng hərwisida olturup, Yəxaya
 kildi. **13** Simon əzimu ixəndı. U qəməldürüşən pəyoqəmbərning yazmisini oquwatatti. **29**
 bolup, həmıxə Filipning yenida yürdi həmdə Roh Filipka: — Bu hərwining yenioşa berip
 [Filip] kərsitiwatkan məjizilik əlamətlər wə uningoşa yəkinlaxqın, — dedi. **30** Filip yügürüp
 kudrətlık ixləroşa qarap, intayin həyran boldi. yazmisidin oquwatkanlırini anglap, uningdin:
14 Yerusalemdiki rosullar Samariyəliklərnıng — Oquwatqıningizni qüxiniwatamsız? —
 Hudaning səzini qəbul kıləşanlikini anglap, — dəp soridi. **31** Wəzir uningoşa: — Biri
 Petrus bilən Yuħannani ularoşa əwətti; **15** mənə kəndəyən qüxəyüxi bilənla, ularni Mukəddəs
 ikkiylən u yərgə qüxüxi bilənla, ularni Mukəddəs Rohning ata kılinoşuqisi bolsun dəp dua
 kildi. **16** Qünki Mukəddəs Roh tehi ularning kəndəyən qüxəyüxi bilənla, ularni Mukəddəs
 heqkəyisioşa qüxmigənidi; ular pəkət Rəb kəndəyən qüxəyüxi bilənla, ularni Mukəddəs
 əysəning nami bilən qəməldürüşənidi. **17** mengiloşan kəydək boquzlaşka elip mengildi,
 Petrus bilən Yuħanna ularning üstigə qolini Kırkioşuqi aldida ün-tinsiz yatkan kəzidək, u

zadila eqiz aqmidi. **33** U horlinidu, u hək soraktin məhrum boldi, Əmdi uning əvladini kimmu bayan kılalisun?! Qünki həyati yər yüzidin elip ketildi». **34** Aqwat Filiptin: — Dəp bərsingiz, pəyoqəmbərnin bu səzi kimgə karitip eytiləjan? Əzigimu yaki baxkə birsigimu? — dəp soridi. **35** Filip aqzini eqip xu yazminin xu kismidin baxlap, uningə Əysa toqrisidiki hux həwərnı jakarlap bərdi. **36** Ular yolda ketiwetip, su bar bir yərgə kəlgəndə, aqwat: — Mana bu yərdə su bar ikən. [Muxu yərdila] qəməldürülxümgə kəndək tosaləqu bar? — dedi. **38** U hərwinı tohtitixni buyrudi. Filip wə aqwat ikkisi billə suqə qüxüp, uni qəməldürdi. **39** Ular sudin qıkkəndə, Rəbning Rohi Filipni kətürüp elip kətti. Aqwat uni kəytə kərmidi, əmma u xadlinip yolini dawamlaxturdi. **40** Filip bolsa Axdod xəhiridə pəyda boldi; u xu yurtni kezip, xu yərdin Kəysəriyə xəhriyə kəlgüqə boləjan həmmə xəhərlərdə hux həwər jakarlıdi.

9 Əmma [xu qaoqlar] Saul hər nəpəsidə Rəbning muhlislirioqə tehiqə izqil kiroqinqilik təhditliri seliwatқан pəyt idi. U Bax kəhinning aldioqə berip, **2** Dəməxk xəhiridiki sinagoglarəqə təwsiyə heti yezip berixni soridi. Xundək boləqəndə, u Dəməxktə [Məsih] yolidikilərdin birərsini, məyli ər bolsun, ayal bolsun tepiwalsila, baqlap tutkun kılıp, Yerusalemoqə elip kelixkə ruhsət bolatti. **3** Saul yoloqə qikip, Dəməxk xəhriyə yekınlaxkəndə, tuyuksiz asmandin küqlük bir nur qüxüp, uning ətrapini yorutuwətti. **4** U yərgə yikildi wə əzigə: — Saul, Saul! Manga nemixkə ziyankəxlik kılısən? — degən bir awazni anglidi. **5** — I Rəb, sən kimsən? — dəp soridi u. Awaz: — Mən sən ziyankəxlik kiliwatқан Əysadurmən. **6** Ornungdin tur, xəhərgə kir, nemə kılıxinin kerəkliki sanga eytip berilidu» — dedi. **7** Uning bilən billə mangəjan adəmlər awazni anglisimu, heqkimni kəralmigəqkə, xu yərdə ün qikıralmay turupla kaldi. **8** Saul yərdin turup, kəzlinini eqip karidi, ləkin heq nərsini kəralmidi. Həmrəhliri uni kolidin yetiləp Dəməxkqə elip kirdi. **9** U üq küngiqə kəzi kərməs bolup nə yemidi nə iqmidi. **10** Dəməxktə Ananiyas isimlik məlum bir muhlis bar idi. Rəb uningəqə bir qəyibənə

kərinüxtə kərinüp uni: — Ananiyas! — dəp qakirdi. — Mana mən, i Rəb, — dəp jawab bərdi u. **11** Rəb uningəqə: — Sən dərhal «Tüz» dəp ataləjan koqioqə berip, Yəhudaning əyidin Tarsusluq Saul isimlik birini sorap tap; qünki mana, u dua-tilawət kiliwatidu. **12** U dua kiliwatqinida, qəyibənə kərinüxtə Ananiyas isimlik bir kixining kelip, kəzini kəridioqə kılıx üqün üstigə qolını təgküzgənlikini kərdi, — dedi. **13** Ananiyas: — I Rəb, mən bu adəmnin həwirini nuroqun kixilərdin anglidim, u Yerusalemdiki mukəddəs bəndiliringgə xunqə kəp ziyən-zəhmət yətküzgən! **14** Həzir u muxu yərdə namingəqə nida kıləjanlarınin həmmisini tutup baqlax üqün bax kəhinlərdin həkuk aptu — dedi. **15** Ləkin Rəb uningəqə: — Bariwər! Qünki u namimni əllərinin wə ularning padixəhlirinin həm Israillərinin aldidə ayan kılıx üqün özümgə aləhidə tallioqə bir əswəbtur. **16** Qünki mən uningəqə namim üqün kənqilik azab-okubətlərnı tartixining mukərrər ikənlikini ayan kıləmən, — dedi. **17** Buning bilən Ananiyas berip, xu əygə kirdi; u kəllirini Saulning üstigə təgküzüp uningəqə: — Kərindax Saul, Rəb, yəni bu yərgə keliwatқан yolungdə sanga kəringən Əysa, kəzlinin kəraləydioqə bolsun dəp wə sening Mukəddəs Rohkə tolduruluxung üqün meni xəhsən əzi əwətti, — dewidi, **18** Saulning kəzlidin huddi belik kəsirikidək boləjan bir nərsilər qüxüp, kəzli ri eqilip kəraləydioqə boldi. U ornidin turup, qəməldürüxni kəbul kildi. **19** U oqızalanəqəndin keyin, kuwwətlinip maqduroqə kirdi. **20** [Saul] Dəməxktiki muhlislərinin yenidə birnəqqə kün turdi wə wəqitni otküzməy sinagoglarəqə kirip, «U kixi Hudaning Oqlidur» dəp Əysani jakarlawkə baxlıdi. **21** Uni anglioqənlər səzlidin intayin həyran boluxup: — Bu adəmə Yerusalemdə bu naməqə nida kıləquqılarnı kəttik wəyran kıləjan həliki adəmə əməsmu? Bu yərgimu muxundəklərnı baqlap bax kəhinlərəqə tutup berix məksitidə kəlgənmidu? — deyixti. **22** Ləkin Saulning kəyil kılıx küqi barəanseri exip, Əysanın Məsih ikənlikini ispatlap Dəməxktiki Yəhudiylərnı parakəndiqilikə qəməldürdi. **23** Kəp künlərdin keyin, Yəhudiylər Saulni yokətməkkə kəst kilməqki boldi. **24** Ləkin Saul ularning

su'yikæstidin hawær tapti; uni tutup öltürüx üqün ular keqə-kündüz xəhərnin kowuklirida paylap yürdi. **25** Lekin muhlislar bir küni keqidə uni qong sewətkə olturozup, sepil [kamaridin] qüxürdi. **26** Saul Yerusalemoğa yetip berip, u yərdiki muhlislaroğa qoxulmaqçı boldi, lekin ularning həmmisi uning muhlis ikənlikigə ixənməy, uningdin qorqti. **27** Birəq Barnabas uni elip berip, rosullar bilən kərtüxtürdi. U ularoğa Saulning Dəməxkning yolida Rəbni kəndək kərgənlikini, Rəbningmu uningoğa gəp kəloqanlikini qüxəndürdi wə uning Dəməxktə əysanin namida kəndək jür'ətlik bilən səkalam yətküzgənlikini ukturdi. **28** Buning bilən, Saul Yerusalemda rosullar bilən billə oquq-axkarə yürüp, yürəklik həlda Rəbning namida səkalam yətküzətti. **29** U yənə grekqə səzlixidioqan Yəhudiylar bilənmu səzlixip munaziriliqətti; nətijisi, ular uningoğa kəst kılmaqçı boldi. **30** Kərinaxlar bu ixtin hawær tepip, uni Kəysəriyə xəhərigə elip berip, andin u yərdin Tarsus degən xəhərgə yoloğa saldi. **31** U qaşda, pütkül Yəhudiya, Galiliya wə Samariyədiki jamaətlər [bir məzgil] tinqlikqə erixip, [etikadta] kuruldi; Rəbning qorqunqida mengip, Muxəddəs Rəhning rəşəbət-təsəllisi bilən ularning sanlirimu barəanseri kəpəyməktə idi. **32** Xu wəqitlarda xundək boldiki, Petrus hərəkəysi jaylarni arilap yürəgəndə, Lidda xəhəridiki muxəddəs bəndilərnimu yoxlaxqə qüxti. **33** U yərdə u əneyas isimlik bir adəmnı uqrattı. Bu adəm paləq bolup, orun tutup yatkili səkkiz yıl boləqanikən. **34** Petrus uningoğa: — Əneyas, əysa, yəni Məsih boləquçı seni saqaytidu. Ornungdin turup, palisingni yəşəxtur! — dedi. U dərhal ornidin turdi. **35** [Əneyasni] kərgən Lidda xəhəridiki wə Xaron rayonidiki lərnin həmmisi towa kılıp Rəbgə baolandi. **36** Yoppa xəhəridə bolsa Tabita isimlik bir ayal muhlis bar idi (uning ismi grekqida «Dorkas» idi). U hərdəim yaxşı əməllər wə həyr-sahawətlik ixlaroğa berilətti. **37** Xu künlərdə xundək boldiki, u kəsəl bolup, olup kətti. Kixilər jəsətni yuyup, üstünki kəwəttiki bir əygə yatkuzup koydi. **38** Yoppa xəhəri Lidda xəhərigə yəkin boləqəqə, Yoppadiki muhlislar Petrusning Liddada ikənlikini anglap,

uning aldioğa ikki adəm əwətti. Ular: «Həyal bolmay yenimizə kəlsəng!» — dəp yelindi. **39** Petrus ornidin turup ular bilən billə Yoppağa bardı. Yoppağa yetip kəlix bilən ular uni üstünki kəwəttiki əygə baxlap qıkti. Barlik tul ayallar Petrusning ətrəpioğa olıxip, yioğazar kılıxip uningə Dorkasning ular bilən billə boləqan wəktida əzlırigə tikip bərgən kənglək-kiyimlirini kərsitixti. **40** Lekin Petrus həmməylənni qikiriwetip, tizlinip olturup dua kildi. Andin u jəsətkə qarap: — Tabita, ornungdin tur! — dedi. Tabita kəzini eqip, Petrusni kərup, ornida olturdi. **41** Petrus uningə kəlini uzitip uni yələp turozudı wə muxəddəs bəndilər bilən tul ayallarni qakirip, Dorkasni ularoğa tirik tapxurup bərdi. **42** Bu hawær pütkül Yoppağa tarkılıp, nuroqun kixilər Rəbgə etiqad kildi. **43** Xundək boldiki, Petrus Yoppada Simon isimlik bir kəngining əyidə uzun künlər turdi.

10 Kəysəriyə xəhəridə Korniliy isimlik bir adəm bolup, u [Rim] kəxunidiki «İtaliyəliklər» kəsimin yüzbəxi idi. **2** U ihlasman adəm bolup, əzi wə pütkül əyidikiliri Hudadin qorqattı. U mərdlik bilən namratlarəğa həyr-sahawət kılıp, daim Hudağa dua-tilawət kılattı. **3** Bir küni qüxtin keyin saət üqlərdə, u oşayibənə bir kəşünüxtə Hudaning bir pərixtsinin əzinin yenioğa kəlgənlikini oquq kərdi. Pərixətə uni: — Korniliy! — dəp qakirdi. **4** Korniliy uningə kəzlırini tikip kəttik qəqüp: — Təksir, nənə ix? — dəp soridi. Pərixətə uningə: — Səning dualiring wə həyr-sahawətlik ixliring Huda aldioğa əslətmə kurbanliktək berip yətti. **5** Əmndi sən Yoppağa adəm əwətip, Petrus dəpmu atilidioqan Simon isimlik adəmnı qakirtip kəl. **6** U Simon isimlik bir kəngining əyidə məhman bolup turuwatidu. Simonning əyi dengiz boyida, — dedi. **7** Uningə səzligən pərixətə kətkəndin keyin, Korniliy əydiki hizmətqilərdin ikkini wə daim yenida turup hizmət kəloquqılar iqidiki ihlasman bir ləxkəni qakirdi. **8** Barlik ixlarni qüxəndürgəndin keyin, ularni Yoppağa əwətti. **9** Ətisi ular səpər kılıp xəhərgə yəkinlaxqəndə, qüx wəkti bolup, Petrus dua kılıx üqün əgzigə qıkti. **10** Uning qorsıqı eqip ketip, bir nərsə yəy dedi. Birək ular oşizə təyyarlawatqəndə,

oʻqayibana bir alamət Petrusni oruwaldi. **11** U asman eqilip, tət burjikidin baʼqlanʼoan haldā yər yūzigə qūxūrūlūwatkan kəng dastihandək bir nərsini kərđi. **12** Dastihanda hərhil tət putluk haywanlar, yər beoʻqirlioquqilar, asmandiki uqar-kanatlarmu bar idi. **13** Uningoʻja bir awaz anglandi: — «Ornungdin tur, Petrus, ulardin soyup yə!» **14** — Yak, Rəb, hərgiz bolmaydu! Mən heqqaqan heqkandək napak yaki haram nərsini yegən əməsmən! — dedi Petrus. **15** Awaz ikkinqi kətim kelip uningʼoja: — Huda hālāl dəp paklioʻjanni sən haram demə! — deyildi. **16** Bu ix üq kətim yüz berip, andin dastihandək bolʼoan xu nərsə dərhal asmanoʻja elip qikʻip ketildi. **17** Petrus kərgən oʻqayibana alamətning mənisi toʻoʻrisida kaymukup turoʻanda, mana Korniliy əwətkən kixilər Simonning oyini tepip, dərwaza aldida turatti. **18** Ular birsini qakʻirip, uningdin Petrus dəpmu atilidoʻan Simon degən birsı bu yərdə turamdu? — dəp soridi. **19** Petrus tehiqə xu oʻqayibana alamətning mənisi üstidə oyliniwatkada, Roh uningʼoja: — Mana, seni üq adəm izdəp kəldi. **20** Ornungdin tur, pəskə qūx, heq ikkilənməy ular bilən billə barʼoʻin. Qūnki ularni əwətkūqi Mən! — dedi. **21** Petrus pəskə qūxūp, həliki adəmlərgə: — Silər izdigən kixi mana mən bolimən. Bu yərgə kelix səwəbinglar nemikin? — dedi. **22** Ular jawabən: — Həkkəniy bir adəm, Hudadin kərkidoʻan, xundakla pūtkül Yəhudi y həlki tərpipləgən Korniliy isimlik rimlik yüzbexi mukəddəs bir pərixte tərpidin sizni əyigə qakʻirtip, sizdin səz-kalam anglaxkə əmr kilinoʻan! — dedi. **23** Xunga Petrus ularni əygə təkliq kilip, kondurup mehman kildi. Ətisi ornidin turup u ular bilən billə yoloʻja qikti. Yoppadiki kərindaxlardan bəziliri ularʼoja həmrəh bolup mangdi. **24** Ikkinqi kūni, ular Kəysəriyəgə yetip bardi. Əmdi Korniliy tuʼoʻkanliri wə yekin yar-buradərlirini əyigə qakʻirip, Petruslarni təkʻəzarlik bilən kūtūp turatti. **25** Petrus əygə kirkəndə, Korniliy aldioʻja qikʻip, ayioʻioʻja əzini etip səjdə kildi. **26** Lekin Petrus [dərhal] uni yələp turoʻuzup: — Ornungdin turoʻin! Mənmu bir insan, halas! — dedi. **27** U Korniliy bilən gəp kilʼoʻaq əygə keriwidi, əyning iqigə yioʻiloʻan top-top adəmlərnı kərđi. **28** U ularʼoja: — Silərgə məlumki, biz Yəhudiylarning yat əlliklərdin birsı bilən bardi-kəldi kilixi yaki əylirigə kirixi Təwrat kanun-əkidilirimizgə hilap. Lekin Huda manga heqkandək adəmnı napak yaki haram deməslikim kəraklikini ayan kildi. **29** Xuning üqün silər adəm əwətip meni qakʻiroʻanda, heq rət kilmay aldinglarʼoja kəldim. Əmdi soray, meni nemə dəp qakʻirdinglar? — dedi. **30** Korniliy mundaq dedi: — Tət künning aldida bügünki muxu waqitkiqə roza tutkanidim; səət üqlərdə mən əyde dua kiliwatattim. Tuyuksiz kiyimliridin nur qaknap turidoʻan bir adəm aldimda pəyda bolup ərə turdi: **31** «Korniliy! Duaying ijabət kilindi wə həyr-sahawətlık ixliring Huda aldioʻja əslətmə kurbanliktək yətti. **32** Xunga Yoppaʼoʻja adəm əwətip, Petrus dəpmu atilidoʻan Simon isimlik adəmnı qakʻirtip kəl. U dengiz boyida olturakluk Simon isimlik bir kənqining əyide mehman bolup turuwatidu» dedi. **33** Xuning üqün, dərhal əzlrini qakʻirip kelixkə adəm əwətkənidim. Əzliri külbəmgə kelip yaxhi kildila! Əmdi biz həmməylən Huda əzlrigə əmr kilʼoʻan barlik səzlərnı anglax üqün Hudaning aldida həzir turuwatimiz. **34** Petrus aʼoʻzini eqip mundaq dedi: — Bərhək, mən Hudani heqkandək adəmgə yüz-hatirə kilmaydu, dəp qūxinip yəttim; bəlki hər əldin bolʼoʻanlar iqide Uningdin kərkidoʻan wə həkkəniyət yürgüzidoʻan kixi bolsila, Uning aldida məkbuldur. **36** Huda Israil həlkiqə yətküzgən səz-kalam, yəni Əysa Məsih arkilik (u pūtkül məwjudalarʼoja Rəbdur) inak-jatirjəmlık jakarlanʼoan hux həwər silərgə məlumʼoʻqu; **37** Silərnıngmu Yəhya [pəyoʻəmbər] qəməldürüx qakʻirikini yətküzgəndin tartip, Galiliyədin baxlap pūtkül Yəhudiyə zeminlirida Nasarətlık Əysa toʻoʻjruluk guwahliktin — yəni Hudaning kandaq kilip uni Mukəddəs Roh wə küq-kudrət bilən məsihliqənliki, xuning bilən u həmmə yərnı kezip, yaxhi əməllərnı kilip, Iblisning ilkidə bolʼoʻanlarning həmmisini sakaytkanlikidin həwiringlar bardur. Qūnki Huda uning bilən billə idi. **39** Bizmu uning həm Yəhudiylarning zeminida həm Yerusalemda kilʼoʻan pūtūn əməllirining guwahqiliri. Ular uni yaʼoʻaqkə esixi bilənmu öltürdi. **40** Birak üqinqi kūni, Huda uni kayta tirildürüp namayan

kildi. Birak hamma kixilarga amas, pakat Huda Ozi aldi bilan tallioqan guwahqilar, yoni u olumdin tirilgandin keyin uning bilan hamdastihan boloqan bizlarning arimizda namayan kildi. 42 U bizga halkka hux hawar yetkuzixni wa ozining Huda taripidin tiriklar wa elgalarning soraqisi kilinip tayinlanguqi ikanlikini jakarlaxni amr kildi. 43 Barlik payoamborlar uningoga guwahlik beriduki, harkim uningoga etiqad qilogan bolsa uning nami arkilik gunahliiri kaqurum kilinidu. 44 Petrus tehi bu sozlarni kiliwatqanda, Mukaddas Roh sez-kalamni anglawatkan hamma kixiga quxti. 45 Petrus bilan billa kalgan hatnilik boloqan ixanguqilarning harbiri Mukaddas Rohning yat ellardikilargimu ata kilinip tekulganlikini kerup bak hayran boluxti. 46 Qunki ularning [karamot namolum] tillarda sezlixip Hudani uluqliqanlikini anglidi. Xunga Petrus: 47 — Muxu kixilar bizga ohxax Mukaddas Rohni qobul qilouqi boloqan bolsa, kim ularning suoga qemuldurixni qobul kilixini tosalisun?! — dedi. 48 Xuning bilan u ularning Rabning namida qemulduriluxini buyrudi. Andin ular Petrusning ular bilan birnappa kun turuxini etundi.

11 Rosullar wa putkul Yahudiyadiki baxka kerindaxlar [yat] elliklarningmu Hudaning sez-kalamini qobul qiloganlikini anglidi. 2 Xunga, Petrus Yerusalemoja kaytqanda, hatnilik boloqan [ixanguqilar] uni ayibka buyrup: 3 — San hatna kilinmioqan adamlarning eyida mehman bolup, ular bilan hamdastihan boldung?! — dedi. 4 Birak Petrus putun ixni baxtin-ahiriyoqo ularoga bir-birlap quxendurup 5 mundaq dedi: — Yoppa xahirida dua kiliwatkinimda, qayibana kerunux meni oriwelip, bir alametni kordum. Keng dastihandak bir narsa tet burjikidin baqlanoqan halda asmandin quxup, mening yenimda tohtidi. 6 Uningoga koiz tikip qarizam, iqida harhil tet putluk haywanlar, yawayi haywanatlar, yer beojirliouqilar, asmandiki uqar-qanatlar mu bar iken. 7 Andin: «Ornungdin tur Petrus, ulardin soyup yo!» degan bir awazni anglidim. 8 Men: «Yak Rab, hargiz bolmaydu! Men heqqaqan harkandak napak

yaki haram narsini aqzimoja aloqan amasmen!» dedim. 9 Birak manga yana: «Huda halal dap pakliogan narsini san haram dema!» degan awaz anglandi. 10 Bu ix uq ketim xundak taktarlinip, ahir bularning hammisi asmanoja kaytidin tartip ketildi. 11 Mana dal xu qaoqda, Kaysariyadin meni qakirixka awatilgan uq kixi men turoqan oying aldioga kaldi. 12 Mukaddas Roh meni heq ikkilanmay ular bilan billa berixka buyrudi. Muxu alta kerindaxmu men bilan billa bardi. [Kaysariyaga yetip kelip], heliki adaming oyiga kirduk. 13 Bu kixi bizga ozining eyida payda bolup turoqan bir parixtini kandaq kerganlikini eytti. Parixta uningoga: «san Yoppaoga adam awatip, Petrus dpmu atilidogan Simon isimlik bir adami qakirtip kal, 14 u sanga seni wa putkul ailangga nijatlik yetkuzidogan bir haworni eytip beridu» deganikan. 15 huddi baxta bizning ustimizga quxinidak, ularoimu quxti. 16 Xu qaoqda, Rabning sez-kalamini, yoni: «Yahya kixilarni suoga qemuldurgan, lekin silar bolsanglar Mukaddas Rohka qemuldurulisilar» deginini esimga aldim. 17 Xunga, agar Huda amdi muxularoga biz Rab aysa Masihka etiqad qiloinimizdin keyin bizga bargan iltipatka ohxax iltipat ata qilogan bolsa, Hudani tosaloudak men zadi kim idim? 18 Ular bu sozlarni anglioganda, ayiblxotin tohtap, Hudaoga madhiya oup: — Barhak, Huda ellargimu hayatlikka elip baridogan towa kilixni nesip kiliptu! — deyixti. 19 U qaoqda, Istipanning ixi bilan ziyankexlikka uqrap harkaysi jaylaroga tarkilip kaktanlar Fanikeya rayoni, Siprus arili wa Antakya xahiri katarlik jaylaroyoqo yetip berip, bu jaylarda sez-kalamni pakat Yahudiylaroyoila yetkuzatti. 20 Lekin ulardin Siprus arili wa Kurini xahiridin kalgan bazilar Antakya xahiriga baroganda, Rab aysaning hux hawirini Greklargimu yetkuzdi. 21 Rabning koli ular bilan billa bolup, tolimu nuroqun kixilar ixinip towa kilip Rabga baqlandi. 22 Bu hawar Yerusalemdiki jamaatning kulikioja yetip kaldi. Xuning bilan ular Barnabasni Antakyaoyoqo arilap etuxka awatti. 23 Barnabas yetip berip, Hudaning mehir-xapkitini kerup, huxal boldi. U ularning hammisini jan-dilidin kat'iylik bilan

Rəbgə qing baqlinixka rıqəbtəndürdi. **24** Qıñki u Mukəddəs Rohka wə iman-ixəñqə tolduruloqan bolup, yahxi bir adəm idi. Xuning bilən zor bir top adəmlər Rəbgə koxuldi. **25** Xuning bilən Barnabas Tarsus xəhırıgə Saulni izdəp bardı. **26** Uni tepip Antakyaqa elip kəldi; xundək boldiki, ikkiylən jamaət bilən billə sak bir yıl yiojilip, nuroqun adəmgə təlim bərdi. Muhlisların «Hristianlar» dəp tunji atilixi Antakyaadin baxlandi. **27** U künlərdə bəzi pəyoqəmbərlər Yerusalemdin Antakyaqa qıxüp kəldi. **28** Bulardin Agabus isimlik birəylən otturioqa qikip, Rohning wəhiyini yətküzüp, kəttik bir aqarqilikning pütkül dunyani basidioqanlikini aldin eytti (bu aqarqilik dərəkə «Klawdiyus Kəysər» həküm sürgən wəqıttə yüz bərdi). **29** Buning bilən [Antakyaadiki] muhlislarning hərbiəri öz kurbioqa kərap pul yiojip, Yəhudiyədə turuwatқан kərindaxlaroqa yardəm berixni kərap kildi. **30** Ular bu kəarni ada kilip, ianini Barnabas wə Saulning kəli arkilik [Yəhudiyədiki jamaət] aqsakallirioqa yətküzüp bərdi.

12 Xu qaoqlarda, Herod padixah jamaəttikilərdin bəzilirigə ziyankəxlik kilmaqki bolup ularoqa kəl saldi. **2** U Yuhannaning akisi Yakupni kiliqlap oltürdi. **3** Əzining bu kiləqan ixining Yəhudiylaroqa yakқанlikini kərup, u Petrusnimu tutkun kildurudi (xu qaoqda «petir nan heyti» məzgili idi). **4** Petrusni tutkandin keyin, uni zindanoqa taxlap, tət ləxkər bir guruppa kilinoqan tət kərawwul topioqa tapxurdi. Pasha heyttin keyin, Herod uni halayik aldida sorak kilmaqki idi. **5** Xunga Petrus zindanda tutup kəlini. Lekin jamaət Hudaoqa jan-dil bilən uning üqün dua kilixiwatatti. **6** Əmdi Herod uni elip qikip sot kilixning aldinki keqisi, Petrus ikki zəñjir bilən baqlaklik peti, ikki kərawulning otturisida uhlawatatti; ixikning sirtidimu birnəqqə kərawul zindanni kəzət kiliwatatti. **7** Wə tuyuksiz Rəbning bir pərixtsi kərünüp, bir nur kamerni yorutti. Pərixta Petrusning bikinioqa noqup: — Tez tur! — dəp oyoqatti. Uning kəlliridiki zəñjir xu haman boxap qıxüp kətti. **8** Pərixta uningə: — Belingni baqliwall

Kəxingnimu kiyl! — dedi. Petrus uning deginini kildi. Andin u: — Qapiningni yepinqaklap kəynimdin mang! — dedi. **9** Petrus uningə əgixip [kamerdin] qikti. Birak u pərixtning wasitisi bilən boluwatқан bu ixlarning rastlikini bilməy, bəli bir əyoıbanə kərünüx kərtiptimən, dəp oylawatatti. **10** Ular birinqi wə ikkinqi kəzəttin ətüp, zindanning xəhərgə qikidioqan təmür dərwasioqa barəqanda, dərwaqa ular üqün əzlükidin eqilip kətti. Ular qikip, bir koqidin ətkəndə, pərixta tuyuksiz uning yenidin kətti. **11** Xu qaoqda, Petrus esigə kelip, əz-əzigə: «Dərəkə əmdi Rəb Əz pərixtsini əwətip, meni Herodning kəlidin wə Yəhudiylə kətkənlirining həmmisidin kutkuzuptu, dəp bildim» — dedi. **12** Həqikiy əhwalni qıxinip yətkəndə, u Markus dəpmu atilidioqan Yuhannaning anisi Məryəmning əyigə bardı. U yərdə nuroqun kixilər yiojilip dua-tilawət kiliwatatti. **13** U dərwasining ixikini kəkkəndə, Roda isimlik bir dedək awazni anglap qikti. **14** U Petrusning awazini tonup, huxallikidin ixikni eqixkimu ülgürməy yügürüp kelip, həmməyləngə: — Petrus dərwaqa aldida turidu! — dəp həwər kildi. **15** Lekin ular: — Sarang bolup kəldingə! — deyixti. Birak u: — Rast xundək, dəp turuwaldi. Ular: — U uning pərixtsi bolsa kərək! — deyixti. **16** Birak Petrus dərwasini kəkiwərdi. Ular qikip dərwasini eqip, uning əzini kərgəndə həmməylən hang-tang boluxti. **17** Petrus ularoqa ün qikərməslilik kə kəlxariti kilip, ularoqa Rəbning əzini zindandin kəndək elip qikқанlikini eytip bərdi. Andin keyin, u: — Bu həwəni Yakupka wə kərindaxlaroqa yətküzüp koyunglar, — dəp, əzi u yərdin bəxka yərgə kətti. **18** Tang atkəndə, kərawullar Petrus zadı nemə boldi dəp sarisimigə qıxti. **19** Herod uni izdəp uning iz-derikini tapalmioqəq, kərawullarni sorak kilip, ularni əlümgə məhkum kilixni buyrudi. Bu ixtin keyin, u Yəhudiyədin qıxüp Kəysəriyə xəhırıgə berip xu yərdə turdi. **20** Əslidə Herod [han] bilən Tur wə Zidondikilər arisida kəttik jedəl bar idi. Həlbuki, Tur wə Zidondikilər birlixip, Herodning aldioqa kəldi. Uning bilən yarixiwəlix üqün ular aldi bilən hanning Bilastus isimlik xəhsiy əyojidarini

özligiga yar-yolak boluxka qayil qilganidi. Qunki bu yurttikilar axliqni hanning ilkidiki jaylardin alatti. **21** Belgilangon keruxux kunida Herod xahana tonlirini kiyip, sorak tahtida olturup, ularoqa nutuk sozlidi. **22** Angliqan halk: — Bu adomning awazi amas, balki bir ilahning awazidur! — dap warkiraxti. **23** Xuan Pərwədigarning bir pərixtsi hanni urdi; qunki u xan-xəəpni Hudaqa beqixlimidi. Nətijidə, u kurtka yəm bolup oldi. **24** Əmma Hudaning səz-kalami dawamlıq bərk urup kengəydi. **25** Barnabas bilən Saul Yerusalemda ianilirini tapxurux hizmitini ada qiləndin keyin, Antakyaqa kaytip kətti. Ular Markus dəpmu atilidoqan Yuhannani billə elip bardı.

13 Antakyadiki jamaət iqidə bəzi pəyoqəmbərlər wə təlim bərgüqilər bar idi. Ular Barnabas, «Kara» dəpmu atilidoqan Ximeon, Kurinilik Lukius, Herod han bilən billə qong boloqan Manaən wə Saullar idi. **2** Ular Rəbning ibaditidə bolup roza tutuwatqan bir məzgildə, Mukəddəs Roh ularoqa: — Barnabas bilən Saulni Mən ularni kilixka qaqiroqan hizmət üqün Manga ayrip qoyunglar, — dedi. **3** Xuning bilən, ular yənə roza tutup dua qiləndin keyin, ikkiylənni üstigə kollirini təgküzüp uzitip qoydi. **4** Ular Mukəddəs Roh təripidin əwətilgən bolup, Səlyukiyə xəhirigə berip, u yərdin kemigə qikip Sıprus ariləqa qarap yoloqa qikti. **5** Salamis xəhirigə yetip kelip, ular Yəhudıylarning sinagoglirida Hudaning səz-kalamini yətküzüxkə baxlıdi. Yuhanna ularning yərdəmqisi idi. **6** Ular pütin aralni arilap qikip, Pafos xəhirigə kəldi. Ular u yərdə Baryəxua isimlik bir kixi bilən uqrixip kəldi. U şəhərgər bolup, sahta pəyoqəmbər boloqan bir Yəhudıy idi. **7** U kixi bu [aralning] rimlik waliyisi Sergiyus Pawlusning həmrəhi idi. Waliy uqumuxluk bir kixi bolup, Barnabas bilən Saulni qakirtip, Hudaning səz-kalamini anglimaqqi boldi. **8** Ləkin həliki şəhərgər (uning grekqə ismi Əlimas bolup, «şəhərgər» degən mənida) ularoqa qarxi qikip, waliyning rayini etikaadin kayturuxni urunmaqta idi. **9** Birək Mukəddəs Rohka tolduruloqan Saul (yənə «Pawlus» dəpmu atilidu) həliki şəhərgərgə tikilip qarap **10**

uningoqa: — Əy, kəlbəng hərhil hiyligərlik wə aldamqilik bilən toloqan İblisning oqlı, həmma həkkanıylikning duxmini! Pərwədigarning tüz yollirini burmilaxni zadi tohtatmamsən?! **11** Əmdi Rəbning qoli üstüנגgə quxti! Kəzliring kor bolup, bir məzgil kunning yorukini kərləməysən! — dedi. Xuan, bir hil tuman wə karangoqluluk uni basti. U yolni silaxturup, kixilərdin meni qolumdin yetilənglar, dəp iltija qilatti. **12** Yüz bərgən ixni kərgən waliy Rəbning təlimigə kattik həyrən bolup, Uningoqa etikaad kildi. **13** Pawlus bilən uning həmrəhliri kemigə qikip, Pafostin Pamfiliyə Əlkisidiki Pərgə xəhirigə bardı. U yərdə Yuhanna ularin ayrilip Yerusalemoqa kaytti. **14** Pawluslar bolsa Pərgə xəhiridin qikip, dawamlıq mengip Pisidiyə rayonidiki Antakya xəhirigə berip, xabat küni sinagogka kirdi. **15** Təwrat qisimliridin wə pəyoqəmbərlərnin yazmiliridin oquloqandin keyin, sinagogning qongliri ularni qakirtip: — Kerindaxlar, əgər halayıqka birər nəsihət səzünglar bolsa, eytinglar, — dedi. **16** Pawlus ornidin turup, qol ixiriti kilip, halayıqka mundaq dedi: — Əy İsrailar wə Hudadin kərkənlər, kulək selinglar! **17** Bu İsrail həlkining Hudasi ata-bowilirimizni tallidi; ular Misirdə musapir bolup yaxioqan wəqitlarda ularni uluq kildi, Əzining egiz kətürgən biliki bilən ularni Misirdin kutkuzup qikti. **18** U qəldə ularoqa təhminən kərik yil qəmhərluk kildi **19** andin Kanaan zeminidiki yəttə əlni yokitip, ularning zeminlirini ularoqa miras kilip bərdi. **20** Bu ixlaroqa aldi-kəyni bolup təhminən tət yüz əllik yil kətti. Keyin, taki Samuil pəyoqəmbər otturoqa qikkıqə, u ularoqa batur həkımlarni tikləp bərdi. **21** Andin ular bizgə bir padixahni bərsikən, dəp [Samuil pəyoqəmbərdin] tilidi. Xuning bilən Huda ularoqa Binyamin kəbilisidin Kix isimlik adomning oqlı Saulni tikləp bərdi. U kərik yil həküm sürdi. **22** Birək [Huda] Saulni səltənətidin quxürüp, ularoqa Dawutni padixah kilip turoquzup bərdi. Huda uning həkkidə guwahlik berip: «Kənglumdikidək bir adomni, yəni Yəssəning oqlı Dawutni taptim. U Mening toluq iradəmgə əməl kilidu», — dedi. **23** Əzi wadə qiləndək Huda bu adomning nəslidin İsrail həlkigə bir Kutkuzoquqi tikləp bərdi — u

bolsa Əysaning əzidur! 24 U həlkning otturisiyoə qikixtin alwwal, Yəhya [pəyoəmbər] qikiş, barliq Israil həlkini towa kilişni [bildüridioə] qemüldürüxnı qobul kilinglar, dəp jakarlidi. 25 Yəhya [pəyoəmbər] wəzipini tamamlıoənda, halayikə mundaq degənidı: «Silər meni kim dəp bilisilər? Mən silər kütkən zat əməsmən. Birək mana, məndin keyin birsi kelidu, mən hətta uning ayaq kəxlirini yexixkimu layik əməsmən!» 26 Əy qerindaxlar, İbrahımning jəmətining nəsiliri wə aranglardiki Hudadin qorqkanlar, bu niyatliqning səz-kalami silərgə əwətildi! 27 Yerusalemda turuwatkanlar wə ularning həkimliri [Əysani] tonumay, uning üstidin gunahkar dəp həküm qikəroəini bilən, hər xabat küni okulidioə pəyoəmbərlərnıng aldin eytkən səzlrini əməlgə axurdi. 28 Gərqə ular uningdin ölüm jazasioə həküm kilixkə tegixlik birər gunah tapalmıoəan bolsimu, waliy Pilatustin yənıla uni ölümgə məhkum kilixni etündi. 29 Ular [bu] [ixlarnı kiliş] mukəddəs yazmilarda uning həkkidə aldin pütülgənlərnıng həmmisini [əzliri bilmigən həlda] əməlgə axuroəandın keyin, uning jəsitiı kresttin qüxürüp, bir kəbrigə koydi. 30 Lekin Huda uni ölümün tirildürdi! 31 Tirilgəndin keyin, u burun əzi bilən Galiliyədin Yerusalemoəiqə əgixip kəlgənlərgə kəp künlər iqidə [nəqqə ketim] kərünüp turdi. Bu kixilər hazır [Israil] həlkigə uning guwahqiliri boluwatidu. 32 Bizmu ata-bowilirimizə kılinoəan wədining hux həwirini silərgə hazır jakarlaymız — Huda Əysani [arimızda] tikləp, bu wədiı ularning əwladliri boləoəan bizlərgə əməlgə axurdi. Bu həktə Zəburning ikkinqi küyidə aldin'ala mundaq pütülgən: «Sən Mening Ooqlum, Əzüm seni bügünki künidə tuəqdurdum». 34 Əmdilikdə Hudaning Əysəoə qirixni kayta kərgüzməy ölümün tirildüridioəanliqı həkkidə u [mukəddəs yazmilarda] mundaq aldin eytkən: «Dawutkə wədə kıləoəan mehir-xəpkətlərnı silərgə ata kilimə!» 35 Xunga yənə bu həktə yənə bir ayəttə: — «[I Huda], Sening mukəddəs Boləuqungəoəa tenining qirixini kərgüzməysən». 36 Qünki Dawut dərwəkə Hudaning iradisi boyiqə əz dəwri üqün hizmət kiliş, əz ata-bowiliriəoəa qoxulup ölümə

uhlap uning teni qirip kətkənidi. 37 Lekin Huda ölümün tirildürgüqi bolsa qirixni həq kərmidi. 38 Əmdi xunga silər xuni bilixinglar kərəkki, i qerindaxlar, hazır gunahlardın kəqürüm kilişni xuli dəl xu kixi arkilik silərgə jakarliniwatidu. 39 Musa pəyoəmbərgə qüxürülgən Təwrat kanuni bilən silər halas bolalmaywatkan ixlardın uningəoəa etikad kıləuqılar u arkilik halas kilişni həkkəniy kilişni! 40 Xunga, pəyoəmbərlər aldin eytkən xu balayı'apət bəxinglarəoəa qüxməsliki üqün ehtiyat kilinglar! — 41 «Qaranglar, i mazək kıləuqılar, həyranuəs bolup halək bolunglar! Qünki silərnıng künliringlarda bir ix kiliməni, Uni birsi silərgə elan kilsimu silər xu ixkə hərgiz ixənməysilər!» 42 Pawlus bilən Barnabas sinagogdın qikiwatkada, jamaət ularəoəa kələrki xabat küni bu ixlər həkkidə yənə səzləşni yelindi. 43 Sinagotiki jamaət tarkələoəanda, nuroəun Yəhudiylar wə Hudadin qorqkan Təwratkə etikad kıləoəan Yəhudiy əməslərmu Pawlus bilən Barnabaskə əgəxti. İkkisi ularəoəa səz kiliş, ularni Hudaning mehir-xəpkətidə qing turuxkə dəwət kildi. 44 Keyinki xabat küni, pütün xəhər həlqi degüdək Hudaning səz-kalamini angliqili kelixti. 45 Birək bundək top-top adəmlərnı kərgən Yəhudiylar həsətkə qəmüp, Pawlusning səzlrigə kərxı tətür gəp kiliş, uningəoəa təhmət kildi. 46 Əmdi Pawlus bilən Barnabas tehimu yürəklik həlda mundaq dedi: — Hudaning səz-kalamini aldi bilən silər [Yəhudiy həlkigə] yətküzüx kərək idi. Lekin silər uni qətkə kəkip əzünglarnı mənggülik həyatkə layik kərmigəndin keyin, mana biz [silərdin] burulup əllərgə yüzlinimiz! (aiōnios g166) 47 Qünki Pərwərdigar [mukəddəs yazmilarda] bizgə mundaq buyruəoəan: — «Mən Seni [yat] əllərgə nur boluxkə, Yər yüzining qət-yakiliriəiqə niyatlik boluxung üqün Seni atidim». 48 Əllərdikilər bu səzni anglap, huxal boluxup Rəbning səz-kalamini uluəlaxti; mənggülik həyatkə erixixkə bəkitilgənlərnıng həmmisi etikad kildi. (aiōnios g166) 49 Xundək kiliş, Rəbning səz-kalami pütkül zeminəoəa tarkəldi. 50 Birək Yəhudiylar Hudadin qorqkan yukiri təbiqilik ayallarnı həm xəhər mətiwərlirini kütritip, Pawlus bilən Barnabaskə ziyankəxlik

kiloquzup, ular ikkisini öz yurtliridin qoqlap qikardi. **51** Əmma Pawlus bilən Barnabas ularoqa qarap ayaqliridiki topini kekixturuwetip, Konya xəhirigə qarap mangdi. **52** [Antakyadiki] muhlislar bolsa huxallikğa həmdə Mukəddəs Rohğa tolduruldi.

14 Konya xəhiridə xundak boldiki, Pawlus bilən Barnabas Yəhudiylarning sinagogioqa kiringəndə, jamaətkə xundak səzlidiki, nətijidə Yəhudiylar wə Greklərdinmu nuroqan kixilər etikad kildi **2** (həlbuki, ixənmigən Yəhudiylar [yat] əlliklərnə kəngüllirini zəhərləp, ularni kərinədxlaroqa karxi turuxka kutratti). **3** Xunga [Pawlus bilən Barnabas] u yərdə heli uzun turup, Rəbgə tayinip yürəklik həlda [hux həwərnə] jakarlidi; Rəb ularning kolliri bilən mejiizilik əlamətlər wə karamətlərnə kərsitip öz mehir-xəpkitining səz-kalamioqa guwahlik bərdi. **4** Buning bilən xəhər həlki ikkiyə bəlinüp ketip, bəziliri Yəhudiylar tərəptə, bəziliri bolsa rosullar tərəptə turdi. **5** Ahirda, bir kisiim yat əlliklər bilən Yəhudiylar arisida (öz baxlikliri bilən birliktə) rosullarni kiynap, qalma-kesək kilix kutratkuluki bax kətürdi. **6** Lekin ular bu ixtin həwər tepip, xu yərdin keqip Likawunya rayonidiki Listra wə Dərbə xəhərliri həmdə ətraptiki yurtlaroqa qarap mangdi. Ular xu yərlərdə hux həwərnə dawamlik jakarlawərdi. **8** Xu qaşda, Listra xəhiridə putlirida maşduri yok, heq mengip bəkmioqan bir tuşma paləq olturatti. **9** Pawlus səz kiliwatqanda, bu adəm uningə qulaq selip olturatti. Pawlus uningə kəz tikip uning sakaytilixioqa ixənqi barlikini kərip yetip, **10** yukiri awaz bilən: — Ornungdin dəs tur! — dedi. Həliki adəm xuan ornidin dəs turup mengixka baxlidi. **11** Lekin Pawlusning bu ixini kərgən top-top adəmlər Likawunya tili bilən: — İlahlar insan kiyapitigə kirip arimizə quxuqtu! — dəp warkirixip kətti. **12** Ular Barnabasni «İlah Zeus» dəp ataxti wə Pawlusni səzləxtə baxlamqi boləqaqka uni «İlah Hərmis» dəp ataxti. **13** Xəhərnə sirtida «Zeus İlah»ning buthanisi bar idi. Xu [buthanidiki] kahin xəhər dərwasioqa əküz wə gül qəmbirəklərnə elip kelip, həlk bilən billə rosullaroqa atap kurbanlik kilmaqki boldi.

14 Lekin rosullar Barnabas bilən Pawlus bu ixni anglap, kiyim-keqəklirini yirtkən həlda, kəpqlikning arisioqa yügürüp kirip, warkirap mundaq dedi: **15** — Halayik, bu ixlarni nemə dəp kiliwatisilər?! Biz silərgə ohxax həssiyattiki insanlarmiz! Biz silərgə bu ərziməs nərsilərnə taxlap, asman-zemin, dengiz-okyan wə ulardiki barlik məhluklarni Yaratkuqi həyat Hudaşila ibadət kilixinglar kərkə dəp jakarlawatimiz! **16** Burunki dəwrlərdə, u hərəkəysi əllərnə öz yollirida mengixka yol qoyqan. **17** Xundak bolsimu, U Əzini ispatlaydiqan guwahlikni kaldurmioqan əməs. Qünki U həmixə silərgə xapaət kərsitip, yamoqurni öz waktida ərxtin yaşdurup mol həsul ata kilip, ax-tamak bilən silərnə toyoquzup, kəblinglarni huxallikğa qəmdürüp kəldi. **18** Həttə ular bu səzlərnə kiləqan bolsimu, halayikning ularəqa atap kurbanlik kilixini aralanə tosuwaldi. **19** Lekin Antakya wə Konya xəhərliridin bəzi Yəhudiylar kelip, kixilərnə əzligə qayil kilixi bilən, həlk Pawlusni qalma-kesək kildi, andin uni əldi dəp qarap, xəhər sirtioqa sərəp aqikip taxliwətti. **20** Lekin muhlislar uning ətrapiəqə olaxkanda, Pawlus ornidin turup, xəhərgə kaytip kirdi. Ətisi, u Barnabas bilən billə Dərbə xəhərigə kətti. **21** Əmdi ular Dərbə xəhiridə hux həwər jakarlap, nuroqan adəmlərnə [Məsihgə] muhlis boluxka kirküzgəndin keyin, ikkiylən Listra, Konya wə Antakya xəhərlirigə kaytip bardı. **22** Ular u yərlərdə muhlislarning kəlbirini küqəytip, ularni etikadta qing turuxka rişəbtəndürüp, xundakla: — Biz Hudaning padixahlikioqa kirixtə nuroqan japa-muxəkkətlərnə bəximizdin ətküzüximiz mukərrər bolidu, — dəp nəsihət kildi. **23** Ular yənə hərəkəysi jamaət iqidə əksakallarni tallap bəlgiləp, dua kilix wə roza tutux arkilik ularni əzliiri etikad başliqan Rəbgə tapxurdi. **24** Ikkiylən Pisidiyə rayonidin ətüş Pamfiliyə əlkisigə kəldi. **25** Ular Pərgə xəhiridə səz-kalamni yətküzgəndin keyin, Attalya xəhərigə bardı. **26** Andin u yərdin kəmigə qikip, [Suriyədiki] Antakyaəqa qarap kətti. Ular əslidə xu yərdə əzliiri həzir tamamliqan bu wəzipini ada kilixka [jamaəttikilər tərpidin] Hudaning məhri-xəpkitigə tapxuruloqanidi. **27** Kaytip kəlgəndə, ular jamaətni bir yərgə jəm

kiloqanda, ularoqə Hudaning əzliri arkilik kiloqan barlik əməllirini, xundakla Hudaning kəndak kilip əllərgə etikadning bir ixikini aqkanlikini səzləp bərdi. 28 Ular u yərdə muhlislar bilən billə uzun məzgil turdi.

15 Xu qaoqlarda bəzilər Yəhudiya əlkisidin kelip, [Antakyadiki] kərindaxlaroqə: — Silər Musa [pəyoqəmbərgə] tapxuruloqan yosun boyiqə hətnə kilinixni qobul kilmisanglar, kutkuzulmaysilər! — dəp təlim berixkə baxlidi. 2 Bu ix tooqrisida qong majira qikkən bolup, Pawlus bilən Barnabas ikkiylən xu kixilər bilən kəskin munazirə kilixkəndin keyin, [kərindaxlar] Pawlusni, Barnabasni, xundakla ularning arisidin birnəqqəylənni bu məsilə tooqrisida rosullar wə aqsakallar bilən kəruxüxkə Yerusalemoqə barsun dəp bəkitgən. 3 Xundak kilip ular jamaət tərripidin yoloqə selinip, səpiridə Fənikiyə rayoni wə Samariya əlkisini besip ətüp, baroqanla yeridə əlləningmu towa kilip [etikad] yoloqə kirgənlikini təpsiliy səzlidi. Bu həwər barlik kərindaxlarni zor xadliqkə qəmgüzdi. 4 Pawluslar Yerusalemoqə kəlgində, ular jamaəttikilər, rosullar wə aqsakallar tərripidin qarxi elinip, kəpqilikə Hudaning əzliri arkilik barlik kiloqan əməllirini bayan kilip bərdi. 5 Ləkin Pərisiy məzhəpidikilərdin etikad yoloqə kirgən bəzilər ornidin turuxup: — Muxu [yat əlliklərnə] hətnə kilix kerək, xundakla ularoqə Musaoqə qüxürülgən Təwrat qanunioqə əməl kilixi kerəklikini jekiləx kerək! — dedi. 6 Xunga rosullar bilən aqsakallar bu məsiləni muzakirə kilix üçün jəm boluxti. 7 Uzun səhbətləxixtin keyin, Petrus ornidin turup mundak dedi: — Kərindaxlar, dəsələptiki künlərdə Hudaning iqinglərdin meni tallap mening aqzım arkilik hux həwərdiki səz-kalamni yat əlliklərgə anglitip ularning etikad kilixida wasitə kilixkə bəkitkənlikidin həwiringlar bar. 8 Wə insanlarning kəlbini bilgüqi Huda Muqəddəs Rəhni bizgə ata kiloqinidək, ularoqəmu ata kildi. 9 Xundak kilip, Huda ularni biz bilən həqkəndək pərkələndürməy, ularning kəlbirini etikad arkilik pak kildi. 10 [Əhwal mana xundak ikən], əmdi silər nemə üçün əzimiz wə ata-bowilirimizmu kətürəlmigən bir boyunturukni

muhlislarning boynioqə artmaqci bolup, Hudani sinimakqi bolisilər?! 11 Əmdilikdə, biz bolsak Rəb Əysaning mehir-xəpkitigə tayinip ularoqə ohxax kutkuzulimiz, dəp ixinimiz. 12 [Bu səzdin keyin], Barnabas bilən Pawlus qikip, Huda əzliri arkilik yat əlliklərnə arisida kərsətkən barlik məjizilik əlamətlərnə wə karamətlərnə bayan kilip bərdi; kəpqilik ularoqə kulak selip süküttə turdi. 13 Ularınə səzi tügigəndin keyin, Yəqub mundak dedi: — Kərindaxlar, manga kulak selinglar! 14 Bayatin Ximeon Hudaning yat əlliklərnəmu baxtinla xapaət bilən yoklap, ularning arisidin Əz nami üçün bir həlk qikiridioqanlikini qüxəndürüp əttili. 15 Pəyoqəmbərlərnə eytkanlirimu buningoqə uyoqun kelidu, huddi [muqəddəs yazmilarda] munu səzlər pütülgəndək: — 16 — ««Muxu ixlərdin keyin, Mən kaytip kelip, Dawutning yikiloqan qədirini yengibaxtin kurup tikləymən, Uning harabiliklirini kayta bina kilip, əsligə kəltürimən. 18 Xundak kilip, jəhəndiki baxkə insanlarmu, yəni Mening namim bilən ataloqan barlik əllər Meni izdəp tapidu» dəydu bu ixlərnə əməlgə Axuroquqi wə xundakla ularni əzəldin ayan kilip kəlgən Pərwərdigar!» (aiōn q165) 19 — Xuning üçün hulasəm xuki, yat əlliklər arisidin towa kilip Hudaqə etikad bəqloqanlaroqə awarə-eqirqilik selip qoymasliqimiz kerək; 20 pəkət ularoqə: «Butlaroqə atilip buloqanqan nərsilərnə yeyixtin, jinsiy buzukluktin, qanni wə boqup soyuloqan həywanlarning gəxliridinmu yeyixtin neri bolunglar» dəp tapilap, bir pərqə hət yazayli. 21 Qünki qədimki dəwrlərdin tartip hər xəhərdə xabat künidə sinagoglarda Musa [pəyoqəmbər]ning eytkanliri okulup, uning kərsətmiliri ətətilip kəlgən. 22 Xuning bilən rosullar, aqsakallar, xundakla Yerusalemdiki pütkül jamaəttikilər əz arisidin birnəqqə adəmnə tallap, ularni Pawlus wə Barnabas bilən billə Antakyaqə əwətiqnə layik kərdi. Əslidə kərindaxlar iqidə baxlamqi boləqan Yəhuda (Barsabas dəpmu atilidu) bilən Silaslar buningoqə tallandi. 23 Hət bolsa ularoqə tapxuruldi, uningda mundak yeziloqanidi: — «I Antakya, Suriya wə Kilikiyədə turuwatqan yat əllik kərindaxlar, — [Yerusalemdiki] kərindaxliringlərdin, rosullar

bilən aqsakallardin silərgə salam! 24 Arimizdin bəzi kixilər qikip yeninglaroşa berip, sözliri bilən siləni biaramlikğa selip kənglünglarni parakəndə kilip qoyoşanlikini angliduk. Lekin biz ularoşa heqkəndək səz-əmr kilmiduk. 25 Xu səwəbtin, biz bu ixta oylerimiz bir yərdin qikqəndin keyin, arimizdin tallanoşan birnəqqəylənni səyümlük Barnabas wə Pawlusimiz bilən billə yeninglaroşa əwətxni qarar kilduk. 26 Bu ikkiylən Rəbbimiz Əysa Məsihning nami üqün həyatini hətərgə təwəkkül qiləşan kixilərdur. 27 Xunga biz Yəhuda bilən Silasni yazoşanlirimizni silərgə əz aqzi bilənmu səzləp bərsun dəp, yeninglaroşa əwəttuk. 28 Gəpning poskallisioşa kəlsək, Mukəddəs Rohğa, xundakla bizlərgimu xu layik kəringənki, təwəndiki zərür boləşan ixlardin sirt, silərgə heqkəndək baxka ixni yūkliməslikimiz kerək: 29 — Butlaroşa ataləşan nərsilərdin, qənni wə boşup soyuləşan həywanlarning gəxliridin yeyixtin wə jinsiy buzukluktin neri bolux — silər muxu birnəqqə ixtin saklansanglar, yaxxi qiləşan bolisilər. Aman-hatirjəm bolunglar!» 30 Xundək kilip, ular [kəringəxlər] tərpidin yoloşa selinip, Antakyaşa bardi. U yərdə pütün jamaəttikiləni yioşip, hətni ularoşa tapxurdi. 31 Ular hətni okup, uningdin boləşan riqəbət-təsəllidin zor xadlandi. 32 Yəhuda wə Silaslar əzlimu pəyoşəmbərlərdin bolup, kəringəxlarni nuroşun səz-nəsilətlər bilən riqəbətəndürüp, ularni kuwwətləndürdi. 33 [Yəhuda wə Silaslar] u yərdə bir məzgilni ətküzgəndin keyin, Antakyaşadi kəringəxlarning səpirigə amanlik tiligən həlda uzitixi bilən, ular əzlini əwətkən [Yerusalemədikilərnin] kəxioşa kaytti. 34 Lekin Pawlus wə Barnabas Antakyaşada kəlip, baxka nuroşun kəringəxlarning həmkarlikida təlim berip Rəbning səz-kalamidiki hux həwirini jakarlap turdi. 36 Lekin yənə birnəqqə künlərdin keyin Pawlus Barnabəşə: Biz burun Rəbning səz-kalamini yətküzgən həmmə xəhəryezilaroşa berip, kəringəxlarning yenioşa berip, həlini sorap kələyli, — dedi. 37 Barnabas bolsa Yuhənnə (Markusmu deyilidu)ni billə elip barməkqi boləşanidi. 38 Birək Pawlus aldinki kətim Pamfiliyə əlkisidə ularin ayrilip kətkən, Rəbning hizmitidə ular bilən billə [dawamlık] səpər kilmioşan Markusni yənə elip berixni aqılanilik əməs dəp qaridi. 39 Xuning bilən ikkiylən otturisida bək kəskin ihtilap bolup, ahir berip ular bir-biridin ayrilip ketixti. Barnabas Markusni elip, kəmigə olturup Sıprus arilioşa kətti. 40 Pawlus bolsa Silasni tallidi; kəringəxlarning ikkiylənni Hudaning xapaitigə amanət kilixi bilən u ikkisi yoloşa qikti. 41 U əmdi Suriyə wə Kilikiyə əlkillirini arilap ətüp, [hərkəysi jaylarda] jamaətləni kuwwətləndürdi.

16 Andin u Dərbə wə Lıstra xəhərlirigimu bardi. Mana, xu yərdə etikədqı Yəhudi bir ayalning ooqli, Timoti y isimlik bir muhlis bar idi. Uning atisi bolsa grek idi. 2 Lıstra wə Konya xəhərliridiki kəringəxlarning həmmisi uning toşruluk yaxxi guwəhlik bəretti. 3 Pawlus uni əzi bilən billə elip mangməkqi boldi. Birək bu yərdiki Yəhudiylarning həmmisi [Timotiynin] atisining grek ikənlikini bilgəqkə, Pawlus uni elip hətnə kildurdi. 4 Ular xəhər-yezilərdin ətəkəq, Yerusalemədikı rosullar bilən aqsakallar [yat əllərgə] bəkitkən bəlgilimiləni ularning riayə kilixi üqün tapxurdi. 5 Xundək kilip, jamaətlər etikəda küqəytilip, sanlırimu kündin-küngə kəpəydi. 6 Mukəddəs Roh ularning Asiya əlkisidə səz-kalamni jakarlixioşa yol koymioşan bolup, Pawluslar əmdi Frigiyə wə Galatiya rayonlıridin ətüp, 7 Misiyə rayonişə kəlgəndin keyin, Bitiniyə əlkisigə kirməkqi boldi. Birək Əysaning Rohi ularoşa bundək kilixikimu yol koymidi. 8 Xuning bilən ular Misiyədin ətüp, dengiz boyidiki Troas xəhərigə qüxti. 9 Xu küni kəqtə, Pawluska bir oşayibənə kərünüx kərünüp, Makedonişəlik bir kixi uning aldidə ərə turup: — [Dengizdin] ətüp, Makedonişəgə kəlip, bizgə yərdəm bərgəysən! — dəp ətündi. 10 U bu kərünüxni kərgəndin keyin, Rəb bizni jəzmən u kixilərnin kəxioşa berip, ularoşa hux həwər jakarlaşka qakiroşan, degən hulasigə kəlip, dərhal Makedonişəgə bərixka təyyarlanduk. 11 Biz kəmigə qikip, Troastin yoloşa qikip, Samodrak arilioşa qarap yol alduk wə ətisi [Makedonişədiki] Neapolis xəhərigə yetip barduk. 12 U yərdin Makedonişəning

xu rayonidiki Filippi degən muhim xəhirigə solap, putlirioğa ixkəl saldı. 25 Tün yerimda, öttük. Bumu Rimdiki bir mustəmləkə xəhər Pawlus bilən Silas dua kılıp, Hudağa mədhıya idi. Biz bu yərdə birnəqqə kün turduq. 13 küylirini eytiwatatti. Baxka məhbuslar bolsa Xabat küni, [xəhər] dərwasidın qikip dərya kulaq selip anglawatatti. 26 Tuyuksız kattik sahiligə barduk; qünki biz u yərdə dua-tilawət yər təwrəx yüz bərdi; zindanning ullirimu kilidioğan bir jay bar dəp oyliduk; dərwekə təwrinip kətti wə zindanning həmmə ixikliri xundak boldi. Biz olturup, u yərgə yiojiloğan xuan eqilip, hər bir məhbusning kixənlirimu ayallaroğa səzləxkə baxliduk. 14 Ularıning qüxüp kətti. 27 Gundipay uyqudin oyojinip, zindanning ixiklirining oquq turoğanlikini iqidə səsün rəht sodisi kilidioğan, Tiyatira kərüp, məhbuslar keqip ketiptu dəp oylap, xəhirilik, Hudadin kərkiديوغان Lidya isimlik kiliqini suojurup elip, əzini əltürüwəlməkqi bir ayal bar idi. Rəb uning kəlbini Pawlusning boldi. 28 Lekin Pawlus kattik awazda: — eytkənlirini qəbul kiliqka aqti. 15 U ailisidikilər — Əgər silər meni [həkiqətən] Rəbgə etikad kəltürümlərgə bolup bizdin ətinüp: — dər warkiridi. 29 Gundipay: Qiraqlarni kəltürümlər dəp toqlap iqlirigə etilip kirip, kəltürümlər dəp toqlap iqlirigə etilip kirip, 16 Bir küni biz xu dua kilidioğan jayğa ketip titrigən həlde Pawlus bilən Silasning ayioğa barəjinimizda, bir dedək bizgə yolukti; bu yikildi. 30 Andin ularni taxkiriğa elip qikip: — kizoğa pal saloquqi bir jin qaplixiwəloğanidi; Kutkuzuluxum üqün nemə kilixim kerək? — dedək hojayinlirioğa pal selix yoli bilən nuroğun dəp soridi. 31 Rəb Əsəəğa etikad kəltürümlər, wə xundak kilsang, əzünig həm ailəngdikilərmu kəltürümlər! — dedi ular. 32 Xuning bilən, Rəbning səz-kəlamini yətküzdi. 33 Keqə xu wə bizgə əgixip: — Bu kixilər Həmmidin ali yətküzdi. 34 Keqə xu jakarlaydu! — dəp warkirap mangdi. 18 U uda saətning əzidila [gundipay] ularni baxlap kəp künlər xundak warkiridi. Bu ix Pawlusning qikip, yarilirini yuyup tazelidi; andin u dərhal kəlbini azablap, u kizoğa burulup, jinoğa: — ailisidikilər bilən qəməldürüxni qəbul kildi; Əysə Məsihning nami bilən buyruymənk, 34 ikkiylənni əz əyigə baxlap kəlip, ularning uningdin qik! — deyixigila, jin xuan qikip kətti. aldioğa dastihan saldı. U pütkül ailisidikilər bilən 19 Dedəkning hojayinliri uningğa baqlioğan Hudağa etikad kəltürümlərning zor xadlandı. 35 pul tepix ümidining yokka qikkənlikini Ətisi ətigəndə, sorakqi əməldarlar yasawullarni kərüp, Pawlus bilən Silasğa kol selip, ularni zindanoğa əwətip: — U ikkiylənni koyuwetenglar! bazar məydanoğa sərəp, həkumdarlarıning — dəp buyrudi. 36 Gundipay Pawlusğa aldioğa elip bardı. bu səzni yətküzüp: — Sorakqi əməldarlar 20 Ular ikkiylənni ikkinglarni koyuwetix yarlikini qüxürdi. Silər sorakqi əməldarlarıning aldioğa qikip: — əmədi zindandin qikip, tinq-aman yolunglarğa Bu adəmlər Yəhudiylar bolup, xəhirimizni qikinglar, — dedi. 37 Biraq Pawlus yasawullaroğa: 21 Biz bolsak qikkənlikini — Biz Rim pükraliri bolsakmu, əməldarlar rimliklərmiz, ular kanunimizğa hilap bolğan — Biz Rim pükraliri bolsakmu, əməldarlar wə qəbul kiliqka yaki yürgüzüxkə bolmaydioğan bizni sorak kilmayla halayikning aldidə kaltək kaidə-yosunlarni tərəqib kiliwatidu! — dəp bilən dumbəlap, zindanoğa taxlıdi. Əmədi ular xikayət kildi. 22 Toplanğan halayikmu ularğa hazır bizni yoxurunqə koqlimakqimu? Yəq, 23 Toplanğan halayikmu ularğa bundak kilsa bolmaydu! Əməldarlar əzliri ularning kiyimlirini yirtip yalingaqlap, kaltək kəlip bizni qikarsun! — dedi. 38 Yasawullar bilən dumbəlap, əmr qüxürdi. 23 Ikkiylənni bu səzlərnə sorakqi əməldarlarğa yətküzdi. kaltək bilən kəp dumbəlapqəndin keyin, ular Ular ikkiylənni Rim pükralisi ikənlikini anglap kərəkup kətti; 39 ularning kənglini kəzitixkə buyrudi. 24 U buyrukni tapxuruwelix elixkə [zindanoğa] berip, ularni zindandin bilən ularni zindanning iqliridiki kamerəğa elip qikkəndin keyin, xəhərdin qikip ketixni

kayta-kayta otindi. **40** Ikkiylən zindandin qikixi bilən Lidyaniyə oyigə bardı; andin u yərdə qerindaxliri bilən kəruşup, ularni riqəbtəndürgəndin keyin, yoloqa qikip kətti.

17 Ular səpirini dawam kilip Amfipolis wə Apolloniya xəhərliridin otup, Tesalonika xəhriyə kəldi. U yərdə Yəhudiylarning sinagogi bar idi. **2** Pawlus aditi boyiqə ularning arisiyə kirip, uda üq xabat küni u yərdə jəm boləjanlar bilən muqəddəs yazmilarni xərhəp munazirilixip, **3** ularəqa Məsihnin azab-okubətlər tartqəndin keyin olümdin tirilixi muqərrər dəp quxəndürdi həm ispatlidi wə: — Mən silərgə jakarlioqan muxu Əysa dəl Məsihnin Əzi xu! — dedi. **4** [Yəhudiylarning] iqidin bəzilər kayil bolup ixinip, Pawlus bilən Siləşkə qoxuldi; xundakla Hudadin qorqidioqan Greklərdin zor bir top adəmlər wə az bolmioqan yukiri təbikiđiki grek ayallarmu xundak ixəndi. **5** Birək Yəhudiylar buningəqa həsət kilip, birnəqqə kəbiş adəmlərni yioqip, bir top kixilərni topla, xəhərni astin-üstün kiliwətti. Yəhudiylar Pawlus bilən Silasni xəhər həlkə [kengəxmisiyə] tapxurup berix üqün ularni tutux məksitidə Yason isimlik birsining oyigə basturup bardı. **6** Ləkin ular ikkiylənni tapalmay ular Yason wə baxkə birnəqqə qerixdaxni xəhər əməldarlırining aldioqa tartip apirip: — Jəhənni astin-üstün kiliwətkən axu adəmlər muxu yərgimu yetip kəldi; **7** Yason ularni eyidə qəbul kildi. Ular Əysa isimlik baxkə bir padixah bar dəp jakarlap, Qəysərnin pərmanlırioqa qarxi qikiwatidul — dəp quqan selixti. **8** Ular bu səzlər bilən halayiqni wə xəhər əməldarlırini dəkkə-dükkigə selip qoydi. **9** Əməldarlar Yason wə baxkə tutup kelingənlərdin kapalət puli aloqəndin keyin, ularni qoyuwətti. **10** Qerindaxlar həyal bolmay Pawlus bilən Silasni xu küni keqidə Beriya xəhriyə əwətiwətti. Ular u yərgə yetip barəqanda, Yəhudiylarning sinagogioqa kirdi. **11** U yardiki [sinagogdikilər] Tesalonikadikilərgə kəriqəqanda esil hislətlək bolup, səz-kalamni kizikip anglidi wə ularning eytəkanlırining toqra yaki hataliqni enikalap bilix üqün, hərəküni muqəddəs yazmilarni qetirkinip izləndi. **12**

Nətijidə, ularđin nuroqun Yəhudiylar, esilzadə grek ayallardin bir kismi wə xundakla heli kəp grek ərlər etiqad kildi. **13** Ləkin Tesalonikadiki Yəhudiylar Hudaning səz-kalamining Pawlus arkişik Beriyadimu jakarliniwatqinini anglap, u yərgimu berip topilang kətürməkqi bolup, ammini qutratti. **14** Xuning bilən qerindaxlar Pawlusni dərhal dengiz boyioqa əwətiwətti. Silas bilən Timotiy bolsa Beriyada kəldi. **15** Pawlusni uzitip mangoqanlar uni Afina xəhriyəqə elip bardı. Andin ular Pawlusning: — «Silər Silas bilən Timotiyəqa mumkinqədər mening yenimoqa tezraq kəlsun dəp yətküzüp koyunglar» degən tapxurukini elip, [Beriyaqa] kaytip kəldi. **16** Pawlus Afina xəhridə Silas bilən Timotiyni kütüp turəqanda, pütkül xəhərdikilərnin butpərəslikkə berilip kətkənlikini kərup, rohi qattik azablandı. **17** Xunga u sinagogda Yəhudiylar wə Hudadin qorqidioqanlar bilən həm xuningdək hərəküni bazarda uqriqəqanla kixilər bilən munazirilixətti. **18** «Epikurlar» wə «Stoiklar» dəp atəloqan bəzi pəylasoplarmu uning bilən munazirilixixkə baxlidi. Ularđin bəzilər: — Bu bilərmən poqi nemə dəp jəylüwatidu? — deyixti. Yənə bəzilər Pawlusning Əysa wə adəmlərnin olümdin tirildürüldioqanlıki həkkidiki hux həwərnə jakarlioqanlıkidin: — U yat ilahlarınin tərəqibatqisi ohxaydu! — deyixti. **19** Xunga, ular Pawlusni elip «Areopagus» degən [kengəx] məydəniyə apirip: — Sən tarqitiwatqan yengi təlimingning nemə ikənlikini bizmu bilsək kəndək? **20** Qünki sən bəzi qəyriy ixlarni kulikimizəqə yətküzüwatısən, biz ularning mənisi zadi nemə ikənlikini bilgümüz bar, — deyixti **21** (əmdi Afinaliklər wə u yərdə turuwatqan qətləliklərnin həmmisi waqtini birər yengilikni yətküzüx yaki anglaxtin baxkə ixkə sərp kilmaytti). **22** Xunga Pawlus Areopagus məydəninin otturisiyə qikip mundaq dedi: Əy Afina həlkə! Silərnin hər jəhəttin jin-ilahlarəqa qəqunuxkə kəttək berilənliliklarni kərdum. **23** Qünki həmmə yərnə arilap, silərnin tawapqəhlirlinglarni kəzdin kəqürginimdə, üstigə «Naməlum bir Hudaqə atəloqan» dəp pütülgən beqixlimisi bar yənə bir qurbəngəhni kərdüm. Əmdi mən silər tonumay turup ibadət

kiliwatkan xu [Hudani] mana hozir silerga tonuxturup jakarlay. **24** Pütkül aləmni wə uningdiki barlik məvjudatlarni yaratkan Huda asman-zeminning Igisi bolup, insanlarning kōli bilən yasaloqan ibadəthanilarda turmaydu, **25** yaki birər nərsigə həjiti qüxkəndək insanlarning kōllirining əjrigə mohtaj əməstur, qünki U Əzi həmmə janiwaroqə həyatlik, nəpəs, xundakla [ehtiyajlik boloqan] həmmə nərsini ata kilidu. **26** U birla adəmdin insaniyətiki barlik millətlərnə barlikqə kəltürdi, ularni pütün yər yüzigə orunlaxturup, ularoqə has boləqan pəyt-pəsilər həmdə turidioqan jaylirining pasillirini aldın bəlgiləp bərdi. **27** Bularning məksiti «İnsanlar meni izdisun, bəlkim silaxturup tapsun» degənliktur. Əməliyəttə, u heqqaşimizdin yirək əməs. **28** Qünki biz Uningda yaxaymiz, hərəkət kilimiz wə Uningda wujudimiz bardur; aranglardiki bəzi xairlar eytkinidək: «Biz Uning nəslidurmiz!». **29** Xunga, Hudaning nəslə boləqqa, biz Təngri Boləquqini altun-kümüx yaki taxtin yasaloqan, hünər wənnəning məhariti wə təsəwwuri bilən oyuloqan birər nərsigə ohxaydu, dəp oylimasliqimiz kerək. **30** Xunga Huda burunki zamanlardikilərnəning xundək qəplətlik wəqitlirini nəziridin saqit kiləqini bilən, ləkin bəgünki künde U həmmilə yərdə pütün insanlarni gunəhlirioqə towa kilixqə əmr kilmaqta! **31** Qünki U Əzi tikligən insan arkilik pütkül dunyani həqqaniylik bilən sorək kilidioqan bir künini bəlgilidi; U uni əlumdin tirildürgənliki bilən bu ixning mükərrər ikənlikigə ispat bərgənidi. **32** [Pawlusning] «əlgənlərnəning tirilixi» həqqidə eytkənlirini angliqanda bəzilər uni məshirə kilixqə baxlidi. Yənə bəzilər: — Bu ix həqqidə səndin yənə anglayli, — dedi. **33** Buning bilən, Pawlus maydandın qikip kətti. **34** Biraq bəzilər uningə qoxulup, etiqad kilidi. Bularning iqidə «Areopagus» kəngəxmə həy'ətliridin biri boləqan Diyonisiyus wə Damaris isimlik bir ayal, xuningdək baxqə birqəngə kiximu bar idi.

18 Bu ixlardin keyin, Pawlus Afina xəhiridin ayrilip Korint xəhirigə bardı. **2** U u yərdə Pontus əlkisidə tuəquloqan Akwila isimlik bir Yəhudiylar bilən uning ayalı Priskillanı uqrattı.

Ular [Rim] [imperatorı] Klawdiyusning barlik Yəhudiylar Rim xəhiridin qikip ketixi kerək, degən yarliqə səwəblik yekində Italiyədin kəlgənidi. Pawlus ular bilən tonuxup, **3** ular bilən kəsipdax boləqqa, billə turup ixlidi (qünki ular qedirqilik bilən xuəqullinatti). **4** Hər bir xəbat künidə u Yəhudiylarning sinagogioqə kirip, Yəhudiylar wə greklar bilən munazirilixip ularni [Hudaning səz-kalamioqə] qayil kilixqə tirixatti. **5** Biraq Silas bilən Timotiy Makedoniyədin kəlgəndin keyin, Pawlus səz-kalamni yətküzüxkə aldiridi, jan kəydürüp Yəhudiylarə: — Əysa — Məsihning Əzidur, dəp guwahlik bərdi. **6** Ləkin, ular uningə qarxi qikip uni həqarətlidi. Buning bilən Pawlus pəxini kəqip, ularə: — Əz kəninglər əz bəxinglərə qüxsun! Mən buningə qəwabkar əməsmən! Bəgündin baxlap, mən [silərdin burulup] yat əlliklərgə bərimən, — dedi. **7** Buning bilən Pawlus uların ayrilip, Titiyus Yustus isimlik, Hudadin qorqidioqan bir kixining əyigə berip turdi. Uning əyi sinagogning yenidə idi. **8** Əmdə sinagogning qongı Krispus pütün ailisidikilər bilən Rəbgə etiqad kilidi. Nuroqun Korintləklərmu bu həwərnə anglap, etiqad kilip qəməldürüxni qəbul kilidi. **9** Rəb kəqidə Pawlusqə bir qəyibənə kərünüx arkilik wəhiy yətküzüp uningə: — Qorqma, süküt kilmay səzlə, **10** qünki Mən sən bilən billə. Heqkim sanga qol selip zərər yətküzməydu, qünki Mening bu xəhərdə nuroqun kixilirim bar, — dedi. **11** Xuning bilən Pawlus u yərdə bir yil altə ay turup, u yərdiki kixilər arisidə Hudaning səz-kalamini əgətti. **12** Əmma Galliyo Ahaya əlkisining waliysi boləqan wəqtidə, Yəhudiylar birlixip Pawlusni tutup Galliyaning «sorək təhti»ning aldioqə apirip, uning üstidin: Bu adəm kixilərnə qanunoqə hilap həldə Hudaəqə ibadət kilixqə qayil kiliwatidu! — dəp xikayət kilidi. **14** Pawlus aəqzini aqay dəp turuxioqə, waliy Galliyo Yəhudiylarə: — Dərwəqə, i Yəhudiylar, bu xikayitənglər birər nəhəqlik yaki əqir jinayət toəqrisidə boləqan bolsa, səwrqanlıq bilən silərgə qulək salsam orunluq bolatti. **15** Biraq bu ix [pəkət] bəzi nam-isimlər, səzlər wə əzünglərnəning [Təwrat] qanuninglər üstidə talax-tartixlərə qetixlik ikən, uni əzünglər bir tərəp qilinglər! Mən

bundak ixlaroja sorakqi bolmaymən! — dedi. **16** Xuning bilən u ularni sorak təhti aldidin həydəp qikardi. **17** Halayik sinagogning qongi Sostenisni tutuwelip, sorak təhtining aldida kattik uroqili turdi. Birak [waliy] Galliyo bu ixlarning heqkaysisioja qilqə pisənt kilmidi. **18** Pawlus Korint xəhiridə yənə kəp künlərni etküzgəndin keyin, kerindaxlar bilən hoxlixip, Priskilla wə Akwilalarning həmrəhlikidə kemigə olturup, Suriyəgə karap kətti. [Yoloja qikixtin ilgiri] u Kənkriya xəhiridə Hudaəja iqlən bir kəsimidin qaqilirini qüxürüwətkənidi. **19** Ular Əfəsus xəhirigə barəandin keyin, u Priskilla wə Akwilani kəldurup qoyup əzi [xu yərdiki] sinagogkə kirip, Yəhudiylar bilən munaziriləxti. **20** Ular uni uzunrak turuxkə tələp kiliwidi, u koxulmay, **21** «Mən kəndakla bolmisun kələr heytni Yerusalemdə etküzimən; andin Huda buyrusa, silərnəning yeninglarəja yənə kelimən», — dəp ular bilən hoxlixip, Əfəstustin kəmə bilən yoloja qikəti. **22** U Kəysəriyə xəhiridə kəmidin qüxüp, [Yerusalemoja] qikip jamaət bilən həl soraxkəndin keyin, Antakya xəhirigə qüxüp kətti. **23** Antakyada bir məzgil turoqandin keyin, u yənə yoloja qikip Galatiya wə Frigiya yurtlirini bir-birləp arilap, barəjanla yeridə barlik muhlislarning etiqadini kuwwətlidi. **24** Bu arida, Iskəndəriyə xəhiridə tuquləjan Apollos isimlik bir Yəhədiy Əfəsus xəhirigə kəldi. U natik adəm bolup, mukəddəs yazmilardin helila qongkur sawati bar adəm idi. **25** U Rəbning yoli toqruluk təlim aləjan bolup, otluk roh bilən Əysa həkəkidə əynən səzləp təlim berətti. Birak uning həwiri pəkət Yəhya [pəyoqəmbər]ning yürgüzgən qəməldürüxi bilən qəklinətti. **26** U sinagogda yürəklik səzləxkə baxlidi. Uni angləjan Priskilla bilən Akwila uni əyigə elip berip, uningəja Hudaning yolini tehimu təpsiliy qüxəndürdi. **27** Keyin, Apollos Ahaya əlkisigə barmakqi boləjanda, [Əfəsusluk] kerindaxlar [Ahayadiki] muhlislarəja hət yezip, ulardin Apollosni karxi elixni bəkmə tələp kildi. U xu yərgə berip, Hudaning mehir-xəpkiti arkilik etiqad kilejanlarəja koxulup, ularəja zor yərdəmdə boldi. **28** Qünki u həlk-ələm aldida Yəhudiylar bilən munazirilixip, ularəja küqlük

rəddiyə berip, mukəddəs yazmilarni xərhlixə bilən Məsihning Əysa ikənlikini ispatlap bərdi.

19 Apollos Korint xəhiridiki wəktidə, Pawlus səpər kilip, iqlə kuruqluk arkilik Əfəsus xəhirigə kəldi. U yərdə bəzi muhlislar bilən uqrixip, **2** ulardin: — Silər etiqad kilejeninglarda, Mukəddəs Roh silərgə ata kilejanımı? — dəp soridi. — Yak, biz həttə Mukəddəs Roh bar degənni zadi anglimaptikənmiz, — dəp jawab bərdi ular. **3** Pawlus yənə: — Undakta, silər kəndak qəməldürüluxtə qəməldürülgənsilər? — dəp soridi. — Biz Yəhya [pəyoqəmbər] yətküzgən qəməldürülüxnə qəbul kilduk, — dedi ular. **4** Pawlus: — Yəhya [pəyoqəmbər] həlkəkə yətküzgən qəməldürülük bolsa gunəhləroja towa kilexnə bildüridəjan qəməldürülük bolup, ularəja əzidin keyin kəlgüqigə, yəni Əysəja etiqad kilix kerəklikini tapilejanidi, — dedi. **5** Ular buni anglap, Rəb Əysaning namida qəməldürülüxnə qəbul kildi. **6** Pawlus kolini ularning üstigə təgküzüp turuxi bilən, Mukəddəs Roh ularəja qüxti. Buning bilən ular naməlum tillarda səzləxkə həm pəyoqəmbərlərqə wəhij-bəxərətlərnə yətküzüxkə baxlidi. **7** Ular təhminən on ikki ərkək kixi idi. **8** Pawlus üç ay dawamida [Əfəsus xəhiridiki] sinagogkə kirip, yürəklik bilən səz kilip, ular bilən Hudaning padixəhlikidiki ixlər toqrısında munazirilixip kayil kilixkə tirixti. **9** Ləkin bəziliri jəhillik kilip ixinixni rət kilip, halayik aldida [Rəbning] yolioja həkərat kəltürgəndə, Pawlus ulardin qikip, muhlislarnimu ayrip qikəti. U hərəküni Tirannus isimlik adəmnəning ləksiyihənisida munazirə-muzakirə etküzdi. **10** Bu ix ikki yil dawamlaxti. Nətijidə, Asiya əlkisidiki pütün həlk, Yəhudiylar bolsun, Greklər bolsun həmməylən Rəbning səz-kalamini anglidi. **11** Huda Pawlusning kolliri arkilik karamət məjizilərnə yaratti. **12** Kixilər həttə kol yaqlik wə pərtuklarni Pawlusning tenigə təgküzüp, andin kəsəllərnəning yenioja apirip, ularning üstigə yapatti. Nətijidə, kəsəllər səkiyip, yaman rohlar ulardin qikip kətətti. **13** Ləkin xu ətrapta yüridəjan, «jinkəx» Yəhudiylarin bəzilirimu Rəb Əysaning namini ixlitip bəkkəsi kelip, jin qaplxəkanlar üstidə turup jinlarəja: «Pawlus

jakarlawatқан Әysaning namidin sanga kattik buyruk berimән!» дәydiqan boldi. **14** Bu ixni қilidioqanlarning arisida Skewa isimlik bir Yәhudi bax қahinning yәttә oqlimu bar idi. **15** Lekin [ular qoqliwәtmәqki boloqan] yaman Roh ularqә jawabән: — Әysani tonuymән, Pawlustin hәwirim bar, biraқ әzünglar kim bolisilәr?! — dewidi, **16** yaman Roh qaplixiwaloqan kixi ularqә etilip qiqip, ularni urup xama қilip, ularning üstidin oqalib kәldi. Ular yalingaq wә yarilanoqan қалda әydin qeqip qiqip kәtti. **17** Bu ix Әfәsus xәһiridә turuwatқан barliқ Yәhudiylar wә Greklәrgimu mәlum bolup, қorқunq hәmmisini basti wә Rәb Әysaning nami uluqlandi. **18** Nәtijidә, nuroqun etiqadqilar burunqi қiloqanlirini iқrar қilip, aldioqә qiqti. **19** Seһirgәrliқ қiloqanlardin nuroqun adәmlәr әzlrining seһirgәrliқ kitab-palnamilirini әkelip [bir yәrgә dәwilәp], qәpqilikning aldida keydүrүxti. Bu kitablarning қimmiti jәmiy әllik ming күmүx tәnggә yәtәtti. **20** Xundaқ қilip, Rәbning sez-kalami қiүgә igә bolup, bәrқ urup üstүнliқkә әtti. **21** Bu ixlar yüz bәrgәndin keyin, Pawlus kәnglidә, Makedoniya wә Ahaya әlkisidin әtүp Yerusalemoqә berixқа niyәt baqlidi. U: — U yәrgә baroqandin keyin, Rim xәһirini kәrүp kelixim kәrәk, — dedi. **22** Xuning bilән, u әzigә yardәmdә boluwatқanlardin Timotiy bilән Erastus ikkiylәnni Makedoniyәgә әwәtiwetip, әzi yәнә bir mәzgил Asiya әlkisidә turdi. **23** Dәl xu qaqda, [Әfәsus xәһiridә] [Rәbning] yoli тоoqruluқ eoqir malimaqiliқ kәtүrүldi. **24** Ayal ilah Artemisni sүrәtlәp күmүx tәқqә-һәyқәllәrni yasioquqi Dimitriy isimlik bir zәrgәr bar idi. Uning bu xixi һүнәрwәnlәrgә kәp payda tapқuzatti. **25** Dimitriy һүнәрwәnlәrni wә xuningqә ohxax ixlar bilән xuoqulliniwatқан baxқа ustilarni yioqip, ularqә: — Buradәrlәr, bizning gülliniximizning bu ix bilән baqlıq ikәnlikini bilisilәr; **26** һazir һelikі Pawlusning nemә ixlarni қilip yүrgәnlikini anglioqan һәм kәrgән boluxunglar kәrәk. U: «Қol bilән yasiwaloqan nәrsilәr ilahlar әmәs» deyix bilән, pәқәt Әfәsusta әmәs, bәlki pүtkүl Asiya әlkisidә degүdәk nuroqunlioqan kixilәrni қayil қilip, azdurup burawatidu. **27** Әmdi һazir bizning bu sodimizoqә bәtnam qaplaх hәwpі bolupla қalмай, bәlki bүyүk ayal ilah Artemisning buthanisimu әrzi mәs dәp қarilip, һәttә Asiya әlkisi wә pүtkүl jaһan ibadәt қilidioqan [bu ayal ilahimizning] xan-xәripimu yoқilix hәwpigә duq keliwatidu! — dedi. **28** Bu sezlәrni anglioqan kәpqilik oqәzәpkә qәmүp, қayta-қayta: — Әfәsusluqlarning Artemisimiz bүyүktur! — dәp quқан kәtүrtүxkә baxlidi. **29** Buning bilән pүtkүl xәһәр malimatang bolup kәtti. Halayıq Pawlusning sәpәrdaxliridin Makedoniyәlik Gayus wә Aristarhustlarni tutup sәрәp, serk mәydanioqә tәngla yopurulup mangdi. **30** Pawlus halayıq arisioqә kirmәqki boloqanidi, lekin muhlislar uning kixixigә yol qoymidi. **31** Hәttә Pawlusning dostliri boloqan әlkә әmәldarliridin bezilirimu uningqә hәwәр yәtküzүp, uni serk mәydanioqә berixқа tәwәkkүl қilmasliққа jekilidi. **32** Әmdi bәzilәr buni dәp warkirisә, bәzilәr uni dәp warkirixip, pütүн sorun warang-qurungqә toldi; kixilәrning kәpinqisi әzlrining nemigә yioqilolanliқinimu bilmәytti. **33** Yәhudiylar Iskәndәр isimlik adәmni aldioqә ittirip qiqiriwidi, kәpqilik uni aldioqә turoquzdi. Iskәndәр kәpqiliқkә қol ixariti қilip, [Yәhudiylarni] aқlimaqki boldi. **34** Biraқ kәpqilik uning Yәhudiy ikәnlikini bilip қelip, hәmmisi tәngla: — Әfәsusluqlarning Artemisimiz bүyүktur! — dәp ikki saәtqә quқан kәtүrүp turuxti. **35** Ahirdә, xәһәrning bax mirzisi halayıqni tinqlandurup mundaq dedi: — Әy Әfәsusluqlar! Biz Әfәsusluqlarning xәһirining bүyүk Artemisning buthanisining wә uning asmandin qүxkән sүritining qooqdioquqisi ikәnlikini bilmәydiqan kim bar! **36** Bu ixlarni inkar қilalmioqanikән, әzүnglarni besiwelixinglar, baxbaxtaқliқ қilmasliқinglar kәrәk. **37** Qүnki silәr bu kixilәrni bu yәrgә [soraqқа tartixқа] elip қәldinglar; lekin ular ya buthanilarni buloquqilar ya bizning ayal ilahimizqә kupurluқ қiloquqilardin әmәs. **38** Әgәр Dimitriy wә uningqә qoxuloqan һүнәрwәnlәrning mәlum bir kixining üstidin xikayiti bolsa, soraqhanilar oquқ turmaқта wә soraqki waliylarmu bar. Ular xu yәrlәrdә bir-biri bilән dәwalaxsun; **39** wә baxқа birәр mәsililiringlar bolsa, rәsmiy sorunda bir tәrәp қilinixi lazim. **40** Biz әmdi yәнә bүgүnki wәқәni

topilang dāp ʔrz kīlinix hāwpidā turuwatimiz; qūnki bu malimanqlikning heq sāvābi kērsitilmigāqkā, hēsabinimu berālmāymiz-dā! **41** Bu sēzlārnī kīlip bolup, u yiojilojan halayikni tarkitiwātti.

20 Topilang besikkāndin keyin, Pawlus muhlislarni qāqirip, ularni riojbātlandūrdi wā ular bilān hoxlixip, Makedoniyağā qarap kātti. **2** U xu ātraptiki yurtlarni arilap, etikādqilarni nuroqun sēz-tālimlār bilān riojbātlandūrgāndin keyin, Yunanoja berip, **3** u yōrdā ūq ay turdi. Pawlus kemigā olturup Suriyağā mangay dāp turojanda, Yāhudiylarning uni ōltūrūx suyikāsti bilinip kēlip, u Makedoniya ārkilik [kurukluk bilān] kaytip ketix qararioja kēldi. **4** Uningoja hāmrah bolojanlar Beriyalik Pirrusning oqli Sopater, Tesalonikaliklardin Aristarhus bilān Sekundus, Dārbālik Gayus, Timotiy wā Asiya ōlkisidin Tikikus bilān Trofimusalr idi. **5** Ular awwal Troas xāhirigā berip, bizning yetip beriximizni kūtūp turdi. **6** Biz bolsak «petir nan heyti» kūnliridin keyin, Filippi xāhiridin kemigā olturup, bāx kūndin keyin Troaska kēlip, ular bilān uqraxtuk wā u yōrdā yōttā kūn turduk. **7** Hāptining birinji kūni, biz nan oxtuxkā jām bolojanda, Pawlus ātisi kātmaqci bolōjaqka, jamaētkā sēz kīlixkā baxlidi; sēzini tūn yerimgiqa uzartti. **8** Biz jām bolojan yukiriki kēwāttiki ēyda nuroqun qara qiraqlar yenip turatti. **9** Ōwtikus isimlik bir yigit derizidā olturojanidi. Pawlus sēzlāp heli bir yōrgā barojanda, uni mūgdak besiwatkanidi. Andin u yōrkā uykuoja ketip, u ūqinqi kēwāttin yōrgā yikilip qūxti. Kōpqilik uni yōrdin kōtūrūp karisa, u ōlūp bolojanidi. **10** Pawlus pēska qūxūp, uning ūstigā etilip, kuqaklap turup: Azablanmanglar, u tirikkān! — dedi. **11** Kaytidin ēygā qīkip, nanni oxtup yegāndin keyin, Pawlus ular bilān tang atkuqā uzun sēzlāxti wā u bu yōrdin yoloja qīkti. **12** [Troastikilār] bolsa heliki yigitni ēyigā hayāt apirip kōydi. Ular buningdin qāksiz tāsēlli tapti. **13** Biz bolsak Pawlustin burun Assos xāhirigā kēmā bilān barduk. Qūnki Pawlus xu yōrgā piyadā baray, silār māndin awwal yetip berip, u yōrdā meni kemigā eliwelixni kūtūnglar, dāp orunlaxturojanidi. **14** Assosta

u biz bilān uqraxkāndin keyin biz uni kemigā elip Mitulin xāhirigā kēlduk. **15** Andin xu yōrdin qīkip, ātisi Hiyos arilining udulioja kēlip turduk. Ūqinqi kūni Samos arilioja yetip kēlduk wā Trogillium xāhiridā kōnduk; uning ātisi Miletus xāhirigā barduk. **16** Qūnki Pawlus Asiya ōlkisidā kōp wakītni ōtkūzūwātmāslīk ūqūn, dengiz sēpiridā Ōfāsusta tohtimay ōtūp ketixni qarar qīlojanidi. Sāvābi, u «orma heyti» kūnini mumkinkādā Yerusalemda ōtkūzūx ūqūn aldīraytti. **17** Ōmdi Miletus xāhiridin Ōfāsuska adām āwātip, jamaēttiki āksakallarni qākirdi. **18** Ular kēlgāndin keyin, u ularoja mundak dedi: — Mān Asiya ōlkisigā ayaql baskan birinji kūndin tartip, silār bilān kandaq ōtkānlīkim hārbiringlaroja mālum. **19** Rābning hizmitidā hār tārāptā kāmter bolup, kōz yaxlirim tōkūlgānlīkini, xundakla Yāhudiylarning suyikāstliri tūpāylidin beximdin ōtkān sinaklarda qidiojanlikimni bilisilār, **20** wā yōnā māyli ammiwi sorunlarda bolsun yaki ēy-ēylōrdā bolsun, silārgā tālim bārginimda, silārgā paydilīk bolsila hēqnemini ayimay jakarlap, **21** Yāhudiylar hām Greklārgimu Huda aldida towa kīlix wā Rābbimiz Ōysa Māsihgā etikād kīlix kerāklīkigā guwahlik berip jekilīgānlīkim hāmninglaroja mālum. **22** Hāzir mana, rohta baqlānojan hālda Yerusalemoja ketiwatimān. U yōrdā nemā ixlarning beximoja qūxidiojanlikini ukmaymān; **23** Pākāt xuni bilimānki, Mukāddās Roh mān barojanla xāhārlōrdā zindān kixānliri wā azab-ōkubātlārnīng meni kūtūp turidiojanlikini aldīn enik eytip kēlmāktā. **24** Lekin mān ēz musapēmni tamamlīxim, Rāb Ōysadin tapxuruwalojan hizmatni ada kīlīxim, yōni Hudaning mehīr-xāpkiti toqlrisidiki hux hāwārnīng toluk guwahqisi boluxum ūqūn, ēz hayātimni kīlqā ayimaymān. **25** Mān silār bilān arilixip, hāmninglar arisida yūrūp Hudaning padīxahlikini jakarlidim; āmdi mana manga mālumki, buningdin keyin silārdin hēqkim yūzūmni kayta kōrālmāysilār. **26** Xuning ūqūn, būgūn silārgā guwahlik kīlip eytip koyayki, mān hēqbirining kēnioja kārzdār āmāsmān. **27** Qūnki mān Hudaning toluk mākōsēt-iradisini kīlqā elip kālmay silārgā bayan

kilip yatküzüxtin bax tartmidim. **28** Mukəddəs Roh silərnı Hudaning jamaitini bekiş üqün Uning padisi iqidə yetəkqi kilip tikligənidi; əmdi əzünglaroşa həm Əz Ooqlining keni bilən setiwaloşan barlik padisioşa səgək bolunglar! **29** Qünki manga ayanki, mən kətkəndin keyin, qılberilər aranglaroşa kirip, padini heq ayimaydu, **30** həmdə hətta aranglardinmu bəzilər muhlislarnı əzligə tartiwelış üqün həkikətni burmilioşan türlük ixlarnı səzləydu. **31** Xunga, səgək bolunglar, mening üç yıl keqə-kündüz deməy, hərbringlaroşa kəz yaxlirim bilən tohtimay nəsihət berip turoşanlikimni esinglarda tutunglar. **32** Əmdi mən silərnı Hudaşa wə Uning mehir-xəpkət yatküzidioşan səz-kalamioşa tapxurimən. Bu səz-kalam etişadinglarnı kuruxka həm pak-mukəddəs kilinoşan barlik həlki arisida iltipət kilinidioşan mirastin silərnı nesip kilixka qadirdur. **33** Mən heqqaşan heqkimdin kiyim-keqək yaki altun-kümüş tama kilip bəkmioşanmən. **34** Silərgə məlumki, mən ikki bilikimgə tayinip, əzümming wə həmrəhlirimning həjitidin qıktım. **35** Bundak kilip hər bir ixlarda mən silərgə muxundak əjir-əmgək arkilik əjiz-həjətmənlərgə yardım berix lazimlikini, xundakla Rəb Əysa əzi eytkən: «Bərmək almaştinmu bəhtliktur» deşinini esinglardin qıkarmaşlişinglar kərəklikini kərsəttim. **36** Bu səzlərnı kilip bolup, u həmməylən bilən birliktə tizlinip olturup dua kildi. **37** Həmməylən kəttik yioqlixip kətti; Pawlusning boynioşa esilip kuşaklap, kizojin səyüxti. **38** Ularnı əng azablişini Pawlusning, «Buningdin keyin yüzümni kayta kərəlməşilə» deşən səzi boldi. Keyin, ular uni kemigə qıkirip uzitip koydi.

21 Andin biz ulardin əjrilip qıkkəndin keyin, kəmə bilən udul Qos arilioşa qarap yol alduş. Ətisi, Rodos arilioşa, u yərdin Patara xəhrişə barduş. **2** Patarada Fənikiyə rayonioşa baridioşan bir kemini tepip, uningəşa olturup yoloşa qıktuş. **3** Sıprus arili kərüngəndin keyin, uni sol təripimizdə kəldurup ətüş, Suriyəşə qarap mengip, Tur xəhrişə kuruklukka qıktuş. Qünki kəmə bu yərdə yük qüxürməkqi idi. **4** U yərdə muhlislarnı tepip, ularning yenida yəttə

kün turduş. Ularəşa Mukəddəs Rohning wəhiyisi kelip, ular Pawluska ayioşing Yerusalemoşa basmisun, dəp nəsihət kildi. **5** Birak biz u yərdə turux waştimiz toxkanda, səpirimizni dawamlaxturduş. Ularning həmmisi, jümlidin hotun-baliliri bizni xəhərnıng sirtioşiqə uzitip qıkti. Həmmimiz dengiz boyida tizlinip olturup billə dua kilduş. **6** Kuşaklixip hoxlaxkəndin keyin, biz kemigə qıktuş, ular əylirigə kaytixti. **7** Tur xəhridin dengiz səpirimizni dawamlaxturup, ahirida Pitolimays xəhrişə kəlduş. U yərdiki kərindaxlar bilən kərüşüp, ularning yenida bir kün turduş. **8** Ətisi, u yərdin əjrilip, Kəşəriyə xəhrişə kəlduş. Biz burun [Yerusalemdiki] «yəttə hizmətkar»din biri boləşan, hux həwərqı Filipning əyigə berip kənduş. **9** Bu kixining tehi yatlık kilinmioşan, bəxarət-wəhiylərnı yatküzidioşan tət kizi bar idi. **10** Biz u yərdə birnəqqə kün turoşandin keyin, Agabus isimlik bir pəyoşəmbər Yəhudişə əlkisidin qüxti. **11** Bu kixi bizning aldimizoşa kelip, Pawlusning bəlwəşini kəlioşa elip, əzining dəydu: — Yəhudiylar bu bəlwəşning igisini Yerusalemda muxundak baolap, yat əlliklərnıng kəlioşa tapxuridu! — dedi. **12** Bularnı anglap, həm biz həm xu yərlık kixilər bilən birliktə Pawlustin Yerusalemoşa barmioşin dəp ətünduş. **13** Lekin Pawlus jawabən: — Silər nemixka bunqiwala yioqlap, yürikimni ezisilə? Mən Yerusalemda Rəb Əysaning nami üqün tutkun boluxla əməş, xu yərdə əlüxkimu təyyarmən, — dedi. **14** Biz uni kayil kılalmay, ahirida süküt kilip: — Rəbning iradisi ada kılinsun! — deduş. **15** Bu künlərdin keyin, yük-takimizni yioşixturup, Yerusalemoşa qıkip barduş. **16** Kəşəriyəlik muhlislardin birnəqqisi biz bilən səpərdax boldi; ular Minason isimlik bir kixining əyidə kənimiz dəp uni birgə elip mangdi; bu kixi Sıprusluk, kəri muhlis idi. **17** Yerusalemoşa yətkəndə kərindaxlar bizni huxallık bilən karxi aldi. **18** Ətisi, Pawlus biz bilən billə Yakupni kərgili bardi. Yakup bilən aksakallarning həmmisi u yərgə yioşiloşanidi. **19** Pawlus ular bilən salamlaxkəndin keyin, Hudaning əzining hizmiti arkilik əllər arisida kıləşan ixlirini bir-birləp ularəşa təpsiliy

eytip bardi. **20** Bularni angliqanda, ular Hudaqqa madohiya okudi, andin Pawluska: — Keriwatisen, i kerindixim, Yehudiylar iqidə kanqa mingliqan etikad qilouqilar bar! Ularning hammissi Tawrat kanunioqa [aməl kilixqa] intayin kizojin ikən. **21** Ular sening tooqrangda: «U əllərnin arisida yaxioqan pütün Yehudiylaroqa Musa [pəyoəmbərgə] tapxuruloinidin yenixni, yəni balilirini hətnə kildurmaslikni, Yehudiylarning ən'ənilirigə riayə kilmaslikni oğitidu» dəp anglidi. **22** Əmdi kandaq kilix kerək? Qünki halayik qokum sening bu yərgə kələnlikin角度ni anglap kalidu. **23** Xunga bizning deginimizdək qilqin: Arimizda kəsəm iqnən tət adəm bar. **24** Sən ularni elip, ular bilən birlikdə [Təwrattiki] tazilinin kaidisidin etüp, ularning [kurbanlik] qikimlirini özünq kötürgin, andin ular qaqilirini qüxürələydu. Buning bilən, həmməylən sən tooqruluk angliqanlirining həmmisining rast əməslikini wə sening özünq Təwratqa tərtpi boyiqə riayə kiliwatlikin角度ni bilip yetidu. **25** Əmma əllərdin bolqan etikadqilaroqa kəlsək, biz ularoqa pəkətla butlaroqa atalqan nərsilərnə yeməslik, kanni wə boqup soyulqan haywanning gəxinimu yeyixtin wə jinsiy buzukluqtin əzilirini saklax tooqruluk kararimizni otkənki hət arkilik ukturduq. **26** Buning bilən, Pawlus u kixilərnə elip, ətisi əzi ular bilən billə tazilinin kaidisini otküzixti; andin u ibadəthanioqa kirip, [kahinlaroqa] əzilirining paklinix mudditining kaqan toxudioqanliqi, yəni hərkaysi üqün kurbanlik kilinixning kaysi küni bolidioqanlikini ukturup koydi. **27** Yəttə künlük muddət toxuxqa az qaloqanda, Asiya əlkisidin kəlgən bəzi Yehudiylar Pawlusni ibadəthanida kərüp, halayikni kutritip, uningoqa kol selip: **28** — Əy Israillar, yərdəmdə bolunglar! Həmmə yərdila, həmmə adəmgə həlkimizgə, Təwrat kanunioqa wə ibadəthanioqa karxi səzlərnə oğitiwatkan adəm dəl xu. Uning üstigə, u yənə Greklərnə ibadəthanimizoqa baxlap kirip, bu muqəddəs jayni bulqidi! — dəp qukan kötürdi **29** (ularning bundaq deyixining səwəbi, əslidə ular xəhərdə Əfəsusluk Trofimusning Pawlus bilən billə bolqanlikini kərgənidi wə Pawlus uni ibadəthanioqa baxlap kirgən,

dəp oyliqanidi). **30** Xuning bilən, pütün xəhər zilziligə kəldi. Halayik tərəp-tərəptin yügürüp kəlip, Pawlusni tutup, ibadəthanidin sərəp elip qikti. Ibadəthanining dərwaziliri dərhal takiwetildi. **31** Bu top adəm Pawlusni [urup] oltürüwətməkqi bolup turoqanda, pütkül Yerusalemnə malimanqlik kaplap kətkənliki tooqrisidiki bir həwər u yərdə turuxluk [Rim] kismining mingbexioqa yatküzildi. **32** Mingbexi dərhal ləxkər wə birnəqqə yüzbexini elip, top-top adəmlərnə basturuxqa yügürüp kəldi. Mingbexi wə əskərlərnə kərgən halayik Pawlusni uruxtin tohtidi. **33** Mingbexi aldioqa etüp, ləxkərlərnə Pawlusni tutup ikki zənjir bilən baqlaxqa buyrudi. Andin u: — Bu adəm kim? U nemə gunah kildi? — dəp soridi. **34** Lekin [topilangqilarning] iqidə bəzilər uni desə, bəzilər buni deyixip warqirixatti. Malimanqilik tüpəylidin mingbexi həkikiy əhwalni eniklaxqa amalsiz kəlip, ahir Pawlusni kəl'əgə elip ketixni buyrudi. **35** Lekin Pawlus kəl'əning pələmpiyigə kəlgəndə, topilangqilar tehimu zorawanlixip kətkəqkə, ləxkərlər uni kötürüxkə məjbür boldi. **36** Qünki ularning kəynidin top-top adəmlər əgixip mengip: — U yokitilsun! — dəp warqirixatti. **37** Kələgə əkirilixigə az qaloqanda, Pawlus mingbexioqa: — Sizgə bir eoqiz səz kilsam bolamdikin? — dəp soridi. Mingbexi: — Grekqə biləmsən? **38** Undakta, ilgiri isyan kötürüp, «hənjərqi katillar»din tət ming adəmnə baxlap qəlgə kəqip kətkən həliqi Misirlik əməsmusən? — dəp soridi. **39** Lekin Pawlus: — Mən Yəhudi, Kilikiyə əlkisidiki uluq xəhər Tarsusning puqrasimən. Halayikqa birnəqqə eoqiz səz kiliximoqa ijazət kilixingizni otnimən, — dedi. **40** [Mingbexi] ijazət beriwidi, Pawlus pələmpəydə turup, halayikqa kol ixariti kildi. Kattik jimjitlik baskanda, u ibraniy tilida səzləxkə baxlap: —

22 — Kerindaxlar wə ata-bowilar! Əmdi özümni aqlax səzliməgə kulak salqaysilər, — dedi. **2** Ular Pawlusning ibraniy tilida səzligin角度ni anglap, tehimu jim boluxti. U səzini dawam kildi: **3** — Mən bir Yəhudi, Kilikiyədiki Tarsus xəhəridə tuquldum; ləkin bu xəhərdə bekıp qong kilindim, Gamaliyəlnin

qol astida ata-bowilirimiz o'qap tapxuruloqan o'qayibana ko'runux meni oruwaldi 18 wə Təwrat kanunining zir-zəwərlirini qoymay [Rəbning] manga: «Qapsan bol, Yerusalemdin əginip təlim-təbriyə aldim. Mən silərnin bəgün boləqinlarəqə ohxax, Huda yolioqə intayin kizəqin idim. 4 Mən bu yoldikilərnə hətta əltürəxkiqə ziyankəxlik kilip, ularni ər-ayal deməy tutkun kilip zindanoqə saldurdum. 5 Bu tooqruluk bax kahin wə aliy kengəxmidi barlik əksakəllarmu manga guwahqিদur. Mən ulardin Dəməxktiki [Yəhədiy] kərindaxlarəqə yeziloqan hətlərnə tapxuruwelip, xu yərdə turuwatqan bu [yoldikilərnə] jazalax üqün, ularni tutkun kilip Yerusalemoqə apirimən dəp yoloqə qikkənidim. 6 Əmdi xundak boldiki, səpər kilip Dəməxkə yekinlaxkanda, qüxkə yekin, tuyuqsiz asmandin küqlük bir nur qüxüp, ətrapimni yorutuwatte. 7 Mən yərgə yikilip kəttim, andin manga: «Saul, Saul, Manga nemixkə ziyankəxlik kilisən?» degən awazni anglidim. 8 «I Rəb, sən kimsən?» dəp sorisam, U manga: — «Mən sən ziyankəxlik kiliwatqan Nasarətlə Əsədurmən!» dedi. 9 Mən bilən billə mengiwatqanlar u nurni kərgən bolsimu, ləkin manga kiləqan səzlərnə qüxənmidi. 10 Mən yənə, «I Rəb, nemə kilixim kerək?» dəp sorisam, Rəb manga, «Ornungdin tur, Dəməxkə kir, xu yərdə sən ada kilix bekitilgən ixlərnin həmmisi tooqruluk sanga eytip berilidu!» dedi. 11 Həlikə nurnin juləlikidin kəzlim kərməs bolup qəldi. Yenimdikilər qolumdin yetəkləp, Dəməxkə elip kirdi. 12 U yərdə Təwrat kanunioqə iklas baoləqan, Dəməxktiki barlik Yəhədiylərnin hərmətiqə sazawər boləqan Ananiyas isimlik bir kixi bar idi. 13 U kelip, yenimda turup: «Kərindax Saul, bəxingni kətürüp qara!» dedi. Mən xuan bəximni kətürüp qarap uni kərdum. 14 U manga: «Ata-bowilirimizning Hudasi seni iradisini biləxing, Həkkəniy Boləquqini kəruəxəg wə uning əqzidin qikkən awazni anglixing üqün allikəqan tallidi. 15 Qünki sən pütün insanlar aldida kərgən-angliəqanlirinqəqə Uning guwahqisi bolisən! 16 Xundak ikən, sən yənə nemiqə həyal bolisən? Ornungdin turup, Uning namioqə nida kilip qəməldürülüp, gunəhlirinqni yuəquzəqin!» dedi. 17 Xundak boldiki, Yerusalemoqə qəytip kəlgənimdin keyin, ibadəthanida dua kiliwatqinimda, bir qayibana ko'runux meni oruwaldi 18 wə [Rəbning] manga: «Qapsan bol, Yerusalemdin dərhal kət. Qünki ular sening manga kiləqan guwahlikinqni qəbul kilmaydu!» dəwatqanlikini kərdüm. 19 Mən, «I Rəb, ular mening Sanga etikəd kiləqanlarni zindanoqə solap, hər bir sinagəqləqə kirip ularni uroqanlikimni bilidu. 20 Sening guwahqinq boləqan Istipanning kəni təkülginidə, mənmu yenida turup uni əltürgənlərnin qilmixlirinqə qəxulup, ularning kiyimlirinqə qarap bərdim!» — dedim. 21 Birəq u manga: «Kətkin! Seni yirəktiki əllərgə əwətimən!» — dedi. 22 Pawlus muxu səzni degüqə halayik uningəqə kulək seliwatatti. Ləkin buni anglap ular awazini kətürüp: — Undək bir kixi yər yüzidin yəkitilsun! U tirik turuxkə layik əməs! — dəp quqan selixti. 23 Ular qirqirixip, qapan-yepinqilirini selip taxlap, topa-qəng soruwatqanda, 24 mingbəxi Pawlusni kəl'əgə elip kirip ketixkə əmr kiliwidi, halayikning uningəqə nemə üqün bundək quqan salidəqanlikini enikləx üqün ləxkərlirinqə uni qəmqilap sorək kilixni buyrudi. 25 Ləkin ular Pawlusni qəmqilax üqün oqlaqilitip baoləqanda, u yenida turoqan yüzbəxiəqə: — Bir Rim puqrasini jinayiti bekitilməylə qəmqilixinglar kanunioqə uyəqunmu? — dedi. 26 Bu səzni angliəqan yüzbəxi mingbəxining aldioqə berip: — Siz nemə ix kilay dəwatısiz? Qünki u kixi Rim puqrasi ikən! — dedi. 27 Mingbəxi Pawlusning aldioqə berip, uningdin: — Manga eytkin, sən rasttinla Rim puqrasimu? — dəp soridi. — Rast, dedi u. 28 — Mən nəhayiti yukiri bəhədə muxu puqralikqə igə boldum, — dedi mingbəxi. Pawlus: Əmma mən tuəquluxumdinla xundək! — dedi. 29 Xuning bilən, uni sorəkqə tartmaqki boləqan ləxkərlər dərhal uningdin əzlrini qətkə aldı. Mingbəximu uning Rim puqrasi ikənlikini bilip, uni baoləqanlik tūpəylidin qərkup kətti. 30 Mingbəxi Yəhədiylərnin Pawlusning üstidin kiləqan xikayitining həqikiy səwəbini bilix üqün, ətisi uni yəxip, bax kahinlar wə pütün aliy kengəxmidiyənlərnin bir yərgə yioqilixini buyrudi. Andin Pawlusni elip kelip, ularning aldioqə turoquzdi.

23 Pawlus aliy kengəxmə həy'ətlirigə tikilip turup: Kəringdaxlar, mən bəgüngiqə Hudaning aldida pak wijdanda mengip kəldim, — dedi. **2** Buni angliqan bax kahin Ananiyas [Pawlusning] yenida turoqanlaroqə uning aozioqə uruxni buyrudi. **3** Pawlus uningoa: — Huda seni uridu, əy aqartiloqan tam! Sən u yərdə meni Təwrat qanuni boyiqə sorakqə tartixkə olturisən, ləkin Təwrat qanunioqə hilap həlda meni urunglar dəp buyrudingoqu?! — dedi. **4** — Sən Hudaning bax kahinioqə axundak həkarət kəltürəmsən?! — deyixti yenida turoqanlar. **5** Pawlus: — I kəringdaxlar, mən uning bax kahin ikənlikini bilməptimən. Qünki Təwratta: «Həlkingni idarə kəloquqəning yaman gepini kılma!» deyilgən, — dedi. **6** Ləkin Pawlus ularning bir kışmining Saduqi, yənə bir kışmining Pərisiylər ikənlikini bilip, aliy kengəxmədə yukiri awaz bilən: — Kəringdaxlar, mən bolsam Pərisiylərdin bolimən wə Pərisiylərləning pərzəntimən. Mən əlgənlər kayta tirilixkə baqliqan ümid tooqruluk bu yərdə sorakqə tartiliwatimən! — dəp warkiridi. **7** U bu səzni deyixi bilənla, Pərisiylər bilən Saduqiylar arisida jedəl-qowəqə kəzoqlip, kengəxmidikilər ikkigə bəlünüp kətti **8** (qünki Saduqiylar əlgənlərləning kayta tirilixi, yaki pərixta yaki rohlar məwjut əməs, dəydu. Ləkin Pərisiylər həmmisini etirap kəlidu). **9** Buning bilən kəttik bir quqan-sürən kətürülüp, Pərisiy tərəpdari boləqan bəzi Təwrat ustazliri ornidin turup: — Biz bu adəmdin həqkəndak əyib tapalmiduk! Bir roh yaki pərixta uningoa səz kəloqan bolsa nemə boptu! — dəp kəttik munaziriləxti. **10** Quqan-sürən tehimu küqiyip kətkəqkə, mingbexi [Yəhudiylarəning] Pawlusni tartixturup titma-titma kəliwetixidin kərkup, kışimoqə zaloqə qüxüp uni ularning arisidin zorluk bilən tartip qikip, kəl'əgə əkirip ketixini buyrudi. **11** Xu küni keqisi, Rəb Pawlusning yenida turup: — Jasarətlilik bol! Qünki Yerusalemda Mən tooqramdiki ixləroqə toluk guwahlik bərginingdək, Rim xəhəridimu xundak guwahlik kəlixing mukərrər bolidu! — dedi. **12** Ətisi ətigəndə, Yəhudiylar Pawlusni əltürəxni kəstləp, uni əltürmigüqə həqnərsə yeməymiz, iqməymiz, dəp əzliqə ləniti bir kəsəmnə kəlixti. **13** Bu suyikəst kəsimini iqqənlər kərik nəqqə kixi idi. **14** Ular bax kahinlar wə əksəkəllərləning aldioqə berip: — Biz Pawlusni əltürmigüqə həqnərsə tetimaslikkə kəttik kəsəm iqtuk. **15** Həzir silər wə aliy kengəxmə uning ixlirini tehimu təpsiliy təkxürəxni bəhanə kəlip, wəkil əwitip uni kengəxmigə elip kəlixni mingbexidin tələp kəlinglar. U bu yərgə yəqin kəlməylə uni jayliwetixkə təyyar turimiz, — dedi. **16** Ləkin Pawlusning singlisining oqlı bəktürmidin həwər tepip kəl'əgə kərip, Pawluska məlum kəlip kəydi. **17** Buning bilən Pawlus yüzbexiləridin birini qəkirtip, uningoa: — Bu balini mingbexi bilən kəruxtürüp kəysingiz. Qünki uningoa məlum kəlidioqan ixi bar ikən, — dedi. **18** Yüzbexi uni elip mingbexinə aldioqə baxlap kərip: — Məhbus Pawlus meni qəkirtip, bu balini siz bilən kəruxtürüp kəyuxumni tələp kəildi. Qünki uning sizgə məlum kəlidioqan ixi bar ikən, — dedi. **19** Mingbexi uni kəlidin tutup, bir qətkə tartip: — Manga məlum kəlidioqan nemə ixing bar? — dəp soridi. **20** U jawabən mundaq dedi: — Yəhudiylar Pawlusning ixlirini təpsiliy təkxürəyli dəp səwəb kərsitip əzliqəndin ətə uni aliy kengəxmigə elip bərixni tələp kəlix üqün til biriktürəxti. **21** Ularoqə kayil bolmioqayla, qünki kəriktin artuk adəm uni paylap turidu. Ular Pawlusni əltürmigüqə həqnərsə yeməymiz, iqməymiz, degən kəroqix kəsimgə baqliniptu. Ular həzir əzliqəning ularning təlipigə məkul boluxlirini kütüp turidu. **22** Mingbexi uningoa: — Bu ixni manga məlum kəloqanlikəngni həqkimgə tinma! — dəp tapilap, balini kayturdi. **23** Mingbexi yüzbexidin ikkini qəkirtip: — Ikki yüz piyadə ləxkər, yətmix atlik ləxkər wə ikki yüz nəyziwəz ləxkərnə bəgün keqə saət tokkuzda Kəysəriyə xəhərigə kərap yoloqə qikixkə həzirlənglar! **24** Xuning bilən billə, Pawlusni waliy Fəliksnəng yenioqə sak-salamət yətküzəx üqün, uning minixigə ulaqlarni təyyarlanglar! — dəp buyrudi. **25** Mingbexi [Fəlikskə] mundaq bir hət yazdi: — **26** «Hərmətlilik waliy Fəlikə janəblirioqə Klawdiyus Lisiyastin salam! **27** Uxbu adəmnə Yəhudiylar tutuwaləqan bolup, uni əltürməqki boləqanda, uning Rim puqrasi ikənlikini bilip yetip, kışimni baxlap berip uni kutkuzdum. **28** Mən ularning bu

kixi üstidin qiloqan xikayitining nemə ikənlikini eniklimakqi bolup, uni Yəhudiylarning aliy kengəxmisiyə elip bardim. **29** Əməliyəttə ularning uning üstidin qiloqan xikayitining əzlrining Təwrat kanunioqə dair dətəlaləx məsililərgə munasiwətlik ikənlikini bayqədim, birəq uningdin əlüm jazasi berixkə yəki zindanoqə taxlaxkə layiq birər xikayət qiloqədəx ixni tapalimidim. **30** Keyin, Yəhudiylarning uni əltürüwetix kəstidə yürüwatkanliqi həqkədikə ahbarat mənə məlum qilinoqəndə, dərhal uni siligə yollattim wə xuning bilən billə, uningoqə ərz qiloquqilarning əzlrining aldida xikayətlirini eytixini buyrudum. Həyr!». **31** Ləxkərlər əmdə buyruk boyiqə Pawlusni keqiləp Antipatris xəhriyə yətküzdi. **32** Ətisi, atlik ləxkərlər Pawlusni elip mengixkə qaldurulup, qəloqan ləxkərlər [Yerusalemdeki] qəl'əgə qaytip kəldi. **33** Atliklər Qəysəriyəgə kirip, hətni waliyoqə tapxurdi wə Pawlusnimu uning aldida hazır kildi. **34** Waliy hətni okuqəndin keyin, Pawlusning qəysi əlkidin ikənlikini sorap, uning Kilikiyədin kəlgənlikini bilip, **35** Uningoqə: — Üstüngdin ərz qiloquqilər kəlgəndə ixliringni toluk anglaymən, — dedi wə uni Hərod hanning ordisisidə nəzərbənd qilip qoyuxni buyrudi.

24 Bəx kündin keyin, bəx kahin Ananiyas aqsakəllardin birnəqqəylən wə Tərtullus isimlik bir adwokat bilən Qəysəriyəgə quxüp, Pawlus toqprisidiki rəsmiy xikayətlirini waliyoqə sundi. **2** Pawlus qəqirtilip, Tərtullus uning üstidin xikayət qilip mundaq dedi: — Hərmətlik Feliks janabliri! Biz əzlrining qol astilirida hər tərəptin aman-esənlikkə nesip bolup kəlməktimiz wə aldin kərərlikliri bilən həlkimiz arisida dana islahatlar barlikkə kəltürülməktə, biz bu ixlardin hər wəqit, hər jayda toluk minnətdarlik bilən bəhriman boluwatimiz. **4** Birəq əz wəqitlirini kəp elip qoymasliqim üqün, xəpəqtliiri bilən səzimizni kişkilə anglaxlirini ətünüp soraymən. **5** Qünki biz xuni tonup yəttukqi, bu adəm balahor bolup, pütkül jəhandiki Yəhudiylar arisida majira-topilang pəyda qilixni küxkürtküqi, xundaklə «Nəsərlətləklər» dəp atəloqan məzhəpning kəttiwəxliridin biridur.

6 U bizning ibadəthanimiznimu buləqiməqqi boləqanidi. Xunga, biz uni tutuwəlduk wə uni əz kənunimiz boyiqə sotlayttuk. Ləkin mingbexi Lisiyas əxəddiy zorluk bilən uni qollirimizdin tartiwəldi wə uningoqə ərz qiloquqilarni əzlrining əldioqə kəlixkə buyruqəndi. **8** Uni sorəq qilip kərsilə, bizning uningoqə qiloqan əzlrimizning toqrilikini bilip yetidilə! **9** Sorunda boləqan Yəhudiylarmu uning eytkənlirioqə qoxulup: Rəst, rəst, dəp xikayətni kükəytti. **10** Waliy Pawlusqə səz qiloqin dəp qol ixaritini qiloqəndə, u mundaq dedi: — Mən silining uzun yillardin bəri bu həlkni sorəp kəlgənliklirini bilgəqkə, hatirjəmlə bilən əldilirida əzüm toqramda jawəb bərimən. **11** Asənlə biləyədiləki, mən Yerusalemioqə ibadət qilixkə barəqinimdin həziroqə pəqət on ikki künlə ətti. **12** Ular mənə ibadəthanida birər adəm bilən munəziləxkinimni kərmigən, yəki sinəqoglərdə yəki xəhərdə əmmiini topiləngoqə qutratqənləkimnimu həq kərmidi. **13** Ular yənə hazır janəblirioqə mənə üstümdin qiloqan xikayətlirigə həq ispatmu kəltürəlməydu. **14** Birəq siligə xuni ətirəp qilimənki, mən ular «məzhəp» dəp atioqan yol bilən mengip, Təwratwə wə pəyoqəmbərləning yazmilirida pütülgənləningmu həmmisiyə ixinip, atəbowilirimning Hudaioqə ibadət qilimən. **15** Mənə Hudaioqə bəqlioqan ümidim barki (bu kixilərmu bu ümidni tutidu), kəlgüsida həm həqkəniyləning həm həqkəniysizləning əlümdin tirilixi bolidu. **16** Xu səwəbtin, əzüm həmixə Huda əldidimu, insanlar əldidimu pak wijdənləq boluxkə intilimən. **17** Mən [Yerusalemədin] əyrioloqili heli yillər boləqan bolup, bu kətim u yərgə əz həlkimə həyr-sədikə yətküzüp bərgili wə Huda əldioqə hədiyə sunoqili barəqanidim. **18** Mən bu ixlərdə boluwatəttim, bəzilər mənə təzilinix qədisini ədə qilip boləqan qəoqə ibadəthəna həyylisida uqrətti; ləkin mən ətrəpimioqə adəm toqlioqinimmu yok, malimənləq qikəroqinimmu yok. **19** Əməliyəttə mənə uqrətkənlər bəlsə Əsiyə əlkisidin kəlgən bəzi Yəhudiylar idi; ularning üstümdin xikayətliri bə bəlsə, əsli ular əzliri kəlip, silining əldilirida ərz qilixkə toqra kələtti. **20** Bolmisa, muxu sorundikilər aliy kengəxmə

aldida turojinimda, meningdin kandaq jinayət tapkanlikini eytip baksun! **21** Pəket mundak bir ix bolojanidi: — Mən ularning aldida, «Bügünki kündə əlgənlərlərin qayta tirilixi tooqruluk silərlərin sorikənglərlə tartilojanmən!» dəp warkirəjanidim. **22** [Rəbning] yoli tooqruluk təpsiliy həwiri bar boləjan Feliks sorəkni tohtitip, ularə: — Mingbexi Lisiyas kəlgəndə dəwayinglar tooqrisidiki həkümni qikirimən, — dedi. **23** U yüzbexioja Pawlusni nəzərbənd astioja elip, əmma uningəja bir'az kəngqilik kilip, dost-buradərlirining hərəkəsisining uning həjətliridin qikixini tosmioqin, dəp buyrudi. **24** Birnəqqə künden keyin, waliy Feliks ayali Drusila bilən billə kəldi (Drusila Yəhudiyy idi). U Pawlusni qakirtip, uningdin Məsih Əysəja etika d kilix yoli tooqruluk anglidi. **25** Pawlus həkəkəniy yaxax, əzini tutuweləx, kiyamət künidiki soal-sorək kilinəxlar tooqrisida səzləwatqanda, Feliks wəhimigə quxip uningəja: — Həzirə qaytip tursang bolidu. Keyin manga pəyt kəlgəndə, yənə qakirtimən, — dedi. **26** U xuning bilən bir wəqəttə Pawlusning para berixini ümid kilatti. Xuning üqün, uni imkankədər pat-pat qakirtip, uning bilən səzləxtətti. **27** Ləkin ikki yil toxkəndə, Feliksning ornioja Porkiyyus Festus waliy boldi. Feliks Yəhudiylərlə iltipət kərsitip ularning kənglini elix üqün Pawlusni soləkta kəldurdi.

25 Festus [Yəhudiya] əlkisigə kirip, üq künden keyin Kəysəriyədin qikip Yerusalemoja barəjanidi. **2** Bəx kəhənlər bilən Yəhudiylərlərin mətəwərliri uning aldida Pawlusning üstidin rəsmiy xikayət kilip, uningdin iltipət sorap, adəm əwitip Pawlusni **3** Yerusalemoja elip kəlxni ətündi. Məksiti, ular yol üstidə bəktürmə təyyarlap Pawlusni əltürəx idi. **4** Festus buni anglap ularə: — Pawlus həzir Kəysəriyədə soləkta turəwərsun. Mən yəkəndə u yərgə qaytip kətməkəqimən. **5** Arənglərdin həkəkədar boləjanlar mən bilən billə quxsun. Əgər uning birər əyibi bolsa, ular xu yərdə xikayət kilsə bolidu, — dəp jawab bərdi. **6** Festus ularning iqidə səkkiz-on künden artuq turmay, Kəysəriyədə qaytip quxti. Ətisi sorək təhtigə olturup, Pawlusni elip kəlxni buyrudi. **7** Pawlus kəlgəndə, Yerusalemdin quxkən Yəhudiylər

uning ətrəpioja olixip, uningəja nuroqun əqir jinayətlər bilən kərilap xikayətlərləni kildi. Bərak bulərlərin həqəkəsisioja ispat kərsitip bərləmididi. **8** Pawlus əzini aqlap: — Mən həqəkəysi ixtə Yəhudiylərlərin kənunioja, ibadəthanisioja yəki [imperator] Kəysərgə kərxə birər jinayətmə sadir kilmidim, — dedi. **9** Ləkin, Festus Yəhudiylərlərin kənglini elixkə, ularəja iltipət kərsətməkəqə bolup Pawlustin: — Yerusalemoja bərip, u yərdə mənəng əldimdə bu xikayətlərgə əsasən sətlinəxkə rəzi boləmsən? — dəp soridi. **10** Ləkin Pawlus jawab bərip mundak dedi: — Mən həzir Kəysərlərin sorək təhti əldida turimən. Mən sorək kəlxkə tegixlik yər mənə muxu. Əzliyəgə ənik məlum boləjəndək, mən Yəhudiylərlərin həqəkəndək nəhəklik kilmidim. **11** Əgər jinayitim bolsa, xundəklə ələmgə ləyik birər ix kəlojan bolsam, mən əzümni ələmdin kəqurməymən. Bərak ularning mənəng üstümdin kəlojan xikayətlirining əsəsi bolmisa, həqəkəmməng mənə ularəja tapxurup bərixkə həkəkə yok. Mən Kəysərgə mərəjəət kəlimən! **12** Əndin Festus məsləhətqiliri bilən səzləxkəndin keyin, Pawlusə: — Sən Kəysərgə mərəjəət kəlding — uning əldioja əmdə bərisən! — dedi. **13** Birnəqqə künden keyin, Agrippa hən bilən [singlis] Bərniki Festusə təbrik-sələmoja Kəysəriyəgə kəldi. **14** U yərdə uzun kənlər turəjəndin keyin, Festus Pawlusning ixini hənəja məlum kəlip: — Bu yərdə Feliks kəldurup kətkən bir məhəbus bə. **15** Mən Yerusalemoja barəjinimdə, Yəhudiyy bəx kəhənliri bilən əksəkəlliri uning üstidin xikayət kəlip, məndin uni jəzəja məhəkum kəliximni tələp kəlixti. **16** Mən ularəja, ərz kəlinəjuqi ərz kəlojuqilər bilən yüzləxtürülüp, uningəja əzini aqləx pərsiti bərlimigüqə, uni jəzəja tapxurux rimliklərlərin əditi əməstür, dəp eyttim. **17** Xungə ular mən bilən billə bu yərgə kəlgəndin keyin, mən wəqəttəni kəynigə sozməy, ətisilə sorək təhtigə olturup u kixini əkiləxni buyrudum. **18** Ərz kəlojuqilər orunliridin turəjəndə, ularning uning üstidin xikayət kəlojanliri mənəng oyliqənimdək rəzil ixlər əməs idi, **19** Bəlkə ularning əz ibadət tüzümü tooqruluk wə Əysə isimlik bir kixi həkəkəidə məlum taləx-tərtix məsililiri bərikən. U kixi əlgən bolup, Pawlus bolsa u tirildi dəydikən.

20 Bu məsililərnı zadı kandaq eniklaxni biləlməy, mən Pawlustin Yerusalemoja berip, u yərdə bu ixlər toqırulıq sorakka tartilixka razi bolux-bolmasliqini soriojanidim. **21** Pawlus solakta turup imperator janablrining sorak kararini qikirixini murajiet kilojandin keyin, mən uni Kəysərning aldioja əwətküqə, solakta tutup turuxni buyrudum. **22** Agrippa Festuska: — Meningmu bu kixining sezlirini anglap baqqum bar, — dedi. — Ətə anglaysız, — dedi u. **23** Xuning bilən ətisi, Agrippa bilən Bərniki həywət bilən ammiwi yioqin zalioja kirip kəldi, mingbexilar wə xəhər kattiwxalirimu ular bilən billə kirip kelixti. Festus əmr kiliwidi, Pawlus elip kirildi. **24** Festus mundak dedi: — Agrippa padixah aliyliri wə muxu sorunoja yioqilojan janablar! Bu kixini kərwətisilər. Həm Yerusalemda həm bu yərdə pütün Yəhudi yəhalisi uning toqırulıq ərz kilip manga murajiet kilip, u tirik qalduruxka bolmaydu! — dəp qurkiraxkanidi. **25** Ləkin mən uningdin ölüm jazasi berixkə tegixlik birər jinayət tapalmidim. Hazir bu kixi imperator janablrinoja murajiet kildi. Xuning bilən uni [Rimoja] əwətxni karar kildim. **26** Birak uning həkqkidə oqojamoja məlum kilip yazoqudək ix yok. Xuning bilən əhwalni rəsmiy təxkürüp birər yazoqudək məlumatka igə bolux məksitidə uni hərbiirlirining aldioja, bolupmu sili, Agrippa padixah aliylirining aldioja elip kəldim. **27** Qünki məhbusni sotka əwətkəndə, uning üstidin kilinojan xikayətlərnı enik kərsətməslik manga nisbətən orunluq əməstək bilinidu.

26 Xuning bilən, Agrippa Pawluska: — Əzüngning gepingni kilixingoja ruhsət, — dedi. Pawlus kolini sozup əzini aqlaxka baxlidi: **2** — I Agrippa han, bugin aldiririda Yəhudiylar mening üstümdin xikayət kiləjan pütün ixlər toqırulıq jawab berix pirsitigə nesip boləjanlikim üqün, bolupmu əzlrining Yəhudiylarning adətliri wə ularning arisidiki talax-tartixliridin həwərliri boləjanliki üqün əzümnı bəhtlik hesablaymən! Xuning üqün degənlirimni səwrqanliq bilən anglap bəxiqlirini etünimən. **4** Mening dəslepki wəqitlirimda, yəni kikiqimdin tartip əz elimdə, Yerusalemda yürüt-turuxumning kandaq ikənliki Yəhudiylarning

həmmisigə ayan. **5** Ular xu dəslepki wəqitmdin beri meni tonuqaqka (əgər halisaidi, xuningəja guwahliq berətti), mening ibadət tüzümidiki əng tələpəjan məzhəpning xərtliri boyiqə yaxap, yəni Pərsiy bolup əmrümni etküzginimni bilidu. **6** Əmdi mən Huda ata-bowilirimizoja kiləjan wədigə baəjojan ümidim tüpəylidin hazır sorak kiliniwatimən. **7** Xu [wəding] nesiwisigə yetixni bizning pütkül on ikki kəbilimiz keqə-kündüz tohtawsız Hudaəja ibadət kilip ümid kilmakta. I aliyliri, Yəhudiylarning mening üstümdin kiləjan xikayətliri dəl xu ümidkə baəqliktur! **8** [Halayik], Huda əlgənlərnı tirildürsə, nemə üqün ixinixkə bolmaydu, dəp karaysilər? **9** Dərwəqə, əzümmu əslidə Nasarətlilik Əysaning namioja karxi nurojun ixlərnı kilixim kerək dəp qayil idim **10** wə Yerusalemda ənə xundak ixlərnı kiləjanidim. Bax kahinlardin həkuk elip, əzüm Hudaning nurojun mukəddəs bəndilirini zindanoja tutup bərgən, ular əlümgə həküm kilinoqandimu, həkümə awaz kəxkanidim. **11** Mən həmmə sinagoglarda kəp kətim ularni izdəp tepip jazalap, kupurluk gəp kilixka zorliojanidim. Mən ularəja təlwilərqə əq bolup, hətta yakə yurttiki xəhərlərgə berip, ularəja ziyankəxlik kiləjanidim. **12** Bu ixlarda bolup bax kahinlar bərgən toluk wəkillik həkuki bilən Dəməxk xəhirigə karap səpər kiliwatattim. **13** Qux wəqtdə yolda ketiwetip, asmandin qüxkən, kuyax nuridinmu küqlük bir nurning ətrapimni wə billə ketiwatkanlarnı yorutuwətkənlikini kərdüm. **14** Həmmimiz yərgə yikilojan bolup mən ibraniy tilida eytiləjan: «Əy Saul, Saul! Manga nemixka ziyankəxlik kilisən? Seni zihlaxlarəja karxi təpmiking sən üqün təs kelidu!» degən bir awazni anglidim. **15** Mən: — «I Rəb, sən kimsən?» dəp sorisam, Rəb manga: «Mən sən ziyankəxlik kiliwatkan Əysadurmən! **16** Əmdi ornungdin tur; qünki Mən seni sən kərgən ixləroja həmdə Əzüm sanga ayan kilinojinimda kəridiojan ixləroja həziniqi oqojidar wə guwahliq bərgüqi boluxka tikləx üqün, sanga ayan boldum. **17** Mən seni əz həlkingning həm əllərnıng kolidin kutkuzimən — qünki mən seni yat əlliklərnıng kəzlrini eqip, ularning karangojuluktin yoruklukka,

Xaytanning ilkidin Hudaofa baoflinixka buruluxi üqün ularning arisiofa əwətimən. Xuning bilən ular gunahlrining kəqürümigə, xundakla Manga etika klix arkilik pak-mukəddəs kiliñoanlarning arisida miraska muyəssər bolidu» — dedi. **19** Xunga, i Agrippa aliyliri, mən ərxin kəlgən bu ofayibanə kərünüxkə itaətsizlik kilmidim. **20** Bəlkə aldi bilən Dəməxk həlkigə, andin Yerusalemlə xəhridikilərgə, pütün Yəhudiya əlkisidikilərgə həmdə yat əlliklərgimu, «Towa kilipl, Hudaofa baoflininglar, xundakla towa kiliqka uyoqun əməllərnə kərsitinglar» dəp jakarlap həwər yətküzüp kəldim. **21** Bu iqlar tūpəylidin Yəhudiylar mənə ibadəthana hoylisida tutup, muxtlap əltürüwətməqə boluxti. **22** Ləkin bəgüngiqə Hudaning yadəm-məditigə muyəssər bolup mən qing turuwatimən, təwəndikilər bolsun yukiridikilər bolsun həmməyləngə guwahlik berip kəldim. Guwahlikim dəl pəyoqəmbərlər həm Musa əzi bəxarət kilipl eytkanliridin bəxkə nərsə əməs — **23** demək, Məsih jəzmən azab-okubət qekip, tunji bolup əlümdin tirilgüqi bolup [Yəhudiylar] həlkigə həm pütkül əllərgimu yorukluk jakarlaydu. **24** Pawlus bu iqlarnə eytip əzinə xundak əqlax jawabini bərgəndə, Festus yukiri əwaz bilən uningofa: — Pawlus, sarang bolupsən! Bilimingning kəpliki əqlingni əzduruptu! — dedi. **25** Ləkin Pawlus: — Sarang əməsmən, i Festus janabliri, mən bəlkə həkikətkə uyoqun həm salmiqi bar səzlərnə jar kilipl. **26** Qünki [Agrippa] aliylirining bu iqlardin həwiri bar. Mən uningofa yürəklik bilən oquq səzləwatimən, qünki bu iqlarning həqkəysisining uningdin yoxurun əməslikigə ixinimən. Qünki bu ix bulung-puqqaqlarda kiliñoan əməs! **27** — Əy Agrippa aliyliri, əzliri pəyoqəmbərlərnə eytkanliriofa ixinəmdila? Mən ixinidioqanliklirini bilimən! — dedi. **28** Agrippa Pawluska: — Sən mənə muxunqilik kiskiofina wəqitkə hristian boluxka qəyil kilməqiməsən? — dedi. **29** Pawlus: — Məyli kiskə wəqit iqidə yəki uzun wəqitkə bolsun, pəqət əzlirining əməs, bəlkə bəgün səzümnə angliofuqlarning həmmisi manga ohxəz bolofay (pəqət mənədikə zənjirlər silərdə bolmisun!) dəp Hudadin tiləymən, — dedi. **30** Xuning bilən

[Agrippa] han, xundakla waliyl, Bərniki wə ular bilən billə olturoqanlar orunliridin turup, **31** [zəldin] qikip, bir-birigə: — Bu kixining əlümgə yəki tūrmigə soləxkə tēgixlik həqbir jinayiti yəq ikən! — dəyixti. **32** Agrippa Festuska: — Bu ədəm Kəysərgə muraətiət kilmioqan bolsa, qoyup berilsə bolidikəntuq! — dedi.

27 Bizning Italiyagə dengiz yoli bilən bəriximiz qərar kiliñoqandin keyin, əməldarlar Pawlus bilən bəxkə birnəqqə məhbəsnə «Awoqustus kismi»diki Yuliyus isimlik bir yūzbəxiqə tapxurdi. **2** Biz Adramittiumning bir kəmisigə qiktuk, Kəmə Asiya əlkisining dengiz boyliridiki xəhərlərgə bəratte. Tesalonika xəhridin bolofan Makedoniyəlik, Aristarxus isimlik bir kixi biz bilən həmsəpər boldi. **3** Ətisi biz Zidon xəhrigə yetip kəlduk, Yuliyus Pawluska kəngqilik kilipl, xu yərdiki dost-buradərlirining yeniofa bərip ularning ofəmhərlikini qəbul kilixiqə ruhsət kildi. **4** Biz u yərdin yənə dengizofə qiktuk, Xəməllər kərixkəndək qərxə təripimizdin qikkənlikə üqün, Sipsrus arilining xəməlofa daldə təripə bilən məngduk. **5** Kilikiyə wə Pamfiliyə əlkilirining udulidiki dengizdin ətup, Likiyə əlkisidiki Mira xəhrigə kəlduk. **6** Xu yərdə yūzbəxi Iskəndəriyə xəhridiki Italiyagə bəridioqan bəxkə bir kəmini tēpə, bizni uningofə qikirip qoydi. **7** Dengizdə kəp künlər nəhayiti əstə mēngip, təsliktə Kinidos xəhriining uduliofa kəlduk. Xəməllər mēngix yəniliximizni tosofaqqa, Kret arilining xəməldin daldə təripə bilən mēngip, Salmoniy [yerim arili]din ətup, **8** dengizdə təsliktə ilgiləp kiroqəknə boylap, Ləseyə xəhrigə yəkin bolofan «Güzəl arəmgəh» dəp atilidioqan bir yərgə kəlduk. **9** Səpər bilən heli wəqitlər ətup, roza künə əllikəqan ətkən bolofəqqa, dengizdə səpər kilipl hətərlilik idi. Xunga Pawlus kəpqlikə nəsihət kilipl: **10** — Buradərlər, bu səpərnəng balayə'apət wə əqir ziyan bilən tūgəyidioqanlikini kərūwatimən; məl wə kəmidin məhrum bolupla qəlməy, səpər əz jənimizofimu zəmin bolidu! — dəp əgəhləndurdi. **11** Bəraq yūzbəxi bolsa Pawlusning səzigə ixənəməy, kəmə bəxlikə bilən kəmə igisining səzigə ixəndi. **12** Uning üstigə, bu portmu kixləxkə muwəpik

jay bolmioqqa, ko'pqilik yana dengizga qikip, mumkinkadar Feniks xahiriga yetip berip, xu yerdə kixlaxni kuwwatlidi. Feniks bolsa Kret arilidiki bir dengiz porti bolup, bir təripi qərbiy janubka və bir təripi qərbiy ximaloğa karaytti. 13 Janubtin mayin xamal qikiwatatti, ko'pqilik nixanimizoga yetidigan bolduk dər, lənggərni eliwetip, kemini Kret arilining kirojigini boylap hāy dər mangdi. 14 Lekin uzun otməy, araldin kattik «xərkiy ximaldin kəlgüqi» dər atilidigan əxəddiy kara boran qikip kətti. 15 Kəmə buranning kamallikida qaloqqa, uni xamaloğa yūzləndürəlməy, boranning mayliqə mengixioğa koyup bərduq. 16 Klawda degən kikiq bir aralning xamaloğa dalda tərikipigə otiwelip, kolwakni kemigə qikiriwelip, aranla uni saklap kalaliduk. Andin kemiqilər kemini aroqamqilar bilən sirtidin orap baolilwaldi. Kemining Sirtis dər ataloğan dengiz astidiki tax-kum dəwilirigə kəkilip petip kelixidin ko'rkup, tormuz lənggərlirini qūxūrip, kemini xamalning hāy dixigə koyup bər di. 18 Boran ūstimizgə xiddətlək sokkəqqa, ətisi malni dengizoga taxlaxka baxlidi. 19 Ūqinqi künidə ular əz kolliri bilən kemidiki koral-jabduqlirini dengizoga taxliwətti. 20 Kəp künlərgiqə ya kün ya yultuzlar ko'rünməy, boran-qəpkun yənila xiddətlək ūstimizgə tohtimay sokuwərgəqkə, ahirda kutulup kelix ūmidimizmu yokka qikkənidi. 21 Kemidikilər birnərsə yemiginigə kəp künlər boləqandin keyin, Pawlus ularning arisida turup: — Buradərlər, silər baldurla mening gepingə kulak selip Krettin dengizoga qikmasliqinglar kerək idi. Xundək kiloğan bolsanglar bu balayi'apət və ziyan-zəhmətlərgə uqrimioğan bolattinglar. 22 Lekin əmdi silərni qəyərətlik boluxka dəwət kilimən. Qünki aranglarda hēqəysinglar jenidin ayrilojini yok, pəkət kemidinla məhrum kalisilər. 23 Qünki mən təwə boləqan və ibadət-hizmitini kilip kəlgən Hudaning bir pərixlisi tünügün kəpə yəniməyə kelip 24 manga: «Pawlus, ko'rkma! Sən Kəysərning aldioğa berip turuxung kerək; və mana, Huda xapaət kilip sən bilən billə səpər kiloğanlarning həmmisining jenini tiliginingni sanga jabət kildi!» dedi. 25 Xuning ūqün əy əpəndilər, qəyərətlik bolunglar; qünki

Hudaoga ixinimənki, manga kəndək eytloğan bolsa xundək əməlgə axurulidu. 26 Birək biz məlum aralning kirojioğa urulup ketiximiz mukərrər bolidu. 27 Səpirimizning on tətinqi künə kəqisi, kəmə Adriatik dengizida ləyləp yūriwatkan bolup, tün nispidə, kemiqilər kuruklukka yekinlap keliptuk, dər oylidi. 28 Ular qongkurlukni əlqəx aroqamqisini dengizoga qūxūrip, suning qongkurlukini əlqəp kərgənidi, yigirmə qulaq qikti. Səl aldioğa mengip yənə əlqiwidi, on bəx qulaq qikti. 29 Ular kemining hada taxlaroga urulup ketixidin ko'rkup, kemining kəynidin tət lənggərni taxliwetip, tang etixni təlmürup kūtup turdi. 30 Lekin kemiqilər kemidin kəqmaqqi bolup kemining bexidinmu lənggərni elip taxliwetəyli dər bəhanə kərsitip, kolwakni dengizoga qūxūrdi. 31 Pawlus yūzbəxi və ləxkərlərgə: — Bu [kemiqilər] kemidə kəlmisa, silər kutulalmaysilər! — dedi. 32 Buning bilən ləxkərlər kemidiki kolwakning aroqamqilirini kesip, uni ləylitip koydi. 33 Tang atay degəndə, Pawlus həmməylənni bir'əz oqizaliniwelixka dəwət kildi. U: — Silərnin dəkkə-dökkə iqidə hēqnemə yeməy turojininglaroga on tət kün boldi. 34 Əmdi bir'əz oqizalinixinglarni otiwinimən. Qünki hāyat kəlixinglar ūqün muxundək kilixka toqra kelidu; qünki hēqəysinglarning bexidiki bir tal moymu ziyanoga uqrimaydu! — dedi. 35 Bu səzni kilip bolup, u kəlioğa bir parqə nanni elip, ko'pqilikning aldidə Hudaoga təxəkkür eytip oxtup yedi. 36 Xuning bilən həmməylən qəyərətlinip oqizalini xka baxlidi 37 (kemidə biz jəmiy ikki yūz yətmix altə kixi iduk). 38 Həmməylən ko'saklirini tokliqəqandin keyin, kemini yeniklitix ūqün, kemidiki buqdaylarnimu dengizoga taxliwətti. 39 Tang atkəndə, kemiqilər kuruklukning nə ikənləkini tonumidi. Lekin uningdiki bir kumluk ko'ltukni baykəp, kemini bir əməl kilip xu yerdə uruldurup kuruklukka qikərməqqi boldi. 40 Ular aldi bilən lənggərlənni boxiwetip, ularni dengizoga taxliwətti. Xuning bilən bir wəqittə, kemining ikki yənili x palikining baolirini boxitip, ularni qūxūriwətti. Andin kemining bexidiki yəlkənni xamaloğa qikirip, kemini kumlukning kirojioğa karitip mangdurdi. 41

Əmdı ikki ekim bir-birigə uqraxkən yərgə kirip kəlip, ular kemini kırıkka sokturwaldi; kemining bexi dengiz tegigə urulup petip, midirlimay kəldi, lekin kemining arka tərıpi dolkunlarning zərbisi bilən quwulup ketixkə baxlıdi. **42** Ləxkərlər məhbıslarning suqə səkrəp kəqip ketixining aldini elix üqün, həmmisini öltürtüwətməkqi boldi. **43** Lekin yüzbexi Pawlusni kütqızuxni halioqan bolup, ləxkərlərnıng bundak kılıxioqə yol qoymidi. U aldi bilən su üzüxnı bilidioqanlarning suqə qüxüp kiroqakka qikixini, **44** kəloqanlarning bəzilirini tahtaylaroqə, bəzilirini kemining quwulup kətkən parqilirioqə esilip, kiroqakka qikixini buyrudi. Xundak boldiki, həmməylən kütulup sak-salamət kuruqlukka qikti.

28 Biz kütulup sak-salamət kiroqakka qikkəndin keyin, u aralning Malta dəp atilidioqanlikini bilduk. **2** Yərlık həlk bizgə intayin məhribanlık bilən muamilə kildi; qünki u qəoqda yəmoqur yeoqıp, həwa sooquk boləqəqka, ular gülhan yeqip bizni kütüwaldi. **3** Pawlus bir baqlam otun terip kəlip otka taxlıwidi, issiktin etilip qikkən bir zəhərlik yilan uning kolini qixliginiqə qaplixıwaldi. **4** Xu yərlıklər Pawlusning kəlioqə yepixip turoqan yilanni kərüp, bir-birigə: — Bu adəm qəqum bir kətil ikən! Dengizdin kütulup qikkən bolsimu, «Adillik» uning tirik kəlixioqə yol qoymidi, — deyixti. **5** Lekin Pawlus yilanni otning iqigə silkip atti, əzi bolsa həqkəndak zəhim yemidi. **6** Həlk uningə bədini ixqip ketidu yaki u tuyuksız yikilip əlidu dəp kərap turatti. Lekin uzun wəkit kərap turup, uningda həqkəndak binormal hələtnıng bolmioqanlikini kərüp, oylioqinidin yenip: — Bu bir ilah bolsa kərək! — deyixti. **7** U yərnıng ətrapidiki yurtta, aral baxlık (Publiyus dəp atəloqan)ning birnəqqə yər-etizliri bar idi. U bizni əyigə baxlap, üq kün kizəqin məhman kılıp kütti. **8** U qəoqda xundak boldiki, Publiyusning atisining kizitmsi ərləp, toloqək bolup yetip kəloqanikən. Pawlus uning yenioqə kirip, dua kılıp üstigə kolini təgküzüp, uni sakaytip koydi. **9** Xuningdin keyin araldiki kəloqan kəsəllərnıng həmmisi uning aldioqə kəlip, sakaytildi. **10** Ular bizning hərmitimizgə

nuroqun sowoqatlarnı beoqixlioqan bolup, ahirda bu yərdin yənə yəloqə qikkən wəktimizda, bizni yəloqə lazımlık nərsə-kərəklər bilən təminlıdi. **11** Malta arılıda Iskəndəriyədin kəlgən, bexiəqə «Samawiy Kəxkezək» ilahlırining nəxıxliri oyuloqan bir kəmə kixlioqanıdi. Aralda üq qiktuk. **12** Sirakoza xəhırigə kəlip, u yərdə üq kün turduk. **13** Andin aylinip mengip, [Italiyədiki] Regiyum xəhırigə kəlduk. Ətisi xamal yənılixı əzgırip jənuəbtin qikixi bilən, ikkinqi küni Puteoli xəhırigə yetip kəlduk. **14** U yərdə birnəqqə kərındaxlarnı taptuk, ularning ətünüxliri bilən biz ularda bir həptə turduk. Xundak kılıp biz Rim xəhırigə yetip kəlduk. **15** Kəliwətkənlikimizdin həwər tapkən xu yərdiki kərındaxlar bizni kərxı elix üqün xəhərdin qikip həttə «Apiyus bəzirı»oqıqə, [bəziliri] «Üq Saray»oqıqə kəlgənıdi. Pawlus ularni kərgəndə, Hudaəqə rəhmət eytip, qəyrətləndi. **16** Rim xəhırigə kirginimizdə, yüzbexi məhbıslarnı orda kərawul begigə tapxurdi; lekin Pawlusning birlə kəzətküqi ləxkər bilən bir əyda ayrim turuxioqə ruhsət kilindi. **17** Üq kündin keyin, u u yərdiki Yəhudiylarning kattıwaxlırini əzi bilən kərüxüxkə qakirdi. Ular jəm boləqanda, u mundaq dedi: — Kərındaxlar! Mən həlkimizgə yaki ata-bowilirimizdin kəlduruloqan ərp-adətlərgə kərxı həqkəndak ix kilmioqan bolsammu, Yerusalemda turoqinimda tutkun kılınip rimliklərnıng kəlioqə tapxuruldum. **18** Rimliklər meni sorakka tartip, məndə əlüm jazasioqə məhkum kılıqudək birər jinayət bolmioqəqka, meni koyuwətməkqi boldi. **19** Lekin Yəhudiylar buningə kərxilik bildürgəqkə, Kəysərgə murajıət kılıxkə məjbur boldum. Bularni dəginim bilən, bu mening əz həlkim üstidin xıkayitim bar dəgənlikim əməs. **20** Xu səwəbtin mən silər bilən yüz kərüxüx wə bu həktə silərgə eytix üqün silərnı bu yərgə qakirdim. Qünki bu zənjir bilən baqlınixning səwəbi dəl İsraılning kütəkən ümididur. **21** Ular Pawluska: — Biz bolsak Yəhudiyədin sən toqruluk hət almiduk, yaki u yərdin kəlgən kərındaxlarning həqkəyisimu sən toqruluk birər yaman həwər əkəlmidi yaki yaman gepingni kilmidi. **22** Lekin sening

pikirliringni angliqumiz bar. Qünki hëmmë yërdë kixilërnin [sën tawë bolëjan] bu mæzhëpkë qarxi sëlëwatkanlıqıdın hëwirimiz bar! — deyixti. **23** Xuning bilën ular Pawlus bilën kërüxüxkë bir künni bekitti. U küni nurojun kixilë uning turalëusioja këlgenidi; u tang atqandın këqkiqë ularoja [sëz-kalamni] xërhlep, Hudaning padixahlıkë hëkkidë toluk guwahlik berip, Tëwrat hëm pëyoqëmbërlërnin yazmiliridin nəkil këltürüp, ularni Əysa toqruqluk qayil kiliwxë küqidi. **24** Uning sëlirigë bëzilë ixëndürüldi, bëzilë ixinixni rët kildi. **25** Ular Pawlusning mundak bir sëzni kilixi bilën əzara keliwëlmëy qaytip këtti. U mundak dedi: — Muxëddəs Roh Yəxaya pëyoqëmbër arkilik ata-bowilirimizə münü sëzni dël jayida eytkan: **26** — «Barəjin; muxu hëlqkë mundak dëp eytkin: — «Silër anglaxni anglaysilër, birak qüxənməysilër; Kërüxnı kërüsılër, birak bilip yətməysilër. **27** Qünki muxu hëlqning yürikini may kaplap kətkən, Ular angliqanda kulaklırini eəjir kiliwələjan, Ular kəzlirini yumuwaləjan; Undak bolmisidi, ular kəzliri bilən kərüp, Kulikı bilən anglap, Kəngli bilən qüxinip, Əz yolidin yanduruluxı bilən, Mən ularni saqaytkan bolattım»». **28** Xunga bilixinglar kërəkki, Hudaning bu nijatlikı yat əlliklërgə əwətiliwatidu. Ular bolsa uningoja kulak salmay qalmaydu! — dedi. U bu sëzlərni eytkanda Yəhudiylar öz-ara qattik talax-tartix kiliwip këtti. **30** [Pawlus] əzi ijarigə aləjan əydə toluk ikki yıl turdi wə bu yërdə uning bilən kërüxüxkë këlgen hëmmë kixilərni qəbul kilip, **31** tolimu yürəklik bilən hëm hëq tosaləuəja uqrimay, Hudaning padixahlikini jar kilip, Rəb Əysa Məsihkə dair həkikətlərni yətküzüp təlim bərdi.

Rimliklaroʻja

1 Rosullukka tallap qaqirilolgan, Hudaning hux hawirini jakarloxka ayrip tayinlangan, Masih oysaning kuli bologan manki Pawlustin salam! **2** Huda bu hux haworning kelixini heli burunla payoqamborlari arkilik mukaddas yazmilarda woda qilolanidi. **3** Bu hux hawar Oz Oqli, yani Rabbimiz oysa Masih toqrisididir; jismaniy jehattin U Dawutning naslidin tuqulogan; birdinbir pak-mukaddas Roh taripidin olumdin tirildurulux arkilik «kuc-kudrat Igisi Hudaning Oqli» dap kersitilip bekitilgan; **5** U arkilik, xundakla Uning nami ucun barlik aller arisida Hudaoja etikadtin bologan itaetmenlik wujudka kalturuluxka biz mehir-xepkatka wa rosullukka muyassar bolduk; **6** Silar ular arisida, oysa Masih taripidin qaqirilolansilar. **7** Xunga, Huda seygän wa U «mukaddas bändilirim» dap qaqirogan Rim xahiridiki hëmminglaroja, Atimiz Hudadin wa Rabbimiz oysa Masihtin mehir-xepkat wa aman-hatirjemlik bolojay! **8** Aldi bilän män oysa Masih arkilik hëmminglar ucun Hudayimoja taxakkur eytimän; qünki silarning etikadinglar putkül alëmgä pur kätti. **9** Oz Oqli toqrisidiki hux hawärdä qin roh-kälbim bilän män hizmitini kilawatkan Huda Özi mening dualirimda silärni xunqa üzlüksiz äslap turojanlikimoja guwahtur. **10** Män dualirimda, mumkin kädär Hudaning iradisi bilän siläring yeninglaroja berixka ahir muyassar boluxka hëmixä etünimän. **11** Qünki män silärni birär rohij iltipatka igä kilix arkilik mustähkëmläx ucun silär bilän körüxüxkë intayin təkəzzamän; **12** yani, män aranglarda bolsam, bir-birimizning etikadidin ezara täsälli wa ilham alalaymiz demäqimän. **13** Kerindaxlar, män siläring xuni bilixinglarni halaymänki, baxka yärdiki ällikläring arisida hizmitim mewä bərgəndək, siläring aranglardimu hizmitimning mewä berixi ucun yeninglaroja berixni kəp ketim niyät kildim, lekin bügüngiqə tosaloujoja uqrap keliwatimän. **14** Män härkəndək adəmlərgə, mayli Yunanliklar wa yat taipilərgə, danixmən wa nadanlaroja bolsun, hëmmisigə kərzdarmän. **15** Xuning ucun imkaniyät manga yar bərsila

män Rimdiki silərgimu hux härwərni yətküzüp bayan kilixka kizojinmən. **16** Qünki män Masih toqrisidiki bu hux hawərdin härgez hijil bolmaymən! Qünki u uningoja ixəngüqilirining hëmmisini, aldi bilän Yəhudiylarni, andin keyin Greklärni nijatka erixtiridigan Hudaning küq-kudritidir! **17** Qünki [hux hawärdä] etikadka asaslanogan, Hudaning birhil häkkaniylikij etikad kilouqilaroja wəhiy kilinogandur. [Mukaddas yazmilarda] yeziloinidək: — «Häkkaniy adəm ixənq-etikadi bilän hayat bolidu». **18** Qünki häkkaniyətsizlik bilän häkikətni basidigan insanlarning barlik iplasliqioja wə häkkaniyətsizlikigə nisbətən Hudaning karatkan ojazipi ərxin oquk wəhiy kilinmakta. **19** Qünki insanlar Huda toqrisida bilələydigan ixlar ularning kəz aldida turidu; qünki Huda hëmmi ularoja oquk kersitip bərgän **20** (qünki dunya apiridä bologandin beri Hudaning kəzgə körünmäs əzgiqilikliri, yani mənggülik kudriti wə birdinbir Huda ikənliki Özi yaratkan məwjudatlar arkilik oquk körülməktə, xundakla buni quxinip yətkili bolidu. Xu səwəbtin insanlar heq bahana kersitəlməydu) (aidios q126) **21** — qünki insanlar Hudani bilsimu, uni Huda dap uluqlimidi, Uningoja taxakkur eytmidi; əksiqa, ularning oy-pikirliri biməna bolup, nadan kəlbi karangoqulixip kätti. **22** Əzlrini danixmən kilip kersətsimu, lekin əkilsiz bolup qikti; **23** qirimas Hudaning uluqlukijning ornioja qirip elidigan adəmtatka, uqar-kanatlaroja, tət ayaqlik haywanlaroja wa yər beqirliouqilaroja ohxaydigan butlarni almacturup koyojanidi. **24** Xunga Huda ularni kəlbidiki xəhwaniy hawəsliri bilän iplaslik kilixka, xundakla bir-birining tənlrini nomuska qalduruxka koyup bərdi. **25** Ular Huda toqrisidiki häkikətni yaloganjoja aylandurdi, Yaratquqining ornioja yaritilogan nərsilərgə qokunup, tawap-taət qilolanidi. Həlbuki, Yaratquqioja taxakkur-mədhijə mənggügə oqulmakta! Amin! (aidon q165) **26** Mana xuning ucun, Huda ularni pəskəx xəhwaniy hawəslərgə koyup bərdi. Həttə ayallarmu təbiij jinsiy munasiwətni ojayriy munasiwətkə aylandurdi; **27** xuningdək, ərlərmu ayallar bilän bolidigan təbiij jinsiy munasiwətləni taxlap, baxka ərlərgə xəhwaniy hawəslər bilän keyüp

pixidioqan boldi. Ərlər ərlər bilən xərməndiliklə kirixdi wə nətijədə ularning muhalip kilmixliri öz bexioq qikti. **28** Ular Hudani bilixtin waz keqixni layik kərgənlik tallioqanliqi üqün, Huda ularni buzuk niyətlərgə wə nalayik ixlarni kilixkə koyup bərdi. **29** Ular hərhil həkkaniyətsizlik, rəzillik, nəpsaniyətpilik, eqmənlikkə qəmüp, həsəthorluk, katillik, jedəlhorluk, məkkarlik wə hərhil bətniyətlər bilən toldi. Ular ioqwagər, **30** təhməthor, Hudaqə nəprətlinidioqan, kibirlik, mahtanqak, qongqi, hərhil rəzilliklərni oylap qikiridioqan, ata-anisining səzini anglimaydioqan, **31** yorutulmioqan, wədisidə turmaydioqan, keyümsiz wə rəhimsiz insanlardur. **32** Ular Hudaning xularoqə boləqan adil həkümünü, yəni xundak ixlarni qiloquqlarning ölümgə layik ikənlikini enik bilsimu, bu ixlarni əzliri kilipla qalmay, bəliki xundak kilidioqan baxqılardin səyünüp ularni alkixlaydu.

2 Əmdi əy baxqılarning üstidin həküm kilidioqan insan, kim boluxungdin kət'iyəzər bahənə kərsitəlməysən; qünki baxqılar üstidin kəysi ixta həküm kılsang, xu ixta əz gunahingni bekitisən. Qünki əy həkümqi, sən əzüngmu ularoqə ohxax ixlarni kıliwatisən. **2** Bizgə məlumki, Hudaning undak ixlarni qiloqanlar üstidin həküm qikirixi [mutlək] həkikətkə asaslanoqandur. **3** Xunga, i xundak ixlarni qiloqanlar üstidin həküm qikəroquqi, xundakla xuningoqə ohxax ixlarni qiloquqi insan, əzüng Hudaning həkümidin qaqalaymən dəp hiyal kılamsən? **4** Yəki Hudaning məhribanliqining seni towa kilix yolioqə baxlaydioqanliqini həq bilməy, uning məhribanliqi, kəng kərsakliqi wə səwr-təkitining molluqioqə səl kərawatamsən? **5** Əksiqə, towa kılmaydioqan jəhillikinq wə tax yürəklikingdin, Huda adil həkümünü ayan kilidioqan oqəzəplik küni üqün sən əz bexingə qüxidioqan oqəzipini toplawatisən. **6** Huda hərkimgə əz əməllirigə yarixə ix kəridi. **7** Yahxi ixlarni səwrqanliq bilən kilip, xan-xərap, hərmət-əhtiram wə bəkiylikni izdigənlərgə U mənngülük həyat ata kilidu; (aiōnios g166) **8** lekin xəhsiyətpilərgə, həkikətkə tən bərməy, əksiqə həkkaniyətsizlikkə əgəxkənlərgə oqəzəp-kəhr

yoqdurulidu; **9** yamanliq kilidioqan barliq jan igisigə, aldi bilən Yəhudiyləroqə, andin Greklərgə külpət wə dərd-ələm qüxidu; **10** birək, barliq yaxxilik qiloquqləroqə, aldi bilən Yəhudiyləroqə, andin Greklərgə xan-xərap, hərmət-əhtiram wə aman-hatirjəmlilik təqdim kilinidu. **11** Qünki Hudada adəmninq yüz-hatirisini kilix yoktur. **12** — qünki Təwrat qanunini bilməy gunah sadir qiloqanlarning hərbi Təwrat qanunining həkümigə uqrimisimu, [əyibkə uqrap] həlak bolidu; Təwrat qanunini bilip turup gunah sadir qiloqanlarning hərbi bu qanun boyiqə sorəkə tartilidu **13** (qünki Hudaning aldidə qanunni anglioqanlar əməs, bəliki qanunoqə əməl qiloquqlar həkkaniy hesablinidu. **14** Qünki Təwrat qanunini bilməydioqan əlliklər təbiy həlaldə bu qanunoqə uyoqun ixlarni kılsa, gərqə bu qanundin həwərsiz bolsimu, Təwrat qanuni ularda kəringən bolidu. **15** Ularning bu qiloqanliri əz kəlbirigə qanun tələplirining pütüklük ikənlikini kərsitidu; xuningdək, ularning wijdanlirimu əzlrigə həkikətninq guwahqisi bolup, oy-pikiriliri əzini əyibləydu yəki əzini aqlaydu) **16** — mən yətküzüp kəliwatqan bu hux həwərgə asəsən Hudaning Əysə Məsih arqilik insanlarning kəlbidə pükən məhpiy ixlər üstidin həküm qikiridioqan künidə [yukiridə eytiləqan ixlər qokum yüz beridu]. **17** Sənqu, əgər əzüngni Yəhudi dəp atəp, Təwrat qanunioqə ümid bəqləp, Hudaqə təwəməni dəp mahtansang, **18** qanundin əginip uning iradisini bilip, esil bilən pəsni pərk ətkən bolsang, **19** Təwrat qanunidin bilim wə həkikətninq jəwhirigə igə boldum dəp kərap, əzüngni korlaroqə yol baxliqoquqi, kərangəquda qəloqanlaroqə mayək, nadanlaroqə əgətküqi, gedəklərgə ustəz dəp ixəngən bolsang — **21** əmdi sən baxqılaroqə təlim bərisənu, əzünggə bərməmsən? Ooqrilik kılmanglar dəp wəz eytisənu, əzüng ooqrilik kılamsən? **22** «Zinə kılmanglar» — dəp wəz eytiysənu, əzüng zinə kılamsən? Butlardin nəprətlinisənu, əzüng buthanilardiki nərsilərnə buləng-taləng kılamsən? **23** Təwrat qanuni bilən mahtinisənu, əzüng xu qanunoqə hiləplik kilip, Hudaqə daq kəltürəmsən?! **24** Huddi [mukəddəs yazmilarda] yeziləqinidək: «Silərninq kılmixinglar tūpəylidin

Hudaning nami taipilər arisida kupurlukğa uqrimakta». 25 Təwrat kanunioğa əməl kılsang, hətnə kilinojiningning əhmiyiti bolidu, lekin uningoğa hilaplik kılsang, hətnə kilinojining hətnə kilinmioğandək hesablinidu. 26 Əmdi hətnisizlər kanunning tələpligə əməl kılsa, gərqə hətnisiz bolsimu, Huda təripidin hətnilik hesablanmamdu? 27 Təwrat kanun dəsturidin həwərdar wə hətnilik turukluk kanunoğa hilaplik kiloquqi, i Yəhüdiy, kanunoğa əməl kilidoğan jismaniy hətnisizlər təripidin sening gunahıng üstidin həküm qikiriliwatmamdu? 28 Qünki sirtki kərünüxi Yəhüdiy bolsila uni [həqiqiy] Yəhüdiy degili bolmaydu, sirtki jəhəttiki jismaniy hətninimu [həqiqiy] hətnə degili bolmaydu, 29 rohida Yəhüdiy bolojini [həqiqiy] Yəhüdiydu; uning hətnə kilinojini hətnə kanun dəsturi arkilik əməs, bəlki kəlbida, Rohtindur. Bundaq kixining təriplinixi insanlar təripidin əməs, bəlki Huda təripidin bolidu.

3 Undakta, Yəhüdiy bolojanning Yəhüdiy əməstin nemə artuqqilixi bar? Hətnilik bolojanning nemə paydisi bar? 2 Əməliyəttə, ularning hər jəhəttin kəp artuqqilixi bar. Birinqidin, Hudaning bexarətlilik səzliri Yəhüdiylarğa amanət kilinoğan. 3 Əmdi gərqə ulardin bəziliri ixənqsiz qikқан bolsimu, buningoğa nemə bolatti? Ularning ixənqsizliki Hudaning ixənqliklikini yokқа qikiriwetərmu? 4 Hərgiz undaq kılmaydu! Huda rastqil hesablinip, həmmə adəm yaloğanqi hesabplansun! Huddi [mukəddəs yazmilarda Huda həkkidə] yezilojınidək: — «Səzliginədgə adil dəp ispatlanəjsən, Xikayətkə uqriojiningdə oğəlibə kiloəjsən». 5 Ləkin bizning həkkəniəysizlikimiz arkilik Hudaning həkkəniəyliki təhimu enik kərsitilsə, buningoğa nemə dəymiz? Həkkəniəysizlik üstigə oğəzəp təkidoğan Hudani həkkəniəy əməs dəymizmu (məni insanqə səzləymən)? 6 Mundaq deyixkə hərgiz bolmaydu! Əgər undaq bolsa, Huda aləmnı kandaq sorakğa tartidu? 7 [Bəzilər yənə]: «Mening yaloğanqilkimdin Hudaning həkkəktəliki təhimu oquq kılinsa, xundakla uluqluqi təhimu yorutulsa, əmdi məni yənə nemə üqün gunahkar dəp kərilip

sorakğa tartilimən?» [deyixi mumkin]. 8 Undak bolojanda nemixkə (bəzilər bizgə təhmət qaplimakqi bolup, gəplirimizni buriwətkəndək) «Yamanlik kılayli, buningdin yaxxilik qikip kalar» — deyixkə bolmaydu? Bundaq degüqlərning jazalinixi həqliktur! 9 Əmdi nemə deyix kerək? Biz [Yəhüdiylar] [Yəhüdiy əməslərdin] üstün turamduq? Yak, hərgiz! Qünki biz yukurida Yəhüdiylar bolsun, Greklər bolsun həmmisining gunahıng ilkidə ikənlikini ispatlap əyibliduk. 10 Dərwəxə, mukəddəs yazmilarda yezilojınidək: — «Həkkəniəy adəm yok, həttə birimu yoktur, 11 Yorutuloğan kixi yoktur, Hudani izdiginimu yoktur. 12 Həmmə adəm yoldin qətnidi, Ularning barliki ərziməs bolup qikti. Mehribanlik kiloquqi yok, həttə birimu yoktur. 13 Ularning geli eqiloğan kəbridək sesiktur, Tilliri kazzaplik kılmakta; Kobra yilanning zəhiri ləwliri astida turidu; 14 Ularning zuwani kəroqax həm zərdigə toloğan. 15 «Putliri kan toküxkə aldiraydu; 16 Barəjanla yeridə wəyranqilik wə pəjəlik iqlar bardur. 17 Tinqlik-aramlik yolini ular heq tonuəjan əməs». 18 «Ularning nəziridə Hudadin kərkididoğan ix yoktur». 19 Təwrattiki barlik səzlərnəng Təwrat kanuni astida yaxaydoğanlarğa karita eytilənləlik bizgə ayan. Bularning məksiti, hər insanning əqzi bahənə kərsitəlməy tuwaklinip, pütkül dunyadikilər Hudaning sorikida əyibkar ikən dəp ayan kılinsun, degənliktur. 20 Xunga, heqқandaq ət igisi Təwrat-kanunioğa əməl kılixkə intilixliri bilən [Hudaning] aldida həkkəniəy hesablanmaydu; qünki Təwrat kanuni arkilik insan öz gunahini tonup yetidu. 21 Biraq, hazır kanun yoli bilən əməs, bəlki Hudaning əzidin kəlgən birhil həkkəniəylik axkarilandi! Bu hil həkkəniəylikğa kanunning əzi wə pəyoğəmbərlərnəng [yazmilirimu] guwahlik bərgəndur; 22 yəni, Hudaning Əysa Məsihning ixənq-sadaqətləliki arkilik etikaq kiloquqlarning həmmisining iqiğə həm üstigə yətküzidoğan həkkəniəylikidur! Bu ixtə ayrimqilik yoktur 23 (qünki barlik insanlar gunah sadir kılıp, Hudaning xan-xəripigə yetəlməy, uningdin məhrum boldi) 24 Qünki etikaqqlarning həmmisi Məsih Əysada boləjan nijat-hərlük arkilik, [Hudaning] mehir-xəpkiti

bilən bədəlsiz həqqaniy kilinidu. **25** Huda Uni gunahların jəzasini kətürgüqi kafarət kurbənləqi süpitidə təyinlidi; [insanların] Uning [kurbənləq] kəniqə ixənq baqlıxi bilən [kurbənləq] inawətlıktur. Huda bu arqılık burunkı zaməndikilərnıng sadır kıləjan gunahlırıqə səwr-təkətlik bolup, jazalimay etküzüwetixining adillik ikənlikini kərsətti. **26** Buningə ohxax bu [kurbənləq] arqılık U həzirki zamanda boləjan həqqaniylikinimu kərsətkən. Xundak kılıp U Əzining həm həqqaniy ikənlikini həm Əysəning etiqadida boləqunı həqqaniy kıləqı ikənlikinimu namayan kildi. **27** Undak bolsa, insənnıng nemə mahtənoquqlıki bar? Mahtinix yok kılindi! — Nemə prinsipkə asəsən? Qənunə intilix prinsipi bilənmu? — Yak! «Etikad» prinsipi bilən! **28** Qünki «İnsan Təwrat qənunıqə əməl kılıxkə intilıxlırı bilən əməs, bəlki etiqad bilən həqqaniy kilinidu» dəp həsəblaymız! **29** Əjəbə, Huda pəkətlə Yəhudiylərnınglə Hudəsımu? U əllərnıngmu Hudasi əməsmu? Xundak, u əllərnıngmu Hudəsıdur. **30** Huda bolsa birdur, U hətnə kılinojanlarnı etiqad bilən həmdə hətnə kılınmiojanlarnımu etiqad bilən həqqaniy kılidu. **31** Əmdi etiqad prinsipi bilən Təwrat qənunını bıkə kılıwetimızmu? Yak, dəl buning əksiqə, uni küqkə igə kılımız.

4 Undakta, biz [Yəhudiylərnıng] jismaniy jəhəttiki atimiz İbrəhimnıng erixkını toqrısida nemə dəymız? **2** Əgər İbrəhim əməllırı bilən həqqaniy dəp jakərlənojan bolsa, unıngda mahtənoqudək ix bolatti (bəribir Hudəning əldida unıng mahtinix həqqı yok idi). **3** Qünki mukəddəs yazmılarda nemə deyilgən? — «İbrəhim Hudəqə etiqad kildi; Bu unıng həqqaniylikı həsəbləndi» deyilidu. **4** İxligüqigə berilidiojan hək «məhır-xəpkət» həsəblənməydu, bəlki birhil «kərz kayturux» həsəblinidu. **5** Bırək, həq ix-əməl kılmay, pəkət nomussız gunahkərlərnı həqqaniy kıləqı Hudəqə etiqad kılidiojan kixining bolsa, unıng etiqadi həqqaniylik dəp həsəblinidu! **6** Huda kıləjan əməllırıgə karımay, həqqaniy dəp həsəblənojan kixining bəhti toqruluk Dawut [pəyoqəmbərmu]

mundak dəgən: — **7** «İtaətsizliklırı kəqürüm kılinojan, Gunahlırı yepiləjan kixi nemidəgən bəhtlıktur! **8** Pərwərdigar gunahlırı bilən həq həsəbləxmaydiojanlar nemidəgən bəhtlıktur!». **9** Əmdi bəht yəloquz hətnə kılinojanlarəqlə mənəsup boləmdu, yəki hətnə kılınmiojanlarəqlə mənəsup boləmdu? Qünki: «İbrəhimnıng etiqadi unıng həqqaniylikı dəp həsəbləndi» dəwatimiz. **10** Həqqaniylik kəndək əhwalda unıngə həsəbləndi? Hətnə kılınixtin ilgirimu yəki hətnə kılınixtin keyinmu? U hətnə kılinojan həlda əməs, bəlki hətnə kılınmiojan həlda həsəbləndi! **11** Uning hətnını kəbul kıləqını bolsa, uni hətnə kılınixtin burunla etiqadi arqılık igə boləjan həqqaniylikkə məhır bəlgisi süpitidə boləjanidi. Dəmək, u hətnəsiz turup Hudəqə etiqad kıləqılərnıng həmmisining atisi boldi — ularmu [etiqadi bilən] həqqaniy həsəblinidu! **12** U yənə hətnə kılinojanlarnıngmu atisidur; dəmək, hətnə kılinojan boluxı bilən tənglə hətnə kılınmiojan wəktidimu etiqadlık yol mənəjan atimiz İbrəhimnıng izlirini besip mənəjanlarnıngmu atisi boləqəndur. **13** Qünki [Hudəning] İbrəhimə wə nəsligə dunyaqə mirəshor bolux toqrısıdiki wədə bərxı İbrəhimnıng Təwrat qənunıqə əməl kılıxkə intilginidin əməs, bəlki etiqadtin boləjan həqqaniyliktdin kəlgən. **14** Qünki əgər qənunə intilidiojanlar mirəshor bolidiojan bolsa etiqad bıkə nərsə bolup kəlattı, Hudəning wədisimu yokkə qikiriləjan bolatti. **15** Qünki Təwrat qənunı [Hudəning] əjəzıpını elip kəlidu; qünki qənun bolmisa, itaətsizlik dəgən ixmu bolməydu. **16** Xuning üqün, Hudəning wədisining [pəkət] Əz məhır-xəpkiti arqılık əməlgə axuruluxı üqün, u etiqadkılə asəslinidu. Buning bilən u wədə İbrəhimnıng bərlək əwladlırıqə, pəkət Təwrat qənunı əstida turidiojanlarəqlə əməs, bəlki İbrəhimə etiqad kıləqılərnıng həmmisigimu kəpələtlək kılinojan. Qünki mukəddəs yazmılarda: «Səni nuroqun kəwmnıng atisi kıldim» dəp yəziləjindək, İbrəhim həmmimiznıng atisidur. Dərhəkkəkət, u əlüklərnı tirildüridiojan, məwjut bolmiojənnı bar dəp məwjut kılidiojan, əzi etiojad bəqlənojan Huda əldida həmmimiznıng atisi boldi. **18** Həqkəndək

ümid qalmisimu u yənıla ümidtä etikad kildi wə xuning bilən uningə: «Sening nəsling [san-sanaksiz] bolidu» dəp aldın eytiləndək nuroqun qowmning atisi boldi. **19** U yüz yaxxa yekinlap, tenini əlgən hesablisimu, xundakla ayali Sarahningmu baliyatkusini əldi dəp qarisiimu, yənıla etikadta ajizlaxmidi; **20** Hudaning wədisigə nisbətən etikadsizlik kılıp heq ikkilənmidı, əksiqə u etikadı arkilik küqəytildi wə Hudani uluqlıdı, **21** «U nemini wadə qıləjan bolsa xuni əməlgə axurux kudritigə Igidur» dəp toluk ixəndürüldi. **22** Xuning bilən bu «uning həkkaniyliki hesablandı». **23** Bu, «Uning həkkaniyliki hesablandı» degən söz yaloquz uning üqünla əməs, **24** bəlki Rəbbimiz Əysani əlümdin tirildürgən Hudaəja etikad kılıximiz bilən həkkaniy hesablinidojan bizlər üqünmu yezilojan; **25** [Məsih] bolsa itaətsizliklirimiz üqün pida yoloja tapxuruldi wə həkkaniy kılıniximiz üqün tirildürüldi.

5 Xunga etikad bilən həkkaniy kılinojan ikənmiş, Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik Huda bilən inak munasiwəttə bolimiz. **2** U arkilik etikad yolida bizni qing turoquzidojan bu mehir-xəpkitining iqigə kirix hokukioja muyəssər bolduk, xuningdək Hudaning xan-xəripigə baqliojan ümidimizdin xad-huram bolimiz. **3** Xundak bolupla qalmay, müxkül əhwallar iqidə xadlinimiz; qünki müxküllük səwrqanlikni, səwrqanlik qidamlikni, qidamlik ümidni elip kelidu, dəp bilimiz. **5** Wə bu ümid bizni yərgə karitip qoymaydu, qünki bizgə ata kılinojan Mukəddəs Roh arkilik Hudaning mehir-muhəbbiti alliburun kəlbimizgə kuyulup exip taxti. **6** Qünki biz pəkət amalsiz qalojinimizda, Məsih biz ihlassızlar üqün [Huda] bekitkən wəqıttə əzini pida kildi. **7** Birsining həkkaniy adəm üqün jenini pida kılıxi nəhayiti az uqraydojan ix; bəzidə yaxxi adəm üqün birsi pida boluxka jür'ət kılıximu mumkin; **8** ləkin Huda Əz mehiri-muhəbbitini bizgə xuningda kərsitiduki, biz tehi gunahkar wəqtimizda, Məsih biz üqün jenini pida kildi. **9** Həzir biz Uning keni bilən həkkaniy kılinojan ikənmiş, əmdi U arkilik [kelidojan] qəzəptin kutuluximiz tehimu jəzməndur. **10** Qünki burun

Hudaəja duxmən boləjan bolsakmu, Oqlining əlümi arkilik bizni Uning bilən inaklaxturojan yərdə, Uning bilən inaklaxturolojanın keyin, əmdi [Oqlining] həyati arkilik biz tehimu kutuldurulmamduq?! **11** Buning bilənla qalmay, həzir biz Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik Huda bilən inaklaxturulduq, U arkilikmu Hudaning Əzidin xadlinimiz. **12** Xuningdək, gunahning dunyaəja kirixi birla adəm arkilik boldi, əlümnin dunyaəja kirixi gunah arkilik boldi; xuning bilən gunah arkilik əlüm həmmə adəmgə tarkaldi; qünki həmmə adəm gunah sadir kildi **13** (qünki Təwrat kanunidin ilgirimu gunah dunyada bar idi, əlwəttə; halbuki, kanun bolmisa gunahning hesabı elinmaydu. **14** Xundaktimu, əlüm Adəm'ata wəqtidin Musa pəyoqəmbər wəqtiəiqə insanlarəjimu həküm sürdi; ular gərqə Adəm'atining sadir qıləjan itaətsizlikdək gunah sadir kilmiojan bolsimu, bu insanlarmu əlüm həkümidin haliy bolmıdı). Adəm'atining əzi — keyin kelidojan Məsihning bir bəxarətlık ülgısidur; **15** halbuki, [Hudaning] xapaətlık sowəjiti Adəm'atining itaətsizlikining pütünləy əksidur. Qünki birla adəmnin itaətsizliki bilən nuroqun adəm əlgən bolsa, əmdi Hudaning mehir-xəpkiti wə xuningdək birla adəm, yəni Əysa Məsihning mehir-xəpkiti arkilik kəlgən sowəjat exip-texip turojaqka, nuroqun adəmgə yətküzülüp tehimu zor nətiyə hasil kildi! **16** Xu xapaətlık sowəjatning nətiijisi bolsa, xu bir adəmnin gunahning əkiwitigə pütünləy ohximaydu. Qünki bir adəmnin bir kətim ətküzgən itaətsizlikidin qıkarəjan həküm insanlarnı gunahkar dəp bekitkən bolsimu, əmma xu xapaətlık sowəjat bolsa kəpligin kixilərnin nuroqun itaətsizlikliridin «həkkaniy kılınix»ka elip baridu. **17** Əmdi bir adəmnin itaətsizliki tüpəylidin, ənə xu bir adəm arkilik əlüm həkümran boləjan yərdə, [Hudaning] mol mehir-xəpkitini, xundakla həkkaniylik boləjan xapaətlık sowəjitini qəbul qıləjanlar bir adəm, yəni xu Əysa Məsih arkilik həyatta xunqə qalıbanə həkümranlik qıləuqılar bolmamdu! **18** Xunga, bir kətimlik itaətsizlik tüpəylidin barlik insanlar gunahning jazasiəja məhkum kılinojan bolsa, ohxaxla bir kətimlik həkkaniy əməl bilən həyatlik

elip kelidioqan həkkanilylik pütkül insanlaroqə yatküzülgən. **19** Bir adəmnıng bir kətimlik itaətsizlik arkilik nuroqun kixilər dər wəqə gunahkar kılınip bekitilgəndək, bir adəmnıng bir kətimlik itaətmənlik bilənmu nuroqun kixilər həkkanily kılınip bekitilidu. **20** Əmdi Təwrat kanuni insanning itaətsizlikliri kəprək axkarlinip bilinsun dəp kirgüzülgənidi. Ləkin gunah kəyər də kəpəyğən bolsa, [Hudaning] mehir-xəpkətimu xu yərdə tehimu exip taxti. **21** Xuningdək, gunah [insaniyətnıng] üstidin həkümranlik kılıp [ularni] əlümgə elip barəjinidək, [Hudaning] mehir-xəpkəti həkkanilylikkə asəlinip həkümranlik kılıp, insanni Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik mənggülik həyatlikkə erixtiridu. (aiōnios g166)

6 Undəkta, nemə degülik? Hudaning mehir-xəpkəti tehimu axsun dəp gunah iqidə yaxawərəmdük? **2** Yək, hərgiz! Gunahkə nisbətən əlgən bizlər kəndəkmə uning iqidə yaxawərimiz? **3** Yəki silər bilməmsilər? Hərkəysimiz Məsih Əysaqə kirixkə qəməldürülgən bolsək, Uning əlümi iqidə qəməldürüldük? **4** Biz qəməldürüx arkilik Uning əlümi iqidə kirip, Uning bilən billə kəməldük; buning məksiti, Məsih Atining xan-xəripi arkilik əlümdin tirilginidək, bizningmu yəngi həyatta mēngiximiz üqündur. **5** Qünki [Məsihning] əlümigə ohxək bir əlümdə Uning bilən birgə baqlanəjanikənmiz, əmdi biz qokum Uning tirilixigə ohxək bir tirilixtimu Uning bilən birgə bolimiz. **6** Xuni bilimizki, gunahning makani boləjan tenimiz kardin qikirilip, gunahning kullukida yənə bolmaslikimiz üqün, «kəna adəmə»imiz Məsih bilən billə krestlinip əlgən **7** (qünki əlgən kixi gunahın haləs boləjan bolidu). **8** Məsih bilən billə əlgən bolsək, uning bilən tēng yaxaydioqanlikimizəqumu ixinimiz. **9** Qünki Məsihning əlümdin tirilgəndin keyin kəyta əlməydioqanlik, əlümning əmdi Uning üstidin yənə həkümranlik kılalmaydioqanlik bizgə məlum. **10** Qünki Uning əlümi, U gunahni bir tərəp kılıx üqün pəkət bir kətimlik əldi; Uning həzir yaxawatqan həyati bolsa, U Hudaqə yüzlinip yaxawatqan həyattur. **11** Xuningəqə ohxək, silərmə əzünglarni gunahkə nisbətən

əlgən, əmma Məsih Əysada bolup Hudaqə yüzlinip tirik dəp həsəblanglar. **12** Xunga gunahning əlidioqan teninglarda həkümranlik kılıxiqə yol koymanglar, uning rəzil arzu-həwəslirigə boysunmanglar, **13** xuningdək teninglarning həq əzasini həkkaniyətsizlikkə koral kılıp gunahkə tutup bərmənglar. Əksiqə, əlümdin tirildürülgənlərdək, əzünglarni Hudaqə atanglar həmdə teninglardiki əzalarni həkkaniyətnıng koralı kılıp Hudaqə atanglar. **14** Gunah silərnıng üstünglarəqə həq həkümranlik kılmaıdu; qünki silər Təwrat kanunining astida əməs, bəlki Hudaning mehir-xəpkəti astida yaxawətilər. **15** Undəkta, kəndək kılıx kərək? Kanunıng astida əməs, mehir-xəpkət astida boləjanlikimiz üqün gunah sadir kiliwərsək bolamdu? Yək, hərgiz! **16** Əzliringlarni itaətmən kullardək birigə tutup bərsənglar, xu kixining kuli boləjanlikınglarni bilməmsilər — yəki əlümgə elip baridioqan gunahning kulliri, yəki Huda əldida həkkanilylikkə elip baridioqan itaətmənlikning kulliri boluxənglar məkərrər? **17** Hudaqə təkəkkür! Burun gunahning kuli boləjansilər, birək [Məsihning] təlimigə baxlinip, bu təlim kərsətkən nəmunigə qin dilinglardin itaət kilinglar. **18** Silər gunahning küqidin kutulduıulup, həkkanilylikning kulliri boldunglar. **19** Ətliringlar əjiz boləqəqə, silərgə insanqə səzləwatimən: — ilgiri silər tən əzayınglarni napək ixlarəqə wə əhləkəsizlikkə kullardək tutup bərixənglar bilən tehimu əhləkəsizliklarni kıləqəndək, əmdi həzir tən-əzaliringlarni pak-məkəddəslikkə baxlaydioqan həkkanilylikkə kullardək tutup bərixənglar. **20** Silər gunahning kulliri boləjan wəktinglarda, həkkanilylikning ilkidə əməs idinglar. **21** Həzir nomus dəp kəriqəjan burunkı ixlardin xu qəqəda silər zadi kəndək mēwə kərdünglar? U ixlarning əkiwəti əlümdür. **22** Birək, həzir silər gunahın ərkın kılınip, Hudaning kulliri boləjan ikənsilər, silərdə əzünglarni pak-məkəddəslikkə elip baridioqan mēwə bar, uning nətijisi mənggülik həyattur. (aiōnios g166) **23** Qünki gunahning ix həkki yənə əlümdur, birək Hudaning Rəbbimiz Məsih Əysada boləjan sowəqiti bolsa mənggülik həyattur. (aiōnios g166)

7 I kerindaxlar, mən hazır Təvrat qanunini bilgənlərgə sözləwatimən; silər qanunning pəkət həyat waqtidila insan üstigə həkümran bolidioqanlikini bilməmsilər? **2** Məsilən, eri bar ayal, eri həyatla bolidikən, qanun boyiqə erigə baqlanqan; ləkin eri əlöp kətsə, [əzini erigə baqlıqan] nikah qanunidin azad kilinidu. **3** Xuning üçün, bu ayal eri həyat waqtida baxka bir ərgə baqlansa, zinahor ayal dəp atilidu. Ləkin eri əlöp kətsə, u [nikah] qanunidin ərkin bolidu; xu qaqda baxka bir ərgə təgsə, zina kılqan bolmaydu. **4** Huddi xuningdək, kerindaxlar, silər Əysa Məsihning [qurbanlik] teni arkilik Təvrat qanunioja nisbətən əldüglar. Buning məksiti siləning baxka birsigə, yəni əlümdin Tirilgüqigə baqlinixinglar wə xuning bilən Hudaqə mewə berixinglardin ibarəttur. **5** Qünki biz «ət»ning ilkidə waqtimizda, Təvrat qanuni gunahning arzu-həwəslirini tehimu kozojap, tenimizdiki əzalarda əlümgə elip baridioqan mewini qıkarəjanidi; **6** ləkin, hazır biz Təvrat qanunining ilkidin ərkin bolduq. Qünki əzimizni boqup turidioqan bu qanunioja nisbətən əlgən bolup, qanunning dəsturining kona yolida əməs, bəlkı Rəhning yengi yolida [Hudaning] kulluqida bolimiz. **7** Undaқта nemə degülük? Təvrat qanunining əzi gunahmu? Hərgiz undaқ əməs! Dərwəqə, qanunning kərsətmiliri bolmisa, gunahning nemə ikənlikini bilməyttim. Qanun «nəpsaniyətqilik kılma» demigən bolsa, nəpsaniyətqilikning nemə ikənlikini bilmigən bolattim. **8** Ləkin gunah qanunning əmri arkilik pürsət tepip, iqidə hərhil nəpsaniyətqiliklərni kozojidi. Təvrat qanuni bolmisa, gunahmu əlüktək jansız bolatti. **9** Bir qaqlarda qanunning sirtida yaxioqinimda həyat idim, ləkin qanun əmrini bilixim bilənla, gunahmu janlinip, meni əlümgə elip bardi. **10** Əslidə kixigə həyatlik elip kəlsun dəp buyruloqan qanunning əmri əksiqə manga əlüm elip kəldi. **11** Qünki gunah qanunning əmri bilən hujum pürsitini tepip, meni əzdurdi wə əmr arkilik meni əltürdi. **12** Buningdin kəriqəanda qanun həkikətən pak-mukəddəstur, uning əmrimu mukəddəs, toqra-adalətlik wə yaxxidur. **13** Undaқта, yaxhi bolqini manga əlüm boldimu? Hərgiz undaқ əməs! Bəlkı, gunahning kəwətlə kəbih ikənlik

əmr arkilik oquq axkarilinixi üçün, bu yaxhi əmrning wasitisi bilən gunah məndə əlüm pəyda kildi. **14** Təvrat qanunining «rohqə təwə» ikənlikini bilimiz. Birəq mən bolsam «ətkə təwə»durmən, demək gunahka kuldək setiloqanmən. **15** Qünki nemə kiliwatqinimni əzümmu bilməymən. Qünki əzüm niyət kılqan ixlarni kılmaymən; əksiqə, nəprətlinidioqinimni kılımən. **16** Ləkin əgər əzüm halimioqan ixlarni kilsam, əzüm qanunning yaxhi ikənlikini etirap kılqan bolimən. **17** Xundəq ikən, bu ixlarni mən əməs, bəlkı iqidə məwjut bolqan gunah kılduridu. **18** Iqidə, yəni mening ətlirimdə həq yaxhilikning məwjut əməslikini bilimən; qünki yaxhilik kılax niyitim bar bolsimu, uni kılalmaymən. **19** Xuning üçün əzüm halioqan yaxhilikni kılmay, əksiqə halimioqan yamanlikni kılımən. **20** Əzüm niyət kılmiqan ixni kilsam, buni kildioqan mən əməs, bəlkı iqidə makan kılqan gunahdur. **21** Buningdin əzümdiki xundəq bir qanuniyətni bayqaymənki, yaxhilikni kılmaqı boləqinimda, yamanlik həman iqidə manga həmrəh bolidu. **22** Kəlbimdə Hudaning qanunidin səyünimən; **23** birəq tenimdiki əzalirimda baxka bir qanuniyətni sezimən. Bu qanuniyət kəlbimdiki qanun bilən jəng kılip, meni tenimdiki əzalirimdiki gunah sadir kılduroquqı qanuniyətkə əsir kildu. **24** Nemidegən dərdmən adəmmən-hə! Əlümgə elip baridioqan bu tenimdin kimmu meni kutqızar? **25** Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik Hudaqə təxəkkür bolsun! Xundəq kılip, kəlbim bilən Hudaning qanunioja itaət kılımən, ləkin ətlirimdə gunah sadir kılduroquqı qanuniyətkə itaət kılımən.

8 Hulasilasak, Məsih Əysada boləqanlar gunahning jazasioja məhkum bolmaydu. **2** Qünki Məsih Əysada boləqan həyatlikni bəhx etidioqan Rəhning qanuniyiti adəmnı gunahka wə əlümgə elip baridioqan qanuniyəttin silərni halas kildi. **3** Qünki [gunahlik] ət elip kelidioqan əjizlik tüpəylidin Təvrat qanuni kılalmioqanni Hudaning Əzi [kildi]; U Əz Oqlini gunahkar ətlik kiyapəttə gunahni bir tərəp kılaxka əwətip, əttiki məwjut gunahni [əlümgə] məhkum kiliwətti; **4** buning bilən [mukəddəs] qanunning həqkanıy təlipi ətkə əgəxməydioqan, bəlkı

Rohқа əgixip mangidioqan bizlərdə əməlgə axurulidu. 5 Qünki ətkə boysunidioqanlar ətkə has ixlarning oyida yüridu; Muxəddəs Rohқа boysunidioqanlar bolsa, xu Rohқа ait ixlarning oyida yüridu. 6 Əttiki oy-niyətlər adəmnı əlümgə elip baridu; Muxəddəs Rohқа ait oy-niyətlər həyatlıq və hatirjəm-amanlıqtur; 7 qünki əttiki oy-niyətlər Hudaqə düxmənliktur; qünki ət Hudaning qanunioqə boysunmaydu həm hətta uningqə boysunuxı mumkin əməs; 8 əttə boləqlar Hudanı hursən qılalmaydu. 9 Əmma silərgə kəlsək, pəkət Hudaning Rohı dərəkə iqlinglarda yaxawatqan bolsa, silər əttə əməs, bəlki Rohқа yaxaysilər. Əmma Məsihning Rohioqə igə bolmioqan adəm bolsa, u Məsihkə mənəsuplardın əməs. 10 Lekin Məsih kəlbınglarda bolsa, tenınglar gunah tūpəylidin əlümning ilkidə bolsımu, həqqaniylik tūpəylidin roqlınglar həyattur. 11 Həlbuki, əlgən əysanı əlümđin Tirildürgüqıning Əzidiki Roh silərdə yaxısı, Məsihni əlümđin tirildürgüqi kəlbınglarda yaxawatqan Rohı arqılıq əlidioqan tenınglarnımu həyati küqkə igə qılıdu. 12 Xuning üqün, qerındaxlar, biz ətkə kərzdar əməs, yəni uningqə əgixip yaxaxqə kərzdar əməsmiz. 13 Qünki ətkə əgixip yaxıanglar, həlak bolısılar; lekin Muxəddəs Rohқа tayınıp əttiki qılmıxlarnı əlümgə məhkum qısanglar, yaxaysilər. 14 Qünki kimlərkı Hudaning Rohıning yetəqlilikidə yaxısı, xularning həmmisi Hudaning pərzəntlıridur. 15 Qünki silər qəbul qıloqan roh qulluqqa ait əməs, xundakla silərnı qayta qərkunqə saləuqi birhil roh əməs, bəlki silər əqulluqqa elip baridioqan Rohni qəbul qıloqansilər; U arqılıq «Abba, ata!» dəp nida qılıbiz. 16 Roh bizning əz roqlıbiz bilən billə bizning Hudaning baliliri ikənlikimizgə guwahlıq beridu. 17 Hudaning baliliri ikənmi, əmdi mirashorlarmu bolimiz — Hudaning mirashorlırı həmdə Məsih bilən təng mirashor bolimiz — pəkətlə uning bilən təng əzab-əqubət tartsaqla, uning bilən xan-xərpətin təng bəhrimən bolimiz. 18 Qünki mən hazırkı əzab-əqubətlərnıng kəlgüsində bizdə axkariliniديوqan xan-xərpərlərgə heq selıxturoquqlıqı yok dəp hesablaymən. 19 Qünki pütkül kainat Hudaning əqullirining ayan qılınıxını intizarlıq bilən kütməktə. 20 Qünki yaritiloqan kainat [Hudaning] [ləniti astida qelip], bıməniliklə qəktürıldı. Bu, kainatning əz ihtiyarı bilən əməs, bəlki uni qəktürgüqıning iradisi bilən boldı və xundak ümidi bilən boldiki, kainat əzımu qirixtin boləqlar qulluqtın qutquzulup, Hudaning pərzəntlırigə beqlıxlinidioqan xan-xərpəkə təwə boləqlar hərlükkə erixtürülüxtin ibarət idi. 22 Qünki pütkül kainatning həziroqlıqə nalə-pəryad kətürüp, tuqlut toloqlıqıning əzabını birliktə tartıwatqanlıqını bilimiz. 23 Yəloquz kainat əməs, hətta bizmu, yəni [muxəddəs] Rohning tunji qıqaroqan mewisidin bəhrimən boləqlar bizlərmu dilimizdə nalə-pəryad kətürməktimiz həmdə [Hudaning] əqulliri süpitidə qəbul qılınıximizni, yəni tenimizning nijatning hərlükiqə qıqırılıxını intizarlıq bilən kütməktimiz. 24 Biz ümidkə baqlanoqəaqkə tkuzuloqanikənmi. Lekin ümid qılinoqan nərsə kərlüqən bolsa, u yənə ümid bolamdu? Kimmu kəz əldidiki nərsini ümid qılsun? 25 Birək, tehi kərmiginimizgə ümid baqlanoqanikənmi, uni səwrqanlıq bilən kütüximiz kərəktur. 26 Xuningdək, insaniy əjizlikimizdə [Muxəddəs] Roh qelip bizgə yərdəm qılıdu; qünki qandək dua qıliximiz kərəklikini bilməymiz. Lekin Rohning Əzi ipadiligüsi bilən nalə-pəryad bilən biz üqün [Hudaning əldidə] turup dua-tilawət qılmaqta. 27 İnsanlarning kəlbini inqıqıləp kəzitip Qaroquqi bolsa, [Muxəddəs] Rohning oy-niyətlirining nemə ikənlikini bilidu; qünki U Hudaning iradisi boyiqə muxəddəs bəndiliri üqün [Hudaning əldidə] dua qılıp ətünməktə. 28 Xundakla xuni bilimizki, pütkül iqlar Hudanı səyidioqanlarning, yəni uning məqsət-muddiası boyiqə qaqıriloqanlarning bəht-bərikitiqə birliktə hizmət qılmaqta. 29 Qünki Huda əldin kəngliqə pükəkənxilərnı, ularning kəlgüsində Əz Əqlıning obrazioqə əhxax bolidioqınıni, Əqlıning nuroqun qerındaxlırı ərisidiki tunji əqlı bolidioqınıni əldin bəlgilıqən. 30 Əldin bəkitkən kixilərnı U qaqırdı, qaqıroqan kixilərnı U həqqaniy qıldı; həqqaniy qıloqanlarqə U xan-xərpə ata qıldı. 31 Undəkta, bu iqlarqə yənə nemə dəyli? Huda biz tərəptə turoqanikən, kimmu bizgə qərxi qıqalısun?!

32 Öz Ooqlinimu ayimay, Uni həmmimiz üçün pida yoliqə tapxuroqan [Huda], Uningoşa qoxup həmmi bizgə xərtsiz ata qilmay qalarmu? 33 Kimmu Hudaning tallioqanliri üstidin xikayət qilalisun?! Huda həkkaniy qiləqan yərdə, 34 kimmu gunahqa məhkum qilalisun? Ölgən, xundakla tirilgən wə Hudaning ong yenida turuwatqan, həmdə biz üçün [Hudaning aldida] turup dua-tilawət qiliwatqan Məsih xundak qilarmu?! 35 Kim bizni Məsihning mehir-muħəbbitidin ayriwetəlisun? Japamuxəkkətmu, dərd-ələmmu, ziyankəxlikmu, aqarqilikmu, yalingaqilikmu, heyim-hətermu yaki qiliqmu? 36 [Mukəddəs yazmilarda] eytiləqinidək: — «Seni dəp kün boyi qirilməktimiz, Boquzlinixni kütüp turoqan qoylardək hesablanmaəktimiz». 37 Birək bizni Səyguqigə tayinip bularning həmmisidə oqəliparning oqəlipi bolmaəktimiz; 38 Xuningoşa kət'iy qayil qilindimki, məyli əlüm bolsun həyatlik bolsun, pərixtilər bolsun jin-xəytan həkümranlar bolsun, hazırki iqlar yaki kəlgüsidiki iqlar bolsun, hərəkəndək rohiy küqlər bolsun, 39 pələk bolsun həng bolsun, xundakla pütkül kainatta yaritiloqan hərəkəndək baxqə bir xəy'i bolsun, bizni Rəbbimiz Məsih əysada boləqan Hudaning mehir-muħəbbitidin heqqaqan ayriwətküqi bolalmaydu.

9 Mən Məsihtə həkikətni səzləymən, yaloqan gəp eytməymən, wijdanım Mukəddəs Rohning ilkidə bolup əzəmgə guwahlik kilməktə — 2 Kəlbimdə zor dərd-ələm wə tügiməs azab bar. 3 Çünki mening buradərlirim, yəni jismani yəhəttiki kərindəxlirim boləqan Israillarni [nijat tapkuzalisam] [Hudaning] lənitiqə kəlip Məsihtin məhrum kiliniximni tiləxkə razi idim; ular Israillar! — ularoşa oqulluq həquki, [Hudaning] xan-xəripining ayan kilinixi, əhdiliri, Təwrat kənunining amanət boluxi, ibadət hizmətliri wə [Təwrat] wədiliri nesiwə kilindi. 5 Uluq [ibraniy] ata-bowiliri ularningkidur; jismani yəhəttə Məsih ularning əjdədidur. U barlik məwjudat üstidin həküm sürgüqi, mənggü mubərək Hudadır. Amin! (aiōn g165) 6 — Birək Hudaning [Israiloşa boləqan] səzi bikar boldi, deməymən;

çünki Israildin boləqanlarning həmmisilə həkikiy Israil hesablanmaydu; 7 xuningdək, İbrahəmining əwladliri bolsimu, həmmisilə uning pərzəntliri hesablanmaydu. Çünki [mukəddəs yazmilarda İbrahəmoşa]: «İshəktin tərəlgənlərlə sening nəsling hesablinidu» — deyilgən. 8 Demək, jismani yəhəttin [İbrahəmdin] tərəlgən pərzəntlər Hudaning pərzəntliri boliwərməydu, bəlkə [Hudaning] wədisi arkilik tərəlgənlər [İbrahəmining] həkikiy nəslə hesablinidu. 9 Çünki Hudaning bərgən wədisi mundaq idi: «[Kələr yili] muxu qəşdə qəytip kelimən, Sarə bir oquloşa ana bolidu». 10 Uning üstiqə, Riwkəh bir ərdin, yəni əjdədimiz İshəktin [qoxkəzəkgə] həmilidar boləqanda, 11 Pərzəntliri tehi tuqulmioqanda, heqqəndək yaxhi yaki yaman ixnimu qilməsta, Huda Əzining adəmlərni talləxtiki muddiasining ularning qiləqan ix-məllirigə əməs, pəkət Qəqiroquqi boləqanning iradisigə əsaslanəqanlikini kərsitix üçün, Riwkəhoşa: «Qongə kikiqining hizmitini kilidu» — deyilgənidi. 13 Huddi yənə mukəddəs yazmilarda eytiləqinidək: «Yəqupni səydüm, Əsəwdin nəprətləndim». 14 Undəktə, buləroşa nemə dəyli? Hudada adalətsizlik barmu? Hərgiz yox! 15 Çünki Huda Musəşə mundaq dəgən: — «Kimgə rəhim qiləqum kəlsə, xuningoşa rəhim kilimən, Kimgə iq əqrətkum kəlsə, xuningoşa iq əqrətimən». 16 Demək, bu ix insanning iradisigə yaki ularning tirişqanliqəşə əməs, bəlkə rəhimdillik kərsətküqi Hudəşə bəqləktur. 17 Çünki Huda mukəddəs yazmilarda Pirəwngə mundaq dəgən: — «Mening seni tiklişimdikə məksət dəl xuki, qudritimni üstingdə kərsitix həmdə namimning pütkül həşənoşa jakərlinixi». 18 Demək, Huda həlioşiniqə rəhim kilidu, həlioşini tax yürək kilidu. 19 Əmdə bəlkim sən mənə: «Hudaning iradisigə heqkim kərxə qikəlməydioqan tursə, undəktə Huda nemə üçün insanni əyibləydu?» — deyixing mumkin. 20 Birək, əy insan, Huda bilən takəlləxkudək kimsən? Kəlipta xəkilləndürüliwatqan nərsə əzini xəkilləndürgüqigə: — «Məni nemə üçün bundək yasiding?» — deyələmdu? 21 Humdanqining ohxəx bir kəllək ləydin esil orunoşa ixlitidioqan qəqimu, xundaklə adəttiki orunoşa ixlitidioqan qəqimu yasəx həquki

yokmu? **22** Huda Öz oʻz oʻzini koʻrsitixni kutquzuluxi uqundur. **2** Qunki xuningoʻja wə küq-kudritini tonutuxni niyət qiləjan guwahlik berimənkı, ularning Huda oʻja bolsa, oʻz oʻziga layik boləjan, halakətkə həkikətnmu kizəjin intilixi bar, birək ularning təyyarlanəjan «kaqılar» oʻja adəttin taxkiri intilixi həkikiy bilim üstigə kuruləjan əməs. **3** səwrəqlik bilən kəksi-kərnini kəng kilip kəlgən Qunki ular Hudaning həkkanilylikini bilmigəqkə, bolsa, uningəja nemə bəptu? **23** Wə xuning uning orniəja əzlrining həkkanilylikini tikləxkə bilən Əzining rəhim-xəpkitining nixani qiləjan tirixip, Hudaning həkkanilylikəja boysunmidi. wə xan-xərapkə muyəsər boluxkə aldın'ala **4** Qunki Təwrat kanunining nixan-məksiti təyyarliəjan «kaqılar»da, yəni Əzi Yəhudiylar Məsihning Əzidur; xuning bilən etiəkə arisidinla əməs, bəlkı əllər arisidinmu qəkiəjan kiləjuqılarning hərbiəri uqün həkkanilylik bizlərdə xan-xəripining qəksizlikini namayan bar boldi. **5** Qunki Təwrat kanuniəja əməl kilixtin kəlgən həkkanilylik həkkidə Musa buningəja nemə bəptu? **25** Bu huddi Hudaning pəyoəmbər mundaq yazəjan; «Kanunning Həxiya pəyoəmbər arkilik eytkinidək: — «Əsli əmrlirigə əməl qiləjanlar xu ixliridin həyatlik həlkim hesablanmıəjan həlkni həlkim, Əsli tapidu». **6** Ləkin etiəkədin boləjan həkkanilylik səymigənlərnı səyənlim dəymən»; **26** wə mundaq dəydu: — «Kənglündə: — «Kim yənə: — «Burun ularəja: «Silər Mening həlkim asmanəja qıkar?» (yəni «Kim Məsihni asmandin əməsillər» deyilgən jayda, Kəlgüsində dəl xu elip quxurər?») **7** wə yəki «Həng tegigə jayda ularəja «Tirik Hudaning oəqulliri!» degən kim quxər?» (yəni «Məsihni əlümdin kim nam berilidu». **27** Yəxaya pəyoəmbərmu kəyturər?») — demigin». (*Abyssos g12*) **8** Əmdi Israil toəqruluk mundaq jakarliəjanidi: — xu [həkkanilylik] nemə dəydu? — «Səz-kalam «Israillarning sani dengiz səhilidiki kumdək kəp sanga yekındur, tilingda wə dilingdidur!» — bu bolsimu, ləkin pəkət birlə «kəldi» kutquzulidu; səz-kalam dəl biz jakarlaydiəjan etiəkədnin **28** qunki, Pərwərdigar Əz ixini tūgitiwetip, səzidur. **9** Demək, «Əysaning Rəb ikənlilikini həkkanilylik bilən tezədin uni ijrə kilidu; qunki aəzing bilən etirap kilsang wə kəlbində U yər yüzidə həkəmini təltəküs wə tez ijrə Hudaning uni əlüklər arisidin tirildürgənlikigə kilidu». **29** Yəxaya pəyoəmbər yənə aldın ixənsəng, kutquzulısən!»! **10** Qunki insan eytkinidək: — «Əgər samawi kəxunlarning kəlbidə etiəkə kilix bilən həkkaniy kilinidu, Sərdari boləjan Pərwərdigar bizgə bir nəsil eəjizidə etirap kilix bilən nijatka erixidu. **11** kəldurmıəjan bolsa, Sodom xəhiridək, Gomorra Məkəddəs yazmılarda deyilgəndək; «Uningəja xəhiridək [yokəlan] bolattuk». **30** Undəkta, etiəkə kiləjuqının hərbiəri hərgiz yərgə bularəja nemə deyiximiz kərək? Həkkanilylikkə karitilmas». **12** Qunki bu jəhəttə Yəhudiylar intilmigən əlliklər həkkanilylikkə, yəni etiəkəda bilən Greklarning pərki yok; hər ikkisining əsaslanəjan birhil həkkanilylikkə erixti. **31** Ləkin Rəbbi həmmining Rəbbidur wə Əzigə nida Israil həkkanilylikni kəsətkən Təwrat kanuniəja kiləjanlarning həmmisigə mol bayliklərini intilginı bilən kanunning təlipigə yətəlmidi. **32** ayimaydu. **13** Qunki: «Kimdikim Rəbning Nəmə uqün? Qunki ularning [həkkanilylikkə] namini qəkirip nida kilsa kutquzulidu». **14** Ləkin Rəbgə ixənmigən kixi kəndəkmu Uningəja intilixi etiəkə bilən əməs, bəlkı «sawəblik ixlar» nida kılalisun? U toəqruluk anglimıəjan kixi bilən idi. Ular «putlikaxang tax»ka putlixip kəndəkmu Uningəja ixənsun? Hux həwər yikilip quxti; **33** huddi [məkəddəs yazmılarda] jakarliəjuqi bolmisa, ular uni kəndəkmu yeziləjanidək: «Həlkni putlixidiəjan putlikaxang anglialisun? **15** Xu jakarliəjuqılar əwətilmigən taxni, Adəmnı yikitiəjan kəram taxni Zionəja kəndəkmu Uningəja ixənsun? Hux həwərni kəndəkmu yətküzəlisun? kəyturər?») — demigin». (*Abyssos g12*) **8** Əmdi Israil toəqruluk mundaq jakarliəjanidi: — xu [həkkanilylik] nemə dəydu? — «Səz-kalam «Israillarning sani dengiz səhilidiki kumdək kəp sanga yekındur, tilingda wə dilingdidur!» — bu bolsimu, ləkin pəkət birlə «kəldi» kutquzulidu; səz-kalam dəl biz jakarlaydiəjan etiəkədnin **28** qunki, Pərwərdigar Əz ixini tūgitiwetip, səzidur. **9** Demək, «Əysaning Rəb ikənlilikini həkkanilylik bilən tezədin uni ijrə kilidu; qunki aəzing bilən etirap kilsang wə kəlbində U yər yüzidə həkəmini təltəküs wə tez ijrə Hudaning uni əlüklər arisidin tirildürgənlikigə kilidu». **29** Yəxaya pəyoəmbər yənə aldın ixənsəng, kutquzulısən!»! **10** Qunki insan eytkinidək: — «Əgər samawi kəxunlarning kəlbidə etiəkə kilix bilən həkkaniy kilinidu, Sərdari boləjan Pərwərdigar bizgə bir nəsil eəjizidə etirap kilix bilən nijatka erixidu. **11** kəldurmıəjan bolsa, Sodom xəhiridək, Gomorra Məkəddəs yazmılarda deyilgəndək; «Uningəja xəhiridək [yokəlan] bolattuk». **30** Undəkta, etiəkə kiləjuqının hərbiəri hərgiz yərgə bularəja nemə deyiximiz kərək? Həkkanilylikkə karitilmas». **12** Qunki bu jəhəttə Yəhudiylar intilmigən əlliklər həkkanilylikkə, yəni etiəkəda əsaslanəjan birhil həkkanilylikkə erixti. **31** Ləkin Rəbbi həmmining Rəbbidur wə Əzigə nida Israil həkkanilylikni kəsətkən Təwrat kanuniəja kiləjanlarning həmmisigə mol bayliklərini intilginı bilən kanunning təlipigə yətəlmidi. **32** ayimaydu. **13** Qunki: «Kimdikim Rəbning Nəmə uqün? Qunki ularning [həkkanilylikkə] namini qəkirip nida kilsa kutquzulidu». **14** Ləkin Rəbgə ixənmigən kixi kəndəkmu Uningəja intilixi etiəkə bilən əməs, bəlkı «sawəblik ixlar» bilən idi. Ular «putlikaxang tax»ka putlixip yikilip quxti; **33** huddi [məkəddəs yazmılarda] jakarliəjuqi bolmisa, ular uni kəndəkmu yeziləjanidək: «Həlkni putlixidiəjan putlikaxang taxni, Adəmnı yikitiəjan kəram taxni Zionəja koydum, Uningəja etiəkə kiləjuqi hərgiz yərgə karitilip kəlməs».

10 Kərinədxlar, yurək intizarim, xundəkla Hudaəja yelinixim Israillarning

Yəxaya [pəyoqəmbərning] «I Pərwərdigar, bizning həwirimizgə kimmu ixəndi?» deginidək həmmə adəm hux həwərgə itaət kılğan əməs. 17 Xunga etiqad həwərnı anglastın kelidu wə xu həwər Məsih toqruluk səzdə angilitidu. 18 Lekin xuni soraymənki, ular xu həwərnı anglimioqanmidu? Əlwəttə anglidi: — «Ularınq sadasi pütkül dunyaqə, Səzliri yər yüzining kərlirigə yətti». 19 Yənə xuni soraymənki, Israillar [xu həwərdin] wakip bolmioqanmidu? Aldi bilən, Musa [Israiloqə] mundaq bexarət bərgən: — ««Həq həlk əməs» bolqan bir həlk arkilik silərdə həsət qozqaymən, Nadan bir həlk arkilik qəzipinglarnı qozqaymən». 20 Keyin, Yəxaya pəyoqəmbər intayin yürəklik həlda xu bexarətnı berip: — «Əzümgə intilmigənlərgə Əzümni tapkuzdum, Meni sorimioqanlarqə Əzüm kəründüm» — dedi. 21 Lekin, U Israillar həkkidə: — «Mən kün boyı bu itaətsiz wə tərsa həlkqə kollirimni uzitip intilip kəldim!» — dəydu.

11 Undaқта, xuni soraymənki: — Huda Əz həlkidin waz kəqtimu? Hərgiz undaқ əməs! Mənmu İbrahim əwladidin, Binyamin kəbilisidin bolqan bir Israiloqu! 2 Huda aldın kəngligə pükken Əz həlkidin waz kəqkini yok, Muqəddəs yazmilarda İlyas [pəyoqəmbər] həkkidə nemə deyilgənlik silərgə ayan əməsmu? U Israillardin azar qekip Hudaqə yelinip: — 3 «I Pərwərdigar, ular Səning pəyoqəmbərlirəngni ɵltürüxti, kurbangəhlirəngni qəqixti. Pəqət əzüm yaloquzla kəldim, ular yənə meningmu jenimni almaqçı boluxuwatidu», degən. 4 Hudaning uningqə kayturoqan kalami kandaқ boldi? U: «Baalqə tiz pükmiqən yəttə ming adəmnı Əzümgə elip kəldim» — degən. 5 Huddi xuningdək, bögünki kündimu Hudaning xapaiti bilən [Israildin] Əzi tallioqan bir «kəldi» bar. 6 [Ularınq tallinixi] xapaət bilən bolqan bolsa, undaқта əzlrining əjir-əmili bilən bolqan əməs. Əməllərdin bolqan bolsa, xapaət xapaət bolmay qalattı. 7 Nətijidə kandaқ boldi? Israillar izdiginigə erixəlmidi, lekin ulardin tallanoqanlar erixti. Qaloqanlarning bolsa, kəngülliri bihudlasturuldi. 8 Huddi muqəddəs yazmilarda eytiloqinidək: — «Huda ularning roq-kəlbini

qəplətkə saldi, Bögüngə kədar kəzlrini kərməs, Kuləklirini anglimas kildi». 9 Xuningdək Dawut [pəyoqəmbərmu] mundaқ degən: «Ularınq dastihini əzlrigə kapqan wə tuzak bolup, Ularıni putlasturup, kilmixlirini əz bexioqə qüxürsun! 10 Kəzliri karangoqulixip, kəralmisun; Bəllirini mənggü ruslatmay püküldürgəysən!» 11 Undaқта, xunimu sorayki: [Israillar] yikilip kaytidin turoquzulmaslikqə putlastaxanmu? Hərgiz undaқ əməs! Lekin ularning teyilip itaətsizlik kılğanlikidin nijat yat əlliklərgə yətküzüldi. Buningdin məqsət Israillarnı həsətkə qozqaxtin ibarəttur. 12 Əmđi ularning teyilip itaətsizlik kılıxi dunyaqə asayixlik bəhx ətkən bolsa, xundakla ularning ziyan tartkını əllərnı beyitqan bolsa, undaқта kəlgüsida ularning həmmisining toluq nijatlikqə erixixi dunyaqə tehimu zor bəht elip kəlməmdu?! 13 Əmđi silər əlliklərgə səzləwatimən; mən əlliklərgə rosul süpitidə bəkitilgəndin keyin, wəzipəmni xan-xərpəlik dəp uluqlaymənki, 14 janjigərlirim bolqanlarning həsitini qozqap, ularning bəzilirini kutuldurarmənmikin degən ümidə bolimən. 15 Qünki ularning taxliwətilgənlikining nətijisi dunyadiki əllərnı Huda bilən inaklasturux bolsa, undaқта ularning qəbul kılınixi ɵlümdin tirilix bolmay nemə? 16 Həsuldin tunji bolup qikqan hemirdiki kallək muqəddəs həsablansa, pütün hemir muqəddəs dəp həsəblinidu. Dərəhning yiltizi muqəddəs bolsa, xahlirimu muqəddəs bolidu. 17 Zəytun dərihining birnəqqə xəhi dərwəqə sunduriwətilgənidi, wə sən yawa zəytun kəqiti bolup, ularning orniqə ulanding. Mana əmđi dərəh yiltizidin ozukluk elip, mol xirnisidin bəhrimən boluquçı bolqanikənsən, 18 əmđi sunduruwətilgən axu xahlardin ɵzüngni üstün kılıp mahtanma. Mahtansang, xuni untumioqinki, sən yiltizni əməs, yiltiz seni kətürüp kuwwətləwatidu. 19 Sən əmđi: «Xahlar mening ulinixim üqün sunduriwətildi» — deyixing mumkin. 20 Toqra, ular etiqadsizliktin sunduruldi; sən bolsang, etiqading bilən tik turisən; biraқ uningdin məqrurlanma, əksiqə [Hudadin] kərk! 21 Qünki Huda əyni wəktida bu dərəhning əz xahlirini ayimioqanikən, senimu ayimasliki mumkin. 22 Mana, [bu ixlarda]

Hudaning mehribanlikioʻra həmdə kəttik qol ikənlikigə k ra. U  z yolidin yikilip q xxk nl rg  kəttik qol idi, lekin sanga (mehribanlikida dawamlık tursangla) mehribanlik k rs tm kt . Und k bolmioʻranda, s nmu kesip taxlinis n. **23** [Y h diylarmu] etik dsizlikta qing turiwalmisa,  slidiki dərəhkə ulinidu. Q nki Huda ularni kayta ulaxk  q dirdur. **24** Q nki  g r sən yawa zəytun dərihidin kesip elinip, t biyy k nuniy tk  hilap  alda [ba dikil] yahxi zəytun d rihig  ulanoʻan y rd ,  slidiki bu t biyy xahlarning  z d rihik  ulinixi tehimu mumkin u?! **25** Kerindaxlar,  z nglarni üstün w   killik qaoʻlaxtin saklinixinglar  q n, w hiy kilinoʻan xu sirdin h w rsiz k lixinglarni halimaym nki, ta [Huda tallioʻan] Y h diy  m sl rning sani toluklanoʻuq , Israilning bir qismi tax y r klikk  q ldurulidu; **26** andin pütkül Israil kutkuzulidu. Bu tooʻruluk muk dd s yazmilarda mundaq yeziloʻan: — «K tkuzoʻuqi Ziondin kelip, Iplasl kni Y kuptin yok kilidu. **27** Mən ularning gun hlirini elip taxliw tkinimd , Mana bu ular bilən t zidioʻan  hd m bolidu». **28**  mdi hux h w r jəhəttin k rioʻanda, sil rning b htinglar  q n Y h diy h lk  [hux həwərgə] d xm n kilip bekitilgən; bir k Hudaning tallixi jəhəttin k rioʻanda, ata-bowilirimiz səwəbidin s y lg ndur. **29** Q nki Huda  zi b rg nlirini w  q kirikini kayturuwalmaydu. **30** Silər  llikl rmu bir qaoʻlarda Huda  itaət kilmioʻan bolsanglarmu, [Yəhədiylarning] ita tsizlikining n tijisid  h zir rəhim-xəpkətkə erixinglar. **31** Y h diylar bolsa itaət kilmay keliwatidu; [Hudaning] buningdiki məksiti, silərgə k rs tk n rəhim-x pk t ar kilik ularnimu rəhim-xəpkətkə erixt r xtin ibarəttur. **32** Q nki Huda p tk l insanoʻra rəhim-x pk t kərsitix  q n, həmməylənni ita tsizlikk  solap qoydi. ( le s  g1653) **33** — Ah! Hudaning danal k  w  ilim-h kmitining bib h  baylikliri h m h sabsiz qong urluk ! Uning h k milirining tegig  y tkili bolmas! Uning yolliri izd p tepixtin xunq  yir ktur! **34** «Kimmu P rw digarning oy-muddialirini q xinip y tti? Kimmu Uningoʻra m sl h tqi bolalidi?» **35** «Uningoʻra kim awwal bir n rs  berip, Keyin uni kayturuw b r dey lidi?». **36**

Q nki barlik m wjudatlar Uningdin k lg n, U ar kilik m wjut bolup turidu, H m Uning  q n m wjut bolup turidu. [Barlik] xın-x r p  b dgiq  Uningoʻra boloyay! Amin. ( i n g165)

12 Xunga,  y kerindaxlar, Hudaning r himdillik  bil n sil rdin xuni  t nim nki, teninglarni muk dd s, Hudani hurs n kilidioʻan, tirik k rbanlik s pitid  Uningoʻra beoʻixlanglar. Mana bu sil rning [Huda ] kilidioʻan h k k y ibaditinglardur. **2** Bu dunyaning k lipioʻra kirip q lmanglar, b lki oy-pikringlarning yengilinixi bil n  zg rtilinglar; und k kil anda Hudaning yahxi, q bul kil rlik w  muk mm l iradisining nem  ik nlikini ispatlap bil l ysil r. ( i n g165) **3** Manga ata kilinoʻan xapa tk  asas n h rbiringlaroʻra xuni eytim nki,  z nglar tooʻruluk  z nglarda bar bol inidin artu  oylimay, b lki Huda h rbiringlaroʻra t ksim kil an ix nqning mik darioʻa asas n salmaklik bilən  z nglarni d ngs p kərünglar. **4** Q nki tenimiz k plig n  zalard n tərkib tapq n həmdə hərbir  zayimizning ohx  bolmioʻan roli bol and k, **5** bizmu k p bol inimiz bilən Məsihtə bir t n bolup bir-birimizgə ba linixlik  za bolimiz. **6** Xuning  q n bizg  ata kilinoʻan me ir-x pk t boyiqə, h rhil rohiy iltipatlimizmu bar boldi. Birsig  ata kilinoʻan iltipat w hiyni y tk z x bolsa, ix nqisining dairisid  w hiyni y tk zsun; **7** b x larning hizmitini kilix bolsa, hizmət k lsun; təlim berix bolsa, təlim bərsun; **8** rioʻb tl nd r x bolsa, rioʻb tl nd rsun; sədikə berix bolsa, mərdlik bilən sədikə bərsun; yet kl x bolsa,  stayidillik bilən yet klisun; h yrh hlik kərsitix bolsa, huxal-huraml k bilən k lsun. **9** Meh r-mu hb bitinglar sahta bolmisun; r zilliktin n pr tlininglar, yaxhil k  qing ba lininglar; **10** Bir-biringlarni kerindaxlarq  k zoʻjin meh r-mu hb b t bilən səyünglar; bir-biringlarni hərmətləp yukiri orunoʻa qoyunglar. **11** Intilixinglarda erinm nglar, ro -q lbinglar y lk nlap key p turup, R bk  k llarq  hizmət k linglar. **12**  mid  bolup xadlinip y r nglar; mux kk t-k yinqiliklaroʻra s wr-t  tlik bolunglar; duayinglarni h rk nd k wakitta

tohtatmanglar. **13** Mukəddəs bəndilərlə ehtiyajidin qiqinglar; mehmandostlukka intilinglar; **14** Silərgə ziyankəxlik kıləuqıləroqə bəht tilənglar; pəkət bəht tilənglariki, ularni karəjimanglar. **15** Xadlanəjanlar bilən billə xadlininglar; kayəjurup yioqləjanlar bilən billə kayəjurup yioqlanglar. **16** Bir-biringlar bilən inək etüp ohxax oy-pikirdə bolunglar; nəziringlarni üstün kilmanglar, bəli təwən təbikidiki kixilər bilən berix-kelix kilinglar. Əzünglarni danixmən dəp qaoqlimanglar. **17** Heqkimning yamanlikioqə yamanlik bilən jawab kayturmanglar. Barlik kixining aldida ixliringlar pəzilətlik boluxka kəngül koyunglar. **18** Imkaniyətning bariqə kəpquilik bilən inək etünglar; **19** intikəm almanglar, i səyümlüklirim; uni Hudaəja tapxurup Uning əjəzipigə yol koyunglar, qünki [mukəddəs yazmilarda] mundaq yeziləjan: «Pərwərdigar dəyduki, intikəm Meningkidur, [yamanlik] Mən kayturimən». **20** Xunga əksiqə «Düxmining aq bolsa, uni toydur, ussiəjan bolsa, qandur. Bundaq kilix bilən «uning bexioqə kəmür qooqini topla saləjan bolisən». **21** Yamanlik aldida bax əgmənglar, bəli yamanlikni yaxxilik bilən yenginglar.

13 Həmmə adəm əzlini idarə kıləuqi həkuk igilirigə boysunsun. Qünki Huda tiklimigən həkumət yok; kaysi həkuk-həkumət məwjut bolsila Huda tərpidin tikləngəndur. **2** Xuning üqün, həkuk-həkumətkə karxilik kıləuqi kixi Hudaning orunlaxturuxioqə karxilik kıləjan bolidu. Karxilik kıləuqılar sorakka tartilidu **3** (qünki həkumranlar yaxxilik kıləuqıləroqə əməs, bəli yamanlik kıləuqıləroqə kərkunq kəltüridu). Həkumranlardin kərkuxni halimaymən desəng, undakta yaxxi əməl kıl. U qaoqda həkumət tərpididin tərplinisən. **4** Qünki həkumranlar sening mənəpəiting üqün Hudaning hizmətqisidur. Lekin yamanlik kilsang, uningdin kərkuxung kerək! [Həkumran] kiliqni bikəroqə esiwalmaydu, u yamanlik kıləuqioqə Hudaning əjəzipini kərsitidəjan jaza bərgüqi süpitidə Hudaning hizmətqisidur. **5** Xuning üqün, həkumranlarəja boysunux kerək. Bu, pəkət jazalinixtin saklinix üqünla əməs, bəli pak wijdanlik bolux üqündur.

6 Muxu səwəbtinmu baj tapxurunglar; həkumranlar bolsa, Hudaning məhsus bu ixlarni baxkuxka bekitkən hizmətkarlidir. **7** Hərkimgə əz tegixlik həkkini tələnglar; qəllə-parak tapxuruwaləuqioqə qəllə-parakni, baj yioqquqıləroqə bajni tapxurunglar; ehtiraməja tegixlik boləjanlarəja ehtiram kilinglar, hərmət kilixka tegixlik boləjanni hərmət kilinglar. **8** Bir-biringlarni səyüxtin baxka, heqkimgə heqnərsidin kərzdar bolmanglar. Qünki baxkılarni səygən kixi Təwrat qanunining təlipini əməlgə axurəjan bolidu. **9** Qünki «zina kılma, qatillik kılma, oqrilik kılma, nəpsaniyətqilik kılma» degən pərhizlər wə bulardin baxka hərkəndək pərzlərmu, «koxnangni əzüngni səygəndək səygin» degən bu əmrgə yioqinqaklanəjan. **10** Mehır-muhəbbətkə berilgən [kixi] əz yekiniəja heqkəndək yamanlik yürgüzməydu; xuning üqün, mehır-muhəbbət Təwrat qanunining təlipini əməlgə axurəjuqidur. **11** Həzirkı wakitning jiddiylikini bilip, xularni kilinglar. Qünki biz üqün allikaqan uyqudin oyqinix wakit-saiti yetip kəldi. Qünki dəsəlpki etiqad kıləjan waktimizəja nisbətən nijatimiz tehimu yekinlap kəldi. **12** Keqə etüxka az kəldi, kündüz yekinlaxti. Xunga, karəngəulukning ixlini taxlap, yoruklukning koral-yaraklırini kiyəyli. **13** Kündüzgə muwapik diyanətlik həyat kəqürəyli, əyx-ixrət wə xarəbhorlukka, zina wə kəyp-sapaəja, jedəl-majira wə həsəthorlukka berilməyli; **14** əksiqə əzünglarəja Rəb Əysa Məsihni kiyiwelinglar wə gunəhkar əttiki arzu-həwəslərnı kəndək qənduruxni heq oylimanglar.

14 Etikadi əjizlarni qəbul kilinglar, lekin ular bilən pikirdə talax-tartix kilmanglar. **2** Birsı hərkəndək yeməklıknı yeyixkə bolidəjiniəja ixinidu; lekin yənə etikadi əjiz birsi pəkət kəktatlarınla yəydu. **3** Hərkəndək yeməklıklərnı yəydiəjan kixi yeməydiəjan kixini kəmsitmisun; həmdə [bəzi nərsini] yeməydiəjan kixi hərkəndək yeməklıklərnı yəydiəjan kixi üstidin həküm kilmisun. Qünki Huda uni qəbul kıləjan. **4** Baxka birsining hizmətkari üstidin həküm kıləuqi sən kim iding? Hizmətkarning

tik turuxi yaki yikilip ketixigə pəkətlə öz
 hojayini məs'uldur. Həmdə [xu hizmətkarmu]
 tik turidioğan kilinidu — qünki [hujayini]
 Rəb uni tik turoquzuxkə qadirdur. **5** Məlum
 birsi məlum bir künni yənə bir künden üstün
 kəridu, yənə birsi həmmə künni ohxax dəp
 karaydu. Hərkim özining kəzkarixioğa toluk
 ixənqi bolsun. **6** Məlum künni qədirləydiöğan
 kixi buning bilən Rəbbining hərmidə uni
 qədirləydu. Bir nərsini yəydiöğan kiximu
 Rəbbining hərmidə yəydu, qünki u öz
 rizki üçün Hudağa təxəkkür eytidu. Məlum
 nərsini yeməydiöğan kixi yeməydiöğanliki bilən
 özining Rəbbining hərmidə yeməydu, umu
 xundakla Hudağa təxəkkür eytidu. **7** Qünki
 heqkaysimiz özimiz üçün yaximaymiz və
 heqkaysimiz özimiz üçün əlməymiz; **8** Bəlki
 əgər yaxisaq, Rəbbimiz üçün yaxaymiz; əlsək,
 Rəbbimiz üçün elimiz. Xuning üçün yaxisaqmu,
 əlsəkmü Rəbbimizgə mənsupturmiz. **9** Qünki
 Məsihning əlüxi və tirilixi dəl xu məqsət bilən
 boldiki, Uning əlüklərlərinin həm tiriklərinin
 Rəbbi boluxi üçündür. **10** Undağa, sən nemə
 üçün kərindixing üstidin həküm kilisən?
 Yaki nemə üçün kərindixingni mənsitməysən?
 Qünki həmmimiz Hudaning sorək təhti aldida
 turiximiz kerək bolidu. **11** Qünki [mukəddəs
 yazmilarda] eytilöjində: — «Pərwərdigar
 dəyduki: — Öz həyatim bilən kəsəm iquimənki,
 Manga barlik tizlar püküldü, Barlik tillar
 Meni etirap kilip mədhiyə okuydu». **12** Xunga,
 hər birimiz Huda aldida özimiz toqurluk hesab
 berimiz. **13** Xuning üçün, bir-birimizning üstidin
 həküm kəloquqi ikkinqi biri bolmayli. Buning
 ornioğa xundak həküm-qararoğa kelinglarki,
 hərəkəndək kərindaxkə gunahkə yikididiöğan
 bir nərsini yaki tuzakni qoymaslik kerək. **14**
 Rəbbimiz Əysada boləğanlikimdin xuningə
 kət'iy ixəndürölüp bilimənki, hərəkəndək nərsə
 əzlikidin haram əməstur; lekin bir nərsini
 haram dəp kəriöğan kixi üçün, u uningə
 haramdur. **15** Əgər yeməkliking tūpəylidin
 kərindixingni azabkə qoyöğan bolsang, mehir-
 muhəbbət yolida mangmiöğan bolisən. Məsih
 uning üçün Öz jenini pida kilip əlgən, bu
 [kərindixingni] yeməkliking bilən nabut kilmə!
16 Əmdi silər yaxhi dəp kəriöğan ixlarning yaman

deyilixigə səwəbqi bolup qalmanglar. **17** Qünki
 Hudaning padixahlıki yemək-iquməktə əməs,
 bəlki Mukəddəs Roğa boləğan həkqaniylik,
 inaklik-hatirjəmlilik və xadliktidur. **18** Bularda
 yaxap Məsihkə hizmət kəloquqi kixi Hudani
 hursən kilidu və insanlarning təriplixigə
 sazawər bolidu. **19** Xuning üçün özimizni
 inaklikni ilgiri süridiöğan və bir-birimizning
 etiqadini kurup qikidiöğan ixləroğa atayli.
20 Yeməklikni dəp Hudaning əjrini nabut
 kilmanglar. Həmmə nərsə dərwəxə həlaldir;
 birək birsi yegini bilən [etiqadida] putlaxsa,
 u uningə yaman hesablinidu. **21** Xuning
 üçün gəx yeyix, xarab iqux, xundakla baxkə
 hərəkəndək ixlarni kilixing kərindixingni
 gunahkə teyilduridiöğan, azabkə koyidiöğan yaki
 uni ajizlasturidiöğan bolsa, bularni kilmiojining
 tüzük. **22** Sening [məlum bir ixni kilixkə]
 ixənqing barmu? Əmdi bu ixənq Huda bilən
 sening arangdiki ixtur. Əzi kiliwatқан ixni toqra
 dəp kəriöğan, xuningdin wijdanimu əyibkə
 buyrulmiöğan kixi nemidegən bəhtlik-hə! **23**
 Lekin [yeməkliktin] gumanlinip turup yənə xuni
 yegən kixi əyibkə buyrulidu, qünki buni ixənq
 bilən yemigən. Ixənqtin bolmiöğan hərəkəndək
 ix gunahstur.

15 Əmdi etiqadimiz küqlük boləğan bizlər
 özimizni qanaətləndürüxnə oylımay, bəlki
 etiqadi ajizlarningmu ajizliklərini kətüriximiz
 kerək. **2** Hər birimiz öz yeqinimizning etiqadini
 kurup qikixi üçün, uning bəht-bərikitini kəzləp,
 uni hursən kilixkə intiləyli. **3** Qünki hətta
 Məsihmu Əzini qanduruxni oylimioğanidi.
 Bu toqrisida mukəddəs yazmilarda mundək
 pütölgən: «Sən [Hudani] həkərət kəloğanlarning
 həkərətliəri Mening üstümgə qüxti». **4** Qünki
 burunda [wəhiy bilən] pütölgən yazmilardiki
 hərəkəysi səzlər bizgə əgitix üçün yeziləğan
 bolup, məksiti mukəddəs kitabların kəlgən
 səwr-təkət və ilhəmbəhx arqilik bizdə azru-
 ümidning boluxi üçündür. **5** Əmdi səwr-təkət
 və ilhəmbəhxning Igisi Huda siləni Məsih
 Əysani ülgə kilip, əzara bir oy-niyətkə kəltürgəy;
6 buning bilən silər Hudani, yəni Rəbbimiz
 Əysa Məsihning Atisini bir jan bir dil bilən bir
 eşjədin uluqlıoqaysilər. **7** Xunga, Məsih siləni

qobul qilip, Hudaqqa xan-xarap keltirginidak, karamatlər arqilik, Mukəddəs Rohning küq-silərmu bir-biringlarni qobul qilinglar. 8 Qünki silərgə xuni eytimənki, Əysa Məsih Hudaning ata-bowilaroqa bərgən wədilirini ispatlax üqün, xu arqilik əllərmu Hudaning rəhīm-xəpkitini kərūp uni uluqlixi üqün, hətnə qilinoqanlaroqa Hudaning həkikətini yətküzgüqi hizmətkar süpitidə təyinləndi. Bu huddi [mukəddəs yazmildarda]: — «Xunga Sanga əllər arisida mədhīyə oquymən, Wə Sening namingni küyləymən» — dəp yeziloqanidi. 10 Wə U yənə: — «Əy əllər, [Huda]ning həlqi bilən billə xad-huram bolunglar!» — dəydu. 11 Wə yənə U: — «Əy barliq əllər, Pərwədigarni mədhīyilənglar, Əy pütkül qowmlər, Uni uluqlanglar!» — dəydu. 12 Yənə, Yəxaya [pəyoqəmbərmu] mundaq dəydu: — «Yəssəning yiltizi boləqan kixi məydanoqa qikidu, Əllərgə həkimlik qilidioqan zat ornidin turidu; Əllər dərwəqə Uningoqa ümid baqlaydu». 13 Əmđi ümidning Igisi Huda Əzigə ixiniwatkanliqinglardin kəlbinglelarni toluk xad-huramliq wə tinq-hatirjəmlikkə tolduroqay, xuning bilən Mukəddəs Rohning küq-kudriti bilən ümidkə tolup taxkaysilər. 14 Kerindaxlirim, kənglūnglarning məhrəbanliq bilən toloqanliqioqa, mōl bilimlər bilən toluk bezəlgənliqigə, xundakla bir-biringlaroqa əzara jekiləp berəlydioqanliqinglaroqimu qayilmən. 15 Xundak bolsimu, Huda mangu ata qiloqan xapaət tüpəylidin mən silərgə bir qisim tərəplərdin nəqqə ixlarni əslitip qoyuxkə səl jür'ətlik bolup uxbu hətni yazmaqtimən. 16 Xu xapaət bilən mən Hudaning hux həwirini yətküzüp kahindək Uning ibaditini həmmə yərdə wujudkə kəltürux hizmitidə [Yəhudıy əməs] əllərgə Məsih Əysaning hizmətkari bolup təyinləndim. Bu hizmitimning məqsiti əlləning Hudaqqa sunidioqan ibaditi Mukəddəs Roh arqilik pak-mukəddəs qilinip, Hudani hursən qilidioqan qurbanliqtək Uning qobul qilixioqa layiq boluxi üqündur. 17 Xuning üqün Məsih Əysada boləqanliqimdin Hudaning mangu tapxuroqanliridin pəhirlinimən. 18 Qünki əlləning Hudaqqa itaət qilixi üqün Məsihning mangu kilduroqanliridin baxkə heqnemini tiləqə elixkə həddim əməs. Səz wə əməllər arqilik, alamətlik məjizilər wə bəndilərnə qobul qilixioqa erixixi üqün

Olimpas wə ularning yenidiki barlıq mükəddəs
bəndilərgə salam eytkəysilər. **16** Bir-biringlər
bilən pak səyüxlər bilən salamlıxınglar.
Məsihinə həmmə jamaətliridin silərgə salam!
17 Kərindaxlar, silərdin xuni ətünimənkı, silər

17 Kérindaxlar, silərdin xuni etünimənkə, silər
 əgəngən təlimgə qarxi qikқан, aranglarda
 ihtilaplarni pəyda kilidioqan wə adəmn
 etikad yolidin teyilduridioqan kixilərdin pəhəs
 bolunglar, ulardin neri bolunglar. **18** Bundaқ,
 kixilər Rəbbimiz Məsihkə əməs, bəlkə öz kərnioqə
 kul bolidu; ular silik-sipayə gəplər wə huxamat
 səzliri bilən saddilarning kəlbini azduridu. **19**
 Silərnin Rəbkə boləqan itaətmənlikinglərdin
 həmməylən həwər tapti. Xunga əhwalinglərdin
 xadlinimən; xundaқtimu, yaxxi ixlar jəhəttə
 aқil boluxunglarni, yaman ixlarəqə nisbətən
 nadan boluxunglarni halaymən. **20** Amanlik-
 hatirjəmlik Igisi boləqan Huda uzun ətməy
 Xəytanni ayaq astinglərdə yənjiydu. Rəbbimiz
 Əysanın mēhir-xəpkiti silərgə yar boləqay! **21**
 Hizmətdixim Timotiy, Yəhəduy kərindaxlirim
 Lukyus, Yason wə Sospatirlərdin silərgə salam.
22 (uxbu hətkə kələm təwrətküqi mənki
 Tərtiymu Rəbdə silərgə salam yollaymən).
23 Manga wə əyidə daim yiqilidioqan pütin
 jamaətkə səhəbhanlik kilidioqan Gayustin silərgə
 salam. Xəhərnin həziniqisi Erastus silərgə
 salam yollaydu, kərindiximiz Kuwartusmu
 xundaқ. **24** Rəbbimiz Əysa Məsihning mēhir-
 xəpkiti həmminglərgə yar boləqay! Amin!

25 Uzun zamanlərdin buyan süküttə səklinip
 kəlgən sirning wəhiy kilinixi boyiqə, mening
 arқilik yətküzülgən bu hux həwər, yəni
 Əysa Məsihning jakarlinixi bilən silərnə
 mustəhkəmləxkə qadір Boləquqioqə [xan-xərəp
 boləqay!] (aiōnios g166) **26** Sir bolsa insanlarni
 etikədtiki itaətmənlik yolioqə elip berix üqün,
 mēnggü həyat Hudaanın əmrigə binaən həм
 biwasitə həм burunkı pəyoqəmbərlərnin yezip
 qalduroqanliri arқilik, hazır barlik əllərgə wəhiy
 kilindi; (aiōnios g166) **27** xundaқ kəloqan birdinbir
 dana Boləquqi Hudaəqə Əysa Məsih arқilik xan-
 xərəp əbədil'əbəd boləqay! Amin! (aiōn g165)

Korintliklaroʻya 1

1 Hudaning iradisi bilən Məsiḥ ፲aysaning roʻsuli dēp qaqiriloʻan mənki Pawlustin wə kerindiximiz Sostenistin Korint xəḥiridiki jamaətkə, Məsiḥ ፲aysada pak-muḥəddəs kilinip, «muḥəddəs bəndilirim» dēp qaqiriloʻanlaroʻya wə xuningdək hər yərlərdə Rəb ፲aysa Məsiḥning (U ularoʻya wə bizgə mənsub!) namioʻya nida kילוquqilarning həmmisigə salam! **3** Atimiz Huda həm Rəb ፲aysa Məsiḥtin silərgə meḥir-xəpkət wə hatirjəmlilik boləy! **4** Hudaning Məsiḥ ፲aysada silərgə ata kilinoʻan meḥir-xəpkiti tüpəylidin Hudayimoʻya hərdaim təxəkkür eytimən; **5** buning bilən silər Uningda hər tərəptə, hərḳandək sözdə, hər tərəptiki bilimlərdə bay kilinoʻansilər, **6** huddi Məsiḥning guwahliḳi silərdə təstiklanoʻandək. **7** Xuning bilən silərdə hərḳandək roḥiy iltipat kəmlilik ḳilmastan, Rəbbimiz ፲aysa Məsiḥning ayan kilinixini kütisilər; **8** U yənə silərni ahiroquqə mustəḥkəmləyduki, Rəb ፲aysa Məsiḥning küni kəlgüqə əyibsiz saklinisilər; **9** Huda sözidə turoquqidur — silərni Əz Ooqli Rəb ፲aysa Məsiḥning sirdax-həmdəmlilikigə qaqiroquqi dəl Uning Əzidur. **10** Əmdi mən silərdin Rəbbimiz ፲aysa Məsiḥning nami bilən xuni ətünimənki, i kerindaxlar, gepinglar bir yərdin ḳiqsun, aranglarda bəlgünqilik bolmisun, bir pikirdə, bir niyəttə kamil birləxtürülünglar; **11** Qünki Klowining ailisidikilərninḡ manga silər toḳranglarda eytixiqə, i kerindaxlirim, aranglarda talax-tartixlar bar ikən. **12** Deməḳqi boləjinim xuki, hərbinglar: «Mən Pawlusning tərəpdari», «Mən Apollosning tərəpdari», «Mən Kefasning tərəpdari» wə «Mən Məsiḥning tərəpdari» dəwətisilər. **13** Əjəbə, Məsiḥ bəlungənmikən? Silər üqün krestləngən adəm Pawlusmidi? Silər Pawlusning namioʻya qəməldürüldünglarmu? **14** Mən Hudaqə təxəkkür eytimənki, aranglardin Krispus bilən Gayustin baxḳa heḳḳaysinglarni qəməldürmidim; **15** xuning bilən heḳkim meni əzining namida adəmlərni qəməldürdi, deyəlməydu. **16** Durus, mən yənə Istifanasning eyidikilərnimu qəməldürdüm; baxḳa birawni

qəməldürginimni əsliyəlməymən. **17** Qünki Məsiḥ meni adəmlərni qəməldürüxkə əməs, bəlki hux həwərnə jakar laxḳa əwətti; uni jakar lax bolsa insanning həḳmətlik səzliri bilən bolmasliḳi kerək; undək boləqanda Məsiḥning kresttiki [ḳurbanliḳining] küqi yəḳitiloʻan bolidu. **18** Qünki kresttiki ḳurbanliḳi toḳruluk səz-kalam ḥalakətkə ketiwatḳanlaroʻya əhməḳlik, əmma ḳutulduruluwatḳan bizlərgə Hudaning küq-ḳudritidur. **19** Qünki mundaḳ pütülgənki, «Mən danixmənlərninḡ danixmənlilikini yəḳitimən, aḳillarning aḳillilikini qətkə ḳəḳimən». **20** Undaḳta, danixmənlər kəni? Təwrat əlimaliri kəni? Bu dunyadiki bəsmunazirə kילוquqilar kəni? Huda bu dunyadiki danaliki əhməḳlik dēp kərsətkən əməsmu? (aiṡn g165) **21** Qünki Huda danaliki bilən bekitkini boyiqə, dunya əz danaliki arḳilik Hudani tonumioʻan, xunga Huda əhmikanə dēp ḳaraloʻan, jakarliniwatḳan səz-kalam arḳilik uningə ixəngüqilərgə nijatlik yətküzüxnə layiḳ kərgən. **22** Qünki Yəḥudiylar meḳjizilik alamətlərni, greklar bolsa «danaliki»ni tələp kilidu; **23** əmma biz bolsaq Məsiḥni, yəni krestləngən Məsiḥni jakarlaymiz; bu Yəḥudiylaroʻya nisbətən bizarliḳ ix, əllərgə nisbətən əhmikanilik dēp ḳarilidu; **24** əmma qaqiriloʻanlar üqün eytkanda, məyli Yəḥudiylar bolsun yaki greklar bolsun, Məsiḥ Hudaning küq-ḳudriti wə Hudaning danalikiḳidur. **25** Qünki Hudaning əhmikaniligi insanlarning danalikiḳidin üstündur, Hudaning ajizliḳi insanlarning küqidiḳin üstündur. **26** Qünki, i kerindaxlar, silərninḡ qaqiriloʻan wəḳittiki ḥalinglar üstidə oylinip beḳinglar; qaqiriloʻanlar arisida insaniy tərəptin dana ḳaraloʻanlar anqə kəp əməs, küq-ḥəḳuḳḳa igə boləqanlar anqə kəp əməs, aḳsəngəḳlər anqə kəp əməs idi; **27** bəlki Huda danalarni hijalətkə ḳaldurux üqün bu dunyadiki əhmək sanaloʻanlarni talliwaldi; küqlüklərni hijalətkə ḳaldurux üqün bu dunyadiki ajiz ḳədirsizlərnə, pəs kərüldioʻanlarni talliwaldi, «yək boləqan nərsilər»ni məwjut xəy'ilərni yəḳḳa ḳiqiriwətiḳ üqün talliwaldi. **29** Uning məḳsiti Huda aldida heḳ ət igisi mahtanmaslik üqündur. **30** Əmma Uning tərəpidin silər Məsiḥ

Əysada turisilər; U bizgə Hudadin kəlgən danalığ, həqqaniyyət, pak-mukəddəslik və hərlük-azadlıq kəlinəndur; **31** xuningdək [Təwratta] pütülgəndək: «Pəhirlinip mahtioquq bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtisun!».

2 Mən bolsam, i kərindaxlar, yeninglaroşa barəjinimda, Hudaning guvahlıqlını jakarlaw üqün heq gəpdanlıq yaki əkil-danalıq ixtitip kəlgən əməsmən; **2** qünki mən aranglarda Əysa Məsihdin baxqa, yəni krestləngən Məsihdin baxqa heqnemini bilməslikkə bəl baolıoqanıdim; **3** mən aranglarda boləqan waktimda əjizlikta, kərkunqta və titrigən hələttə bolattim; **4** mening səzlim həm jakarlıxım bolsa adəmnı kəyil kəloqudək insaniy danalıq səzlər bilən əməs, bəlki Rohning əlamət kərsitixliri və kük-kudrət bilən boləqan idi. **5** Buningdin məqsət silərnıng etikədinglar insaniy danalıqkə əməs, bəlki Hudaning kük-kudritigə baolansun degəndin ibarət idi. **6** Həlbuki, kamələtkə yətkənlər arisida biz danalıqni bəyan kəlimiz; bu danalıq bu dəwrdiki danalıq əməs, yaki bu dəwrdiki həkümranlarning danalıqı əməs (ular zawallıqkə yüz tutqandır); (aiön g165) **7** əmma biz bir sirni axkarılap, Hudaning bir danalıqlını bəyan kəlimiz; Huda əslidə axkarə kəlinmıoqan bu danalıqlını barlıq dəwrlərdin burun bizning xan-xərpəkə muyəssər boluximiz üqün bekıtkənidi. (aiön g165) **8** Bu danalıqlını bu dəwrdiki həkümranlarning heqkəysisi qüxinip yətmigənidi; uni qüxinip yətkən bolsa, xan-xərpəning İgisi boləqan Rəbni krestlimigən bolatti. (aiön g165) **9** Həlbuki, [Təwratta] pütülgəndək: — «Əzini səyğənlərgə Hudaning təyyarlıoqanlırı — Dəl heqkəndək kəz kərmigən, Həqkəndək kulak anglimıoqan, Həqkəndək kəngül oylap bəkmıoqan nərsilərdur». **10** Əmma bu nərsilərnı Huda Rohi arkilik ayan kildi; qünki Roh bolsa həmmə ixlərnı, həttə Hudaning qongkur təglirini inqikiləp izligüqidur; **11** Qünki insanlarda, insanning kənglidikini bilgüqi xu insanning rohdin baxqa nərsə barmu? Xuningə oħxax, Hudaning Rohidin baxqa, Hudaning kənglidikilirini bilgüqi yəktur. **12** Əmma bizning qəbul kəloqinimiz bolsa bu dunyadiki roh əməs, bəlki Hudadin kəlgən

Rohdur; dəl xundək boləqəqkə biz Huda təripidin bizgə səhiyyət bilən ata kəlinəqan nərsilərnı bilip yətləymiz. **13** Bu ix-xəy'ilərnı insaniy danalıqlın əğitilən səzlər bilən əməs, bəlki [Mukəddəs] Rohın əğitilən səzlər bilən, rohiy ixlərnı rohiy səzlər bilən qüxəndürüp səzləymiz. **14** Əmma «janəqə təwə» kixi Hudaning Rohining ixlirini qəbul kilmaydu, qünki bu ixlər uningəqə nisbətən əhmikəniliktur; u ularni heq qüxinip yətləməydu, qünki ular roh bilən pərk etilip bəhalinixi kərkətur. **15** Rohkə təwə kixi həmmə ixləroşa bəhə bərləydu; əmma uningəqə bolsa heqkim bəhə bərləməydu. **16** Qünki kim Rəbning oy-kənglini qüxinip yətip, Uningəqə məslihetqi boləlisun? Əmma biz bolsək Məsihning oy-kəngligə igimiz.

3 Ləkin mən, i kərindaxlar, Rohkə təwə kixilərgə səz kəloqəndək silərgə səz kəilməy kəliwatimən; əksiəq silərnı ətkə təwə kixilə, Məsihdə boləqan bowək həsəblap silərgə səzləxkə məjbur boldum. **2** Mən silərgə sūt iəqküzdü, gəxni yəgüzmidim; qünki silər gəxni həzim kəilməytinglar, xundəqlə həzırmu təhi həzim kəilməysilər; **3** Qünki silər yənilə ətkə təwədursilər. Aranglarda həsəthorlук və talax-tartixlar bar boləqəqkə, silər ətkə təwə əməsmu, insanlarqə mengiwatmamsilər? **4** Qünki birsi «Mən Pawlus tələpdari», baxqa birsi «Mən Apollos tələpdari» desə, silər pəkət insanlarning yolida mənəqan bolup kəilməmsilər? **5** Apollos degən kim? Pawlus kim idi? Biz pəkət silərnıng etikədinglarəqə wasitqi bolduk, halas; hər birimiz pəkət Rəb bizgə təksim kəloqini boyiqə wəzipə ada kəlidıoqan hizmətkarlar, halas, xundək əməsmu? **6** Mən tiktim, Apollos suəjardi; əmma əstürgüqi bolsa Hudadır. **7** Xunga tikküqi heqnemigə həsəb əməs, suəjəroquqımu heqnemigə həsəb əməs, pəkət əstürgüqi Huda Əzi həmmidur. **8** Əmma tikküqi və əsa kəloquqi bolsa bir məqsəttidur; xundəktımu hər biri əz əjri boyiqə in'əmini qəbul kəlidu. **9** Qünki biz Hudəqə təwə məhəndəxturmiz; silər bəsanglar Hudaning bəq-ətizi, Hudaning kəuruluxisilər. **10** Hudaning mənə təksim kəloqan məhir-xəpkiti boyiqə, huddi əsta məmərdək ul səldim, əndin baxqa birsi uning üstigə

kuruwatidu. Əmma hər bir kuroquqi kandaq kuruwatkanliqioja ehtiyat kilsun. **11** Qunki selinojan ulni, yani Əysa Məsihdin baxqa heqkandaq ulni selixqa bolmaydu. **12** Əmdi birsi bu ul üstigə altun, kümüx, kimmətlik taxlar, yaojaq, qəplər, saman salsa, **13** hər birining singdürgən əjrining kandaqlığı kərinidu; qunki xu küni uni axkarə kildu, qunki uning mahiyiti otta kərilidu; ot hər bir kixining əjrini, kandaq mahiyəttin boləjanliqini sinaydu. **14** Birsining ul üstigə kurojan ixi puhta saklinip kalsa, u in'amoja erixidu; **15** Birsining kurojini keyüp kətsə, u ziyan tartidu; u əzi kutulidu, əmma goya ottin ətüp kutulojan birsigə ohxap kalidu. **16** Əjəba, əzünglarning Hudaning ibadəthanisi ikənlikinglarni wə Hudaning Rohining silərdə turojanliqini bilməmsilər? **17** Birsi Hudaning ibadəthanisini harab kilsa, Huda uni harab kildu; qunki Hudaning ibadəthanisi pak-mukəddəstur, silər dəl xundakşilər. **18** Heqkim öz-özini aldimisun; birsi özini bu dəwərdə dana dəp sanisa, nadan bolup qalsun; xuning bilən u dana bolidu. (aiōn g165) **19** Qunki bu dunyadiki danalığı Hudaəja nisbətən əhməkliktur; qunki: — «U danixmənlərni öz hiyligərlikining tuziqioja alidu», dəp wə yənə: «Rəb danixmənlərnin oy-hiyallirining tutami yoklukini bilidu» dəp pütüklüktur. **21** Xunga heqkim insan degənlərni pəhirlinip danglimisun; qunki həmmə məwjudatlar silərgə təwədur; **22** Pawlus bolsun, Apollos bolsun, Kefas bolsun, dunya-jahan bolsun, həyat bolsun, əlüm bolsun, hazırkı ixlər bolsun, kəlgüsi ixlər bolsun, həmmisi silərgə mənəstur; **23** silər bolsanglar Məsihning, Məsih bolsa Hudaningkidur.

4 Birsi biz toqruluk birnemə deməkqi bolsa, bizni Məsihning hizmətkarlırı wə Hudaning sirliri amanət kılinojan oqojidarlar dəp bilsun. **2** Əmdi oqojidar degənlərdin tələp kılınıdiəjini xuki, ular wapadar-sadiq boluxi kerəktur. **3** Əmma mən silər təripinglərdin yaki baxqa hər kandaq insanıy sot təripidin sürüxtürüp bahalansam, bu mən üqün zioqırqilik ix; mən həttə əzüm toqruluk sürüxtürüp olturmaymən. **4** Qunki wijdanım əyibləydiəjan heqkandaq ixlirimdin həwirim yok; əmma bu ixning

əzi meni həqkanıy dəp aqlımaydu; meni sürüxtürüp bahalıəjuqi bolsa Rəbdur. **5** Xunga wakti-saiti kəlmigüqə, yani Rəb kəlmigüqə heq ix toqruluk həküm qikarmanglar; Rəb kəlgəndə u karangojuluktiki yoxurun ixlarni axkarılaydu, kəlb-dillardiki barlıq oy-niyətlərni ayan kildu; xu qaqda hər biri Huda təripidin təriplinidu. **6** Əmma, i kərindaxlar, bu ixlarni silərnin mənəpətinglarni dəp əzümgə wə Apolloskə tətbiqlidim; məksət silər biz arkilik «pütülgənnin dairisidin həlkıp kətmənglar» degən sawakni əginixinglar, xundakla heqkaysinglarning məlum birsini baxqa birsidin üstün dəp pəhirlinip təkəbburlixip kətməslikinglar üqündur. **7** Qunki kim seni baxqa birsidin üstün kildu? Sanga ata kılinojan nərsidin baxqa səndə yənə nemə bar? Həmmə sanga berilgən tursa, nemixkə «Məndə əsli bar idi» dəp pəhirlinip kərəngləp ketisən? **8** Silər allıkaqan toyunup kətinglar! Allıkaqan beyip kətinglar! Silər bizsiz padıxahlar bolup həküm sürdungalr! Kaxki silər həqiqətnə həküm sürgən bolsanglaridi — undakta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattuk! **9** Qunki Huda rosullar boləjan bizlərnə elümgə məhkum boləjan adəmlərdə kəng ahiroja koyup sazayi kılıp otturioja qikərojan, dəp oylaymən; qunki biz pütkül ələmgə, yani həm pərixtilərgə həm insanlarəja bir hil tamaxa bolduk. **10** Biz Məsih üqün əhmək sanəlanlarmiz, əmma silər Məsihdə danasilər! Biz əjiz, əmma silər küqlüksilər; silər izzətlik, əmma biz har; **11** Həzirki dəkikigiqə aq-yalingaq, qangkap yürməktimiz, dumbalinip, sərgərdan, makansiz bolup yürməktimiz; **12** öz qolimiz bilən ixləp japa tartmaqtimiz; ahanətkə qaloqanda yaxxilik tiləwatimiz; ziyankəxlikkə uqrioqanda, qidawatimiz; **13** təhmətkə uqrioqanda, [biz ularni] qiraylıkqə [towioja] ündəymiz; biz jahaning daxkili, insanlarning süpüründisi dəp qariliwatimiz, ta həziroqiqə xundak. **14** Bu ixlarni yezixim, silərnə hijalətkə kəldurux üqün əməs, bəlkə səyümlük balilirim süpitidə silərgə nəsihət kiliwatimən; **15** qunki silərnin Məsihdə tümənligən təbiyilügüqilinglar bolsimu, silərnin atanglar kəp əməstur; qunki mən Məsih Əysada bolup silərnə hux

həwər arkilik tərəldürüp ata boldum. **16** yazoqanidim; **10** əmma bu deginim bu dunyadiki Xunga mən silərdin ötünimənki, meni ülgə kilinglar. **17** Dəl bu səwəbtin mən Rəbdə boləjan öz səyümlük wə ixənqlik oolum Timotiyni yeninglarəja əwəttim; hərəkaysi jaylardiki jamaəttə egətkənlirimgə əgixip, u silərgə Məsihdə boləjan yollirim toqruqluk əslitidu. **18** Əmma bəziliringlar, «Pawlusni yenimizəja kəlməydu», dəp kərəngləp kəttinlar; **19** birək Rəb buyrusa mən pat arida yeninglarəja barimən; xu qəqda mən kərəngləp kətkənlərnin səzlinini əməs, bəlki ularda boləjan küq-kudrətni kərüp bəqay. **20** Qünki Hudaning padixahlığı səzdə əməs, bəlki küq-kudrəttə ispatlinidu. **21** Əmdi nemini haləysilə? Yeninglarəja tayək kətürüp bəriximnimu, yəki mēhīr-mulayimlik rohidə bəriximnimu?

5 Hərtəreptin xu angliniwatiduki, aranglarda buzukqilik bar ikən — bundək buzukqilik həttə taipilər arisidimu tiləja elinmaydu — u bolsimu birsining öz atisining ayalıəja qəkilixtin ibarət. **2** Əmma silər yoəjinap kərəngləp kəttinlar! Bu rəzil ixni sadir kələjan kixi arimizdin koəliwetilsun dəp ekünüxənglarəja toəja kəlməmdul? **3** Qünki gərqə təndə silər bilən billə bolmisəmmu, əmma rohta silər bilən billə bolux süpitidə allikaəjan xundək mən xu həkümni qikərdimki, **4** (həmminglar Rəb Əysə Məsihning namida jəm boləjanda, özümning rohim silər bilən bolup, Rəbbimiz Əysə Məsihning küq-kudritigə tayinip) — **5** xundək kələjan kixining ətliri həlak kəlinsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysəning künidə kutkuzuluxi üqün Xəytanning ilkigə tapxurulsun. **6** Silərnin qəngqilik kələjininglar yəxi əməs. «Kikəkinə hemirturuq pütkül hemirni boldurup yoəjinitidu» dəp bilməmsilə? **7** Kona hemirturuqni qikəriwetinglar; xuning bilən silər əslə hemirturuqsiz hemirdək yəngi bir zuwula bolisilə; qünki «ətüp kəti xəyiti»[diki kəzimiz] boləjan Məsih kərbənlək kəlinidi; **8** xunga həytni yəməni niyətlək wə rəzilək boləjan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylək wə həkəqət boləjan petir nən bilən təntənə kəlip ətküzəyli. **9** Mən [aldinkil] həttə silərgə buzukqilik kələjuqilar bilən ariləxmənglar dəp

yazoqanidim; **10** əmma bu deginim bu dunyadiki buzukqilik kələjuqilar, yəki nəpsəniyətkilər, yəki kəzzəplər yəki butpərəslər bilən ariləxmənglar deginim əməs; undək boləjanda dunyadin ayriləxkə məjbər boləttinlar; **11** əmma həzirki bu hətimdə yazoqinim xuki, özini «kərinəx» dəp atiwələjan əmma xundəkla buzukluk kələjuqi, nəpsəniyətki, butpərəs, hərəkəx yəki kəzzəp bəlsə, undək bir kixi bilən ariləxmənglar, həttə uning bilən həmdəstihənmə bolmənglar. **12** Sirttikilərnəni həküm qikərip bir tərək kəlixning mən bilən nəmə mənəsiwiti? Ləkin iqinglərdikilərnəni özünqlər həküm qikərip bir tərək kəlix silərnin iqinglər əməsmu? **13** Ləkin sirttikilərnin üstigə bəlsə Huda Əzi həküm qikəridu. Xunga «bu rəzil ədəmnəni arənglərdin qikəriwetinglar».

6 Silərnin aranglarda əzərə əzəlik ix bəlsə, uni məkəddəs bəndilərnin bir tərək kəlixəja tapxurməy, həkəqəniyətlərnin əldidə dəwəlixəxkə petinəlməsilə? **2** Məkəddəs bəndilərnin dunyənəni sorək kəlidəjanlikini bilməmsilə? Əgər dunyənəni silər sorək kəlidəjan ix bəlsə, əmdi zioqirqilik ixlərnəni həl kəlixkə yəriməmsilə? **3** Pərixtilər üstidinməni həküm qikəridəjanlikiməznəni bilməmsilə? Xundək boləjanikən, bu həyətlik ixlərnəni həl kəlix kəngqilik ix idi? **4** Silərdə muxu həyətlik ixlər üstidin həküm kəlix zərür tēpiləjanda, jəmət arisidə təwən dəp kəraləjanlənəni uni həl kəlixkə səlməmsilə? **5** Muxulərnəni silərnəni hijəltəkə kəldurux üqün dəwətimən. Əjəbə, aranglarda öz kərinəxləri otturidə həküm qikəroqudək dənə kixi yəkmə, həttə birimə yəkmə? **6** Uning ornidə, kərinəx bilən kərinəx dəwəlixiwatidu, — wə kəpirlər əldidə xundək kəlidu! **7** Əməliyəttə öz aranglarda dəwəllərnin boləjanlikininq əzi silərgə nisbətən bir əyibtur. Nəmixkə uwalqiliklə qidiməysilə? Nəmixkə nəhəkqiliklə yəllə qəyməysilə? **8** Əksiqə, silər nəhəkqilik kəliwətilə, hiyənət kəliwətilə, yənə kəlip kərinəxlərləngləjəja xundək kəlisilə! **9** Həkəqəniyətlərnin Hudaning padixahlığıəja wərislik kəlləməydiəjanlikini bilməmsilə? Əldinip kətmənglar! Buzukqilik kələjuqilar, butpərəslər, zinə kələjuqilar, bəqqiwəzlər, bəxkə

ərlər bilən buzukluk qilouqilar, **10** oqrilar, nəpsaniyətqilər, harakkəxlər, təhməthorlar yaki aldəmqi-kazzaplar Hudaning padixahliqioğa warislik qilalmaydu; **11** bəzinglar dərwəkə xundak boloqansilər; əmma silər Rəb Əysa Məsihning namida wə Hudayimizning Rohi bilən yuyuldunglar, pak-muqəddəs kilindinglar, həqqaniy kilindinglar. **12** «Həmmə nərsə manga həlaldu», əmma həmmə nərsə paydilik boluwərməydu; «həmmə nərsə manga həlaldu», əmma mən heqkəndək nərsining humarioğa kul bolmaymən. **13** «Yeməklilər axkazan üqün, axkazan bolsa yeməklilər üqündur»; əmma Huda u wə bu hər ikisini yokkə qikiridu; tən bolsa buzukqilik üqün əməs, bəlki Rəb üqündur; Rəb tən üqündur. **14** Huda Rəbni tirildürdi, xuningdək biznimu Öz kudriti bilən əlumdin tirildüridu. **15** Teninglarning Məsihning əzaliri ikənlikini bilməmsilər? Undakta, Məsihning əzalirini elip, pəhixə ayalning əzaliri kilsam bolamdu? Hərgiz bolmaydu! **16** Kim pəhixə ayal bilən baqlanoqan bolsa uning bilən bir tən bolidu, dəp bilməmsilər? Qünki «[ər-ayal] ikisi bir tən bolidu» — deyilgənidi. **17** Əmma Rəbgə baqlanoquqi bolsa Uning bilən bir rohtur. **18** Buzukluktin keqinglar. «Insanlarning hərbi sadir kiloqan gunahı öz tenining sirtida bolidu!» — əmma buzukluk sadir kiloquqi öz tenigə qarxi gunah kilidu. **19** Siləning teninglar siləni turaloqu kiloqan, Huda təripidin silərgə iltipət kilinoqan Muqəddəs Rohning ibadəthanisi, silər əzünglarni əzümmningki əməs dəp bilməmsilər? **20** Qünki silər qong bədəl bilən setiwelinoqansilər; xunga teninglarda Hudani uluqlanglar.

7 Əmdi hazır silər hetinglarda otturioğa koyoqan soallarğa keləyli, — «Ər ayal zatining tenigə təgmisə yaxxidur». **2** Durus. Əmma buzukqiliklərdin saklinix üqün, hərbi ərkəkning özining ayali bolsun, hərbi ayalning özining eri bolsun. **3** Ər ayalioğa nisbətən ərlək məjburiyitini ada kilsun, ayalmu erigə nisbətən ayallik məjburiyitini ada kilsun. **4** Ayal öz tenining igisi əməs, bəlki eri uning igisidur; xuningoğa ohxaxla, ər öz tenining

igisi əməs, bəlki ayali uning igisidur. **5** Pəket pütün zehninglar bilən dualaroğa berilix məksitidə öz məqullukunglar bilən wəktinqə birgə yatmasliqkə kelixkəndinla baxkə, ər-ayal əzara bir-birining jinsiy həq-təlipini rət kilmisun. Xundak alahidə məzgildin keyin yənə birgə bolunglar. Bolmisa, əzünglarni tutuwalalmaydioqanliqinglardin Xəytan siləni azdurux pursitini tepixi mumkin. **6** Əmma mundaq deyixim buyruk yolida əməs, bəlki məslihət yolididur. **7** Əmdi mən barlik adəmləning manga ohxax [boytak] boluxini halayttim; lekin bu ixta Hudaning həmmə adəmgə bərgən öz iltipati bar; birsı undak, yənə birsı bundak. **8** Əmma mən jorisiz tənha yaxioqanlar wə tullaroğa xuni eytimənkı, məndək tənha turiwərsə yaxhi bolidu; **9** əmma əzünglarni tutuwalalmisanglar, nikahlininglar; qünki [ixk] otida köygəndin kərə nikahlik boloqan yaxhi. **10** Əmma nikahlanioqanlaroğa kəlsək, ularoğa mən xuni tapilaymənki, — (bu əməliyəttə mening tapilioqinim əməs, yənıla Rəbningki), ayal eridin ajraxmisun **11** (əmma u ajraxkən bolsa, u tənha ətsun, yaki eri bilən yarixiwalsun); wə ərmu ayalini koyup bərmisun. **12** Qaloqanliringlaroğa kəlsək, mən xuni eytimənki (bu Rəbning eytkini əməs), kərindaxning etiqədsiz ayali bolsa wə ayali uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u uni koyup bərmisun; **13** [etiqədqı] ayalning etiqədsiz eri bolsa wə eri uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u eridin ajrixip kətmisun. **14** Qünki etiqədsiz ər bolsa etiqəd kiloqan ayalda pak dəp həsəblinidu; etiqədsiz ayal bolsa [etiqəd kiloqan] kərindaxta pak dəp həsəblinidu; bolmisa, pərzəntliringlar haramdin boloqan bolatti; əmma ular əmdi pak boldi. **15** Ləkin etiqədsiz boloqan tərəpning kətküsi bolsa, u ajrixip kətsun; bundak əhwallarda kərindax aka-ukilar, hədə-singillar [nikah məjburiyitigə] baqlinip qaloqan bolmaydu; kəndakla bolmisun Huda bizni inak-hatirjəmlıktə yaxaxkə qakiroqandur. **16** Əy [etiqədqı] ayal, eringni [etiqəd kildurup] kutulduralaydioqanliqingni nədin bilisən? Əy [etiqədqı] ər, hotunungni [etiqəd kildurup] kutulduralaydioqanliqingni nədin bilisən? **17** Həlbuki, Rəb hərəkəysimizoğa kəndək təksim

kilojan bolsa, qandak halatda qakirojan bolsa, u xuningda mengiwarsun; men hamma jamaatlarda xundak yolyorukni tapilayman. **18** Birsı sunnatlik halatda qakirildimu? U kayta sunnatsiz kilinmisun; birsi sunnatsiz halatda qakirildimu? U amdi sunnat kilinmisun. **19** Sunnatlik bolux heqnarsa hesablanmas, sunnatsiz boluxmu heqnarsa hesablanmas; [hesab bolidiqini] Hudaning amrliriga amal kilixtin ibarattur. **20** Harkim kaysi halatda qakirilolan bolsa, xu halatda kalsun. **21** Sen qakirilolanda kul halitida idingmu? Uning bilan karing bolmisun; lekin agar herluk pursiti kalsa, uni qolungdin bermə. **22** Qunki Rabta qakirilolan kul bolsa Rabning her adimidur; uningolə ohxax, qakirilip her boluquqimu Məsilhning kulidur. **23** Silər qong bədal bilən setiwelindinglar; insanlora kul bolmanglar. **24** I kerindaxlar, hərbinglar kaysi halatda qakirilolan bolsanglar, xu halatda Huda bilən billə turunglar. **25** Əmma nikahlanmiojanlar toqruluk Rabdin buyruk tapxuruwalmidim; xundaktimu Rabdin bololan rəhim-xəpkətkə muyəssər bololanlikim üqün sadik adəm süpitidə öz pikrimni eytimən. **26** Əmdi hazırki kiyinqilikka kariolanda, ər kixining xu [tənha] halatda boluxini yahxi ix dəymən. **27** Ayaloja baololanjan bolsang, undakta, uning bilən ajrixixni oylima; ayalingdin ajrixip kətingmu? Undakta yənə öylinxni oylima. **28** Lekin öylənsəng, sən gunah kilolan bolmayсэн; wə nikahlanmiojanlar nikahlansa, ularmu gunah kilolan bolmaydu. Əmma xundak kilsa ular jismani yəhəttə japaolə uqraydu; mening silərni uningdin haliy kilolum bar. **29** Əmma xuni degüm barki, i kerindaxlar — wakit kışkidur. Xunga ayallik bololanlar ayalsizlardək bolsun; **30** matəm tutkanlar matəm tutmiojanlardək bolsun; bəht-huxallikta bololanlar bəht-huxallikta bolmiojanlardək bolsun; mal-mülük setiwalojanlar mal-mülüksizlardək bolsun; **31** bu dunyadiki bayliklardin bəhrimən bololanlar dunyani özining təəllukati dəp bilmisun; qunki bu dunyadiki hazırki halət otüp ketidu. **32** Əmma silərnin oəmsiz boluxunglarni halayman. Ayalsiz kixi bolsa Rabning ixlinini oylaydu, qandak kilip Rabni hursən kilixning

oemida bolidu. **33** Əmma ayallik kixi qandak kilip ayalini hursən kilix üqün bu dunyadiki ixlarning oemida bolidu; **34** Yənə kelip ayal wə nikahlanmiojan kizning otturida pərk bar; nikahlanmiojan kiz bolsa Rabning ixlinining, qandak kilip həm təndə həm rohta pak-mukəddəs boluxning oemida bolidu; əmma yatlik bololan ayal qandak kilip erini hursən kilix üqün, bu dunyadiki ixlarning oemida bolidu. **35** Əmma men bu səzni silərnin mənəpətinglarni kəzdə tutup dəwatimən; boynunglora sirtmak selix üqün əməs, bəlkı ixliringlarning güzəl boluxi, kənglünglar bəlünmigən halda Rabgə berilip Uni kütüxünglar üqün dəwatimən. **36** Əmma agar birsi niyət kilolan kizolə nisbətən muamiləmnin durus bolmiojan yeri bar dəp karisa, u kiz yaxlik baharidin otüp kətkən bolsa, ikkisi özini tutuwalmisa, u haliojinini kilsun, u gunah kilolan bolmaydu; ular nikah kilsun. **37** Birak, birsi öz kənglidə mukim turup, heqkandak ix besimi astida bolmay, bəlkı öz iradisini baxkurup, kənglidə niyət kilolan kizini əmrigə almaslikni qarar kilolan bolsa, yahxi kilolan bolidu. **38** Kışkisi, öyləngənnin öylənginimu yahxi ix, öylənmigənnin öylənmiginimu tehimu yahxi ix. **39** Eri həyat qaqda ayali uningolə baololanjandur; əmma eri olümdə uhliolan bolsa, u haliojan kixigə (pəkət Rabdə, əlwəttə) nikahlinixka ərkin bolidu. **40** Lekin kariximqə u tul kalsa, tehimu bəhtlik bolidu; məndimu Hudaning Rohi bar, dəp ixinimən!

8 Əmdi «butlaraolə atap nəzir kiliojan taamlar» məsilisigə kəlayli. «Həmmimizdə bilim bar» dəp bilimiz. Hox, birak bilim bolsa adəmnı kərənglitidu; mehir-muhəbbət bolsa adəmnı kuridu. **2** «Mening bilimin bar» dəp hesabiojan kixi, əməliyəttə heqnemini tehi bilixkə tegixlik dərijidə bilmigən bolidu. **3** Əmma Hudani səygən kixi bolsa, u Uning təripidin tonulidu. **4** Hox, əmdi «butlaraolə atap nəzir kiliojan taamlar» toqruluk — bizgə məlumki, «Jahanda but dēgən heqnemə hesablanmaydu», wə «birlə Hudadin baxka heq ilah yoxtur». **5** Gərqə nuroqun atalmix ilahlar bar bolsimu — mayli ular zeminda yaki asmanda turidu dəp qarilixidin

kət'inyəzər (dərəkə «ilahlar» kəp, wə «rəb»lər kəptur) 6 birak biz üqün pəkətlə bir Huda, yəni Ata bardur. Uningdin barlik məwjudatlar apiridə boləjan, bizmu Uning üqün məwjut boləjanmiz; [xuningdək], birlə Rəb, yəni Əysə Məsih bardur. Pütkül məwjudatlar U arkilik məwjut, bizmu U arkilik həyatmiz. 7 Əmma bundak bilim həmmimizdə tehi yoxtur; tehi butlarəja kəndürülginidin halas bolmıəjan bəzi [ixəngüqilər] bolsa muxundak taamlarni «butka atap nəzir kılınəjan» dəp bilip yəydu; xundakla ularning wijdani ajiz boləjaqka, buləjanəjan bolidu. 8 Əməliyəttə taamlarning əzliri bizni Huda bilən yaraxaturalmaydu; yemisək bizning kəmqilikimiz hesablanmaydu, yegən bolsak artuqçilikmu hesablanmaydu. 9 Birak hərhalda [yeyix] ərkinliklarning ajizlarəja putlikaxang bolmaslikəja kəngül qoyunglar. 10 Qünki ajiz bir bəndə bilimi bar boləjan sening buthanidiki dastihanda olturup yegənlikingni kərsə, undakta u öz ajiz wijdaniəja qarxi halda butlarəja atap nəzir kılınəjan taamlarni yeyixkə «quruluq küqəytılıdian» bolmamdu? 11 Xuning bilən Məsih uning nijati üqün əlgən, sening kərindixing boləjan bu ajiz bəndə sening biliming wəjədin həlak bolidu. 12 Xu yol bilən kərindaxlarəja ziyan yətküzüp gunah kılıp, ularning ajiz wijdanini zəhimləndürüp, Məsihkə qarxi gunah kiliwatisilər. 13 Xunga, əgər birə taam öz kərindiximni yikıtıdian kiltak bolsa, kərindiximni yikıtmaslikim üqün mən mənggüqə gəxni kət'iy yeməymən. (aiōn g165)

9 Mən ərkin əməsmu? Mən rusol əməsmu? Mən Rəbbimiz Əysə Məsihni kərgən əməsmu? Silər əzünglar mening Rəbdə boləjan əjrim əməsmu? 2 Əgər baxkılarəja nisbətən rusol dəp hesablanmisam, mən heq bolmıəjanda silərgə rusol boldum; qünki əzünglar Rəbdə mening rusol boləjanlikimni təstiklənən məhürdursilər. 3 Meni sürüxtə kilməkqi boləjanlarəja boləjan jawabim mundak; — 4 Bizləarning yəp-iqixkə həkukimiz bar əməsmu? 5 Bizning baxkə rosullar, Rəbning Əz iniliri wə Kefasning kıləjınidək, etiqadqi bir singilni əmrimizgə elip səpərdə həmrəh kılıp yürüx həkkimiz

yokmu? 6 Əjəbə, pəkət Barnabas bilən meninglə əmgək kılmaslikkə həkukimiz yokmu? 7 Kim hirajətni əzi tələp [əskər bolup] jənggə qikidu? Kim üzümzar bina kılıp uning mewisidin yeməydu? Kaysi pada bakkuqi padining sütidin iqməydu? 8 Bu degənlimiz pəkət insanıy kəzkarax boyiqə eytilənmu? Təwrat-kanunning əzidimu ohxax deyilgən əməsmu?! 9 Qünki Musəja qüxürülgən kanunda: «Haman təkən eküzning əqziəja kəxək salma» dəp pütülgəndur. Huda eküzlərgilə kəyüngənmu, 10 yaki buni pəkət bizləni dəp eytkənmu? Xübhəsizki, bu səzlər bizlər üqün pütülgəndur; xuning üqün yər həydidüqi ümidə həydidixigə tegixlik, xundakla haman təküqumu həsuldin bəhrimən bolux ümididə ixləxkə tegixliktur. 11 Biz silərgə rohıy bəht-bərikətləni terip, silərdin maddiy jəhəttin yiojiwalsak bu qəktin exip kətkənlik bolamdu? 12 Baxkə [hizmətqilər] silərdə muxu həkukni ixlətkən yərdə, biz xundak kilsak tehimu bolidiəju? Əmma Məsihning hux həwirigə heq tosələju bolmisun dəp, biz bu həkukni heqqaqan ixlitip bəkmiduk; əksiqə, hərəkəndək ixlarəja qidap keliwatimiz. 13 İbadəthanidiki mükəddəs ixlar üqün ixligüqiləarning ibadəthanıəja ataləjan hədiyələrdin yəydiəjanlikini, kurbangahəta hizmət kiliwatkanlarning kurbanliklərdin ülüxini alidiəjanlikini bilməmsilər? 14 Xuningəja ohxax, Rəb hux həwəni jakarlıəjuqılarning jeni hux həwərdin bəkilsun dəp bəkitkəndur. 15 Əmma mən bolsam bu həkuklarning heqkəsisini ixlitip bəkmidim. Həm həzirmu muxu həkuktin padilinay dəp muxularni yeziwatkinim yok! Qünki mən baxkılarning meni bu pəhirlinidiəjanlırimdin məhırum kıləjınidin kərə əlgənim tüzük! 16 Qünki mening hux həwəni jakarlıximda pəhirləngüdək ix yok; qünki uning məjburiyəti meni besip turidu; hux həwəni jakarlımisam həliməja way! 17 Qünki əgər uni halis kilsam, buningdin manga in'am bolidu; əmma öz ihtiyarim bilən bolmisa, bu pəkət mening əqjədarlik burqini ada kıləjınim bolidu, halas. 18 Xundak ikən, mening in'amim zadi nemə bolidu? Mening in'amim dəl xuki, hux həwər jakarlıəjınimda mən hux həwərgə kixiləni həksiz erixtürimən — demək, in'amim

hux hawər yatküzüxtiki tegixlik [hək elix] (əməliyəttə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi); hokuklirimni heq ixlətməslirikindin ibarəttur. **19** Qünki həmmə adəmnin ilkidin ərkin bolup, özümni kəpqiliklə kul kildim; xu yol bilən tehimu kəprək adəmlərni kayil kilip kutkuzsam dəymən. **20** Yəhudiylarni kayil kilip kutkuzux üçün Yəhudiylaroja nisbətən Yəhudiyoja ohxax boldum; Təwrat kanuni astida turojanlarni kayil kilip kutkuzux üçün (Təwrat kanuni astida turojan bolmisammu) Təwrat kanuni astida turojanlaroja nisbətən Təwrat kanuni astida turojanoja ohxax boldum; **21** Təwrat kanunida bolmiojanlarni kayil kilip kutkuzux üçün Təwrat kanunida bolmiojanlaroja nisbətən (Huda aldida kanunsiz bolmay, bəlkı Məsihning kanunioja boysunuxum bilən) mən Təwrat kanunida bolmiojanlaroja ohxax boldum; **22** ajizlarni kayil kilip kutkuzux üçün ajizlaroja özüm ajizdək boldum; mumkin kədər kəprək adəmnı kutkuzux üçün mən hərəkəndək adəmgə karita xundək adəm boldum. **23** Əzümning hux hawərdin nesiwəm boluxı üçün uni dəp həmmə ixni kilimən. **24** Bəygigə qüxkənlərnin həmmisi yügürixidu, əmma pəkət birila mukapatkə erixidiojinini bilməmsilər? Qəlibə kazinix üçün yügüringlar. **25** Musabikidə elixquqılarnin həmmisi özini hər jəhəttin tizginləydu; ular pəkət bir qirip ketidiojan tajoja erixix üçün xundək kilidu, əmma biz bolsək qirimas taj üçün xundək kilimiz. **26** Xunga mən nixansiz adəmdək yügürüwatmaymən; muxt atsam hawəoja atidiojan adəmdək bolmaymən. **27** Uning ornioja mən öz tenimni urup özümgə kəndürüp, uni özümgə kul kilimən; undək kilmiojanda, bəxqılaroja təlim jakarlap turup əzüm layəkətlık bolmay kəlixim mumkin.

10 Qünki, i kərindaxlar, mən silərnin ata-bowilirimizning həmmisining bulut astida yürgənlikidin wə həmmisining dengizdin etüp mangojanlikidin hawərsiz yürüxünlarni halımaymən; **2** ularning həmmisi bulutta həm dengizda Musaning [yetəkqilikigə] qəməldürülgən; **3** ularning həmmisi ohxax rohiy taamni yegən, **4** həmmisi ohxax rohiy iqimlikni iqnən; qünki ular əzlırigə [həmrəh bolup] əgixip yürgən rohiy uyultaxın iqətti

(əməliyəttə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi); **5** xundəktimu, Huda ularning kəpinqisidin razi bolmiojanidi; qünki «Ular[ning jəsətliri] qəl-bayawanda qeqilip qəlojan». **6** Əmma bu ixlar ularning bəxioja bizlərgə sawək-bəxarət bolsun üçün qüxkənidi; buningdin məxsət, bizning ularning yaman ixlaroja hawəs kılöjindək hawəs kılmaslikimiz üqündur. **7** Silər yənə ularning bəzilirigə ohxax butkə qokunidiojanlardin bolmanglar; bular toqruluk: «Həlk yəp-iqıxkə olturdi, andin kəyp-sapaoja turdi» dəp pütülgən. **8** Biz yənə ularning bəzilirining buzukqilik kılöjindək buzukqilik kılmayli; qünki xu wəjidin ulardin yigirmə üq ming kixi bir kündila əldi. **9** Yənə ularning bəzilirining Məsihni siniojindək Məsihni sinımayli; qünki xu səwəbtin ular yılanlar qəqixi bilən həlak boldi. **10** Yənə ularning bəziliri aqrinojandək aqrinip kəqxımanglar — nətijidə, ular jan aloquı [pərixta] tərıpidin əltürildi. **11** Əmdi bu wəkələrnin həmmisi ularning bəxioja bəxarətlık misallar süpitidə qüxkən wə ahırkı zamanlar bəximizoja keliwatkan bizlərnin ulardin sawək-ibrət eliximiz üçün hatiriləngənidi. (aiön g165) **12** Xuning bilən «Mən [etikadta] qing tirəp turmaqtımən» degən kixi əzining yikilip ketixidin həzi bolsun! **13** Silər duq kəlgən sinaklarning həmmisigə bəxkə adəmlərmu ohxax duq kəlgən. Wə Huda bolsa wədisidə turoquqidur, U silərni kətürəlmigüdək sinaklaroja uqratmaydu, bəlkı sinək bəxinglaroja qüxkəndə, xuning bilən təng uningdin etüp kutulux yolini yaritip beridu; silər xuning bilən uningə bərdaxlık beridiojan bolisilər. **14** Xu səwəbtin, səyümlüklirim, butpərəsliktin qeqinglar! **15** Silərni əkil-həxi jayida kixilər dəp qarap xuni eytiwatımən; səzligənlirimni bəhalap bəkinglar: — **16** Biz bərikətlık bolsun dəp tiligən, bərikətlık jamdiki xarabni iqninimiz, Məsihning kənidin ortək bəhirlənginimiz əməsmu? Bizning oxutkan nanni yeginimiz, Məsihning tenidin ortək bəhirlənginimiz əməsmu? **17** Biz nurojun bolsakmu bir nan, bir təndurmiz; qünki həmmimiz xu bir nandin nesiwə alimiz. **18** Jismaniy Israiləja karanglar; qurbanlıklarni yegənlər kurbangahkə nesipdaxlar əməsmu? **19**

Əndi nemə deməkdir? Butkə atap sunulğan kurbanlıqning birər əhmiyiti barmıdu? Butning birər əhmiyiti barmıdu? 20 Yak, birək kapırlar butlarğa sunğan kurbanlıqlarnı Hudəğa əməs, bəlki jinlarğa ataydu. Mən silərnıng jinlar bilən ortək nesipdax boluxunglarnı halımaymən. 21 Rəbning jamidin wə jinlarning jamidin tənq iqlüqi bolsanglar bolmaydu; Rəbning dastihiniğa wə jinlarning dastihiniğa tənq dahil bolsanglar bolmaydu. 22 Rəbning həsət-şəzipini kəzəşiməkimizmu? Biz Uningdin küşlükmu-ya? 23 «Həmmə nərsə həlaldu», əmma həmmə nərsə paydilik boluwərməydu; «həmmə nərsə həlaldu», əmma həmmə nərsə adəmnıng [etikadini] kuralmaydu. 24 Əndi həqkim öz mənşətinı izdimisun, bəlki əzgilərnıngkini izdisun. 25 Gəx bazirida setilğan hər bir nərsini wıjdanıqlarnı dəp olturmay, həqnəmini sürüştə kılmay yəwərlər. 26 Qünki «Jahan wə unıngğa tolan həmmə məwjudatlar Pərwərdigarğa mənşüptur» [dəp pütölğan]. 27 Əmma etiqad kılınılğanların birəsi seni ziyəşəkə təkliş kılsa wə kənglünq tartsa, aldinğa kəyölğan həmməni wıjdanıqnı dəp olturmay yəwər; 28 əmma birsi sanga: «Bu butlarğa atalan kurbanlıq taami» desə, undakta uni yemə; nemışka desəng, bu ixni sanga eytən adəmnıng səwəbi üqün, xundakla wıjdannıng səwəbi üqündur; 29 igə boluxı kərək. 30 Həlbuki, Rəbdə ayal mən degən wıjdan senıngki əməs, bəlki həliki kixining wıjdani; mənıng ərkınlıkmə baxkılarnıng wıjdani tərıpidin yaman dəp bəhə berilixining həjiti barmı? 30 Mən təxəkkür eytip yəsəm, təxəkkür eytən nərsini durus yeginim tüşəylidin yaman dəp kəriliximning nemə həjiti? 31 Xunga silər nemini yəsənglar, nemini iqsənglar yaki hərəkəndək baxka ixlarnı kılşanglar, həmmə ixlarnı Hudəğa xan-xərəp kəltürölsun dəp kilinglar. 32 Mən əzüm həmməylənni həmmə ixtə mənşün kılışka intilginimdek, öz mənşətim üqün əməs, bəlki kəpşilikning mənşəti, ularning kütşuluxı üqün intilginimdek, həqkimning aldinğa — Yəhudiylar bolsun, greklar bolsun, Hudanıng jamaıtidikilər bolsun aldinğa putlikaxang bolmanglar. Mən Məşihni ülgə kılınimdek, silərmu meni ülgə kilinglar.

11 Əndi silərnı xuning üqün tərıpləymənki, i kərındaxlar, həmmə ixlarda silər meni əsləp turuwatılər, mən silərgə tapşurşınimdek, kərsətmilərnı tutup keliwatılər. 3 Əmma mən silərnıng hər ərnıng bexi Məşihdur, ayalning bexi ərdur wə Məşihning bexi Hudadur dəp bilixinglarnı halaymən. 4 Xunga, [ibadətəkə kətnaxkanda], hərəkəndək ər bexiğa birnərsə artkən həlda dua kılsa yaki bexərət bərsə, u öz bexiğa hərmətsizlik kılğan bolıdu. 5 Əmma [ibadətəkə kətnaxkanda], hərəkəndək ayal bexiğa birər nərsə artmığan həlda dua kılsa yaki bexərət bərsə, u öz bexiğa hərmətsizlik kılğan bolıdu; bundək ayalning qeqi qüşürüwetölğan, [rəswa kılınılğan] ayaldin pərki yəktur. 6 Ayal kixining bexiğa artkını yək bolsa, qaqlırı qüşürüwetölsun; ayalğa nisbətən qaqlırınınq kesiwetölixi yaki qüşürüwetölixi uyatlık ix bolsa, əndi unıng bexiğa birər artkını bolsun. 7 Qünki ər kixi bolsa bexini yapmaslık kərək; qünki u Hudanıng sürət-obrazı wə xan-xərıpidur; əmma ayal kixi bolsa ərnıng xan-xərıpidur. 8 Qünki ər bolsa ayaldin əməs, bəlki ayal ərdındur. 9 Xuningdək ər kixi ayal üqün əməs, ayal kixi ər üqün yaritöləndur. 10 Bu səwəbtin, həm pərıxtılərnıng səwəbidin ayal kixi bexida həqş[ning] [bəlşisigə] igə boluxı kərək. 11 Həlbuki, Rəbdə ayal ərsiz bolmas wə ər ayalsiz bolmas; 12 qünki ayal ərdin qikirilşinimdek, ər ayal ərkilik [tuşulıdu]; ləkin həmmə ix Hudadındur. 13 Öz kənglünqlarda bəhə bərlər; ayallarnıng bexiğa birnərsə artmay turup Hudəğa dua kılxi muwapıkmı? 14 Təbiətning əzi silərgə ər kixining uzun qaqlırı bolsa unıngğa uyat ikənlikini əgətmidimı? 15 Əmma ayal kixining uzun qaqlırı bolsa, bu unıngğa xan-xərəp bolıdu; qünki unıng uzun qaqlırı unıngğa bəzək-yepinqa bolsun dəp təkdim kılınılğan. 16 [Birsining bu ixlər toşruluk] talax-tartix kılşısı bolsa, [xuni bılşunkı], bızlərdə həm Hudanıng jamaətliridimu xulardın baxka həq kəidilər yəktur. 17 Əmma hazır deməkqi bolğan ix, yəni silər yölşölğan sorunlarğa kəlsək, unıngda silərnı tərıpləymən; qünki yölşölşinınglarnıng nətişisi paydilik əməs,

bəlki ziyanlıq boluwatidu. **18** Qünki birinçidin, silər jamaəttə yiqilöjünglärda, aranglarda guruhlaröjə belünüxlər bolöjanlikini anglidim; bu gəpkə kişmən ixəndim. **19** Aranglarda belünüxlər pəyda bolmay qalmaydu. Undak bolmioqanda aranglarda kimning layakətlük bolöjanlikini kərüwalöjili bolmaytti. **20** Silər bir yərgə jəm bolöjünglärda, silər [həqikətən] «Rəbning ziyapiti»din yeməysilər. **21** Qünki yegininglarda hər biringlar baxqılarning yeyixini kütməylə özünqlar elip kəlgən öjizani yəwerisilər-də, birsi aq kalidu, yənə birsi məst bolup ketidu. **22** Yəp-iqixkə öz öyliringlar yokmu? Hudaning jamaitini közgə ilmay, yoksullarni hijalətkə koymaqqimusalər? Silərgə nemə desəm bolar? Silərni təripləmdimən? Yəq, silərni təripliməymən. **23** Qünki mən silərgə [Rəbning ziyapiti toqruluk] yətküzgənlirimni özüm Rəbdin tapxuruwalöjanmən; demək, Rəb Əysaqə satkunluk kilinoqan keqidə u kəlioqə nan elip, **24** təxəkkür eytkəndin keyin uni oxtup: «Mana, silərgə ataloqan Mening tenim; buni Meni əsləp turux üqün muxundak qilinglar» — dedi. **25** Xuningdək, öjizadin keyin u jamni kəlioqə elip: «Mana, bu jamdiki xarab kənimda bolöjan «yengi əhdə»dur; hər ketim buningdin iqkininglarda, Meni əsləp turux üqün xundak qilinglar» — dedi. **26** Qünki silər hər ketim bu nandin yegən, bu jamdin iqkən bolsanglar, taki Uning kaytip kelixigiqə silər Rəbning ölümini jakarliqan bolisilər. **27** Xuning üqün, kimki layakətsiz həlda bu nanni yesə yəki Rəbning jamidin iqsə, Rəbning teni həm kənioqə nisbətən gunahkar bolidu. **28** Xuning üqün hər birsi bu iqlar üstidə öz-özini təxürüp, andin nandin yesun, jamdin iqsun. **29** Qünki [Rəbning] tenini pərk ətməy turup yegüqi wə iqküqi hər kim özigə həküm-jazani yətküzüp yəp-iqidu. **30** Bu səwəbtin aranglardiki nuroqun adəmlər zəiplixip kesəl boldi, hətta heli bir kısmi [ölümdə] uhlap qaldı. **31** Ləkin əgər öz üstimizni təxürüp həküm qikəroqan bolsaq, beximizöjə [Rəbning] həküm-jazasi qüxürülməydiğan bolidu. **32** Əmma gər qə üstimizgə Rəb təripidin həküm-jazalar qüxürülgən bolsimu, əməliyəttə bu Uning bizgə qüxürgən «təribə jazasi»dur; buningdin

məxsət, bizning bu dunya bilən birliktə həlakətkə həküm kilinmaslikimiz üqündur. **33** Xunga, i kərindaxlar, [Rəbning ziyapitidə] yeyixkə jəm bolöjünglärda, [həmməylən toluk kəlgüqə] bir-biringlarni kütünglar. **34** Birsi aq kərsak bolsa əwwal əyidə yəp kəlsun; xundak kəlip silərnin jəm boluxunglar özünglaröjə həküm-jaza yətküzməydiğan bolidu. Qəloqan baxqə məsililərnəni bolsa, mən baröjinimda tərtipkə salimən.

12 Əmma i kərindaxlar, rohiy iltipatlaröjə kəlsək, silərnin ular toqruluk bilməy kəlixinglarni halimaymən. **2** Silər taipilərnin arisida bolöjan waqtinglarda hər hil yollaröjə baxlinip, gas-gaqə butlaröjə [qokunuxkə] azdurulup kətkininglarni bilisilər. **3** Xunga mən silərgə ukturimənki, həqkim Hudaning Rohida turup: «Əysaqə lənət!» deməydu wə hər kəndak biri Mukəddəs Rohta bolmay turup «Əysa Rəbdur!» dəp eytəlməydu. **4** Əmma iltipatlar hilmuhil, ləkin Roh bolsa birdur. **5** Hizmətlər bolsa hər hil, əmma [biz hizmitini kilidiqan] Rəb birdur. **6** Ixləx yollari hər hil, əmma həmməyləndə həmmə ixni wujudkə qikəroquqi Huda birdur. **7** Əmma həmməylənnin mənpəti üqün hər birigə Rohning namayan boluxi beqixlinidu. **8** Qünki Roh arkilik birigə danalik yətküzgüqi səz, yənə birigə xu ohxax Roh arkilik həwər yətküzgüqi səz təksim kilinidu; **9** yənə ohxax Roh arkilik baxqə birigə aləhidə ixənq, yənə birigə ohxax Roh arkilik [kesəllərnəni] saqaytix iltipatliri, **10** birawöjə məjizilərnəni yaritix təksim kilinidu; birawöjə wəhiy-bexarət berix; birawöjə hər hil rohlarni pərk etix, birawöjə naməlum tillarda səzləx, yənə birawöjə naməlum tillarni tərjimə kilix iltipati təksim kilinidu. **11** Əmma bu iqlarning həmmisini yürgüzgüqi ohxax xu bir Rohtur, U hər birigə Əzi layik kərüp, ayrim-ayrim təksim kəlip beridu. **12** Qünki insanıy tən bir bolsimu nuroqun əzaliri bolöjünidək, xundaklə əzaliri nuroqun bolsimu əzərə koxulup bir tən bolöjəndək, Məsih Özimu həm xundaktur. **13** Qünki həmmimiz, məyli Yəhudiylar bolsaqmu, Greklər bolsaqmu, kullar bolsaqmu, hərlər bolsaqmu, bir Rohta bir təngə

kirixkə qəməldürüldük və bir Rohtin iqixkə nesip kılınduk. **14** Qünki tən birlə əzadin əməs, bəlkə kəp əzalardın tərkib tapıdu. **15** Əgər put: «Mən kol bolmiqinim üqün mən tənə təwə əməsmən» desilə, undakta u həkikətən tənə təwə əməs bolamdu? **16** Kulak: «Mən kəz əməs, xunga mən tənə təwə əməsmən» desilə, undakta u həkikətən tənə təwə əməs bolamdu? **17** Pütün tən kəzla bolsa, undakta anglax sezimimiz nədin bolıdu? Pütün tən kulakla bolsa, undakta purax sezimimiz nədin bolıdu? **18** Həlbuki, Huda Əzığə layik kərgən tən əzalirining hər birini ayrim-ayrim öz jayıqə orunlaxturoqan; **19** əgər ularning həmmisi ohxax əza bolsa, undakta uni kəndakmu tən degili bolattı? **20** Əmdilikdə əzalar kəp, tən bolsa birdur. **21** Kəz kəloqə: «Mening sanga ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu; yəki bax bolsa putlarqə: «Mening silərgə ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu. **22** Dəl əksiqa, təndiki ajiz-ərziməs dəp kəringən əzalar kəm bolsa bolmaydu; **23** və həm təndiki biz etiwarsiz dəp həsəbliqən əzalarqə bolsa, tehimu kəprək etiwər kəlimiz; xundakla iskətsiz dəp kəraloqən əzalirimiz tehimu iskətklik kəlinidu; **24** əslidə yariximlik boləqən əzalirimizəqə bolsa xundak kəlixning həjiti yok. Əmma Huda pütün tənni xundak birləxtürgənki, U etiwarsiz dəp həsəblənoqən əzalarqə tehimu kəp etiwər beridu. **25** Buningdin məksət təndə həq bəlünüxlər bolmasliki, bəlkə bərlək əzalar əzara ohxax kəyümqanlikdə boluxi üqündur. **26** Bir əza jəpə-dərd tartsə, bərlək əzalar uning bilən tənə jəpə-dərd tartıdu; bir əzaqə xərap kəlsə, bərlək əzalar uning bilən tənə xadlinidu. **27** Əmdi silər Məsihning tenidursilər, hər biringlər Uning ayrim-ayrim əzasidursilər. **28** Huda jəmaəttə muxundakları orunlaxturoqan: — awwal rosulları, andin pəyoqəmbərləri, üqinqi bolup təlim bərgüqiləri; andin mejiyə kərsətküqiləri, andin türlük kəsəlləri sakəytix iltipatlirioqə igə boləqanları, yərdəm bərgüqiləri, yetəkqilik kəloquqiləri, hər hil naməlum tillarda söləydiqənləri təyinləp orunlaxturoqandur. **29** Həmməylən rosulmu? Həmməylən pəyoqəmbərmu? Həmməylən təlim bərgüqımu? Həmməylən mejiyə

kərsətküqımu? **30** Həmməyləndə sakəytix iltipatliri barmu? Həmməylən naməlum tillarda söləmdü? Həmməylən naməlum tilları təjrimə kəlaləmdü? **31** Əmma silər qongrak iltipatları təkəzza bolup kəoqlanglar; həlbuki, mən hazır silərgə həmmidin əwzəl bir yolni kərsitip bəray.

13 Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər söləwatqan hər hil tillar həttə pərixtilərninğ tilliri bilənmu sölizləydiqən bolsammu, bəraq mən mehir-muəbbətsiz bolsam, u qəqdə mən pəkət bir «dang-dang» kəlidioqan mis dang, bir «qang-qang» kəlidioqan qang bolup kəlimən, halas. **2** Əgər mən pəyoqəmbərlək kəlalisam, bərlək sirlər, bərlək bilimləri qüxinip boləqən bolsammu, həm xuning bilən bir wəqıttə təoqları yetkiyəligüdək toluk ixənqtə bolsammu, əmma məndə mehir-muəbbət bolmısə, undakta mən həq nərsə bolmiqən bolimən. **3** Əgər bərlək mal-mülkümmi sədikigə atəp həm tenimni [Hudaninğ yolida] kurbənlək süpitidə kəydürülüxkə sunəqən təoqdirdimu, əmma məndə yənılə mehir-muəbbət bolmısə, undakta mening həq kəndək paydam yok boləqən bolıdu. **4** Muəbbət səwr-təkətklik bolux həm mehrəbanliktur; Muəbbət həsəthorluk kəlməydu: Muəbbət əzini məhtiməydu, Təkəbburluk kəlməydu, **5** Nomussizlik kəlməydu, Əz mənpəətini kəzləp yürməydu, Teriktürülməydu, Kənglidə əqmənlik saklıməydu; **6** Həkkəniysizliktin huxal bolməydu, Bəlkə əməliyəttin, həkikəttin huxal bolıdu; **7** həmmə ixtə kərsiki kənglik kəlidu, həmmigə yüzlinip [Hudaqə] ixinidu, həmmə ixkə ümid bəoqləydu, həmmigə qıdaydu. **8** Mehir-muəbbət hərgiz əhirləxməydu. Bəxərtlər bolsa, kəroqə kəlməydu: «naməlum tillar» bolsa, tügəydu: [məjizilik] bilimlərmu kəroqə kəlməydu. **9** Qünki bizning bilidioqlirimiz kışmən, bəxərat bəridioqlirimiz kışmən; **10** ləkin mukəmməllək kəlgəndə, kışmənlik yokilidu. **11** Mən kəqikimdə balılarqə sölidim, balılarqə oyliđim, balılarqə həsəblidim; qong boləqinimdə, mən balilikni təxlidim. **12** Qünki biz hazır bir tutuk derizidin müjməl həldə kərimiz, ləkin xu

qaoqda yūzmuyūz kōrimiz: Hāzir mən kismən tonuymən, xu qaoqda mən [Huda] meni tonup keliwatqandək tonuymən. **13** Hāzir ixənq, ümid, mehīr-muhəbbəttin ibarət bu üq nərsə turuptu; bulardin əng üstün turidiojini mehīr-muhəbbəttur.

14 Mehīr-muhəbbətkə intilip uni qoqlixinglar wə həm rohiy iltipatlaroqa, bolupmu bexarət berixkə intizar bolunglar. **2** Qünki naməlum tilda səzləydiqan kixi adəmlərgə əməs, bəlki Hudaqə səzləydu; angliouqilardin heqkim uni qūxənməydu, əmma u Rohta sirlik ixlarni eytip beridu. **3** Lekin bexarət beridioqan kixi bolsa adəmlərnin etiqadini kuruxkə, ularni riqəbtəndürüxkə wə təsəlli berixkə səzləydu. **4** Naməlum tilda səzligüqi öz rohinə kuridu; əmma bexarət bərgüqi jamaətnin [etiqadini] kuridu. **5** Əmdilikdə mən silərnin həmminqlərnin naməlum tillarda səzliyəlixinglarni ümid qilimən, lekin bexarət berixinglarni təhimu ümid qilimən. Naməlum tilda səzligüqi səzini tərijimə kilmisə, jamaətnin etiqad kuruluxida bexarət bərgüqi uningdin uluq bolidu. **6** Qerindaxlar, mən yeninglaroqa kelip, naməlum tillardila səzliginin bilən məlum wəhiy, bilim, bexarət yəki təlimni yətküzmisəm, mən silərgə nemə payda təgküzimən? **7** Həttə awaz qiqıralaydiqan jansiz nərsilər, məyli nəy bolsun, qiltar bolsun xundək; ularning ahanglirinin bir-biridin pərki bolmisa, ularda qelinoqan pədə kəndəkmə pərək etilsun? **8** [Jəng] kaniyimu bəlgilik bir ahangda qelinmisa, kim jənggə hāzirlansun? **9** Xuningdək silər tilda enik qūxinəligüdək səz kilmisənglar, nemə deməkqi boləjininglarni kim qūxinələydu? Silər hawəqə gəp qiloqandək bolisilər. **10** Jəhənda, xūbhəsiszki, hilmuhil til-awazlar bar wə ularning heqkəyisə mənəsis əməs; **11** əgər əmdi mən məlum awaz-tilning mənəsinə bilmisəm, mən səzligüqigə nisbətən yat wə u mənə nisbətən yat bolidu. **12** Əhwal silərdimə xundək, Xunga, silər rohiy iltipatlaroqa kizəjənlilik bilən intilənikənsilər, jamaətnin etiqadini kuridioqan iltipatlaroqa bay boluxkə intilinglar. **13** Xunga, naməlum tilda səzləydiqan kixi

səzligənlirini tərijimə qilip bərləydiqan bolsam dəp dua qilsun. **14** Qünki naməlum tilda dua qilojinimda, rohim dua qilidu, lekin əkil-idrakimdin bolsa mēwə qikməydu. **15** Undəkta kəndək qilix kərək? Mən bəzidə rohim bilən dua qilimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu dua qilimən; mən bəzidə rohim bilən mədhijə nahxilirini eytimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu mədhijə nahxilirini eytimən; **16** bolmisa, pəkət rohing bilənla mədhijə okusəng, ixlətkən [tilingni] bilmigənlərnin qatarida olturojuqi təxəkkürənggə kəndəkmə «Amin» deyəlisun? Qünki u eytkəningni qūxənməydu. **17** Sən dərhəqiqət təxəkkürni yəhxi eytisən, əmma yeningdiki angliouqining etiqadi kurulojini yok. **18** Mən bundək naməlum tillarda xəhsən həmminqlərnin kəp səzləydiqanlikim üqün Hudaqə təxəkkür eytimən; **19** həlbuki, jamaəttə boləjənda, naməlum tilda tümən eoiz səzliginimdin kərə, bəxqilaroqa təlim-tərijə bərləgüdək qūxinəlik səzdin bəx eoizlə səzliyəlisəm dəymən. **20** Qerindaxlar, əkil-hoxunglarda bala bolmānglar; yamanlik jəhətidə bowək bolunglar, əmma əkil-hoxunglarda pixkədəm bolunglar. **21** Təwrəttə: «Qət tilliklərnin səzi wə yat adəmlərnin ləwliri arqilik Mən muxu həlkkə gəp qilimən; lekin xundək bolsimə ular yənəla Məngə kulək salmaydu — dəydu Pərwərdigər» dəp pütülgəndur. **22** Xunga «naməlum tillar» bolsa bir əlamət bəlgidur; etiqadqilaroqa əməs, bəlki etiqadsizlaroqa əlamət bəlgidur; wəhiy-bexarətlər bolsa, etiqadsizlar üqün əməs, bəlki etiqadqilər üqün bolidu. **23** Xuning üqün pütkül jamaət bir yərdə jəm boləjənda, həmminə öz əldioqə bundək naməlum tillarda səzləwərsə wə əddə yəki etiqadsiz kixilər kirip qəlsa, ular həmminqlərnə sarəng bolup qəpsilər deyixməmdü? **24** Əmma həmminqlər wəhiy-bexarət yətküzənglar, etiqadsiz yəki əddə kixi arənglaroqa kirip qəlsa, həmminqlər təripidin uning gənəhlirioqə tənbih berilidu, həmminqlər təripidin uning gənəhkar ikənlikə kərsitilidu; **25** kəlbidiki sirlər əxkarə qilinoqənda, u özini yərgə taxlap: — «Huda həqiqəttən arənglardidur» dəp Hudaqə səjdə qilidu. **26** Əmdi qerindaxlar, kəndək qiliximəz kərək? Silər bir yərgə jəm

15 Əmma, i kərindaxlar, mən silərgə əslidə yətküzgən hux həwərnı bəyan kılmaqımən; silər bu hux həwərnı qəbul kılqan wə uningda qing turuwatısilər; **2** mən silərgə yətküzgən hux həwər bolqan kalamda qing turoqan bolsanglar, — (ixəngininglar bıkaroja kətmigən bolsa) — silər uning arqılık

187

bolqan bolimiz. 20 Əmma əməliyəttə, Məsih — buni eytsam silər üçün uyat əməsmu? 35
 ölümde uhliqanlar iqidə «hösulning tunji Bəlkim birsi: «Ölüklər kəndə tirildürülər? Ular
 mewisi» bolup, ölümün tirilgəndur; 21 Qünki bir kəndə tən bilən tirilər?» — dəp sorixi mumkin.
 insan arkilik ölüm [aləmdə] pəyda bolqinidə, 36 I əhmək kixi, sening terioqining, əlməy turup
 ölümün tirilixmu bir insan arkilik [aləmdə] kəydidin tirilməydu. 37 Həm sening terioqining,
 pəyda boldi. 22 Adamatimizdin bolqanlarning əsümlükning teni əməs, bəlkı uning yalingaq
 həmmisi [uning tüpəylidin] ölümgə məhkum deni — məsilən, buqdayning yaki baxkə birər
 bolqanliqioja ohxax, Məsihdə bolqanlarning ziraətning deni, halas. 38 Wə keyin Huda
 həmmisi [Uning tüpəylidin] ölümün həyatka Öz həhxi boyiqə uningəja məlum bir tənni
 erixidu. 23 Əmma həmməylən öz nəwət-beridu; xundakla uruk danlirining hər birigə
 katarida tirilidu; tunji hösulning mewisi bolqan əzining tenini ata kilidu. 39 Janiwarlarning ətliri
 Məsih birinqi; ikkinqilər bolsa Məsihning has ətliri bar, həywanlarning əzigə has ətliri
 dunyaoja kəytip kəlgində əzigə təwə bolqanlar. 24 Andin ahirət bolidu; xu qaojda U barlik bar, uqar-kənatlarningmu bar, beliklarningmu
 həkümrənlikni, barlik həkuk wə hərhil küqlərni bar. 40 Asmanda jisimlar bar, yər yüzidimu
 əməldin kəldurup, padixahlıqni Huda-Atioja jisimlar bar; əmma asmandikisining jula-xəripi
 tapxuridu. 25 Qünki U barlik düxmənlərni baxkə, yər yüzidikisiningmu baxkə bolidu; 41
 [məqlup kilip] ayioji astida kiləuqə həküm Kuyaxning xan-xəripi bir hil, aining xəripi yənə
 sürüxi kerəktur; 26 əng ahirki yəkitilidiojan bir hil, yultuzlarning xan-xəripi yənə bir hildur;
 düxmən bolsa ölüm əzidur. 27 Qünki [Zəburda] qünki yultuzlar xan-xərliridə bir-biridin
 «[Huda] pütkül məwjudatni Uning ayioji astioja pərqlinidu. 42 Ölümün tirilix həm xundaktur.
 boysundurojan» [dəp pütüklüktur]. Əmma [Tən] qirix həlitidə terilidu, qirimas hələttə
 «pütkül məwjudat Uningəja boysundurulojan» tirildürüldü; 43 Uyatlik hələttə terilidu, xan-
 deyilginidə, roxənki, xu «pütkül» degən səz xərəp bilən tirildürüldü; əjiz hələttə terilidu,
 «həmmi Uningəja Boysundurozuqu»ning əmma küq-kudrət bilən tirildürüldü. 44 U
 əzini iqigə alojan əməstur. 28 Əmma həmmə təbiətə təwə bir tən süpitidə terilidu; rohkə
 Uningəja boysundurulojandin keyin, Oqul təwə bir tən bolup tirildürüldü; əslidə təbiətə
 həmmi əzigə boysunduroqujoja boysunidu; təwə bir «janlik» tən bolqan bolsa, əmdi
 xuning bilən Huda həmmi həmmisi bolidu. 29 Ölümün tirilix bolmisa, bəziləning əlgənlər rohiy bir tən bolidu. 45 Xunga [Təwratta]
 üçün qəməldürülxini kəndə qüxinix kerək? mundaq pütülgənki: «Tunji insan Adəm'atimiz
 əlgənlər zadi tirilmisə, kixilər ular üçün nemə Adəm'ata» bolsa həyatlik bərgüqi Roh boldi. 46
 dəp qəməldürüldü? Əmma awwal kəlgini rohiy adəm əməs, bəlkı
 30 Bizlər nemə dəp «təbiətə təwə bolquqi» adəm idi, keyin «rohiy
 [hər küni] hər səttə həwp-hətərgə duq kelip adəm» kəldi. 47 Dəsləpki insan bolsa yərdin,
 yürimiz? 31 Rəbbimiz Məsih Əysada silərdin tupaqtin apiridə kilinjan; ikkinqi insan bolsa
 pəhirlinixim rast bolqandə, [i kərindaxlirim], asmandin kəlgəndur; 48 Tupaqtin apiridə
 mən hər küni ölümə duq kelimən. 32 əsgər insənlarning nükti'inəziridin eytkənda kilinjojni kəndə bolqan bolsa, [uningdin]
 əgər insənlarning nükti'inəziridin eytkənda «əfəsus xəhridə wəhxiy həywanlar bilən [bolqan] «tupaqlik»larmu xundəq bolidu;
 elixtim» desəm, əlgənlər ölümün tirilmisə, asmandin kəlgini kəndəq bolsa, uningdin
 buning manga nemə paydisi? «ətə bəribir bolqan «asmanliklar»mu xundəq bolidu. 49
 əlup ketidiojan bolqandin keyin, yəp-iqip Bizlər «tupaqlik adəm» süritidə bolqinimizdəq,
 yürüwalayli» degən səz yolluk bolmamti? «asmanlik adəm» süritidimu bolalaymiz. 50
 33 Aldanmanglar; qünki «Yaman həmrəhlər Əmma xuni eytimənki, i kərindaxlar, ət wə
 əhləqni buzidu». 34 Həkkəniy bolux üçün kəndin tərəlgənlər Hudəning padixahlıqioja
 oyojininglar, gunəhdin kol üzünglar; qünki warislik kiləlməydu; qirigüqi qiriməydidiojanəja
 bəziləringlarda Huda toqruluk həwər yəktur warislik kiləlməydu. 51 Mana, mən silərgə

bir sirni eytip berimən; biz həmmimizla [ölümdə] uhlaydioqanlardin bolmaymiz; birak həmmimiz özgərtilimiz! **52** Bir dəqiqidila, kəzni bir yumup aqquqə, əng ahırkı kanay qelinqanda özgərtilimiz; qünki kanay qelinsila əlgənlər qirimas həyatka tirildürüldü, xundakla özgərtilimiz; **53** Qünki bu qirip kətküqi qirimas həyatni kiyiwelxi, bu əlgüqi əlməsləni kiyiwelxi kerək; **54** Əmma qirip kətküqi qirimas həyatni kiygəndə, bu əlgüqi əlməsləni kiygəndə, xu qaoqda bu söz əməlgə axurulidu: «Əlüm qəlibə tərpidin yutulup yökutulidu!». **55** «Ah, əlüm, sening nəxtiring kəni?! Ah, əlüm, sening qəlibəng kəni?!» (Hədəs 986) **56** Əlümdiki nəxtər — gunahstur, gunahning küqi bolsa, Təwrat kanuni arķilik namayan bolidu. **57** Ləkin bizni Rəbbimiz Əysa Məsiħ arķilik bularning üstidin qəlibigə erixtürgüqi Hudaqa təxəkkür! **58** Xuning üqün, səyümlük kərindaxlırim, qing turup təwranməs bolunglar, Rəbning hizmitidiki ixliringlar həmixə kəng ziyadiləxsun; qünki Rəbdə boləqan əjir-japayinglar hərgiz bihüdə kətməydioqanlıqini bilisilər.

16 Əmdi muqəddəs bəndilər üqün ianə toplax toqruluk, silərnu Galatiya əlksidiki jamaətlərgə tapiloqinimdək qilinglar. **2** Hər həptining birinqi künidə hərbinglar tapawitinglarning bərikiti boyiqə uningdin bir ülüxini ajritip öz yeninglarda saklap qoyunglar; xundak qilsanglar, kəlgən waqtimda ianə toplax həjət bolmaydu. **3** Mən kəlginimdə, silər qaysi adəmlərni layiq kərüp tallisanglar, mən xularəqa [tonuxturux] hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpķitinglarni Yerusalemoqa apirip berixkə əwətimən. **4** Meningmu berixim muwapıķ kərülsə, ular manga həmrah bolup baridu. **5** Əmma mən Makedoniya əlksidin ətkəndin keyin yeninglarəqa kelimən — qünki mən Makedoniyaədin ətməqimən — **6** bəlkim mən silər bilən billə bir məzgil turuxum mumkin, hətta yeninglarda qixlap qəliximmu mumkin; xuningdək andin qəyərgə barmaqqi bolsam, silər yardım qilip, meni yoloqa selip qoyarsilər. **7** Qünki bu qətim silərni yol üstidila kərüp ətüp ketixni halimaymən, bəlkı Rəb buyrusa, silər bilən billə uzunraq bir məzgil turoqum bar. **8**

Əmma mən Əfəsus xəhridə orma həytioqıqə turmaqimən. **9** Qünki [muxu yərdə] manga əjayib qong, utuķ-mewə beriwatqan bir ixik kəng eqildi, xuningdək qarxi qıķķuqıarmu kəp. **10** Timotiy yeninglarəqa berip tursa, uning aranglarda qorķmay ərkin-azadə yürüxigə kəngül bəlunglar. Qünki umu manga ohxax Rəbning hizmitini ixləwatidu. **11** Xunga həqkim uni təwən kərmisun; bəlkı uni mening yenimoqa kelixi üqün aman-esən uzitip yoloqa selip qoyunglar; qünki uning kərindaxlar bilən billə kelixini kütməktimən. **12** Əmma kərindiximiz Apolloska kəlsəm, uningdin kərindaxlar bilən billə silərninq yeninglarəqa berixni kəp ətündüm. Ləkin uning hazırqə barəqusi yox. Keyin pürsət pixip yetilgəndə baridu. **13** Həxyar bolunglar, etikadta qing turunglar; mərdanə ərdək bolunglar! Qəysər bolunglar! **14** Silərninq qıloqan həmmə ixinglar meħir-muħəbbət bilən kilinsun. **15** Əmdi, i kərindaxlar, Ahaya əlksidiki əng dəsəlpki etikad mewisi boləqan İstifanas wə uning ailisidikilərnı, xundakla ularninq Hudaning muqəddəs bəndilirining hizmitidə boluxka qandək əzlirini atioqanlıqini obdan bilisilər; mən silərdin ətünimənki, muxundək kixilərninq wə ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartiwatqanlarning səzlırigə kiringlar. **17** Əmma [yeninglardin] İstifanas, Fortunatus wə Akayikusning bu yərgə meni yoxlap kəlgənlikidin xadlandim; qünki ular silər tərəptin kəm boləqanlrini toluqlap bərdi. **18** Qünki ular mening roħimni wə həm silərninqkinimu yengiləndurdi; xunga xundək adəmlərni ətiwarlap hərmətlənglar. **19** Asiyadiki jamaətlərdin silərgə salam. Akwila wə Priskilla həm ularninq əyidə jəm bolidioqan jamaəttinmu Rəbdə silərgə qızəqin salam yollaydu. **20** Kərindaxlarning həmmisi silərgə salam yollaydu. Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən salamlixinglar. **21** Mana, mənki Pawlus öz qolum bilən salam yeziwatimən! **22** Hərkim Rəb Əysa Məsiħni səyğüqi bolmisa, uningoqa lənət bolsun! Rəbbimiz, kəlgəysən! **23** Rəb Əysa Məsiħning meħir-xəpķiti həmminglarəqa yar boləqay! **24** Mening Məsiħ Əysada boləqan muħəbbitim həmminglar bilən billə boləqay. Amin!

Korintliklarğa 2

1 Hudaning iradisi bilən bekitilgən, Məsih Əysaning rosuli mənki Pawlus wə kerindax bolğan Timotiydin Korint xəhiridə turuwatqan, Hudaning jamaitigə wə xuningdək pütkül Ahaya elkisidiki barlık muqəddəs bəndilərgə salam! **2** Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehir-xəpkət wə hatirjəmlilik bolqay! **3** Rəbbimiz Əysa Məsihning Atisi, rəhimdilliklarning igisi Ata, barlık riqbət-təsəllining Igisi bolğan Hudağa təxəkkür-mədhiyə okulqay! **4** Biz uqriğan hərəkandax japa-muxəkkəttə U bizgə riqbət-təsəlli beriwatidu, xuning bilən biz Huda tərripidin riqbətəndürülgən bolup U yatküzgən riqbət-təsəlli bilən hərəkandax baxqa japa-muxəkkəttə uqriğanlarğa riqbət-təsəlli berələydiğan bolduk. **5** Qünki, Məsihning azab-okubətliri biz tərəpkə exip taxkandək, Məsih arqilik bolğan riqbət-təsəllimizmu exip taxidu. **6** Əmma biz japa-muxəkkəttə kalsakmu bu silərnin riqbət-təsəlli wə nijat tepixinglar üqün bolidu; bular silərnin biz tartqan azab-okubətlərgə ohxax azab-okubətlərgə qidixinglar bilən silərdimu hasil kilinidu; biz riqbət-təsəlli tapsakmu u silərnin riqbət-təsəlliringlar wə nijatinglar üqün bolidu; xunga bizning silərgə baqliğan ümidimiz mustəhkəmdur; qünki silər azab-okubətlərdin ortaq nesiwilik bolsanglar, ohxaxla riqbət-təsəllidin ortaq nesiwilik bolisilər dəp bilimiz. **8** Qünki, i kerindaxlar, silərnin Asiyada duq kəlgən japa-muxəkkəttin həwərsiz yürüxüglarni halimaymiz; u waqitlarda biz qidiqusiz eoqir besimoğa duq kəlduk, hətta hayatning özidin ümid üzgüdək bolqaniduk. **9** Əmma əzimizgə əməs, bəlki əlgənlərnə tirildürgüqi Hudağa tayiniximiz üqün kəlbimizdə əlümə məhkum kilinoğandək yürəttuk. **10** U bizni bundax dəhxətlik bir əlumdin kutkuzoğan wə hazır kutkuzmakta, wə bizni yənəla kutkuzidu, dəp uningoğa ümid baqliduk; **11** silərmu buningda həm biz üqün dua-tilawətlər bilən mədət beriwatisilər; xundax kilip talay adəmlərnin wasitisi arqilik bizgə kərsitilgən iltipət tūpəylidin

talay adəmlər [Hudağa] rəhmətlər eytidioğan bolidu. **12** Qünki pəhrimiz, yəni wijdanimizning guwahliqi xuki, Hudaning aldida sap niyətlər wə səmimiylilik bilən (insaniy parasət bilən) əməs, bəlki Hudaning mehir-xəpkiti bilən) biz bu dunyağa nisbətən wə bolupmu silərgə nisbətən əzimizni tutuwalidioğan bolduk. **13** Qünki silərgə yazojinimiz okuyalaydioğan wə tonup yetələydiğandin baxqa heq nəsə əməs; lekin mən silərnin bizni kismən tonup yətkininglar boyiqə Rəb Əysaning künidə silər bizning pəhrimiz bolidioqiningslardək bizlərnimu silərnin pəhringlar bolidu dəp bizni toluk tonup yetixinglarni ümid kilimən. **15** Xuning bilən muxundax ixəngtə bolup mən əslidə ikkinqi kətim silərgə mehir-xəpkətni yətküzüxkə əwwal silərnin kəxinglarğa barmakqidim; **16** yəni, kəxinglardin Makedoniyəgə ətüp, andin Makedoniyədin yənə kəxinglarğa kelixni, xundaxla silər tərpinglardin Yəhudiya elkisigə uzitiliximni ümid kilənanidim. **17** Məndə xundax niyət bolqanda, mən uni yeniklik bilən qarar kilənamu? Mən niyət kilənda, məndə «ətlik» kixilərdikidək: birdəm «bərhək, bərhək» wə birdəm «yak, yak» deyix barmu? **18** Əmma Əz səzidə turoqinidək, bizning silərgə eytkən səzimiz birdəm «bərhək» wə birdəm «yak» bolmaydu; **19** Qünki biz (mən wə Silwanus wə Timotiy)ning aranglarda jakarliqjinimiz — Hudaning Oqlı, Əysa Məsih, birdəm «bərhək» wə birdəm «yak» əməstur; bəlki Uningda «bərhək»la bardur. **20** Qünki Hudaning qanqilik wədiliri boluxidin kət'iyənəzər, ular Uningda «bərhək»tur, wə biz arqilik Uningdimu Hudağa xan-xərap kəltüridioğan «Amin» bardur. **21** Əmdi bizlərnə silər bilən billə Məsihdə qing turoquzoquqi bolqini həm bizni məsihligini bolsa Hudadur. **22** U yənə üstimizgə məhür besip, kəlbimizgə Əz Rohini «kapalət» boluxkə ata kildi. **23** Əmma Hudani öz jenimoğa guwahqi boluxkə qaqirimənki, Korintkə tehi barmioğanlikimning səwəbi kənglunglarni ayax üqün idi. **24** Hərgiz əzimizni iman-etikadinglar üstigə həküm sürgüqilərmiz, demək, bəlki silərnin xad-huramliqinglarni axuruxkə

silərgə h  mkar laxquqilarmiz; q  nki silər etiqad arqililikla m  zm  t turisilər.

2 Lekin mən iqimda, k  xinglaro  a barsam yənə azar elip barmaym  n deg  n kararo  a k  ldim. **2** Q  nki   g  r mən silərgə azar bərsəm, mening t  p  ylimd  n azar yeg  n  l  rd  n bax  a k  ysibiri meni xadlanduralisun? **3** M  n   sli meni xadlanduruxi tegixlik bol  qanlard  n   ksiq   azar y  p qalmay deg  n m  ks  tt   xu h  tni yazdim; q  nki mening xadlikim sil  r h  mminglarningmu xadlikidur d  p sil  r h  mminglaro  a ix  nq baqlidim. **4** Q  nki   slid     z  m   qir azab iqid   k  lbimdiki d  rd-  l  md  n k  p k  z yaxlirimni t  kk  z  p turup silərgə xu h  tni yazo  n  didim; m  ksitim silərgə azar berix   m  s, b  lki silərgə qongqur baqlano  an, exip tax  an mu  h  bbitimni bilixinglar   q  n idi. **5**   mma birərsi azar yətküzgən bolsa, uning azar y  tk  zgini mən   m  s d  ym  n, u b  lki məlum dərijidə (bu ixni ziyadə   qir kil  qum yok) h  mminglaro  a azar yətküzdi. **6** Bunda  k adəmning k  pinqinglar t  ripidin t  nbihl  ngini yet  rl  ktur; **7** Xunga hazir   ksiq  , sil  r uning  a meh  r-x  pk  t k  rsitip ri  qb  t-t  s  lli berixinglaro  a to  qra kelidu; bolmisa bunda  k bir kixi b  lkim   jay  t zor d  rd-  l  md  n özini y  k  titiximu mumkin. **8** Xunga m  n sil  rg   uning  a mu  h  bbitinglarni ispatlixinglarni jekil  ym  n. **9** Xu hetimni y  n   bir m  ks  tt  , y  ni sil  rning h  mm   ixlarda itaətmən yaki itaətmən   m  slikinglarni sinap bilixim   q  n yazdim. **10** Lekin silər k  ysibirini məlum ix   q  n kəqürüm kil  qan bolsanglar, m  nmu həm uni xunda  k kil  qan bolimən; m  nmu məlum bir ixni kəqürüm kil  qinimda (birər ixni kəqürüm kil  qan bolsam), mən sil  rni d  p Məsihning h  z  rida xunda  k kildim. **11** Xuning bilən X  ytan bizdin heq   st  nl  kk   erixəlməydu; q  nki biz uning h  yl  -mikirlirid  n bih  w  r əməsmiz. **12**   mdi Məsihning hux həwirini jakar lax  a Troas x  hirig   k  lginimda w   xunda  kla R  b t  ripidin [purs  t] ixiki manga eqil  qini bilən, **13** k  r  ndixim Titusni tapalm  qinim t  p  ylidin ro  him aram tapmidi; xuning bilən mən xu y  rdikil  r bilən hoxlixip, Makedoniy  g   səpər aldim. **14**   mma bizni M  sihd   h  mix   təntənə

bilən   jalib  n   baxlaydi  qan, biz arqilik hər y  rd     zig   dost tartkuqi huxpurakni qaqkuqi Huda  a təxəkkür! **15** Q  nki biz Huda  a y  tk  z  liwat  an Məsihning huxpurikidurmiz, həm kutkuzuluwat  kanlar arisida həm həlakətkə ketiwat  kanlar arisida xunda  kmiz; **16** keyinkil  rg     l  mg   bol  qan əlümning puriki, aldinkil  ro  a hayatlik  a bol  qan hayatlikning purikidurmiz;   mdi muxunda  k ixlarning h  ddisid  n kim q  kalaydu? **17** Q  nki biz k  p kixil  rning kil  qinid  k Hudaning kalam-s  zini soda-setik ix   k  lmaymiz; əksiqə biz s  mimiylik bilən Huda aldida Hudadin [  w  tilg  nl  r] süpitidə M  sihd   s  zl  ymiz.

3 Biz yənə   zimizni təwsiyə kil  qili turuwatamduk? Yaki bax  a bəzilərgə ker  k boləqandək, silərgə yezil  qan yaki silər yazo  an t  wsiyinamil  r bizg   kerəkmu? **2** Silər   z  nglar bizning t  wsiyinamimizdursil  r, k  lbimizd   p  t  lg  n, hər insano  a tonux bol  qan w     kulid  qan. **3** Sil  rning biz t  ripimizdin p  rwix kil  no  an, Məsihning m  ktupi i  nlikinglar ayan boldi (bu m  ktup siyah bilən   m  s, b  lki tirik Hudaning Rohi bilən yezil  qan; tax tahtaylar  a   m  s, b  lki k  lbning   tlik tahtaylir  q   pütüklüktur). **4**   mdi bizning M  sih arqilik Huda  a karaydi  qan xunq   zor ix  nqimiz bar; **5**   zimizni bir  rn  rsini kil  qud  k i  ktidarimiz bar d  p q  qliqinimiz yoktur; i  ktidarlikimiz bolsa b  lki Hudadindur. **6** U bizni yengi   hdining hizmat  karliri bolux  a i  ktidarlik kildi; bu   hd   pütüklük s  z-j  mlil  rg     m  s, b  lki Roh  a asaslan  qan. Q  nki pütüklük s  z-j  mlil  r ad  mni   lt  ridu; lekin Roh bolsa adəmgə hay  t kəltüridu. **7**   mma s  z-j  mlil  r bilən taxlar  a oyul  qan,   l  m k  lt  rid  qan hizmat xan-x  r  p bilən bol  qan w   xunda  kla Israillar Musaning yüzidə julalano  an xan-x  r  ptin y  zig   k  zlrini tikip k  riyalmi  qan y  rd   (g  rq   xu xan-x  r  p hazir   m  ld  n kaldurulo  an bolsimu), **8** Roh bilən y  rg  z  l  di  qan hizmat tehimu xan-xərəplik bolmamdu? **9** Q  nki adəmning gunahini bекitidi  qan hizmat xərəplik bol  qan y  rd  , insanni h  k  kaniy kilid  qan hizmatning xəripi tehimu exip taxmamdu!? **10** Q  nki   slid   xan-xərəplik bol  qan ixning

hazirki o'layot zor xan-xoraplik ixning aldida heqkandak xan-xoraplikliki yoktur; 11 qunk i amaldin kalduruloqan ix aslida xan-xorap bilan kalturulg'an yorda, hazir ornini baskan ix tehimu xan-xoraplik bolidu. 12 Bizda xunqa zor xundak bir umid bolojaniken, biz tolimu yuraklik bolimiz. 13 Biz Israillarni amaldin kaldurulidioqan [ahdining] parlak nuriqja kezini tikip karaxning akiwitig'e uqrap katmisun dap yuzig'e qumparda tartiwalojan Musoqja ohximaymiz. 14 Emma ularning oy-kengulliri kadaklaxkanidi; qunk bugung'e kedar kona ahdini okuqjinida muxu qumparda eliwetilmay kaldi; qunk paxat Masihd' bolojandila u elip taxliwetilidu. 15 Emma bugung'e kedar, Musaning yazmiliri okuloqjinida xu qumparda yenila kalbini yepiwalmaqta. 16 Emma harkim Rabg'e karap burulsa, qumparda elip taxlinidu. 17 Emma Rab xu Rohtur; w'e Rabning Rohi kayarda bolsa, xu yarda herluk bolidu. 18 W'e biz hammimizning yuzimiz qumpardisiz halda Rabning xan-xorapig'e kariqjinida, Uning ohxax suritida boluxqa Roh bolojan Rab taripidin xan-xorap ustiga xan-xorap qoxulup ezgertilmaktimiz.

4 Xunga [Huda] bizg'e rahim-xapkat kersatkandak, bu hizmat bizg'e amanat kilinojaniken, biz bel koywاتمaymiz; 2 amdilikt'e xarmendilikke ait yoxurun ixlarni taxlap, ne aldamqilikta mangmay, ne Hudaning sezini burmilimay, balki hakiqatni aynan ayan kilix bilan Huda aldida duruslukimizni her adamning wijdanoqja kersitimiz. 3 Emma hux hawirimiz qumkalg'an bolsimu, u halak boluwatqanlarqja nisbaten qumkaldi; 4 Qunk Hudaning sur'at-obrazi bolojan Masihning xan-xoripi tooqrisidiki hux hawer'ning nuri ularning ustida yorumisun dap, bu zamanning ilahi etikadsizlarning oy-zehinlirini kor kildi. (aiōn g165) 5 Qunk biz ezimizni amas, balki Masih asyani Rab, xuningdek ezimizni asya uqun silarning hizmatkaringlar dap elan kilimiz. 6 Qunk «karangojuluktin nur yorusun» dap buyruojan Huda, Masihning didaridin Ozining xan-xoripini tonutuxqa bolojan yoruklukning [biz arkilik] qeqilixi

uqun, bizning kalbimizni yorutqandur. 7 Emma kudratning o'layot zorluki bizdin amas, balki Hudadin bolojanliki kerunsun dap bu goharg'e sapal idixlarda qaqilaklik halda igidarlik kilimiz. 8 Mana biz h'ertarapta kistilip kalduk, amma yanjilmiduk; tamtirap kalduk, amma umidsizlanmiduk; 9 ziyankaxlikke uqrawatimiz, amma hamdam'siz kalmiduk; yikitiduk, amma halak bolmiduk; 10 asyaning hayati tenimizda ayan kilinsun dap, h'erdaim tenimizda asyaning olumini koturup yurimiz. 11 Qunk asyaning hayati elidioqan atlirimizda ayan kilinsun uqun, tirik qalojan bizlar h'erdaim olumg'e tapxurulmaktimiz. 12 Xuning bilan bizda olum ixlawatidu, amma hayat silarda ixlawatidu. 13 W'e «Men ixandim, xunga sez kildim» dap yeziloqandikidak iman-ixanqtiki rohqa ig'e bolup, bizmu ixanduk w'e xuning bilan sez kilimiz; 14 qunk Rab asyani tirildurg'an [Huda] bizni asya bilan birg'e tirilduridu, xundakla bizni siler bilan birg'e Oz aldioqja hazir kilidu, dap bilimiz. 15 Qunk [bu] hamm'e iklar siler uqundurki, tehimu kep kixilarning wujudida exip taxquq'e beojixlanoqan meh'ir-xapkat sawebidin kep kixilarningmu Hudani uluqlap eytkan taxakkurliri exip taxidu. 16 Xunga biz bel koyuwاتمaymiz; g'arqa taxki insanlikimiz solaxsimu, darhakiqat iqki insanlikimiz kunding'e yengilanmaqta. 17 Qunk bizning bir dakiqilik w'e yenik japa-muxakkatlimiz biz uqun exip taxqan, mangg'ulik, zor wazinlik xan-xorapni hasil kilidu. (aiōnios g166) 18 Xunga biz kerung'an iqlarqja amas, balki kerunmas iqlarqja kez tikimiz; qunk kerung'an iklar wakitlik, amma kerunmas iklar mangg'uliktur.

(aiōnios g166)

5 Qunk bu zeminoqja taw'e oyimiz, y'eni bu qedirimiz yokitilsimu, Huda taripidin bolojan, insan k'oli bilan yasalmioqan bir oy, y'eni asmanlarda abadiy bir makanimiz bardur dap bilimiz. (aiōnios g166) 2 Amdi bu [kona oyimizda] turoqjinimizda asmandiki oyimizni kiyiwelixqa zor intizar bilan ah urmaktimiz 3 (berh'ek, [asmandiki oyimizni] kiyiwalsak yalingaq qalmaymiz). 4 Qunk muxu qedirda turoqjinimizda, eoqirqilikta ah urmaktimiz; bu

bizning yalingaqlinixni haliqinimiz amas, balki kiyindürülüşni, yəni bizdə əlidiqan nemə bolsa, uning hayat tərpidin yutuluxini halaymiz. 5 Əmdi bizni dəl muxu ixka təyyarlıquqi bolsa Hudadır; U bizgə «kapalət» boloqan Öz Rohinimu ata kildi. 6 Xuning bilən biz həmixə yurəklik bolimiz; həmdə tenimizdə makan tutqinimizda Rəbdin neri boloqan musapir bolimiz dəp bilimiz 7 (qünki biz kərux sezimi bilən amas, etikad bilən mangimiz); 8 biz yurəklik bolup, xuningdək təndin neri bolup Rəb bilən billə bir makanda boluxka tehimu hursənmiz. 9 Xuning bilən, mayli təndə bolayli, təndin neri bolayli, uni hursən kilişni istəknixan kiliş intilimiz. 10 Qünki təndə kילוan əməllirimizni, yaxilik bolsun, yamanlik bolsun, hərberimizgə kayturuluxi üçün Məsihning sorak təhti aldida hazır boluximiz lazim bolidu. 11 Xuning bilən Rəbning dəhxitini bilgənlirimiz üçün, insanlarni ixəndürüşkə tiriximiz; ləkin biz Hudaoqa oquq-axkarimiz, xuningdək silərnin wijdaninglardimu axkarə tonulsak dəp ümid kiliməni. 12 Biz hazır əzimizni kaytidin silərgə təwsiyə kילוinimiz yok, balki pəkət silərdə kəlbdi ixlərdin amas, taxki kiyapəttin pəhirlinidiqanlarəqə bərgüdək jawab bolsun dəp, silərgə bizlərdin pəhirlinix imkaniyitini yaritip beriwatimiz. 13 Qünki iq-iqimizgə siqmay kəloqan bolsakmu Huda aldida xundak bolduk, salmak bolsakmu silər üçün xundak bolimiz. 14 Qünki Məsihning muhəbbiti bizni [xundak kilişkə] ündəydu; qünki biz birsi həmməylən üçün əldi, xunga həmməylənnimu əldi, dəp hesablaymiz. 15 Wə U həmməylənni dəp əldi, buningdin məksət, hayat boloqanlar əzliri üçün amas, balki ularni dəp əlup tirilgüqi üçün yaxixi üçündür. 16 Xuning bilən biz buningdin keyin heqkimni insanlarqə tonumaymiz; hətta biz Məsihni insanlarqə tonuqan bolsak, buningdin keyin uni yənə xundak tonumaymiz. 17 Xunga əmdi birsi Məsihdə bolsa, u yengi bir yaritiləquqidur! Kona ixlər ətup, mana, həmmə ix yengi boldi! 18 Wə barlik ixlər Hudadindur; U bizni Məsih arkilik Əzigə inaklaxturdi, xundakla bizgə inaklaxturux hizmitini tapxurdi: — 19 demək, Huda Məsihdə adəmlərnin itaətsizliklirini ularning əyibi

bilən hesablaymay, aləmnə Əzigə inaklaxturdi; xuningdək bizgə inaklaxturux həwirini amanət kiliş tapxurdi. 20 Xunga huddi Huda biz arkilik [adəmlərdin inaklikkə kelişni] ətəginidək, biz Məsihkə wakalitən əqlilərdurmiz; Məsihning ornida «Hudaoqa inaklaxturuloqaysilərlə!» dəp ətənimiz. 21 Gunahkə heq tonux bolmidoqan kixini Huda bizni dəp gunahning əzi kildi; məksiti xuki, bizning Uningda Hudaning həkqəniyliqi boluximiz üçündür.

6 əmdi [Hudaning] həmkarlıri süpitidə silərdin Uning mehir-xəpkitini qəbul kiliş turup uni bikarəqə kətküzmənglər dəp ətənimiz 2 (qünki u: «Xapaət kərsitilidiqan bir pəytə duayingni ijabət kilişni bəkitkənmən, nijat-kutulux yətküzüldidoqan bir künidə Mən sanga yərdəmdə boluxumni bəkitkənmən» — dedi. Mana, hazır bolsa «xapaət kərsitilidiqan yaxhi pəyt»; mana, hazır «nijat-kutulux küni»dur!). 3 [Rəbning] hizmitigə daq kəltürülmisun dəp heqkəndək ixta heqkimning imanioqa tosaləquluk kilməymiz; 4 balki hərber ixta əzimizni Hudaning hizmətkarlıri süpitidə nəmunə kiliş yürimiz; zor qidamlik bilən, jəbir-zulumlarda, jəpə-muxəkkətlərdə, bəsim-kistaklarda, 5 kamqə yarilirida, zindanlarda, kəzoqiləng-topilənglər iqidə, əqir mehnətlərdə, tünəxlərdə, roza tutuxlarda, 6 paklik bilən, bilimlər bilən, səwr-təqətlik bilən, mehrəbanliklər bilən, Muxəddəs Rəh bilən, sahtiliksiz mehir-muhabbat bilən, 7 həkikətnin səz-kəlamə bilən, Hudaning küq-kudriti bilən, həkqəniylikning ɔng-sol kəllərdiki qəralıri bilən, 8 həm izzət-xəhrəttə həm həkərat iqidə, təhmət həm tərpişnişlər iqidə [əzimizni Hudaning hizmətkarlıri süpitidə nəmayan kilduk]; yəloqanqılar dəp qəraləqan bolsakmu səmimiş-sadik bolup, 9 namsiz bolduk-yu, əmma məxhərmiz; ələy dəp kalduk-yu, əmma mana, həyatturmiz; tərbiyidə jazalanduk-yu, əmma əlümə məhkum kilişmiduk; 10 dərd-ələm tarttuk-yu, əmma daim xad-huramlikta turimiz; nəmrət boləqinimiz bilən, əmma kəp adəmlərnə bay kילוqumiz; heqnənimiz yok boləqini bilən, əmma həmmigə igidərmiz. 11 Silərgə oquq-yoruk səzliduk, əy Korintliklər,

bizning baqrimiz silerga keng eqildi! **12** Silər biz tərəptin kişiləşən əməs, ləkin öz iq-baqringlarning tarliqidin kişiləşilər; **13** əmdi adil alməxturuxta bolup — (öz pərzəntlirimə səzligəndək səzləymən) — baqringlarni bizgimu keng eqinglar. **14** Etikədsizlar bilən bir boyunturuxkə qetilip tənəzsizliktə bolmanglar; mən təhimu huxalləndim. **8** Qünki gərgə mən qünki həqkəniylik və kəbihlilik otturidə kəndəkmə ortəklilik bolsun? Yoruklukning kərangəşuluk bilən kəndək həmrəhlilik bolsun? **15** Məsiləşning Belial bilən nemə inəklilik bolsun? İxəngüqining ixənmigüqi bilən kəndək ortək nesiwişi bolsun? **16** Hudəning ibadəthanisining butlar bilən kəndək birlikli bolsun? Qünki silər tirik Hudəning ibadəthanisidursilər — Hudəning: «Mən ularda turimən, ularning arisidə yürimən; ularning Hudəsi bolimən və ular Məning həlkim bolidu» deginidək [silər Uning ibadəthanisidursilər]; **17** Xuning üqün «Ularning arisidin qikip ketinglar, Məngə ayrilinglar», — dəydu Rəb, — «həq napək nərsigə təgküqi bolmanglar», «xundilə Mən siləni qəbul qilimən», **18** və: «Mən silərgə Ata bolimən, silər Məngə oqul-qizlirim bolisilər» — dəydu Həmmigə Qədir boləşən Rəb.

7 əmdi bu wədilərgə muyəsərr boləşəndin keyin, i səyümlüklər, özimizni ətlərdiki həm rohtiki hərhil pəskinilikə tənizləp, Hudəning qərkunqida özimizdə [ayan qiləşən] pək-mukəddəslikni kəmələtkə yətküzəyli. **2** Bizni qəbul qiləşəsilər! Biz həqkimgə ziyan-zəhmət yətküzmiduk, həqkimni nəbut qilmiduk, həqkimdin pəydilanmiduk. **3** Muxuləni dəp, siləni əyibliməkqi əməsmən; qünki mən yukiridə eytkinimdək, silər kəlbimizdidursilərki, biz silər bilən billə əlühkə, silər bilən billə yaxəxkə təyyərmiz. **4** Silərgə baqləşən ixənqim zor, silərdin boləşən pəhrim zor; xuning üqün riqəbət-təsəlligə talduruldum, bərlək jəpə-müxkülliliklirimizdə huxəllikim exip taxti. **5** Qünki bərhək, Məkedoniyəgə kirginimizdimu ətlirimiz həq əram tapəlməy, hərtərəptin kişilip qalduk; sirtimizdə jədəl-kürəxlər, iqimizdə qərkunqlar bərlə idi. **6** Əmmə qüxkünlərgə riqəbət-təsəlli bərgüqi Huda bizgə Titusning kəlixə arqilik riqəbət-təsəlli bərdi; **7** tapkən

riqəbət-təsəllimiz pəkət uning kəlixə arqiliklə əməs, bəlkə uning silərdin tapkən riqəbət-təsəllisi arqilikmu boldi; qünki u siləning [bizgə] zərikip təlmürğininglarni, siləning həsritinglarni, siləning məngə boləşən qizəşin qəməhorlukunglarni eytip bərdi; xuning bilən siləni hətim bilən əzəbləşən bolsəmmu, mən həzir uningdin puxəyən qiləymən; ləkin əslidə mən xu hətimning siləni əzəbləşinini kərup puxəyən qiləşəndim (əməliyətə, siləning əzəbləşinglər kişiqəşinə bir məzgillə boləşən). **9** Əmmə həzir xədlinimən — əzəbləşinglərdin əməs, bəlkə xu əzəbning siləni towa qildurəşənlikidin xədlinimən; qünki siləning əzəbləşinglər Hudəning yolidə idi; xuning bilən silər bizdin həq ziyan tərtdinglər. **10** Qünki Hudəning yolidə boləşən əzəb-qəşu ədəmni hərgiz puxəyən qiləyməşən nəcətkə bəxləyşən towiqə elip bəridu; əmmə bu dunyadiki əzəb-qəşu ədəmni əlühgə elip bəridu. **11** Qünki mənə, dəl muxu ix, yəni Hudəning yolidə əzəbləşinglər, silərgə xunqə kəp əstəyidillik, əzliringlarni əyibtin nəkədər hələs qilix, xunqə kəp qəzəp, xunqə kəp qərkunq, xunqə kəp təkəzzərlilik, xunqə kəp qizəşinlik və jəzəlxə xunqə təyyər boluxni elip qəldi! Silər bu ixning hər tərpidə əzəşinglərdin əyibtin hələs boluxunglarni isətlidinglər. **12** əmdi silərgə [xu] hətni yəzəşən bolsəmmu, u hətni ziyan-zəhmət qiləşuqi kixi üqün əməs, yəki ziyan-zəhmət qiləşuqi kixi üqün əməs, bəlkə Huda əldidə bizgə boləşən kənglūşinglərdiki qizəşinlikning əranglərdə ayan boluxi üqün yəzdim. **13** Bu səwəbtin biz riqəbət-təsəlligə erixtuk. Wə riqəbət-təsəllimiz üstigə biz Titusning huxəllik qizəşinidin təhimu zor xədlənduk; qünki uning rohi silər tərpinglərdin yəngiləndi. **14** Qünki mən silər toqşanglərdə birər ixtə pəhirlinip məhtəşən bolsə, u ixtə həq hijil qəldurulmidim; bəlkə silərgə eytkənirimizning həmmisi həqikət boləşinidək, bizning Titusqə siləni pəhirlinip məhtiximizmu həqikət bolup isətləndi. **15** U siləning itətmənlilikinglarni, siləning uningdin kəndək əyməngən və titrigən hələdə uni qərxə ələşinglarni əşliginidə, uning silərgə

baqlıoan iq-baqlıridiki muhəbbətliri tehimu exip taxidu. 16 Mən silərgə hər bir ixta ixənqim kamil bolıoanlıkidin xadlinimən.

8 Əmma, i kərindaxlar, biz silərgə Hudaning Makedoniyədiki jamaətlərgə beoqlıxlıoan mehir-xəpkitini ayan kılmaqquimiz; 2 ular zor eoır japa-muxəkkəttə sinaloınida, kattik namrat əlwalda exip taxқан xadlıkı bilən ularning oquk kolluқining baylıkı uruqup qıktı; 3 qunki ularning kúqining bariqə, həttə kúqidin artuq həyr-sahawət kılıoanlıkıoə özüm guwah. Ular ihtiyari bilən xundak kılıp, 4 bizdin mukəddəs bəndilərgə xu yardəmdə boluxning bəhtigə wə xeriklikigə muyəssər boluxni kattik etündi; 5 xundak kılıp, ular kütkinimizdək əməs, ümid kılıoanimizdin exip əzlrini awwal Rəbgə, andin Hudaning iradisi bilən bizgimu beoqlıxlıd; 6 xunga, Titus silərdə [bu] mehrıbanlıkını baxlıoanıkən, biz Titustin silərnı bunıoə nəsıpdax kılıp uni ada kılıxқа etündü. 7 Əmma silər hər tərəptə, yəni ixəntə, səzdə, bilimdə, toluq əstayıdıllıqta həm bizgə bolıoan mehir-muhəbbıtinglarda əwzəl bolıoanındardək, muxu mehirlik ixtimu əzünglarnı əwzəl kərsıtinglar. 8 Mən bu gəp bilən silərgə buyruq kılmaqquı əməsmən, bəlkı baxqılarning kızıoınlıkı arqılık muhəbbıtinglarning həkikiylıkını ispatlımaqquimən. 9 Qunki silər Rəbbimiz Əysa Məsihning mehir-xəpkitini bilisilər — gərqə u bay bolsimu, silərnı dəp yoksul boldiki, silər uning yoksulluqı arqılık beyıtilisilər. 10 Mən bu toqruluk pikrimni otturıoə qoyimən — bu silərgə paydılik, qunki silər aldınkı yilila ianə kılıxta wə xuningoə iradə baqlaxta yahxi baxlıdınglar. 11 Əmdi hazır uni ada kilinglar; kızıoın iradə baqlıoanındardək, bar dunyayinglar bilən xu ixқа əməl kilinglar. 12 Qunki [həyr-sahawətkə] bəl baqlıoquqıoə nisbətən, sowoıining Hudaqə yarıoıudək boluxı kılıda yoxқа əməs, bəlkı kılıda bariqə baqlıqtur. 13 Qunki bu baxqılarning yúkinı yeniklitimən dəp, əzünglarnı kıynanglar deginim əməs, 14 bəlkı silərdə artuq bolıoını hazırqə ularning kəm yerini tolduroıındək, [kúnləring biridə] ularda artuq bolıoını siləring kəm yeringlarnı toldurıdu; xuning

bilən tənglıxıdu. 15 Huddı [mukəddəs yazmılarda]: «Kəp yıoqanlarningkidin exip kalmıdı, az yıoqanlarningmu kəmlik kılımdı» dəp yezıloandək bolıoay. 16 Əmma Titusning kəlbıgə silərgə bolıoan keyümümgə ohxax keyümni saloan Hudaqə təxəkkürlər bolıoay; 17 qunki u dərəkıqət bizning iltimasimizni qəbul kılıoını bilən, əzining silərgə kúqlük keyümi bolıoıaqқа, u əzlükidin yeninglaroə bardı; 18 əmma biz unıoə barlık jamaətlər arisida hux həwər hizmitidə təripləngən kərındaxni həmrəh kılıp əwəttuk; 19 xuningdək u pəkət xu tərəptila əməs, bəlkı jamaətlər təripidin bu həyrlik ixta bizgə həmsəpər boluxқа tallıwelınoanıdı. Əmdi biz bu həyr-sahawətnı bolsa, Rəbning xan-xəripini həm yardəmdiki kızıoınlıkımızni kərsıtıx üqün uni yətküzıx hizmitidə bolımoz; 20 xundak kılıp biz bu mol sowoını məs’ul bolup yətküzıxtə hərəkəndək adəmnıng bizning üstimizdin təhmət kılmaslıkı üqün ehqıyat kılımoz. 21 Qunki biz pəkət Rəbning aldidila əməs, bəlkı insanlarning kəz aldimu iximizni durus kılıxқа kəngül bəlup keliwatımoz. 22 Biz yənə ular bilən billə kəp ıxlarda intayın əstayıdıllıkı nuroqun kətim ispatlıoan kərındaxni əwətməkquımoz; hazır uning silərgə baqlıoan zor ixənqı tüpəylidin uning intayın əstayıdıllıkı tehimu kúqlük boldı. 23 Titus toqruluk soallar bolsa u mening həmrəhim wə hizmitinglarda bolıoan həmkarımdu; baxқа ikki kərındıxımız bolsa, ular jamaətləring əqliliri, Məsihning xan-xəripıdu. 24 Xunga, jamaətləring kəz aldida muhəbbıtinglarning ispatını, xundakla bizning silərdin pəhirlinıxlırimızning bıkar əməslikini ularoə kərsıtinglar.

9 Qunki mukəddəs bəndiləring bu yardəm hizmiti toqruluk silərgə yənə yeziximning həjiti yox. 2 Qunki mən siləring bu ixқа kattik bəl baqlıoanındılarnı bilimən; mən bu toqruluk; Ahayadıkilər ətkən yildin beri həyr-sədikə berıxқа təyyar turuwatıdu, dəp Makedoniyədiki [kərındaxlaroə] pəhirlinıp mahtap kəlməktimən, xuning bilən siləring kızıoınlıqinglar ularning kəpinqısining [həyr-sədikə] [berıxıgə] türtkə boldı. 3 Ləkin

kerindaxlarni əwəxtiki məqsitim silərnin
toqranglarda pəhirlinip mahtiximning bu
ixlarda bihudə ix bolup qalması, silərnin
deginimdə təyyar bolup turuxunglar üqündur.
4 Mubada Makedoniyədikilər mən bilən billə
barəjinida, silər təyyarlıqsız bolsanglar, bu
ixənqimiz wəjidin biz hijalətkə kaldurulimiz,
silər səzsiz xundək bolisilər. **5** Xu səwəbtin mən
kerindaxlardin yeninglarəja berip silərdin bu
wədə kilojan həyrlik ixni aldin'ala təyyarlap
püttüruxini etünuxni zərür dəp həsəblidim;
xundəkla bu silərdin birər nərsə ündüriwelix
bolmisun, bəlki məhribanliqınglardin bolsun. **6**
Əmma buni [əslənglar]: Behillik bilən az teriojan
az alidu, oquq kolluk bilən teriojini mol alidu. **7**
Hər adəm heq kiynilip qalmay yaki məjbura
əməs, bəlki öz kənglidə pükkinə bərsun;
qünki Huda huxallik bilən bərgüqini yahxi
kəridu. **8** Əmma Huda hər bir iltipət-xapaətni
silərgə exip taxtuxuxkə qadirdur; xuning bilən
silər hərdəim hərtərəptə hər ehtiyajkə təyyar
kuwwətlinisilər, kəngriqliktə turup kolliringlar
hər hil güzəl ixkə yetidu. **9** [Mukəddəs
yazmilarda] pütülginidək: — «U əziningkini
tarkatqan, U yoksullarəja sədikə bərgən; Uning
həqkanıyliki mənggügə turidu». (aiōn q165) **10**
Əmdi terioquqija terioqili uruk, yegili nan ata
kiloquq silərnin teriydiojan urukliringlarni
təminləp mol kilidu, həqkanıylikınglarning
həsul-mewilirini kəpəytidu. **11** Xuning bilən
silər hərəkəndək əhwalda kəli oquq boluxkə
hər tərəptə beyitilisilər, xuningdək bu ix
biz arkilik Hudaəja kəp təxəkkürlərnə elip
baridu; **12** qünki bu həyrlik hizmətni ada
kilix pəkət mukəddəs bəndilərnin həjətlirini
qandurupla qalmay, kəp kixilərnin Hudaəja
yətəküzgən təxəkkürlirini exip taxturidu. **13**
Bu yardım hizmiti əzliringlarning Məsihnin
hux həwirini etirap kilixinglardiki mewa
boləjan itaətmənlikinglarəja dəlil-ispət bolidu,
xundəkla silərnin muxu [həjətmən] bəndilərgə,
xundəkla barlik adəmlərgə kərsətkən oquq
kolluk səhiylikınglardin ular Hudani uluqlaydu.
14 Wə Hudaning silərdə taxkinlatqan əjayib
məhır-xəpkiti tüpəylidin, ular silər üqün dua-
tilawət kilojinida, ular silərgə təlpünüp kattik

seojinip əsləydu. **15** Uning til bilən ipadilgüsiz
əjayib sowojisi üqün Hudaəja təxəkkür boləjay!

10 Əmma əzüm, silər bilən billə boləjanda
muamilisi yumxək, ləkin silərdin
ayriləjanda silərgə karitə kattik kolluk dəp
karaləjan mənki Pawlus Məsihnin yuwax-
məminliki wə mulayimliki bilən silərdin
ətünümən, **2** — xuni tələp kilimənki,
yeninglarəja barəjinimda, bizni «ətlər boyiqə
mangəjanlar!» dəp guman bilən karaydiojan
bəzilərgə karitə oyliqojinimdək kattik kolluk
kilixkə mənə məjbür kilmanglar; **3** gərək biz
insaniy ətlərdə yürsəkmə, biz ətlər boyiqə
jəng kilməymiz. **4** Qünki jəng qorallirimiz
ətkə təwə qorallar əməs, bəlki Huda tərpidin
qorojan-istihkamlarni gumran kilix küqigə
igə kilinojan qorallardur; **5** biz ular bilən bəs-
munazirilərnə wə Hudani tonuxkə karxilixixkə
turojan hərəkəndək həkawur tosaləjuni gumran
kilimiz, xundəkla hər bir oy-hiyallarni Məsihkə
bəkindurup itaət kilixkə kəltürimiz; **6** silər toluq
itaət kilojanidin keyin, [arənglarda] kəndək
itaətsizlik qaləjan bolsa bularni jazalaxkə
təyyarmiz. **7** Silər pəkət kəz aldinglardiki
ixlarəjila karaydikənsilər. Əgər birsə əzini
Məsihkə təwəməən dəp karisə, u yənə xuning
üstigə oylansunki, u Məsihkə təwə boləjiniəja
ohxək, bizmə Uningəja təwədurmiz. **8** Qünki,
Rəb tərpidin silərnə nabut kilix üqün əməs,
bəlki etikədinglarni kurux üqün bizgə amənət
kilinojan həqkumuz toqruluk təhimə kəp
ziyadirək mahtansammə, buningdə heq yərgə
karap qalməymən; **9** əmdi mən pəkət hətlərdilə
silərnə qorətkəmaqı əməsmən; **10** qünki bəzilər:
«Uning hətliri dərwəqə wəzinlik həm küqlük;
ləkin u yetip kəlgəndə salapətsiz, gepining
tutami yəq bolidu» deyixidu. **11** Əmdi bundək
hiyal kiloquqilar xuni bilip qəysunki, biz yirəkta
boləjinimizdə hətlərdiki səzimiz kəndək boləjan
bolsə biz yetip barəjinimizdə əməliyyitimizmə
xundək bolidu. **12** Qünki biz əzimizni əzini kəltis
qəqlaydiojanlar bilən bir qatarəja qəyuxkə
yaki ular bilən selixtuxuxkə petinməymiz;
xundək kixilər əzlirini əzlirining əlqimi bilən
əlqəp, əzlirini əzliri bilən selixturidəjan
bolup, həqikədən əkiləsilərdindur. **13** Biz

əmdi özimizgə bekitilgən əlqəmdin həlkəp mahtinip yürginimiz yok. Biz bəlkə həmməni əlqigüqi Huda bizgə bekitkən hizmət dairisidiki əlqəm, yəni silərnin [hizmitinglarəqimu] yetidioqan əlqəm bilən pəhirlinimiz. **14** Qünki əlqimi silərnin hizmitinglarəqə yətməydioqan kixilərdək, [hizmitinglarda boləqinimizda] dairimizdin həlkəp kətməymiz, qünki biz Məsihnin hux həwirini yətküzüxtə [birinqi bolup] yeninglarəqimu kəldük. **15** Biz hizmət dairimizdin həlkəp, baxkılarning singdürgən japa-əjirliri bilən mahtanoqinimiz yok; ləkin biz silərnin iman-etikadinglar əskənsəri aranglardiki hizmitimiz bizgə bekitilgən dairimiz iqidə təhimu ziyadə kengəytilsun dəp ümid kəlimiz; **16** xundək boləqanda, biz silərdin təhimu yirək yərlərgə hux həwərnə yətküzüp jakarlaydioqan bolimiz; təyyarəqə həyyar bolup, baxkılarning dairisidiki hizmət əjri bilən mahtinix bizgə yat. **17** Əmma «Pəhirlinip mahtioquqi bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtixi kerək!». **18** Qünki əzini təripligüqi əməs, bəlkə Rəb təripligən kixi həkikətən layəkətlitür.

11 [Mahtanoqan] bu azəqinə əhməklikimoqə səwrqan boləqaysilər! Əmdi silər mənə səwrqanlik kəlip keliwətilər. **2** Qünki mən Hudadin kəlgən otluk muhəbbət bilən silərnə [azduruxlardin] həsət kəlimən; qünki kizni bir ərgila yatlik kəloqandək, mən silərnə Məsihkə pak kiz süpitidə hazır boluxkə wədiləxtürgənmən. **3** Əmma yılan Həwənimizni hiyligərlik bilən azduroqandək, oy-kənglünqlar Məsihkə bəqlənoqan səmimi, sap wəpəliktin ezip buləqinixi mumkin dəp ənsirəymən. **4** Qünki bərsi kəlip biz silərgə həq jakarlap bəqmioqan bəxkə bir Əysani jakarlisa, yəki kəlbəqlərdin orun bərgən Rəhnin ornoqə bəxkə bir rəhəqə orun bərsənglar wə silər kəbul kəloqan hux həwərdin bəxkə bir «hux həwər»ni kəbul kəlsənglar, silər bu ixlarəqə əjayib səwr-təkət bilən ətəwərixənglar mumkin! **5** Həlbuki, mən əzümni hərəkəndək ixta əxu «kəltis uluq rosullar»din kəm saniməymən! **6** Gərqə mənə gəp-səzlim əddiy bolsimu, bilim jəhəttə mən undək əməs; biz kəliwətkən hər bir əməllirimizdə buni silərgə hər jəhəttin ispatlap rəxən kəldük. **7**

Əmdi mən silərnə kətürilsun dəp əzümni təwən tutup, Hudaning hux həwirini hək tələp kəlməy jakarlap gənə kəldimmi? **8** Mən silərnin hizmitinglarda boluxkə bəxkə jəməətlərdin bulap-talap, ularning yərdimni kəbul kəldim. **9** Silər bilən bəllə boləqan wəktirimdə, həjətmən boləqan bolsammu, mən həqkimgə əqirimni saləqan əməs (qünki Məkdəniyədin kəlgən kərinəxlər mənə kəm-kütəmnə toluklap bərdi); hərəkəndək ixta əzümni silərgə yək bolup kəlixtin səkəlp kəldim wə buningdin kəyimmu xundək kəlimən. **10** Məsihnin həkəkiti mənə rast boləqandək, Ahəyə yərtliridə həqkimmi mənə muxu mahtinixtin təsuməydu! **11** Nəmə üqün? Silərnə yəxhi kərmigənlikim üqünmu?! Huda bilidu! **12** Ləkin [bizgə əhəxə həsəblinix] pərsitini izdigüqilərnin pərsitini məhrum kəlix üqün, xuningdək ular mahtinidəqan ixlarda həkəketən bizgə əhəxə bolsun dəp, mən nəmə kəliwətkən bolsam xuni kəliwərimən. **13** Qünki bundək kixilər səhtə rosullar, əldəmqi hizmətkərlər, Məsihnin rosullirinin kəyapitigə kəriwəloqanlardur. **14** Bu ix əjəblinərlik əməs, qünki Xəytən əzimu nurluk bir pərixtinin kəyapitigə kəriwalidu. **15** Xungə uning hizmətkərlirininmmu əzlrini həkəkəniyliknin hizmətkərliri kəyapitigə kərgüzəwəlixə əjəblinərlik ix əməs; ləkin ularning əkəwiti əzlrinin ixlənənirigə ləyək bolidu. **16** Yənə xuni əytimənki, həqkim mənə əhmək dəp həsəblimisin; həttə əgər mənə xundək dəp kərisənglərmu, əmdi mənə əhməkni səwr kəlip kəbul kəloqaysilər, xuning bilən əzümni azəqinə mahtiniwəlay. **17** Mənə hazır bulərnə səzlixim Rəb təripidin əməs, bəlkə əzümnin əhməkərgə yürəklik pə etip mahtinixim, hələs. **18** Nuroqun ədəmlər insanlərgə pə etip mahtanoqəndikin, mənmi mahtinip bəqəy. **19** Qünki əzənglər xunqə dənə boləqəndin kəyən, silər əhməkərgə səwr-təkət kəlixkə rəzi boləsilər! **20** Məsələn bərsi silərnə kəl kəliwəlsə, bərsi silərnə yutuwəlsə, bərsi silərdin nəp əlsə, bərsi əldənglərdə qəngqilik kəlsə yəki yüzənglərgə kəqət səlsə, silər uningəqə yə kəyisilər. **21** Əpsus, nəmus kəlip əytimənki, biz undək ixlarəqə əjizlik kəldük! Əmma ular bərsə ixta mahtinixkə pətinəqan yərdə (əhməkərgə

sozlawatimən!) mənmu xu ixta [mahtinixka] haldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, petinimən. **22** Ular ibraniylarmu? Mənmu xundak, Ular Israillarmu? Mənmu xundak, Ular İbrahimning nəsilimu? Mənmu xundak. **23** Ular Məsihning xizmətkaririmu? (mən əkildin azoqlarlardak sozlawatimən!); mən tehimu xundak; ziyadə kəp zorukup ixlidim, intayin kəp dərriyəndim, intayin kəp ketim kamaldim, kəp ketim ölüm həwplirigə duq kəldim; **24** Yəhudiylarning «bir kəm kırık kamqa» jazasioğa bəx ketim tartildim, **25** üq ketim tikənlük kamqa jzasini yedim, bir ketim qalma-kesək kılindim, üq ketim kemə hədisisigə uqridim, bir keqə-kündüzni dengizdə ötküzdüm. **26** Daim səpərlərdə bolimən; dəryalarning həwplirini, karakqılarning həwplirini, yurtdaxlirimning həwplirini, yat əlliklərnin həwplirini, xəhərnin həwpini, bayawanning həwplirini, dengizning həwplirini, sahta kərindaxlar arisidiki həwplirini baxtin kəqürdüm; **27** əmgəklər wə japa ixlarda zorukup, pat-pat tünəklərdə, aqlıqta wə usuzlukta, daim roza tutuxlarda, sooquqlarda wə yeling-yalingaqlıqta yürüp kəldim. **28** Bu sirttiki ixlardin baxka, iq-baoqrimda barlıq jamaətlər üqün hər küni üstümni besip keliwatқан oqəmlərni yəwatimən. **29** Hərkim ajizlisa, mən ajizlimidimmu? Hərkim ezip putlaxқан bolsa, mən örtənmidimmu?! **30** Əmdi əgər mahtinixim zərür bolsa, öz ajizlikimni kərsitidiqan ixlar bilən mahtinimən. **31** Rəb Əysaning Huda-Atisi, mənggü təxəkkür-mədhijilərgə layik Boloquqioğa ayanki, mən yaloqan eytmidim. (aion g165) **32** Dəməxk xəhridə padixah Aretasning qol astidiki waliy meni tutux üqün, pütün Dəməxk xəhriini kattıq təqib astioğa aloqanidi. **33** Lekin mən sepildiki bir kamardin sewət bilən pəskə qüxürülüp, uning qolidin kutulup qəqtim.

12 [əpsus], mahtiniwerixning zəruriyiti bar. Gərqə uning paydisi bolmisimu, mən Rəbdin kəlgən əlamət kərinüxlər wə wəhiylər üstidə tohtilay. **2** Məsihdə bolqan bir adəmnı tonuymən; u on tət yil ilgiri (təndə bolqan haldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, Huda bilidu) üqinqi qat asmanoğa kətürüldi. **3** Mən xundak bir kixini bilimən (təndə bolqan

haldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, Huda bilidu) — **4** u jənnətkə kətürülüp, xu yərdə til bilən ipadilgili bolmaydiqan, insanlarning deyixi mən'i kılinoqan əjayip ixlarnı anglidi. **5** Xundak bir adəm bilən mahtinimən, özüm həkqədə bolsa ajizlikmdin baxka birər ix bilən mahtanmaymən. **6** Həttə mahtinay desəmmu əhmək hesablanmaymən; qünki mən həkqətni eytkən bolattim; əmma birsi məndə kərginidin yaki mən tooqruluk angliqinidin meni (manga axkarilanoqan wəhiylərnin oqayət zor uluqluqi tüpəylidin) yukiri oylap qalmisun dəp özümni mahtinixtin yioqdim. Muxu wəhiylərnin zor uluqluqi tüpəylidin kərəngləp kətməslikim üqün ətlirimgə sanjiloqan bir tikən, yəni meni urup tursun dəp Xəytanning bir əlqisi manga təksim kılinoqan; buning məksiti, mening kərəngləp kətməslikim üqündur. **8** Buning tooqrisida u məndin kətsun dəp Rəbgə üq ketim yelindim; **9** lekin U manga: «Mening mehir-xəpkitim sanga yetərlik; qünki Mening küq-ğudritim insanning ajizlikida toluk əməlgə axurulidu» — dedi. Xunga mən Məsihning küq-ğudriti wujudumda tursun dəp ajizliklirimdin mahtinixni tehimu huxluk bilən talliwalimən; **10** xunga mən Məsih üqün ajizliklarnı, həkarətlərni, kiyinqiliklarnı, ziyankəxliliklarnı wə azab-oqubətlərni hursənlük dəp bilimən. Qünki kaqan ajiz bolsam, xu qaoqda küqlük bolimən. **11** Mən [mahtinip] dərwəxə əhmək bolup qaldim! Lekin əzünglar meni buningoğa məjbur kıldinglar. Əməliyəttə əslidə mən silər təripinglardin təriplinixim kərək bolatti; qünki həq ərziməs bolsammu, mən həliki «kəltis uluq rosullar»din həq tərəptə həq ixta kəm əməsmən. **12** Dərwəxə mən aranglarda bolqan qaoqda rosulning bəxarətlük əlamətliri, hərtərəplik qidam-səwrqanlık iqidə məjizilik əlamətlər, karamətlər həm qudrətlük məjizilər bilən əməldə kərsitilgən. **13** Silərni baxka jamaətlərdin kaysi tərəptə təwən orunoğa qoydum? — pəkətlə özümni silərnin üstünglərgə yük kılıp artip qoymioqinim bilənmu?! Mening bu adalətsizlikimni əpu qiloqaysilər! **14** Mana, hazır yeninglaroğa üqinqi ketim berixka təyyarmən, xuning bilən silərgə həq yük eoqirimni saloqum yok. Qünki izdiginim igilikinglar əməs, bəlki

özünglardur; pərzəntliri ata-anilar üçün əməs, bəlkə ata-anilar pərzəntliri üçün mal-mülük yiqixi kerək. **15** Əmdi jeninglar üçün igilikimdin huxluk bilən sərp qilimən həmdə özümni sərp qilimən — gər qə mən silərni qanqə səygənsəri mən xunqə az səyülsəmmu. **16** Əmdi xundak bolojini bilən, mən silərgə heq yük bolojan əməsmən; biraq həligərlik qilip, mən silərni bablap qoydum! **17** Əjəba, mən silərgə əwətkən adəmlərnin birərsi arqilik silərdin nəp aldimmu?! **18** Mən Titusni silərnin yeninglarəja berixkə ündidim wə yənə heliki kerindaxnimu uning bilən billə əwəttim. Titusning silərdin nəp elip baqqan yeri barmu? Biz ikkiylən ohxax bir rohta yuriwatmamduk? Bizning baskan izimiz ohxax əməsmikən? **19** Yaki silər əzəldin bizni «Ular aldimizda əzlrini aqlap keliwatidu» dəp oylawatamsilər? [Ix undak əməs]. Biz pəkət Məsihdə bolup Huda aldida səzləwatimiz; kiliwatkan həmmə ixlar, i səyümlüklirim, silərnin etikadinglarni qurux üqündur. **20** Qünki mən yeninglarəja barəjinimda, silərnin ümid qilojan yerimdin qikmay kelixinglardin, özümningmu silərnin ümid qilojan yeringlardin qikmay keliximdin, yəni aranglarda oqowoja-jedəl, həsəthorluk, oqəzəp-nəprət, mənəmənqilik, təhməthorluk, oqəwəthorluk, təkəbburluk wə parakəndiqiliklər bolarmikin dəp ənsirəymən; **21** — bu kətim silərnin yeninglarəja barəjinimda, aranglardiki gunah sadir qilip, taki bögüngə kədər ötküzgən napaklik, buzukluk wə xəhwaniy ixlardin tehi towa qilmiojan nurojun adəmlərnin səwəbidin Hudayim meni aldinglarda təwən qilip qoyarmikin, xularning qilmixliri tüpəylidin matəm tutmay turalmaymən, dəp ənsirəymən.

13 Bu yeninglarəja üqinqi kətim berixim bolidu. «Hər bir həküm ikki-üq guwahqining əqzida ispatlinixi kerək». **2** Mən ilgiri ikkinqi kətim yeninglarda boləjinimda burun gunah sadir qilojanlarəja həm qalojan həmminglarəja xundak eytkən, hazirmu silərdin neri bolsammu qaytidin aldin'ala agahlandurup eytimənki (silər Məsihning mən arqilik səzligənlikigə ispat tələp qilip

keliwatqininglar tüpəylidin), mən barəjinimda heqkimni ayimaymən; dərwəkə mən arqilik səzləwatkan Məsih silərgə nisbətən ajiz əməs, bəlkə aldinglarda intayin kudrətliktur; **4** U dərwəkə ajizlikta krestləngən bolsimu, lekin Hudaning kudriti bilən yənəla həyat. Bizmu Uningda ajiz bolsakmu, Hudaning silərgə karatkan kudriti bilən, Uningəja baqlinip həyat yaxaymiz. **5** Əmdi özünqlarni etikadta barmu-bekinglar! Silər Əysa Məsihning özünqlarda boləjanlikini (sinaktin xallinip qalmisanglar!) bilip yətməmsilər? **6** Əmdi silərnin bizning sinaktin xallinip qalmiojanlikimizni bilip kelixinglarni ümid qilimən. **7** Silərnin heqqandak rəzillik qilmasliqinglar üçün Hudaəja dua qilimiz; bu, bizning sinaktin ötti dəp qariliximiz üçün əməs — hətta sinaktin etmədi, dəp qaralsakmu, məyli — muhəmi silərnin durus boləjanni qilixinglar. **8** Qünki biz həqiqətkə qarxi heq ix qilalmaymiz; nemila kilsak u bəribir həqiqətni ayan qilidu, halas. **9** Qünki biz ajiz bolsakmu, silərnin küqlük boləjininglardin xadlinimiz. Xuningdək biz yənə xuningəja dua qilimizki, silər kamalətkə yətküzülgəysilər. **10** Silərnin yeninglarəja barəjinimda Rəb manga oqulitix üçün əməs, bəlkə etikadni qurux üçün amanət qilojan həqukimni ixlitip silərgə kattik qollukni kərsətməslikim üçün, mən silərdin yiraqta boləjinimda muxularni yazdim. **11** Əng ahirda, kerindaxlar, xadlininglar; kamalətkə yətküzülünglar, riqbət-təsəllidə küqəytilinglar; bir oy, bir pikirdə bolunglar; inək-hatirjəmlikdə ötünglar; wə mehir-muhəbbət wə inək-hatirjəmlikning Igisi Huda silər bilən billə bolidu. **12** Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən salamlixinglar. **13** Barlik muqəddəs bəndilərdin silərgə salam. **14** Rəbbimiz Əysa Məsihning xapaiti, Hudaning mehir-muhəbbiti wə Muqəddəs Rohning həmrəh-həmdəmliki silərgə yar boləjay!

Galatiyaliklaroʻja

1 Mänki Pawlus, rosul bolójan (insanlar täripidin amäs yaki insanlarning wasitisi bilän amäs, bälki Əysa Mäsih wə Uni elgänlärdin tirildürgüqi Huda'Ata täripidin təyinlängən) **2** wə mən bilän billə turuwatқан barlik kerindaxlardin Galatiya ölkisidiki jamaətlərgə salam. **3** Huda'Ata wə Rəbbimiz Əysa Məsihdin silərgə mehır-xəpkət wə hatirjemlik bolójay! **4** U Huda'Atimizning iradisi boyiqə bizni bu hāzırkı rəzil zamandin kütquzuxқа Əzini gunahlırimiz üqün pida kildi; (aiñ g165) **5** Hudaəja barlik xan-xərap əbədil-əbədgiqə bolójay, amin! (aiñ g165) **6** Silər özüñglarni Məsihning mehır-xəpkiti arkilik Qaqıröquqining yenidin xunqə tez yıraklasturup baxkıqə bir hil «hux həwər»gə əgixip ketiwatқininglaroʻja intayin həyran қалмақtimən! **7** Əməliyəttə u heqқandak baxқа «hux həwər» əməstur! — pəkətlə bəzi kixilər silərni қayмақturup, Məsihning hux həwirini burmilimaқqi bolójan, halas. **8** Lekin hətta biz özimiz bolayli yaki asmandin qüxkən pərixte bolsun, birsi bizning silərgə jakarlıqinimizəja ohximaydiojan baxқа bir «hux həwər»ni silərgə jakarlisa, bexioja lənət yaəjsun! **9** Biz burun eytkinimizdək, hāzirmu mən xuni eytimənki, birsi silərning qəbul qiləjininglaroʻja ohximaydiojan baxқа bir hux həwərni jakarlisa, bexioja lənət yaəjsun! **10** Mən Hudani ixəndürüxüm kerəkmu yaki insanlarni ixəndürüxüm kerəkmu? Yaki insanlarni hursən qilixim kerəkmu? Mən insanlarni hursən qilixni nixan qiləjan bolsam, Məsihning kuli bolmiojan bolattim. **11** Əmdi, i kerindaxlar, silərgə xuni ukturimənki, mən jakarlaydiojan hux həwər insanlardin kəlgən əməs. **12** Qünki mən uni insandin qəbul qiləjinim yəq yaki birər kixi uni manga əgətkini yok, bälki Əysa Məsih manga wəhiy arkilik yətküzgən. **13** Qünki silər mening Yəhudylarning diniy yolida қандақ hayat kəqürgənlikim toəjruluk — mening Hudaning jamaitigə əxəddiy ziyankəxlik qilip uningəja buzoquñqilik qiləjanlikimni angliəjansilər. **14** Həmdə mən Yəhudylarning diniy yolida elimizdiki nuroqun təngtuxlırimdin helila aldida

turattim wə ata-bowilirimning ən'ənilirini saқlaxқа pəwқul'addə qizəjin idim. **15** Əmma anamning qərsikidin tartip meni Əzi üqün ayrip, mehır-xəpkiti arkilik meni qaqırəjan Huda Əz Oəqlini əllər arisida jakarlax üqün məndə uni axkarilaxni layiq kərginidə, mən heqқandak қан-ət igisi bilən məsiləhtəxməy, **17** yaki Yerusaleməja məndin ilgiri rosul boləjanlar bilən kərixüxқа barmay, bälki udul Ərəbistanəja atlandim. Keyin Dəməxққə қaytip kəldim. **18** Andin üq yildin keyin Yerusaleməja Petrus bilən tonuxuxқа bardim wə uning qəxida on bəx kün turdum. **19** Əmma xu qaoqda Rəbning inisi Yəquptin baxқа rosullarning heqқaysisi bilən kərixümidim. **20** Mana, mening silərgə hāzir yazəjinim Huda aldida heq yaləjan əməs! **21** Keyin, mən Suriyə wə Kilikiyə əlkilirigə bardim. **22** Əmma Yəhudiyədiki Məsihdə boləjan jamaətlər meni qirayimdin tonumaytti. **23** Ular pəkət burun bizgə ziyankəxlik qiləjan adəmnning əzi xu qaoqda yəkatmaқqi boləjan etiqadni hāzir hux həwər dəp jakarlimaqta, dəp angliəjanidi; **24** xuningdək ular mening səwəbimdin Hudani uluqlidi.

2 Yənə buningdin on tət yil keyin, mən Barnabas bilən Yerusaleməja qiktim; Titusnimu həmrəh qilip bardim. **2** Mən bir wəhiygə binaən xu yərgə barəjanidim; wə mən bikar qəpmiojinimni yaki bikar qəpmaywatқinimni jəzmləxtürüx üqün [Yerusalemdikilərnin] aldida (əməliyəttə pəkət «jamaətnin tüwrükliri»dəklərgə ayrim qalda) əllər arisida jakarlaydiojan hux həwərni bayan qildim. **3** Nətijidə, hətta manga həmrəh boləjan Titus Yunanlik bolsimu, hətnini qəbul qilixқа məjburlanmidi; **4** [xu qaoqdiki «hətnə» məsilisi] bolsa, bizning Məsih Əysada muyəssər boləjan hərlikümüzni nəzarət qilix üqün arimizəja soқunup kiriwaləjan, bizni kulluққа qüxürüxməқqi bolup, yaləjanqilik qiləjan sahta kerindaxlar tüpəylidin boləjanidi. **5** Lekin biz hux həwərnin həkikiti silərdin məhrum qilinmisun dəp ularəja hətta bir səətiqimu yol qəyojinimiz yok; **6** lekin abruyluқ hesablanəjan adəmlərdin bolsa (mening ularning nemə ikənliki bilən karim yok;

Huda heqkandak insanning yüz hatirisini qilmaydu!) — muxu abruyluk [arbablar] döp sanaloqanlarning mändiki [hux hawərgə] qoxkini yok idi. 7 Dəl əksiqa, hux hawərnı hətne kilinoqanlaroqa yətküzüx wəzipisi Petruska tapxuruloqandək, hətnisizlərgə yətküzüx wəzipisi manga tapxuruloqan döp tonup yetip 8 (qünki Petrusni hətniliklərgə rosullukka Küqləndürgüqi bolsa, menimu əllərgə [rosul boluxka] küqləndürgənidi), 9 manga ata kilinoqan xu mehir-xəpətni tonup yətkən «jamaətnıng tüwrükliri» hesablanoqan Yakup, Kefas wə Yuhənnalar bolsa, silər əllərgə beringlar, biz hətniliklərgə barayli döp Barnabas bilən ikkimizgə həmdəmlik ong kolini berixti. 10 Ularınıng bizgə pəkət kəmbəqəllərni untumanglar degən birlə təlipi bar idi; mən dəl bu ixka kizəqin bolup keliwatattim. 11 Birak, keyin Petrus Antakya xəhriqə kəlgəndə, uning əyiblik ikənliki enik boləjaqqa, mən uni yüzturanə əyiblidim. 12 Qünki Yakupning yenidin bəzi adəmlər kelixtin ilgiri u yat əlliklər bilən həmdastihan boləjanidi; birak ular kəlgəndə, hətniliklərdin qorkup [xu kerindaxlardin] əzini tartti. 13 Hətta baxka Yəhədiy [kerindaxlar] uning bu sahtilikioqa qoxulup kətti; hətta Barnabasmu azdurulup ularning sahtipəzlikigə xerik boldi. 14 Əmma mən ularning hux hawərnıng həkikiti boyiqə durus mangmioqanlikini kərip, həmməylənning aldidila Petruska: «Sən Yəhədiy turup, Yəhədiylarning adətliri boyiqə yaximay, bəlki yat əlliklərdək yaxawatisən; xundək turukluk, nemixka sən yat əlliklərni Yəhədiylardək yaxaxka zorlimaqimusən?» — dedim, 15 wə yənə: «Biz [ikkimiz] tuquluximizdinla Yəhədiymiz, «gunahkar döp qaraloqan yat əlliklər»din əməsmiz, 16 lekin insanning həkkanıy kilinixini Təwrat qanunioqa əməl kilixka intilixliri bilən əməs, bəlki əysa Məsihning etiqad-sadakətlili bilən bolidu, döp bilimiz. Xunga Təwrat qanunioqa əməl kilixka intilix bilən əməs, bəlki Məsihgə baqlanoqan etiqad bilən həkkanıy kiliniximiz üqün bizmu Məsih əysaoqa etiqad kilduk — qünki heq ət igisi Təwrat qanunioqa əməl kilixka intilixliri bilən həkkanıy kilinmaydu» — dedim. 17 Əmma

Məsihtə həkkanıy kilinixka izdənginimizdə, bizmu «gunahkar» döp ispatlanəqan bolsakmu, Məsih əmdi gunahning hizmitidə boləquqimu?! Yak, hərgiz! 18 Əmma mən əslidə oqulatqan nərsilərni qaytidin qursam, əzümnı [Təwrat qanunioqa] hilaplik kəloquqi döp ispatlap kərsətkən bolimən. 19 Qünki mən Təwrat qanuni bilən Təwrat qanunioqa nisbətən əldüm; nətijidə, mən Hudaəqa yüzlinip yaxawatimən. 20 Mən Məsih bilən billə krestləngənmən, lekin mana, yaxawatimən! Lekin yaxawatkini mən əməs, bəlki məndə turuwatqan Məsihdur. Wə mening hazır ətlirimdə yaxawatqan həyat bolsa, meni səygən wə mən üqün Əzini pida kəloqan Hudaning Oqlining iman-etiqadidindir. 21 Mən Hudaning mehir-xəpkitini bikar kəliwətməymən; qünki həkkanıylik Təwrat qanuni arkilik kelidəqan bolsa, Məsihning əlüxi bikardin-bikar bolup qalatti.

3 1 əkilsiz Galatiyaliklar, kəz aldinglarda əysa Məsih enik sürətləngən, aranglarda krestləngəndək kəringənəkən, kim silərni həkikətkə itaət kilixtin azdurup səhirlidi? 2 Mən pəkət xunila silərdin sorap biləyki: — Silər Rohni Təwrat qanunioqa intilix arkilik qəbul kildinglarmu, yaki [hux hawərnı] anglap, etiqad arkilik qəbul kildinglarmu? 3 Silər xunqə əkilsizmu? Rohka tayinip [hayatni] baxlioqanikənsilər, əmdilikdə ət arkilik kamalətkə yətməqimu? 4 Silər [etiqad yolida] boləqan xunqə kəp azab-əqubətlərni bikaroqa tarttinglarmu? Dərwəka bikaroqa kəttioqu?! 5 Silərgə Rohni Təminligüqi, aranglarda məjizilərni yaritiwatkuqi bu karamətlərni silərnıng Təwrat qanunioqa intilip tayanəqininglardin qilamdu, yaki anglioqan hawərgə baqlioqan ixənq-etiqadinglardin qilamdu? 6 [Mukəddəs yazmilarda deyilgəndək]: «İbrahim Hudaəqa etiqad kildi; bu uning həkkanıyliki hesablandı». 7 Xuning üqün, xuni qüxinixinglar kərəkki, etiqadtin tuquloqanlarla İbrahimning həkikiyi pərzəntlidir. 8 Mukəddəs yazmilarda Hudaning yat əlliklərni Əzigə etiqad kilixi arkilik ularni həkkanıy kəlidəqanlikı aldin'ala kərilüp, Hudaning İbrahimə: «Səndə barlik əl-millətlərgə bəht ata kilinidu» döp

hux hawərnı aldın eytkanlıkı hatiriləngənidi. 9 Xuning bilən, etikađtin boləqanlar etikađ kıləuqı İbrahım bilən təng bəht tapıdu. 10 Lekin Təwrat qanunioqa əməl kılımız dəp yürgənlər bolsa həmmisi lənətkə qalidu. Qünki [mukəddəs yazmılarda] mundaq yeziləqan: «Təwrat qanunida yeziləqan həmmə əmrlərgə üzlüksiz əməl kılmaywatqan hər bir kixi lənətkə qalidu». 11 Yənə roxənki, heqkim Hudaning aldidə qanunioqa intilix arkilik həkkanıy kılınmaydu; qünki [mukəddəs kitabta yeziləqanidə]: — «Həkkanıy adəm ixənq-etikađi bilən həyat bolidu». 12 Əmma qanun yoli etikađ yolioqa əsaslanəqan əməs, bəlki [mukəddəs kitabta]: — «Qanunning əmrlirigə əməl kıləuqı xu ixlar bilən həyat bolidu» deyilgəndəktur. 13 Həlbuki, Məsih bizni Təwrat qanunidiki lənəttin hər kılax üqün ornımızda lənət bolup bədal təlidi. Bu həktə [mukəddəs yazmılarda]: «Yaəraqqa esiləqan hər bir kixi lənətkə qaləqan hesablanı» dəp yeziləqan. 14 Xuning bilən Məsih Əysa arkilik İbrahımoqa ata kılınəqan bəht yat əlliklərgimu kəltürölüp, biz wəda kılınəqan Rohni etikađ arkilik qəbul kılalaymız. 15 Kərinədxlar, mən insanlarqə səzləymən; hətta insanlar arisida əzara əhdə tüzülsimu, baxqa heqkim uni yokqa qikiriwetəlməydu yaki uningəqa birər nərsə qoxalmaydu. 16 Xuningdək, [Hudaning əhdisidiki] wədilər İbrahım wə uning nəsligə eytiləqan. [Mukəddəs kitabta] U: «wə sening nəsiləringgə», (yəni, kəp kixilərgə) deməydu, bəlki «sening nəsilərgə», (yəni yaləquz bir kixigila), dəydu — bu «nəsil» Məsihdur. 17 Mən xuni deməqimənki, Hudaning Məsihkə aldın tüzgən bir əhdisini tət yüz ottuz yildin keyin qüxüröləqan Təwrat qanuni əməldin kəlduralmaydu, Hudaning bu wədisini heq bika kılalmaydu. 18 Qünki [wəda kılınəqan] miras qanunioqa əsaslanəqan bolsa, mana u Hudaning wədisigə əsaslanəqan bolmaytti; ləkin Huda xapaət bilən uni İbrahımoqa wəda arkilik ata kıləqan. 19 Undaқта, Təwrat qanunini qüxürüxtiki məqsət nemə? U bolsa, insanlarning itaətsizlikliri tüzəylidin, Hudaning mirasi wəda kılınəqı, yəni İbrahımning nəslı dunyaoqa kəlgüqə qoxumqə kılıp beriləqan; u pərixtilər

arkilik bir wasitiqining kəli bilən bəkitilip yoləqa qoyuləqan. 20 Əmma «wasitiqi» bir tərəpninglə wasitiqisi əməs (bəlkı ikki tərəpningkidur), ləkin Huda Əzi pəkət birdur. 21 Undaқта, Təwrat qanuni Hudaning wədilərigə zıtmu? Yak, hərgiz! Əgər birər qanun insanlarnı həyatlikqə erixtürələydiəqan bolsa, undaқта həkkanıylik jəzmən xu qanunioqa əsaslanəqan bolatti. 22 Həlbuki, mukəddəs yazmılar pütkül aləmni gunahning ilkiqə kəmap qoyəqan; buningdiki məqsət, Əysa Məsihning sadəqət-etikađi arkilik wədinəq etikađ kıləuqıləqə beriləxi üqündur. 23 Lekin etikađ yoli kəlip axkarə boləuqə, biz Təwrat qanuni tərəpidin qoşdılıp, axkarə bolidiəqan etikađni kütüxkə kəmap qoyuləqanıduq. 24 Xu tərıkıdə, bizning etikađ arkilik həkkanıy kılınəximiz üqün Təwrat qanuni bizgə «tərbiyiləgüqi» bolup, bizni Məsihkə yetəklidi. 25 Lekin etikađ yoli axkara bolup, biz əmdi yənə «tərbiyiləgüqi»ning nəzaritidə əməsmiz. 26 Qünki həmminglar Məsih Əysaqə etikađ kılax arkilik Hudaning oşulliri boldunglar. 27 Qünki hərqaysinglar Məsihgə kirəxkə qəmüldüröləqan bolsanglar, Məsihni kiyiwaləqan boldunglar. 28 Məsihdə nə Yəhudi y bolmaydu nə Grek bolmaydu, nə kıl bolmaydu nə hər bolmaydu, nə ər bolmaydu nə ayal bolmaydu, həmminglar Məsih Əysada bir bolisilər. 29 Silər Məsihkə mənəsup boləqanikənsilər, silərmu İbrahımning nəslı bolisilər wə uningəqa wəda kılınəqan [bəht-saadətkə] mirashordursilər.

4 Yənə xuni eytimənki: Gərqə bir bala pütün mülükning igisi bolsimu, mirashor gəda k waqitlirida taki atisi bəlgiləqan waqit toxmioqə, u əz əyidiki kuldin pərki bolmaydu. Qünki u yənəla hojıdarlar wə bala bəkkıuqılarning bəqxuruxida bolidu. 3 Xuningəqa ohxax, bizmu gəda k waqtimızda, bu dunyadiki «asasiy kaidə-qanuniyətlər» astida kıl boləqanıduq. 4 Lekin, waqit-saiti toluk toxkanda, Huda Əz Oşlini [bu dunyaoqa] əwətti. U bir ayal kixidin tuşuləqan, xuningdək Təwrat qanuni astida tuşuləqanıdi. 5 Buningdiki məqsət, Huda Təwrat qanuni astida yaxıəqan [bizlərnı] bədal tələp hərlikkə qikirip, bizning

oqullukka qobul kiliniximiz üqündur. 6 Həm silər Uning oqulliri boloqanliqinglar üqün, Huda Öz Oqqlining: «Abba! Atam!» dəp qaqıroquqi Rohini əwətip kəlbimizgə saldı. 7 Xuning üqün, silər hazır kıl əməs, bəlkı oqulliridursilər; oqulliri boloqanikənsilər, Huda arqılık Əzigə mirashor bolısılər. 8 Burun, Hudani tonumioqan waqtinglarda dərwaqə yaloqan ilahlarıning kulluqioqə tutuloqansilər. 9 Əmdilikdə, hazır [həqəkiy] Hudani tonuqanikənsilər, — yaki enikraq kılıp eytkanda, Huda tərıpidin tonuloqanikənsilər, əmdi silər nemə dəp bu dunyadi ki küqsiz, əbjək ərziməs «asasiy kaidə-kanuniyətlər»gə qarap yanısılər? Ularıning kulluqioqə yengiwaxtin kaytixni halamsilər? 10 Silər alahidə kün, ay, pəsıl wə yillarnı etiwaroqə elip hatiriləxkə baxlıdinglar! 11 Mən ilgiri silərgə singdürgən əjrim bikar ketərmikin, dəp silər üqün ənsirəwatimən. 12 Kəridaxlar, mən xuni silərdin etünimənki, mənə ohxax bolunglar; qünki mən silərgə ohxax boldum. Silər əslidə mənə heq azar yətküzmiqəndinglar. 13 Əmma silərgə məlumki, ətlirimdiki bir zəıplik tūpəylidin, mən hux həwərnı silərgə birinqi ketim yətküzgənıdim. 14 U qaoqda, ətlirimdiki bu zəıplik silərgə nisbətən sinaktək bolsımu, lekin silər mənı kəmsitmidinglar yaki qətkə kaqmidinglar. Əksiqa, mənı Huda əwətkən bir pərixtnı, həttə Məsih Əysa əzini kütəkəndək kütüwaldinglar. 15 U qaoqdiki bəht-bərikitinglar əmdi nəgə kətti?! Mən silərgə guwahqi bolup eytalaymənki, u qaoqda silər mumkin bolsa, mənə kəzliringlarnı oyup berixkimu razi idinglar! 16 Əmdilikdə, silərgə həqıqətnı səzligənlikim üqün düxmininglaroqə aylinip qaldımmu? 17 [Mən eytip ətkən] həliki adəmlər silərgə kizəınlik kərsitidu, əmma niyiti durus əməs; ular pəkət silərnı [niyatning] sirtioqə qikırip, kizəınliqinglarnı əzlırigə karıtiwalməqı. 18 Əmma mən silər bilən birgə boloqan waqıtlardıla əməs, bəlkı daim yaxhi ixka kizəınlik kılıxning əzi yaxhidur, əlwəttə. 19 Səyümlük balilirim! Məsih silərdə tərəldürülgüqə mən silər üqün toloqək azablırını yənə bir kətim tartıwatimən! 20 Mening hazırıla yeninglaroqə berip, silərgə baxkıqə tələppuz bilən səzligüm keliwatidu; qünki

bu əhwalinglar toqırluq nemə kılıxni zadıla bilməywətimən! 21 I Təwrat kanunining ilkidə yaxaxni halaydioqanlar, silərdin xuni sorap baqay, silər Təwratning əzidə nemə deyılənlikigə kulək salmamsilər? 22 Təwratta, İbrahımning ikki oqlı bolup, biri dedəktin, yənə biri hər əyalidin boloqan, dəp hatiriləngən. 23 Dedəktin boloqan oqul «ət bilən» tuquloqan; hər əyalidin boloqan oqul bolsa Hudaning wədisi arqılık tuquloqandur. 24 Bu ikki ixni bir ohxitix degili bolıdu. Bu ikki əyal [Hudaning insanlar bilən] tüzgən ikki əhdısining wəkilidur. Birinqi əhdə Sinay [teqıdin] kelip, dərəhəqıqət balilirini kulluqta boluxka tuqıdu; mənə Həjər uningə wəkildur; 25 demək, Həjər bolsa Ərəbistandiki Sinay teqıoqə simwol kılınıp, yənı bügünki Yerusalemoqə ohxitilidu; qünki u xəhər wə uning baliliri kulluqta turmaqta. 26 Əmma yukiridin boloqan Yerusalemlər hərdur, u həmmimizning anisidur; 27 Qünki, [mukəddəs yazmılarda] mundaq yeziləın: — «Huxal bol, i pərzənt kərmigən tuqımas əyal! Təntənə kılıp yangrat, towla, i toloqək tutup baqımoqan! — Qünki qerib əyalning baliliri eri bar əyalningkidin kəptur!» 28 Əmdi i kəridaxlar, İshək Hudaning wədisidin tuquloqandək bizmu Hudaning wədisi boyıqə tuquloqan pərzəntlərmiz. 29 Lekin u qaoqda «ətlərdin tuquloqan» bala «rohtın tuquloqan» balioqə ziyankəxlik kıləınidək, hazır xundək bolıdu. 30 Lekin mukəddəs yazmılarda nemə deyılən? Uningda: «Sən bu dedikingni oqlı bilən koxup həydiwət! Qünki dedəktin tapqan oqul hərgiz hər əyalıngdin boloqan oqul bilən miraşka ortək bolmaydu!» dəp pütülgən. 31 Əmdi, kəridaxlar, biz dedəkning əməs, bəlkı hər əyalning pərzəntlırıdurmuz. Məsih bizni hər lükədə yaxısın dəp hər kıldı. Xuning bilən uningda tapan tırəp turunglar wə kulluqning boyunturuqioqə kaytidin kısılip qalmanglar.

5 Mana, mənki Pawlus silərgə xuni eytip koyayki, əgər silər hətnə qobul kilsanglar, u qaoqda Məsihning silərgə heqkəndək paydisi qalmaydu. 3 Mən hətnini qobul kıləın hər bir kixigə yənə agahlandıurup həqıqətnı eytip koyayki, ularning Təwrattiki barlık əmr-bəlgilimilərgə [toluq əməl kılıx]

məjburiyiti bardur. **4** Əy Təwrat kanuni arkiplik özümni həkkəniy adəm kılay degənlər, hərbinglər Məsihdin ayrılıp, məhrum bolup, [Hudaning] xapaitidin qikip, yikilip uningdin qaldinglar. **5** Qünki Rohka tayinip həkkəniylikkə baqlanqan arzu-armanni etiqad bilən təlpünip kütməktimiz. **6** Qünki Məsih əysada hətnilik küqkə igə əməs, hətnisizlikmu küqkə igə əməs, küqkə igə bolqini pəkət muhəbbət arkiplik ix kildioqan etiqadtur. **7** Silər obdan qepip mengiwatqanidinglar; birək kim silərni həkkətkə itaət kilixtin tosuwaldi? **8** Bundək qayıllı kılıx amili silərni Qaqiroquqidin bolqan əməs! **9** «Kiqikkə hemirturuq pütkül hemirni boldurup yooqinitidu!» **10** Özüm Rəbgə qarap qayıllı boldumki, silərmu bu ixta heq baxkiqə oyda bolmaysilər. Əmma silərni qaymuqturuwatqan kim boluxidin kət'iyənəzər, u qokum tegixlik jazasini tartidu. **11** Qerindaxlar, əgər mən «hətnə kilinix kerək» dəp jakarlap yürəgən bolsam, undəkta mən bığünki küngiqə yənə nemə üqün [Yəhudiyların] ziyankəlikkə uqrap kelimən? Əgər xundək kılqan bolsam, «krest bızırlıq» yok kılınattı! **12** Silərni kütiritiwatqan bu adəmlər əzlrini ahta kiliwətsun dəymən! **13** Qünki qerindaxlar, silər ərkinlikkə qakırıldinglar. Ləkin ərkinlikinglarni ətləning arzu-həwəslirigə qanduruxning bəhanisi kilmanglar, bəlki mehir-muhəbbət bilən bir-biringlarning kulluqida bolunglar. **14** Qünki pütkül Təwrat kanuni «Qoxnangni əzüngni səygəndək səygin» degən birlə əmrde əməl kılınidu. **15** Ləkin pəhəs bolunglarki, bir-biringlarni qixləp tartip yalmap yürüp, bir-biringlardin yutulup kətmənglar yənə! **16** Əmma xuni dəymənki — [Mukəddəs] Rohta menginglar, wə xu qaoqda silər ətləning arzu-həwəslirigə yol koymaysilər. **17** Qünki ət Rohka zit bolqan ixlarni arzu kılidu, wə Roh ətkə zit bolqan ixlarni arzu kılidu. Ular ikkisi bir-birigə qarimukarxidur; nətijidə, əzünglar arzu kılqan ixlarni kılalmaysilər. **18** Wəhalənki, silər Rohning yetəkqilikidə bolsanglar, u qaoqda Təwrat kanunining ilkidə bolmaysilər. **19** Əmdi ətning əməlliri roxənki — zinahorluk, buzukluk, napaklik, xəhwaniylik, **20** butpərəslik, sehırgərlik,

əqmənliklər, jedəllər, kızıqanqukluklar, qəzəplər, rıqabətlixixlər, bəlgünqiliklər, guruhwazliklər, **21** həsəthorluklar, qatilliklər, hərəkəkliklər, əyx-ixrətlər qatarlik ixlardur; bu ixlər toqruluk burunki eytkinimdək hazır yənə bir kətim agahlandurimənki, bundək ixlarni kılquqılar Hudaning padixahlikioq miraslik kılmaydu. **22** Wəhalənki, Rohning mewisi bolsa mehir-muhəbbət, xad-huramlik, hatirjəmlik, səwr-təkət, mehrıbanlik, yaxxilik, ixənq-sadiklik, **23** məmin-mulayimlik wə əzini tutuwelixtin ibarət. Muxundək ixlarni tosidioqan heqkandək kanun yoktur. **24** Ləkin Məsihkə mənsup bolqanlar ətlirini, xundəkla uningdiki ixqlar wə həm həwəslərni təng krestligən bolidu. **25** Rohta yaxawatqan bolsək, Rohka əgixip mangaylı. **26** Bir-birimizni rənjitip, bir-birimizgə həsət kılıp, həkawur xəhrətpərəslərdin bolmaylı.

6 Qerindaxlar, aranglardin birsining hazırmu bir gunah-səwənlik sadir kiliwatqanliki bayqaloqan bolsa, aranglardiki rohiy kixilər yuwax-mulayimlik rohi bilən uni yolidin kayturup kelinglar. Xuning bilən bir wəqıtta, əzünglarningmu azdurulup kətməslikinglaroq dikkət kilinglar. **2** Bir-biringlarning eqırqılıqini kətüringlar. Xundək kilsanglar, Məsihning kanunioqə əməl kılqan bolisilər. **3** Qünki birsining tarazioqə tohtioqudək ixi bolmay turup əzini tarazioqə tohtioqudək dəp qaoqlisa, u əzini aldioqanlik, halas. **4** Ləkin hərkim əz əməliyitigə qarap təxxürüp baksun; xuning bilən baxkılarningkidin əməs, bəlki əz əməlliridinla pəhirləngüdək ix bolsa, pəhirlənsə bolidu. **5** Qünki hər bir adəm əz yūkini kətürüxi kerək. **6** Hudaning səz-kalamidin təlim aloquqi əzigə təlim bərgüqini əzidə bar bolqan yaxxi nərsilərdin ortək bəhırimən kilsun. **7** Əz-əzünglarni aldımanglar — Hudani aldap əhmək kılqılı bolmaydu; qünki kim nemə terisa, xuni alidu. **8** Əz ətlirining arzu-həwəslirini qanduruxka uruk qaqқан kixi əz ətliridin qiriklik həsulini alidu. Ləkin Rohni hursən kılıx üqün uruk qaqқан kixi bolsa Rohın mənəggülük həyat alidu. (aiōnios g166) **9** Xunga, yaxxi ixlarni kılıxtin hərmaylı. Uningoqə

erinmisək wakti-saiti toxkanda qoqum hosul alalaymiz. **10** Xu səwəbtin, bizdə pürsət bolsila, həmməyləngə, bolupmu etikadtiki ailigə mənsub boləjanlarəja yaxxi ixlarni kilipl berəyli. **11** Mana, əz kolum bilən xunqə qong hərplər bilən yazəjiniəja kəranglar! **12** Silərgə hətnini qəbul kilixni məjburlimakqi boləjanlar, ularning hərbi pəkət əzlining taxki kiyapitini pərdazlap kərsətməkqi boləjan, halas; ularning bu məksiti pəkət «Məsihning kresti» tūpəylidin boləjan ziyankəxlidin kəqixtin ibarət, halas. **13** Qünki ular əzlimu hətnə kilinəjini bilən Təwrat kənunioja əməl kilmaydu; ləkin ular ətliringleardin mahtinix üqün bəribir siləni hətnini qəbul kildurmakqi bolidu. **14** Əzümni elip eytsam, Rəbbimiz əysa Məsihning kresttiki [ölümi]din baxka həq ix bilən mahtanmiojəymən! Qünki Uning kresti wasitisidin bu dunya mənə nisbətən krestləngən wə mənmu bu dunyaoja nisbətən krestləngənmən. **15** Qünki Məsih əysada nə hətnilik nə hətnisizlik dēənlər küqkə igə əməstur; birdinbir küqkə igə bolidiojini pəkət yengi bir yaraloquqidur! **16** Bu kəidə boyiqə mangidiojanlarəja, ularning həmmisigə wə Hudaning Israilioja hatirjəmlilik wə rəhim-xəpkət boləjay! **17** Buningdin keyin həqkim bu ixlər bilən yənə meni awarə kilmisun! Qünki mən əz bədinimdə əysaning yara izlirini kətürimən! **18** Kərindaxlar, Rəbbimiz əysa Məsihning məhəir-xəpkiti rohinglarəja yar boləjay! Amin!

Əfəsusluklaroʻja

1 Hudaning iradisi bilan, Məsih Əysaning rosuli boloʻjan mənki Pawlustin Əfəsusta turuwatqan mukəddəs bəndilərgə, yəni Məsih Əysada ihlasmən boloʻjanlaroʻja salam! **2** Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehīr-xəpkət wə hatirjəmlilik boloʻjay! **3** Bizni Məsihtə, ərxlərdə barlik rohiy bəht-bərikətlər bilan bərikətligən, Rəbbimiz Əysa Məsihning Hudasi həm Atisi mubarak boloʻjay! **4** Qünki U bizni, muhəbbət iqidə bolup Əzining aldida pak-mukəddəs, daʻoʻsiz turuximiz üqün aləm apiridə kilinmay turupla talliwaləjanidi; **5** U Əz iradisigə yaqqini boyiqə bizni aldin'ala Əysa Məsih arkilik Əzigə oʻqullukqə qəbul kilixqə bəkitkənidi; **6** bu ixta Uning mehīr-xəpkitining uluʻqlukioʻja mədhiyə oqulidu; qünki U mehīr-xəpkiti bilan bizni Əz səyginidə xapaətləndürgənidi. **7** Biz Uningda [Atining] mehīr-xəpkitining mollukı bilan Uning keni arkilik kulluktin hər kilinixqə, itaətsizlikirimizgə qarita kəqürümgə muyəssər bolduk; **8** U [bu mehīr-xəpkətni] barlik danalik həm pəm-parasət bilan bizgə zor tartuklidiki, **9** — U Əz kəngligə pükkən güzəl həhixi boyiqə iradisidiki sirni, yəni wəqit-zamanlarning pixip yetilixini idarə kilixi bilan barlik məwjudatlaroʻja, yəni ərxlərdə boləjaning həmmisigə, zeminda boləjaning həmmisigə Məsihni bax kilip ularni Məsihtə jəm kilix məksitini bizgə ayan kildi; **11** Uningda bizmu Hudaʻoʻja miras kilinəjan; biz xu məksəttə barlik ixlarni əkil-iradisi boyiqə idarə Kiləuquining nixani bilan xu ixqə aldin'ala bəkitilgənidik; **12** xuning bilan Məsihni awwal tayanq kiləjan bizlər Uning xan-xərpining uluʻqlukini namayan kiləuqu bolduk; **13** həkikətning kalam-səzini, yəni nijatinglardiki hux həwərnı anglap silərmu Uningə tayandinglar — wə Uningə ixəngininglarda, silər wədə kilinəjan Mukəddəs Roh bilan məhürləndinglar. **14** Hudaning xan-xəripining uluʻqlukı namayan kilinip, igiliki üzül-kesil hər-nijat kilinəuqə, Mukəddəs Roh mirasimizning «kapalət»i bolidu. **15** Xuning bilan, silərnıng Rəb Əysaʻoʻja baʻqliəjan etikadinglar wə barlik mukəddəs bəndilərgə

boləjan muhəbbitinglar toʻqʻruluk angliəjandin tartip, **16** dualirimda silərni əsləp, silər üqün rəhmət eytixni tohtatmidim; **17** tiləydiyənim xuki, Rəbbimiz Əysa Məsihning Hudasi, xan-xərpning Igisi boləjan Ata silərnıng Uni toluk bilixinglaroʻja danalik həm wəhiyni əzləxtürgüqi rohnı ata kiləjay, **18** xuning bilan silərnıng kəlbtki kəzliringlar roxənlıxip, Uning qəkirikioʻja baʻqlənəjan ümidning nemilikini, Uning mukəddəs bəndiləridə boləjan xərpilik mirasining kimmətliliklikini **19** wə Uning ixəngüqi bizlərgə zor küqi bilan kəratqan kudritining həsəbsiz büyüklikini bilip yətkəysilər; **20** dəl xu kudrətni U Məsihni əlümdin tirildürüp, ərxlərdə Əzining ong yenida olturoʻuzəjanida Uningdə yürgüzgənidi; **21** pəkət bu zamandila əməs, bəlki kəlgüsi zamandimu Uni barlik həkümranliktin, həkuktin, küq-kudrəttin, həjayinliktin wə barlik tiləʻja elinidəjan hərəkəndə nam-xərpətin kəp üstün qəʻoʻʻjan; (aiəñ g165) **22** barlik məwjudatlarni Uning putliri astioʻja qəʻoʻʻup, jamaət üqün Uni həmmigə bax boluxqə ata kiləjan. **23** Jamaət bolsa Uning teni, yəni həmmini həmmə jəhəttin Tolduroʻuqining mukəmməl jəwhiridur.

2 Wə silər bolsanglar, kəbihlikliringlar həm gunəhliringlarda əlgən bolup, **2** bu dunyaning dawrigə əgixip, həwaning həkukini tutqan həkūmdaroʻja, yəni bügünki kündə itaətsizliktin boləjan pərzəntlərnı kutritiwatqan rohqə əgixip, bu ixlarda ilgiri mangəʻansilər; (aiəñ g165) **3** biz hərberimizmu ilgiri xularning arisida ətlirimizdiki xəhwət-həwəslərdə həyat ətküzgənmiz, ətlirimiz həm əz oy-hiyalimizning həhixlirioʻja əməl kilip, baxkilaroʻja ohxax, məhiyəttə «əʻəzəptiki pərzəntlər» boləjanmiz; **4** birəq Huda, mol rəhīm-xəpkətni kərsətküqi bolup, bizni səygəndə bizgə kərsətkən ələmbəhx mehīr-muhəbbiti tūpəylidin, — **5** həttə itaətsizliklərdə əlgən wəktimizdimu, bizgə Məsih bilan billə jan kirgüzüp (mehīr-xəpkət bilan kutquzlunglar!), **6** bizni Uning bilan billə tirildürüp, ərxlərdə Məsih Əysa bilan billə olturoʻuzəjan; **7** məksiti kəlgüsi zamanlarda Uning Məsih Əysada bizgə kəritiləjan məhribanlikı bilan ipadiləngən

xapaitining xunqə oʻjayət zor ikənlikini kəsitixtin ibarəttur; (aiōn g165) 8 qünki silər xəpkət bilənla ixənq arkilik kütquzlunglar. Bu ix özünglardin kəlgən ix əməs, bəlkı Hudadin kəlgən iltipət, 9 u zadila adəmlərnıng əməl-əjrıdın kəlməydu, bu həm heqkimning mahtanmaslıkı üqındur. 10 Qünki biz Hudaning ixlıgən hünıridurmız, həyrhaḡ ixlər üqün Məsiḡ Əysada yarıtılənmız; Huda əsli bizning ularda mengiximiz üqün bu ixlarnı aldin'ala təyyarlıəjanıdı. 11 Xunga silər əslıdə ətlırlınglarəja əsasən «yat əllər» dəp ḡesablanoqıninglarnı, — insanning kəli bilən ətlırıdə «ḡətnə kılınəjanlar» dəp ataləjanlar tərıpidın «ḡətnısız» dəp ataləjanlıkılərnı, 12 xundakla xu qaoḡda Məsiḡsiz bolup, İsrailning pukralıkıning sırtıda turup, wədılərnı elıp kəlgüqı əḡdılərnı yat bilıp, bu dunyada ümıdsız həm hudasıız yaxıəjıninglarnı esınglarda tutunglar; 13 lekin əsli yıraklarda boləjan silər ḡazır Məsiḡning keni arkilik yekın kılındınglar; 14 qünki U bizning inaklıkımızdur, U ikki tərəpnı bir kılıp otturıdiki ara tamnı qeqıwətti; 15 yəni, Əz ətlırı arkilik eqmənlıknı tügıtıp, bəlgılımılərnı kersətkən, əmrlərnı yətküzgən kanunnı bıkar kılıp, ikki tərəpnı Əzıdə yengı bir adəm kılıp yarattı, xuning bilən inaklıknı apırıdə kıldı; 16 krestkə mıḡlinıp muxuning wasıtısı bilən eqmənlıknı kətl kılıp, ikkisını bir təndə Huda bilən əpləxtürdı; 17 andın U kelıp, yıraklarda turojan silərgımu inaklık hux ḡəwırını jakarlıdı, yekındıkılərgımu inaklıknı jakarlıdı. 18 Qünki ḡər ikkimızning Uning arkilik bir Roḡta Ata aldıəja kırıx ḡəqəkimız bardur. 19 Xunga xuningdın baxlap silər musapırlar, yaḡa yurttkılər əməs, bəlkı məkəddəs bəndılərgə wətəndax bolısılər, Hudaning əyıdıkılırıdın bolısılər; 20 silər rosullar wə pəyəəmbərlər boləjan ulning üstıgə kuralmakıtısılər; bınanıng «burjək texı» bolsa Əysa Məsiḡ Əzıdur; 21 Uningda pütkül bına puḡta jipsılaxturulup, Rəbdə məkəddəs bir ıbadəḡhana boluxḡa əsüp barmakta. 22 Silərmu [ḡoxulup] Uningda Hudaning bir turaləjısı boluxḡa Roḡta bırləxtürülüp kuralmakıtısılər.

3 Xu səwəbtin silər «yat əldikilər» üqün Məsiḡ Əysaning məḡbusı boləjan mənki Pawlus — 2 (silər bəlkim manga tapxurulojan, silərgə Hudaning xəpkıtını elıp barıdıəjan əjəjıdarlıkım toəqruluk, 3 yəni Uning manga wəḡıy bilən boluxunglar mumkin (mən bu toəqrısıda ılgırı az-paz yazəjanıdı; 4 silər unı okuəjıninglarda, Məsiḡning sırı toəqruluk yorutuləjanlıkımını bılıp yetısılər) 5 ılgırıkı dəwrlərdə bu sir insan bılılırıəja Uning məkəddəs rosullırı wə pəyəəmbərlırıgə Roḡ arkilik ḡazırkıdək enıḡ wəḡıy kılınəjandək, ayan kılınəjan əməs. 6 Demək, hux ḡəwər arkilik «yat əldikilər»dın boləjanlarmu ortak mırašorlar, təndıkı ortak əzalar, Məsiḡ Əysada boləjan wədıdın ortak bəḡrımən boləquılər bolıdu; 7 Hudaning xəpkıtı manga elıp kəlgən iltipət bilən, Uning kük-qudrıtnıng yürgüzülüxi bilən, mən bu ıxḡa ḡızmətkar kılıp təyınləndım; 8 manga — məkəddəs bəndılırı ıqıdıkı əng təwındınmu təwən boləjan manga muxu iltipət, yəni əllər arısıda Məsiḡning mələqrılıgəsüz bıyılıklırı toəqruluk hux ḡəwər jakarlap 9 wə xundakla ḡəmmını yaratkən Hudada yoxurun bolup kəlgən bu sırnıng ḡandək əməlgə axuruluxı toəqruluk ḡəmməylənnı yorutux ḡızmitı amanət kılındı. (aiōn g165) 10 Buning məksıtı ərlərdə boləjan ḡəkümranlarəja həm ḡəqəqlərəja Hudaning kəp tərəplımılık danalıḡı jamaət arkilik ḡazır axkarə kılınıxtın ibarəttur. 11 Bu ix bolsa, Uning Məsiḡ Əysa Rəbbımızdə ıjra kılınəjan mənggülık muddıası boyıqıdu; (aiōn g165) 12 Uning ıxənq-sadıklıkı arkilik biz jasarətkə həm Hudaning aldıəja ḡatırjəmlik bilən kırıx ḡəqəqləja ıgə bolduk; 13 xuning üqün silərdın ətünımənki, mənıng silər üqün tartḡan japa-jəbırlırım tüpəylıdın pərıxan bolmanglar; qünki bu ix silərnıng xan-xərıpinglar bolıdu). 14 Mən xu səwəbtın tızlırımnı Atıəja pükımənki, 15 (asman-zemındıkı barlık atılıḡ munasıwətlər Uningdın «ata» namını alıdu) 16 U Əz xan-xərıpidıkı bıyılıklar bilən, Roḡı arkilik silərnı ıqı dunyayınglarda küqləndürgəy; 17 xuning bilən Məsiḡ kəlbınglarda ıxənq arkilik turup, silər məḡır-muḡəbbət ıqıdə yiltız tartəjan, ul selınəjan, 18 barlık

mukəddəs bəndilər bilən billə Məsihning muhəbbitining kəngliki, uzunluğu, qongkurluqi wə egizlikini qūxinip igiliwaləqaysilər; yəni adəmnin bilip yetixidin həssiləp exip qūxidioqan Uning muhəbbitini bilip yətkəysilər, xuningdək Hudaning mukəmməl jəwhiri bilən tolduruloqaysilər. 20 Əmđi iqimizdə yūrgüzidioqan kudriti boyiqə barlik tilikimiz yaki oylioqanlirimizdinmu həddi-həsabsiz artuq wujudkə qikrixkə qadir Boləquqioqə, — 21 Uningoqə dəwrdin dəwrgiqə, əbədil'əbədgigə jamaəttə Məsih Əysa arkilik xan-xərəp boləqay! Amin! (aion g165)

4 Əmđi xu səwəblərdin, Rəbning məhbusi boləqan mənki, [Hudaning] silərnə qakiroqan [büyük] qakirikioqə layik həlđə mengixlirlərnəni ətünimən, 2 həmmə ixtə kəmtərlik wə yuwax-mulayimlik bilən, səwrqanlik bilən, bir-biringlarəqə muhəbbət iqidə kəng kərsək bolup, 3 inək-hatirjəmləknin rixtisi bilən, Rəhtə boləqan birlikni tutuxkə intilixinglarnəni [ətünimən]. 4 Tən birdur, Rəh birdur, — huddi qakiriloqəninglərdə, ohxax bir arzu-ümidkə qakiriloqəninglərdək, — 5 Rəb birdur, iman-etikəd birdur, qəməldürüləx birdur, 6 həmmənin Huda'Atisi birdur; U bolsa həmmədin üstün turəquqi, həmməni yūrgüzgüqi wə həmmimizning iqidə Boləquqidur. 7 Xundəktimu həzir hər birimizgə Məsihning iltipatinin əlqimi boyiqə xəpəkət təkdim kilinəqandur; 8 xungə, mukəddəs kitabta [Huda] eytkinidək: — «U yūqirioqə kətürüldi, [İnsanlarnəni] tutkun kiləquqilərnəni U Əzi əsir kilip elip kətti, Həmmə insanlarəqə iltipatlərnəni təkdim kildi». 9 Əmđi «kətürüləgən» zat bolsa, [awwal] yərnin tegigə qūxkən zatning Əzi əməsmu? 10 Qūxkən zat bolsa barlik ərlərdin yūqirioqə kətürüləgənnin dəl Əzidur; kətürüləxinin məksiti, ələmnin barlikni tolduruxtin ibarət; 11 Xungə, bəzilərnə rosullar, bəzilərnə pəyğəmbərlər, bəzilərnə hux həwərqilər, bəzilərnə bəkkəquqi wə yaki təlim bərgüqilər kilip təyinligən dəl Əzidur. 12 Bulərnin məksiti mukəddəs bəndilərnəni hizmət wəzipisigə, jümlədin Məsihning tenini kurup qikixkə qorəlləndurup kəmələtkə

yətküzüxtin ibarət; 13 wəzipə həmmimizning etikədtə həmmə Hudaning Oqlini toluk tonuxta birlikkə kəliximizgigə, kəmil adəm bolup yetixip qikiximizgigə, — yəni Məsihning mukəmməl jəwhiri gəwədləngən kəddi-kəmət əlqimigə yetiximizgigə dəwəmləxturulmāktə; 14 xundək boləqandə, yənə gədək bəlilərdin bolmāy, adəmlərnin kuwlukədin oylop qikəkn əldəmqi niyət-pilanliri bilən, ulərnin hūylə-nəyrinidin qikəkn təlimatinin dölkunliridin urulup, uning hərhil xəmilidə uyək-buyəkə uqurulup kətməymiz; 15 əksiqə, məhir-muhəbbət iqidə turup həkikətkə berilip ix kərüp, bəximiz boləqan Məsihkə bəqlinixtə hər jəhəttin əsüp yetilidioqan bolimiz; 16 Uningdin pütkül tən, əzaliri bir-birigə jipsiləxturulup, ozukluk təminligüqi hər bir əgə arkilik bir-birigə tutəxturulup, hər bir əzanin əzigə has əlqəngən wəzipini ətixi bilən bəroqəngə əstürülüp, muhəbbət iqidə əz-əzini kurup qikixkə ixləməktə. 17 Xungə xuni eytimənki, Rəbtə uni tapiləymənki, yət əllərnin kəidək, yəni ulərnin əz oy-pikirlirinin bəmənilikidə mənəjinidək mənəwərməsləknin kərək; 18 ulər kəlbənin kəttiklikədin kəlip qikəkn bəlimsizlik tūpəylidin, Hudaning həyatidin adə-judə kilinip, qūxəngisi kərangəulixip kətkən, 19 ar-nomusni təxliwətip, nəpsəniyətlikli awup hərhil ipləsləklərnəni yūrgüzüxkə, kəyp-sapəqə beriləgən. 20 Əmmə silər bəlsənglər, Məsihni xundək yoldə əginip tonuqən əməsilər — 21 (həkikətnin Əysadə boləjinidək, uni həkikətnə əngliqən, uningdə əgitiłəgən bəlsənglər) — 22 dək, ilgiri kə turmuxənglərəqə has boləqən, əldəmqi arzu-həwəslərgə əgixip əzini buləquqū «kənə adəm»ni səliewətip, 23 oy-zəhənglərnin rəhdə yəngilinip, 24 Hudaning ohxəkləqəqə əsəsn, həkikəttin qikəkn həkəkəniylikdə wə pək-mukəddəslikdə yəritiləqən «yənə adəm»ni kiyiwəlixinglər kərəkətur. 25 Xuning bilən yəloqənqilikni səliewətip, hər birimiz əz yəkənlirimiz bilən həkikətni səlixəyli; qūnki bəz bir-birimizgə nisbətən bir tənning əzaliridurmiz. 26 «Aqqikləninglər, əmmə gənəh kilmənglər»; qəzəpinglər kün pətkəqə dəwəmətiwərmisən; 27 yaki İbliskə hək orun kəyup bərmənglər. 28

Ooqri ikkinqi oqirilik kilmisun; əksiqa u mehnət kilip ikki qolıoqa tayinip həlal ix kilsunki, həjiti bolıoqlarəojimu bəlüp bərgüdək əz tapkını bolsun. **29** Aqzınglardın heqkandək xəpkət yətsun üqün, ehtıyajka uyoqun wə adəmnı kurup qıkdıoqan səzlərnı eytinglar. **30** Hudanını Mükəddəs Rəhıoqa azab bərmənglər; qünki silər Uning bilən hər-nijat küni üqün mehlərləngənsilər; **31** əzünglardın hərəkandək eq-adawət, aqqıq-şəzəp, kəhr, jedəl-majıralar, til-ağanət həmdə hərhil qara niyətlərnı neri kilinglar; **32** bir-biringlarəqa mehrıban, yumxak dillik bolup, Huda Məsihtə silərnı kəqürüm kıləjındək bir-birininglarnı kəqürüm kilinglar.

5 Xunga Hudanını səyümlük pərzəntliridin bolup, Uni ülgə kilinglar; həmdə Məsih bizni səyüp, Əzini biz üqün Hudaəqa huxpurak süpitidə hədiyə-kurbanlık boluxka atap pida kıləjandək silərnu muhəbbət iqidə menginglar. **3** Əmma mükəddəs bəndilərgə layik həlda, buzukluk, hərəkandək paskinilik yaqi nəpsaniyətkilik aranglarda hətta tiləojimu elinmisun; **4** Xundakla iplaslik, əhmikənə paranglar yaqi qakina qaqqaklarmu tilinglarəqa elinmisun — bularnu muwapik əməstur — bəlki aqzınglardın təxəkkürlər qıksun. **5** Qünki xuningdin həwərdarsilərkı, hərəkandək buzukluk kıləjuqi, napak boləjuqi yaqi nəpsaniyətki kixi (bundək kixi əməliyəttə bir butpərəskə barawər) Məsih wə Hudanını padixahlıkiəqa mirashor bolalmaydu. **6** Heqkimgə əzünglarnı kuruk gəplər bilən aldatmanglar; qünki bu ixlər tüpəylidin Hudanını şəzəpi itaətsizliktin boləjan pərzəntlərnıng bexiəqa qüxidu. **7** Xunga ularəqa muxu ixlarda xerik bolmanglar; **8** qünki silər əslı karangəjuluk idinglar, lekin hazır Rəbdə yorukluksilər; yoruklukning pərzəntlirigə layik menginglar **9** (qünki yoruklukning mewisi toluk mehrıbanlık, həkəkaniyilik wə həkəkəttin tərki b tapkandır), **10** nemə ixlarning Rəbni hursən kılidiəjanlıkini əginip ispatlanglar. **11** Karangəjuluktiki mewisi ixlər bilən qetilip kalmanglar; əksiqa, ularni eqip əyiblənglar; **12** qünki ularning yoxurunəqə ixligənlirini hətta tiləqa elixmu nomus ixtur. **13** Əmma

yorukluk bilən əyibləp axkarılanəjan hərəkandək nərsə oquk kəruınidu; yorukluk axkarılanəjan həmmə nərsə yoruklukka aylinidu. **14** Xuning üqün U mundək dəydu: — «Yoqan, əy uykuqi! Tiril əlüklər arisidin! Wə Məsih seni parlap yoritidu». **15** Xuning üqün silərnıng mengiwatқан yolunglarəqa ehtiyat bilən dikket kilinglar; yolunglar nadanlarningkidək əməs, danalarningkidək bolsun; **16** wakit-pursətni şəniymət bilip tutuwelinglar; qünki muxu dəwr rəzıldur. **17** Bu səwəbtin nadan bolmanglar, bəlki Rəbning iradisining nemə ikənlikini qüxəngüqi bolunglar; **18** Hərak-xarab iqip məst bolmanglar; xundək kili k adəmnı xallaklaxturidu; buning orniəqa Rəhka tolduruləjuqi bolunglar, **19** bir-biringlarəqa zəbur-nəşmilər, mədhıyə küyliri wə rəhiy nahxılar eytixip, kəblinglarda nahxanəşmilər yangritip Rəbni mədhıyilənglar; **20** hərdaim həmmə ixlər üqün Rəb Əysa Məsihning namida Huda həm Ata Boləjuqiəqa təxəkkür-rəhmət eytinglar, **21** Məsihtin əyminip, bir-biringlarəqa boysununglar. **22** Silər ayallar, Rəbka boysunəjandək əz ərliringlarəqa boysununglar; **23** qünki Məsih jamaətnıng bexi boləjandək, ər ayalning bexidur; Məsih yənə təngə kutkuzəjuqidur. **24** Əmdilikdə jamaət Məsihkə boysunəjandək, ayallar ərlirigə həmmə ixta boysunsun. **25** Ərlər ayalliringlarnı səyünglər, huddi Məsihningmu jamaətnı səyüp, uning üqün Əzini pida kıləjındək səyünglar; **26** [Məsihning jamaət üqün] xundək kili jamaətnı mükəddəs kilip, «dasning süyi» boləjan səz-kalam bilən yuyup paklandurux üqündur, **27** xuningdək jamaətnı xərəplik həlda Əzigə hazır kilip, uni heq daş, koruk yaqi bularəqa ohxax hərəkandək nərsilərdin haliy kilip, toluk mükəddəs wə əyibsiz kilixtin ibarəttur. **28** Xuningəqa ohxax, ərlər əz ayallirini əz tenini səygəndək səyüxi kerəktur; əz ayalini səygən kixi əzini səygən bilən barawər. **29** Qünki heqkim əslə əzining etidin nəprətləngən əməs, əksiqa uni ozuklanduridu həm asraydu; bu huddi Məsihning jamaətnı [ozuklanduridiəjiniəqa həm uni asraydiəjiniəqa] ohxaydu. **30** Qünki biz Uning tenining əzaliridurmiz: — **31** «Xu səwəbtin ər ata-anisining yenidin ayrılıp, əz ayalıəqa bəqlinidu; ikkisi bir tən bolidu». **32** Bu sir

intayin qongkurdur; əmma mən hazır Məsih wə jamaət toqıruluk sözləwatimən. **33** Əmma silər mü hər biringlar öz ayalıqlarını özünqlarını səyğəndək səyüinglar; ayal bolsa, eridin əyminip, uni hərmətlisun.

6 Balılar, Rəbdə ata-aniliringlarğa itaət qilinglar; qünki bu durusdur. **2** «Atangni wə anangni hərmətlə» — bu bolsa öz iqiğə wədini aloqan birinqi əmrdir — **3** «Xuning bilən sening ixliring qutluk bolidu, zeminda uzun əmür kərisən» — [dəp wədə qilinoqan]. **4** Silər atılar, baliliringlarni hapa qilmanglar, bəlkı ularni Rəbning tərbiyisi həm kərsətmisidə bekinglar. **5** Silər kullar, əttin bolqan hojayininglarğa Məsihkə itaət qiloqininglardək qin kənglünglardin əyminix wə titrəx bilən itaət qilinglar; **6** pəqət kəz aldidila hizmət qilip, adəmnı hux qiloquı kullardin bolmanglar, bəlkı Məsihning kullirining süpitidə Hudaning iradisini jan-dil bilən bəja kəltürünglar, **7** adəmlərgə əməs, bəlkı Rəbgə qin dilinglardin hizmət qilinglar; **8** xuni bilgənki, hər kəndək adəmi birər yaxxilik qilsa, məyli u kul bolsun yaki hər bolsun, xu ix Rəbdin uningğa yanidu. **9** Silər hojayınlar, kulliringlarqimı ohxax yol bilən muamilə qilip, ularğa həywə qilixtin qol üzünglar; qünki ularningmu wə siləningmu hojayininglar ərxtidur, Uningda hər kəndək adəmnıng yüz-hatirisini qilix degənning yoklukqini bilisilər.

10 Ahirda, kəringdaxlar, Rəbdə wə Uning küq-kudritidə küqləndürünglar; **11** İblisning hıylə-nəyrənglirigə takabil turuxunglar üçün Hudaning pütkül sawut-yariqini qiyiwelinglar; **12** qünki elixidiqinimiz ət wə qan igiliri əməs, bəlkı həkümranlar, hokukdarlar, bu dunyadiki qarangəqulukni baxquruquı dunyawı əmirilər, yəni ərxlərdə turuwatqan rəzil rohiy küqlərdur.

(aiōn g165) **13** Muxu wəjidin özünqlarğa Hudaning pütün sawut-yariqini elip artinglarki, rəzillik künidə bərdaxlıq bilən kattıq turidioqan, ahir həmmə ixni ada qilip, yəni qing dəssəp turidioqan bolisilər. **14** Əmdi qing turunglar — həqiqət bəlweqini belinglarğa baqlap, məydənglərgə həqqaniylik sawutini qiyip, putunglarğa hatirjəm-inaklıq hux həwirini

yətküzüxkə təyyarlıq qorukini qiyip, yəni qing dəssəp turunglar. **16** Bu ixlarning həmmisidə iman-ixənqning qalkinini qoloqə elinglar; uning bilən silər rəzil boləquqining barlıq ot oklirini əqüriwetələydiyə bolisilər.

17 Həmdə bexinglarğa nijatning dubuloqisini qiyip, Hudaning səz-kalamini, yəni Rohning qiliqini elinglar; **18** həmmə wəqit-pəsildə Rohda hər hil dua-tilawət həm iltija bilən dua qilinglar; dəl bu ixta qət'iy hoxyar turup barlıq məkəddəs bəndilər üçün hər tərəplimə dua-iltijalar qilinglar; **19** mən üçünmu dua qilinglarki, — əqiz əqkinimda manga səzlər kəlsun, hux həwəring sirini dadillik bilən axkarə qilay. **20** Mən dəl xu ixkə zənjirlər bilən baqlanoqan əlqimən; xunga qilixkə tegixlikim boyıqə, [hux həwər yətküzüxtə] dadillik bilən səz qiliximə [dua qilinglar]. **21** Əmdi mening toqramdiki ixlardin, mening qandək ətəwatqanlikimdin həwərlinixinglar üçün, səyümlük kəringdax həm Rəbdə sadıq hizmətkar bolqan Tikikus silərgə həmmə ixlarni məlum qilidu. **22** Mening uni dəl muxu ix üçün yeninglarğa əwətxim, silərnıng ixlirimizdin həwərdar boluxinglar wə uning kənglünglarğa təsəlli wə ilham bərixi üçün. **23** Kəringdaxlarğa hatirjəmlık, muhəbbət həm iman-ixənq Huda'Ata wə Rəb Əysa Məsihdin boləqay! **24** Rəb Əysa Məsihni əlməs-qirimas səyğü bilən səyğüqilərgə məhir-xəpə qat yar boləqay!

Filippiliklaroʻja

1 Əysa Məsihning kulliri boloʻan Pawlus wə Timotiydin, Filippida turuwatqan, Məsih Əysada boloʻan barlik muqəddəs bəndilərgə, yetəkqilər wə hizmətqilərgə salam! **2** Silərgə Huda'Atimiz wə Rəb Əysa Məsihtin mehir-xəpkət wə hatirjəmlilik ata qilinoyay! **3** Hərketim silərni əsliginimdə mən Hudayimoyə təxəkkür eytimən, **4** hərketim dua qiləninimdə, silərnin birinchi künidin tartip bəgünəgə qədər hux həwər hizmitigə boloʻan həmkarlikinglar tüpəylidin tohtimay xad-huramlik bilən silərgə dua-tilawət qiliwatimən; **6** qünki mening däl xuningoyə ixənqim kamilki, silərdə yaxxi ixni Baxliyoquq bu ixni taki Əysa Məsihning künigiqə kamalətkə yətküzüp tamamlaydu; **7** mening həmminglar toqirulux xundak oylixim toqiridur; qünki mən qəlbənglardidurmən; mən zindanda zənjirlənginimdimu wə hux həwərni aqləqinimdimu, dəlilliginimdimu [Huda manga yətküzgən] mehir-xəpkəttin silərmu ortaq bəhrimən bolisilər. **8** Mening Məsih Əysaning iq-baqrıda bolup silərni xunqilik təlpünüp seəqinoʻanlikimoyə Huda Əzi guwahqidur. **9** Mening dua-tilawitim bolsa, silərnin muhəbbitinglarning hərtəraplimə bilim wə ətrəplix sawat bilən yorutulup tehimu exip taxkayki, **10** silər nemə ixlarning əwzəl ikənlikini pərk etələydioʻan bolup, Məsihning künidə pak-diyənətlik, əyibsiz bolisilər **11** həmdə Əysa Məsih arqilik boloʻan, Hudaning xan-xəripi hən mədhiyisini elip kelidioʻan həkqaniylikning mewisi bilən toldurulisilər. **12** Birəq silərgə xuni həwərləndürməqimənki, i qerindaxlar, mening bu əhwalim əməliyətə hux həwərning tehimu kəng tarkilixi qün tūrtkə boldi; **13** Qünki mening kamilixim Məsih qün ikənliki imperator ordisidiki qarawulhanidikilərgə wə baxqə həmməyləngə ayan boldi. **14** Xuning bilən qerindaxlarning kəpinqisi mening kamilixim tüpəylidin Rəbgə tayinip [Hudaning] səz-kalamini qorkmay səzləxkə tehimu jür'ətlik boldi; **15** dərwekə, bəziliri həsət qilip yaki riqəbətlixip, bəziliri aq kəngüllük bilən Məsihni jakarlaydu; **16**

keyinkiliri bolsa bərhək muhəbbəttin, mening hux həwərni aqlap ispatlixim qün muxu yərgə qoyuloʻanlikimni bilgənlikidin xundak qilməqta; **17** Aldinqiliri bolsa qin kənglidin əməs, bəlkə xəhsiyətgilikidin, mening zənjirləngən dərdimgə dərd qoxmaqqi bolup xundak qilməqta. **18** Əmdə bularoyə nemə degülük? Qandakla bolmisun, toqra niyəttin bolsun sahtiliktin bolsun, ohxaxla Məsih jakarlinidu; mən xuningoyə xadlinimən; bərhək, dawamlıq xadliniwerimən. **19** Qünki dualiringlar wə Məsih Əysaning Rohining kuwwətlix arqilik bu ixlər niyət-qutkuzuluxumoyə mədət bolidu dəp bilimən, **20** — demək, təqəzzalikim wə ümid-istikim boyiqə heq ixta hijələtgilikte qəlməstin, tirik yaki əlük bolay, hərdəim boləqinidək həzirmu tolux jasarət bilən Məsih tenimdə uluqlansun! **21** Qünki manga nisbətən həyatimning əzi Məsihdur, əlūx bolsa tehimu paydiliktur. **22** Jenim tenimdə qəlsa, əmdə nesiwəm yənə mewilik hizmət bolidu; ləkin qaysisini əwzəl bilip talliweliximni bilməywatimən; **23** mən həyat bilən mamat otturisida qisilip qəldim; qünki bu dunyadin ayrilip, Məsih bilən billə boluxqə intizarmən — bu ix ziyadə əwzəldur; **24** əmma silər qün jenimning tenimdə qəlixə tehimu zərūroqu dəymən. **25** Əmdə buningoyə ixənqim kamil bolup, silərnin etiqədtə əloqə ilgirilixinglar hən xad-huram boluxunglar qün mən silər bilən billə qəlip dawamlıq turimən dəp bilimən; **26** xuning bilən mening silərgə yənə hənrah boləqinim wəjidin mən arqilik Məsih Əysada pəhirlinip təntənə qilixinglar tehimu ziyadilixidu! **27** Pəqət əzūnglarni Məsihning hux həwirigə layiq tutunglarki, mən yeninglaroyə berip silər bilən didarluxqandimu, silərdin ayriləqandimu, ixliringlardin anglaydioʻqinim silərnin bir roh bir janda bolup qing dəsəp turup, hux həwərdiki etiqədnin yolida kürəxkə intiliwatqininglar, **28** xundakla qarxi qikquqilarning heqqandak wəhimiliridin patiparak bolup kətmigininglar bolsun; silərdiki bu oqyərət, ularoyə həlakətning bəlgisi, silərgə bolsa qutkuzuluxunglarning əlamiti, xuningdək əlayitən Hudadin kəlgən bir əlaməttur; **29** Qünki Məsihning yolida silərgə pəqət Uningoyə

ixinixnila əməs, yənə Uning üqün horlukkə uqraxmu nesiwə kiliñoqandur. 30 Qünki silər ilgiri mändə kərgininglardək wə xuningdək hazır angliqininglardək mən yolukқан kürəxkə silərmu yolukmaqtisilər.

2 Əgər əmdi Məsihtə riqbət bar deyilsə, muhəbbətning təsəllisi bar deyilsə, Rohning sirdaxlık bar deyilsə, kəlbə iq aqrıtixlar həm rəhimdillik bar deyilsə, 2 — əmdi ohxax bir oy-pikirdə bolup, bir-biringlarə qəhəx muhəbbəttə baqlinip, bir jan bir niyəttə bolup, aranglarda heq ix rıqəbəttin yaki kuruk xəhrətpərəsliktin bolmisun; əksiə, oy-hiyalinglarda kikiq peillik bolup hərbinglar baxkılarni özünglardin yukiri dəp bilinglar; xundək boləqanda xad-huramlikimni kamil kilisilər. 4 Hərbinglar pəkət öz ixliringlarə qəngül belüp qəlməy, bəlki baxkılarningkigimu kəngül belünglar. 5 Məsih Əysada boləqan oy-pozitsiyə silərdimu bolsun: — 6 U Hudaning tip-xəklidə bolsimu, Əzini Huda bilən təng kilixni olja kilip tutuwalmidi; 7 Əksiə, U Əzidin həmmi kurukdidi, Əzigə kulning xəklini elip, İnsanlarning siyəqə kirip, insaniy təbiəttin ortəkdəx bolup, 8 Əzini təwən kilip, Həttə elümgigə, yəni kresttiki elümgigə itətmən boldi; 9 Xunga Huda Uni intayin yukiri kətürüp mərtiwilik kildi, Uningə qərkəndək nəmdin üstün boləqan nəmnə beqixlidiki, 10 Əysaning nəmiə qəsmənlərdə, yəy yüzidə həm yəy əstidə bərlək tizlər pükülüp, 11 Huda'Atiə qəx-xəpə kəltürüp hərbi təl Əysə Məsihning Rəb ikənlikini etirəp kilidu. 12 Xuning bilən, əy səyümlüklirim, silər həmixə itəət kiləqininglərdək, pəkət mən yeninglərdə boləqinimdilə əməs, bəlki hazırkədək mən silərdin neri boləqanda təhimu xundək itəət bilən əyminixtə, titrigən həldə öz niyətinglərnə qərtəpəkə tətbikləxkə intilinglar. 13 Qünki Hudaning güzəl həxiə boyiqə silərnə iradə tiklixinglərdə wə xuningdək uni əməlgə əxuruxunglərdə iqinglərdə ixliguqi Uning Əzidur. 14 Həmmə ixlərnə qudungximəy yaki taləx-tərtix kilməy qilinglar; 15 xuning bilən silər əyibsi, səp dillik bolup, bu dəwrdiki tətūr, əsəbbiy ədəmlər otturisidə yaxəp, ularning

arisidə dunyə qəyrukluk bərgüqilərdək pərləp, Hudaning dəqsiz pərzəntli bəlisilər; 16 xuningdək həyətning səz-kəlamini sunup bərgüqə boləqininglər tūpəylidin, mən silərdin Məsihning künidə bikər yügürməptimən, bikər qəy tərmtəptimən dəp pəhirlinip təntənə qiləyaydiəqan bolimən. 17 Həttə mən «xəpə hədiyə» süpitidə etikədinglərdiki qurbanlik həm hizmət-ibadətning üstigə quyulsəmmu, mən xadlinimən, xundəklə silər bilən bilə ortək xadlinimən. 18 Silərmu ohxəx yəldə xadlinisilər wə mən bilən bilə ortək xadlinixinglər kərək. 19 Ləkin mən Rəbdə pət əridə Timotiyni yeninglərdə əwətxni ümid qilimənki, əhwalənglərnə əqləp mənmu hux bolsə; 20 qünki yənimdə uningə qəhəx, dilimiz bir boləqan, ixliringlərdə qin dilidin kəngül bəlgüqə bəxkə ədəm yəktur. 21 Qünki həmmə ədəm Əysə Məsihning ixlirə qəməs, bəlki əzining ixlirə bilən xəqullinixkə intilidu; 22 əmmə silər uning sələhiyitini, uning hux həwərnəng hizmitidə huddi atisə qə həmrə qə bolup ixləydiəqan bəlidək mən bilən birgə məhnət singdürgənlikini bilisilər. 23 Əmdi əkiwətimning kəndək bolidiəqanlikini ənik bilgən həmə, uni dərhəl məngduruwətxni ümid qilimən; 24 əmmə əzümning yeninglərdə pət əridə bəridiəqanlikimə Rəb ərkilik ixəngim bə. 25 Əmmə buningdin əwəl mənəng kərinəxim, hizmətdixim həm səpdixim boləqan, silərnəng əqlənglər həm həqitəmdin qikқан qurbanlik yərdimənglərnə yətküzgüqə Əpəfroditi yeninglərdə əwətxni zərür təptim, 26 qünki u həmmənglərdə səqinip təlpüngənidi həm silərnəng uning kəsəl həlidin həwər təpkinənglər tūpəylidin əzəbləndi. 27 U dəwəqə kəsəl bolup əjəlgə yəqinlixip qəldi; ləkin Huda uningə rəhim kildi; həm mənəng dərdiməng üstigə dərd bolmisun dəp yələquz uningə qilə əməs, bəlki məngimu rəhim kildi. 28 Xuningdək uning bilən yənə kərxütüp xadlinixinglər wə xundəklə əzümgə nisbətən dərdlimni əzəytix üqün uni təhimu jiddiy yələ qə sələqimən. 29 Əmdi uni xad-huramlik bilən Rəbdə qəbul qilinglər həm uningdək ədəmlərgə hərmət qilinglar; 30 qünki u Məsihning hizmitini dəp, silərnəng mənə

kilmaqçı bolojan yardimiglarni bejirixtə yolukqan boxlukni toldurup əjəlgə yüzlinip, öz jenini təwəkkül kildi.

3 Ahirida, əy kerindaxlirim, Rəbdə xadlininglar! Bularni silərgə kayta yezix mən üqün awariqilik əməs, bəlkı silərgə amanlık elip kelidu. **2** Itlardin hezi bolunglar, yamanlık kiloquqilardin hezi bolunglar, «tilim-tilim kəsküqilər»din hezi bolunglar! **3** Qünki həkikiy sünnətlilər bolsa Hudaning Rohi arkilik ibadət kiloquqi, Məsih Əysadin pəhirlinip təntənə kiloquqi, ətkə tayanmaydiojan bizlərdurmiz. **4** Meningmu ətkə tayanocuqilikim bar! Baxqılar «öz ətlirimgə tayansam bolidu» desə, mən tehimu xundak; **5** sünnətkə kəlsək, mən tuqulup səkkizinqi küni sünnət kilindim; Israil millitidin, Binyaminning kəbilisidinmən, «İbraniylarning ibraniyisi»mən; Təwrat-kanuni tərəptin eytkanda, «Pərisiy» məzhəpidimu bolojanmən; **6** Hudaəja bolojan kizojinlikimoja kəlsək, jamaətkə ziyankəxlik kiloquqi idim; Təwrat kanuni tələp kilojan həkkəniylikka kəlsək, əyibisiz idim; **7** əmma manga nemə ix «paydilik» bolsa, bularni Məsih səwəbidin ziyanlık dəp hesablidim; **8** Məsih Əysa Rəbbimni tonuxning əwzəlliki wəjidin, mən baxka həmma ixni ziyanlık dəp hesablaymən; mən dərwəkə Uning üqünmu həmmidin məhrum bolojan; bərhək, Məsihkə erixim üqün bularni nijasət dəp hesablaymənki, **9** Məsihtə bolup, özündiki kandaqtur həkkəniylik (Təwrat kanunidin qikqan həkkəniylik)tin waz keqip, Məsihning etikad-sadiklikı arkilik bolojan həkkəniylik, yəni etikad arkilik Hudadin bolojan həkkəniylikka erixələymən; **10** muddiayim Uni tonuxtur, — yəni Uning ölöp tirilixining küq-kudritidə yaxap, Uning azablırioja sirdax-həmdəmlikte bolup, Uning ölümını ülgə kilip əzgərtilip, **11** xundakla mumkin kədər ölumdin tirilixkə yetixni muddia kilimən. **12** Ularəja erixtim yaki kamalətkə yəttim deməkqi əməsmən; ləkin Məsih Əysaning meni tutuwelixida bolojan muddia-nixanini özüm tutuwalsam dəp qepip yürməktimən. **13** Kerindaxlar, mən özümni uni tutuwaldim dəp qərimaymən. Pəkət xu bir ixnila kilimənki, ötöp kətkən

ixlarni untup, aldimdiki ixlarəja intilip, **14** nixanni qooqlap, Hudaning Məsih Əysada bolojan bəyüq qakirikidiki in'amioja qarap qepip yürməktimən. **15** Əmdi arimizdin kimki pixip yetilgən bolsa xu oy-məksəttə bolayli. Əgər baxkiqə oy-məksəttə bolsanglar, Huda bunimu silərgə kərsitip beridu. **16** Qandakla bolmisun, qandak əlqəmgə yətkən bolsak, xu əlqəm boyiqə kədam besiwerəyli. **17** Meni ülgə kilip əgixinglar, əy kerindaxlar, xundakla biz silərgə tikləp bərgən nəmunə boyiqə ohxax yolda mangojanlarəjimu kəzünglarni tikip, ulardin əgininglar. **18** Qünki silərgə kəp kətim eytkinimdək, wə həzirimu kəz yaxlirim bilən kayta eytimənki, nurojun kixilər Məsihning krestioja duxmən bolup mangmakta. **19** Ularning əkiwiti həlakəttur, hudasi əzining qərnidur, xəripi kilip mahtanojini öz nomussizlikidur, oyliojanlıri pəkət bu dunyadiki ixlardur. **20** Həlbuki, bizning puqralikimiz bolsa ərxtidur, biz dəl xu yərdin Nijatkarıning qüxüxini intizarlık bilən kütməktimiz — U bolsa Rəbbimiz Əysa Məsihdur. **21** U barlık məwjudatlarni Əzigə boysunduridiojan kudriti boyiqə bizning əbgar bu tenimizni əzgərtip, Əzining xan-xərpəklik tenigə ohxax həloja kəltüridu.

4 Əmdi, əy kerindaxlirim, səyğənlirim wə təlpüngənlirim, mening xad-huramlikim, mening beximning taji bolocuqılar, Rəbdə qing turunglar, i səyğənlirim! **2** Ewodiyaadin etünimən, wə Sunti hədin etünimənki, Rəbdə bir oy, bir pikirdə bolunglar! **3** Durus, mən səndinmu tələp kilimənki, i həkikiy həmboyunturukluk hizmətdixim, bu ayallarning yardimədə bolojin; mana ular mən wə Klimənt bilən billə, xundakla namliri «hayatlık dəptiri»gə hatiriləngən baxka hizmətdaxlirim bilən billə hux həwər hizmitini ilgiri sürüxtə birgə kürəx kilojan. **4** Rəbdə xadlininglar; mən yənə eytimənki, xadlininglar! **5** Siləning mulayimlikinglar pütkül insanoja ayan bolsun; Rəb yekındur! **6** Həq ix toqruluk əndixə kilmanglar; bəlkı hər bir ixtə təxəkkür eytip tilikınglarni Hudaəja dua həm iltija arkilik məlum kilinglar; **7** xu qaojda adəmnıng oyliojinidin exip qüxidiojan, Huda igə bolojan hatirjəmlik kəblinglarni wə oy-pikringlarni

Məsih Əysada qoşdaydu. **8** Ahirida, əy kerindaxlirim, nemə ixlar həkikət, nemə ixlar aliyjanab, nemə ixlar həkkaniy, nemə ixlar pak, nemə ixlar hux-yekimlik, nemə ixlar xan-xəhrətlik bolsa, kişisi hərəkəndə ixlarda əhlak-pəzilət yəki mahtaxkə layiq tərəplər bar bolsa, xu ixlaroja kəngiyl qoyup oylininglar. **9** Məndin əgəngən, qəbul kəlojan, angliəjan wə məndə kərgənlərnin hərəkəndəki bolsa, silər xularoja əməl kəilinglar; xundək kəlojanda hatirjəmlək İgisi boləjan Huda silərgə yar bolidu. **10** Əmdi mən Rəbdə ziyadə xadlandimki, silər hazır ahirda mənə boləjan kəyümqanlıqların kəytidin kərsətinglar (bilimənkə, mənə daim kəyünüp kəldinglar, əmma pəkətlə kərsitix pərsiti qikmidi). **11** Mən bu gəpimni, birər mohtajliktin eytiwatkinim yok; qünki əhwalim kəndəklə boluxidin kət'iyənəzər, bəriəja kənəət kəlixni əginiwaldim. **12** Mən osal əhwalda yaxaxni bilimən, həm kəngriqilikdə yaxaxnimu bilimən. Hər ixtə, hər əhwalda, həm toklukta həm əqliktə, həm bayaxatqilikdə həm mohtajliktə yaxaxning sirini əginiwaldim. **13** Mənə kudrət Bərgüqigə tayinip həmmə ixni kəiləydiyən boldum. **14** Həlbuki, mənə kiyinqilikiməja ortək boluxunglar bilən yaxxi kəldinglar. **15** Silərgimə məlumki, əy Filippiliklər, mən Makedoniyə əlkisidin ayrilip qikkinimda, hux həwərnə bəxkə yərlərgə yətküzgən dəsəptiki wəqitlərdə, silərdin bəxkə həqkəndək jəməət bərix wə qəbul kəlix ixliridə mən bilən həmkərləxməjan. **16** Qünki Tesalonikə xəhridiki wəqtimdimə ehtiyajim qüxkəndə silər mənə birnəqə qətim yərdəm əwətinglar. **17** Mənə bundək dəyixim, silərdin birər sowəjatni izdəp soriojinim əməstur, izdiginim bolsa həsəwətingləroja [rohiy] məwining kəp toplinixidin ibarəttur. **18** Ləkin mənə həmmə nərsə bar, həttə yetip əxkudək bar; silər əwətkənlərlərnə Epafrədittin tapxuruwəlip tərəmgə siəmay kəldim wə molqiliklə qəmdum. Bu əwətkinənglər intəyin huxbuy, Hudaəja qəbul boləjudək, xundəklə Uni hursən kəlidəjan bir kurbənliktək idi. **19** Wə mənə Hudaəyim silər mohtaj boləjan həmmə nərsini Məsih Əysada boləjan xan-xəripidiki bayliqləroja əsəsnə mol təminləydu. **20** Əmdi Hudaəyimiz həm

Atiməzoja əbədil'əbədgigə xan-xərpə boləyay! Amin. (aiōn q165) **21** Məsih Əysada boləjan bərlək məkəddəs bəndilərgə salam yətküzənglər. Yənimdikə kerindəxlərdinmə silərgə salam! **22** Bərlək məkəddəs bəndilərdin, bolupmə Kəysər [imperatorning] ordisidə boləjanlərdin silərgə salam! **23** Rəbbimiz Əysə Məsihning məhir-xəpkiti rəhingləroja yar boləyay!

Kolossiliklarga

1 Hudaning iradisi bilən Məsih Əysaning roslu bolqan mənki Pawlustin wə kerindax Timotiydin, Kolossi xəhridə turuwatqan mukəddəs bəndilərgə, yəni sadıq kerindaxlaroşa salam! Huda Atimizdin mehir-xəpkət wə hatirjəmlilik silərgə boləy! **3** Biz Məsih Əysaqə baqlıqan etikadinglar wə barlık mukəddəs bəndilərgə baqlıqan muhəbbitinglar toqruluk angliqandin keyin, silər üqün dua qiləjinimizda silər üqün ərlərdə saklaklık ümid tüpəylidin Rəb Əysa Məsihning Huda-Atisioğa üzlüksiz rəhmət eytimiz; **5** Silər ilgiri bu ümid toqrisida hux həwərdiki həqiqət səzliri arkilik angliqansilər; **6** bu hux həwər pütkül jəhanəğa yetip kelip mewə berip awumakta, xundakla silərgimu yetip kelip, silər uni anglap Hudaning mehir-xəpkətini həqiqətən bilip yətkən birinçi kündin baxlap u silərdimu mewə berip awup barmakta; **7** silər hux həwərnı səyümlük ixdimizdə Əpafrastin əgəngənsilər; u yardimizdə Məsihning sadıq hizmətqisidur; **8** u bizgə silərnıng Rohta bolqan muhəbbitinglarnı ayan kildi. **9** Bu səwəbtin bizmu buning toqrisida angliqan kündin baxlap silər üqün dua kilip iltija kilixni tohtatmiduk; tiləydiyiniz xuki, Hudaning iradisi hərtərəplik danalilik wə rohiy yorutulux bilən silərdə toluk bildürilsun. **10** Xundak bolqanda silər Rəbgə layik halda hərtərəptə Hudani hursən kilip, hərəkandak güzəl ixlarda mewə bərgəndə, Hudani həqiqiy bilixinglar arkilik əsüp yetilisilər; **11** bizni mukəddəs bəndilərnıng yoruklukta bolqan mirasioğa muyəssər boluxka layik kiloqan Atioğa təxəkkür eytip, Uning xan-xərəplik kudriti boyiqə hərtərəplik küq bilən hər ixlarda xadlikka tolup qidamlik wə səwr-takətlilik boluxka küqləndürülsilər. **13** U bizni karangoqulukning həkümranlikidin azad kilip, səygən Oqlining padixahlikioğa yətkəp koydi; **14** Uningda hərlik-azadlikka, yəni gunahlırimizdin kəqürümə muyəssər bolduk. **15** U bolsa kərünməs Hudaning sürət-obrazidur, pütkül kainattiki tunjidur; **16** qünki Uningda barlık məwjudatlar, asmandiki bolsun, zemindiki

bolsun, kərünidiqan bolsun, kərünməs bolsun, məyli təhtlər, hojayınlar, həkümranliklar, həkukdarlar bolsun, barlık həmmə Uning tərpidin wə Uning üqün yaritiloqandur. **17** U həmmidin burundur, wə həmmə məwjudatlar Uningda bir-birigə baqlinip turmakta; **18** U yənə tənning, yəni jamaətnıng bexidur; u baxlinixtur, əlgənlərdin tunji bolup tirilgüqidur; buningdiki məksət, Uning pütkül məwjudatlar iqidə hər jəhəttin əng üstün orunda turuxi üqündur. **19** Qünki Huda Əzining mukəmməl jəwhirini Uningda turoquzuxka, **20** wə Uning arkilik barlık məwjudatlarnı Əzi bilən əpləxtürüxkə layik kərgənidi, yəni, Uning kresttə təkülgən kəni arkilik inaklik elip kəlgəndin keyin, — U arkilik məyli zeminda bolsun, ərlərdə bolsun barlık məwjudatlarnı Əzi bilən əpləxtürüxkə layik kərgənidi; **21** wə əslidə rəzil əməlliringlar tüpəylidin Əzigə yat kilinoqan, kənglünglarda düxmənlik bolqan silərnimu, U Əz tlik tenidə əlüm arkilik Əzigə pak-mukəddəs, əyibisiz wə daosiz hazır kilix üqün Əzi bilən əp kiloqan **23** (əgər silər etikadta ul selinip mustəhkəm turup, hux həwərdiki ümidtin neri kilinmisanglar); bu hux həwər pütkül asman astidiki kainatta jakarlanəqan; mənki Pawlus Uningəğa hizmətqi kilindim. **24** Əmdi mən silər üqün tartqan japalirim üqün xadlinimən, wə xuningdək Məsihning japalirida kəm boləqanlirini əz ətlirimdə Uning teni, yəni jamaətnı üqün toluklaymən; **25** mən [jamaətnı] üqün Hudaning səz-kalamioğa əməl kilix üqün Uning manga silərnı dəp tapxuroqan oqojidarlikı boyiqə hizmətqi kilindim; **26** bu səz-kalamidiki sir barlık əsirlərdin wə dəwrlərdin yoxurun tutuloqan, əmma hazır mukəddəs bəndilərigə axkarilandi; (aiōn g165) **27** qünki Huda ularəğa əllər arisida əməlgə axuruluwatqan bu sirning xərəplik bayliklirini bildürüxni halidi; bu sir bolsa xan-xərəpkə elip barəquqi ümid boləqan, silərdə turuwatqan Məsihning Əzidur. **28** Biz uni jakarlaymiz, hər bir adəmnı Məsihdə kamalətkə yətkən halda Huda aldida hazır kilix üqün barlık danalilik bilən hər bir adəmgə jekiləymiz, hər bir adəmgə təlim berimiz. **29** Mən xuningəğa intilip, Uning wujudumda ixligini boyiqə kürəx

kilip japa tartimən; Uning wujudumda ixligini dərwaqə tolimu zordur.

2 Qünki mändə silər üqün, Laodikiyədikilər üqün, xuningdək didarimni kərmigənlərninğ həmmisi üqün nəqədər zor kürəxning boluwatqanlikini silərgə bilgüzməqquimən; **2** küriximning nixani, həmməylənninğ mehir-muhabbətə bir-birigə baqlinip, kəlbirininğ riqbətləndürülüxi, Hudaning sirini, yəni Məsihnı qüxinixtə wə toluk bilixtə boləqan ixənq-hatirjəmlikkə erixixi üqündur; **3** qünki Uningda danalixning wə bilimning barlik baylikliri yoxurunəqandur. **4** Meninğ buni deyixim, heqkimning silərnı qayil kilarlik silik-sipayə gəpliri bilən aldımaslikı üqündur; **5** qünki gərqə tən jəhətidin silərdin neri bolsammu, roh jəhətidin mən silər bilən billimən, silərninğ səptə turuwatqininglarəqə wə Məsihgə baqlıqan etikadinglarning qinglikioqə qarap xadlinimən. **6** Məsih, Rəb əysani kəndək qəbul kıləqan bolsanglar, xu həlda Uningda mēnginglar, **7** silər təlim berilgəndək Uningda yiltiz tartip, etikadinglar kuruluwatqan həlda, etikadta hatirjəm kılınip, rəhmət eytixlar bilən taxkınlap turoquqı bolunglar; **8** heqkimning Məsih boyiqə bolmioqan, pəylasopluk yaki bimənə aldəmqilik bilən, insanlardin kəlgən təlimlər, yəni bu dunyadiki «asasiy kaidə-qanuniyətlər» boyiqə silərnı əz oljisi kilip əzdurmaslikı üqün hezi bolunglar; **9** qünki Uningda, yəni Məsihdə, Hudaning barlik mukəmməl jəwhiri tən xəklidə turidu; **10** wə silər Uningda, yəni barlik həkümdarlarning hēm həkukdarlarning bexi Boləquqıda mukəmməldursilər; **11** silər Uningda adəmning kəlisiz boləqan sünnət bilən sünnət kılinoqansilər; demək, Məsihninğ sünniti bilən [gunahlik] ətkə baqlənoqan təndin halas kılinoqansilər; **12** Uning bilən tēng qəmuldürülüxtə dəpnə kılinoqansilər; silər yənə Uni əlümdin tirildürgən Hudaning wujudunglarda ixləydioqanlikioqə ixənq baqlax bilən Uning bilən tēng tirilgənsilər. **13** Əmdi gərqə itaətsizlikinglar wə ətliringlardiki sünnətsizlikinglar tüpəylidin əlgən bolsanglarmu, U silərnı Məsih bilən

billə janlandurdi; həmmə itaətsizlikirimizni kəqürüm kilip, **14** bəlgilimilərdə əz iqiğə elinoqan üstimizdin ərz kılidoqan, bizni əyibləydioqan pütüklərnı əqürüp taxlidi; U ularnı bizdin neri kildi, krestkə mihlatkuzdi. **15** U həkümdarlardin wə həkukdarlardin olja elip, [kresttə] ularnı rəswa kilip ularning üstidin təntənə bilən qəlibə kildi. **16** Əmdi heqkimning yeməq-ıqmək, heyt-bayramlar, «yengi ay» yaki xabat künlər jəhətliridə silərninğ üstinglərdin həküm qikirixioqə yol qəymanglar; **17** bu iqlar bolsa bir kələnggə, halas; uning jismi bolsa Məsihninğkidur! **18** Heqkimning silərnı «kiqik peillik» wə pərixitilərgə ibadət kılıxqə dəwət kilip in'aminglardin məhrum kılıxioqə yol qəymanglar; muxundək kixilər [gunahlik] ətliridiki oy-pikirliri bilən həkawurlixip, kərgən kərünüxlərgə esiliwalmaktidur; **19** Ular «bax»ni qing tutkini yəqtur; ləkin baxtin ügə wə singirlar arkilik pütkül tən kuwwətlinidu wə bir-birigə baqlinip, Hudadin kəlgən awux bilən axmaqta. **20** Əgər Məsih bilən bu dunyadiki kaidə-qanuniyətlərgə nisbətən əlgən bolsanglar, nemixqə (bu dunyada yaxioqanlardək) «Tutma!» «Tetima!» «Təgmə!» degəndək bəlgilimilərgə riayə kılisilər **22** (bundək [bəlgilimilər ilkidiki] nərsilərninğ həmmisi istemal kılınix bilən yəkilidu)? Muxundək bəlgilimilər pəkət insanlardin qikkən kərsətmilər wə təlimlərdin ibarət, halas; **23** ularda dərwaqə birhil pidaiylarqə ibadət, kiqik peillik wə əz tenigə karita kattik kolluk boluxni dəwət kılıx boləqəqə, ularda danalixning kərünüxi bar; əməliyəttə [bundək danalixning] paydisi yəqtur — ular pəkət əttiki həwəslərgə yol qəyidula, halas.

3 Silər Məsih bilən tēng tirildürülgən bolsanglar, əmdi yukiridiki iqlarəqə intilip izdininglar; Məsih xu yərdə Hudaning ong yenida olturidu. **2** Kəngül-zəhninğlarnı yərdiki iqlarəqə əməs, bəki yukirikı iqlarəqə qəyunglar; **3** qünki silər əlgənsilər, wə həyatinglar Məsih bilən billə Hudada yoxurun turidu. **4** Əmma həyatimiz boləqan Məsih axkarılanəqan qəqda, xuan silər uning bilən billə xan-xərəptə axkarilinidioqan bolisilər. **5**

Xunga yergə təwə ixlarni kılöquqi hərəkəndək əzaliringlarni, yəni buzukluk, napaklik, iplas həssiyatlar, rəzil həhixlar wə nəpsaniyətkilik (u butpərəslikkə barawərdur)ni əlümgə məhküm kilinglar; 6 qünki bu ixlər tüpəylidin Hudaning qəzəpi itaətsiz pərzəntlərgə qüxidu. 7 Silər bular arisida yaxıoqan wəktinglarda, bundək ixlardimu mangoənsilər. 8 Əmma hazır silər muxularningmu həmmisini əzünglərdin seliwetinglar — yəni qəzəp, kəhr-səpra, yaman niyətlər, təhmət, aqzınglərdin qıqıdıoqan iplas səzlərnimu seliwetinglar. 9 Bir-biringlaroqə yaloqan səzlimənglar; qünki silər kona adəmnı kilmixliri bilən seliwətkənsilər, 10 wə yəngi adəmnı kiyyənsilər; yəngi adəmə bolsa əzini Yaratquqining sürət-obrazi boyiqə toluk bilixtə daim yengiliməktə; 11 uningda həqkəndək yunanlik yəki Yəhudi, sünnətlik yəki sünnətsiz, yat mədiniyətkilik, Skit, kul yəki hərlər məwjut əməstur; bəki Məsih həmmidur, wə həmmididur. 12 Xunga, Hudaning tallıwaloqanlirioqə, pak-muqəddəs wə səyüngənlərgə layik, adəmgə iq əqrıtidioqan baqirlarni, məhrıbanlik, kıqıq peillik, məminlik wə səwr-təkətklikni kiwiwelinglar; 13 bir-biringlaroqə yol qoyunglar, narazilik ix bolsa bir-biringlarni kəqürüm kilinglar; Məsih silərnı kəndək kəqürüm kılöqan bolsa silərmu xundək kilinglar. 14 Muxu ixlarning üstigə kamil birlikning rıxtısı bolöqan məhır-muəəbbətnı koxup beringlar. 15 Məsihning hatırjəmliki kəblinglarda həküm sürsun (silər bir tən bolup bu hatırjəmlıktə boluxkə qakırılöqan ikənsilər) wə xundəklə rəhmət eytixlarda bolunglar. 16 Məsihning səz-kalamını əzünglarda baylik həsil kılıp turoquzunglar, barlik danalik bilən bir-biringlaroqə əgitinglar, jekilənglar, qın kəblinglarda zəbur-nəqmılər, mədhıyə küyliri wə rohiy nahıxlarnı yangritip Hudanı qıraylik mədhıyılənglar; 17 wə həmmə ixlarda, səz bolsun, əməl bolsun, həmmisini Rəb əysaning namıda kılıp, uning arkilik Huda'Atioqə rəhmət eytinglar. 18 Silər ayallar, Rəbdə bolöqan süpitinglaroqə layik əz ərliringlaroqə boysununglar; 19 silər ərlər, əz ayalliringlaroqə muəəbbət kərsitinglar; ularoqə aqqik kilmanglar. 20 Silər balılar, ata-

ananglaroqə həmmə ixlarda itaət kilinglar; qünki bundək kılıx Rəbdə bolöqan güzəl ixtur. 21 Silər atılar, baliliringlarning kəngligə azar bərmənglar; undək kılısanglar kəngli yara bolıdu. 22 Silər kullar, əttin bolöqan hojayininglaroqə həmmə ixta itaət kilinglar; pəkət kəz alıdılida hizmətk kılıp, insanlarnı hux kılöquqi kullardin bolmanglar, bəki Rəbdin əymınip qın kənglünglərdin ix kərünglar. 23 Nemə ixni kiliwatқан bolsanglar, uningda insanlar alıdida əməs, bəki Rəb alıdida kılöqəndək jan-dil bilən uningöqə ixlənglar; 24 qünki mirasning in'amioqə Rəbdin muyəssər kılınöqanlikınglarnı bilisilər; qünki silər Rəb Məsihning ibadət-kullukıdidursilər. 25 Əmma kim həkkanıysızlik kılısa kılöqan həkkanıysızlikı əz bexioqə qüxidu; bu ixta həqkəndək yüz-hatırə kılınix yökturn.

4 Silər hojayınlar, kulliliringlaroqə adil wə tooqra muamilə kilinglar; qünki ərxtə əz hojayininglarning barlikini bilisilər. 2 Dua-tilawətkə hərəkəndək wəktıta berilinglar, buningda rəhmətlər eytixip hoxyar turunglar; 3 xuning bilən biz üqünmu dua kılöqaysılərki, Huda bizgə Məsihning sirini jakarlıx üqün Əz səzigə ixik aqsun; mən dəl sir üqün zənjirlər bilən baqlanöqanmən; 4 xunga kılıxkə tegixlikim boyiqə, sirni axkariliximöqə [dua kilinglar]. 5 Sirttikilərgə nisbətən danalik bilən mənginglar, pürsətlər qıkkəndə kəngül koyup koldin bərmənglar. 6 Silərnıng gəp-səzliringlar hərdəim məhır-xəpkət bilən bolsun, tuz bilən tetitilsun; xuning bilən silər hər bir adəmgə kəndək jawab berixni bilisilər. 7 Səyümlük kərındax həm Rəbdə sadik hizmətkar, ixdiximiz bolöqan Tikikus silərgə mən toqruluk həmmə ixlarnı məlum kılıdu. 8 Mən uni dəl muxu ix üqün yeninglaroqə əwətxim, silərnıng əhwalinglarnı bilıwelıxı wə xundəklə kənglünglaroqə ilham-riqbət berixi üqündur. 9 Mən əzi silərdin bolöqan, sadik wə səyümlük kərındiximiz Onesimusni uning bilən əwəttim; ular silərgə muxu yərdiki barlik ixlarnı məlum kılıdu. 10 Türmidixim bolöqan Aristarhüs silərgə salam yollaydu; Barnabasning nəwri inisi Markusmu

xundak (silər uning tooqruluk tapxuruklarını tapxuruwaldinglar; u yeninglaroqa kəlsə, uni qəbul qilinglar); **11** Yustus dəp ataloqan Yəxuamu salam yollaydu. Hudaning padixahlığı üçün manga hizmətdax boləqan sünnət qilinoqlanlardin pəkət muxular bardur; ular manga təsəlli boləqan. **12** Silərdin boləqan, Məsih Əysaning quli Əpafra silərgə salam yollaydu; u silərnin Hudaning pütkül iradisidə mukəmməl, kamalətkə yetip qing turuxunglar üçün hərdaim silər üçün dualarda kürəx qilidu. **13** Qünki mən uningoqa guwahqimənki, u silər üçün, Laodikiadikilər üçün wə Heyrapolistikilər üçünmu kəp japa tartidu. **14** Səyümlük tewip boləqan Luqadin silərgə salam, Demastinmu xundak. **15** Laodikiadiki kərindaxlaroqa bizdin salam, Nimfəoqa həm uning əyidə yiqilidioqan jamaətkimu salam eytinglar. **16** Bu hət aranglarda oquloqandin keyin, silər uni Laodikiyidiki jamaəttimu oqutunglar, wə Laodikiyədikilərgə yazoqan hətni silərmu oqunglar; **17** wə Arkippusqa: «Sən Rəbdə tapxuruwəloqan hizmitinggə, toluq əməl qilixing üçün kəngül qoyojin» — dənglar. **18** Mənki Pawlustin öz qolum bilən yazoqan salam. Mening kixənlinip qamap qoyuloqanlığimni əslənglar. Silərgə mehir-xəpəkət boləqay!

Tesalonikaliklaroqa 1

1 Mänki Pawlus, Silas həmdə Timotiydin Huda'Atimiz w  Rəbbimiz  ysa M sih da bolojan, Tesalonika xəhiridiki jama tk  salam. Silərgə meh r-x p t w  hatirj ml k bolojay!
2 Biz dualirimizda sil rni yad etip turup, Huda ja silər  q n hərdaim təxəkkür eytimiz; **3** Huda'Atimizning aldida etikadinglardin bolojan  m llir nglarni, meh r-mu  b ttin q k an japalik  jringlarni, Rəbbimiz  ysa M sih k  baoljojan  midt  bolojan qidamlik nglarni  zil  sl p turuwatimiz. **4** Q nki  y kerindaxlar, Huda s yg n l r, Uning sil rni talliojanlik  bizg  ayan. **5** Q nki hux h wirimiz silərgə y tk z l ginid  s zl r bil nla  m s, b lki k q-kudr t bil n, Muk dd s Roh bil n, mutlək j zml xt r l g n h lda silərgə y tk z l g n; uning üstigə, bizning sil rning aranglarda bol j nimizda sil rni d p  zimizni kəndək tutkanlikimizni obdan bilisil r. **6** Xuning bil n silər  oj r azab-okubət iqid  turuklukmu, Muk dd s Rohning xadlik  bil n s z-kalamni k bul kilip, bizni, xundəkla Rəbning  zini  l g  kilip  g xt nglar, **7** xuning bil n silər Makedoniy  w  Ahaya  lkiliridiki barlik etik dqilaro ja  l g  bolup q k tinglar; **8** q nki Rəbning s z-kalami silərdin p k t Makedoniy  w  Ahaya jila yangrap k lmastin, b lki h mm  y rg  Huda ja baoljojan etikadinglar too ruluk h mm  y rg  h w r tarkiliptu; nətijidə, bizning [xu yərlərdə hux h w r too ruluk]  eqnem  deyiximizning həjiti kəlmidi. **9** Q nki [biz baro janlik  jaydiki] kixilər sil rning bizni kəndək k rxi aloq nlik nglarni, sil rning butlardin kəndək w z keq p tirik w  h k kiy Hudaning hizmitid  bolux k , xundəkla Uning Oo lining, yəni U  l umdin tirildürgən, k l gsid  kelidjojan o   ptin bizni kutkuzo uqi Əysaning  rxtin kelixini k t  k  Huda ja bak anlik nglarni bayan kilixidu.
2 Q nki, i kerindaxlar, bizning aranglaro ja kirginimiz too ruluk bilisil rki, u bikaro ja k tmidi. **2** Silərgə yənə xumu m lumki, g r q  ilgiri Filippi x hirid  kiyin-kist k w  harlik k  uqriojan bols kmu, zor kəttik k rxilik k  k rimay Hudaning hux həwirini

silərgə y tk z  k  Hudayimizning mədət berixi bilən yürəklik boldu . **3** Q nki bizning  t n  -jekil xlirimizd   eqk nd k aldamqilik, napak niy t yaki h ylig rlik yəktur. **4**  ksiq , biz Huda t ripidin hux h w rning amanət kilinix k  layik k r l g n adəmlər süpitidə biz xuningo ja munasip h lda adəmlərni  m s, b lki k lbimizni sinio uqi Hudani hursən kilix  q n [hux h w rni] jakarlaymiz. **5** Q nki silər bilg nd k biz  eqk ysi w k tta aranglaro ja huxam t qilik bilən w  yaki tamahorluk k  ni ab tak p k lmiduk — (bu ixt  Huda bizg  guwahqidir) — **6** g r q  biz M sih ning rosullirining süpitidə t l p y kliy l ydjojan bols kmu, m yli silər bolunglar yaki b k lar bolsun,  eqb r insandin birər  zz t-x h r t  zdig n  m s iduk. **7**  ksiq  biz aranglarda huddi bala imitidjojan ana  z bow klirini k y n p asrio and k silərgə mulayim muamilid  boldu . **8** Xu q o da, silərgə xundək t lp ng niduk, silərgə p k t Hudaning hux h w rini tapxuruxnila  m s, h t ta  z jenimizni tapxuruxkimu razimiz; q nki silər bizg  intayin k dirlik idinglar. **9** Q nki, i kerindaxlar, bizning kəndək japalik əmgək k lo nimiz esinglarda bardur;  eqk ysinglaro ja  ojirimizni salmaslik  q n keq -k nd zl p meh n t k lduk, Hudaning hux həwirini silərgə y tk z duk. **10** Etik dqilardin bolojan sil rning aranglardiki  m liy tlirimizning kəndək ihlasmən, həkəkəniy w   yibisiz i nlikig   z nglar w  Hudaning  zimu guwahqidir. **11** W  y n  sil r bilgininglard k, atining  z p r zentlirig  n sih t b rginid k biz h rbiringlaro ja xund k jekil p, rio b t-t s lli berip, sil rni  z padix hlik o ja w  x n-x ripig  q k riwatkan Huda ja layik h lda mengix k  d w t k lduk. **13** Huda ja y n  xu saw btin tohtawsiz t x kk r eytimizki, sil rning bizdin angliojan Hudaning s z-kalamio ja kul k salo jininglarda, uni insanalardin k l g n s z süpitidə  m s, b lki uning  m liy süpitidə, yəni Hudadin k l g n s z-kalam d p uni k bul k ldinglar; u [s z-kalam] h zir ixəngüqi silərdə ixlim kt . **14** Q nki silər, i kerindaxlar, Y hudi   lksidiki Məsihə  ysada bolojan jamaətlərdin  l g  aldinglar;  lar [xu y rd ] Yəhudiylar t ripidin kəndək harlik laro ja

uqriqan bolsa, silərmu öz yurtdaxliringlar tərīpidin ohxax harliklarqə uqridinglar. **15** Ular, yəni xu Yəhudiylar, əslidə Rəb Əysani wə pəyqəmbərlərnī ɵltürgən wə biznimu ziyankəxlik kīlip qoqlıwətkənidi. Ular Hudani narazi kīlip, wə həmmə insan bilən kərixip, **16** «yat əlliklər»ning nijatlıkqə erixixi üqün ularqə sɵzliximizgə toskunluk kīliwatidu. Xuning bilən ular gunəhlirini üzlüksiz qeqigə yətküzməktə; lekin qəzəp ularning bexioqə tolukı bilən qūxūrülūx aldida turidu. **17** Lekin biz, i kərindaxlar, amalsiz silərdin intayin kışkə wakıt judalaxqan bolsakmu (təndə bolsimu, kəlbə əməs), silər bilən yənə didar kərūxūxkə kəwətlə intizarlikimizdin yeninglarqə berixqə tehimu bək intilduk! **18** Xuningdək yeninglarqə baroqumiz bar idi — əməliyəttə mənki Pawlus kayta-kayta tirixip baqtim; birək buningqə Xəytan toskunluk kildi. **19** Qünki bizning istək-arzuymiz, xadlikimiz wə Rəbbimiz Əysa kaytip kəlgəndə pəhirlinidoqan tajimiz nemə bolidu? Bu dəl silər əzūnglar əməsmu? **20** Qünki silər bizning pəhrimiz, bizning xadlikimiz!

3 Xuning bilən biz [silərdin həwərsiz] taqtimiz tak bolup, əzimiz Afina xəhiridə yaloquz kəlip, **2** aldinglarqə kərindiximiz həm Huda yolida Məsihning hux həwiridə boluwatqan hizmətdiximiz Timotiyni silərnī etikadta mustəhkəmləx-küqəytix wə riqbətləndürūx üqün əwətxni qarar kilduk; **3** [bizning uni əwəxtiki] məksitimiz, heqkimning bexinglarqə qūxkən muxu zəhmət-kıyinqiliklər səwəbidin [etikadta] təwrinip kalmaslıkī üqündur. Qünki əzūnglar bundak ixlarqə uqraxkə aldin'ala bəkitilgən, dəp bilisilər. **4** Qünki biz silər bilən billə bolqan waqtimizda, silərgə həmmimiz azab-kıyinqilikqə uqrımay kəlməymiz dəp aldin'ala eytkəniduk. Əməliyəttə hazır deginimizdək boldi, dəp bilisilər. **5** Xu səwəbtin taqtim tak bolup, etikadinglarning zadi kəndək ikənlikini bilix üqün, əzdurəuqi silərnī əzdurup bizning silərgə singdürgən əjrimiz bikəroqə kəttimikin dəp ənsirəp, Timotiyni yeninglarqə əwətkənidim. **6** Lekin Timotiy baya yeninglardin kaytip kəlgəndə, etikadinglar wə mehir-muhəbbitinglar

tooqrisida bizgə yahxi həwər elip kəlip, silərnīng bizni hərdaim seəqinip turəqanlikinglarni wə huddi biz silər bilən didarlixixkə təlpūginimizdək, silərnīngmu bizni kərgūnglar kəlgənlikini eytti. **7** Xuningdək, əy kərindaxlar, beximizqə qūxkən muxundək barlık azab-okubət wə eqirqilik iqidə turiwatqinimizda silərdin, yəni qing etikadinglardin riqbət-təsəlli taptuk; **8** Qünki Rəbdə qing turəqan bolsanglar, biz [əlməy], hayat kalimiz! **9** Əmdi silər üqün, Hodayimiz aldida silərnīng wəjinglardin tolimu xadlanduk, bu zor xadlikimizdin silər üqün Hudaqə kanqilik dərījidə təxəkkür eytsək bolar?! **10** Silər bilən didar kərūxūx wə etikadinglardiki yətərsizliklərnī mukəmməl kīlixkə muyəssər bolux imkanıyiti üqün, keqə-kündüz Hudaqə zor təlmürüp yelinmaqtimiz. **11** Əmdi bizning Huda'Atimizning Əzi həm Rəbbimiz Əysa bizning yolimizni yeninglarqə baxlıqay; **12** əmdi mehir-muhəbbətimiz silərgə toloqandək, Rəb silərnīng bir-biringlarqə wə həmmə adəmlərgə bolqan mehir-muhəbbitinglarni axurup, tolup taxturoqay; **13** həm xundək bolqanda, Rəbbimiz Əysa Əzining barlık mukəddəs bəndiliri bilən billə kaytip kəlgəndə kəlbinglar bizning Huda'Atimiz aldida pak-mukəddəslikdə nuqsansiz boluxkə mustəhkəmlinidu!

4 Ahirida, i kərindaxlar, biz Rəb Əysada turup silərdin xuni ɵtūnimiz həm jekiləymizki, silər bizdin Hudani hursən kīlixkə kəndək mengixinglar kərəklikini tapxuruwaləqininglardək həm hazır xu boyiqə mengiwatqininglardək, xundək kīlixinglar tehimu exip taxqay. **2** Qünki silər bizning Rəb Əysa arkilik silərgə nemə əmlərnī tapiloqanlikimizni bilisilər. **3** Qünki Hudaning iradisi xuki, pak-mukəddəs kīlinix, hərəkəndək buzukqilikdin saklinix, **4** yəni hərbinglar Hudani tonumaydioqan taipilərdək xəhwəniy həwəslərgə berilməy, bəlkı kəndək kīlip əz tenini baxkurup, uni pak-mukəddəslikdə ar-nomus bilən saklaxni əginiwelixtur. **6** Bu jəhətlərdə heqkim əz kərindixining həkqigə qang selip, əz payda-mənpəitini qoqlimisun; qünki biz ilgiri silərgə qūxəndürüp toluk

agahländuroqinimizdək, barlıq muxundak
ixlarda Rəb Əzi intikam aləuquidur. 7 Qünki
Huda bizni napaklıkka əməs, bəlki pak-
mukəddəslikdə yaxaxka qəkırdi. 8 Xuning
üqün bu [həqıqətıni] rət kılojan adəm, insaniy
həqıqkını əməs, bəlki silərgə Mukəddəs Rohını
ata kıloquı Hudani rət kılojan bolıdu. 9
Əmdi qerındaxlık mehir-muhəbbətkə kəlsək,
bu tooqrisida silərgə yezip olturiximizning
həjiti yok. Qünki Huda Əzi bir-biringlarəja
mehir-muhəbbət kərsitixni əgətməktə. 10
Qünki silər pütkül Makedoniya əlkisidiki
həmmə qerındaxlarəja xundak kıliwatisilər;
xundak bolsimu, i qerındaxlar, xundak kılixka
berilip tehimu exip texixinglarni, 11 xundakla
biz silərgə tapilioqinimizdək, tinq yürüxnı,
[baxkılarıning ixlirioja] [arılaxmay], əz ixinglar
bilən bolup, ikki qolunglarəja tayinip yaxaxni
nixan kılip intilixinglarni ətünimiz. 12 Mana
xundak kılsanglar, sırttikilər aldida izzət-
hərmətkə sazawər bolup mangisilər wə
heqkimning kolioja bekinip qalmaysilər. 13
Lekin, əy qerındaxlar, ümidsizlik iqidə
yaxawatkan baxka həmmisidək, [aranglardiki]
[əlümdə] uhlap qəlojanlarəja kayəjurup
həsərət qəkməslikinglar üqün ularning həli
tooqruluk həwərsiz kəlixinglarni halımaymiz.
14 Qünki biz Əysaning əlüp tirilgənlikigə
ixəngənıkanmiz, [Əysa qayta kəlgində], əlümdə
Uningda uhlap qəlojanlarni Huda Uning
bilən billə elip kelidiojanlıkioja ixinimiz. 15
Qünki rəbning sez-kalami boyiqə silərgə xuni
eytimizki, Rəb qayta kəlgüqə tirik qəlojan bizlər
uning aldioja qıqiximiz jəzmən əlümdə uhlap
qəlojanlarningkidin əwwal bolmaydu; 16 Qünki
Rəb kattıq bir nəərə tartip, bax pərixitining awazi
wə Hudaning kanay sadasi iqidə asmandin
qüxidu wə Məsihdə bolup əlgənlər əwwal
tirilidu; 17 andin tirik qəlojan bizlər ular bilən
birgə Rəb bilən həwada kərüxüx üqün, bulutlar
arısioja elinip kətürülimiz; xuning bilən biz
Rəb bilən mənggü birgə bolimiz. 18 Xunga,
bir-biringlarəja bu səzlər bilən rıəbət-təsəlli
beringlar.

5 Lekin i qerındaxlar, silərgə xu ixlarning
wəqitliri wə zamanliri tooqrisida yeziximning

həjiti yok. 2 Qünki əzünglar obdan bilisilər,
Rəbning küni huddi keqidə kirgən oqrining
kelixigə ohxax [tuyuksız] kelidu. 3 Əmdi kixilər
«[Dunya] tinq-aman boluwatidu» dəp turoqanda,
huddi həmilidar ayalning tolojıki uxtumtut
tutkındək, həlakət ularning bexioja tuyuksız
qüxidu; xuning bilən ular uningdin keqip
kutulalmaydu. 4 Lekin silər, i qerındaxlar,
karangoqulukta turoquqılar əməssilər; xuning
bilən u kün silərnı oqrıdək qəqütüp kəlməydu.
5 Qünki silər həmminglar yoruklukning
pərzəntliri, kündüzning pərzəntliridursilər;
biz keqigə təwə yaki karangoqulukka mənsub
əməsmiz. 6 Xuning üqün baxka həmmisidək
uhlimayli, bəlki səgək wə salmaq bolayli. 7
Qünki uhlaydiojanlar keqisi uhlaydu, məst
bolidiojanlarmu keqisi məst bolidu. 8 Birək
əzimiz kündüzgə mənsub boləjandin keyin,
salmak bolayli, kəkrıkimizgə etikəd wə mehir-
muhəbbətnı sawut kılip, beximizəja nijatka
baəqlənojan ümidni dubuloja kılip kıyıwalayli;
9 qünki Huda bizni Əz qəzəzipigə uqritix üqün
əməs, bəlki Rəbbimiz Əysa Məsih arkılik nijatka
erixtürüx üqün tallap bekitkən. 10 U biz üqün
əldi — məksiti, həyat kəlip oyəqak tursakmu
yaki [əlümdə] uhliojan bolsakmu, bizning Uning
bilən billə həyatta boluximiz üqündur. 11
Xuning üqün, hazır kıliwatqininglarəja ohxax,
bir-biringlarni dawamlıq rıəbətəndürüp, bir-
biringlarning [etikədini] kurunglar. 12 Əmdi
i qerındaxlar, aranglarda japalık ixləwatkan
wə Rəbdə silərgə yetəkqilik kılip, nəsihət
beriwatkanlarni qədirlixinglarni ətünimiz. 13
Bu hizmətliri üqün ularni qongkur hərmət
wə mehir-muhəbbət bilən qədirlənglar. Bir-
biringlar bilən inək ətünglar. 14 Əmma,
i qerındaxlar, silərdin xunimu ətünimizki,
tərtipsiz yürənglərgə nəsihət beringlar,
yürəksizlərnı rıəbətəndürünglar, əjizlarəja yar-
yələk bolunglar wə həmmə adəmgə səwrıqan
bolunglar. 15 Heqkaysinglar yamanlıkka
yamanlık kılmaslıkka kəngül bəlünglar, bir-
biringlarəja wə barlık kixilərgə həmixə yaxlılık
kılixka intilinglar. 16 Hərdaim xadlininglar.
17 Tohtımay dua kılinglar. 18 Hərkəndək
ixta təxəkkür eytinglar. Qünki mana bular
Hudaning Məsih Əysada silərgə qaratkan

iradisidur. **19** Rohning otini eqürmänglar.
20 Aranglarda pəyojəmbərlərqə yətküzülgən
bexarətlik sözlərni kəmsitmänglar; **21** həmmə
gəpni təxxürüp ispatlap kərünglar; durus
bolsa uni qing tutup [kəldin bərmänglar]. **22**
Yamanlikning hərəkəndək xəklidin əzünglarni
yirək tutunglar. **23** Hatirjəmlikning Igisi boləjan
Huda Əzi silərni əzül-kesil pak-muqəddəs
kələy, Rəbbimiz Əysa Məsih kəyta kəlgüqə
pütkül rohinglar, jeninglar wə teninglarni
əyibsiz sakləy. **24** Silərni Qəqirəyüqi bolsa
sadiq-wapadur, U uni jəzmən ada kəlməy
kəlməydu. **25** Kəringdaxlar, biz üqün dua kəlinglar.
26 Həmmə kəringdaxlar bilən pak səyüxlər bilən
salamlixinglar. **27** Mən Rəbdə silərgə xuni jiddiy
tapiləymənki, bu hətni [xu yərdiki] həmmə
muqəddəs kəringdaxlarəy oqup beringlar! **28**
Rəbbimiz Əysa Məsihning mēhīr-xəpkiti silərgə
yar boləy!

Tesalonikaliklaroqa 2

1 Mänki Pawlus, Silas hämdä Timotiydin Huda'Atimiz wä Rəbbimiz Əysa Məsihdä

bolojan, Tesalonika xəhridiki jamaətkə salam.

2 Huda'Atimiz wä Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehir-xəpkət wə hatirjəmlük ata kəlinəyay!

3 Silər üqün Hudaəja hərdaim təxəkkür eytiximizəja toəjra kelidu (həmdə xundak kəlix tolimu layiktur), i kərindaxlar, — qünki etikadinglar küqlük əsməktə həmdə bir-biringlarəja bolojan mehir-muhəbbitinglarmu exip taxmaqta. **4** Xuning bilən biz əzimiz silərnin bexinglarəja qüxkən, xundakla bərdaxlik beriwatқан barlik ziyankəxlik wə

japa-eəjirqiliklar iqidə kərsətkən səwr-qidamlık wə etikadinglar üqün, Hudaning hərəkəysi jamaətliridə silərdin pəhirlinimiz; **5** bu

ixlar Hudaning kelidəjan adil həkəmini kərsitidəjan roxən bir alaməttur wə xundakla, bu ixlar silərnin Hudaning padixahlikəja layik hesablinixinglar üqün bolidu; silər mana xu padixahlik üqün zulum-zəhmət qekiwasilər; **6** xundak ikən, silərgə əjirqilik saləquqilarəja Huda əjirqilik salsa, həm xundakla Rəb Əysa kədrətlük pərixtiliri bilən ərxin kayta kərüngən qaojda, əjirqilikka uqriəjan silərgə biz bilən təng aramlık bərsə durus ix bolmamdu? **8**

Xu qaojda U Hudani tonumaydiəjanlardin, xundakla Rəbbimiz Əysa Məsihning hux həwirigə itaət kəlməydiəjanlardin yalkunluk ot bilən intikam alidu. **9** Bundak kixilər Rəbning huzuridin wə küq-kudritining xan-xəripidin məhrum kəlinip, mənggölük həlakət jazasını tartidu. (aiōnios g166) **10** U wəqəttə U Əzining barlik məkəddəs bəndiliridə uluəlinip, xu künidə barlik ixəngənlərdə (silər dərəkə bizning guwahlikimizəja ixəngəndursilər) Əzining karamətlisini kərsitip, mədhəyiləngili kelidu. **11** Xuning üqün, biz silər üqün daim xundak dua kəlimizki, silərni qakirəjan bizning Hudayimiz silərni Əz [uluə] qakirəjan layik hesablap, yaxxilikka intiləjan barlik güzəl məksət-muddialiringlarni wə etikadinglardin qikқан barlik hizmətliringlarni küq-kudriti bilən əməlgə axurojay. **12** Xuning bilən,

Hudayimizning wə Rəbbimiz Əysa Məsihning mehir-xəpkəti arkilik Rəbbimiz Əysa Məsihning nami silərdə xan-xərpə bolup uluəlinidu wə silərmu Uningda xan-xərpə kərisisilər.

2 I kərindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihning kayta kəlix, xundakla bizning Uning bilən bir yərgə jəm kəliniximiz toərisida silərdin xuni ətünümizki, **2** Əgər silər «məlum rohtin kəlgən wəhəy»din bolsun, birsining səz-təlimidin bolsun yaki «bizning namimizda» yeziləjan məlum hətlərdin bolsun «Rəbning küni yetip kəldi» degən səzni anglisanglar, jiddiləxip hədukup kətmənglar yaki dəkkə-dükkigə qüxmənglar! **3** Bu ixlarda hərəkəndak adəmnin hərəkəndak usul bilən silərni aldixəja yol kəymənglar; qünki awwal «[qong] yenix» bolup, andin «gunahiy adəm», yəni «həlakətkə məhkum kəlinəyay adəm» axkarilanmıəjuə, axu kün kəlməydu. **4** Xu adəm huda dəp ataləjanəja yaki kixilər qokunidiəjan hərəkəndak nərsilərgə kərxə qikəp, əzini həmmidin üstün kəlip kərsitidu; u xundak kəlip Hudaning ibadəthanisida olтуруwelip, əzini Huda dəp kərsitip jakarlaydu. **5** Mən silər bilən billə bolojan wəqətimda bularni silərgə eytkənim esinglarda bardu? **6** Wə uning bəlgiləngən wəqəti-saiti kəlmigüə axkarilanmaslikə üqün, nəminin uni tosup turuwatқанlikə silərgə məlum. **7** Qünki «kənunni yəkatkuqi sirlik küq» allikəjan yoxurun hərəkət kəlməktə; ləkin bu ixlarni həzirə tosup kəliwatқан birsə bardur; U otturidin qikkuə xundak tosupluk peti turidu; **8** andin axu «kənunni yəkatkuqi» axkarilinidu; biraq Rəb Əysa əəzidiki nəpisi bilənla uni yutuwetidu, kəlgən qaojdiki parlak nuri bilən uni yəq kəliwetidu. **9** «Kənunni yəkatkuqi»ning məydanəja qikəxi Xəytanning pəntli bilən bolidu, u hər türlik küq-kədrət, məjizə wə yaləjan karamətlərnə kərsitip, **10** həlakətkə yüzləngənlərnə əzuriəjan hərhil kəbih həylə-mikirlərnə ixlitidu. Ularning həlakət aldida turuwatқанlikəninin səwəbi əzlinini nijatka yətkəlyədiəjan həkəkatni səyməy, uningəja kəlbədin orun bərməslikidindur. **11** Xu səwəbtin, Huda ularəja yaləjanqilikka ixənsun dəp həkəkatətin qətnitidiəjan bir küq əwətidu. **12**

Nətijədə, həqiqətə ixənməy, bəlkə kəbiqlikni hursənlik dəp bilgənlərinin həmmisi jazağa məhkum kəlinidu. **13** Ləkin, əy, Rəb səyğən kərindaxlar, biz silər üçün hərdəim Hudağa təxəkkür eytiximizə toqra kəliduki, Huda Rəhning wasitisidə pak-mukəddəs kəlinixinglar wə həqiqətə ixinixinglar arkilik siləni nijağa erixixkə mukəddəmdilə talliwaldi. **14** U biz yətküzgən hux həwər arkilik siləni xu nijağa, yəni Rəbbimiz Əysa Məsihinin xan-xəripigə erixixkə qəqirdi. **15** Xuning üçün, əy kərindaxlar, tapan tirəp turunglar, biz silərgə eozizqə yəki hət arkilik yətküzgən təlimni qing tutunglar! **16** Əmdi Rəbbimiz Əysa Məsihinin Əzi wə bizni səyğən, mehir-xəpəət bilən mənngülük rəbət-təsəlli həm güzəl ümid ata kəloğan Huda'Atimiz (aionios q166) **17** kəlbənglərin rəbət-ləndürgəy həmdə siləni hər bir güzəl ix kəlixta, hər bir yəxhi səzlərin yətküzüxtə küqləndürgəy!

3 Ahiridə, i kərindaxlar, biz üçün dua kilinglarki, Rəbning səzi huddi silərgə yətkən qəoqdikigə ohxax, [hərkəndə yərdə] tez tərəkəlsun wə xan-xərpək dəp uluqlansun; **2** xuningdək bizning kəbiq wə rəzil adəmlərdin kutuluximiz üçünmu dua kilinglar. Qünki həmmilə adəmi xəng-ətiqədlik boluwərməydu. **3** Əmma Rəb Əzi xəngliktur; U siləni mustəhkəm kəlidu həm rəzil boluquqidin səqlaydu. **4** Əmma Rəbdə, silərgə tapiliqinimizni kəliwətilər, xundəklə dawəmlik kəliweridu, dəp hatirjəmmiz. **5** Əmdi Rəb kəlbənglərin Hudaning mehir-muhəbbitigə həm Məsihinin səwr-qidəmləliqə qəmkəxkə yətkəligəy. **6** Əmdi kərindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihinin namidə xuni tapilaymizki, bizdin aloğan təlimlərgə riayə kəlməy, tərtipsiz yürgənlərdin əzünglərin neri tutunglar. **7** Bizdin kəndəklə ülgə elixinglar kərəklikini əzünglər bilisilər; qünki biz silər bilən billə boləqanda tərtipsiz yürmiganiduk. **8** Həqkimning nənini bikəroğa yeməyttuk; bəlkə biz həqkəysingləroğa eozirənimizni salmaslik üçün, kəqə-kündüzləp tirixip-tirmixip jəpalik ixləyttuk. **9** Bundəklə kəliximiz, silərdin yərdəm kütüxkə həqlik bolməqənləkimizdin əməs, bəlkə əzimizni silərgə bizdin yəxhi ülgə kəldurup, silərinin bizgə əgixinglar üçün idi. **10**

Qünki biz silərinin yeninglərdə boləqinimizdə silərgə: «Birsə ixləməymən sədə, u yeməsun!» dəp tapiliqəniduk. **11** Qünki biz arənglərdə bəzilərinin tərtipsiz ləoqaylap, həq ixləməy bəxkilərinin ixləroğa arilixip yüridəqənləlikini əngliduk. **12** Biz muxundəkləroğa Rəb Əysa Məsihdə xundəklə buyruymiz wə ulərdin ətünüp soraymizki, tinq yaxəp, əngkinglər bilən əz neninglərinin tēpəp yənglər. **13** Ləkin silər, i kərindaxlar, yəxhi ixlərin kəlixtin erinmənglər. **14** Əmma əgər uxbu hətəimzidiki səzlərgə itəət kəlməydiqən birsə boləsa, uningdin həzər əylənglər wə uni hijəltəklə kəldurux üçün uning bilən bərdi-kəldi kəlmənglər. **15** Bərak, uni dūxmən kətaridə kərməy, əksiqə uningə bir kərindəklə süpitidə nəsihət kilinglar. **16** Hatirjəmləklə İgisi boləqən Rəb hər wəqit hər yoldə xəhsən silərgə hatirjəmləklə ata kəloqay. Rəb həmminglər bilən billə boləqay! **17** Mənki Pəwlus bu ahirki saləimni əz kolum bilən yazdim; bu, mənəng həmmə hətirəimning əzizə has bəlgisidur. Mənə bu mənəng əz kəlimimdur. **18** Rəbbimiz Əysa Məsihinin mehir-xəpəkti həmmingləroğa yəz boləqay!

Timotiyofa 1

1 Qutkuzoquqimiz Hudaning wə ümidimiz Məsih Əysaning əmri bilən Əysa Məsihning rosuli kılıp təyinlənən mənki Pawlustin **2** etiqad yolidiki özümning sadik oqlum bolqan Timotiyofa salam. Huda'Atimiz wə Rəbbimiz Məsih Əysadin sanga mehir-xəpkət, rəhimdillik wə hatirjəmlilik bolqay! **3** Makedoniya əlkisigə barqanda, səndin etüginginimdək [xuni yənə etünimənki], [xu yərdiki] bəzi kixilərgə bid'ət təlimlərnəi egətmənglar dəp tapilixing üqün sən dawamlıq Əfəsus xəhəridə qalqın; **4** ularning əpsanilər wə ayioyi yok nəsbənamilərgə bənd bolmaslıqını tapiloqın; bular Hudaning etiqad arqılıqla əməlgə axurulidoqan Əz əyigə bolqan pilanini ilgiri sürməydu, bəlki pəkət bimənə talax-tartixlarni kəltürüp qikiridu, halas. **5** Əmdilikdə bizgə tapilanoqan təlimning muddiası sap qəlb, pak wijdan wə sahtiliksiz etiqadtin kelip qikidoqan mehir-muəbbəttin ibarəttur. **6** Bu ixlarda bəzi kixilər qətnəp, bimənə gəplərnəi kiliqxə burulup kətti. **7** Ularning Təwrat qanunining əliması bolqusi bar; birəq ular əzlrining nemə dəwatqanlıqını yaki əzlrining hədəp qəyt kiliwatqan səzlrining nemə ikənlikini qüxənməydu. **8** Əmdi bizgə məlumki, əgər kixilər Təwrat qanunini əyni muddiasida qollansa, u paydiliktur. **9** Qünki biz yənə xuni bilimizki, Təwrat qanuni həqqaniy adəmlər üqün tüzülgən əməs, bəlki qanunoqan hiləplik qiloquqılar wə boyni kəttiklər üqün, ihlassızlar wə qunahkarlar üqün, iplaslar wə kupurluk qiloquqılar üqün, atisini əltürgüqilər wə anisini əltürgüqilər üqün, qatillar, **10** buzukluk qiloquqılar, bəqqiwəzlar, adəmlərnəi kulluqqa bulioquqılar, yaloqanqılar, qəsəmhərlər üqün wə yaki saqlam təlimlərgə zit bolqan bəxqə hərəkəndə qilmixlarda bolqanlar üqün tüzülgən. **11** Bu təlimlər təxəkkür-mubərəkə layiq Boləquqi Hudaning mənə amanət qiloqan xən-xəripini ayan qiloqan hux həwərgə asəslanoqan. **12** Mənə küq-qudrət bərgən, mənə ixənqlik dəp qarap, Əz hizmitigə təyinligən Rəbbimiz Məsih Əysaqə təxəkkür eytimənki, **13** U mənə təyinli! — burun kupurluk wə

ziyənəklik qiloquqi, zalim bir adəm bolsammu, mənə rəhim kərsitildi; qünki mən bu ixlarni nədanlıq wə etiqadsizlikdən qiloqanidim. **14** Həlbuki, Rəbbimizning mənə kərsətkən mehir-xəpkəti ziyadilixip, Məsih Əysada bolqan etiqad wə mehir-muəbbət wujudumoqə elip kirilixi bilən exip taxti. **16** Muxu səz ixənqlik wə hər adəm uni qəbul kilixi tegixliktur — «Məsih Əysa qunahkarlarni qutkuzux üqün dunyaoqə kəldi!». Mən qunahkarlar iqidiki əng əxəddiyisidurmən! Ləkin dəl xu səwəbtin Məsih Əysaning əng əxəddiy qunahkar bolqan mənə, keyin Əzigə etiqad kilipl, mənəgğülük həyatqə erixidoqanlaroqə misal kilipl mənə Əzining barlıq səwr-təkitini ayan kilixi üqün, mənə rəhim-xəpkət kərsitilgəndur. (aiōnios g166) **17** Əmdi mənəgğülük Padixahqə, yənə əlməydoqan wə kəz bilən kərgili bolmaydoqan, birdinbir Hudaqə əbədil'əbədgigə hərmət-izzət wə xən-xəpəp bolqay! Amin! (aiōn g165) **18** Əy, oqlum Timotiy, burun sən toqlurluk eytiloqan bəxərtlik wəhəylərgə asəsn bu buyruqni sənə tapxurimən. Bu wəhəylərnəi qoral kilipl, etiqadta wə pak wijdaningdə qing turup, güzəl urux qiloqaysən. Bəzilər wijdanida pak turuxtin qətnəp kətti, nətijidə ularning etiqadi huddi hədə taxqə urulup oqərk bolqan kəmidək wəyran boldi. **20** Humeneus wə Iskəndərlər mənə xundə qixilərdindur. Ular nē kupurluk kilməsliqnəi egənsun dəp, Xəytanning ilqigə tapxurdum.

2 Mən həmmidin əwwal, [etiqadqilaroqə] pütkül insanlar üqün Hudadin tiləklər tilixini, dua-tilawət kiliqini, bəxqılar üqün murajət kiliqini wə təxəkkürlər eytixini, **2** bolupmu padixahlar wə barlıq əməldarlar üqün dua-tilawət kiliqini jekiləymən. Xundə qiloqanda, biz toluq ihlasmənlik wə salmaqlik bilən tinq wə aman-esən həyat kəqürələymiz. **3** Bundə dua-tilawət kiliq güzəl ixtur, Qutkuzoquqimiz Hudani hursən kilipl. **4** Qünki U pütkül insanning qutkuzuluxi wə ularning həqikətni tonup yetixini halaydu. **5** Qünki birlə Huda bardur, Huda bilən insanlar arisida bir kəlixitürgüqimu bar, U bolsimu Əzi insan bolup kəlgən Məsih Əysadur. **6** U barlıq insanlarni hər kilipl üqün

Özini qurban kilip bədəl tölidi; xundak kilip bekitilgən waqit-saitidə Hudaning nijatioja guwahlik berildi. 7 Mən bu guwahlikni yetküzüx üqün jakarqi wə rosul boluxka təyinlinip (mening bu səzlimning həmmisi rast, mən yalojan gəp kildimid), yat əlliklərgə etikad wə həqiqət yolida əgətküqi bolup tikləndim. 8 Xunga, mən xuni halaymənki, ərlər kəyərdə bolsun, duağa jəm bolqanda qəzəpsiz wə dətəlxətsiz həlida, həlal əməlik kollarini kətürüp dua kilsun. 9 Ohxax yolda ayallarmu muwapik kiyinip, əzlrini ar-nomus wə salmaqlik bilən pərdəz kilsun. Ularning əzlrini pərdəz lax, qaqrlirini alahidə yasax wə altun, ünqə-mərwəyit wə esil kimmət kiyim-keqəklər bilən əməs, 10 bəlki güzəl əməlliri bilən pərdəzlixini halaymən. Bu, Huda yolida təkwadar bolay degən ayallarğa yarixidu. 11 [Jamaət sorunlirida], ayallar tinq olturup, toluk itaətmənlik bilən təlim alsun. 12 Lekin ayallarning ərlərgə təlim berixi yaki ular üstidin həküm sürüxigə yol qoymaymən. Əksiqa, ular tinq bolsun. 13 Qünki awwal Adəm'ata, keyin Həwa'ana yaritilojan. 14 Awwal aldinip azdurulojanmu Adəm'ata əməs, bəlki [Həwa'ana] idi. U tolimu aldanojanlikidin ularning itaətsizlikigə qüxüp qalojanidi. 15 Lekin ayallar etikadta, mehir-muhabbat wə pak-muqəddəslikdə salmaqlik bilən turidilojanla bolsa, ular tuqutda saq-salamət kutulidu.

3 «Əgər birsi jamaətkə yetəkqi boluxka intilsə, u güzəl bir wəzipini arzu qiləjan bolidu» degən bu səz həqtur. 2 Əmdi yetəkqi bolsa əyibsiz, bir hotunluk, salmaq, pəmlək, ədəplik, mehməndost, Huda toərisida təlim berələydiəjan boluxi, 3 xundakla hərəkkəx wə zorəwan bolmasliqi, mulyəim boluxi, səpra, nəpsəniyəti bolmasliqi, 4 əz əilisini yaxsi bəxquralaydiəjan boluxi, tolimu saləpətlək bilən pərzəntlirini ata-ənisioja boysunidiəjan kilip tərbiyiliyəydiəjan kixi boluxi kerək. 5 Qünki birsi əz əilisini bəxquruxni bilmisə, u Hudaning jamaitidin kəndəkmə həwə aləlisun? 6 [Yetəkqi] yəngi etikadqilərdin bolmisun; undək bolsa, u təkəbburlixip ketixi mumkin, xuningdək Xəytanning əyibigə kirip, u uqriojan həkümgə qüxidu. 7 U [jamaətning]

sirtidikiələr tərpidinmu obdan tərpiplinidiəjan boluxi kerək; xundək bolqanda, u bəxqilərdin qərilixioja uqrimaydu, Xəytanning kiltiqioja qüxməydu. 8 Huddi [yetəkqilərgə] ohxax, jamaətning hizmətkərlirimu salmaq, ikki hil gəp kilməydiəjan, hərəq-xərəbka berilməydiəjan, nəpsəniyəti bolmiojan kixilərdin boluxi, 9 pak wijdəni bilən etikadning sirini qing tutidiəjan boluxi lazim. 10 Bundək adəmlərnimu aldi bilən sinəp kərip, əyib tərəpliri bolmisa, andin hizmət wəzipisigə qoyuxka bolidu. 11 Xuningdək, bu hizmətkərlərdin ayallirimu təmkən, pitnə-pasət kilməydiəjan, salmaq wə hərəkəndək ixtə ixənqlik boləjanlərdin boluxi lazim. 12 Hizmətkərlər bir hotunluk, əz pərzəntliri wə əilisini yaxsi bəxquridiəjan kixilərdin bolsun. 13 Hizmətkərdin wəzipisini obdan orunojanlar əzi üqün yaxsi nam-ataqka sazəwər bolidu wə Məsih Əysada boləjan etikadta zor jür'ət-ixənqkə erixidu. 14 Mən gərqə pat arida yəningəja yetip berixni arzu kilsəmmə, yənilə bu hətni yazdim; 15 Mubada mən həyal bolup qalsam, həttin Hudaning əilisi arisida əzüngni kəndək tutux kərəkləini bilisən. Bu əilə bolsa tirik Hudaning jamaiti, həqiqətning tūwruki wə təglikidur. 16 Həmməylən etirəp kilməy turalmayduki, ihləsmənlikning siri bəyüktur: — «Əzi insan tənədə ayan boldi, Roh Uning həqkəniyəlikini ispatlidi, Pəritilərgə u kəründi, Uning həwiri pütkül əllərgə jakərləndi, Jəhənda Uningəja iman kəltürüldi, U xən-xəwəp iqidə ərxkə kətürüldi».

4 Əmdi Roh xuni alahidə eytiduki, ahir zamanlarda bəzilər etikadtin yənip, əldəmqi rəhləroja wə jinlərdin təlimlirigə berilip əgixidu. 2 Bundək [təlim bərgüqilər] sahtilikdə yəlojanqilik kilip, huddi dəoqməlləp kəydürüwətkəndək əz wijdəninəni yəkitip qəyojan; 3 ular nikəhlinixni wə bəzi yeməklikləni istəmələ kilixni mən'i kilidu. Əmmə [ular mən'i kilidiəjan] yeməklikləni Huda Əzigə etikad qiləjan həmə həqiqətni bilgənlərdin təxəkkür eytip qəbul kilixi üqün yarətkənidir. 4 Qünki Huda yarətkən həmmə nərsə yaxsidur, ular təxəkkür bilən qəbul kilinsa, ularning həqəqəsisini qəkləp rət kilixka

bolmaydu. 5 Qünki ular Hudaning söz-kalami wə insanlarning duasi bilən həlal kīlinidu. 6 Bu nəsihətlərnı kerındaxlarning səmıgə salsang, Məsih Əysaning yaxhi xızmətkarı boləjan bolısən. Xundakla, əzüngning əstayıdıł ağəxkən etıqədtıki wə saəqlam təlımılərdıki səzlər bilən kuwwətləndürülgənliking ayan bolıdu. 7 Əmma ihlassızlarning wə momaylarning əpsanılırını qətkə kəkıp, əzüngni ihlasmənlik yolıda qenıkturup yetıxtürgin. 8 Qünki «Bədənni qenıkturuxning əzrak paydısi bar, lekin ihlasmənlikte intılixning hərtərəplik paydısi bar; u həzirki wə kəlgüsi həyat üqün bəht elıp kelıdu» 9 — bu söz həktur wə uni kəbul kılıxka pütünləy ərzyıdu. 10 Əməliyəttə biz buning üqün japalıq əjır sıngdürüwatımız wə har kīliniwatımız. Qünki ümidimizni pütkül insanlarning, bolupmu etıqə kıləuqılarning Kutquzuquısı — mənggü həyat Hudaəja baəqlıdu. 11 Bu ixlarnı [jamaətkə] tohtımay tapılıəjin wə əgətkin. 12 Həqkimning sening yaxlıkingəja səl karıxıəja yol kəymə; bəlki səzliringdə, əməlliringdə, mehir-muhəbbət, etıqə wə paklıkta etıqədqıləja nəmunə bol. 13 Mən yeningəja barəuqə, əzüngni jamaətkə [mukəddəs yazmılarnı] okup berix, jekıləx wə təlim berıxkə beəjıxlıəjin. 14 [Jamaitingning] əksəkəlliri kəllirini uqangəja kəyəjanda, [Hudaning] wəhiyisi arkılik sanga ata kılınıxi bilən səndə boləjan iltipətkə bipərwalıq kılma. 15 Bu ixləja berilip, əzüngni ularəja toluk atıəjin. Xuning bilən sening ələja baskanlıking həmməyləngə ayan bolıdu. 16 Əzünggə wə bərgən təliminggə izqıl kəngül kəyəjin. Qünki xundak kıləjanda əzüngnimu wə sanga kulak saləjanlarnımu kutkuzısən.

5 Yaxanojan ərlərnı əyibligəndə kattık səzlimigin, bəlki ularəja atang süpitidə nəsihət bərgin. Xuningdək, yigitlərgə kerındaxliring süpitidə səzligin. 2 Yaxanojan ayalləja anang süpitidə, yax ayalləja aqa-singilliring süpitidə hər ixtə pak kəlb bilən muamilə kıləjin. 3 Həkikiyi tul ayallarnı hərmətləp, ularning həlidin həwər al. 4 Lekin, tul ayallarning pərzəntlırı yaki nəwriliri bolsa, ular əldi bilən əz əilisigə nisbətən

ihlasmənlikni əginip, əz ata-ənisining əjrinı yəndursun; qünki bu ix Hudani hursən kılıdu. 5 Əmdi həkikiyi tul etüwatқан, yəloz kələjan ayallar bolsa, ümidini Hudaəja baəqləjan bolup, kəqə-kündüz dua-tıləwəttə bolıdu. 6 Lekin həzur-hələwətkə berilgən tul hotun həyat bolsımu, əlgəngə barəwərdur. 7 Əmdi bəxkılar tərıpidin əyiblinidıəjan əhwaləja qüxüp kəlməslikı üqün sən ularəja bu ixlarnı jekıləp tapılıəjin. 8 Lekin bırsı əz tuəqənlıridin, bolupmu əz əilisidikılərdin həwər əlmisa, u etıqədin tanəjan dəp kərilip, kəpirlərdin bəttər bolıdu. 9 Tul əyal tiziməja əlinsə, yexi atmixtin təwən bolməslikı, birlə ərning əyalı boləjan boluxı kərək, 10 yənə güzəl əməlliri bilən tərıpləngən boluxı, balilirini yaxhi tərbiyiləp qəng kıləjan, musapirləja mehməndostluk kərsətkən, mukəddəs bəndilərnıng putlirini yuyup kəyəjan, kiyinqilikta kələjanlarəja yərdəm kəlini uzartқан, əzini hərhil həyr-sahəwət ixlirıəja beəjıxlıəjanlar boluxı kərək. 11 Lekin yax tul əyallarnı [tizimlikkə] kırıgüzmə. Qünki ularning ixkə həwəsliři kəzəqlip Məsihdin tenip, kəyta nikəhlınıxi arzu kılıdu; 12 xuning bilən, ular dəslep bərgən wədisigə hiləplik kılıx səwəblik əyiblik bolıdu. 13 Uning üstigə ular hərunlukni ədət kiliwelip, əymu-əy dəkurup yürüxnı əginidu; xundakla hərun bolupla kəlməy, əyəwət kılıp, bəxkılarning ixlirıəja qepiləq bolup nəlayik ixləja waləklaydıəjanlardin bolup kəlixı mımkin. 14 Xuning üqün, bundak yax tul əyallarning nikəhlınıp, pərzənt kərup, əy ixliri bilən xuəqullınıxini halaymən. Xundak kıləjanda, bizgə karxi turoquqıəja bizni hərəkəndak əyibləp-həkərləx pırsiti qıkımaydu. 15 Qünki xundak bəzi tul əyallar əllıkəqan etıqədin tenip Xəytanning kəynigə kırıp kətti. 16 Əgər etıqədi bar bir ər yaki əyal kixining tul kələjan tuəqənlırı bolsa, u əzi ularəja yərdəm bərsun, yüki jamaətkə qüxmısun. Xundak boləjanda, jamaət həkikiyi igə-qəkisiz tul ayalləja yərdəm kıləlaydu. 17 Jamaətnı yaxhi yətləklaydıəjan əksəkəllər, bolupmu Hudaning söz-kalamini yətküzüx wə təlim berıxtə əjır sıngdürgənlər ikki həssə hərmətkə səzəwər kılınsun. 18 Qünki mukəddəs yazmılarda: «Həman təpkən

öküzning aqzini boqma» wə: «Mədikar öz həkkinı elixka həkklıktur» deyilgən. **19** İkki yaqi üç guwaqı qazır bolmioquqə, aqsakal üstidin kılinoqan ərznı qobul kılma. **20** Əgər [aksakallardin] bırsı gunah sadır kılnoqan bolsa, baxkılarningmu buningdin ibrət elip qorqxıı üqün, jamaət aldida tənbiş berip əyibligin. **21** Hudaning, Məsiş Əysaning wə Huda tallıoqan pərixtilərnıng aldida xuni sanga agah kılıp tapılaymənki, sən bu əmrlərgə heq ayrimiqilik kılmay, heqkəndə ixta bir tərəpkə yan basmay kət'iy əməl kılnoqan. **22** Birawning uqısıoqə kolungni qoyuxka aldirap kətmə; baxkılarning gunahlırioqə xerik bolma. Əzüngni pak tutkın **23** (axkəzining yahxi bolmioqanlığı, xundakla sən daim aqırıydioqan boləoqəqə, sula iqiwərməy, bir'az xarabmu iqip bərgin). **24** Bəzi kixilərnıng gunahlırı burunla enik, xundakla sorə künigiqə saklinidu; lekin bəzilərnıngki ularning kəynidin əgixip baridu, keyin axkarə bolidu. **25** Huddi xuningəoqə ohxax, bəzi kixilərnıng güzəl əməllirini asanla kərüwaləjili bolidu; qazır axkara bolmisa keyin axkarılanmay qalmaydu.

6 Kulluk boyunturuk astida boləoqanlarning həmmisi öz hojayinlirini hər tərəptə hərmətlisun. Xundak kıləoqanda, Hudaning nami wə Uning təlimining həkərkə uqrixidin saklanəjili bolidu. **2** Hojayinliri etiqədqı bolsa, kulliri: «Biz həmmimiz ohxaxla kərindaxlarəu» dəp, ularəoqə hərmətsizlik kılmisun. Əksiqə, ularəoqə tehimu əstayidil hizmət kılsun. Qünki ularning yahxi hizmitidin bəhrimən bolidioqanlar dəl sadik etiqədqılar həm səyümlük bəndilərdur. Sən bu təlimləni əgətkin wə jekiligin. **3** Ohximioqan təlimləni tərəjib kıləoqan wə saqlam səzləni (yəni Rəbbimiz Əysa Məsişning hək səzlrini), xundakla ihlasmənlikkə yetəkləydioqan təlimni qobul kılnoqan kixi bolsa, **4** undəqlər dəwəqə kərəngləp kətkən, heqnemə qüxənmaydioqan kixilərdindur. Ular niza-munazirə pəyda kılıxka wə gəp talıxıxka hərismən; bundak ixlərdin həsəthorluk, jedəl-majira, təhmət, rəzil gumanhorluk qasıl bolidu, **5** həmdə niyiti qırıqləxkən, həkikəttin məhrum boləoqan

kixilər arisida daimlik sürkilix kəltürüp qikiridu. Bundak kixilər ihlasmənlikni pəyda-tapawətnıng bir yoli dəp qaraydu. **6** Dərwəqə, [Hudaəoqə] ihlasmən wə razimən bolux əjayət zor pəydidur. **7** Qünki biz bu dunyaəoqə heqnemə elip kəlmiduk, xuningdək uningdin heqneminimu elip kətməymiz. **8** Xunga, yemək-iqmək wə kiyim-keqik yetərlük bolsila bulardin qanaət kılımız. **9** Lekin bay boluxni oylaydioqanlar bolsa həman əzduroluxlarəoqə uqrap, tuzəqə wə xundakla insanlarnı wəyranqılıqə wə həlakətkə qəktüridioqan nuroqun əhmikanə həm ziyanlık arzu-həwəslərnıng ilkiqə teyilip kətidu. **10** Qünki pulpərəslük hərhil rəzilliklərnıng yiltizidur. Bəzilər buningəoqə intilixi bilən etiqəddin qətnəp, əzlrini nuroqun dərd-qəyoqlar bilən sanjidi. **11** Əmma sən, əy Hudaning adimi, bundak ixlərdin yirək qəq; həkkanıylik, ihlasmənlik, ixənq-etiqəd, məhr-muqəbbət, səwr-təqət wə məmin-mulayimlikni intilip qoqla. **12** Etiqədtiki güzəl kürəxtə küqəp kürəx kıl. Mənggülik həyatni qing tutkın. Sən dəl buningəoqə qəqirildıng həmdə uning yolida nuroqunlıoqan guwaqılar aldida bu etiqəddıng güzəl xəhtlikni kılding. (aiōnios g166) **13** Həmmiqə həyatlik bəriwətkən Hudaning aldida, xundakla Pontius Pilatus aldida güzəl xəhtlikni kılıp guwaqlık bərgən Məsiş Əysaning aldida sanga xuni tapılaymənki, **14** Rəbbimiz Əysa Məsiş qayta ayan boləuqə, [Hudaning] bu əmrigə heq kəsursız wə dəqsız əməl kılnoqan. **16** Uning ayan boluxini wəqit-saiti kəlgəndə birdinbir mənggü əlmigüqi, insan yekınıxalmaydioqan nur iqidə yaxaydioqan, heqkim kərmigən wə kərəlməydioqan mubərləxləxə layik boləoqan birdinbir Həkümrən, yəni padıxəhlarning Padıxəhi, rəblərnıng Rəbbi əməlgə axuridu. Uningəoqə izzət-hərmət wə əbədil'əbəd küq-küdrət boləoqə, amin! (aiōnios g166) **17** Bu zamanda bay boləoqanlarəoqə məqrurlanmaslıqni, tayanəusız ətkünqi baylıqə əməs, bəlkı biz bəhrimən boluxka həmmini bizgə sehiylik bilən tolup taxkən həlda təminligüqi Hudaəoqə tayinip ümid baqləxni tapıloqin; (aiōn g165) **18** ularəoqə yahxi əməlləni kılıxta [həkikiy] bay bolunglar, həyr-sahawətlük ixlərdə mərd, baxkılar bilən ortəq bəhrinixkə kəli oquq bolunglar dəp

tapiloiqin. **19** Ular bundak qiloiqanda, həkikiy
hayatni tutux üqin keləqəktə əzliqə puhta bir
asas-ul bolidioqan bir həzinə topliyalaydu. **20** Əy
Timotiy, sanga amanət qilinoqan [həqiqətlərnı]
qooqda. Əzüingni ihlassız, quruk gəplərdin həmdə
atalmix ilimning talax-tartixliridin neri tutqin.
21 Bəzilər muxundak bımənə [ilingə] egimən
dəp jakarlap, etiqadtin qətnidi. Mehır-xəpkət
silərgə yar boləyay!

Timotiyoga 2

1 Məsih Əysada wadə kilinojan hayatni elip berix üqün, Hudaning iradisi bilən Əysa Məsihning rosuli bolojan mənki Pawlustin səyümlük balam Timotiyoga salam: Huda'Atimizdin wə Rəbbimiz Məsih Əysadin sanga mehir-xəpkət, rəhimdillik wə hatirjəmlilik boləy! **3** Mən ata-bowilirimning izini besip sap wijdanim bilən hizmitini kiliwatқан Hudağa təxəkkür eytimən, qünki keqə-kündüz dualirimda seni tohtawsiz əsləp turimən; **4** kez yaxliringni əsliginimdə, xadlikka qəmüxüm üqün sən bilən yənə didarlixixka kattik təlpünüp yürməktimən; **5** qünki seningdə bolojan sahtiliksiz etikaд esimdin qikmaydu. Bu etikaд əng awwal momang Loista, andin anang Ewnikidə bar bolojan, əmdi hazır səndimu bar ikən dəp hatirjəmdurman. **6** Xuning üqün mən xuni kaytidin sanga əslitimənki, kollirimni uqangoja koyuxum bilən səndə bolojan, [Huda] sanga təkdim kilojan iltipatni kaytidin yalkunlitip jari kilojin. **7** Qünki Huda bizgə korkunqaklikning rohini əməs, bəlki bizgə küq-kudrətning, mehri-muəəbbətning wə salmaklikning Rohini təkdim kildi. **8** Xunga Rəbbimiz həkqidiki həwər-guwahliktin, yaki Uning məhbusi bolojan məndin nomus kilma. Əksiqə, Hudaning küq-kudriti bilən hux həwərnı jakarlaw yolidiki harlik-muxəəkkətnı öz həssəng boyiqə ortaq tartqin; **9** Huda bizni öz əməllirimizgə əsasən əməs, bəlki öz muddiasi wə mehir-xəpkətiğə əsasən kutkuzup, pak-muəəddəs qakirikı bilən qakirdi; Uning bu mehir-xəpkəti həmmə dəwr-zamanlardin ilgirila Məsih Əysada bizgə beoqixlanoјandur; (aiōnios g166) **10** lekin bu mehir-xəpkət Kutkuzoquqimiz Əysa Məsihning kelixi bilən hazır ayan boldi; U əlümni bikar kiliwetip, hux həwər arkilik hayatlik wə qirimaslikni yoruklukta ayan kildi. **11** Mən bolsam əllərgə bu hux həwərnıng jakarqisi, rosuli wə təlim bərgüqisi bolup təyinləngən. **12** Mən xu səwəbtin hazırki bu harlik-muxəəkkətlərnı tartmaqtimən. Lekin buningdin nomus kilmaymən; qünki mən kingə etikaд kilojanlikimni bilimən

həmdə Uning manga tapxurojan amanitini xu künqiqə sakliyalaydiojanlikioja qadir ikənlikigə ixəndürüldum. **13** Məndin angliojan saoqlam təlim səzlrining nəmunilik bir üzündisini saklap, Məsih Əysada bolojan muəəbbət wə etikaд bilən qing tutqin; **14** bizdə makanlawқан muəəddəs Rohka tayinip sanga tapxurulojan xu güzəl amanətnı sakla. **15** Sən bilginingdək, Asiya əlkisidiki [etikaдqılarning] həmmisi [degüdək] məndin yüz eridi. Ularning arisida Figelus wə Hermogenesmu bar. **16** Rəb Onesiforning ailisidikilrigə rəhim-xəpkət kərsətkəy. Qünki u mening məhbus bolojanlikimdin heq nomus kilmay kəp kətim meni yoklap səyündürdi. **17** U Rim xəhirigə kəlginidə meni tapquqə kəp izdəp awarə boluptu. **18** Rəb xu künidə uni Əzidin rəhim-xəpkətkə muyəssər kiloјay; uning Əfəsus xəhiridə manga kərsətkən hizmətlirining kanqilik ikənlikini obdan bilisən.

2 Xunga əy oqlum, sən Məsih Əysada bolojan mehir-xəpkətkə tayinip küqlük bol; **2** wə sən kəp guwahqılar aldida məndin angliojanliringni həm ixənqlik həmdə baxqılaroјimu təlim berələydiojan adəmlərgə amanət kiloјin. **3** Əysa Məsihning yaxhi jəngqisi bolux süpitidə, harlik-muxəəkkətnı öz həssəng boyiqə ortaq tartqin. **4** Jəngqi bolojan kixi əzini əskərlikkə tizimliojan sərdarini razi kilix üqün adəttiki turmux ixlirini əzığə hələk kiliwalmasliki kerək. **5** Musabikigə katnaxқан tənhərikətoqimu musabika kaidilirigə riayə kilmisa, oqəlibə tajoja erixəlməydu. **6** Əjir singdürgən dehqan həsulidin birinqi bolup bəhrimən boluxi tegixliktur. **7** Bu səzlrim üstidə yaxhi oyla, xuning bilən Rəb sanga həmmə ixta yorutidu. **8** Sən Dawutning nəslı bolojan, əlümdin tirilgən Əysa Məsihni mən yətküzüwatқан hux həwər boyiqə esingdə qing tut. **9** Bu hux həwərnı dəp kəp harlik-muxəəkkət qekip, hətta jinayətoqi həsəblinip kixənlinip yatimən. Həlbuki, Hudaning səz-kalami heq kixənlənməydu! **10** Əmdi mən dəl xu səwəbtin, [Huda] talliojan bəndilərnıng Məsih Əysada bolojan nijatka mənggülik xan-xərap bilən erixixi üqün həmmə ixka bərdaxlik berimən. (aiōnios g166) **11** Təwəndiki bu səzlər ixənqliktur: — «Uning bilən billə əlgənəkənmiz,

Uning bilən hayatta billə yaxaymiz. 12 Kıyinqılıqlarğa bərdaxlık bərsək, Uning bilən billə həküm sürimiz. Biz uningdin tansak, Umu bizdin tanidu. 13 Biz Uningğa sadakətsizlik kilsakmu, U yənıla sadakətlıktur; Qünki U Özidin heq tanalmaydu». 14 Bu ixlarni dawamlıq [kerındaxlarning] səmıgə selip, ularni Rəb aldida bımənə səzlər üstidə talax-tartix kılmaslıkni əstaydıllıq bilən agahlandıroqin. Bundak talax-tartixlarning heqkandak paydisi bolmayla kalmay, bəlki angılıquqlarni nabut kılıdu. 15 Usta tikimqi rəhtni toqra piqkandək həkikət səzini durus qüxəndürüp, özüngni Huda aldida təstiklanıqudək, yərgə qarap kalmaydıoqan mahir bir hizmətkar kılıp kərsitixkə intilip kəngül kəyoqin; 16 lekin iplas, kuruq gəplərdin neri tur. Qünki bundak gəplərnı kılıquqlar bəribir tehımu ihlassızlıkğa qəmüp ketidu. 17 Muxundaklarning gəpliri huddi mərəzdək tezla yamrap ketidu. Himeneyus wə Filetoslar mana xundaklarning iqidiki ikkisidir; 18 ular həkikəttin qətnəp, əlgənlərnıng tirilixi degən bu ix allıkaqan yüz berip boldi, dəydu, xundakla bəzilərnıng etıkadini qulıtidu. 19 Həlbuki, Hudanıng məzmüt uli qing turmakta. Uning üstigə məhür bilən: «Rəb Özigə təwə bolıqlarnı tonuydu» wə «Rəbning mubarak namini ləwzigə alıdıqlarnıng həmmisi rəzillıktin kəl üzsun» dəp məhürləngəndur. 20 Bay-bayaxat adəmning öyidə pəkət altun wə kümüx qaqa-kıquqlarla əməs, yaqıaq, sapal kaqıqlarmu bolidu. Qaqa-kıquqlarning bəziliri ətiwarlinidu, bəziliri pəs kərülıdu. 21 Əgər bir kixi özini undaklarning kiridin tazılap haliy kılsa, u mukəddəs kılınıqlan, hojayinimizıqla yaraydıqlan kaqidək, hərkanıq güzəl iqlarıqla təyyar bolidu. 22 Xunglaxka, yaxlıqning arzu-həwəsliridin özüngni kaquroqin, pak kəlb bilən Rəbgə nıda kılıquqi bilən billə həkkanıylik, ixənq-etıkad, mehir-muhəbbət wə tinq-hatırjəmlikni koqlıxip izdə. 23 Lekin əhmikanə, bilimsizliktin kılqan talax-tartixlarıqla arilixixni rət kıl, qünki bundak ixlarning jedəl teriydıqlanlıkını bilisən. 24 Əmdilikdə Rəbning kuli jedəlləxməsliki, bəlki həmmə kixilərgə mulyim-mehriban, təlim berixkə mahir, səwr-takətlık boluxı kerək; 25

xuning bilən öz-özıgə kərxi bolıqlanlarıqla u Huda bəlkim ularıqla həkikətni tonup yetixigə towa kılıdıqlan kəlbni berər dəp, məmin-mulayimlik bilən nəsihət kılsun; 26 bundak bolıqlanda ular uykusini eqip, əzlrini öz muddiasıqla əməl kılıxka tutkun kılıqlan İblisning tuzikidin kutulalaydu.

3 Əmma xunimu bilginki, ahir zamanlarda eoqr künlər bolidu. 2 U qaoqdiki insanlar özınıla oylaydıqlan, pulpərəs, mənməniqi, həkawur, kupurluk, kılıdıqlan, ata-anisining səzini tıngximaydıqlan, tuzkor, iplas, 3 kəyümsiz, kəqürümsiz, təhməthor, özini tutalmaydıqlan, wəhxiy, həyr-sahawətlıkkə düxmən, 4 satkun, təlwə, xəhrətpərəs, huzur-hələwətni Hudadin yaxhi kəridıqlan, 5 sirtki kıyapəttə ihlasmən boluwelip, əməliyəttə ihlasmənlikning kudritini inkar kılıdıqlan bolidu. Bundaklardin yırak tur. 6 Qünki ularning arısidiki bəzilər oymu-ey soqunup kirip, gunahlar bilən besıqlan, hərhil xəhwət-həwəslərnıng kuli bolup kaqlan nadan ayallarnı azdurup özıgə əsir kılıdu. 7 Bundak ayallar daim təlim alsimu, hərgiz həkikətni tonup yetəlməydu. 8 Əmdi Yannis bilən Yambris Musa pəyoqəmbərgə kandaq kərxi kılqan bolsa, bu [azduroquqlarmu] həkikətkə xundak kərxi kılıdu. Ular zəhin-kəngülliri qirigən, etıkad jəhəttə daxkal dəp ispatlanıqlan kixilərdur. 9 Lekin əmdi ular bu yolda aloqla ilgiriləyməydu; qünki [Yannis bilən Yambris]ning hamakətlıki oquq kərüngəndək, bularningmu həmmıgə kərünidu. 10 Lekin sən bolsang mening təlimim, yürux-turuxum, məksət-ıradilirim, ixənq-etıkadim, səwr-takıtim, mehir-muhəbbitim, qıdamlıkim, mən uqriqlan ziyankəxlıqlər wə azab-oqubətlərgə, jumlıdin Antakya, Koniya wə Listra xəhərliridə yüz bərgənlərgə tolimu kəngül belüp kəlding, xundakla mən bərdaxlık bərgən xunqə ziyankəxlıqlərdin toluk həwiring bar; Rəb ularning həmmisidin meni kutkuzdı. 12 Dərwəqə, Məsih Əysada ihlasmən hayat kəqürüxkə ıradə tikligənlərnıng həmmisi ziyankəxlıkkə uqraydu. 13 Lekin rəzil adəmlər wə ezitku-kazzaplar bəribir baxkılarnimu aldap, əzimu aldinip, barıqlanseri əsəbiylıxidu. 14 Lekin sən bolsang, əgəngən wə toluk ixəndürılqən

həqiqətlərdə qing tur; qünki bularni kimdin
өгәнгәnlіkіngnі bіlіsән, 15 һәмdә bālіlіk
qaoqlіrіngdіn tartіpla muхәddәs yazmіlarnі
bіlіp kәldіng; bularnіng sanga Mәsіh Әysaoҗa
baoqlanoҗan etіkad arқılık болоҗan nіjat tooрluluk
senі dana қіlalaydіoҗanlіqіnі bіlіsән. 16 Pütкүl
muхәddәs yazmіlarnіng һәmmіsі Hudanіng
Roһnіng yolyoruk-ilһamі bіlән yezіloҗan bolup,
u tәlіm berіx, tәnbіh berіx, hatalıqlarnі tüzіtіx
wә kіxіlarnі һәққanіyәt yolioҗa baxlaxқа
paydılıktur. 17 Bular arқılık Hudanіng adīmі
toluk қorallınıp, barlık yahxi әmәllarnі қіlіxқа
täyyar bolalaydu.

4 Mән Huda һәмdә tirіklәр bіlән әlüklәrnі
sorak қіlіxқа täyyar turidіoҗan Mәsіh
Әysanіng aldida, xundakla Uning қayta
ayan boluxı wә Uning Öz padіxahlıqı bіlән
sanga xundak aғah қіlіp tapılaymәnki, 2
[Hudanіng] sөz-kalamını jakarla; waқit-pursәt
yar bәrsun-bәrmisun, uningоҗa jiddiy қara.
Toluk säwr-taqәt wә tәlіm-әkідә bіlән nәsіһәt
қіloҗın, tәnbіh bәrgin, rioҗbәtlәndүrgin. 3
Qünki xundak bir zaman keliduki, insanlar
saoqlam tәlīmni anglaхқа qidimay, bәlki
қulaklırioҗa hux yaқıdіoҗan sөzlәrnі anglaх
үqün әtrapioҗa өз xәhwәt-hәwәslirigә uyoҗun
tәlīm bәrgüqilәrnі toplaydu. 4 Ular һәқіqәtkә
қulak salmay, әpsanilәrnі tıngxaхқа burmilinip
ketidu. 5 Lekin sән һәрқандақ әһwalda
oyoҗak tur, harlık-muxәққәtlәrgә bәrdaxlık
bәr, hux һәwәrqіning wәzіpisini orunda,
tapxuruloҗan hizmitingni һәр tәрәptin toluk
ada қіloҗın. 6 Qünki өзүmgә kәlsәм, jenim
қurbanlıқning «xarab һәdiyә»sidәk tәkülidіoҗan
waқti yetip kәldi, mening bu dunyadin ketix
waқtimmu yekinlasti. 7 Güzәl күrәxnі mән
қіlіp boldum, yügүrүx musabіқisіning mәнzilini
besip boldum, birdinbir etіkadnı qing saқlap
kәldim. 8 Һazir һәққanіyіkіng [oҗalıbә] taji
mән үqün saқlinip turmaқта. Uni, һәққanіy
soraqı болоҗan Rәb xu күnidә manga, xundakla
yaloҗuz mangila әmәs, Uning kelip ayan
boluxioҗa tәlpünүp turoҗanlarnіng һәmmisigә
in'am қіlіp қiygүzidu. 9 Imkanіyәtning bariqә
yenimoҗa tezdin yetip kәl. 10 Qünki Demas bu
һazirki dunyani tama қіloҗanlıqı үqün menі

taxlap Tesalonika xәһirigә kәtti. Kriskis Galatiya
әlkisigә, Titus Dalmatiya әlkisigә kәtti. (aiön q165)
11 Yenimda yaloҗuz Luқа қaldi. Markusni өзүng
bіlән birgә elip kәl, qünki u hizmatlırimdә
manga kәp әskatidu. 12 Tikikusni bolsa Әfәsus
xәһirigә әwәtiwәttim. 13 Kelixingdә Troas
xәһridә Karpusning yenioҗa қaldurup qoyoҗan
yepinqam bіlән kitablarnı, bolupmu oram
terә yazmіlarnı billә aloҗaq kәlgin. 14 Miskәр
Iskәndәр manga tola әskilik қildi. Rәb uningоҗa
қilmixlirioҗa layıq yandurmay қalmaydu. 15
Sән һәм uningdin hoxyar bol; qünki u biz
yәtküzgән sөzlimizgә kattıq қarxilik kәrsәtti.
16 Tunji ketimlik soraqta mening aқliniximoҗa
yardәм қilidіoҗan һeqkim qıqmidi, һәmmisi
menі taxlap kәtti. Bu ix ularоҗa һesablanmioҗay!
17 Lekin Rәb mening bіlән billә turup, mән
arқılık Inјil jakari toluk қilinip, bu yәrdiki barlık
yat әlliklәrdin болоҗanlarnіng anglixı үqün
menі күqlәndүrdi; xuning bіlән mән xirning
aoҗzidin kutkuziwelindim. 18 Rәb menі barlık
rәzil ixtin kutkuzup, әrxtiki padіxahlıqioҗa saқ
yәtküzidu! Xan-xәрәp Uningоҗa әbәdil'әbәdgiqә
mәnsup болоҗay! Amin! (aiön q165) 19 Priska
bіlән Akwilaоҗa wә Onesiforning ailisidikilәrgә
mәndin salam eyt. 20 Erastus Korint xәһridә
қaldi. Lekin Trofimus kesәl bolup қaloҗanlıқtin,
uni Miletus xәһridә қaldurup qoydum. 21
Қix қүxүp kәtkүqә imkanіyәtning bariqә bu
yәrgә kәlgin. Yubulus, Pudis, Linos, Klawdiya
wә barlık қerindaxlardin sanga salam. 22 Rәb
Әysa Mәsіh roһing bіlән billә болоҗay! Mehir-
xәpkәt silәр bіlән billә болоҗay!

Tituska

1 Hudaning tallioqianlirioqa amanət bolojan etikađ wə ihlasmənlikkə elip baridioqan həkikətning bildürüluxi üqün, Əysa Məsihning rosuli kılıp təyinlənğan, Hudaning kuli bolojan mənki Pawlustin sanga salam — **2** (bu etikađ wə həkikət mənnggülük hayatka baqlanloqan ümidni elip kelidu; bu mənnggülük hayatni mutlək yaloqan eytmaydioqan Huda həmmə dəwr-zamanlardin ilgirila wədə kılıqanidi; (aiōnios g166) **3** lekin [həzir] wədisining waqti kelip Kutquzuqumiz Huda buning kalam-həwirini Əz əmri bilən manga tapxuroqan jakar arkilik axkarilidi) **4** — ortaq etikađimizda əz oqlum bolojan Tituska salam! Huda'Atimiz wə nijatkarimiz Məsih Əysadin sanga mehir-xəpkət wə hatirjəmlik bolqay! **5** Seni Kret arilida qalduruxtiki səwəb, orundilip bolmioqan ixlarni bir tərəp kılıxing üqün wə hər xəhərdə sanga tapiloqinimdək jamaətkə əksəkəllarni təyinlixing üqün idi. **6** Əksəkəllikə təyinlinidioqan kixi əyibsiz boluxi, bir ayallik, pərzəntliri bolsa etikađ kılıquqi boluxi wə ixlirida xallaklık kılıdioqan yaki [ata-anisioqan] boysunmaydioqan əyibliri bolmioqan boluxi kerək. **7** Qünki jamaətning yetəkqisi Hudaning [ailisigə] oqojidar bolux süpitidə, əyibsiz boluxi kerək; bəxbəxtək əməs, terikkək əməs, hərak-xarabka berilgən əməs, zorawan əməs, nəpsaniyətqi əməs, **8** bəlki mehməndost, sahawətlik, yaxxilikni səyidioqan, salmaq, adil, ihlasmən wə əzini tutuwəloqan boluxi lazim. **9** U yənə saqlam təlim bilən riqəbət-təsəlli berix üqün wə qarxi qikkuqilaroqa rəddiyə berix üqün, tapxuruloqan təlimdiki ixənqlik kalam-səzdə qing turuxi kerək. **10** Qünki həzir bimənə səz kılıdioqan, kixilərnin kənglini owlap ezitkuluk kılıdioqan, əz bəximqilik kılıdioqan kəpligan kixilər bar, bolupmu hətniliklərdin qikkənlər bar. **11** Ularning aqlzini etix kerək; qünki ular həram dunyani dəp əgətxkə tegixlik bolmioqan təlimlərnə gəgətip, hətta pütin aililərnə nabut kılmaqta. **12** Xulardin biri, yəni [Kret arilidikilərnin] əzining bir pəyoqləmbiri: «Kretlər həmixə yəloqan səzləyidioqanlar,

wəlxıy həywanlar wə hürun toymaslardur» degən. **13** Bu guwahlik həkikəttur; xunga ularning etikadta saqlam turuxi üçün xundakla Yəhədiy əpsanilərgə wə həkikəttin qətnigənlər tokuwaləqan insaniy kaidə-bəlgilimilərgə kulak salmaslikı üçün ularni kattik əyibləp agahlandıroqin. **15** Pak kixilər üçün həmmə nərsə pak; ləkin buləqanəqan napaklar wə etikadsızlar üçün həqkandək nərsə pak əməstur. Qünki ularning oy-pikrlirimu, wijdanimu buləqinip kətkən. **16** Ular Hudani tonuymiz dəp dawrang qilsimu, ləkin əməlliridə Uningdin tanidu; qünki ular yirginqliklər, həqgəp anglimaydıəqanlar, həqkandək yahxi ixlarni kilixkə yarimaydıəqanlardur.

2 Lekin sən bolsang saqlam təlimgə kəndak uyğun yaxaxni ʔəgʔitixing kerək. **2** Yaxanoʔan ʔərlərgə, hoxyar, salmak, təmkin, ʔetikadta, meħir-muħəbbəttə wə səwr-takəttə saqlam boluxni tapilioʔin. **3** Xuningdək, yaxanoʔan ayallarəqə yürüx-turuxta iħlas-muħəddəslikkə layik boluxni, qeqimqilik kılmaslikni, ħarak-xarabkə berilməydioʔan boluxni, güzəl ixlarni ʔəgətküqilər boluxni tapilioʔin. **4** Buning bilən ular yax ayallarəqə ʔərlirigə keyünüx, balilirioʔa keyünüx, salmak bolux, pak bolux, ʔy ixlirini puhta kılıx, meħriban bolux wə ʔz ʔərlirigə boysunuxni ʔəgʔələydu. Xundak boləqanda Hudaning səzi kərilanmaydu. **6** Xuningdək yax ʔərlərnimu salmak boluxkə jekiligin. **7** ʔzüngmu ħəmmə ixta güzəl ʔməlliring bilən ularəqə ülgə boləqin; təlim bərginingdə pak-diyənətlilik, ʔəqir-besik bolup, **8** ħeqkim kusun tapalmaydioʔan, saqlam səzlərnı yətküzgin; buning bilən, kərxı qıkkuqılar biz toqruluk yaman gəp kılıdioʔan yərnı tapalmay hijil bolidu. **9** Kullarəqə ʔz hojayinlirini ħəmmə ixta kənaətləndürüp ularəqə boysunuxni ʔəgətkin. Ular gəp yandurmay, **10** oqrilik kılmay, ʔzlrining ħər jəħəttə ixənqlik ikənlikini kərsətsun. Ular buning bilən Kutkuzəquqimiz Hudaning təlimatioʔa ħər jəħəttin zinnət bolidu. **11** Qünki Hudaning nijatni barlik insanlarəqə elip kelidioʔan meħir-xəpkiti ayan boldi; **12** u bizgə iħlassizlik wə bu dunyaning arzu-ħəwəslirini rət kılıp, ħazirkı zamanda salmak, ħəkkaniy

ihlasmən həyatni ötküzüximiz bilən, (aiōn g165) 13 uluq Huda, nijatkarimiz Əysa Məsihning xan-xərəp bilən kelidioqanlikioja bolqan mubarak ümidimizning əməlgə exixini intizarlik bilən kütüxni egitudi. 14 U bədəl tələp bizni həmmə itaətsizliklərdin azad kilix həmdə bizni əzi üqün pak kilip, Əzigə mənsub bolqan, yaxxi əməllərgə kizojin intilidioqan həlk kilixkə biz üqün qurban boldi. 15 Barlik hokukungni ixlitip bu ixlarni jakarlap eytkin, nəsihət berip jekiligin wə agahlandurojin. Heqkim seni kəmsitmisun.

3 [Jamaəttikilərgə] xuni əslitip turojinki, ular həkümranlaroja wə hokukdarlaroja boysunup, xularning sözini anglisun, hərəkəndə yaxxi əməllərni kilixkə təyyar tursun, 2 heqkimning yaman gepini kilmisun, jedəlhor bolmisun, mulayim bolsun, həmmə adəmgə hər jəhəttə məminlik kərsətsun. 3 Qünki biz əzimizmu əslidə nadan bolup, itaətsiz, azduruloqan, hərhil xəhwət-həwəslərninğ həm ləzzətlərninğ quli bolqan, rəzillik wə həsəthorluk iqidə yaxioqan, nəprətlik bolqan həm bir-birimizdin nəprətlinidioqanlardin iduk. 4 Biraq Kutkuzoquqimiz Hudaning insanlaroja bolqan məhribanlik wə məhır-muhəbbiti ayan boluxi bilən, 5 (əzimizning kəndaktur həkəkəniy əməllirimiz bilən əməs, bəlkı Uning rəhim-xəpkiti bilən) yengidin tuquluxta yuyuxliri wə Muxəddəs Rohta yengilixi arkilik U bizni kutkuzdi; 6 bu Rohni Huda Nijatkarimiz Əysa Məsih arkilik wujudimizoja mol kuydi. 7 Bu arkilik, Hudaning məhır-xəpkiti bilən həkəkəniy kilinip, mənggülik həyatka erixix ümidini tutqan mirashorlar bolduk. (aiōnios g166)

8 Bu sözlər ixənqliktur wə bu həkəkətlərni alahidə təkitlixingni tələp kilimən. Xundak kilojiningda, Hudaəja etikəd kiləqanlar əzlrini yaxxi əməllərni kilixkə berilixkə kəngül bəlidu. Bu ixlər insanlar üqün güzəl wə paydilik. 9 Biraq əhmikənə munazirilər, nəsəbnamilərdiki [quruk gəplər], jedəl-majralar, Təwrat qanunioja munasiwətlilik talax-tartixlərdin əzüingni neri tutqin; qünki bular paydisiz wə bimənilitur. 10 Arioja bəlgünqilik kiləquqi adəmnı bolsa bir-ikki kətim agahlanduroqandin keyin uning bilən bolqan bardi-kəldini üziwət; 11 qünki

bundak adəmnı həkəkəttin qətnidi, gunah sadir kiliwatidu, xundakla əzini əzi jazaəja məhkum kiləqan dəp bilisən. 12 Artemasni yaki Tikikusni sanga mangduroqanda, mumkin kədər tezrək Nikopolis xəhriyə məninğ yenimoja kəlgin, qünki u yərdə kixliməqki boluwatimən. 13 Adwokat Zenas bilən Apollosning səpirigə kəngül bəlüp himmitingning bariqə uzatqin; kəm-kütiliri bolsa, ularning həjitidin qikqin. 14 Bizning kəwmimiz mewisiz kalmaslikı üqün həjətmənlərgə yərdəm kilip, əzlrini güzəl əməllərni kilixkə beəjixlaxni əgənsun. 15 Yenimdikilərninğ həmmisidin sanga salam. Etikəda bizni səyidioqalaroja salam eyt. Məhır-xəpkət həmminglaroja yar boləjay!

Filemonoqa

1 Məsih Əysaning məhbusi mənki Pawlus wə kerindiximiz Timotiydin səyümlükimiz wə hizmətdiximiz Filemonoqa **2** wə singlimiz Afiyoqa, səpdiximiz Arkippuska wə eyüngdə yiojilidiqan jamaətkə salam! **3** Huda'Atimiz wə Rəbbimiz Əysa Məsihdin silərgə mehir-xəpkət wə hatirjəmlilik boləyay! **4** Rəbbimiz Əysaqa wə barlik muqəddəs bəndilərgə boləqan mehir-muhəbbiting wə ixənq-etikadingni anglap, mən dualirimda həmixə seni yad etip turuwatimən, sən üqün təxəkkür eytimən; **6** Bizgə nesip boləqan, Məsihni uluqlaydiqan barlik yaxsi iltipatni toluk tonup yetixing bilən, sening etikadning əməlliridə mərdlərəq ortaklixixing küqəytilsun dəp dua qilimən. **7** Qünki sening mehir-muhəbbiting manga zor huxallik wə riqəbət elip kəldi; qünki i kerindixim, muqəddəs bəndilərnin iq-baəjirliri sening arkilik kəp səyündürüldi. **8** Xunga, gərqə seni layik ixni kilixka buyruxka Məsihdə jür'ətlilik bolalisammu, **9** lekin yənila muhəbbətnin türtkisi bilən mənki keri Pawlus həmdə həzirmu Əysa Məsihning məhbusi bolux süpitidə sanga iltimas qilip ətünüxnə layik kərdum — **10** kixənlərdə turup tuqkan balam, yəni Onesimus toqruluk iltimasim bar. **11** U burun sanga paydisiz boləqan bolsimu, əmma hazır sangimu, mangimu paydiliqtur. **12** Mən hazır uni — janjigirimni sening yeningoqa qayturup əwətimən. **13** Hux həwərnə dəp kixənlərdə turoqinimda uni sening ornungda mening hizmitimdə boluxka yenimda qaldurup qaləqum bar idi; **14** birək sening razilikingni almay həqnəmini qiləqum yok; xundək qiləqanda sening manga qiləqan yaxxiliking məjburiy əməs, bəlkə razimənlilik bilən bolidu. **15** Qünki sening Onesimustin wəqitlik məhrum boləqiningning səwəbi, bəlkim dəl sening uningəqə əbədil'əbədgigə nesiwə boluxung üqün idi. (aiōnios g166) **16** Mening xundək deginim, uningəqə qul qatarida əməs, bəlkə quldin kəp üstün — manga nəkədər səyümlük, xundəqla sanga təhimu xundək bolidiqan (insaniy munasiwətlər bilən həm Rəbdə boləqan munasiwət bilən), səyümlük

qerindax qatarida igə bolisən; **17** xuning üqün, əgər sən mənə həmdəq qatarida kərsəng, uni mənə qəbul qiləqandək qəbul qiləqin. **18** Əgər burun u sanga birər yolsizlik qiləqan bolsa yəni sanga kərzdar boləqan bolsa, buni mening həsəbimoqa yazəqin. **19** Mana mənki Pawlus bu səzlərnə öz qolum bilən yeziwatimən: kərzi bolsa əzüm qayturimən; lekin mən sanga əzüngning jening bilən manga kərzdar boləqiningni tiləqə almaymən. **20** Xunga, əy qerindixim, mən Rəbdə səndin mənəpətkə erixməqimən; iq-baəjirlirimni Məsihdə səyündürgin. **21** İxənqim səzümni anglaydiqanlikingəqə kamil bolup wə sorioqanlirimdin artuq orunlaydiqanlikingni bilip, sanga muxundək yazdim. **22** Bulardin bəxka, manga turaləqə jay təyyarlap qoyəqin. Qünki dualiringlar arkilik mening silərgə qayturup beriliximni ümid qilimən. **23** Əysa Məsihkə hizmət qiləqanliki üqün zindandixim boləqan Əpəfras, **24** hizmətdaxlirim Markus, Aristarhus, Demas wə Luqalardin sanga salam. **25** Rəbbimiz Əysa Məsihning mehir-xəpkiti rohinglarəqə yar boləyay!

Ibraniylaroʻja

1 Huda burunkı zamanlarda ata-bowilaroʻja pəyoʻjəmbərlər arkilik türküm-türküm boyiqə wə nuroʻjun yollar bilən səz kıləjan bolup,

2 muxu ahirki künlərdə bolsa bizgə Ooqli arkilik səzlidi. U Ooqlini pütkül məwjudatning mirashori kılıp bekətkən, Uning arkilik kainatlarni yaratқан. (aion g165) **3** U Hudaning xan-xəripidin parlioʻjan nur, Uning əyniyitining ipadisidur, U kudrətlik səz-kalami bilən pütkül kainattiki məwjudatni əz ornida turoʻjuzuwatқан bolup, U gunəhlarni tazilax hizmitini ada kıləjandin keyin, ərxetiki xanu-xəwkət igisining ong yenida olturdi. **4** Xuningdək, U pərixtilərdin kəp üstün nam-mərtiwigə miras bolup, ulardin xunqə yüksək turdi. **5** Qünki Huda [mukəddəs yazmilarda] pərixtilərnin kəyisioʻja: «Sən Mening Ooqlumdursən, bugin Mən Seni tuəjdurdum», wə yənə: «Mən Uningoʻja Ata bolimən, Umu Manga Ooqlu bolidu» degənidi? **6** Uning üstigə, U Əzining tunjisini yər yüzigə əwətkəndə, «Barlik pərixtilər Uningoʻja səjdə kilsun» degən. **7** U pərixtilər toʻqruluk: — «U pərixtilirini xamallar, Hizmətkarlarini ot yalkuni kildu», degənidi; **8** lekin Ooqli həkkidə bolsa Uningoʻja mundaq degən: — «Sening təhting, i Huda, əbədil'əbədliktur; Sening padixəhlikingdiki xahənə həsang adalətning həsisidur. (aion g165) **9** Sən həkkəniyətni səyüp, rəzillikkə nəprətlinip kəlgənsən; Xunga Huda, yəni Sening Hudaying Seni həmrahliringdin üstün kılıp xadlik meyi bilən məsih kildi». **10** Huda Ooqlioʻja yənə mundaq degən: — «Sən, i Rəb, həmmidin burun zeminning ulini salding, Asmanlarni bolsa kolliring yasioʻjandur; **11** Ular yok bolup ketidu, Lekin Sən mənggü turisən; Ularning həmmisi kiyimdək konirap ketidu; **12** Sən ularni ton kəbi yəgəp koyisən, Xunda ular kiyim-keqək yənggüxləngəndək yənggüxlinidu. Birak Sən mənggü əzgərmigüqidursən, Yilliringning tamami yoktur». **13** Yənə, U kəysibir pərixtigə: — «Mən Sening düxmənliringni təhtipəring kilmioʻquqə, Mening ong yenimda olturisən»

— degənidi? **14** Xundak ikən, pərixtilərnin həmmisi pəkət nijatka miraslik kildioʻjanlar üqün hizmət kılıxka [Huda təripidin] əwətilgən hizmətqi rohlər əməsmu?

2 Bu səwəbtin, allikəndək yol bilən [həkkikiy yoldin] teyilip kətməslikimiz üqün, anglioʻjan həkkikətlərgə tehimu etibar kılıximiz lazim. **2** Qünki pərixtilər arkilik yətküzülgən səz-kalamning turaklik ikənliki ispatlanəjan həmdə uningəja hərbi boysunmaslik wə itaətsizlik kılıx tegixlik jəzaəja tartilidioʻjan yərdə, **3** xunqə uluə kutkuzux-nijatka etibar bərmisək, biz kəndəkmə [jazadin] kəqip kutulalaymiz?! Qünki bu nijatning həwiri dəsləptə Rəb arkilik ukturuloʻjan, həm uning həkkləkini biwasitə anglioʻjanlarmu bizgə təstiklioʻjan; **4** uning üstigə Huda bəxəratlik alamətlər, karamətlər wə hərhil kudrətlik məjizilər arkilik, xundakla Əz iradisı boyiqə Mukəddəs Rohning ata kıləjan iltpatlıri bilən təng buningəja guwahlik bərgən. **5** Biz dəwatқан kəlgüsi dunyani Huda pərixtilərnin bəxkuruxioʻja ətküzüp bərgini yok; **6** bəlkı bu həktə [mukəddəs yazmilarning] bir yeridə birəylən mundaq guwahlik bərgəndur: — «[I Huda], insan degən nemidi, Sən uni seəjnidikənsən? Adəm balisi nemidi, Sən uning yenioʻja kelip yoklaydikənsən? **7** Qünki Sən uning ornini pərixtilərnin kidin azəjinə təwən bekitkənsən, Sən uningəja xan-xərap wə xəhrətlərnı taj kılıp kiydürdüngsən; Uni kolung yasioʻjanlarni idarə kılıxka tikliding; **8** Sən barlik məwjudatlarni uning puti astida boysunduroʻjənsən». Əmdi «barlik məwjudatlarni uning puti astida boysunduroʻjənsən» degini, həqkəndək nərsə uningəja boysunmaslikka kəldurulmioʻjan, degənliktur. Birak, hazırqə məwjudatlarning həmmisiningla uningəja boysunəjanlikini tehi kərməywatimiz. **9** Lekin biz üqün pərixtilərdin «azəjinə wəkit təwən kilinəjan», əlüm əzəblirini tartқанliki üqün hazır xan-xərap wə hərmət taji kiydürülgən Əysani kərgüqi bolduk; qünki U Hudaning məhr-xəpkiti bilən həmməylən üqün əlümning təmini tetidi. **10** Qünki pütkül məwjudatlar Əzi üqünmu həm Əzi arkilikmu məwjut bolup turuwatқан Hudaəja nisbətən,

3 Xundak ikən, əy mukəddəs kərindaxlar, ərxin boləjan qakirikka ortak nesip boləjanlar, əzimiz etirap kıləjan Rosul wə Bax Qahin, yəni Əysaqa kəngül koyup karanglar. **2** Huddi Musa [pəyoqəmbər] Hudaning pütün ailisidə hizmət kıləjanda Hudəja sadik boləjandək, umu əzini təyinləp hizmətkə Kəyoquqəja sadik boldi. **3** Lekin əyni bərpa kıləuqi əzi bərpa kıləjan əydinmu artuk xəhrətkə sazawər boləjinidək, Umu Musadin artuk xan-xərpəkə layiktur. **4** Qünki həmmə öyning bərpa kıləuqisi bardur; lekin pütün məwjudatning bərpa kıləuqisi bolsa Hudadır. **5** Musa bolsa hizmətkar salahiyiti bilən Hudaning pütün ailisidə sadiklik bilən keyinki axkariliniəjan ixlarəja guwahlik berix hizmitini kıləjan. **6** Lekin Məsih bolsa

4 Əmdi Uning aramliqioja kirip bəhřiman bolux
tooirisidiki wədisi [bizgə] kaldurulıqandın
keyin, aranglardiki birərsiningmu uning
nesiwisidin qıxüp kelixidin qorqunqta
ehtiyat kılaylı. 2 Qünki hux həwər huddi

[qoldiki Israillaroja] angli tiloandək bizlārgimu angli tildi. Lekin ularning angli ojanliri etika bilən yuqurulmiojanliqtin, sēz-kalamning ularoja heqkandək paydisi bolmiojanidi. 3 Qūnki bu aramlikka kirgēnlər bolsa — etika kilōjan bizlārmiz. Huddi Hudaning eytkinidək: «Xunga mən oqazēplinip kēsēm iqip: — «Ular Mening aramlikimōja kēt'iy kirmāydu — degēn». Hudaning əməlliri bolsa dunya apiridə bolōjandila hēmmisi tamamlanōjanidi; 4 qūnki yaritilixning yēttinqi kūni hēkkidə mukəddəs yazmilarning bir yeridə mundək deyilgēn: «Yēttinqi kūni kēlgēndə, Huda hēmmə əməlliridin aram aldi». 5 Yənə kelip yukiridə eytilōandək Huda: «Ular Mening aramlikimōja kēt'iy kirmāydu» degēnidi. 6 Buningdin kōrūnārlikki, Hudaning aramlikioja kirēlaydiojanlar bar, əmma uning toqrisidiki hux hēwərni awwal angli ojanlar itaētsizlik kilōjanliki ūqūn, uningōja kirēlmidi. 7 Xuning ūqūn, Huda ənə xu [aramlik toqrisida] uzak wakittin keyinki mēlum bir kūnni «būgūn» dēp bekitip, Dawut [pəyojəmbər] arkilik yənə xundək eytkān: — «Būgūn uning awazini anglisanglar, Yūrikinglarni kattik kilmanglar!» 8 Əgər Yəxua [pəyojəmbər] [Israillarni] aramlikka kirgūzgan bolsa idi, Huda keyin yənə bir [aramlik] kūni toqruluk demigēn bolatti. 9 Kışkisi, xabat künidiki bir aramlik Hudaning hēlkini kūtmtə. 10 Qūnki Hudaning aramlikioja kirgūqilər huddi Huda «Əz əməl-xliridin aram alōjan»dək, əzlirining ixliridin aram alidu. 11 Xunga heqkaysimizning ənə xu [Israillardək] itaētsizlik kilōjan hālitidə yikilip qūxməsliki ūqūn, hərbirimiz bu aramlikka kirixkə intilēyli. 12 Qūnki Hudaning sēz-kalami janliktur wə kūqkə igidur, hētta jan bilən rohnı, yilik bilən boqumlarni bir-biridin ayriwətəligidək dərjidə, hērkandək qox bislik kiliqtin ittiktur, kēlbidiki oy-pikir wə arzu-niyətlarning ūstidin hēkūm qikarojuqidur. 13 Uning aldida heqkandək məwjudat ojayip əməstur; bəlki bizdin hesab Alojuqining kēzliri aldida hēmmə ix oquq-axkaridur. 14 Xundək bolōjanikən, xundəkla ər-x-asmanlardin otip qikқан uluq Bax Qahinimiz, yēni Hudaning Oqli əysa bolōjanikən, biz etirap kilōjan

etika dimizda qing turayli. 15 Qūnki bizgə tēyinlōngən bax kahinimiz ajizliklirimizōja hēsdaxlik kilmioquqi əməs, bəlki bizgə ohxax hērhil əzdurux-sinaklarōja duq kēlgēn, lekin gunah sadir kilip bakmiojuqidur. 16 Xunga yūrikimiz tok hālda rəhim-xəpətkə erixix wə yardəmgə ehtiyajlik waktimizda xapaət tepix ūqūn mēhir-xəpətkə [ayan kilinoquqi] təhtkə yekinxayli.

5 Hər kətimlik bax kahin insanlar arisidin tallinip, hēlkə wakalitən Hudaōja hizmət kilixkə, yēni hēlkning atiojan hēdiyələrini wə gunahlar ūqūn kilōjan qurbanliklirini Hudaōja sunuxkə tēyinlinidu. 2 Uning hērtərləp ajizlikliri bolōjaqkə, bilimsizlər wə yoldin qətnigēnlərgə mulayimlik bilən muamilə kilalaydu. 3 Xu ajizliki ūqūn u hēlkning gunahliri hesabioja qurbanlik sunōjandək, əz gunahliri ūqūnmı qurbanlik sunuxkə toqra kelidu. 4 Hēqbir kixi bu xərpək mērtiwini əzlükidin almaydu, pəkət Hərunōja ohxax, Huda tēripidin qakirilojandila uni alidu. 5 Huddi xuningdək Məsihmı bax kahin mērtiwisigə Əzini uluqlap əzlükidin erixkən əməs, bəlki Uni [uluqluquqi Huda] Əzi idi; U Uningōja: — «Sən Mening Oqlumdursən, būgūn Mən Seni toqdurdum» degən. 6 U [mukəddəs yazmilarning] yənə bir yeridə Uningōja: — «Sən əbədil'əbədgigə Məlkizədəkning tipidiki bir kahindursən» degən. (aiōn g165) 7 [Məsih] yər yūzidiki kūnlərdə, Əzini əlūmdin kutquzuwelixkə qadir Bolōjuqioja kattik nidalar wə kēz yaxliri bilən dua-tilawətlər wə yilinixlarni kētürdi. Uning ihlasmənlikidin dualiri ijabət kilindi. 8 Gərqə U [Hudaning] Oqli bolsimu, azab qekixliri arkilik itaətmən boluxni əgəndi. 9 U mana muxundək mukəmməl kilinojan bolōjaqkə, barlik Əzigə itaət kilōjuqilarōja mēnggūlūk nijatni barlikkə kēltürgūqi bolup, (aiōnios g166) 10 Huda tēripidin «Məlkizədəkning kahinlik tūzūmi tērtipidə bax kahin» dēp jakarlandi. 11 Bu ix toqruluk eytidiojan nuroqun sēzlimiz bar, lekin kulakliringlar pang bolup kətkəqkə, bularni silərgə enik qūxəndūriux təs. 12 Qūnki silər alliburun təlim bərgūqi boluxkə tegixlik bolōjan qəoqdimu, əməliyəttə silər yēnila

Hudaning sۆz-kalamining asasiy h k ktlirining nem  ikənlikini baxkılarning yengiwaxtin  gitixig  mohtajsil r; silərgə yirik yem klik  m s, b lki y nila s t kerəktur. **13** Q nki p k t s t bil nla ozuklinid o anlarning bow ktin p rki yoxtur, ular h k kaniy t kalamio a pixxi  bolmio an o oridur, halas. **14** Bir k yem klik bolsa yetil n l r, yəni  z ang-zeh nlirini yaxhi-yamanni p rk etixk  yetildurg n l r  q ndur.

6 ² Xuning  q n, Məsih to qrisidiki d sl pki asasiy təlimdə tohtap k lmay, — yəni kaytidin « l k ixl r»din towa kilix w  Huda a etik d ba qlax, q m ld r l xl r, «  l t gk z x»,  l n l rning tirild r l xi w  m ngg l k h k m-sor k to qrisidiki t liml rdin ul salayli d p olturmay, muk mm llik   k rap mangayli. (ai nios g166) **3** Huda halio anik n, biz xundək kilimiz. **5** Q nki  slid  yorutulup, ərxtiki iltipattin tetio an, Muk dd s Rohtin nesip bolğan, Hudaning s z-kalamining yaxhilikini h m k lg si zamanda ayan kilinid o an kudr tl rni h s kilip bak anlar  g r yoldin q tni  n bolsa, ularni kaytidin towa kildurux h rgiz mumkin  m s. Q nki ular öz- zig  kilip Hudaning O qlini kaytidin krestl p r swa kilm kta. (aiön g165) **7** Q nki k p k timlap öz  stig  yao kan yamo ur s yini i k n,  zid  terio uqilaro a m np  tlik zira tl rni  st r p b rg n y r bolsa Hudadin b rik t almakta. **8** Bir k tik n w  k mo  k  st rg n bolsa, u  rzm s bolup, l n tk  y  in bolup, a iwiti k yd r l xtin ibar t bolidu. **9** Lekin  y s y ml klirim, g r q  yukiriki ixl rni tilo a alo an bols k mu, sil rd  buningdinmu  wz l ixl r, xund kl  nijatlikning elip barid o an ixliri bar d p kayil bolduk. **10** Q nki Huda k lo an  m llirirl rni w  Uning mukəddəs bəndilirigə k lo an w  h zirmu kiliwatkan hizmitinglar  rkilik Uning nami  q n k rs tk n me ir-mu  bbitingl rni untup kalid o an adal tsizl rdin  m s. **11**  mma sil rning  midinglarning toluk j zm-hatirj ml k bil n boluxi  q n, h rbiringlarning ahioşiqə xundək o  yr t kilixinglaro a intizarmiz; **12** xundəklə s r lmil rdin bolmay, b lki etik d w  s wrq nlik  rkilik Hudaning w dilirig  warislik

k lo anl rni  lg  kilid o anl rdin bol  aysil r. **13** Q nki Huda Ibra imo a w d  k lo anda,  zidin üstün turid o an h eqkim bolmio aq k ,  zi bilən k s m kilip: **14** «Sanga qo um b ht ata kilimən, seni qo um k p ytip berimən» — dedi. **15** Xuning bilən, [Ibra im] uzun wak t s wr-tak t bilən k t p, Hudaning wədisigə erixti. **16** Q nki insanlar  zlidiridin üstün turid o an birini tilo a elip k s m kilidu; ularning arisida k s m ispat-tastik h sabl n p, hər hil talax-tartixlaro a hatim  beridu. **17** Xuningdək Huda,  z wədisigə warislik k lo anlaro a  z nix n-m ksitining  zg rm y d o anlikini tehimu o ukr k bild r x  q n, k s m kilip w d  b rdi. **18** Xuning bilən k t'iy  zg rm s ikki ix  rkilik, k z aldimizda koyulo an ümidni qing tutux  q n [h lak ttin]  zimizni q qurup uni b xpanah k lo an bizlər k  l k rio b t-ilhamo a erix l ymiz (bu ikki ixta Hudaning yalo an eytixi k t'iy mumkin  m s,  lw tt ). **19** Bu  mid jenimizo a qing ba ql no an kem  l nggirid k x b sisiz həm must h k m bolup, [ rxtiki] ibad thanining [i ki] p rdisidin  t p bizni xu y rg  tutaxturidu. **20** U y rg  biz  q n yol eqip mango uqi  ysa bizdin awwal kirgən bolup, M lkiz d kning kah nlik t z mi t rtipid  m ngg l k t yinl ng n B x Kah n boldi. (aiön g165)

7 Q nki bu M lkiz d k Salem x  irining padixahı, xund kl   ng Aliy Bolo uqi Hudaning kah ni bolup, Ibra im padixahl rni yengip j ngdin kaytk anda, uning aldio a qikk n w  uning a b ht tilig nididi. **2** Ibra im bolsa erixk n barlik [oljisinin] ondin bir ülüxini uning a atio anidi. [M lkiz d k deg n isimning] birinçi mənisi «h k kaniy t padixahı» degənliktur; uning yənə bir nami «Salemning padixahı» bolup, buning mənisi «amanlik padixahı» degənliktur; **3** uning atisi yok, anisi yok, n s bnamisi yok, k nlirining b xl nixi w  hayatining ah rl xixi yoxtur, b lki u Hudaning O qlio a ohx x kil n p, m ngg l k kah n bolup turidu. **4**  mdi kar nglar, bu M lkiz d k nemidegən ulu  adəm-h ! Hətta ata-bowilirimizning qongi Ibra immu oljisinin ondin birini uning a atioşan. **5** D rw k  Lawiyning  wladliridin kah nlikni zimmisigə

aloqanlar Təvrat qanuni boyiqə həlktin, yəni öz qerindaxliridin İbrahımning puxtidin bolojinioja qarimay tapkinining ondin bir ülüxini yiojixi əmr kilinojan. 6 Lekin bularning kəbilə-urukidin bolmiojan M lkiz d k bolsa İbrahımdin «ondin bir  l xi»ni qobul kilojan andin Hudaning w dilirig  ig  bolouqi İbrahımoja b ht tiligən. 7 X bh sizki, b ht tiligüqi b htk  erixk qidin  st ndur. 8 Bu y rdiki «ondin bir  l x»ni qobul kilouqilar  lidiolan ad ml rdindur; u y rdiki «ondin bir  l x»ni qobul kilouqi toqrisida [m k dd s yazmilarda] «U hayat yaxioquqi» d p guwahlik berilg ndur. 9 Hətta munda  deyixkə boliduki, ondin bir  l xni alidiolan Lawıymu [ jdadi] İbrahım arkilik [M lkiz d kk ] ondin bir  l xni b rg n. 10 Q nki M lkiz d k İbrahımnı qarxi alojanda, Lawıyni [kəlgüsidiki puxti bolux süpitidə] y nila İbrahımning tenidə idi, d p h sablaxk  bolidu. 11  mdi Lawiy k bilisining kahinlik t z mi arkilik muk mm l həkkaniylik kel  ydiolan bolsa (q nki xu t z mg  asasinip T vrat qanuni İsrail həlkigə q x r lg nidi), keyinki waqitlarda H running kahinlik t z mi boyiqə  m s, b lki Məlkizədəkning kahinlik t z mi boyiqə baxk  bir kahinning qikixining nem  həjiti bolatti? 12  mdi kahinlik t z mi  zg rtilg n bolsa, uningoa [munasiwətlik] kanun-t z mmu  zg rtilixk  toqra kelidu. 13 Q nki bu eytiliwatq n s zl r karitilojan zat bolsa baxk  bir kəbilidin bolup, bu kəbilidin heqkim kurbangahta hizmat  bolup b kmiojan. 14 Q nki Rəbbimizning Y huda kəbilisidin qik kanliqi enik; Musa bu kəbilə toqrisida kahinlikk  munasiwətlik heqbir n rs  demig nidi. 15  mdi M lkiz d kt k baxk  bir kahin qik kan bolup, bu  zgirix munulardin tehımu rox n bolidu; 16 uning [kahinlikk ] t yinlinixi  t igilirigə baolıq əmr bilən  m s, b lki p tm s-t gim s hayatning kudritidin bolojandur. 17 Q nki bu h kt  [m k dd s yazmilarda]: «Sən  b dil’ b dgig  Məlkizədəkning tipidiki bir kahındurs n» d p guwahlik berilgən. (ai n g165) 18 Q nki aldinki əmr-t z m ajizliqi w   n msizliki t p ylidin k qidin qaldurulojan 19 (  q nki T vrat qanuni heq ixni kamalətkə y tk z lmidi).

Uning ornioja bizni Hudaqa yekinlaxturidiojan, uningdin  wz l ümid elip kelindi. 21 Uning  stig , bu ix [Hudaning] k sımi bilən kapal tk  ig  bolmay qəlmidi (ilgiri  tk n kahinlar [Hudaning] k sımisiz kahin bolojanidi; lekin,  ysa bolsa  zig : — «P rw rdigar xunda  k s m iqtı, həm hərgiz buningdin yanmaydu: — «Sən  b dil’əbədgigə kahındurs n»» Deg iqining k sımi bilən kahin boldi). (ai n g165) 22  mdi  ysa xunda  uluq ix bilən  wz l bir əhdining kepili kilindi. 23 Yənə kelip, ilgiri  tk n kahinlar k p boluxı ker k idi; q nki ularning [h rbiri]  l m t p ylidin wəzipisini dawamlaxturalmay qalojan. 24 Lekin [ ysa] m ngg g  turoaqk , Uning kahinlik hərgiz  zg rtilm stur. (ai n g165) 25 Xu səwəbtin, U  zi arkilik Hudaning aldioja k lg nl rni  z l-kesil kutkuzuxk  qadir; q nki U ular  q n Hudaqa muraj t kilixk  m ngg  hayattur. 26 Muxunda  bir bax kahin d l bizning h jitimizdin qikidiojan — mukəddəs, əyibsiz, o ubarsiz, gunahkarlardin neri kilinojan,  rxl rdin yukiri elip kətürülgən kahındur. 27 U axu bax kahinlard k hər k ni aldi bilən  z gunahlıri  q n, andin h lkning gunahlıri  q n kurbanlik sunuxkə mohtaj  m s. Q nki U  zini kurbanlik süpitidə sunojanda, h mm yl n  q n buni bir yolila ada kildi. 28 Q nki T vrat qanuni ajiz bəndə bolojan insanlarnı bax kahin kilip t yinl ydu, lekin T vrat qanunidin keyin k lg n Hudaning k s m-kalami m ngg g  kamalətkə yətküzülgən O ulni bax kahin kilip t yinlidi. (ai n g165)

8 Eytq nlimizning bax nuqtisi xuki:  rxtiki uluq Bolouqining təhtining ong təripidə olturojan xunda  bir Bax Kahinimiz bar. 2 U mukəddəs jaylarda, xunda la insan  m s, b lki P rw rdigar tikk n həkikiy ibadət qedirining h mmisid  kahinlik hizmitini kilouqidur. 3 H rbir bax kahin hədiyə həm kurbanliklar sunux  q n t yinlinidu. Xuning  q n, [bizning bu bax kahinimizningmu] birər sunidiojini bolux ker k idi. 4 D rw k   g r U y r yüzidə bolsidi, hərgiz kahin bolmaytti; q nki bu y rd  T vrat kanun-t z mi boyiqə hədiyə sunidiojan kahinlar alliburunla bardur 5 (bu [kahinlar] hizmat kilidiojan [ibadət qediri] p k tla ərxtiki

ixlarning kəqürülmisi wə kələnggisidur. Musa dəl bu ibadət qedirini kuruşxə baxlıoqanda, Hudaning wəhiysi uningəja kelip: «Ehtiyat kıləjinki, bularning həmmisini sanga taoqda kərsitilgən ərəkə boyiqə yasəjəin» dəp aqahlandıroqan). 6 Lekin hazır U ([kəna əhdigə ait] wədilərdin əwzəl wədilər üstigə bəkətilgəq) təhimu yaxşı bir əhdining wasitiqisi boləjaqqa, Uningəja berilgən kəhənlilik hizmiti bəxkə kəhənlərlənkidin xunqə əwzəl turidu. 7 Əgər xu dəsəlpki əhdə kəmə-kütisiz bolsa idi, keyinkisi üqün orun izdəxning həqkəndək həjiti bolmıoqan bolatti. 8 Lekin, Huda kəna əhdini yetərsiz dəp kərap, [Israilləroqə] mundaq dēgən: — «Məna, xu künlər kəliduki, — Yəhuda jəməti üqün yengi bir əhdini əməlgə axurimən. 9 Bu əhdə ularning ata-bowiləri bilən tüzgən əhdigə əhximaydu; xu əhdini Mən ata-bowilərinə kəlidin tutup Misirdin kətkuzup yetəkliginimdə ular bilən tüzgənədim; qünki ular Mən bilən tüzüxkən əhdəmdə turmidi, mən uların nəzirimni yetkidim, — dəydu Pərwərdigar. 10 Qünki xu künlərdin keyin, Məning İsraıl jəməti bilən tüzidıoqan əhdəm mənə xuki: — «Mən Əz təwrat-kənunlirimni ularning zəhən-əkligə salimən, həmdə ularning kəlbəgimü pütimən; Mən ularning Hudasi bolimən, ularmu Məning həlkim bolidu. 11 Xundin bəxlap həqkim əz yurtdixioqə, yəki əz kərindixioqə: — «Pərwərdigərnə tonuəjəin» dəp əgətitəxining həjiti kəlməydu; qünki ularning həmmisi, əng kəqikidin qəngioqıqə Məni bilip boləjan bolidu; 12 qünki mən ularning kəbıhliklirigə rəhım kəlimən həmdə ularning gənəhləri wə itətsizlikirini mənggügə əsımdin qikiriwetimən». 13 Əmdə Hudaning bu əhdini «yengi» dēyixi burunkisini «kəna» dēgənlikidur; əmdə wəktə ətəkən, kənirioqan ix bolsa uzun ətəməy yəkilidu.

9 Birinji əhdidə mənəsiwətlik ibadət bəlgilimiləri wə yər yüzigə təwə boləjan bir mukəddəs ibadət jəyi bəridi. 2 Buningəja bir ibadət qədri tikilgənidi; uning mukəddəs jəy dəp ataləjan birinji bəlümidə qıraoqdan, xirə həm xirə üstidə rətləngən nənlar bolatti. 3

Uning ikkinji, [yəni iqqi] pərdisinin kəynidə əng mukəddəs jəy dəp ataləjan yənə bir qədri bəlümi bəridi. 4 Xu yərgə təwə boləjan altun huxbəygaq wə pütünləy altun bilən kəplənoqan əhdə sanduqı bəridi. Sanduqning iqidə altundin yasəloqan, mənə selinəjan kəməzək, Həruning bəh sürgən həsisi wə ikki əhdə [tax] təhtisi bəridi. 5 [Sanduq] üstidiki «kəfərat təhti»ning üstigə xən-xərpəlik «kərub»lar ərnilənoqan bolup, kənatlıri bilən uni yəpip turatti. Əmdə bular toqruluk təpsiliy təhtilixning hazır wəktə əməs. 6 Bu nərsilər mənə xundaq ərənəxturuloqandin keyinlə, kəhənlər qədri bərlinji bəlümigə [(yəni «mukəddəs jəy»əja)] hərdəim kərip, ibadət hizmitini kəlidu. 7 Bərak, [«əng mukəddəs jəy» dəp ataləjan] ikkinji bəlümgə pəkət bəx kəhən yildə bir kətimlə kəridu. Kəhən u yərgə əz gənəhləri wə həlkəning nədanliktin ətəküzgən gənəhləri üqün ataləjan [kurbanlik] kənini əlməy kərməydu. 8 Bu ixlər ərkilik Mukəddəs Rəh xuni kərsitip bərməktiki, bu birinji ibadət qədridiki tüzüm inəwətlik bolup tursilə, əng mukəddəs jəyoqə bəridioqan yənilə əqilməydu. 9 Mənə bular rəsəmdək hazırki zəmənnə rəxənəxtüridənoqan bir hıl əbrəz, hələs. Buningdin xuni kərwəlixkə boliduki, bu qədirdə sunulidənoqan hədiyə wə kurbanliklər ibadət kəloquqini wəjdənədə pək-kəmil kəilməydu. 10 Ular pəkət yəmə-iqməklər wə boyini suəqə selixning türlik rəsəmiyətlirigə bəqlik bolup, [kənun-tüzüm] tüzütülük wəktə kəlgüqilik kükə igə kəlinəjan, insanlarning ətərligilə bəqlik boləjan bəlgilimə-nizəmlərdur. 11 Lekin Məsəh bolsa kəlgüsədikə kəramət yaxşı ixlərinə elip bəroquqı bəx kəhən bolup, ədəm kəli bilən yasəlmıoqan, bu dunyəja mənəsup bolmıoqan, təhimu uluəq wə təhimu mukəmməl ibadət qədriəja kirdi; 12 əqə yəki məzəylərləning [kurbanlik] kənini əməs, bəlkə Əzining [kurbanlik] kəni ərkilik U (Əzilə mənggülik hərlük-nijətnə igiləngən bolup) bir yənilə mənggügə əng mukəddəs jəyoqə kirdi. (aiōnios g166) 13 [Kəna əhdə dəwridə] əqə wə bükilərləning kəni həm inəkning külləri nəpək boləjanlarning üstigə sēpilsə, ularnə ət jəhətidin təziləp pək kəloqan yərdə, 14

undakta, mænggülik Roh arkilik özini qubarsiz kurbanlik süpitidə Hudaqə atioqan Məsihning kenı wıjdanıqlarnı elük ixlardın pak kılıp, bizni mænggü hayat Hudaqə ibadət kılıxka tehımu yetəklımədu?! (aiōnios g166) 15 Xuning üqün u yengi əhdıning wasitiqısıdur. Buning bilən (insanlarning awwalkı əhdə astıda sadır kılqan itaətsizlikliri üqün azadlık bədili süpitidə xundak bir elüm bolqanıkən) Huda tərıpidin qakırılqanlar wədə kılınqan mænggülik miraska erixələydu. (aiōnios g166) 16 Əgər wəsiyət kəldurılsa, wəsiyət kəldurıqunıng elüxi təstiklanıqıq, wəsiyət küqkə igə bolmaydu. 17 Qünki wəsiyət pəkət elümdin keyin küqkə igə bolıdu. Wəsiyət kəldurıqı hayatla bolsa, wəsiyitining həqkəndak küqi bolmaydu. 18 Xuningqə ohxax, dəsəlpki əhdimu kən ekıtilqandıla, andin küqkə igə bolqan. 19 Qünki Musa Təwrat kənuni boyıqə hər bir əmrini pütün həlkəkə ukturqandın keyin, mozay wə əqkiləning suqə arilaxturılqan kənini kızıllı yung yıpta baqlanqan zofa bilən kənun dəsturıqə wə pütün həlkəkə sepip, ularqə: 20 «Mana, bu Huda siləning əməll kılıxınglarqə əmr kılqan əhdıning kənıdur» — dedi. 21 U yənə ohxax yolda ibadət qedirıqə wə qedirdiki ibadətəkə munasiwətlik pütkül saymanlarning üstigə kən səpti. 22 Dərwəkə, Təwrat kənuni boyıqə həmmə nərsə degüdək kən bilən paklinıdu; [kurbanlik] kənı təkülmigüqə, gunahlar kəqürüm kılınmaydu. 23 Hox, ərtikigə təkild kılıp yasılqan bu buyımlar mıxundak [kurbanliklar] bilən paklinixi kerək idi. Bırak ərtiki nərsiləning əzi bulardın esil kurbanliklar bilən paklinixi kerək. 24 Qünki Məsih ərtiki həkikiy ibadət jayıqə təkild kılınqan, adəm kəli bilən yasılqan mıkəddəs jayıqə əməs, bəlki Hudaning hızurıda bizgə wəkıllik kılıp həzir bolıx üqün ərxning əzigə kirip boldi. 25 [Yər yüsidiki] bax kəhınnıng yılmuyıl öz kənini əməs, bəlki [kurbanliklarning] kənini elip, əng mıkəddəs jayıqə kəyta-kəyta kirip turıqındək, u kurbanlik süpitidə əzini kəyta-kəyta atax üqün kirgini yok, 26 Əgər xundak kılıxning zərüiyiti bolqan bolsa, dunya apiridə bolqandın beri Uning kəyta-kəyta azab qekixigə toqra kələtti. Lekin

U mana zamanlarning ahirida gunahni yok kılıx üqün, bir yolıla Əzini kurban kılıxka otturıqə qıktı. (aiōn g165) 27 Həmmə adəmnıng bir kətim elüxi wə əlgəndin keyin sorakka tartılıxi bəkitilgəngə ohxax, 28 Məsihmu nuroqun kixiləning gunahlırini Əz üstigə elix üqün birlə kətim kurbanlik süpitidə sunulqandın keyin, Əzini təlpünüp kütəkənlərgə gunahni yok kılqan həlda nıjat kəltürüxkə ikkinqi kətim axkarə bolıdu.

10 Təwrat kənuni kəlgüsidə elip kelinidıqan güzəl ixlarning öz əynini əməs, bəlki ularning kəlanggisinıla sürətləp bərgəqkə, u tələp kılınqan, yılmuyıl sunulup keliwatkan ohxax kurbanliklar arkilik [Hudaqə] yekınlaxmaqı bolqanlarnı hərgizmu mukəmməl kılalmaydu. 2 Bolmısa, mıxu kurbanliklarning sunuluxi ahirlıxatti, qünki ibadət kılqıqlar pak kılınip, wıjdani yənə öz gunahliri tüpəylidin azablanmaytti. 3 Həlbuki, mıxu kurbanliklar yılmuyıl öz gunahlirini əzlırigə əslitip turıdu. 4 Qünki buka wə əqkiləning kənı gunahlarıni hərgiz elip taxlıyalımaydu. 5 Xuning üqün, U dunyaqə kəlgəndə mındak degən: — «Nə kurbanlik, nə atioqan axlık hədiyəlıri bolsa Sening tələp-arzuyung əməs, Bırak Sən Mən üqün bir tən təyyarlap bərding; 6 Nə kəydürmə kurbanliklar, nə gunah kurbanlikidinmu səyünmiding; 7 Xunga jawab bərdimki — «Mana Mən kəldim! — Kənun dəsturungda Mən toqruluk pütülgəndək — I Huda, iradəngni əməlgə axurıx üqün kəldim». 8 U yukirida: «Nə kurbanlik, nə axlık hədiyəlıri, nə kəydürmə kurbanliklar nə gunahni tiligüqi kurbanliklar Sening tələp-arzuyung əməs, Sən ulardınmu səyünmiding» (bu kurbanliklar Təwrat kənunining təlıpi boyıqə sunuluxi kerək idi) deginidin keyin 9 yənə: «Sening iradəngni əməlgə axurıx üqün kəldim» degən. Demək, [Huda] keyinkisini küqkə igə kılıx üqün, aldinkisini əməldin kəldurıdu. 10 Hudaning bu iradısi boyıqə Əysa Məsihning tenining bir yolıla kurban kılınixi arkilik biz gunahın paklinip, [Hudaqə] atalduq. 11 Hər kəhın hər künü ibadət hızmıtidə turıdu, xundakla gunahlarıni hərgiz sakıt

kilalmaydigan ohxax hildiki qurbanliklarni [Huda]o]a] kayta-kayta sunidu. 12 Birak, bu [kahin] bolsa gunahlar uqun birla ketimlik manggu inawetlik bir qurbanlikni sunoqandin keyin, Hudaning ong yenida olturdi; 13 U xu yerdä «dixmænli ri Öz ayioi astida tæhtipær kilino]uqæ» kütidu. 14 U muxu birla qurbanlik bilæn Huda]o]a] atap pak-mukæddæs kilino]anlarni manggügæ mukæmmæl kildi. 15 [Mukæddæs yazmilarda] [pütülgendæk], Mukæddæs Rohmu bu hæktæ bizgæ guwahlik beridu. Qünki U awwal: — 16 «U künlærdin keyin, Mening ular bilæn tüzidigo]an æhdæm mana xuki, dæydu Pærwærdigar; Mæn Öz tæwrat-kanunlirimni ularning zehin-ækligimu salimæn, Hæmdæ ularning kælbigimu pütimæn» degændin keyin, U yænæ: — 17 «Ularning gunahli ri wæ itaætsizlikirini manggügæ esimdin qikiriwetimæn» — degæn. 18 æmdi xu yolda gunahlar kæqürüm kilino]anikæn, gunahlar uqun kurbanlik kilixning hæjitimu kalmaydu. 19 Xuning uqun, æy kerindaxlar, æysaning keni arkilik æng mukæddæs jayo]a] kirixkæ jür'ætlik bolup, 20 (U bizgæ eqip bærgæn, ibadæthanining pærdisidin (yæni, Uning æt-tenidin) etidigo]an xu yipyengi, hayatlik yoli bilæn) 21 xundakla Hudaning ailisini baxkuridigo]an bizning ulu]o] kahinimiz bolo]anliki bilæn, 22 dillirimiz wijdandiki bulo]unuxlardin sepilix bilæn paklano]an wæ bædinimiz sap su bilæn yuyulo]andæk tazilano]an halda etikadning toluk jæzm-hatirjæmliki wæ sæmimiy kælb bilæn Huda]o]a] yekinxayli! 23 æmdi etirap kilo]an ümidimizdæ tæwrænmæy qing turayli (qünki wædæ Bærgüqi bolsa sæzidæ turo]uqidur) 24 wæ me]ir-mu]æbbæt kærstitix wæ güzæl ix kilixkæ bir-birimizni kanda]o] kozo]ax wæ rio]bætlændürüxni oylayli. 25 Bæzilær adæt kiliwalo]andæk, jamaættæ jæm boluxtin bax tartmayli, bæ]ki bir-birimizni jekilæp-illhamlandurayli; bolupmu xu küning yekinxaxkanlikini baykio]ininglarda, tehimu xundak kilayli. 26 Hæ]ikætni tonuxkæ nesip bolo]andin keyin, yænila kæstæn gunah etküzüwærsæk, u qao]da gunahlar uqun sunulidigo]an baxkæ bir qurbanlik bolmas, 27 bæ]ki bizgæ qalidigo]ini pækæt sorak, xundakla Huda bilæn qarxilidigo]anlarni yæp tügitixkæ tæyyar turidigo]an yalkunluk otni kørkunq iqidæ küttüxla, halas. 28 æmdi Musao]a] qüxürülgæn Tæwrat kanunini kœzgæ ilmigo]an hærkandæk kixi ikki yaki uq guwahqining ispati bolsa, kængqilik kilinmayla øltürülætti. 29 Undakta, bir kixi Hudaning Oo]lini dæpsændæ kilsa, Hudaning æhdisining keni]o]a], yæni øzini pak kilo]an kan]o]a] napak dæp karisa, xæpkæt kilo]uqi Rohni hækaræt kilsa, buningdin tehimu eo]ir jazo]a] layik hæsablinidu, dæp oylimamsilær? 30 Qünki [Tæwrat]ta] «Intikæm Meningskidur, kixining kilmixlirini øz bexio]a] øzüm yandurimæn, dæydu Pærwærdigar» wæ «Pærwærdigar Öz hæ]kini sorakka tartidu» degüqini bilimiz. 31 Manggü hayat Hudaning kollirio]a] qüxüp jazalinix nækædær dæ]xætlik ix-hæ! 32 æmdi silær yorutuluxtin keyin, azab-okubætlik, kattik küræxlærgæ bærdaxlik bærgæn axu burunkæ künlærni esinglarda tutunglar. 33 Bæzi wa]itlarda ræswa kilinip hækarætlæx wæ harlinixlar]o]a] uqridinglar wæ bæzi wa]itlarda muxundæk muamililærgæ uqrio]anlar]o]a] dærdædæx boldunglar. 34 Qünki silær hæm mæ]buslarning dærdigæ ortak boldunglar hæm mal-mülkünglar bulano]andimu, kælgüsidæ tehimu esil hæm yokap kætmæyidigo]an bakiy tæøllukætka igæ bolidigo]anliki]n]larni bilgaqkæ, huxallik bilæn bu ixni kœbul kildinglar. 35 Xuning uqun, jasaritinglarni yokætmanglar, uningdin intayin zor in'am bolidu. 36 Qünki Hudaning iradisigæ æmæl kilip, Uning wædæ kilo]ini]o]a] muyæssær bolux uqun, sæwr-qidam kilixinglar]o]a] too]ra kelidu. 37 Qünki [mukæddæs yazmilarda] [Huda] mundak degæn: — «Pækæt azo]inæ wakittin keyinla», «Kælgüqi dærwæ]kæ yetip kelidu, U keqikmæydu. 38 Birak hæ]kkaniy bolo]uqi etikad bilæn yaxaydu; Lekin u kæynigæ qekinsæ, Jenim uningdin sæyünmæydu». 39 Hælbuki, biz bolsak kæynigæ qekinip hælak bolidigo]anlardin æmæs, bæ]ki etikad bilæn øz jenimizni igiligænlærdindurmiz.

11 Etikad bolsa ümid kilo]an ixlarning realliktiki ipadisi wæ kœrünmæyidigo]an xæy'ilærnin]g dæ]lilidur. 2 Qünki burunkæ mætiwærlirimiz kædimdæ mana xu etikad bilæn [Hudadin kælgæn] yaxhi guwahlikni alo]an. 3

Biz etiqad arkilik kainatning Hudaning soz-kalami bilan ornitiloanlikini, xundakla biz keriwatkan mawjudatlarning kergili bolidioan xay'ilardin qikkan amaslikini quxinalaymiz. (aion 9165) 4 Etikadi bolojaqqa Habil Qabilningkidinmu awzal bir kurbanlikni Hudaqa atiojan; etikadi bolojaqqa Huda uning atiojanlirini tariplap, uningqa həkkaniy dap guwahlik bardi. Gergə elgen bolsimu, etikadi bilan u yenila bizga gap kilmakta. 5 Etikadi bolojaqqa, Hanoh elumni kermayla [ərxə] ketürüldi; Huda uni ketürüp elip kətkəqkə, u yer yuzidə heq tepilmidi. Sawəbi u elip ketilixtin ilgiri, Hudani hursən kiojan adəm dap taripləngənidi. 6 Əmdilikə etiqad bolmay turup, Hudani hursən kilix mumkin əməs; qünki Hudaning aldioja baridiojan kixi Uning barlikioja, xundakla Uning Əzini izdigənlərgə əjrini kayturuquqi ikənlikigə ixinixi kerək. 7 Etikadi bolojaqqa, Nuh tehi keriülüp bakmiojan wəkələr həkkiyə Huda taripidin agahlanduruləanda, ihlasmənlik kərəkunqi bilan ailisidikilərni kutkuzux üqün yoojan bir kemə yasidi; həmdə etiqadi arkilik xundak kilip pütkül dunyadikilərnin gunahliri üstidin həküm qikardi, xundakla etiqadtin boləjan həkkanilikə mirashor boldi. 8 Etikadi bolojaqqa, Huda İbrahimni uningqa miras süpitidə bərməkqi boləjan zeminoja berixə qakiojəanda, u itaət kildi; u kəyergə baridiojanlikini bilməy turup yoloja qikti. 9 Etikadi bolojaqqa u wədə kilinojan zeminda, huddi yaqa yurtta turojəandək musapir bolup qedirlarni makan kilip yaxidi. Hudaning uningqa kiojan wədisinin ortak mirashorliri boləjan İshak wə Yakuqlarmu uning bilan birgə xuningqa ohxax yaxidi. 10 İbrahimning xundak kilixidiki sawəb, u ulliri mustəhkəm boləjan xəhərnə kütkenidi; xəhərnin layihiligüqi həm kuroquqisi Huda Əzidur. 11 Etikadi bolojaqqa Sarah gergə yaxinip kəlojan, tuoqt yexidin ətkən bolsimu, hamilidar bolux iktidarioja igə boldi; qünki u wədə kiojan Hudani ixənqlik dap karaytti. 12 Buning bilan birlə adəmdin, yəni elgen adəmdək bolup kəlojan bir adəmdin asmandiki yultuzlardək kəp, dengiz sahilidiki kumdək sansiz əwladlar barlikə kəldi. 13 Bu kixilərnin həmmisi Hudaning

wədə kiojanlirioja muyəssər bolmay turupla etiqadi boləjan həlda aləmdin etti. Birak ular həyat waktida bulərnin kəlgüsində əməlgə axurulidioanlikini yirəktin keriüp, kuqak eqip hursənlik bilan kütken wə əzlirini yer yuzidə musapir wə yoluqi dap axkarə eytkənidi. 14 Bu bundak sözlərnə kiojan kixilərnin bir wətənni təxna bolup izdəwatkanlikini enik ipadiləydu. 15 Dərwəkə, ular əz yurtini sejojan bolsa, kaytip ketix pursiti qikkan bolatti. 16 Ləkin ular uningdinmu awzal, yəni əxtiki bir makanni təlpünüp izdiməktə. Xuning üqün, Hudaning əzlirinin Hudasi dap atilixidin nomus kilmaydu; qünki mana, U ular üqün bir xəhər həziriojan. 17 İbrahim Huda taripidin sinalojinida, etiqadi bolojaqqa oqlı İshakni kurbanlik süpitidə Hudaqa atidi; gergə u Hudaning wədlirini, jümlidin «Sənin naminəni dawamləxturidiojan nəslinə bolsa İshaktin kelip qikidu» deginini tapxuruwaləjan bolsimu, u yenila birdinbir oqlini kurban kilixə təyyar turdi. 19 Qünki u hətta İshak elgen təkdirdimu, Hudaning uni tirildürüxə kədir ikənlikigə ixəndi. Mundaqə eytkənda, İshakni əlümdin tirildürülgəndək kaytidin tapxuruwaldi. 20 Etikadi bolojaqqa, İshak oqulliri Yakup bilan Əsəwnin kəlgüsü ixlirioja həyrlik tiləp dua kildi. 21 Etikadi bolojaqqa, Yakup aləmdin ətüx aldidə Yüsüpning ikki oqlinin hərbi üqün həyrlik dua kilip, həsioja tayinip turup Hudaqa səjdə kildi. 22 Etikadi bolojaqqa, Yüsüp səkratə qüxüp kəlojəanda, bəni İsrailnin Misirdin qikip ketidioanlikini tiləp aldi həmdə əzining ustihənliri toqrulukmu əmr kildi. 23 Etikadi bolojaqqa, Musa tuoqulojəanda, uning ata-anisi uni üq ay yoxurdi; qünki ular Musanın yekimlik bir bala ikənlikini kərdi, padixənin pərmanidinmu kərkmidi. 24 Etikadi bolojaqqa, Musa qong bolup uluq zat boləjəandin keyin, «Pirəwnin kizinin oqlı» degən ataktə turiwerixni rət kilip, 25 gunah iqidiki ləzzətlərdin wəktlik bəhrimən boluxnin ornioja, Hudaning həlkəi bilan billə azab qekixni əwzəl kərdi. 26 U Məsihə karitiojan həkəratkə uqrxəni Misirnin həzinisidiki baylikləroja igə boluxtinmu əwzəl bildi. Qünki kəzlini [əxtiki] in'aməja tikiwatatti. 27 Etikadi bolojaqqa, u

padixahning oqazipidinmu qorkmay Misirdin qikip katti. [Japa-muxakkatka] qididi, qunki Kozga Korunmigiqi uning koziga korunup turojandak idi. **28** Etikadi bolojaqqa, u «tunji oqlining jenini aloquqi» [parixtining] [Israilarqa] tagmasliki uqun [tunji] «etip ketix» heyitini etkuzup, xuningqa munasiwotlik kanni [buyrulojini boyiqe] sepip-surkidi. **29** Etikadi bolojaqqa, [Israilar] Kizil dengizdin huddi kuruklukta mangojandak mengip etti. Biraq [ularni koqlap kalgan] Misirliklar etmakqi bolojanda suqa qarq boldi. **30** Etikadi bolojaqqa, halk yatta kun Yeriho xahirining sepilini aylanjandin keyin sepil eruldi. **31** Etikadi bolojaqqa, pahixa ayal Rahab Israil qarlioquqilirini dostlarqa kutuwalojaqqa, itaatsizlar [bolojan ez xahiridikilar] bilan birlikte halak bolmidi. **32** Men yene nemixka sezlap olturay? Gideon, Barak, Ximxon, Yeftah, Dawut, Samuil wa qalojan baxka payojambarlər toqrisida eytip kalsam waqit yotmaydu. **33** Ular etikadi bilan allarning ustidin qalib kaldi, adalat yurguzdi, [Huda] wada qilojanlarqa erixti, xirlarning aqzilirini etip koydi, **34** dahxatlik otning yalkunini equrdi, qiliqning tiqidin keqip kutuldi, ajizliktin kugaydi, jenglarda baturluk kersatti, yat allarning qoxunlirini teripirang kildi. **35** [Etikadi bolojaqqa], ayallar elgan uruk-tuqkanlirini olumdin tirildurguzup kayturuwaldi; biraq baxqilar kalgusida tehimu yahxi halda olumdin tirilayli dap, kutulux yolini rat kilip kiyinilixka bardaxlik bardi. **36** Yene bazilar sinilip har-mashirilerga uqrap kamqilandi, bazilar hatta kixanlinip zindanoja taxlandi; **37** ular qalma-kesak kilip olturildi, hərə bilan hərilinip parqilandi, sinaklarni bexidin etkuzdi, qiliqlinip olturildi; ular koy-eqka terilirini yepinqa qilojan halda sarsan bolup yurdi, namratlikta yaxidi, kiyin-qistakka uqridi, horlandi **38** (ular bu dunyoja zaye katkanidi), qellarda, taqlarda, engkurlarda wa gamilarda sargardan bolup yurdi. **39** Bularning hammisi etikadi bilan Hudaning Oz guwahi bilan taripləngən bolsimu, Hudaning wada qilojinoja əyni boyiqə erixkini yok. **40** Əmdilikte Huda bizlər uqun tehimu əwzəl bir nixan-

maksətni bekitkən bolup, ular bizsiz kamalətkə yatküzülməydu.

12 Əmdi ətirapimizda guwahqilar xunqa qong buluttək bizni oruwalojaqqa, hərhil eoqir yūk həm bizgə asanla qirmixiwaliديوان gunahni qerup taxlap, aldimizojə koyulojan yugurux yolini qidamlık bilən besip yugurayli; buningda kezimizni etiqadimizning Yol Baxlioquqisi wa Takamullaxturoquqisi bolojan əysaoja tikayli. U Əzini kutkən huxallık uqun kresttiki azabka bardaxlik bardi həm uningda bolojan haqarətkə pisənt kilmidi. Xuning bilən U Hudaning təhtining ong tərpidə olturoquzuldi. **3** Kənglūnglərning hərıp sowup kətməsliki uqun, gunahkarlarning xunqa kattik horlaxlirioja bardaxlik Bərgüqini kəngül koyup oylanglar. **4** Gunahka qarxi küərlərdə tehi qan akquzux dərjisiyə berip yətmidnglar. **5** Hudaning silərgə Əz pərzəntlirim dap jekiləyديوان [muqəddəs yazmildiki] munu sezlirini untundnglar: — «I oqlum, Pərwərdigarning tərbiyisiyə səl qarima, Əyiblənginingdə kənglūng sowup kətmisun, **6** Qunki Pərwərdigar səyginigə tərbiyə beridu, Mening oqlum dap kobul qilojanlarning həmmisini dərriləydu». **7** Azab qəkkininglarni Hudaning tərbiyisi dap bilip, uningojə bardaxlik beringlar. Qunki silərnin tərbiyə elixinglarning əzi Hudaning silərnə oqlum dap muamilə qilojanlikini kərsitidu. Qaysi pərzənt atisi tərpidin tərbiyələnməydu? **8** Əmdi [Hudaning] tərbiyəlixidə hərбір pərzəntining əz ülxi bar; ləkin bu ix silərdə kəm bolsa həqikiy oqulliridin əməs, bəlkə hərəmdin bolojan pərzənti bolup qikisilər. **9** Uning üstigə həmmimizning əzimizgə tərbiyə bərgən ət jəhəttiki atilirimiz bar, biz ularnimu hərmətləp kəlduk. Xundak ikən, rohlarning atisioja tehimu itaət kilmamduk? Xundakta həyatimiz yaxnimamdu? **10** Ət jəhəttiki atilirimiz bərəkək pəkət əzi muwapiq kərgən yol boyiqə azojinə waqit bizni tərbiyəligən. Ləkin U bolsa bizgə paydilik bolsun dap, pak-muqəddəslikidin muyəssər boluximiz uqun tərbiyələydu. **11** Əmdi kattik tərbiyə berilgən waqtida adəmnə hux kilməydu, əksiəq adəmnə kayoquoja qəmdiridu;

birak buning bilən tüzəlgənlərgə u keyin
 həqqaniyliktin qıqkan tinq-hatirjəmlikning
 mewisini beridu. **12** Xuning üqün, «Telip
 sanggilioqan qolunglarni, zəiplixip kətkən
 tizinglarni ruslanglar» **13** wə «aksək»larning
 pükülüp qalmay, bəlki xipa tepixi üqün
 pütlinglarni tüz yollarda mangdurunglar.
14 Barlik kixilər bilən inək ötixkə wə pak-
 muqəddəs yaxaxkə intilinglar; muqəddəs
 bolmioqan kixi hərgiz Rəbni kəralməydu. **15**
 Oyoqak turunglarki, həqkim Hudaning mehir-
 xəpkitidin məhrum qalmisun; aranglarda
 silərgə ix tapkuzup silərnə kəydüridioqan,
 xundakla kəp adəmlərnə buloqap napak boluxkə
 səwəb bolidioqan birər əq-adawət yiltizi
 ünmisun. **16** Aranglarda həqbir buzukluk
 qiloquqi yaki əzining tunji oqulluk həkukini
 bir wah tamakka setiwətkən əsawdək ihlassiz
 kixi bolmisun. **17** Qünki silərgə məlumki,
 əsaw keyin [atisining] həyrlik duasini elixni
 oylioqan bolsimu, xundakla uningəja intilip
 kəz yaxlirini ekətip yalwuroqan bolsimu,
 u [bu ixlarni ornioqə] [kəltüridioqan] towa
 kilix yolini tapalmay, rət kilindi. **18** Qünki
 silər qol bilən tutkili bolidioqan, yalkunlap
 ot yenip turuwatqan həmdə sürlük bulut,
 karangoquluk wə qara kuyun qaplioqan axu
 taqka kəlmidinglar — **19** (u jayda kanay sadasi
 bilən səzligən awaz yətküzülgəndə, bularni
 anglioqanlar: «Bizgə yənə səz kilinmisun!» dəp
 [Hudaqə] yalwuruxti; **20** qünki ular kilinoqan
 əmrni kətürəlmidi. «Egər bu taqka hətta
 birər həywaning ayioqi təgsimu, qalma-kesək
 kilip əltürilsun» [dəp tapilanoqanidi]; **21** u
 kərünix xundək qorqunquluk idiki, Musamu:
 «Bək kattik qorqup oqal-oqal titrəp kəttim»
 degənidi). **22** — Silər bəlki Zion teoqioqə, yəni
 mənggü həyat Hudaning xəhəri — ərxteki
 Yerusalemoqə, tūmənligən pərixtilərgə, **23**
 isimliri ərxte pütülgən tunji tuquloqanlarning
 həyt-mərikə huxallikida jəm kilinoqan
 jamaitigə, həmməylənnə sorəqisi Hudaqə,
 takamullaxturuloqan həqqaniy kixilərnə
 rohlirioqə **24** wə yengi əhdining wasitiqisi
 əysaqə, xundakla həm Uning sepilgən kənioqə
 kəldinglar. Bu qan Həbilningkidin əwzəl səz
 kilidu. **25** Bu səzni qiloquqini rət qilmasliqinglar

üqün diqqət qilinglar. Qünki yər yüzida
 əzligə wəhiy yətküzüp agahlanduroquqini
 rət qiloqanlar jazadin qeqip kutulalmioqan
 yərdə, ərxte bizni agahlanduroquqidin yüz
 ərüsək, həlimiz tehimu xundək bolmamdu?
26 Əmdi xu qaqda Hudaning awazi zeminni
 təwritiwətkənidi; ləkin əmdi U: «Əzüm
 yənə bir kətim zeminnila əməs, asmannimu
 təwritimən» dəp wədə kildi. **27** «Yənə bir
 kətim» degən bu səz təwritilidioqanlarning,
 yəni yaritiloqan nərsilərnə təwritilixi bilən
 yəkitilidioqanlikini, təwrətkili bolmaydioqan
 nərsilərnə mənggü muqim bolidioqanlikidin
 ibarət mənini bildüridu. **28** Xuning üqün,
 təwrətkili bolmaydioqan bir padixahlikkə
 muyəsər bolup, mehir-xəpətni qing tutup bu
 arkilik ihlasmənlik wə əyminix-qorqunq bilən
 Hudani hursən kilidioqan ibadətlərnə qilayli.
29 Qünki Hodayimiz həmməni yəwətküqi bir
 ottur.

13 Aranglarda kərinədxlik mehir-muqəbbət
 tohtimisun. **2** Natonux kixilərgə
 mehməndost boluxni untumanglar. Qünki
 bəzilər xu yol bilən bilməstin pərixtilərnə
 mehman qiloqan. **3** Zindanoqə taxlanoqanlarni
 ular bilən billə [zindanda] zənjirləngəndək
 yad etinglar. Horlanoqanlarni əzünglarmu
 təndə turuwatqan bəndə süpitidə yad etip
 turunglar. **4** Həmmə adəm nikahkə hərmət
 kilsun, ər-hotunlarning yatidioqan yeri daqsiz
 bolsun; qünki Huda buzukqilik qiloquqilar wə
 zina qiloquqilərdin həsəb alidu. **5** Mengix-
 turuxunglar pulpərəsliktin haliy bolsun,
 barioqə kənaət qilinglar. Qünki Huda mundək
 degən: «Səndin əsla ayrilməymən, Seni
 əsla taxliməymən». **6** Xunga, yürəklik
 bilən eytalaymizki, «Pərwərdigar mening
 Yardəmqimdur, həq qorqmaymən, Kixilər meni
 nemə qilalisun?» **7** Silərgə Hudaning səz-
 kalamini yətküzgən, silərnə yətəqiliringlarni
 esinglarda tutunglar. Ularning mengix-
 turuxining mewa-nətijisigə kəngül koyup
 qarap, ularning etiqadini ülgə qilinglar: — **8**
 Əysa Məsih tünügün, bügün wə əbədil'əbədgicə
 əzgərməydu! (aiōn g165) **9** Xuning üqün, hərhil
 qəyriy təlimlər bilən ezikturulup kətmənglar;

qünki insanning kəlbi [kurbanlikka has] silərgə muxunqilikla sözlərni yazdim, halas. **23** yeməklilər bilən əməs, bəlki Hudaning mehir-xəpkiti bilən kuwwətləndürülginini əwzəl. Qünki bundak yeməklilərgə berilip keliwatkanlar ulardin heqkandak payda kərgən əməs. **10** Bizlərning xundak bir kurbangahimiz barki, ibadət qedirida hizməttə bolojanlarning uningdin yeyix hoquki yoktur. **11** Qünki gunah tiləx süpitidə soyuloqan, keni bax kahin təripidin əng mukəddəs jayoja elip kirilgən kurbanlik haywanlarning teni bolsa karargahning sirtioqa elip qikilip keydürülətti. **12** Xunga Əysamu Əz keni bilən həlkni paklap Hudaqa atax üqün, xəhər dərwasisining sirtida azab qekip əldi. **13** Xundak ikən, bizmu karargahning sirtioqa qikip, Uning yenioqa berip, Uningoqa karitiloqan həkəratkə ortak bərdaxlik berəyli. **14** Qünki yər yüzidə mənggü məwjut turidioqan xəhirimiz yok, bəlki kəlgüsidiki xəhərgə intilməktimiz. **15** Xunga, Məsih arkilik Hudaqa kurbanlik süpitidə mədhiyilirimizni tohtawsiz atayli, yəni əz ləwlirimizning mewisi süpitidə Uning namini etirap kilayli. **16** Əmdi həyr-sahawət kilixni wə baringlardin ortak təksimləxni untumanglar. Qünki Huda bundak kurbanliklardin hursən bolidu. **17** Yetəkiliringlaroqa itaət kilip, ularoqa boysununglar. Qünki ular əz hizmitidin Hudaqa hesab beridioqanlar bolup, həmixə jeninglardin həwər elixkə oyoqak turidu. Ularning bu ixi kayoqu-ələm bilən əməs (qünki undak bolsa silərgə heq payda yətküzülməydu) bəlki huxal-huramlik bilən elip berilsun. **18** Biz üqün dua kilip turunglar; qünki wijdanimizning pak ikənlikigə, hərbir ixlarda tooqra yolda mengixni halaydioqanlikimizoqa kayil kilinduk. **19** Yeninglaroqa patrak kaytip berixim üqün, dua kilixinglarni alahidə ətünimən. **20** Əmdi mənggülük əhdining keni bilən koy padisining katta padiqisi bolojan Rəbbimiz Əysani өлümdin tirildürgüqi, hatirjəmlikning Igisi bolojan Huda (aiōnios g166) **21** Əysa Məsih arkilik silərgə Əzini hursən kilidioqan ixlarni kildurup, silərni hərbir yahxi əməldə takamullaxururup iradisining ijraqiliri kiloqay! Məsihkə əbədil'əbədigiqə xan-xərəp boloqay! Amin! (aiōn g165) **22** Silərdin ətünimənki, i kireindaxlirim, bu nəsihət səzümgə eoqir kərməy kilak saloqaysilə;

Yaqub

1 Hudaning wə Rəbbimiz Əysa Məsihning kuli boləjan mənki Yaquptin tarkək turuwatқан muhəjir on ikki kəbiləgə salam! **2** I kerindaxlirim, hərəkəndək sinaklarəja duq kəlsənglar, buni zor huxallik dəp bilənglar. **3** Qünki silərgə məlumki, bundək etikədinglarning sinilixi silərdə səwr-qidamlık xəkilləndüridu; **4** səwr-qidamlıkning hisliti kəlbənglarda turup xundək pixip yetilsunki, xuning bilən silər pixқан, mukəmməl wə kəm-kutisiz bolisilər. **5** Birək əgər arənglardiki birsı danalıkğa mohtaj bolsa, həmmigə sehiylik bilən beridəjan xundəkla əyibliməydidəjan Hudadin tilisun. Xuning bilən uningəja qokum ata kəlinidu. **6** Birək u heq delioqul bolmay ixənq bilən tilisun; qünki delioqul kixi huddi xamalda urulup uyan-buyan yəlpüngən dengiz dolkunioja ohxaydu. **7** Undək kixi Rəbdin birər nərsigə eriximən, dəp heq hiyal kilmisun; **8** undəkler üjmə kəngül bolup, barlik yollirida tutami yok adəmdur. **9** Namrat boləjan kerindax əzining yukirioja kətürülgənlikigə təntənə kilsun; bay boləjan kerindax bolsa, əzining təwən kəlinəjanlikioja təntənə kilsun, qünki u ot-qəpləning qeqəkliridək tozup ketidu. **11** Kuyax qikip kiziojanda, ot-qəpləni kurutidu, gülliri tozup ketidu-də, uning güzəlliki yokilidu; bay adəmlər huddi xuningəja ohxax, əz hələkəqilikidə yokilidu. **12** Sinaklarəja [səwrqanlık bilən] bərdaxlık bərgən kixi nəkədər bəhtlik-hə! Qünki u sinaktin etkəndin keyin, [Huda] Əzini səyğənlərgə wədə kəlojan həyat təcioja muyəssər bolidu. **13** Adəm əzduruluxka duq kəlgəndə «Huda meni əzduruwatidu» demisun. Qünki Huda yaman ixlar bilən əzduruluxi mumkin əməs həm bəxkiləri əzurməydu. **14** Bəlki birsı əzdurulojanda, əz həwəs-nəpsi kəzoqilip, ularning kəynigə kirgən bolidu; **15** andin həwəs-nəps həmilidar bolup gunahni tuojidu; gunah əsüp yetilip, əlümgə elip baridu. **16** Xunga səyümlük kərinədxlirim, əldinip kəlmənglar! **17** Barlik yuksək sehiylik wə hər bir mukəmməl iltipət yukiridin, yəni [asmandiki] [barlik] yorukluklarning Atisidin qüxüp kəlidu; Uningda

heqkəndək əzgirix bolmaydu yəki Uningda «aylinix» bilən həsil bolidəjan kələnggilərmu bolmaydu. **18** U bizni [Əzi yaratқан barlik] məwjudatlarning iqidə Əzigə dəslep pixқан mēwidək bolsun dəp, Əz iradisi boyiqə bizni həkəqətning sēz-kalami arkilik tuojdurdi. **19** Xuning bilən, i səyümlük kərinədxlirim, hər adəm ənglaxka tez təyyar tursun, sēzləxkə əldirimisun, oqəzəplinxkə əldirmisun. **20** Qünki insanning oqəzi Hudaning həkkanıylikini elip kəlməydu. **21** Xuning üqün, barlik iplasliklari wə kininglarəja patmaywatқан rəzillikni taxlanglar, [kəlbənglarda] yiltiz tartkuzulojan, siləni kutkuzalaydidəjan sēz-kalamni kəmtərlik-məminlik bilən kəbul kilinglar. **22** Əmma əz-əzünglari əldəp pəkət sēz-kalamni ənglioquqilərdin bolmənglar, bəlki uni ijrə kəloquqilərdin bolunglar. **23** Qünki birsı sēz-kalamni ənglap qoyupla, uni ijrə kilmisa, u huddi əynəktə əzining əyni kiyapitigə kərap qoyup, ketip kəlojan kixigə ohxaydu; qünki u əz turkioja kərap bolup, qikipla, xu həman əzining kəndək ikənlikini untuydu. **25** Ləkin axu kixiləri ərkinlikkə erixtūridəjan mukəmməl kənanioja əstayidillik bilən dawamlık kərap, untuoqək ənglioquqi bolmay, bəlki uning iqidə yaxap ijrə kəloquqi boləjan kixi ixlirida bəhtlik kəlinidu. **26** Birsı əzini ihlasmən adəmmən dəp həsəblojan, ləkin tilini tizginlimigən bolsa, əzini əzi əldaydu; bundək kixining ihlasmənliki bihudiliktur. **27** Huda'Atimizning nəziridiki pak wə daqsiz ihlasmənlik xuki, kiyinqilikta kəlojan yetim-yəsir, tul hotunlari yoklap, ularəja oqəmhorluk kəlix wə əzini bu dunyaning buləjixidin daqsiz saklaxtur.

2 Kərinədxlirim, xan-xərap Igisi boləjan Rəbbimiz Əysa Məsihning etikəd yolini tutkanikənsilər, adəmməning taxki kiyapitigə kərap muamilə kəlidəjanlardin bolmənglar. **2** Qünki sinagoginglarəja altun üzük takiojan, esil kiyingən bir bay bilən təng jul-jul kiyingən bir kəmbəoqəl kirsə, **3** silər esil kiyingənni ətiwarlap «Tərgə qikip oltursila!» dəsənglar, kəmbəoqəlgə, «U yərdə tur!» yəki «Ayaq tərripimdə oltur!» dəsənglar, **4** əzərə ayrimiqilik kəlojan wə insanlar üstidin yaman niyət həküm

qikarøquqilardın boløjan bolmamsilər?! 5 Kulak selinglar, i søyümlük kerındaxlırim — Huda bu dunyadiki kəmbəøəllərni etikadta bay bolux həmdə ularni Əzini søyənlərgə berixkə wadə kiløjan padixahlıkiøja mirashor boluxkə tallıøjan əməsmu? 6 Birak silər kəmbəøəllərni kəzgə ilmidinglar! Baylar silərni əzgən wə sotsoraklarøja sərigen əməsmu? 7 Üstünlərgə koyuløjan axu mubarak namøja kupurluk kiliwatkanlar yənə xu [baylar] əməsmu? 8 Mukəddəs yazmılardiki «koxnangni özüingni søyəndək søy» degən xahanə kanunøja həkikiy əməl kilsanglar, yahxi kiløjan bolisilər. 9 Lekin kixilərgə ikki hil kəz bilən kərisanglar, gunah kiløjan bolisilər, Təwrat kanuni təripidin hilaplik kiløquqilar dəp bekıtilisilər. 10 Qünki bir kixi pütün Təwrat kanuniøja əməl kildim dəp turup, [həтта] uningdiki birlə əmrgə hilaplik kilsa, u pütün kanunøja hilaplik kiløquqi hesablinidu. 11 Qünki: «zina kılma» Degüqi həm «katillik kılma»mu degən. Xunga, zina kılmisanglarmu, ləkin katillik kiløjan bolsanglar, yənıla [pütün] Təwrat kanuniøja hilaplik kiløjan bilən barawər bolisilər. 12 Xunga səz-əməlliringlar adəmnı ərkinlikkə erixtürıdiøjan kanun aldıda sorak kilinıdiøjanlarning salahıyıtıgə uyoqun bolsun. 13 Qünki baxkıləøja rəhım kılmiøjanlarning üstidin qikırıdiøjan həküm rəhımsız bolıdu. Əmdi «rəhım kılıx» «həküm qikırıx»ning üstidin øəlibə kılıp təntənə kılıdu. 14 I kerındaxlırim! Bırsı əøzıda, «Məndə etikad bar» dəp turup, əmma [uningda] [munasip] əməllırı bolmısa, uning nemə paydısi? [Bundak] etikad unı kütküzaləmdı? 15 Əmdi əgər aka-uka yaki aqa-singıllardın bıri yalıngaq kalsa yaki kündilik yeməklıki kəm bolsa, silərdın bıri ularøja: «[Hudaøja] amanət, kiyıminglar pütün, kərsıkinglar tok kılinojay!» dəp koyupla, tenıning həjıtıdın qıkımsa, buning nemə paydısi? 17 Xuningøja ohxax yaløquz etikadla bolup, [uningøja] [munasip] əməllırı bolmısa, [bundak etikad] əlük etikadtur. 18 Lekin bəzıbır adəmlər: «Səndə etikad bar, məndə bolsa əməl bar» dəp [talıxıdu]. Lekin mən: «Əməlsız boløjan etikadıngni manga kərsıtə kəni?!», «Mən etikadımnı əməllər bilən kərsıtımən» dəymən. 19 — Sən «Huda

bir» dəp ıxınısən — Barıkalla! Lekin həтта jınlarmu xuningøja ıxınıdu, xundakla kərkup dır-dır tıtrəyduøul! 20 Əy, kuruq hıyal adəm! Əməllırı yok etikadning əlük etikad ıkənlikını kaqanmu bılərsən? 21 Atımız İbrahım öz oølı İshaknı kurbangah üstıgə sunøjanda öz əmılı ərkılik həkkanıy dəp jakarlanøjan əməsmu? 22 Əmdi xunı kərıwelıxkə bolıduki, uning etikadı munasip əməllərni kıldı wə etikadı əməllər ərkılik mukəmməl kılındı. 23 Mana bu ıx [Təwratıtkı]: «İbrahım Hudaøja etikad kıldı. Bu uning həkkanıyılıkı hesablandı» degən yazmını ıspatlaydu, xundakla u «Hudanın dostı» dəp ataldı. 24 Buningdın xunı kəraləysılərki, ınsanlar etikadı bılənlə əməs, bəlki əməllırı bilən həkkanıy dəp jakarlınıdu. 25 Muxuningøja ohxax, paħıxə ayal Raħab [İsrail] qarlıøquqılırını öz əyıda kütüp, ularnı baxkə yol bılən kaquruwətkənlikı üqün, u ohxaxla ıx-əməli bılən həkkanıy dəp jakarlanøjan bolmamdu? 26 Tən roħ bolmısa əlük boløjandək, əməllırı yok etikadmu əlüktur.

3 Kerındaxlırim, aranglardın kəp kixi təlim bərgüqi bolıwalmanglar! Qünki silərgə məlumki, bı [təlim bərgüqılər] baxkılardın tehımu kəttık sorakka tartılımız. 2 Qünki həmmımız kəp ıxlarda hatalıxıp putlıxımız. [Həlbuki], əgər bırsı tılda hatalaxmısa, u kamalətkə yətkən, pütkül tenını tızgınliyəlıgən adəm bolıdu. 3 Mana, bı atlarnı əzımızgə bəkındurux üqün əøzioja yügən salımız; buning bilən pütkül tənlırını [halıøjan tərəpkə] burıyalaymız. 4 Mana, kemılərgımu kəranglar; xunqilik yooqan bolsımu, yənə kelıp dəhxətlik xamallar təripidin urulup həydılıdiøjan bolsımu, ləkin rolqı kəyərgə ularnı həydəy desə, u kıkıkkınə bı rol ərkılik unı halıøjan tərəpkə buraydu. 5 Xuningøja ohxax, gərqə til [tenımızning] kıkık bı əzası bolsımu, ləkin tolımu yooqan səzləydu. Kıkıkkınə bı ot uqkunıning qong ormanøja ot tutaxturalaydıøjanlıkını oylap bəkınglar! 6 Til — dərwəkə bı ottur; u əzalırımız arısidın orun elıp kəbıhlıkkə toloqan bı aləm bolıdu. U pütkül tənnı buløjoquqıdu; u dozah otıdın tutaxturalup,

pütkül təbiətning qaqiça ot tutaxturidu! (Geenna 91067) 7 Qünki hərtürlük haywanlar həm uqar-kanatlar, emiligüqi haywanlar həm dengizdiki məhluklar insaniyət tərpidin kəndürülməktə həmdə kəndürülgənidi. 8 Əmma tilni heqkim kəndürəlməydu; u tinimsiz rəzil bir nərsə bolup, janıça zamin bolidioğan zəhərgə toloqandur. 9 Biz tilimiz bilən Pərwərdigar Atimizıça xanu-təxəkkür kayturimiz, wə yənə uning bilən Hudaning obrazida yaritiloğan insanlarni qarəyaymiz. 10 Demək, ohxax bir eoqizdin həm təxəkkür-mubarek həm lənət-karəjax qıqıdu. 11 Kerindaxlirim, bundak bolmasliki kerək! 12 Bir bulak ohxax bir kəzdin birlə wakıtta tatlık həm kırtak su qıqıramdu? 13 Kerindaxlirim, ənjür dərihi zəytunning mewisini bərməydu, yaki üzüm teli ənjürning mewisini berələmdu? Həm tuzluk [bulak] tatlık sunimu qıqıralmaydu. 14 Aranglarda kim dana wə pəmlik? Pəzilətlək yürux-turuxidin u danalıqqa has boləğan məmin-kəmtərlik bilən əməllirini kərsətsun! 15 Lekin əgər kəlbınglarda aqqıq həsəthorluk wə jedəl-majira bolsa, əmdi yaloğan səzlər bilən həkikətni yokka qıqarmanglar, mahtanmanglar. 16 Bundak «danalıq» ərxin əməs, bəlki dunyaıça, insan təbiiyitigə has bolup, jin-xəytandin kəlgəndur. 17 Qünki həsəthorluk wə jedəl-majira boləğanla yərdə kalaymıkanqılık wə hərhil rəzilliklər bolıdu. 18 Lekin ərxin kəlgən danalıq bolsa, u aldi bilən paktur, u yənə tinqlikpərwər, hux peil, baxkılarning pikrigə kuliki oquq, rəhimdil bolup, yahxi mewilər bilən toloğan, uningda tərəpbazlık yaki sahtipəzlik yoktur. 19 Həkkaniylik urukliri tinqlikpərwərlər arisida qeqilip, tinqlik iqidə mewa beridu.

4 Aranglardiki urux wə majiralar nədin kelip qıqıdu? Bu dəl tən əzaliringlar iqidə jəng kiliwatkan arzu-həwəslinglardin əməsmu? 2 Silər arzu-həwəs kılısilər, lekin arzu-həwəslinglarıça erixməysilər; adəm olturisilər, həsət kılısilər, lekin erixəlməysilər; jedəl-majira qıqırıp jəng kılısilər. Erixməysilər, qünki tiliməysilər. 3 Tilisənglarmu erixəlməysilər, qünki öz arzu-həwəslinglarni qandurux üqün rəzil niyətlər bilən tiləysilər. 4 Əy zinahorlar! Bu dunya bilən dostlixixning

əməliyəttə Huda bilən düxmənlixix ikənlikini bilməmtinglar? Kimdikim bu dunyani dost tutmaqı bolsa, özini Hudaning düxmini kılıdu. 5 Muxəddəs yazmilarda: «[Huda] kəlbimizgə makan kilduroğan Roh naqar arzu-həwəslərni kılamdu?» degən söz silərqə bikar deyilgənmu? 6 Lekin [Huda] bərgən mehir-xəpkət buningdin üstün turidu. Xuning tüpəylidin muxəddəs yazmilarda: «Huda təkəbburlaroğa qarxidur, lekin məmin-kəmtərlərgə xəpkət kılıdu» dəp yeziləndur. 7 Xuning üqün, Hudaıça boysununglar. Xəytanıça karxi turunglar; [xundak kilsanglar] u silərdin qaıdu. 8 Hudaıça yekınlixinglar, Hudamu silərgə yekınlixidu. Əy gunahkarlar, [gunahtin] kolunglarni yuyunglar; əy üjmə kəngüllər, kəlbınglarni pak kilinglar. 9 [Gunahlıringlarıça] kayoju-həsərat qekinglar, həza tutup yioqlanglar, külənglarni matəmga, huxallıkinglarni kayojuıça aylandurunglar. 10 Rəbning aldida əzünglarni təwən tutunglar wə xundak kıləanda U silərni üstün kılıdu. 11 I kerindaxlar, bir-biringlarni səkmənglar. Kimdikim kerindixini səksə yaki uning üstidin həküm kilsa, Təwrat kanuninimu səkən wə uning üstidin həküm kıləğan bolıdu. Xundak kılıp kanun üstidin [tooqra-natooqra dəp] həküm kilsang, kanunıça əməl kıləuqi əməs, bəlki əzüngni [uning üstidin] həküm kıləuqi kiliwəloğan bolisən. 12 Kutkuzuxka wə halak kılıxka kədir boləğan, kanun Tüzgüqi wə həküm Kıləuqi pəkət birdur! Xundak ikən, sən baxkılar üstidin həküm kıləudək zadi kimsən? 13 Həy, «Bügün yaki ətə palani-püküni xəhərgə barimiz, u yərdə bir yil turup, tijarət kılıp payda tapimiz» degüqilər buningıça kulak selinglar! 14 Əy ətə nemə bolidioğanlıqini bilməydioğanlar, həyatinglar nemigə ohxaydu? U huddi oqıl-pal payda bolup yokap ketidioğan bir parqə tuman, halas. 15 Buning orniıça, «Rəb buyrusa, həyat bolsak, uni kılımiz, buni kılımiz» deyixinglar kerək. 16 Lekin əmdi silər hazır undak yooğan gəpliringlar bilən mahtinisilər. Bundak mahtinxlarning həmmisi rəzil ixtur. 17 Xuningdək kimdikim məlum yahxi ixni kılıxka tegixlik dəp bilip turup kilmioğan bolsa, gunah kıləğan bolıdu.

5 Əy baylar, kulak selinglar! Bexinglaroşa bolsun. Xundak kילוanda, [Hudaning] jazasioşa quxidoşan külötlər üqün dad-pəryad quxməysilər. **13** Aranglarda azab tartkuqi kixi ketürüp yioqlanglar. **2** Bayliqinglar qirip barmu? U dua kilsun. Huxal yürüwatқанlar kətti, kiyim-keqikinglarni küyə yəp kətti, **3** barmu? U küy-mədhıyə nahxilirini eytsun. altun-kümüxliringlarni bolsa dat basti, bu **14** Aranglarda aorıq-silaklar barmu? Ular dat [kiyaməttə] əzünglaroşa qarxi guwahlik Rəbning namida uning [bexioşa] may sürüp yəwetidu. Silərnıng bayliqlarni toplixinglar məsih kılıp dua kilsun. **15** Xundak kılıp iman-ahırkı künlərdə boldi! **4** Mana, etizliqinglarda ixənq bilən kılinoşan dua bimarni saqaytidu, Rəb ixləp həsul yioqanlaroşa hiyanət kılıp ix uni ornidin turöquzidu. Əgər bimar gunahlarını həklirini bərməy kəldinglar. Bu tutuwelinoşan kילוan bolsa, bular kəqürüm kılınidu. **16** Xuning hək üstünglardin pəryad ketürməktə, üqün ötküzgən gunahlırlinglarni bir-biringlaroşa xuningdək ormiqilarning nalə-pəryadlıri ikrar kilinglar wə xipalik tepixinglar üqün bir-biringlaroşa dua kilinglar. Həkkəniy adəmnıng samawi qoxunlarning Sərdari boləşan duasi zor küq wə qong ünümgə igidur. **17** Ilyas Pərwərdigarning kulikioşa yətti. **5** Silər bu pəyöəmbərmu bizgə ohxaxla insaniy təbiətlik dunyada həxəmətqilik wə əyx-ıxrat iqidə idi. U yamoqur yaqmısun dəp iklas bilən dua yaxap keliwatisilər. [Qoylar] boöquzlax künigə kildi; nətijidə, zeminoşa üq yil altə ay həq təyyarlanəşandək, silərmu boöquzlinix künigə yamoqur yaqmıdi. **18** Andin u yənə dua kildi wə əzünglarni bordap keliwatisilər. **6** Silər həkkəniy yamoqur qayta yaödi, yərmu həsul-mewisini boloşuqini gunahka məhkum kılıp, öltürüp yənə bərdi. **19** Qerındaxlırim, aranglarda kəldinglar; u silərgə qarxilik kərsətməydu. **7** Xunga, qerındaxlar, Rəbning qayta kelidoşan birsi həkikəttin qətnigən bolsa, wə yənə birsi künigiqə səwr-takət kılıp turunglar. Mana, uni [həkikətkə] qaytursa, **20** Muxundak kixi dehқан kixi yərning esil mewisini kütidu; yər xuni bilsunki, gunahkar kixini azəşan yolidin dəsləpki wə keyinki yamoqurlaroşa muyəssər kaysurup əkəlgüqi xu kixining jeningin ölümdin boloşuqə uni intizarlik bilən səwr-takət iqidə kutuluxioşa wə nuroşun gunahlarınıng yepip kütidu. Silərmu səwr-takət kılıp kəlbınglarni qoyulixioşa səwəbqi bolidu. mustəhkəm kilinglar. Qünki Rəbning qayta kəlixı yekınlap kəldi. **9** Qerındaxlar, əzünglar sorakka tartılmasliqinglar üqün bir-biringlardin aorınmanglar; mana, Sorak Kילוquqi ixik aldida turidu. **10** Pərwərdigarning namida sözligən burunkı pəyöəmbərlərnıng qandak azab-ökubət tartқанliqi, xundakla səwr-takət kילוanliqini ülgə kilinglar. **11** Biz mana muxundak [səwr-takət bilən] bərdaxlık bərgənlərnı bəhtlik dəp həsabləymiz. Ayupning azab-ökubətkə qandak səwr-takət bilən bərdaxlık bərgənlikini angliöansilər wə Pərwərdigarning uningəşa ahırkı kילוinini, xundakla «Pərwərdigarning iq-baorı xəpkət wə rəhimdillik bilən toloşan»liqini kərgənsilər. **12** Əmdi i qerındaxlırim, əng muhımi, kəsəm kilmanglar — nə asman nə zemin nə həqkandak baxka nərsilərnıng nami bilən kəsəm kילוquqi bolmanglar, bəlkı «bolidu» desənglar həkikiy «bolidu» bolsun, «yak» desənglar həkikiy «yak»

Petrus 1

1 Əysa Məsihning rosuli boləjan mənki Petrustin Pontus, Galatiya, Kapadokiya, Asiya və Bitiniyə ölkələrində tərəkəş yaxawatqan musapir bəndilərgə salam. **2** Silər Huda'Atining aldin bilgini boyıqə tallinip, Roh tərpidin pak-mukəddəs kılindinglar. Buningdin məqsət, silərning Əysa Məsihning itaitidə boluxunglar və kəning üstunglarə seplixi üqündur. Mehır-xəpkət və hatirəmlik silərgə həssiləp ata kılinojay! **3** Özining zor rəhimdilliki bilən, Əysa Məsihning ölümün tirilixi arkilik bizni yengidin tuqdurup, ölməs ümidkə nesiwə kıləjan Rəbbimiz Əysa Məsihning Huda'Atisioja mubarak-mədhıyilər okulojay! **4** Demək, silər üqün qiriməs, daqsız və solmas miras ərlərdə saklanmaqta. **5** Ahir zamanda axkarilinixkə təyyarlanəjan nijat üqün, silər etikadinglar bilən Huda'Atining kudriti arkilik qoşdalmaktisilər. **6** Silər bu [nijattin] zor xadlinisilər — gərəkə hazır zərür tepiloqanda silərning hərhil sinəklər tüpəylidin kışka wakit azab-okubət qekixinglarə toqra kəsimu. **7** Altun həman yokilip ketidoqan nərsə bolsimu, saplikı ot bilən sinilidu. Xuningə ohxax altundin tolimu kimmətlik boləjan etikadinglar sinilip ispatlinidu. Buning bilən u Əysa Məsih [kayta] axkarılanəjan waktida mədhıyə, xan-xərəp və izzət-hərmət kəltüridu. **8** Əysa Məsihni ilgiri kərüp bəkmioqan bolsanglarmu, Uni səyüp kəldinglar; və hazırmu Uni kərməysilər, ləkin Uningə yənıla etikət kılip kəlbənglər ipadiligüsiz xan-xərəpkə toləjan huxallik bilən yayraydu. **9** Xuning bilən silər etikadinglarning nixani, yəni jeninglarning nijatioja muyəssər boluwatisilər. **10** Silərgə ata kılinoqan bu mehır-xəpkətni aldin eytkən [ilgirikı] pəyoqəmbərlər bu nijat-kutkuzulux toqrisida təpsiliy izdəngən, uni qüxinixkə tirixkanidi. **11** Ularda boləjan Məsihning Rohi ularə Məsih kəlgüsida tartidoqan azab-okubətlər və bulardin keyinki kelidoqan xan-xərəplər toqrisida aldin'ala məlumat berip bəxərət kəltürginidə, ular bu ixlarning kəndək yol bilən və kaysi zamanda yüz beridoqanlıki

üstidə izdəngən. **12** Xuning bilən ularəja bu ixlarni aldin eytixi ular əzliri üqün əməs, bəlkı silərning hizmitinglarda boləjan, dəp ayan kılinoqan. Əmdi bögünki kündə bu ixlər ərxtin əwətilgən Mukəddəs Rohning küqi bilən silərgə hux həwərnı yətküzgüqilər arkilik silərgə jakarlandi. Həttə pərixtilərmu bu ixlarning tegi-təktini səpsəlip qüxiniwəlixkə təlpünməktə. **13** Xunga, zəhinliringlarning belini baqlap, əzünglarni səgək-salmaq tutunglar, ümidinglarni Əysa Məsih kayta kərüngen künidə silərgə elip kelidoqan bəht-xapaətkə pütünləy baqlanglar. **14** [Huda'Atining] itaətmən pərzəntiliri süpitidə, ilgirikı oqapillik qaqıliringlardikidə hawayi-həwəslərgə berilmənglar. **15** Əksiqə, silərni qakıroquqı pak-mukəddəs boləjanəja ohxax barlik yürüxturuxinglarda əzünglarni pak-mukəddəs tutunglar. **16** Qünki [mukəddəs yazmılarda]: «Pak-mukəddəs bolunglar, qünki Mən pak-mukəddəsturmən» dəp hatiriləngən. **17** Silər dua kıləjininglarda kixilərnıng hər birining ix-hərikitigə kərap yüz-hatirə kılmay Sorak Kıləjuqini «Ata» dəp qakiridikənsilər, undəktə bu dunyada musapir bolup yaxawatqan waktınglarni [Uning] kərkünqida ətküzünglar. **18** Qünki silərgə məlumki, silər ata-bowiliringlar tərpidin silərgə kəlduruloqan əhmiyətsiz turmuxning [kullukidin] azad boldunglar. Bu, kimmətinı həman yokitidoqan altun yaki kümüxtək nərsilərnıng təlimi bilən boləjan əməs, **19** bəlkı kimmətlik kəni bilən, yəni kəm-kütisiz və daqsız qəza kəbi Məsihning kimmətlik kəning bədiligə kəldi. **20** U dərwəqə dunya apiridə kilinixtin ilgirila [Huda tərpidin] xu süpitidə tonuloqan, hazır U zamanlarning muxu ahirkı wakitliridə silər üqün [bu dunyaəja əwətilip] axkara kılindi. **21** Silər Uning arkilik Uni ölümün tirildürüp, Uningəja xan-xərəp bərgən Hudaəja etikəd kiliwatisilər. Huda'Atining [xuni kıləjini] etikadinglar və ümidinglar Əzigə baqlansun üqündur. **22** Silər həkikətkə itaət kıləjanlıqinglardin kəlbənglarni paklap, kərindaxlarni səyidoqan sahtisiz mehır-muhəbbətkə kirixtinglar; xunga, bir-biringlarni qin kəlbənglardin kizəjin səyünglar. **23** Qünki silər yengiwaxtin tuquldunglar — bu qirip

ketidioqan uruk arkilik əməs, bəlkı qırımas uruk, yəni Hudaning həyatıy kükə igə wə mǝnggü turidioqan sız-kalami arkilik boldı. (aiǝn g165) 24 Qüinki [huddı mükəddəs yazmılarda yezilöjınidək]: «Barlık ət igiliri ot-qəptur, halas, Ularınıg barlık xan-xəripi daladiki gülgə ohxax; Ot-qəp solixidu, gül hazan bolıdu, 25 Bırak Rəbning sız-kalami mǝnggügə turıdu!» Silərgə yatküzülgən hux həwərdə jakarlanöqan sız-kalam däl xudur. (aiǝn g165)

2 Xuning üqün silər barlık rəzillik, barlık məkkarlık, sahtipəzlik, həsəthorluk wə həmmə təhməthorluklarıni taxlap, 2 Rəbning məhrıbanlıkını tetip bilgənıkənsilər, huddı yengi tuöqulöqan bowaklardək bolup [Hudaning] sız-kalamidiki sap sütkə tǝxna bolunglar. Buning bilən, silər nıjatning [kamalitigə] yetip ısısilər. 4 Əmdi silər Uningöqə, yəni adəmlər tərıpidin ərızıməs dəp taxlinip, ləkin Huda tərıpidin tallanöqan wə kədirləngən tirik tax Bolöquqınıg yenioqə kelip 5 silər özünglarmu tirik taxlar süpitidə bir rohiy ibadəthana kilinixkə, Əysa Məsih arkilik Hudani hursən kilidioqan rohiy kurbanlıklarıni sunidioqan mükəddəs kahın kataridikilər boluxkə kuruluwatisilər; 6 Qüinki mükəddəs yazmılarda mundaq deyilgən: — «Mana, tallanöqan, kədirləngən bürjək ul texini Zionöqə koydum. Uningöqə etikad kilöquqi hərkim hərgiz yərgə qarap kalmaydu». 7 Əmdi etikad kilöquqi bolöqan silərgə nisbətən [taxning] kədiri bolıdu. Ləkin [Uningöqə] etikad kılmaydioqanlaröqə nisbətən U [mükəddəs yazmılarda deyilginidək] boldı: — «Tamqılar ərızıməs dəp taxliwətkən bu tax, Burjək [ul] texi bolup tikləndi!», Wə: — «[Bu tax] kixilərgə putlikaxang tax, Adəmni yikıtıdioqan koram tax bolıdu». Qüinki [muxundaq kixilər] [Hudaning] sız-kalamioqə itaət kılmaslıkını tüpəylidin putlixip yikıladı; ularning bundak boluxı aldın bəkitilgəndur. 9 Ləkin silər bolsanglar [Huda] tallıöqan bir jəmət, xahənə bir kahinlik, pak-mükəddəs bir əl, xundakla Özıgə alahidə has bolöqan bir həlksilər; buning məqsiti, siləni karəngöquluktin Özining tilsimat yoruklukioqə qakıroquqınıg pəzilətlirini

namayan kilixinglardın ıbarət. 10 Burun silər bir həlk həsəblanmaytinglar, ləkin hazır Hudaning həlksilər; burun [Hudaning] rəhim-xəpkıtıgə erixmıgənidinglar, ləkin hazır erixtinglar. 11 İ sėyümlüklirim, silər bu dunyaoqə musapir wə məhməndursilər, silərdin ətünümənki, roh-kəlbınglar bilən karxilixidioqan ətlinglardiki nəps-xəhwətlərdin özünglarnı yırak tutunglar. 12 Yürüx-turuxunglar etikadsızlar arisida esil-pəzilətlilik bolsun. Muxundaq kilöqanda, gərqə ular silərgə yamanlık kilöquqılar dəp təhmət kılsimu, däl təhmət kilöqan ıxlarda siləning yaxı əməlliringlaröqə qarap, [Hudaning] ularni [öyoqıtip] yoklaydioqan künidə uni uluqlıxi mumkin. 13 Xunga Rəbning hərmitidə insanlar arisidiki hər bir həkimiyyətning tüzümigə, məyli əng yukiri mənsəptiki padıxahkə bolsun yaki u təyinligən həkukdarlaröqə bolsun boysununglar. Qüinki bu həkukdarlar [padıxah] tərıpidin yaman ıx kilöquqılarıni jazaoqə tartıx, yaxı ıx kilöquqılarıni hərmətkə sazawər kilix üqün təyinləngəndur. 15 Qüinki Hudaning ıradisi xundakki, yaxı əməlliringlar bilən nadan adəmləning orunsız xıyayətlirini tuwaklastur. 16 Silər ərkin-azad bolöjininglar bilən, bu ərkinlikinglarnı yamanlık kilixning bəhanisi kiliwalmanglar, bəlkı Hudaning küli süpitidə bolup, 17 Barlık insanlarnı hərmətlənglar, [etikadqı] kərındaxliringlaröqə məhir-muhəbbət kərsitinglar, Hudadin kərkunglar, padıxahni hərmətlənglar. 18 Kullar, hojayınliringlaröqə toluk kərkunq bilən boysununglar — yalöquz məhrıban wə hux peil hojayınlaröqəilə əməs, bəlkı terikkək hojayınlaröqımu boysununglar. 19 Qüinki əgər bırsı Huda aldidə pak wıjdanlık bolux üqün nəhək azab-ökubət qəksə həmdə bularöqə səwr-takət kılsa, bu Hudani hursən kilıdu. 20 Qüinki əgər silər gunah ətüküzüp, tegixlik urulöjininglarda, uningöqə bərdaxlık bərsənglar, buning mahtanöjudək nemisi bar! Ləkin yaxı ıxlarnı kılıp azab-ökubət qəksənglar həmdə uningöqə bərdaxlık bərsənglar, u Hudani hursən kilıdu. 21 Qüinki silər däl xuningöqə qakırıdinglar. Qüinki Məsihmu silər üqün azab-ökubət qekip, siləni Özining ızidin mangsun dəp, silərgə ülgə kəldurdi; 22 «U gunah sadır kılıp bəkmıöqan, Uning aqızidin həqkəndək

aldamqilik-yaloqanqilikmu tepilmas». **23** U haqarətlənginidə, til kayturmaytti. Azab-okubət qəkkəndə, U heq təhdit salmaytti; əksiqa, Özini adil həküm qıqaroquqining kollirioja tapxuratti. **24** U Əzi bizning gunahqa nisbətən əlöp, həkkaniylikqa nisbətən yaximiz üçün yaojaq tüwrüktə gunahlırimizni zimmisigə aldi; silər Uning yariliri bilən xipa taptınglar. **25** Qünki burun silər qoylardək yoldin ezip kətkənsilər, ləkin hazır jeninglarning padiqisi həm yetəqsisining yenioja kaytip kəldinglar.

3 Xuningəja ohxax, i ayallar, silər ərliringlarəja boysununglar. Xundək kilsanglar, həttə səz-kalaməja itaət kilmaydiojan ərlər bolsa, əz ayalining bu pəzilitidin təsirlinip, ihlasmənlik bilən ötküzgən pak yürüx-turuxinglarəja karap, gəp-səzsizla kayil kılınidu. **3** Güzəlliklinglar sirtki kərunüxtin, yəni alahidə ərüwəlojan qeqinglar wə takiojan altun zibu-zinnətlərdin yaki esil kiyimlərdin bolmisun, **4** bəki «kəlbınglardiki əzünglar», yəni məmin wə tinq rohtin boləjan qirimas güzəllıktin bolsun; bundək [güzəllik] Hudaning aldidə intayin kimmətlıktur. **5** Qünki burunkı qaoqlarda, Hudaəja ümidini baqliəjan ihlasmən ayallar dəl muxundək [güzəllik bilən] əzlrini zinnətləp, ərlirigə itaət kılatti. **6** Dəl muxundək yolda Sarah İbrahimni «əjojam» dəp atap, uning səzlrigə boysunatti. Silər heqkəndək wəswəsılərdin kərkəmay ixlarni durus kilsanglar, silərmu [Sarahning] pərzəntlıri boləjan bolisilər. **7** Xuningəja ohxax, əy ərlər, silərmu ayalliringlar bilən turuxta, ularni ayal kixilər bizdin əjiz bəndilər dəp bilip ularni qüxinip yetinglar; silər ular bilən [Huda] xapaət kıləjan həyatka ortək mirashor bolup, ularni hərmət kilinglar. Xundək kilsanglar, dualiringlar tosaləjuəja uqrimaydu. **8** Ahiridə, həmminglar bir niyət bir məksəttə, bir-biringlarəja həmdərd bolup, bir-biringlarni kərindaxlarqə səyünglar, iq-baəqri yumxək wə kəmtər bolunglar. **9** Yamanlıkqa yamanlık, ahanətkə ahanət bilən əməs, əksiqa, bəht tiləx bilən jawab kayturunglar. Qünki silər dəl bu ixka qakirilojansilər; xuning bilən əzünglar bəhtkə mirashor bolisilər. **10** Qünki [mukəddəs yazmılarda

yeziloqinidək]: — «Kimki həyatni səyüp, yaxxi kün kərgüqi bolay desə, Tilini yamanlıqtin tartsun, Ləwliri məkkarlıqtin neri bolsun; **11** Yamanlıqtin əzini tartip, Güzəl əməllərnı kılıp yürsun; Aman-hatırjəmlikni izdəp, uni qoqlap yürsun. **12** Qünki Pərwədigarning kəzi həkkaniylarning üstidə turidu, Uning kulıqi ularning iltıjalirioja oquq turidu; Ləkin Pərwədigarning yüzi rəzillik yürgüzgüqilərgə kərxı turidu». **13** Əgər silər daim yaxxi ixlarni kılıxka intilsənglar, kim silərgə yamanlık kılar? **14** Ləkin həttə həkkaniylik yolida azab-okubət qəksənglarmu, ohxaxla bəhtlıksilər! Ləkin ularning wəhimisidin kərkəmganglar wə alakzadə bolmanglar; **15** bəki kəlbınglarda Rəb Məsihnı həmmidin üstün dəp bilinglar; silərdə boləjan ümidning səwəbini soriojanlarəja məmin-mulayimlik wə ihlaslık bilən jawab berixkə həmixə təyyar turunglar. **16** Hərdəim wijdaninglarni pak tutunglar; xuning bilən silərgə «yamanlık kıləjuqılar» dəp təhmət kıləjanlar silərnıng Məsihdə boləjan pəzilətlık yürüx-turuxunglarni kərüp, əzlrı kıləjan təhmətlərdin hijil bolsun. **17** Qünki Hudaning iradisi xundək bolsa, yaxxilik kıləjıninglar üçün azab-okubət qəksənglar, bu yaman ix kıləjıninglar tüpəylidin azab-okubət qəkkıninglardın əwzəl, [əlwəttə]. **18** Qünki Məsih bizni Huda bilən yaraxturux üçün, yəni Həkkaniy Boləjuqi həkkaniy əməslərnı dəp, birlə kətimlik azab-okubət qəkti; gərqə U tən jəhəttə əltürülgən bolsimu, ləkin rohta janlanduruldi; **19** xuning bilən U solap kəyuləjan rohlarning yenioja muxu rohiy həyatlıki bilən berip, [Əzining bu qəlibisini] jakarlıdi. **20** [solap kəyuləjan] bu rohlər burunkı zamanda, yəni Nuh [pəyojəmbər]ning künliridə, kəmə yasiliwatқан məzgildə Huda səwrqanlık bilən [kixilərnıng towa kılixini] kütkinidə, Uningəja itaətsizlik kildi. Pəkət xu kəmigə kirkən birkənqisi, yəni jəmiy səkkiz jan su arkilik kutkuzuldi. **21** Mana bu «suəja qəməldürüx»ning bəxariti boləjan. Əmdi qəməldürüx — bədənning kirdin tazilinixi əməs, bəki adəmnıng pak wijdan bilən Əysə Məsihnıng tirildürülüxi arkilik Hudadin tiligən təlipi — bizni hazır kutkuzuwatidu **22** (Məsih [tırilip]

ərxa qikip, pərixtilər, barlik rohiy hokukdarlar wə küqlükler Uningoşa bosunduruldi wə u Hudaning ong yenida turmakta).

4 Əmdi Məsih tenidə azab-okubət qəkkənəkən, silərmu xundak iradə bilən əzünglarni korallandurunglar. (qünki [Huda yolida] öz tenidə azab-okubət qəkkən kixi gunah̄tin kəl üzgən bolidu; **2** undak kixi tenidə qaloğan hayatini yənə insaniy nəps-həwəslərgə berilix bilən əməs, bəlki Hudaning iradisigə muwapik̄ etküzidu). **3** Qünki künlirimizni yat əllik etikadsizlarning iradisigə əməl kilix bilən, yəni hərtürlük buzukqilik-xəhwaniylik, nəps-həwəslər, hərəkəxlik, əyx-ixrət, məyhorluk wə yirginlik butpərəslilər iqidə etküzginimiz əmdi kupayə kilar! **4** Bu ixlarda ular silərning ularoşa həmrəh bolup xundak iplaslikka yügürmigenlikinglaroşa əjəblinip, silərni həkərətliməktə. **5** Ular həman həm tiriklərni wə əlgənlərni sorak̄ kilixka təyyar Turoquqioşa hesab bərməy qalmaydu. **6** Xunga dəl xu səwəbtin, əlgənlər əttə yaxawatқан insanlar [sorak̄ kilinidioğan]dək sorak̄ kilinip, Hudaşa nisbətən rohta yaxisun dəp, ularoşimu hux həwər yətküzülgən. **7** Əmdi barlik ixlarning ahirlixidioğan küni yekınlaxmakta; xunga, salmaq bolunglar wə dua kilixka səgək turunglar. **8** Ləkin həmmidin muhimi, bir-biringlaroşa kizəyin mehir-muhəbbəttə turuweringlar. Qünki «mehir-muhəbbət nurojunlioğan gunah̄larni yapar». **9** Bir-biringlardin aqrinmay əzara mehməndost bolunglar. **10** Huda tərpidin hərbinglaroşa ata kilinoğan iltipatkə binaən, uning hərtərəplik mehiri-xəpkitini kixilərgə yətküzidioğan yaxhi oşojidarlar süpitidə, bu iltipət bilən bir-biringlaroşa hizmət kilinglar. **11** Kim səz kilsa, u Hudaning kalam-bexarətlirini yətküzgüqi süpitidə səzlisun. Kim baxqilaroşa hizmət kilsa, u Huda ata kılğan küq-kudriti bilən hizmət kilsun. Xundak boləanda, Huda həmmə ixtə əysə Məsih arkilik uluqlinidu. Barlik xan-xərəp wə küq-kudrət Uningoşa əbədil'əbədgigə mənsuptur, amin! (aion g165) **12** Səyümlüklirim, otluk sinakning bexinglaroşa qüxkənlikigə karap, əjayib ixka yolukup qaldim, dəp

həyran qalmanglar. **13** Bəlki, Məsihning azab-okubətlirigə qandak ortak boləan bolsanglar, silər xundak xadlininglar. Xuning bilən Uning xan-xəripə ayan kılinoşinida, silərmu yayrap xadlinisilər. **14** Silər Məsihning nami tüpəylidin həkərətkə uqrisanglar, bəhtlik bolisilər! Qünki xan-xərəpning Rohi, yəni Hudaning Rohi wujudunglaroşa qüxkən bolidu. **15** Aranglardin birining azab-okubət qekixi hərgizmu qatıl, oşqri, rəzil yaki qepiloqak bolux səwəbidin bolmisun. **16** Bırak̄ qəkkən azab-okubiti «Məsihiy» dəp ataloğanliki səwəbidin bolsa, u buningdin nomus qilmisun; əksiqa, muxu nam [bilən] [ataloğanliki] üqün Hudaşa mədhiyə okusun. **17** Qünki sorakning baxlinidioğan wakti-saiti kəldi; sorak̄ aldi bilən Hudaning əyidikiliridin baxlinidu; wə əgər biz bilən baxlansa, u həlda Hudaning hux həwirigə kulak̄ salmioğanlarning aqiwiti nemə bolar? **18** [Dəl] [mukəddəs yazmilarda yeziləşinidək]: — «əgər həkqaniylarning kutkuzuluxi təs bolsa, ihlassizlar həm gunah̄karlarning aqiwiti qandak bolar?» **19** Xuning üqün, Hudaning iradisi bilən azab-okubət qəkkənlər yaxhi əməllərni dawam kılıp, jənini wədisidə turidioğan Yaratkuqioşa amanət kılıp tapxursun.

5 Əmdi mən aranglardiki aqsakallardin (Məsihning azab-okubətlirining guwah̄qisi, namayan kilinidioğan xan-xərəpkə nesip boləuqi wə silərgə ohxax bir aqsakal süpitidə) xuni ətünimənki, **2** — Hudaning silərning aranglardiki padisini obdan bekinglar; ularoşa yetəkqilik hizmitidə bolup, uni məjbürən əməs, bəlki ihtiyarən zimminglaroşa elinglar; pul-dunya üqün əməs, bəlki huxallik bilən kilinglar. **3** Hudaning padisioşa oşojining öz təəllukatlirioşa boləşinidək bolmay, bəlki ularoşa ülgə bolunglar. **4** Xundak kilsanglar, Bax Padiqi axkarə boləanda, mənggü tozumas xan-xərəp tajoşa erixisilər. **5** Əy yaxlar, qonglaroşa boysununglar. Xuningdək, həmminglar bir-biringlaroşa nisbətən kiqik peillikni üstinglaroşa oriwelinglar. Qünki: «Huda təkəbburlaroşa qarxidur, ləkin məmin-kəmtərlərgə xəpəkət kilidu». **6** Əzünglarni Hudaning kudrətlik kəli astida təwən tutunglar. Xundak kilsanglar,

wak̄ti-saiti k̄alḡand̄a Huda sil̄rni yuk̄iri k̄et̄uridu; 7 Barlik ōj̄am-k̄aȳoquliringlarni Uning ūstiḡa taxlap k̄oyunglar. Q̄unki U sil̄rning ōj̄eminglarni k̄ilidu. 8 Ōz̄unglarni h̄ox̄yar w̄a s̄aḡak tutunglar. Q̄unki d̄ux̄mininglar bol̄oʻjan Iblis huddi h̄er̄kir̄awat̄kan xird̄ak, yut̄kud̄ak birsini izd̄ap k̄atrap ȳurm̄akt̄a; 9 sil̄r etik̄adinglarda qing turup uninḡoʻja k̄arxi turunglar. Q̄unki bilisil̄rki, p̄ŭt̄un dunyadiki k̄erindaxliringlarmu ohxax azab-oqub̄atl̄arning t̄uḡixiḡuq̄a qidawatidu. 10 Ɛmma sil̄rni M̄asih Ɛysa ark̄ilik Ōzining m̄anḡḡul̄uk xan-x̄aripiḡa qak̄iroʻjan, p̄ŭtk̄ul meh̄ir-x̄ap̄k̄at̄ning Igisi bol̄oʻjan Huda azrak̄kin̄a wak̄it azab-oqub̄at q̄ak̄kininglardin keyin, Ōzi sil̄rni ʻsliḡa k̄alt̄ur̄ip, d̄as turoq̄uzup, must̄ah̄kam w̄a ul̄oʻja bek̄itilḡand̄ak t̄awr̄anm̄as k̄ilidu. (aiōnios g166) 11 Uninḡoʻja [barlik] xan-x̄ar̄ap w̄a k̄uq-kudr̄at ʻab̄edilʻʻab̄ad m̄ansup bol̄oʻjay, amin! (aiōn g165) 12 M̄an bu k̄isk̄ioʻjina h̄at̄ni yezip, ʻoz̄im sadik̄ k̄erindixim d̄ap bilid̄ioʻjan Silwanusning wasitisi bil̄n sil̄rḡa yollidim. Uxbu h̄at̄ni yeziximning m̄ak̄siti, sil̄rḡa jek̄il̄ax w̄a sil̄rni riōb̄atl̄end̄ur̄ux, xundak̄la Hudaning h̄ak̄ik̄iy meh̄ir-x̄ap̄k̄itining ʻan̄a xundak̄ ik̄an̄likiḡa guwah̄lik berix̄tin ibar̄ettur. Bu meh̄ir-x̄ap̄k̄att̄a qing turunglar. 13 Sil̄r bil̄n bill̄a tallanoʻjan Babilda turuwat̄kan jamāat w̄a oq̄lum Markustin sil̄rḡa salam. 14 Bir-biringlar bil̄n meh̄ribanlarq̄a s̄oȳux̄up salaml̄ixinglar. Sil̄rḡa, ȳani M̄asihd̄a bol̄oʻjan h̄am̄minglar̄oʻja amanlik-hatir̄j̄amlik yar bol̄oʻjay!

Petrus 2

1 Əysa Məsihning kuli və rosuli boləjan mənki Simeon Petrustin Hudayimiz və Kutkuzəuqumiz Əysa Məsihning həkkəniyliki arkişik biz bilən ohxax kimmətlik bir etiqađka muysəssər kilinənlarəja salam! **2** Silər Hudani və Rəbbimiz Əysani qongkur tonuəjanseri, mehir-xəpkət və hatirjəmlilik silərgə həssiləp axkay! **3** Bu [duayimning] asasi — biz bizni Əzining xan-xəripi və esil pəzilətilənin təsiri arkişik Qakirojuqini qongkur tonuəjanlikimiz üqün, Uning ilahij küq-kudriti həyatimizəja və ihlasmənlikte mengiximizəja kerəklik boləjan həmmiəni ata kildi. **4** U muxu pəzilətləri arkişik bizgə kimmətlik, əng uluəja wədiləri bərdi, bular bilən silər bu dunyadiki həwayi-həwəslərdin boləjan iplasliktin kutulup, Hudalik təbiətkə ortaq nesip boləlsilər. **5** Dəl muxu səwəbtin, silər pütün küqüəglər bilən etiqađinglarəja esil pəzilətni, esil pəzilətilənglarəja bilimni, **6** bilimənglarəja təkminlikni, təkminlikənglarəja qidamlikni, qidamlikənglarəja ihlasmənlikni, **7** ihlasmənlikənglarəja kərindəxlik mehirbanlikni, kərindəxlik mehirbanlikənglarəja mehir-muəbbətni kərsitixni kəxuxkə intilinglər. **8** Qünki bu hususiyətlər silərdə bar bolsa, xundakla exip beriwatқан bolsa, bular siləri Rəbbimiz Əysa Məsihni qongkur tonuxkə [intilixte] ix-əməlsiz və mewisiz kəldurməydu. **9** Əmmə əgər birsidə bular kəm bolsa, u kor adəmdur — u burninə uqinila kərləydiəjan, ilgiri ki gunəhliridin pak kilinəninəni untuəjan bolidu. **10** Xuning üqün, i kərindəxlar, silər [Huda təripidin] qakiriloəjanlikənglari, xundakla tallənoəjanlikənglari jəzmləxtürüxkə intilinglər. Xundak kilsənglər, heqqaqan təyilip kətməysilər. **11** Xundak boləjanda Rəbbimiz və Kutkuzəuqumiz Əysa Məsihning məənggülik padixəhlikidimu kizəjin kərxə elinilər. (aiōnios g166) **12** Xunga, gərqə silər bu ixləri biləjan bolsənglərmu, xundakla bizgə igə kilinəjan həkikətte mustəhkəmləəjan bolsənglərmu, mən yənila hərdəim bu ixləri esinglarəja salmakqimən. **13** Dərwəqə, mən muxu qədirimda bolsəmla, bularni səminglarəja selip, siləri

oyəjitip turuxni layik kərimən. **14** Qünki Rəbbimiz Əysa Məsihning burun mənəja ayan kiləninidək, mənə bu qədirim pat arida uqəmdin seliwətilidəjanlikini bilip turuptimən. **15** Bərhək, mən silərinə bu ixləri mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu hərwəkit esinglarəja kəltürüxənglər üqün küqümning bəriqə intilimən. **16** Qünki biz silərgə Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-kudriti və həzir boluxini ukturəjiniməzda hərgizmu hijligərləktin oydurop qikiləjan riwəyətlərgə əgəxməduk, bəliki biz Uning həyəwətlilik xan-xəhritigə əz kəzimə bilən guwəhəqiməz. **17** Qünki U məkəddəs təəja Huda'Atidin xan-xəhərat və uluəlukqə erixkəndə, axu uluəja xan-xəraplik yərdin: «Bu Məninə səyəmlilik Oəlum, Mən Uningdin hursənmən» dəəjan xundək zor bir əwəz Uningəja yətküzüləp əngləndi. **18** Məkəddəs təəja biz Uningəja həmərah bolup billə turəjan boləjaqqa, ərxətin bu əwəz əngləninidə bizmu əz kulikimə bilən uni əngliduk. **19** Uning üstigə həmmiməzda pəyəjəmbərlər yətküzəjan tolumu ixənlilik bəxəratlik səz-kalam bardur; silər tang süzüləgüə, tang yultuzi kəlbənglari toluk yorutkəuə bu səz-kalaməja kulək salsənglər, yaxhi kiləjan bolisilər (bu səz-kalam huddi kəranəjuəja qəknap turidəjan qirəəja ohxəxtur). **20** Xuni həmmidin muəhim dəp bilixənglər kərekki, məkəddəs yazmildəiki heqkəysi wəhij pəyəjəmbərlərinə əz qüxəəqisi boyiqə yətküzüləjan əməs. **21** Qünki heqkəndək wəhij-bəxərat insənlərinə iradisidin kəlgəjan əməs, u bəliki Hudaning məkəddəs adəmləri Məkəddəs Rəh təripidin yətkəlinip, Uning türtkisi bilən eytkəjan səz-kalamdur.

2 Ləkin burun həlk iqidə sahta pəyəjəmbərlər qikkəjan, xuningdək arənglərdimu sahta təlim bərgüqilə məydanəja qikidu. Ular sokunup kərip, həlakətkə elip bəridəjan bid'ət təlimləri arənglərəja astirtin kərgüzəp, həttə əzlini hər kilixkə setiwələjan igisidinmu tənəp, buning bilən əz bəxiəja təzla həlakət qüxüridu. **2** Nuroqun kixilə ularnə xərməndilikigə əgixip kətidu, xuningdək ularnə səwəbidin həkikət yoli həkəratkə uqraydu. **3** Ular əqkəzlikiədin

oydurma sözlər bilən silərni satidioqan meli kildidu. Əmdı ularning bexioqə heli burunla bekitilgən jaza bikar olturmaydu, ularning həlakiti bolsa uhlap yatmaydu. **4** Qünki Huda gunah sadir kılqan pərixtilərni ayap olturmay, bəlki ularni təhtisaraning hängioqə taxlap, sorakqə tartkuqə zulmətlik karangoquluktiki zənjirlər bilən solap qoyqan yərdə, (*Tartarođ g5020*) **5** xundakla qədimki dunyadikilərnimu ayap qoymay, hudasislikqə berilgən dunyani topan bilən oqərk kılıp, pəkət həkkaniylikqə dəwət kılquqi Nuhni baxqə yəttisi bilən saklap qaloqan yərdə — **6** həmdə keyin Sodom wə Gomorra xəhərlirini keyinki dəwrlərdiki hudasislikqə berilgənlərgə ibrət bolsun dəp bekitip, bexioqə külpətlik jazani qüxürüp kül kılqan, **7** xuning bilən birgə muxu əhlaksizlarning buzukqilikliridin yirginip azablanqan, həkkaniy bolqan Lutni ular arisidin kutulduroqan yərdə — **8** (ənə xundak kixilərnin iqidə yaxioqan həkkaniy Lutning həkkaniy kəlbi hər küni anglioqan wə kərgən itaətsizliklər tüpəylidin azablinatti) **9** əmdı xuni kəruwalalaymizki, Rəb ihlasmənlərni duq kəlgən sinaklardin kəndək kutkuzuxni wə xuningdək həkkaniysizlarni sorək künigiqə jazalinixqə saklap qoyuxni bilidu. **10** Bularning arisidiki əz ətlirigə əgixip pasik həwəslərgə berilgən, xundakla həqəq igilirigə səl kərioqanlarning jazasi tehimu xundak bolidu. Muxundak kixilər həli qong, mənəmənqilərdur, ular «[rohiy] uluoqlar»oqə həqarət kilixtin həq kərkəmaydioqanlardur. **11** Həttə ulardin küq-kudrəttə üstün turidioqan pərixtilərnu Pərwərdigarning aldidə bu «[uluqlar]»[ni] həqarət bilən ərz kilmaydu. **12** Əmma bular huddi owlinip boquzlinix üqün tuquloqan yawayi əkilisiz həywanlardək kelip, əzliri qüxənməydioqan iqlər üstidə həqarətlik səz kildidu wə xundakla əzlirining həlakət iqliri bilən toluk həlak bolidu, **13** xundakla əz həkkaniysizlikioqə tuxluk jazaning mewisini yəydu. Ular həttə kündüzi oquq-axkara əyx-ixrət kilixnimu ləzzət dəp hesablaydu; ular [silərgə] nomus wə daq kəltürüp silər bilən bir dastihanda olturup, əz məkkarlikliridin zoklinidu. **14** Ularning zinahorluk bilən toloqan kəzliri gunah sadir kilixtin üzülməydu; ular

tutami yəq kixilərnə ezikturidu; ular kəlbini aqkəzlükkə kəndürgən, lənətkə yəqin balilardur! **15** Ular tooqra yoldin qətnəp, Bosorning ooqli Balaamning yolioqə əgixip kətti. U kixi həram yolda tapqan həqni yaxxi kərgüqi idi, **16** ləkin u kılqan kəbihlikə tüpəylidin tənbihini yedi (zuwansiz exək insanning awazi bilən səzləp pəyoqəmbərnin əhmikanə ixini tosti). **17** Mana muxundak kixilər kurup kətkən bulaklar, borandin həydilip yürgən tumanlaroqə ohxaydu; ularoqə mənggülik zulmətnin qəpkarangoqulukida jay həziləp qoyuloqan. (*questioned*) **18** Qünki ular yaloqan-yawidəq yooqan səzlər bilən mahtinip, adəmnin ətlik həwəslirini kəzoqitip əyx-ixrət iqliri bilən ezitkuluk yolida mənigwatqanlardin əzlirini yengilə qəquroqanlarni əzduridu. **19** Ular muxu kixilərgə «Silərnə ərkinnlikə erixtürimiz» dəp wədə kildidu, ləkin əzliri əməliyəttə buzuklukning kulliridur. Qünki adəm nemə təripidin boysunduruloqan bolsa, xuning kuli bolidu. **20** Qünki əgər ular Rəbbimiz wə Kutkuzoquqimiz Əysə Məsihni tonux arkilik bu dunyaning pasiklikliridin kutulup, keyin xularoqə yənə baqlinip, boysunduruloqan bolsa, ularning keyinki həli dəsəpkisidinmu bəttər bolidu. **21** Qünki həkkaniylik yolini bilip turup, əzizə yətküzülgən mukəddəs əmrin yüz ərügəndin kərə, bu yolni əslidinlə bilmigini əwzəl bolatti. **22** Muxu ixənqlik həkmətlik səzlər ularda əməlgə axurulidu: — «İt aylinip əz kusukini yər» wə yənə «Qoxqə yuyunup qikiqlə kəytidin patkəktə eoqinar».

3 I səyümlüklirim, həzir silərgə bu yeziwatqinim ikkinqi hetimdur. Hər ikki hetimdə silərnin sap kənglünqlarni oyoqitip, xu iqlarni əslitixkə intildimki, **2** mukəddəs pəyoqəmbərlər burun eytqan səzlərgə wə Rəbbimiz həm Kutkuzoquqimizning rosullirinqlar arkilik yətküzgən əmrigə kəngül bəlüxünqlarni ətünimən. **3** Əng muhimi xuni bilixinqlar kərəkki, künlərnin ahirida əzining həwayi-həwəslirining kəynigə kirdioqan, məshirə kildioqan mazəqqlər qikiq: **4** «Kəni, Uning kəytip kelimən degən wədisi?! Ata-bowilirimiz [əlümdə] uhlap qaloqandin taki

haziroqigə həmmə ixlar dunya apiridə boləjan wəqəttiki bilən ohxax hələttə ketiwatidu» dəp məshirə kilixidü. **5** Həlbuki, ular əng qədimki zamanda Hudaning səzi bilən asmanlarning yaritilojanlikini wə xuningdək yərning sudin qikqan həm suning wasitisi bilən barliqqa kəlgənlikini ətəy untuydu; **6** xu amillarning wasitiliri bilən xu zamandiki dunya kəlkündin oqərk bolup yokaldi. **7** Əmma həzirkı asmanlar bilən zemin ohxaxla xu səz bilən ihlassiz adəmlər soraqqa tartilip həlak kilinidəjan axu kündə otta keydürülüxkə saklinip, ta xu künigiqə həlaidin həwər elinip turidu. **8** Əmdi i səyümlüklirim, xu ix nəziringlardin kaqmisunki, Rəbgə nisbətən bir kün ming yildək wə ming yil bir kündəktur. **9** Rəb Əz wədisini [orundaxni] (bəzilərnin «keqiktürdi» dəp oyliqinidək) keqiktürgini yok, bəlkı heqkimning həlak boluxini halimay, həmmə insanning towa kilixioja kirixini arzulap, silərgə kəngqilik kilip [wəqitni sozmaqta]. **10** Ləkin Rəbning küni huddi oqrining kelixidək [kütülmigən wəqitta] bolidu. U küni asmanlar xiddətlik güldürligən awaz bilən oqayib bolup, kainatning barliq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu; zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu keyüp ketidu. **11** Həmmə nərsə mana xundək erip yokilidəjan yərdə, silər qandək adəmlərdin boluxunglar kerək? — həyatinglarni pak-muqəddəslikdə wə ihlasmənlikdə ötküzüp, **12** Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künning tezrək kelixi üqün intilixinglar kerək əməsmu? U künning kelixi bilən pütün asmanlar otta yokaq tügəydu wə kainatning barliq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu. **13** Ləkin biz bolsək Uning wədisi boyiqə, yengi asman-zeminni intizarliq bilən kütməktimiz. U yər həqkanıylikning makanidur. **14** Xuning üqün, əy səyümlüklirim, bu ixlarni kütüwatqanikənsilər, [xu tapta] Hudaning aldidə nuqsansız wə daqsız, inaklıq-hatirjəmlik iqidə hazır bolup qikixinglar üqün intilinglar. **15** wə Rəbbimizning səwr-taqitini nijat dəp bilinglar, dəl səyümlük kərindiximiz Pawlusmu əzigə ata kilinəjan danalıq bilən bu ixlar toqruluk silərgə yazəjan; **16** barliq hətliridimu u bu ixlar həqkidə tohtilidu. Uning hətliridə qüxinix təs boləjan bəzi ixlar bar; bu ixlarni

təlim almiəjan wə tutami yok kixilər muqəddəs yazmilarning baxqə kisiqlirini burmiliojandək, burmilap qüxəndüridu wə xuning bilən öz bexioja həlakət elip kelidu. **17** Xuning bilən, i səyümlüklirim, [mən eytqan] bu ixlarni aldin'ala bilgənikənsilər, bu əhləksizlarning səpsətliri bilən azdurulup, mustəhkəm turuxunglarni yokitip qoyuxtin həxyar bolunglar. **18** Əksiqə, [Hudaning] məhır-xəpkitidə həm Rəbbimiz wə Qutquzoquqimiz Əysa Məsihə boləjan bilixdə dawamlıq əsünglar. Uningəja həm hazır həm axu əbəd künigiqə barliq xan-xəpər mənəsup boləy! Amin! (aiōn g165)

Yuhanna 1

1 Əzəldin bar boləuqı, əzimiz angliəjan, öz kəzlirimiz tikilip kəriəjan wə qollirimiz bilən tutup siliəjan həyatlik Kalami toərisida [silərgə bayan kilimiz] **2** (bu həyatlik bizgə ayan bolup, biz uni kəduk, Xuning bilən bu həktə guwahlik berimiz həmdə Ata bilən billə bolup, keyin bizgə ayan boləjan xu mənggülik həyatni silərgə bayan kilimiz) (aionios g166) **3** — silərnimu biz bilən sirdax-həmdəmliktə bolsun dəp biz kərgənlimizni wə angliəjanlimizni silərgə bayan kilimiz. Bizning sirdax-həmdəmlikimiz Ata wə Uning Oqlı Əysa Məsih biləndur. **4** Siləning huxallikənglar tolup taxsun dəp, bularni silərgə yeziwatimiz. **5** Wə biz Uningdin angliəjan həm silərgə bayan kilidiəjan həwirimiz mana xudurki, Huda nurdur wə Uningda həqkəndə qərangəuluk bolmaydu. **6** Əgər biz Uning bilən sirdax-həmdəmlikimiz bar dəp turup, yənə qərangəulukta yürsək, yaləjan eytkən wə həqikətkə əməl kilməjan bolimiz. **7** Ləkin U Əzi nurda boləjində biznu nurda mangsak, undəktə bizning bir-birimiz bilən sirdax-həmdəmlikimiz bolup, Uning Oqlı Əysa Məsihning kəni bizni barlik gunahətin paklaydu. **8** Əgər gunahimiz yok desək, öz əzimizni aldiəjan bolimiz həmdə bizdə həqikət turmaydu. **9** Gunahəlimizni ikrar kilsək, U bizning gunahəlimizni kəqürüm kəlip, bizni barlik həqkanıysizlikətin pak kəlixkə ixənqlik həm adildur. **10** Əgər gunah kilmiduk desək, Uni yaləjanqı kəlip kəyojan bolimiz wə Uning səz-kalami bizdin orun almiəjan bolidu.

2 I əziz balilirim, mən siləni gunah sadir kilmisun dəp, bu səzləni yeziwatimən. Mubada birsi gunah sadir kilsa, Atining yenida bir yadəmqi wəkilimiz, yəni Həqkanıy Boləuqi Əysa Məsih bardur. **2** U Əzi gunahəlimiz üçün [jazani kətürğü] kafarəttur; muxu kafarət pəkət bizning gunahəlimiz üçünlə əməs, bəki pütkül dunyadikiləning gunahəlii üçünə. **3** Bizning uni tonuəjanlikimizni biləliximiz — Uning əmlirigə əməl kəliximizdındur. **4** «Uni tonuymən» dəp turup, Uning əmlirigə əməl kilməuqi kixi yaləjanqidur, uningda

həqikət yoktur. **5** Ləkin kimki Uning səzigə əməl kilsa, əmdi uningda Hudaning mēhirmuhəbbiti həqikətkən kamalətkə yətkən bolidu. Biz əzimizning Uningda boləjanlikimizni ənə xuningdin bilimiz. **6** «Hudada turup yaxaymən» degüqi bolsa [əysaning] mangəjində oħxax mēngixi kərək. **7** I sēyümlükərim, silərgə [burun anglap bəkməjan] yēngi bir əmrni əməs, bəki dəsəptin tartip silər tapxuruwaləjan kəna əmrni yeziwatimən. Uxbu əmr silər burundinlə anglap kəliwatkan səz-kalamdur. **8** Ləkin yənə kəlip mən silərgə yeziwatkinimni yēngi əmr [desəkmə bolidu]; bu əmr Məsihdə həm silərdimə əməl kəlinmaktə, qünki kərangəuluk ətəp kətməktə, wə həqikiy nur allikəjan qeqiləxkə bəxlidi. **9** Kimdəkim əzini «nurda yaxawatimən» dəp turup, kəringini əq kərsə, u bēgüngiqə kərangəulukta turuwtəkan bolidu. **10** Kəringinə mēhirmuhəbbət kərsətkən kixi yoruklukta turmaktə, uningda gunahkə putlaxturidiəjan həqnəmə kəlməydu. **11** Ləkin kəringini əq kərgən kixi kərangəuluktıdur; u kərangəulukta mangidu wə kəyergə kətiwtəkanlikini bilməydu, qünki kərangəuluk uning kəzlirini kəriəu kəliwtəkan. **12** Mən bularni silərgə yeziwatimən, i əziz balilirim, qünki gunahəlinglar Uning nami üqün kəqürüm kəlinə. **13** Mən buni silərgə yeziwatimən, i atilar, qünki silər Əzəldin Bar Boləuqini tonudənglar. Mən buni silərgə yeziwatimən, i yigitlər, qünki silər u rəzil üstidin ələibə kəlinglar. **14** Mən buni silərgə yeziwatimən, i əziz balilirim, qünki silər Atini tonudənglar. Mən buni silərgə yeziwatimən, i atilar, qünki silər Əzəldin Bar Boləuqini tonudənglar. Mən buni silərgə yeziwatimən, i yigitlər, qünki silər küqlüksilər, Hudaning səz-kalami silərdə turidu wə silər u rəzil üstidinmə ələibə kəlinglar. **15** Bu dunyani wə bu dunyadiki ixləni sēymənglar. Hərkim bu dunyani sēysə, Atining sēygüsi uningda yoktur. **16** Qünki bu dunyadiki barlik ixlər, yəni əttiki həwəs, kəzlərdiki həwəs wə həyatəjan boləjan məqrurlukning həmmisi Atidin kəlgən əməs, bəki bu dunyadin boləjındur, halas; **17** wə bu dunya wə uningdiki həwəsləning həmmisi ətəp kətidu. Ləkin Hudaning iradisigə əməl kəluqi kixi mēnggü yaxaydu. (aion g165) **18** Əziz

balilirim, zamanning ahirki saiti yetip keldi; wə silər dəjjalning [ahir zamanda] kelidioxanlikini anglioxininglardək, əməliyəttə bolsa hazırning əzidila nuroqun dəjjallar məydanoqə qikti; buningdin zamanning ahirki saiti bolup kəloxanliki bizgə məlum. 19 Ular arimizdin qikti, lekin ular əslidə bizlərdin əməs idi. Qünki əgər bizlərdin boloxan bolsa, arimizda turiwərgən bolatti. Lekin ularning heqkaysisining əslidə bizdikilərdin bolmioxanliki pax kilioxanliki üqün ular arimizdin qikip kətti. 20 Həlbuki, silər bolsanglar Muxəddəs Boloxuqidin kəlgən məsihligüqi Roh̄tin nesip boldunglar wə xuning üqün silər həmmə ixni bilisilər. 21 Silərgə bu hətni yiziximdiki səwəb, silərnin həkikətni bilmigənilikniglar üqün əməs, bəlki həkikətni bilip, yəloxanqiliknig həkikəttin kelip qikmaydioxanlikini bilgənilikniglar üqündur. 22 Əmisə, kim yəloxanqi? Əysanin Məsih ikənlikini inkar kiloxuqi kixi balsa, u yəloxanqidur. Ata wə Ooqlunni inkar kiloxuqi kixi ezi bir dəjjaldur. 23 Kimdəkim Ooqlunni rət kilsa uningda Ata bolmaydu. Lekin Ooqlunni etirap kilsa, uningda Ata bolidu. 24 Silər bolsanglar, burundin anglap keliwatkinsoniglarini əzünglarda dawamlıq turozuweringlar. Burundin anglap keliwatkinsoniglar silərdə dawamlıq turiwərsə, silərnu dawamlıq Ooql wə Atida yaxawatқан bolisilər; 25 wə Uning bizgə kiloxan wədisi bolsa dəl xu — mēnggü hayatliktur. (aiōnios g166) 26 Siləni azdurmaqqi boloxanlarni nəzərdə tutup, bularni silərgə yazdim; 27 Silər bolsanglar, silər Uningdin kəbul kiloxan məsihligüqi Roh̄ silərdə turiweridu, silər heqkimning əgitiwixigə mohtaj əməssilər; bəlki ənə xu məsihligüqi Roh̄ silərgə barliq ixlər toqruluk əgitiwatқandək (U həktur, heq yəloxan əməsturi!) — həm əgətkəndək, silər dawamlıq Uningda yaxaydioxan bolisilər. 28 Əmisə, i əziz balilirim, dawamlıq Uningda turup yaxaweringlar. Xundək kilsanglar, U hərқақан қaytidin ayan boloxanda қорқмас bolimiz həm U kəlginidə Uning aldidə heq hijalət bolup қалмаймыз. 29 [Hudaning] həkkəniy ikənlikini bilgənikənsilər, həkkəniylikқə əməl kiloxuqilarning hərbirining uning təripidin tuoxuloxuqi ikənlikinimu bilsənglar kərək.

3 Karanglar, Ata bizgə xundək qongқur mehir-muxəbbət kərsətkənki, biz «Hudaning əziz baliliri» dəp atalduk — wə biz həkikətninu xundək. Bu dunya xu səwəbtin bizni tonup yətməyduki, qünki bu dunya Uni tonumidi. 2 Seyümlüklirim, biz hazır Hudaning əziz baliliridurmiz; kəlgüsidə қandək bolidioxanlikimiz tehi oxuq ayan kilinmioxan. Biraқ U [qaytidin] ayan kilioxanda, Uningoxə ohxax bolidioxanlikimizni bilimiz; qünki xu qaoqda biz Uning əynən Əzini kərimiz. 3 Wə [Məsihgə] ümid baolioxan hərbir kixi U pak boloxandək əzini paklimaqta. 4 Gunah sadir kiloxan kixi [Hudaning] қanunioxə hilaplik kiloxan bolidu. Qünki gunah sadir kiloxanlik [Hudaning] қanunioxə hilaplik kiloxanliktur. 5 Həlbuki, silər Uni gunahlarıni elip taxlax üqün dunyaoqə kelip ayan kilioxan wə xundəqlə Uningda heqқandək gunah yoktur, dəp bilisilər. 6 Uningda yaxawatқан hərbir kixi gunah sadir kilmaydu; kimdəkim gunah sadir kilsa, Uni kərmigən wə Uni tonumioxan bolidu. 7 Əziz balilirim, heqkimning siləni aldioxə yol qoy manglar. Həkkəniylikқə əməl kiloxuqi kixi U həkkəniy boloxinidək həkkəniydur. 8 Lekin gunah sadir kiloxuqi Iblisindur. Qünki Iblis əlmisəktin tartip gunah sadir kilip kəlməktə. Hudaning Ooqlining dunyada ayan kilinixidiki məqsət Iblisning əməllirini yokitixtur. 9 Hudadin tuoxuloxuqi gunah sadir kilmaydu; Hudaning uruqi uningda orun aloqəqə, u gunah sadir kilixi mumkin əməs, qünki u Hudadin tuoxuloqandur. 10 Hudaning baliliri bilən Iblisning baliliri xuning bilən pərkliniduki, kimdəkim həkkəniylikқə əməl kilmisa wə yəki əz kərixidioxə mehir-muxəbbət kərsətmisə Hudadin əməstur. 11 Qünki silər dəsəptin anglap keliwatқан həwər mana dəl xuki, bir-birimizgə mehir-muxəbbət kərsitiximiz kərəktur. 12 U u rəzildin boloxan, inisini əltürgən Qabiloxə ohxax bolmaslikimiz kərək; u nemixқə inisini қətl kildi? Uning əzining kiloxanliri rəzil, inisinin kiloxanliri həkkəniy boloxanliki üqün xundək kiloxan. 13 Xunga, i kərixindaxlar, bu dunya siləni əq kərsə, buningoxə həyran қал manglar. 14 Biz kərixindaxlarni səyğənilikimizdin, əlümdin hayatliққə ətkənilikimizni bilimiz. Əz kərixidixini

söymigüqi tehi ölümde turuwatidu. 15 Qerindixioqa eqmənlik kılōjan kixi qatildur wə heqkandak qatilda mənggülik hayatning bolmaydioqanlikini bilisilar. (aiōnios q166) 16 Biz xuning bilən mehir-muhəbbətning nemə ikənlikini bilimizki, u biz üqün Öz jenini pida qildi; xuningdək bizmu qerindaxlirimiz üqün öz jenimizni pida kiliqxə kərzdardurmiz. 17 Əmma kimki bu dunyada mal-mülki turup, qerindixining mohtajlikini kərüp turup, uningōja kəksi-qarnini aqmisa, bundak kixida nədimu Hudaning mehir-muhəbbiti bolsun? 18 Əziz balilirim, söz bilən wə til bilən əməs, bəlki əməldə wə həqiqəttə mehir-muhəbbət kərsitəyli. 19 Biz xundak ixlar bilən əzimizning həqiqəttin bolōjanlikimizni bilələymiz wə [Hudaning] aldida kəlbimizni hatirjəm kilalaymiz. 20 Xundaktimu, mubada kəlbimiz bizni yənila əyiblisə, Huda yənila kəlbimizdin üstün wə həmmi bilgüqidur. 21 Səyümlüklirim, əgər kəlbimiz bizni əyiblimisə, Hudaning aldida yürəklik turimiz 22 wə xundakla Uningdin nemini tilisək xuningōja erixələymiz; qünki biz Uning əmrlirigə əməl kilip, Uni hursən kilidioqan ixlarni qilimiz. 23 Wə Uning əmri xuki, uning Oqlı Əysa Məsihning namiōja etiqa kiliximiz həmdə Uning bizgə tapilioqinidək bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitiximizdin ibarəttur. 24 Uning əmrlirigə əməl kilidioqan kixi [Hudada] yaxaydioqan wə [Hudamu] uningda yaxaydioqan bolidu. Əmdi Hudaning bizdə yaxaydioqanlikini bilginimiz bolsa, U bizgə ata kılōjan Rohtindur.

4 Səyümlüklirim, hər bir «wəhiy kılōquqi» rohlarning həmmisigila ixiniwərmənglar, bəlki bu rohlarning Hudadin kəlgən-kəlmigənlikini pərqləndürüx üqün ularni sinanglar. Qünki nuroqun sahta pəyojəmbərlər dunyadiki jay-jaylarōja pəyda boldi. 2 Hudaning Rohini mundaq pərqləndürələysilar: Əysani, yəni dunyōja insaniy təndə kəlgən Məsihni etirap kılōquqi hər bir roh Hudadin bolidu; 3 wə dunyōja insaniy təndə kəlgən Əysa Məsihni etirap qilmaydioqan roh Hudadin kəlgən əməs. Bundaklarda əksiqa dəjjalning rohi ixləydu; silər bu rohning kelidioqanliqi

toqruluk anglioqanidinglar wə dər wə kə u hazır dunyada pəyda boldi. 4 Əy əziz balilirim, silər bolsanglar Hudadin bolōqansilər wə ularning üstidin oqalib kədinglar; qünki silərdə Turoquqi bu dunyada turoquqidin üstündur. 5 Ular bolsa bu dunyōja mənəsup; xunga ular bu dunyaning səzlrini qilidu wə bu dunyadikilər ularōja kulaq salidu. 6 Biz bolsak Hudadin bolōqanmiz; Hudani tonuōjan kixi bizning səzlimizni anglaydu. Hudadin bolmioqan kixi bolsa bizning səzlimizni anglamaydu. Mana buningdin Həqiqətning Rohi bilən ezitkulukning rohini pər kətələymiz. 7 I səyümlüklirim, bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitəyli; qünki mehir-muhəbbətning əzi Hudadindur wə mehir-muhəbbət kərsətküqining hər biri Hudadin tuōqulōjan bolidu wə Hudani tonuydu. 8 Mehir-muhəbbət kərsətmigüqi kixi Hudani tonumioqan bolidu; qünki Huda Əzi mehir-muhəbbəttur. 9 Hudaning mehir-muhəbbiti bizdə xuning bilən axkara boldiki, Huda bizni Uning arqilik hayatka erixsun dəp birdinbir yeganə Oqlini dunyōja əwətti. 10 Mehir-muhəbbət dəl xuningdin ayanki, bizləning Hudani səyginimiz bilən əməs, bəlki U Əzi bizni səyüp gunahlırimizning jazasini kətürgüqi kafarət boluxka Öz Oqlini əwətkini bilən ayandur. 11 I səyümlüklirim, Huda bizgə xu kədər mehir-muhəbbət kərsətkən yərdə, bizmu bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsitixə kərzdardurmiz. 12 Heqkim heqqaqan Hudani kərgən əməs; lekin bir-birimizgə mehir-muhəbbət kərsətsək, Huda bizdə yaxaydu wə uning mehir-muhəbbiti bizdə kamalətkə yətkən bolidu. 13 Biz bizning Uningda yaxawatqanlikimizni wə Uning bizdə yaxawatqanlikini xuningdin bilimizki, U Öz Rohini bizgə ata kılōjan. 14 Biz xuni kərgən wə xundakla xuningōja guwahlik berimizki, Ata Oqlulni dunyōja kutkuzōquqi boluxka əwətti. 15 Əgər kimdəkim Əysani Hudaning Oqlı dəp etirap qilsa, Huda uningda, umu Hudada yaxaydu. 16 Biz bolsak Hudaning bizgə bolōjan mehir-muhəbbitini tonup yəttuk, xundakla uningōja tolimu ixənduk. Huda Əzi mehir-muhəbbəttur wə mehir-muhəbbəttə yaxioquqi kixi Hudada yaxaydu, Hudamu uningda

yaxaydu. 17 Muxundak bolojanda, mehirmuhəbbət bizdə mukəmməllixidu; xuning bilən biz sorak künidə hatirjəm-korkmas bolalaymiz. Qünki əysa qandak boluwatқан bolsa bizmu hazır bu dunyada xundak boluwatimiz. 18 Mehirmuhəbbəttə korkunq yoktur; kamil mehirmuhəbbət korkunqni həydəp yokka qikiridu. Qünki korkunq Hudaning jazasi bilən baolinixliktur; korkunqi bar kixi mehirmuhəbbəttə kamalətkə yətküzülgən əməstur. 19 Biz mehirmuhəbbət kərsitimiz, qünki Huda aldi bilən bizgə mehirmuhəbbət kərsətti. 20 Əgər birsı «Hudani səyimən» dəp turup, kərendixioğa eqmənlik kilsa, u yaloğanqidur. Qünki kəz aldidiki kərendixini səymigən yərdə, kərüp bəkmioğan Hudani qandakmu səysun? 21 Xunga bizdə Uningdin: «Hudani səygən kixi kərendixinimu səysun» dəgən əmr bardur.

5 Əysaning Məsih ikənlikigə ixəngən hər bir kixi Hudadin tuquloğan bolidu; wə tuqduroquqi [Atini] səyidioğan hər bir kixi Uningdin tuquloquqinimu səyidu. 2 Biz əzimizning Hudaning balilirini səyidioğanlikimizni xuningdin bilimizki, Hudani səyüp, Uning əmrlirigə əməl kiliximizdindur. 3 Hudani səyüx Uning əmrlirigə əməl kili deməktur; wə Uning əmrliridə turmaq eoqir ix əməstur. 4 Qünki Hudadin tuquloğanlarning həmmisi bu dunya üstidin qəlibə kilidu; wə dunyaning üstidin qəlibə qiloquqi küq — dəl bizning etiqadimizdur. 5 Bu dunyaning üstidin qəlibə qiloquqi zadi kimlər? Pəkət Əysani Hudaning Oqlı dəp etiqad qiloquqılar əməsmu? 6 U bolsa su wə qan arkilik kəlgən zat, yəni Əysa Məsihdur; Uning kelixi pəkət su bilənla əməs, bəlki qan bilənmu idi. Wə bu ixləroğa guwahlik bərgüqi bolsa Rohdur, qünki Roh Əzi həkikəttur. 7 Qünki Uning tooqruluk üq guwahlik bərgüqi bar: — 8 bular Roh, su wə qandin ibarəttur. Bu üqining [guwahliki] birdur. 9 Əgər biz insanlarning guwahlikini qobul kilsak, Hudaning guwahliki bularningkidin üstindur. Huda Əz Oqlı tooqrisida xundak guwahlik bərgən — 10 (Hudaning Oqlioğa etiqad qiloğan kixining iqidə xü guwahlik bardur; birak Hudaoğa ixən migən kixi Uni yaloğanqi qiloğan

bolidu, qünki U Hudaning Əz Oqlini təstiklioğan guwahlikiqə ixən migən) 11 guwahlik dəl xudurki, Huda bizgə mənggülik həyatni ata kildi wə bu həyatlik Uning Oqlididur. (aiōnios g166) 12 Xunga Oqluloğa igə boləğan kixi həyatlikqə igə boləğan bolidu; Hudaning Oqlioğa igə bolmioğan kixi həyatlikqə igə bolmioğan bolidu. 13 Mən bularni Hudaning Oqlining namioğa etiqad qiloğan silərgə silərnin mənggülik həyatka igə boləğanlikinglarni bilixinglar üqün yazdim. (aiōnios g166) 14 Wə bizning Uningoğa boləğan toluk ixənq-hatirjəmlikimiz xundakki, Uning iradisigə muwapik hər qandak bir ixni tilisək, U bizni anglaydu. 15 Uni hərməmə tiliginimizni anglaydu dəp bilgənikənmiz, duayimizda Uningdin tiliginimizgə erixtuk, dəp bilimiz. 16 Birsı kərendixining əlüm gə məhkum kilmaydioğan bir gunah sadir qiloğanlikini kərsə, uning üqün dua kilsun; wə Huda əlüm gə məhkum kilmaydioğan gunah sadir qiloğanlar üqün uningə həyatlik ata kilidu. Əlüm gə məhkum gunahmu bardur. Uning tooqrisidin tilisun, deməymən. 17 Həmmə həkkaniyətsizlik gunahdur; wə əlüm gə məhkum kilmaydioğan gunahmu bar. 18 Hudadin tuquloquqining gunah sadir kilmaydioğanlikini bilimiz; qünki əslidə Hudadin tuquloğan Zat bundak kixini qooqda qalidu wə axu rəzil uningə təgəlməydu. 19 Əm di əzimizning Hudadin boləğanlikimiz əzimizgə məlum; əmma pütkül dunya bolsa u rəzilning ilkididur. 20 Yənə bizgə məlumki, Hudaning Oqlı dunyaoğa kəldi wə Həqiqiy Boləquqini tonuximiz üqün kənglimizni yorutti; wə biz Həqiqiy Boləquqining Əzidə, yəni Uning Oqlı Əysa Məsihdə yaxawatimiz. U bolsa həqiqiy Huda wə mənggülik həyatliktur! (aiōnios g166) 21 Əziz balirim, əzünglarni hər qandak butlardin saqlanglar.

Yuhanna 2

1 ² Mənki aqsakaldin [Huda tərəpidin] tallanoqan hanimoqə wə uning əziz baliliriqə salam! Mən siləni həqiqəttə səyimən wə yaloquz mənla əməs, yənə həqiqətni tonuqanlarning həmmisi bizdə yaxawatqan wə xundakla əbədgigə bizgə yar bolidioqan həqiqətni dəp siləni səyidu. (aiōn q165) **3** Huda'atidin wə Atining Oqlı Rəb Əysə Məsihdin xapaət, rəhim-xəpkət wə hatirjəmlək silərgə həqiqət wə mehır-muhabbat iqidə boləy! **4** Baliliringning arisida biz Atidin əmr tapxuruwaləandək həqiqəttə mangoqlarni kərginim üqün intayin hursən boldum. **5** Əmdi, hərmətlik hanim, mən səndin bir-birimizgə mehır-muhabbat kərsitəyli, dəp ötünimən. Mening sanga yezip ötünənim yengi bir əmr əməs, bəlkə dəsəptin tartip bizdə bar əmrdir **6** (mehır-muhabbat xuki, uning əmrlirigə əməl kəlip mengixtur). Mana bu əmr silər burundin tartip anglap kəliwatqandək, uningda mengixinglar üqün silərgə tapılanəandur. **7** Qünki nuroqun aldamqılar dunyaning jay-jaylirida qıktı. Ular Əysaning dunyaqə insaniy təndə kəlgən Məsih ikənlikini etirap kilməydu. Bundaklar dəl aldamqı wə dəjjaldur. **8** Biz wə özünglər singdürgən əjirni yəkitip qəyməy, bəlkə toluk in'aməqə igə boluxunglar üqün, özünglərqə agah bolunglar. **9** Kimki Məsihning təlimidin halkip qikip, uningda qing turmisa, Huda uningə igə bolməydu. Ləkin Uning təlimidə qing turoquqı bolsa, Ata həm Oqlul uningə igə bolidu. **10** Əgər birsi Uning təlimini elip kəlməy siləning yeninglərqə kəlsə, uni öyünglərqə baxlimanglar həm uningə salammu bərmənglar. **11** Qünki undək adəmgə salam bərgən kixi uning rəzil əməllirigə xerik boləydu. **12** Silərgə pütidiəqan yənə kəp səzlim bar idi; ləkin kəşəz bilən siyahni ixlətkəndin kərə, huxallikimizning tolup texixi üqün yeninglərqə bərip didar kəruxiup səzlixni arzu kəlimən. **13** Huda tərəpidin tallanoqan hədəngning baliliridin sanga salam!

Yuhanna 3

hatirjæmlik yar bolqay! Dostlardin sanga salam.
Sænmu [u yærdiki] dostlarqaj isim-famililiri
boyiqæ mændin salam eytkæysæn.

1 Mænki aksåkal özüm hæqikættæ sæygæn sæyümlük Gayuska salam! **2** I sæyümkük [dostum], jening güllængændæk, hæmma ixliringning güllinixigæ wæ teningning salamæt boluxioqaj tilækdaxmæn. **3** Qerindaxlar kelip, sændæ bolqan hæqikæt toqruluk guwahlik bærgændæ, mæn intayin bæk huxallandim; qünki sæn hæqikættæ dawamlık mengiwatisæn. **4** Manga nisbætæn, æziz balilirimning hæqikættæ mengiwatqanlikini anglaxtinmu qong huxallık yoktur. **5** Sæyümlük [dostum], yeningqaj barqan qerindaxlarqaj (gærqæ ular sanga natonux bolsimu) qilqanliringning hæmmisidæ ihlasmænliking ispatlinidu. **6** Ular jamaæt aldida sening bu mehir-muhæbbiting toqrisida guwahlik bærdi. Ularni yænæ Hudaning yolioqaj layık sæpirigæ uzitip qoysang, yahxi qilqan bolisæn. **7** Qünki ular [sæpærdæ] yat ællik [etiqadsizlardin] heq nemæ almay, xu mubaræk nam üqün yoloqaj qikti. **8** Xunga, hæqikæt bilæn hizmætdax bolup tæng ixligüqi bolux üqün biz xundaxlarni qollap-quwwætlaximizgæ toqra kelidu. **9** Bu toqruluk jamaætkæ mæktüp yazdim. Lekin ularning arisida özini qong tutup, jamaætkæ bax bolux tæmæsidæ bolqan Diotræpæs bizni qobul qilmaydu. **10** Xuning üqün mæn barqanda, uning qilqan æskiliklirini, yænı uning bizning üstimizdin qilqan ræzil sæzliri bilæn oqaywitini yüzigæ salimæn; u uninglik bilænla tohtap qalmaydu, yænæ [sæpærdiki] qerindaxlarni qobul qilmayla qalmay, qobul qilmæqci bolqanlarnimu tosidu wæ hætta ularni jamaættin qooqlap qiqiriwatidu. **11** I sæyümlük [dostum], yamanliqtin æmæs, yaxxiliqtin ülgæ alqin. Yaxxilik qilquqi Hudadindur. Yamanlik qilquqi Hudani heq kermigændur. **12** Demitriusni bolsa hæmmæylæn, hætta Hæqikætning øzi yahxi guwahlik berip tæriplæydu. Bizmu uningqaj guwahlik berimiz wæ guwahlikimizning hæqikæt ikænlikini sænmu bilisæn. **13** Sanga yazidioqan yænæ kœp sæzlim bar idi; lekin kælæm bilæn siyahni ixlætkændin kœræ, **14** Sæn bilæn pat arida didar kœræxni arzu qilimæn; xu qaoqda dærkæmdæ sæzliximiz. Sanga

Yəhuda

1 Əysa Məsihning kuli, Yakupning inisi mənki Yəhudadin qakiriloqanlaroqə, yəni Huda'Atimiz tərpidin səyülgən, Əysa Məsih tərpidin koqhdilip kəlgənlərgə salam. **2** Silərgə rəhimdillik, amənlik-hatirjəmlilik və mehİR-muħəbbət həssiləp ata kılinoqay! **3** I səyümlüklirim, mən əslilə silərgə ortak bəhrimən boluwatqan nıjatimiz toqrisida hət yezixkə zor ıxtıyakım bolsimu, ləkin hazır buning ornioqə silərnı muqəddəs bəndilərgə bir yolilə amənət kılinoqan etiqadnı qolunglardin bərməslikkə jiddiy kürəx kılıxkə jekiləp uxbu hətnı yazmısam bolmıdı. **4** Qünki məlum kixilər — ihlassız adəmlər, heli burunla munu sorakqə tartılaxkə pütülgənlər aranglaroqə suqunup kırıwaloqan. Ular Hudaning mehİR-xəpkıtnı buzukluk kılıxning bəhanisioqə aylanduruwaloqan, birdinbir İgimiz və Rəbbimiz Əysa Məsihdin tanoqan adəmlərdir. **5** Xuning üqün mən silərgə xuni esinglaroqə qaytidin selixni halaymənki (gərqə silər burun həmmə ıxlardin həwərləndürülgən bolsanglarmu), burun Rəb [Əzi üqün] bir həlkni Misirdin kutquzoqan bolsimu, ularning iqidiki [Əzigə] ıxənmigənlərnı keyin həlak kıldı. **6** [Wə silər xunimu bilisilərki], əslidiki ornida turmay, öz makanini taxlap kətkən pərixtilərnı Rəb uluq [kıyamət] künining sorikioqə mənggü kixənləp mudhıx qarangolulukta solap saqlımaktə. (aiōnios g126) **7** Sodom və Gomorra və ularning ətrapidiki xəhərlərdikilərmu xu ohxax yolda, yəni xu [pərixtilərgə] ohxax uqioqə qikqan buzukqilikqə və oqəyriy xəhəwətlərgə berilip kətkən, [keyinki dəwrlər] ularning akiwitidin ibrət alsun üqün mənggülik ot jazasioqə ərək kılınip keydürülgən. (aiōnios g166) **8** Ləkin muxu «qüx kərgüqilər» xu ohxax yol bilən adəmlərnıng tənlinrimu buloqımaktə, ular hokuk igilirigə səl karioquqılardin bolup, [ərxıtki] uluqlaroqimu həkarət kılıxmaktə. **9** Ləkin hətta bax pərixta Mikailmu Musaning jəsiti toqrisida İblis bilən muzakirə kılıp talax-tartix qiloqanda, uni həkarətlik səzlər bilən əyibləxkə petinalmioqan, pəkət «Sanga Pərwərdigarnıng Əzi tənbiħ

bərsun» dəpla qoyoqan. **10** Ləkin bu kixilər əzliri qüxənməydioqan ıxlar üstidə kupurluk kılıdu. Bırak ular hətta əkilsiz həywanlardək öz təbiitining inkaslıri boyiqə qüxənginiqə yaxap, xu arkilik əzlirini həlak kılıdu. **11** Bularning həlioqə way! Qünki ular Qabilning yoli bilən mangdi, mal-mülükni dəp Balaamning azoqan yolioqə əzini atti və ular Korahning asiylık qiloqinioqə [ohxax] ahir həlak bolıdu. **12** Ular mehİR-muħəbbətnı təbrikləx ziyapətliringlaroqə həq tartınmay silər bilən billə dahil bolıdioqan, əzlirinilə bəkidioqan hətərlilik həda taxlardur. Ular xamallardin həydilip kəlgən yamoqursız bulut, yiltizidin qomurup taxlanoqan, kəq küzdiki mewisiz dərəhlər, ikki kətim əlgənlər! **13** Ular dengizning dawaloqawatqan, buzolunluk dolqunlıri, ular öz xərməndiqilikini qusmaqta; ular ezip kətkən yultuzlar bolup, ularoqə mənggülik kapkarangoqulukning zulmiti həzirləp qoyuloqandur. (aiōn g165) **14** Adəm'atining yəttinqi əwladi boloqan Hənoh bu kixilər toqrisida mundaq bəxarət bərgən: — «Mana, Rəb tımənmınglioqan muqəddəsliiri bilən kelıdu, **15** U pütkül insanlarnı sorak kılıp, barlıq ihlassızlarning ihlassızlarqə yürgüzgən barlıq ihlassızlıqlirioqə əsasən, xundaklə ihlassız gunahkarlarning Əzini həkarətligən barlıq əsəbiy səzlırigə əsasən ularnı əyibkə buyruydu». **16** Bu kixilər həman oqotuldap, aqrinip yürıdu, öz həwəslirining kəynigə kırıdu; əqzida yooqanqilik kılıdu, öz mənəpəitini kəzləp baxqılaroqə huxamətiqilik kılıdu. **17** Ləkin, i səyümlüklirim, Rəbbimiz Əysa Məsihning rosullirining əldin eytkən səzlırini esinglarda tutunglarki, **18** ular silərgə: «Ahir zamanda, əzining ihlassız həwəslirining kəynigə kırıp, mazak qiloquqılar məydanəqə qikıdu» degənıdi. **19** Muxundak kixilər bəlgünqilik pəyda kılıdioqan, öz təbiitigə əgəxkən, Rəhəqə igə bolmioqan adəmlərdir. **20** Ləkin silər, i səyümlüklirim, əng muqəddəs boləqan etiqadinglarnı ul kılıp, əzünglarnı kurup qikınglar, Muqəddəs Rəhəta dua kılıp, **21** adəmnı mənggülik həyatqə elip barıdioqan Rəbbimiz Əysa Məsihning rəhimdillikini təlmürüp kütüp, əzünglarnı Hudaning mehİR-muħəbbiti iqidə tutunglar. (aiōnios g166) **22** İkkiliniq qəloqanlarəqə

rəhım kilinglar; 23 bəzilərnı ot ıqıdın yuluwelip
kıtulduruwelinglar; bəzilərgə hətta ətliridin
nıjasət qüxüp buloqanoqan kiyim-keqikigimu
nəprətləngən həlda qorkunq ıqıdə rəhım
kilinglar. 24 Əmma silərnı yolda teyilip ketıxtın
saklap, eqilip-yeyilip Əzining xərəplik huzurida
əyibsiz turoquzuxqa Qadir Boləuqioqa, yəni
Kutkuzəuqimiz birdinbir Hudaqa Rəbbimiz
Əysa Məsih arkilik xan-xərəp, 25 həywət-
uluqluk, kudrət wə həkək əzəldin burun,
həzirmu ta barlik zamanlarəqiqə boləjay! Amin!
(aiōn g165)

Wəhiy

1 Bu kitab Əysa Məsihning wəhiysi, yəni Huda Uningoşa Öz kul-hizmətkarlırioşa yəkin kəlgüsida yüz berixi mukərrər boləjan ixlarni kərsitixi üqün tapxuroşan wəhiydur. Məsih buni Öz pərixtisini əwətip kuli Yuhannaşa alamətlər bilən ayan kildi. **2** Yuhanna bolsa Hudaning səz-kalami həmdə Əysa Məsih toqrisidiki guwahlikkə kərgənirining həmmisigə guwahlik bərdi. **3** Bu bexarətni oqup bərgüqi wə uning səzlrini anglap, uningda yeziləjanlaroşa itaət kıləuqi bəhtliktur! Qünki wəhiyning wakti yekındur. **4** Mənki Yuhannadin Asiya [əlksidiki] yəttə jamaətkə salam! Həzir bar boləjan, ətkəndimu boləjan həm kəlgüsida Kəlgüqidin, Uning təhtining aldidiki yəttə Rohtin **5** wə sadik Guwahqi, əlümədin tunji Tirilgüqi, jahəndiki padixahlarning Həkümrani boləjan Əysa Məsihtin silərgə mehir-xəpəkət wə hatirjəmlək boləjay. Əmdə bizni səygiqi, yəni Öz kəni bilən bizni gunəhlirimizdin yuoşan **6** wə bizni bir padixahlikkə uyuxturup, Öz Atisi Hudaşa kahinlar kıləjanoşa barlik xan-xərap wə küq-kudrət əbədil'əbədgigə boləjay, amin! (aiōn g165) **7** Mana, U bulutlar bilən kelidu, xundakla hər bir kəz, həttə Uni sanjioşanlarmu Uni kəridu. Yər yüzidiki pütkül kəbilə-həlk U səwəblik aḡ-zar kəttiridu. Xundak bolidu, amin! **8** Mən «Alfa» wə «Omega», Mukəddimə wə Hatimə Özümdurmən, həzir bar boləjan, burunmu bar boləjan həm kəlgüsidi mu bar Boləquidurmən, xundakla Həmmigə Qadirdurmən, dəydu Pərwərdigar Huda. **9** Silərninḡ kərindixinḡlar həm silər bilən birgə Əysada boləjan azab-oqubət, padixahlik wə səwr-takəttin ortak nesipdixinḡlar boləjan mənki Yuhanna Hudaning səz-kalami wə Əysaning guwahliki wəjidin Patmos degən aralda [məḡbus] bolup turup qaləjandim. **10** «Rəbning küni»də mən Rohning ilkiḡ elinixim bilən, kəynimədin kanay awazidək küqlük bir awazni anglidim. **11** Bu awaz: «Kəridioşanliringni kitab kılıp yaz wə uni yəttə jamaətkə, yəni Əfəsus, Smirna, Pərgamum, Tiyaṡira, Sardis, Filadelfiyə wə Laodikiyadiki jamaətlərgə əwət»

dedi. **12** Manga səz kıləjan awazning kimning ikənlikini kəriḡ üqün kəynimə buruldum. Buruloşinimda, kəzümḡ yəttə altun qiraşdan **13** wə ularning otturisiḡa uqisişoşa putlirioşigə qüxüp turidioşan ton kiḡḡən, kəksigə altun kəməḡ başlişoşan İnsan'ooşlişoşa ohxaydioşan biri kəriḡndi. **14** Uning bax-qeqi aḡ yungdək, həttə kardək ap'aḡ idi wə kəzlrini goya yalkunlap turoşan ottək idi. **15** Putliri humdanda tawlinip parkirioşan tuqḡa ohxaytti, awazi xarkirap ekiwatḡan nuroşun sularning awazidək idi. **16** U ong kolidə yəttə yultuz tutḡan bolup, aqzidin ikki bislik ətkür kiliḡ qikiḡ turatti. Qirayi huddi kuyaxning toluk küqidə parlioşandək yarḡin idi. **17** Uni kərginimə, ayioşioşa əlüktək yikiḡdim. U ong kolini üstümḡ təḡküziḡ mundaḡ dedi: — Kərkəma, Awwalkisi wə Ahirkisi **18** həmdə hayət Boləuqi Özümdurmən. Mən əlgənədim, əmma mana, Mən əbədil'əbədgigə hayatturmən, əlüm wə təhtisaraning aḡquqliri kolumədidur! (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Xuning üqün, kərgən ixlarni, həzir boluwatḡan ixlarni wə bulardin keyin bolidioşan ixlarni yezip qaldur. **20** Sən ong kolumda kərgən yəttə yultuzning wə yəttə altun qiraşdanning siri mana mundaḡ — yəttə yultuz yəttə jamaətninḡ əlqiliri wə yəttə qiraşdan bolsa yəttə jamaəttur.

2 — Əfəsustiki jamaətninḡ əlqisiḡ mundaḡ yazəjin: «Ong kolidə yəttə yultuzni tutup, yəttə altun qiraşdanning otturisiḡa Mangəuqi mundaḡ dəydu: **2** — Səninḡ əjir-əməlliringni, tartḡan japaliringni həm səwr-takitingni, rəzil adəmlərninḡ kilmixlirioşa qidap turalmaydioşanlikinḡni, xundakla rosul bolmisimu əzlrini rosul dəp atiwəloşanlarni sinap, ularning yəloşanqi boləjanlikini tonuəjanlikinḡnimu bilimən. **3** Xundak, səninḡ səwr-takət kiliwatḡanlikinḡni, Məninḡ namim wəjidin japa-muxəkḡkətkə bərdaxlik bərgənlikinḡni əmma erinmīgənlikinḡni bilimən. **4** Ləkin sanga xu bir etirazim barki, sən əzüḡḡdiki dəsəpki mehir-muḡəbbəttin wəz kəqting. **5** Xunga kəysi ḡaləttin yikiḡlip qüxkənlikinḡni esinḡḡə elip towa kıləjin, awwalki əməllərnini kəyta kıləjin. Bolmisa yəninḡoşa kelimən wə towa kilmisang

qiraqdeningni jayidin yetkiwetimən. 6 Birak, jamaätning əlqisigə mundak yazoqin: — «Kəzliri sening xu artuqçilikning barki, Mən Özüm yalkunlioqan otka wə putliri parkirak tuqqa nəprətlinidoqan Nikolas tərəpdarlirining ohxaydioqan Hudaning Ooqli mundak dəydu: 19 kilmixliridin sənmu nəprətlisinən. 7 Kuliki — Sening əməlliringni, mehir-muhəbbitingni, barlar Rohning jamaətlərgə degənlirini etikadingni, əjir-hizmitingni wə səwr-takitingni, xundakla hazırki əməlliringning jənnitining otturisdiki həyatlik dərihining awwalkidin exip qüxiwatkanlıqinimu bilimən. mewiliridin yeyixkə muyəssər kilmən». 8 — 20 Lekin, sanga xu bir etirazim barki, özini Izmirdiki jamaätning əlqisigə mundak yazoqin: pəyoqəmbər dəp atiwaloqan axu hotun — «Awwalkisi wə Ahirkisi, əlgən wə Tirilgüqi Yizəbəlge yol koyuwatisən. U hotun kul-mundak dəydu: 9 — Sening azab-okubətliringni himzmətkarlırimoqa təlim berip, ularni jinsiy wə namratlıqingni bilimən (lekin sən bay!), buzukluk kilixka wə butka atap nəzir kiliqan Yəhudiy əməs turup əzlrini Yəhudiy dəwaloqan, gəxni yeyixkə azdurmakta. 21 Mən uningoqa Xəytanning bir sinagogi boləqlanlarning towa kıləqdək wəkit bərgənədim, lekin u öz təhmətlirininimu bilimən. 10 Aldingda qekidoqan buzuklukioqa towa kiliqni halimaydu. 22 Əmdi azab-okubətlərdin kərkəma. Mana, Iblis mana, Mən uni [eoqir kesəl] ornioqa taxlap aranglardin bəzilərləqlarni siniləqlinglar üqün yatkuzimən wə uning bilən zina kıləqlanlar yekinda zindanoqa taxlitidu. Silər on kün kilmixlirioqa towa kilmisa, ularnimu eoqir kiyinilisilər. Taki əlgüqə sadik boləqlin, Mən sanga azabka qəmdürimən. 23 Uning pərzəntlirininimu həyatlik tajini kiydürimən. 11 Kuliki barlar əjəllik kesəl bilən urimən. Xu qaoqda, barlik Rohning jamaətlərgə degənlirini anglisun! jamaətlər niyət-nixanlarni wə kəlblərlni Oqəlibə kıləqluqlar ikkinqi əlümning ziyinioqa kəzitip təkxürgüqining Özüm ikənlikimni, hərgiz uqrimaydu!». 12 — Pərgamumdiki xundakla Mening hərbiqlinglarəqa kıləqlan jamaätning əlqisigə mundak yazoqin: — «Ikki əməliyətinglarəqa yarixa yanduridoqlanlıqimni bislik ətkür kiliqi bar Boləqluqi mundak dəydu: bilidu. 24 Lekin, Tiyatiradiki qəqlanlarəqa, yəni 13 — Mən sən olturoqan yərlni, yəni Xəytanning bu təlimni qəbul kilmioqlanlar (ularning pikri təhti boləqlan jayni bilimən. Xundaktimu, sən boyiqə, Xəytanning atalmix «qongkur sirliri»ni Mening namimni qing tutup, hətta sadik əgənmigənlər), yəni silərgə xuni eytimənk: guwahqim Antipas makaningda, yəni Xəytan Özüqlarda bar boləqlanni Mən kəlgüqə qing turoqan jayda kətl kiliqan künlərdimu, Manga tutunglar. Üstüqlarəqa bununədin baxka yükni kıləqlan etikadingdin tenip kətmiding. 14 Lekin artmaymən. 26 Oqəlibə kıləqluqlarəqa, yəni sanga xu birnəqqə etirazim barki, aranglarda əməllirimni ahioqiqə qing tutqan kixilərgə Balaamning təlimigə əgəxkənlərdin bəzilər bolux bolmakta — Balaam bolsa Balakka Israillarni bolsa, ularəqa pütkül əllərgə həkim bolux butka atap kurbanlık kiliqan gəxni yeyix wə həkukqini berimən. 27 Mana bu Atam Manga bərgən həkukqə ohxax həkukqtur: — «U ularni jinsiy buzukluk kilixka azduruxni əgətkənidi. 15 təməür kaltək bilən padiqidək baxkurup, sapal Xuningə ohxax, silərlning aranglarda Nikolas qaqilarni urup qakqandək tarmar kiliidu». 28 tərəpdarlirining təlimini tutqanlarmu bar. Mən uningoqa tang yultuzininimu ata kiliimən. 29 16 Xuning üqün, towa kıl! Undak kilmisang, Kuliki barlar Rohning jamaətlərgə degənlirini yeningəqa tez arida berip, aqzimdiki kiliqim anglisun!» bilən xularəqa hujum kiliimən. 17 Kuliki barlar jamaətlərgə degənlirini anglisun! Oqəlibə kıləqluqlar bolsa yoxurup koyəqlan Mannadin berimən wə hərbiqigə birdin aq tax berimən. Tax üstidə yengi bir isim pütüklük bolidu, xu isimni uni qəbul kıləqlan kixidin baxka həqkim bilməydu». 18 — Tiyatiradiki

3 — Sardistiki jamaätning əlqisigə mundak yazoqin: — «Hudaning yəttə Rohi wə yəttə yultuzining Igisi Boləqluqi mundak dəydu: — Sening əməlliringni wə xundakla «həyat» degən nam-abruyungning barlıqini, lekin əməliyəttə əlök ikənlikingni bilimən. 2 Xunga, oyəqlan,

seningdə bar boləjan, əmma ələy dəp kələjan [hislətliringni] küqəyt; qünki Hudayim aldida əməlliringning tügəl əməslikini bildim. 3 Uning üqün [səz-kalamni] kəndək qəbul kəlip angliəjiningni yadingəja kəltürüp, uni qing tutup towa kələjan. Ləkin oyojanmisang Mən oqridək üstüngkə kelimən wə sən kəysi səttə üstünggə kelidəjanimni hərgiz bilməysən. 4 Ləkin Sardista öz kiyimlirigə daq təgküzmigən birnəqqə xəhs bar. Ular aq kiyim kiyip Mən bilən billə mangidu, qünki ular buningəja layiktur. 5 Ələlibə kələjuqilar mana xundək aq kiyimləni kiyidu. Mən ularning namini həyatlik dəptiridin hərgiz əqürməymən, bəlkə ularning namini Atam Hudaning wə Uning pərixtilirining aldida oquq etirap kəlimən. 6 Kəlikə barlar Rohning jamaətlərgə degənirini anglisun!» 7 — Filadelfiyədəki jamaətning ələsisigə mundaq yazəjan: — «Mukəddəs wə Həkiqiy Boləjuqi, xundəkla Dawutning aqquqəja igə Boləjuqi, aqşam həqkim yapalmaydu, yapsam həqkim aqalmaydu degüqi munu ixləni dəydu: 8 — Səning əməlliringni bilimən. Səning bir'az küqəng boləjaq səz-kalamiməja itəət kələjining wə namimdin tenip kətmigining üqün, aldingdə həqkim yapalmaydəjan bir ixikni eqip koydum. 9 Mana, Xəytanning sinagogidikilərdin, Yəhudiy əməs turup əzlrini Yəhudiy dəp atiwələjan yələjanqiləni bolsa xundək aqiwətkə kəldurimənki, ularni kəlip səning ayiəjəngəja bax uridəjan wə Məning səni səyğənlikimni bilidəjan kəlimən. 10 Sən Məning səwr-təkət yolumdiki səz-kalamimni səkləp əməl kəlixing üqün bu dunyadiki insanləni sinaxkə pütkül yər yüzigə qüxidəjan wəbalik sinəkning wəqit-saiti kəlgəndə səni uningdin səkləp kəojdāp kəlimən. 11 Mən pat arida kelimən. Təjingni həqkimning tartiwalmasliki üqün, əzüngdə bar boləjanni qing tutkən. 12 Ələlibə kələjuqini bolsa, Hudayimning ibadəthanisəja tüwrük kəlimənki, u u yərdin əsla qikmaydu. Mən uning üstigə Hudayimning namini, Hudayimning xəhərinəng namini, yəni ərxətin — Hudaning yenidin qüxidəjan yəngi Yerusaleminəng namini wə Məning yəngi namimni yazimən. 13 Kəlikə barlar Rohning jamaətlərgə degənirini anglisun!» 14 — Laodikiyadiki jamaətnəng ələsisigə mundaq

yazəjan: — «Amin Ataləjuqi, yəni Sadik wə Həkiqiy Guwahqi, Hudaning kainitining kəlip qikəxining Səwəbqisi mundaq dəydu: 15 Səning əməlliringni bilimənki, sən soəjuqmə əməs, kizikmə əməs. Mən səning ya soəjuq, ya kizik boluxungni halayttim! 16 Sən ya soəjuq ya kizik əməs, bəlkə ilman boləjanlikəng üqün, səni əəzəmdin hə kəlimən. 17 Sən bay adəmmən, dələtmən boldum, həq nərsigə həjətmən əməsmən degining bilən əzüngning əjerib, biqərə, yəksul, kor wə yaləngəq ikənlikəngni bilmigəqkə, 18 bay boluxung üqün otta tawlənəjan altun, yaləngəqlik nomuslukəngning yəpiləxi üqün kiygüzülükənggə aq kiyim-kəqək, kəruəxəng üqün kəzlringgə sürtükə tutiyəni məndin setiwəlixəngni nəsihət kəlimən. 19 Mən kimni səysəm, xuning əyibini kərsitip tərbiyiləymən; xuning üqün kizəjan kəyüp-pixip towa kəl. 20 Mana, Mən həzər ixik aldida turup, ixikni kəkiwatimən. Əgər biri əwəzimni angləp ixikni aqsa, uning yənəja kərimən. Mən uning bilən, umu Mən bilən billə əjizəlinidu. 21 Ələlibə kələjuqini bolsa, Mənmə ələlibə kəlip, Atamning təhtidə uning bilən birgə olturəjanimdək, unimə təhtimdə Mən bilən birgə olturuxkə muyəssər kəlimən. 22 Kəlikə barlar Rohning jamaətlərgə degənirini anglisun!»

4 Andin mən kəriwidim, mana, asmanda bir ixik eqiklik turətti. Mən tunji kətim angliəjan kanay əwəziəja əhəp kətidəjan əwəz mənə: «Bu yəkəkə qik, sangə bulərdin kəyin yüz bərixə mukərrər boləjan ixləni kərsitəy» dēdi 2 wə dərhal mən Rohning ilkidə boldum; mənə, ərxə bir təht, təhttə bir zat olturətti. 3 Təhttə olturəjuqining kiyəpiti yəxil kəxtəx wə kizil kwartskə əhəyətti. Təhtning qərisini zürməttək bir həsən-hüsən orəp turətti. 4 Təhtning ətrəpidə yənə yigirmə tət təht bər idi. Təhtlərdə aq kiyimlər bilən kiyəngən, bəxlirəja altun təj təkələjan yigirmə tət əksəkəl olturətti. 5 Təhttin qəkəkələr kəqip, türlük əwəzlər wə güldürməmələr anglinip turətti. Təhtning aldida yəkənəp turəjan yəttə məx'al kəyüp turətti; bular Hudaning yəttə Rohi idi. 6 Təhtning əldi huddi hrustəldək pərkirəp turidəjan, süzük əynək dengizdək

idi. Təhtning otturida wə təhtning qerisidə, aldi wə kəyni kəzlər bilən toloqan tət hayat məhluk turatti. 7 Birinqi məhluk xiroja, ikkinqi məhluk bukiqoja ohxaytti. Üqinqi məhlukning yüzi adəmning qirayioja ohxaytti. Tətinqi məhluk pərwaz kiliwatқан бүркүткə ohxaytti. 8 Tət hayat məhlukning hər birining altidin kaniti bar idi; ularning pütün bədinining qerisi hətta iq tərīpimu kəzlər bilən toloqanidi; ular keqə-kündüz tohtimay: — «Mukəddəs, mukəddəs, mukəddəstur, Bar boləjan, həzirmu bar həm kəlgüsidimu Boləjuqi, Həmmigə Kadir Pərwədigar Huda!» — deyixətti. 9 Hayat məhluklar təhtə olturoqan əbədil'əbəd hayat Boləjuqini uluqlap, Uningəja hərmət-xəwkət wə təxəkkür izhar kıləjinida, (aiñ g165) 10 yigirmə tət əksakal təhtə olturoquqining ayioqoja yikilip əbədil'əbəd hayat Boləjuqioja bax qoyup səjdə kılatti, tajlirini təhtning aldioja taxlap qoyup, mundaq deyixətti: — (aiñ g165) 11 «Sən, i Pərwədigarimiz wə Hudayimiz, Xan-xərəp, hərmət-xəhrət wə kudrətkə layıqtəsən. Qünki Özünq həmmini yaratting, Ularning həmmini iradəng bilən məwjut idi wə yaritildi!»

5 Andin təhtə olturoquqining ong kolida iq wə tax tərīpigə hət pütülgən wə yəttə məhür bilən peqətləngən bir oram yazmini kərdüm. 2 Yukiri awaz bilən: «Oram yazmini eqip, peqətlərni yexixkə kim layıqtur?» dəp towliqan qawul bir pərixtinimu kərdüm. 3 Lekin nə ərxətə nə yər yüzidə nə yər astida oram yazmini aqalaydioqan yaki iqigə kəriyalaydioqan heqkim qıkmidi. 4 Oram yazmini eqixkə yaki iqigə karaxkə layıq birərsi tepilmiojaqka, kattik yioqliwəttim. 5 Andin əksakallardin biri manga: — Yioqlima! Kara, Yəhuda kəbilisidin boləjan xir — Dawutning yiltizi Boləjuqi qəlibə kildi; xunga oram yazmini wə uning yəttə peqitini eqixkə U kadir, — dedi. 6 Andin kərisam, təht bilən tət hayat məhlukning arilikida, əksakallar otturida bir Koza ərə turatti. U yengila boquzlanəndə kılatti; Uning yəttə münggüzi wə yəttə kəzi bolup, bu kəzlər Hudaning pütkül yər yüzigə əwətkən yəttə Rohi idi. 7 Koza berip, təhtə olturoquqining ong kolidin oram yazmini aldi. 8 Yazmini aloqanda, tət

hayat məhluk wə yigirmə tət əksakal kəzining ayioqoja yikildi; ularning hər birining qiltari wə huxbuy bilən toloqan altun qiniliri bar idi (bu huxbuy mukəddəs bəndilərnin dualiri idi). 9 Ular yengi bir küy eytixti: — «Oram yazmini elixkə, Wə peqətlərni eqixkə layıqsən; Qünki boquzlandin Wə hər kəbilidin, hər tildin, Hər milləttin, hər əldin boləjan insanlarni Öz kəning bədili bilən setiwelip, Hudaəja mənəsup kilding. 10 Ular ni Hudayimiz üçün bir padixahlikka uyuxturup, Kəhinlar kilding. Ular yər yüzidə həküm süridu». 11 Andin kərdüm wə mana, təhtning, hayat məhluklarınin wə əksakallarnin ətrapida nuroqunliqan pərixtilərnin awazini anglidim. Ular ninq sani tümən ming-tümən ming, milyön-milyön idi. 12 Ular yukiri awaz bilən: — «Boquzlanəjan kəza kudrət, dələt, danalığ, küq-quwwət, hərmət, xan-xərəp Wə mədhijigə layıqtur» deyixətti. 13 Andin mən ərx, yər yüzi, yər asti wə dengizdiki hər bir məhluk wə ularning iqidə bar boləjanlarınin həmminin: — «Təhtə Olturoquqioja wə Kəzioja Mədhijə, hərmət, xan-xərəp wə həkük-kudrət Əbədil'əbədgigə mənəsup boləjay!» deginini anglidim. (aiñ g165) 14 Tət hayat məhluk «Amin!» dəp jawab kəyturatti, əksakallar yərgə yikilip səjdə kılatti.

6 Andin Kəza yəttə peqətnin birini aqkanda, mən kərap turdum. Tət hayat məhluktin birinin güldürməmidək awaz bilən: «Kəl!» deginini anglidim. 2 Kərdümki, mana bir aq at kəldi! Atka müngüqinin kolida bir ok-ya bar idi; uningəja bir taj berildi. U qəlibə kılıquqi süpitidə zəpər kuqux üçün jənggə atlandı. 3 Kəza ikkinqi peqətni aqkanda, ikkinqi hayat məhlukning: «Kəl!» deginini anglidim. 4 Yənə bir at otturioja qıkti, uning rənggi kipi kizil idi. Atka müngüqigə yər yüzidiki tinlikni elip ketix wə insanlarni əzəra kiroqin qilikka selix həkükü berildi. Uningəja yənə qong bir kiliq berildi. 5 Kəza üçünqi peqətni aqkanda, üçünqi hayat məhlukning: «Kəl!» deginini anglidim. Mən kərdümki, mana bir kəra at kəldi. Atka müngüqinin kolida bir taraza bar idi. 6 Tət hayat məhlukning arisidin: — «Bir tawak buqday bir dinarius puləja, Üq tawak arpa bir

dinarius puloşa setilidu. Əmma zəytun yeoqioşa wə xarabka zərər yətküzminin!» — degəndək bir awazni anglidim. **7** Qoşa tətinqi peqətni aqkanda, tətinqi həyat məhlukning: «Kəl!» degən awazini anglidim. **8** Kərdümki, mana bir tətirang atni kərdüm. Atka mingüqining ismi «Əlüm» idi. Uning kəynidin təhtisara əgixip keliwatatti. Ularoşa yər yüzining təttn birigə həkümranlik kılıp, kiliq, aqarqilik, waba wə yər yüzidiki yirtkuq həywanlar arkilik adəmnı ɵltürüx hɵkuki berildi. (Hadēs g86) **9** Qoşa bəxinqi peqətni aqkanda, Hudaning sɵz-kalami üqün wə ızqıl guwahlik bərgənlikı wəjidin ɵltürülgənlərnin janlırını kurbangahning tegidə kərdüm. **10** Ular kattik awaz bilən nida selixip: — Əy həkımmutlək İgimiz, mukəddəs wə həkikiy Boloquq! Sən qaşanoşiqə yər yüzidə turuwatqanları sorak kılmay, ulardin kənıminin ıntıqamını almaysən? — deyixətti. **11** Ularning hər birigə birdin aq ton berildi. Ularoşa, ɵzünglaroşa ohxax ɵltürüldioşan kulburadərlirinlar həm kərindaxlirinlarınin sani toxkuqə azoşınə wakit aram elixinglar kerək, dəp eytilidi. **12** Andin mən Qoşa altinqi peqətni aqkında kərdümki, mana dəhxətlik bir yər təwrəx yüz bərdi, kuyax bəəyni kərə yungdin tokuloşan bəzdək kapkara rənggə, tolun ay bolsa kənnin rənggigə kirdi. **13** Ənjür dərinihinin kattik boranda silkinixidin ənjür qoriliri yərgə təkülgəndək, asmandiki yultuzlar mu yər yüzigə təküldi. **14** Asman huddi oram yazminin türülginidək oşayib boldi, hər bir taoş wə aral ornidin yətkəldi; **15** həmdə dunyadiki padıxahlar, mətiwərlər, sərdarlar, baylar, küqlüklər, kullar wə hər lərnin həm misı ɵngkürlərgə wə taoşlarınin kamarlırioşa yoxurundi. **16** Ular taoşlaroşa wə qoram taxlaroşa mundak dəp jar saldi: — «Üstimizgə qıxünglar! Bizni təhtə Olturoşuqinin siymasidin həm Qozinin oşəzipidin yoxurunglar wə saqlanglar! **17** Qünki Ularning dəhxətlik oşəzəp küni kəldi, əmdi kim put tirəp turalısın?!».

7 Uningdin keyin mən kərdümki, tət pərixte yər yüzining tət bulungida turatti. Ular hər kəndək xamalning kurukluk, dengiz

həm dəl-dərəhlərgə urulmaslıkı üqün yər yüzinin tət tərıpidin qikidişan xamalni tizginləp turatti. **2** Mən həyat Hudaning məhürini aloşan, kün qikixtin kətürüliwatqan baxka bir pərixtinı kərdüm. U kattik awaz bilən kurukluk wə dengizlarnı wəyran kılıx hɵkuki berilgən axu tət pərixtigə: **3** «Biz Hudaning kul-hizmətkarlırinin pexanisigə məhür baskuqə, kurukluk, dengiz wə dəl-dərəhlərnı wəyran kılmanlar!» dəp towlıdi. **4** Mən məhürləngənlərnin sanını anglidim — İsrailarnın hər kəysi kəbililiridin bir yüz kırık tət ming kixi, yəni: — **5** Yəhuda kəbilisidin on ikki ming kixi, Rubən kəbilisidin on ikki ming kixi, Gad kəbilisidin on ikki ming kixi, **6** Axir kəbilisidin on ikki ming kixi, Naftali kəbilisidin on ikki ming kixi, Manassəh kəbilisidin on ikki ming kixi, **7** Ximeon kəbilisidin on ikki ming kixi, Lawiy kəbilisidin on ikki ming kixi, Issakar kəbilisidin on ikki ming kixi, **8** Zəbulun kəbilisidin on ikki ming kixi, Yüsüp kəbilisidin on ikki ming kixi, Binyamin kəbilisidin on ikki ming kixi kixi məhürləngənidi. **9** Bu ıxlardın keyin kərdümki, mana hər əl, hər kəbilə, hər milləttin boluşan, hər hil tillarda səzlixidioşan san-sanaksız zor bir top halayik təhtning wə Qozinin aldida turatti; ularning həm misigə aq ton kiydürülgən bolup, kollirida horma xahliri tutqanıdi. **10** Ular yukiri awaz bilən: — «Nijat təhtə olturoşuqi Hudayimizə wə Qozioşa mənşup boluşay!» dəp warkirixatti. **11** Barlık pərixtilər təhtning, aqsakallarning wə tət həyat məhlukning ətrapişa olaxqanıdi. Ular təhtning aldida yikilip, Hudaşa səjdə kılıp mundak deyixətti: — **12** «Amin! Həmd-mədhıya, xan-xəşəp, Danalıq wə təxəkkür, Hərmət wə küq-kudrət Hudayimizə əbədil'əbədşigə mənşup boluşay, amin!» (aiōn g165) **13** Əmdi aqsakallardın biri məndin: — Bu aq ton kiydürülgən kixilər kim bolidu, kəyərdin kəldi? — dəp soridi. **14** — Təksir, bu ɵzlırigə məlumdur, — dedim. U manga: — Bular dəhxətlik azab-okubətnı bexidin ɵtküzüp kəlgənlər. Ular tonlırını Qozinin kənida yuyup ap'ak kılışan. **15** Xunga ular Hudaning təhtning aldida turup, ıbadəthanisida keqə-kündüz Uning hizmitidə bolidu; təhtə Olturoşuqi bolsa ularning üstigə qedirini sayıwən kılıdi. **16** Ular

yənə heq aq qalmaydu, heq ussimaydu, ularoşa nə aptap, nə piziqirim issik heq urmaydu. 17 Qünki ularni təhtning otturisdiki Qoza bəkidu wə həyatlik süyi bulaklırioşa elip baridu; wə Huda ularning hər bir kəz yexini sürtidu, — dedi.

8 Qoza yəttinqi pəqətni aqkanda, ərxtə yerim saətgə jimjitlik həküm sürdi. 2 Andin Hudaning aldida turidioğan yəttə pərixtni kərdüm. Ularoşa yəttə kanay berildi. 3 Altun huxbuydan tutқан yənə bir pərixte kelip, huxbuygaһning aldida turdi. Barlik muqəddəs bəndilərnin dualiri bilən birlikte təhtning aldidiki altun huxbuygaһ üstidə [Hudaşa] atap sunuxқа uningşa kəp huxbuy berildi. 4 Wə huxbuyning tütünliri muqəddəs bəndilərnin dualiri bilən billə pərixtnin qolidin Hudaning aldioşa kətürüldi. 5 Andin pərixte huxbuydanni kolioşa elip, uni qurbangahdiki ot bilən toldurup, yər yüzigə atti; xuning bilən türlük awazlar, güldürməmilar anglandi, qaqmaqklar qəkildi wə bir yər təwrəx boldi. 6 Andin qollirioşa birdin kanay tutқан yəttə pərixte kanaylirini qelixқа hazirlandi. 7 Birinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən məldür wə ot қan arilax pəyda bolup yər yüzigə taxlandi, zeminning üqtin biri kəydürüldi, dəl-dərəhlərnin üqtin biri kəydürüldi wə pütkül yexil ot-qəplər kəydürüldi. 8 Ikkinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən goyaki lawuldap kəyüwatқан yooğan bir taoqdəк qəyət zor [bir jisim] dengizoşa taxlandi. Dengizning üqtin biri қanoşa aylandi 9 wə dengizdiki janiwarlarınin üqtin biri əldi; kemilərnin üqtin biri wəyran boldi. 10 Üqinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən asmandin məx'əldəк yalkunlap yanoğan qong bir yultuz quxti; u dəryalarınin üqtin birininin wə bulaklarınin suliri üstigə quxti. 11 Yultuzning ismi «Kəkrə» idi. Sularning üqtin biri kəkridəк bolup kətti, sular aqqik bolup kətkəqkə nuroqun adəm sudin əldi. 12 Tətinqi pərixte kaniyini qaldi; xuning bilən kuyaxning üqtin biri, aynin üqtin biri wə yultuzlarınin üqtin biri uruldi. Nətijidə, kuyax, ay wə yultuzlarınin yorukluқinin üqtin biri қarangəulaxti, күndüzning üqtin biridə

yorukluқ yokaldi, kəqining üqtin biridimu xundəк boldi. 13 Yənə kərdümki, asmanınin otturisdida uqup ketiwatқан bir bürkütning kəttik awaz bilən: — «Kanayni qelixқа təmxəlgən қaloğan üq pərixtnin kanay awazliri anglansa yər yüzidə turuwatқанlarınin həlioşa way, way, way!» deginini anglidim.

9 Bəxinqi pərixte kaniyini qaldi; mən asmandin yərgə quxüp kətkən bir yultuzni kərdüm. Tegi yok Һangoşa baridioğan қудuқning aqquqi uningşa berildi, (Abyssos g12) 2 U tegi yok Һangning қудuқini aqti. Қудuқtin yooğan Һumdanning isidəк tütүн өrləp қiқti. Һangning қудuқinin tütünidin қuyax wə kəkni қarangəululuқ basti. (Abyssos g12) 3 Tütününin iqidin yər yüzigə qekətkə yaoqdi. Ularoşa yər yüzidiki қayanlardəк qeqix küqi berilgənidi. 4 Ularoşa yər yüzidiki ot-qəplərgə wə Һərkəndəк əsümlük yaki dəl-dərəhlərgə zərər yətküzmənglar, pəқəт pexanisidə Hudaning məһuri bolmioğan adəmlərgila zərər қilinglar, dəp eytildi. 5 Ularoşa adəmlərnə ɵltürüxkə əməs, bəlkə bəx ayoқiqə қiynaxқа yol қoyuldi; ular yətküzidioğan azab adəmnə қayan қəққandikidəк azab idi. 6 Xu күnlərdə, insanlar əlümni izdəydu, ləkin tapalmaydu; əlümni seқinidi, ləkin əlüm ulardin қəqidu. 7 Qekətkilərnin қiyapiti huddi jənggə hazirlanoğan atlaroşa ohxaytti. Baxlirida bolsa altun taja ohxaydioğan bir nərsə bolup, qirayi adəmnin qigə ohxaytti. 8 Qaqliri ayallarning qeqioşa, қixliri xirning қixioşa ohxaytti. 9 Ularınin kəkrikidiki sawuti təmür sawutlaroşa ohxaytti; қanatlırining awazi jənggə atlaroğan nuroqun at-Һərwilərnin awazioşa ohxaytti. 10 Qayanlarınin qigə ohxax қuyruqliri wə nəxtərliri bar idi. Adəmnə bəx ay azabқа salidioğan күq bolsa қuyruqlirida idi. 11 Ularin idarə қilidioğan padixaһi, yəni tegi yok Һangning pərixtnisi bar idi. Uning ibraniyqə ismi Awaddon; grekqə ismi Apoliyon idi. (Abyssos g12) 12 Birinqi «way» ɵtүp kətti. Mana, buningdin keyin yənə ikki «way» kelidu. 13 Altinqi pərixte kaniyini qaldi; mən Hudaning aldidiki altun qurbangahning tət münggüzidin қiққан bir awazni anglidim, bu awaz kanayni tutқан altinqi pərixtigə: — Qong Əfrat dəryasining yenida

baqlaklik töt pərixtni boxat, dedi. **15** Dəl xu saat, xu kün, xu ay, xu yil üqün həzirlap qoyuloqan bu töt pərixte insanlarning üqtin birini həlak kiliq üqün baqlaktin boxitildi. **16** Bularning atlik ləxkərlər koxunining sani ikki yüz milyon idi. Ularining sanining jakarlanoqanlikini anglidim. **17** Olayibana kərinüxtə kəzümgə kəringən at wə üstigə mingənlər mana mundaq idi: atliklarning kəkrikidiki sawuti qooqđək kizil, kək yaquttək kək wə günggürtək serik idi. Atlarning baxliri xirning bexidək idi; ularning eoqizliridin ot, tütün wə günggürt qikip turatti. **18** Bu üq baladin, yəni atlarning aqzidin qikqan ot wə tütün wə günggürtin insanlarning üqtin biri öltürüldi. **19** Qünki atlarning küqi eoqizlirida wə kuyrukliirida idi; ularning kuyrukliirining yilanlaroqə ohxax bexi bolup, bular bilən adəmnı zəhimləndürətti. **20** Qaloqan insanlar, yəni bu balayı'apətlərdin öltürülməy qaloqanlar öz kollarining əməllirigə towa qilmidi, yəni jinlaroqə, kərləməs, angliyalmas wə mangalmas altun, kümüx, tuq wə yaqəq butlaroqə qokunuxtin waz kəqmidi. **21** Ular qatillik, şəhərgərlək, jinsiy buzukluk wə oqrilikliroqimu towa qilmidi.

10 Andin keyin, ərxtn qüxüwatqan yənə bir küqlük pərixtni kərdüm. U bir parqə bulut bilən yepinoqan bolup, bexining üstidə bir həsən-hüsən bar idi. Qirayı kuyaxka, putliri ot tüwrükkə ohxaytti; **2** qolida bir kikiq eqiklik oram yazma bar idi. U ong putini dengiz üstigə, sol putini kuruqlukqə koyup turup, **3** xirning hərkiirixigə ohxax qattik awaz bilən warkiridi. U warkirioqanda, yəttə güldürməmə öz awazlirini anglitip söz kildi. **4** Yəttə güldürməmə söz qiloqanda, degənlirini hatiriliwalməqə bolup turattim. Birəq asmandin: — «Yəttə güldürməməninə eytkənlirini məhürləp, ularni hatirilimə» degən awazni angliidim. **5** Dengiz həm kuruqlukning üstidə turoqan, mən kərgən u pərixte ong qolini asmanoqə kətürp, **6** asmanlar həm ularla boləqlanlarning həmmisini, yər-zemin həm uningda boləqlanlarning həmmisini, dengiz həm uningda boləqlan həmmisini Yaratquqi, yəni əbədil'əbədgiqə həyat Yaxioquqi bilən kəsəm

qilip: — Wəqit yənə kəynigə sürülməydu; (**aiön q165**) **7** bəlki yəttinqi pərixte kanay qelix aldidə, yəni awazi anglinix aldidiki künlərdə, Hudaning Öz kul-hizmətkərliri boləqlan pəyoqəmbərlərgə hux həwirini yətküzginidək Uning siri tügəllinip, əməlgə axidu, — dedi. **8** Mən asmandin angliqan awaz manga yənə səzləp: — Berip, dengiz həm kuruqlukning üstidə turoqan pərixtnin qolidiki eqiklik oram yazmini əloqin, dedi. **9** Mən berip, pərixtnin kikiq oram yazmini manga berixini soridim. U manga: — Buni elip yə! Axqaziningni zərdəb qilidu, birəq əqzing həsəldək tatlik bolidu, dedi. **10** Mən xuning bilən kikiq oram yazmini pərixtnin qolidin elip yedim; dərwəqə əqziməqə həsəldək tatlik tetidi, ləkin yegəndin keyin axqazinin zərdəb boldi. **11** Xuning bilən manga: — Sən kəp millətlər, əllər wə hər hil tillarda səzlixidioqanlar wə padixəqlər toqrısidiki wəhiy-bəxərlərnı yənə jakarlixing lazim, deyildi.

11 Manga əlqigüq həsidək bir kəmux berilip, mundaq deyildi: «Barəqin, Hudaning ibadəthanisi, kurbəngəhi wə u yərdə ibadət qiliwatqanlarnı əlqigin. **2** Ləkin ibadəthanining taxkiriqi həyilisini əlqiməy koy, qünki u yər yat taipilərgə berildi, xuning bilən muqəddəs xəhər kiriq ikki ay dəpsəndə kilinidu. **3** Mən ikki guwəhəqiməqə kudrət berimən, xuning bilən ular bəz kiyim kiyip, wəhiy-bəxərlərnı bir ming ikki yüz atmix kün yətküzidu» **4** (bular yər-zeminning Rəbbi aldidə turoqan ikki tüt zəytun dərihi wə ikki qirəqəndur). **5** Birərsi ularni zəhimləndürməqə bolsa, eoqizliridin ot pürkülüp qikip, düxmənlirini yəp tügətidu. Ularni zəhimləndürməqə boləqlanlar mana xundəq öltürüldü. **6** Ular bəxərlət-wəhiynı yətküzgən künlərdə yəmoqur yəqdurmasliqə asmannı etiwetix kudritikə igə; sularnı kənoqə aylandurux wə hərhil bala-wəba bilən yər-zeminni halioqan wəqıttə urux kudritigimu igə. **7** Ularining guwəhəqlik wəzipsi ayaqlıxixi bilən, tegi yok qəngdin qikidioqan diwə ular bilən elixidu wə ularni yəngip öltüridu. (**Abyssos q12**) **8** Jəsətliri rohiy qəhəttin Sodom wə Misir dəp atilidioqan xu kəttə xəhərnin qol kəqisida yatidu; xu yərdə ularning Rəbbimu

krestlängənidi. **9** Hər milləttin, hər kəbilidin wə hər hil tilda səzlaxidiqanlardin, hər əldin boləjan adəmlər ularning jəsətlirigə üq yerim kün tikilip karaydu wə jəsətlərnə yərlikkə koyuluxioqə yol koymaydu. **10** Yər yüzidə turuwatqanlar ularning bu həlidin huxallinip, təbriklixip, bir-birigə hədiyələr əwətxidu; qünki bu ikki pəyoəmbər yər yüzidəkilərnə kiynaytti. **11** Lekin üq yerim kündin keyin, Hudadin kəlgən həyatlik nəpisi ikkiyləngə kirdi, ular ornidin put tirəp turdi; ularoqə karawatqanlarning üstigə qong bir qorqunq qüxti. **12** Andin ular ikkəyləngə ərxin kəlgən: — «Bu yakqə qiq!» degən yukiri bir awazni anglidi; xuning bilən ular düxmənlirining kəz aldida bir bulut iqidə asmanoqə kətürüldi. **13** Dəl xu saət iqidə xiddətlik yər təwrəx yüz bərdi, xəhərning ondin biri gumran bolup, yəttə ming kixi həlak boldi. Qəloqanliri dəkkə-dükkigə qəmüp, ərxitiki Hudani uluqlaxti. **14** Ikkinqi «way» etüp kətti; mana, üqinqi «way» kelixkə az kaldi. **15** Andin yəttinqi pərixətə kaniyini qaldi; ərxətə yukiri awazlar anglinip mundaq deyildi: — «Dunyaning padixahlığı Pərwərdigarimiz Wə uning Məsihinə padixahlığı boldi, U əbədil'əbədgıqə həküm süridu». (aiōn g165) **16** Hudaning aldida öz təhtliridə olturoqan yigirmə tət aqsakal yərgə yikilip bax koyup, Hudaqə səjdə kilip mundaq deyixti: — **17** «Xükürlər eytimiz sanga, I bar Boluquqı wə bar boləjan Həmmigə Qadir Pərwərdigar Huda, Qünki uluq qudritingni kolungoqə elip, Həkümüngni yürğüzüxkə baxliding. **18** Əllər oqəzəpləngənidi, Əmdi Sening oqəziping yetip kaldi! Əlgənlərnə soraq kilix, Qul-hizmətkarliring boləjan pəyoəmbərlərnə, Mukəddəs bəndilərnə, Təwən yaki katta bolsun namingdin qorqqanlarni in'amioqə igə kilix, Yər yüzini həlak qiloqanlarni həlak kilix waqti kaldi». **19** Andin Hudaning ərxitiki ibadəthanisi eqildi wə uning əhdə sanduqi ibadəthanida kəründi; qaqmaqlar, türlük awazlar, güldürmamilar, yər təwrəx wə dəlxətlik məldür boldi.

12 U qaoqda, ərxətə əjayip bir karamət pəyda boldi — u kuyaxni yepinqəqliqan, putlirining astida ay, bexida on ikki yultuzluk

taj bar bir ayal idi. **2** U həmilidar bolup, toloqak yəp tuoqux azabida dad-pəryad kətürdi. **3** Andin ərxətə yənə bir alamət kəründi — mana, yəttə baxlik, on münggüzlik, yəttə bexida yəttə taj bar boləjan qong bir kizil əjdihə turatti. **4** U kuyruqi bilən asmandiki yultuzlarning üqtin birini süpürüp, ularni yər yüzigə qərüwətti. Əjdihə tuqay dəp qəloqan ayal yənggigən həman uning balisini yalmap yutuwaətməkqi bolup uning aldida turdi. **5** Ayal bir bala, yəni pütün əllərnə təmür həsisi bilən padiqidək bəkidioqan bir oqul tuqdi. Bala bolsa Hudaning wə Uning təhtining aldioqə oqəqqidə elip qiqildi. **6** Ayal qəlgə kaqti; u yərdə uning 1260 kün bəkilixi üqün uningə Huda tərripidin həzirlap koyuloqan bir jay bar idi. **7** Andin ərxətə jəng boldi. [Bax pərixətə] Mikail wə uning pərixtiliri əjdihə bilən jəng qiloqili turdi; əjdihəmə öz pərixtiliri bilən ularoqə etildi. **8** Lekin u üstünlük kazinalmidi, uningə wə pərixtilirigə ərxətə turuxkə orun qəlmidi. **9** Xuning bilən zor əjdihə, yəni Iblis wə Xəytan dəp atəloqan, pütün jəhənni azduroquqi həlikə qədimiy yilan yər yüzigə taxlandi. Uning pərixtilirimu uning bilən təng taxlandi. **10** Andin mən ərxətə yukiri bir awazning mundaq degənlikini anglidim: — «Kəldi Huda yimizning niyatliki, qudriti, padixahlığı wə Uning Məsihinə həküqi! Qünki kərindaxlirimizning üstidin Huda yimizning aldida keqə-kündüz xikayət kilip turoqan xikayət qiloquqi ərxin taxliwətilidi; **11** kərindaxlar uning üstidin Qozining qəni wə ularning guwahlik səzi bilən oqalib kəldi; Ular həttə əlümni kəzigə ilmay öz jənni əziz kərmidi. **12** Xuning üqün, xadlininglar, əy ərxlər wə ularda turuwatqalar! Lekin həlinglaroqə way, əy yər wə dengizlar! Qünki Iblis üstinglaroqə qüxti; Waqtining az qəloqanliqini bilgəq, Oqəzəp-kəhri bilən kəldi!». **13** Əjdihə əzinə yər yüzigə taxlanəjanliqini kərüp, oqul balini tuoqan ayalni qoqlaxkə baxlidi. **14** Ayalning yilənnə yüzidin daldilinixi, qəldə əzi [üqün həzirlənoqan] makənioqə bəripbir məzgil, ikki məzgil wə yerim məzgil bəkiləsun dəp xu yərgə uqup ketixi üqün, uningə yooqan bir bürkütning ikki qənni bəridi. **15** Andin yilan ayalning arqisidin aozı bilən dəryadək

su pürküp, uni səl bilən ekıtip yókátmáqçı boldi. **16** Lekin zemin ayalóya yárdəm kılıp, aqızını eqip, əjdihə aqızidin pürküp qıkároqan dəryanı yutuwałttı. **17** Buning bilən əjdihəning ayalóya káttık qəzıpi kelip, uning qáloqan nəslı, yəni Hudaning əmrlirigə əməl kılıp, Əysanın guvahlıqını tutqan pərzəntlırı bilən jəng kılóqılı kətti; u dengiz səhılı üstidə turatti.

13 Andin, dengizdin on münggüzlik, yəttə baxlık bir diwining qikiwatqanlıqını kərdüm. Uning hər bir münggüzidə birdin taj bar idi, hər bir bexida kupurluk namlırı yeziklik idi. **2** Mən kərgən bu diwə yilpizóya ohxaytti, putlırı eyikning putlırıóya, aqızı bolsa xirning aqızıóya ohxaytti. Əjdihə uningóya öz kudriti, təhti wə zor hókukını bərdi. **3** Diwining baxlıridin biri əjəllik yarılanoqandək turatti. Lekin, bu əjəllik yara sakayóyanıdı. Pütkül dunya diwigə həyranuhəs bolup uningóya [əgəxti]. **4** Əjdihə diwigə [səltənətlık] hókuk bərgəqkə ular əjdihəqə qókunuxti. Ular yənə diwigimu qókunup: — Diwining təngdixi barmu? Uning bilən kimmu elixalisun? — dedi. **5**

Diwigə təkəbburluk wə kupurluk kılıdioqan eqız berildi; uningóya kırık ikki ay ix kərxkə hókuk berildi. **6** U Hudaqə kupurluk kılóqılı — Uning namioqə wə Uning dərgahioqə, xundakla ərxni makan kılóqanlaróya kupurluk kılóqılı aqızı aqti. **7** Uning mukəddəs bəndilərgə kərxi jəng kılıp, ularning üstidin qalıb kelixigə yol qoyuldi; hər kəbilə, hər millət, hər hil tilda səzlaxıdioqan əllərgə həkümranlık kılıx hókukı uningóya berildi. **8** Yər yüzidikilərnıng həmmisi — aləm apiridə bolóqandin buyan boquzlinip bolóqan Kózining hayatlık dəptirigə nami yezilmioqanlar bolsa, uningóya səjdə kılıdu. **9** Kuliki barlar, buni anglisun! **10** ««Tutkun bolidu» dəp bekitilgənlər qókum tutkun bolidu, «kılıqlınıdu» dəp bekitilgənlər qókum kılıqlınıp elidu». Mukəddəs bəndilirining səwri-takıti wə etiqadi mana xu ixlarda məlum bolidu. **11** Mən yərdin qikiwatqan yənə bir diwini kərdüm. Uning kóziningkidək kiqik ikki münggüzi bar idi, lekin awazi əjdihəningkidək qıkətti. **12** U awwalkı diwigə wakalıtən uning pütün hókukını yürgüzüp, yər yüzini wə

uningda turuwatqanlarıni əjəllik yarisi sakayóqan awwalkı diwigə qókunduridu. **13** U zor məjizilik aləmətlərnı kərsitətti, hətta kixilərnıng kəz aldida asmandin yər yüzigə ot yaqduratti. **14** U awwalkı diwigə wakalıtən kərsitixkə hókuklandırulóqan aləmətlər bilən yər yüzidə turuwatqanlarıni azdurup, ularóya «kılıq bilən yarılanoqan, lekin tirik qáloqan» degən awwalkı diwigə atap bir but-həykəl yasap tikləxni tapilidi. **15** Diwining but-həykiligə nəpəs kirgüzüp, uningóya uni səzliyələydioqan kılıx wə uningóya qókunmioqanlarıning həmmisini əltürgüzüx kudriti berildi. **16** U təwən wə katta, bay wə kəmbəqəl, hər wə kullarıning həmmisini ong kóli yaki pexanisigə tamóya basturuxkə məjburlidi. **17** U yənə bu tamóya, yəni diwining nami yaki uning namidiki rəkəm besilóqanlardin baxkə heqkim bir nərsə setiwalalmaydu yaki satalmaydu, dəp bekitti. **18** Mana bu yərdə hekmət bar. Əkil-parasiti barlık kixilər diwining rəkimini hesablap baksun; qünkü bu rəkəm bir adəmnıng rəkimi bolidu. Uning rəkimi 666dur.

14 Andin mən kərdümki, mana, Kóza Zion teqı üstidə turatti. Uning yenida pexanisigə Əz nami wə Atisining nami yezilóqan bir yüz kırık tət ming kixi bar idi. **2** Asmandin huddi [xarkırap ekiwatqan] nuroqun sularıning awazidək wə kəttik güldürməmining awazidək bir awazni anglidim. Mən anglióqan awaz yənə qiltarqılar qiltarlarnı qalóqan awazóya ohxaytti; **3** heliki kixilər təhtning, tət hayat məhlukning wə aksakallarıning aldida yengi bir küyni eytixti. Bu küyni [gunahlırining] bədili təlinip bu dunyadin azad kılinoqan kixilərdin bir yüz kırık tət mingdin baxkə heqkim əginəlməytti. **4** Ular ayallar təripidin gunahıta bulóqanmioqan, qünkü ular pak adəmlərdur. Kóza nəgə barsa, ularmu Uningóya əgixip xu yərgə baridu. Ular bədəl bilən insanlar arisidin Hudaqə wə Kózioqə qəsulning tunji mewisidək bolux üqün setiwelinoqan. **5** Ular əyibsiz bolup, aqızidin heq yalóqan səz qıkımaydu. **6** Andin mən asmanın otturısında uqup yürgən baxkə bir pərixtnı kərdüm. Uningóya yər yüzidə turuwatqanlaróya, yəni hər bir əl, kəbilə, hər hil tilda səzlaxıdioqanlar, hər millətlərgə

elip yatküzüxi üçün mænggülük hux həwər tapxuruldi. (aiōnios g166) 7 U yukiri awaz bilən: — Hudadin qorqunglar, Uni uluqlanglar! Qünki Uning sot kilix saiti yetip kəldi; asmanni, zeminni, dengizni wə su bulaklirini Yaratquqioja səjdə kilinglar! — dəytti. 8 Uning kəynidin ikkinqi pərixətə kelip mundaq dedi: «Qulidi! Katta xəhər Babil qulidi, u əz zina-buzukluğuning səwdalix xarabini pütkül əllərgə iqküzgən». 9 Aldinqi ikki pərixtning kəynidin yənə bir pərixətə, yəni üqinqi pərixətə yukiri awaz bilən mundaq dedi: — «Kimdikim diwigə wə uning but-həykiligə qokunsa, uning tamqisini pexanisigə yaki qolioja qobul kilsa, 10 Hudaning kəhrining əbjəx kılınmiojan sap xarabini Uning qəzipi bilən tolojan kədəhtə iqudu. U muqəddəs pərixtilərnin wə Kozining aldida ot wə günggürttə kiynilidu. 11 Ularınq kiynilixliridin qikkən is-tütəklər əbədil'əbəd purkirap turidu; diwigə wə uning but-həykiligə qokunojanlar yaki uning namining tamqisini qobul qilojanlarqə keqə-kündüz aramlıq bolmaydu». (aiōn g165) 12 Muqəddəs bəndilirining səwri-taqiti wə etikadi mana xu ixlarda məlum bolidu. 13 Mən yənə asmanda mundaq bir awazni anglidim: — «Bu səzni yaz: «Buningdin keyin Rəbdə wapat bolup əlgənlər bəhtliktur! — Durus, dəydu Roh, — ular hazır əz ixliridin tohtap aram alalaydu. Qünki qilojan əməlliri ularqə əgixip kelidu». 14 Mən kərdümki, mana bir parqə aq bulut, bulutning üstidə bexioja altun təj kiygən, qolida ətkür bir oroqə tutqan İnsan'oolioja ohxaydiojan birsı olturatti. 15 İbadəthanidin baxqə bir pərixətə qikip, bulutning üstidə Olturoquqioja yukiri awaz bilən: — Oroqıngni sal wə oruxqə baxla! Qünki orma wəkti kəldi, yər yüzidiki ziraətlər pixip yetildi, dedi. 16 Bulut üstidə Olturoquqı oroqıqini yər yüzigə saldi wə yər yüzidiki ziraətlər oruldi. 17 Ərxətə bolqan ibadəthanidin yənə bir pərixətə qıkti. Uningmu ətkür bir oroqıqı bar idi. 18 Arkidinla, otni baxquridiojan yənə bir pərixətə kurbangahdin qikip, ətkür oroqə tutqan pərixtigə yukiri awaz bilən: — Ətkür oroqıqıngni selip, yər yüzidiki üzüm telining sapaklirini yiojıwal, qünki üzümliri pixip yetildi, — dedi. 19 Buning bilən pərixətə oroqıqini yər

yüzigə saldi wə yərdiki üzüm telining mewilirini yiojip, Hudaning kəhrining qong xarab kəlkıqigə taxlıdi. 20 Xəhərninq sirtidiki xarab kəlkıqidiki üzümlər dəssilip, xərbətliri qan bolup, atning tizginigə qikıdiojan egizlikdə üq yüz qakirim yiraklıqkə akti.

15 Asmanda zor həm karamətlik yənə bir alamətni, yəni ahırkı yəttə balayı'apətni tutup turojan yəttə pərixtni kərdüm (ahırkı balayı'apət deyilixtiki səwəb, Hudaning qəzipi bular bilən ahirlixidu). 2 Mən yənə ot arilax əynək dengizidək bir kərünüxnı həm əynək dengizning üstidə turojan, diwə wə uning but-həykili wə namining rəkımi üstidin qalib kəlgənlərnı kərdüm. Ularınq kollirida Huda bərgən qıltarlar bolup, 3 ular Hudaning kul-hizmətkari bolqan Musaning küyini həm Kozining küyini eytixatti: — «Uluq wə karamət Sening qilojanliring, 1 Həmmigə Qadir Pərwərdigar Huda, Yolliring adil wə həktur, 1 pütkül əllərninq Padıxahı! 4 1 Pərwərdigar, kim Səndin qorqmaydiojan, Naminqni uluqlımaydiojan bolalisun? Qünki birdinbir muqəddəs Əzüngdursən; Barlıq əllər aldingqə kelidu, Sanga səjdə kılıdu; Qünki həkkanıy qilojanliring axkarə boldi». 5 Bu ixlardin keyin, mən kərdümki, mana ərxtikı ibadəthana, yəni həküm-guwahlıq qediri eqildi! 6 Yəttə balayı'apətni əz ilkidə tutqan yəttə pərixətə pakiz, parkirap turidiojan libas kiygən, kəksigə altun kəmər baqliojan həlda ibadəthanidin qıkti. 7 Tət həyat məhlukning biri yəttə pərixtigə əbədil'əbəd yaxaydiojan Hudaning kəhri bilən tolojan yəttə altun qinini bərdi. (aiōn g165) 8 İbadəthana Hudaning xan-xəripi wə kudritidin tütin bilən lıq toldi. Yəttə pərixtninq yəttə balayı'apiti ayaqlaxmioquqə, həqkim ibadəthanioja kiralımdı.

16 Xuningdin keyin, ibadəthanidin kətürülgən yukiri bir awazning yəttə pərixtigə: «Beringlar, Hudaning kəhri tolojan yəttə qinini yər yüzigə təkünglar!» dəgənlıqini anglidim. 2 Birinqisi berip qenidikini yər-zeminoja təkti. Buning bilən diwininq tamqisi besilojan wə uning but-həykiligə

qoqunoqlarida birhil yirginqlik həm azablik q  a-jahar t p yda boldi. 3 Ikkinqisi qinidikini dengiz  a t kti; dengiz s yi  l kning kenio a ohxax k no a aylandi w  iqidiki p t n janliklar  ldi. 4   inqisi qinidikini dərya w  bulaklarning sulirio a t kti; ularning s yimu k no a aylandi. 5 Andin mən sularning p rixtisining mundak degənlikini anglidim: — «Muxundak h k ml rni qikixirixgda adil bol jans n, 1 h zir bar Boləuqi, bar bol  an Muk dd s Boləuqi! 6 Muxu adəmlər mukəddəs bəndilər w  p    mb rl rning kenini t kk nlik wəjidin, Sən ular  a iqlili k n bərding. Ular xuning  a layiq tur». 7 Andin k rbangahning jawabən: — «Xundak, i Həmmigə Qadir P rw rdigar Huda, H k mlirining h k w  adildur» — degənlikini anglidim. 8 T tinqisi qinidikini kuyaxning üstigə t kti; buning bilən kuyaxk  insanlarni ot bilən  rtigili kudr t berildi. 9 Xuning bilən insanlar dəhxətlik kizik ta  rt ldi; birak ular h q towa kilmidi w  bu balayi' p tl rning Igisi bol  an Hudani ulu  laxning ornio a Uning namini k r  axti. 10 B xinqisi qinidikini diwining təhtigə t kti; diwining padixahlikini k rang  ul k basti, kixilər azabtin tillirini qixl xti 11 w  a pri  -azabi w  q  a-jarah tlirining d stidin  rxtiki Hudani kup rl k k lip k r  ixip, kilmixlirio a h q towa kilixmidi. 12 Altinqisi qinidikini ulu   frat d ryasio a t kti; xu həman k nqikixtin kelidio an padixahlarning yolini h zir laxk  d ryaning s yi kəridi. 13 Andin m n  jdil aning, diwining w  sahta p    mb rning   jizliridin qik kan pakio a ohxaydio an    napak rohni kərdüm. 14 Bular m jizilik alamətlərni k rsitidio an jinlarning rohliri bol p, p tk l y r y zidiki padixahlarni Həmmigə Qadir Hudaning dəhxətlik künidiki jənggə j m kilixk  ularning yenio a qik p ketiwatatti 15 («mana, M n    rid k kelimən! Yalingaq mangmaslik, nomusi k r nm sliki üçün, kiyimlirini qing saklap, s g k turo anlar b htliktur!»). 16  md  [napak rohlar] [padixahlarni] ibraniyə «H rmageddon» deyilidio an y rg  j m kildi. 17 Y ttingisi qinidikini h wao a t kti; ərxtiki ibadəthanidin, t httin yukiri bir awaz k t r l p: «Ix tamam boldi!» deyildi. 18

Xuan q kmaq lar q kildi, türlük awazlar w  g ld rmamilar anglandi w  dəhxətlik bir y r təwrəx yüz b rdi; insanlar y r yüzidə apirid  bol  andin beri bunqilik dəhxətlik y r təwrəx h q bolıp bakmio anidi. 19 Katta x h r   k  b l ndi; h rkaysi əllərdiki x h rl rmu   l tildi. Xuning bilən katta x h r Babil Hudaning yadio a keq p uning    ddiy k h rlik xarabi bilən tolo an k d h uning  a berildi. 20 Barlik arallar  zini kaq r p   ayib boldi, t  larmu yok boldi; 21 Insanlarning  stig  hərbir danisi bir talant   jirlik a kelidio an məldür asmandin y  di. M ld r apiti xundak dəhxətlik boldiki, adəmlər ap tning d stidin Hudani kup rl k k lip k r  axti.

17 Y tt  qinisi bar y tt  pərixtning biri kelip, manga sezl p: — Bu y rg  k l, nuro un sular  stid  olturoəan qong pahix  ayalning tartidio an jzasini sanga kərsitip k yay. 2 Y r y zidiki padixahlar uning bilən buz kl k  tk zdi, y r y zidikil r uning buz kl k ning xarabidin məst boluxti, — dedi. 3 Xuning bilən u p rixte meni Rohning ilkidiki hələttə bir q lg  elip bardi. U y rd  y tt  baxlik, on mənggəülük, p t n  zayini kup rl k namliri k plio an bir tok kizil diwining  stid  olturoəan bir ayalni kərdüm. 4 Ayal s s n w  tok kizil kiyim kiygən bolıp, altun, k mm tlik yak t w  m rwayitlar bilən p rdazlan anidi. K lida yirginqlik nomussizliklar w   z buz kl k ning nijas tliri bilən tolo an bir altun k d h bar idi. 5 Pexanisig  bir sir — «Katta Babil, pahixil rning w  dunyadiki p tk l yirginqlik nomussizliklarning anisi» deg n nam p t  l k idi. 6 Mən ayalning mukəddəs b ndil rning k ni w   ysao a guwahlik b rg  il rning k ni bilən məst bol  anlikini kərdüm. Uni k r p tolimu t  j  p k lip intayin h yran kıldim. 7 P rixte manga mundak dedi: — «Nemig  h yran k lding? Ayalning w  uni k t r p turo an y tt  baxlik, on m ngg   l k diwining sirini sanga eytip ber y. 8 S n k rg n diw  bir zamanlarda bar idi, h zir yok; uzun  tm y tegi yok h ngdin qik p, h lak tk  k rap mangidu. Y r y zid  turuwat anlar — dunya apirid  bol  andin buyan isimliri h yatlik d ptirig  p t  lmig n

kixilär diwini körüp intayin həyran qalidu. Qünki u bir zamanlarda bar idi, hazır yok, lekin yənə pəyda bolidu. (Abyssos g12) 9 Mana buni qüxinixkə lazim boləjan həkmət: — yəttə bax bolsa u ayal olturojan yəttə taojka, xundakla yəttə padixahka wəkillik kilidu. 10 Bularning bəxi yikilojan, birsi bar, yənə biri tehi kəlmidi. U kəlgəndə pəkət azla wəqit turalaydu. 11 Burun bar boləjan, əmdi hazır yok boləjan diwining əzi səkkizinqi padixahdur, xundakla u həm yəttisidin biri bolup həlakətkə qarap mangidu. 12 Sən kərgən on münggüz on padixahdur. Ularning padixahlıqliri tehi yok, əmdi ularoja diwə bilən billə bir sətlük padixahlıq həkuki berilidu. 13 Bu padixahlar bir oy, bir niyəttə bolup öz kudriti wə həkuklirini diwigə berixidu. 14 Diwə wə padixahlar birlixip Kozioja karxi jəng kilidu. Koza ularning üstidin ojalib kelidu, qünki U rəblərnin Rəbbi, padixahlarınin Padixahidur. Uning bilən birgə turojanlar bolsa qakirilojan, tallanojan wə Uningoja sadik boləjanlardur». 15 Pərixətə manga yənə: — Pahixə ayal üstidə olturojan, sən kərgən sular bolsa millətlər, əzara toplaxkan nurojun kixilär, əllər wə hər hil tillarda səlxididojan kixilərdur. 16 Sən kərgən on münggüz wə diwə bu pahixə ayaldin nəprətlinidu, uni talan-taraj kilip yalingaqlap koyidu, uning gəxini yəp, əzini otta köydüridu. 17 Qünki Huda Əz səz-kalamliri əməlgə axquqə, axu [on padixahning] kəngligə Əz iradisini ijra kilip, bir qararda tohtixip padixahlıq həkukini diwigə berix niyitini saldi. 18 Sən kərgən ayal yər yüzidiki padixahlar üstidin həkümranlik kilidojan katta xəhərdur, — dedi.

18 U ixlardin keyin mən qong həkukluk yənə bir pərixətinin asmandin qüxüwatkanlıqini kərdüm. Yər yüzi uning julalilikidin yorup kətti. 2 Pərixətə yukiri awaz bilən mundaq warkiridi: — «Ojulidi! Katta xəhər Babil ojulidi! Əmdi u jinlarning makani, hər bir napak rəhlarning solaxhanisi, Hər bir məkrüh wə yirginlik kuxlarning solaq-qanggisi boldi! 3 Qünki barlik əllər uning zina-buzuklukining səwdalik xarabidin iqxiti; Yər yüzidiki barlik padixahlar uning bilən buzukluk ötküzüxti, Yər yüzidiki sodigərlər

uning əyx-ixritining əlwəqkilikidin beyixti». 4 Asmandin yənə bir awazni anglidim: — «I Menin həlkim, uning gunahlirioja xerik bolmasliqinglar üqün, Həm uning bexioja qüxidojan balayi'apətlərgə uqrimasliqinglar üqün, uning iqidin qikinglar! 5 Qünki uning gunahliri pələkkə yətküdək dəwəlinip kətkən, Huda uning həkkəniyətsizliklirini esigə aldi. 6 U baxkilaroja yandurojanidək uning kiləjinini əzigə yandurunglar; Uning kilmixlirioja muwapik ikki həssə koxlap kayturunglar; U [baxkilaroja] əbjəx kilip bərgən kədəhtə uningəja ikki həssə koyuk əbjəx kilinglar. 7 U əzini qanqilik uluqliojan bolsa, Qanqilik əyx-ixrəttə yaxiojan bolsa, Uningəja xunqilik kiynilix wə dərd beringlar; U kənglidə: «Mən tul əməs, bəlkə təhtə olturojan hanixməni; Mən dərd-ələmni əslə kərməymən» degini tūpəylidin, 8 Bu wəjədin bir kün iqidila uningəja qüxidojan balayi'apətlər, Yəni ölüm, dərd-ələm wə aqarqilik kelidu, U ot bilən köydürüldi; Qünki uni sorak kiləjuqi Pərwərdigar Huda kudrətliktur!». 9 Uning bilən buzukluk kiləjan wə uning bilən əyx-ixrəttə yaxiojan yər yüzidiki padixahlar uni ertigən otning is-tütəklirini kərgəndə, uning həlioja qarap yioja-zar kətürüxidu. 10 Ular uning tartiwatkan azabidin qorqup, yirakta turup dəyduki: — «Way isit, way isit, i katta xəhər! Ah Babil, küqlük xəhər! Qünki bir sət iqidila jazaying bexingəja qüxti!» 11 Yər yüzidiki sodigərlərmu uning üstidə yioja-zar kilixidu. Qünki əmdi ularning kemidiki yük-mallirini, 12 yəni altun-kümüx, kimmətlik yakutlar, ünqə-mərwəyit, nəpis libas rəht, səsün rəht, yipək, tok kizil rənglik gəzmal, hər hil huxbuy turunj yaqəqlar, pil qixi buyumliri, əng esil yaqəq, tuq, tēmür wə mərmərlərdin ixləngən hilmuhil buyumlar, 13 xuningdək kowzakdarqin, tetitkular, huxbuy, murməkki, məstiki, xarab, zəytun meyi, aq un, buqday, kala, qoy, at, hərwa wə insanlarning tənliyi wə janliyi degən mallirini setiwəlididojan kixi yoktur. 14 ([I Babil], jening məstanə boləjan esil mewilər səndin kətti, Barlik həxəmətlük wə həywətlük mal-dunyaliring səndin yokaldi. Ular bularni əmdi hərgiz tapalmaydu!) 15 Bu mallarni setip beyiojan sodigərlər bolsa

xəhərning tartıwatқан azabidin qorqup, yırakta turup uning üstidə yioqa-zar kiliqip deyixiduki: — **16** «Way isit, way isit, i katta xəhər! Nəpis libas rəhtlərgə, səsün wə tok kızıl rənglik gəzməlləroja orilip, Altun, qimətlik yakutlar wə ünqə-mərwayitlar bilən bezəlgənsən! **17** Bir saat iqidila xunqə katta baylıqlar wəyran boldi!» Barlıq kemə hojayinliri, kemidiki barlıq yoluqlar, kemiqlər wə dengizəja tayinip jan bəkidioqlarning həmmisi yırakta turup, **18** Uni ertigən otning is-tütəklirini kərüp: — Bu katta xəhərgə kaysi xəhər təng kələlisun? — dəp pəryad kətürüxti. **19** Ular baxlırioja topa qeqip, pəryad kətürüxüp, yioqa-zar kiliqip: — Way isit, way isit, u katta xəhər! U arkiplik, uning dəlitudin, dengizdə kemisi barlar beyioqanidi! Bir saat iqidila wəyran boldi bu xəhər! — deyixidu. **20** — «Uning bexioja kəlgənlərdin xadlininglar, Əy ərx, əy muqəddəs bəndilər, rosullar wə pəyoqəmbərlər! Qünki Huda silərninğ dəwayinglardiki həkümni uning üstidin qıkarəjan!». **21** Andin, küqlük bir pərixta bəndilərninğ xadlininglar, Əy ərx, əy muqəddəs bəndilərninğ həkəkəniy əməlliridur. **9** Andin, dengizəja taxlap mundaq dedi: — «Mana xundak xiddət bilən, Katta xəhər Babil oqulitilidu, U kaytidin kərünməydu! **22** Qiltarqilarning, sazqilarning, Nəyqilər wə sunayqilarning awazi seningdə kaytidin hərgiz anglanmaydu, Hərhil hünərnə kiliديوان hünərwan seningdə kaytidin hərgiz tepilmaydu, Tügmanningmu awazi seningdə kaytidin hərgiz anglanmaydu, **23** Həttə qiraoninğ yoruki seningdə kaytidin hərgiz yoruyaydu, Toy boluwatқан yigit-kizning awazi seningdə kaytidin hərgiz anglanmaydu; Qünki sening sodigərlirinğ yər yüzidiki ərbablar bolup qikti, Barlıq əllər sening şəhər-əpsunlirinqəja aldandi; **24** Pəyoqəmbərlərninğ, muqəddəs bəndilərninğ [təkülgən kanliri], Xundakla yər yüzidə barlıq kiroqin boləjanlarning kanlirimu uningdə tepildi».

19 Bu ixlərdin keyin, ərxta zor bir top adəmlərninğ wərkiraxlıridək bir awazni anglidim. Ular: — — Həmdusana! Nijat, xan-xərəp wə qüdrət Hudayimizəja mənəsuptur! **2** Qünki Uning həkümliiri hək wə adildur; U yər yüzini öz buzukluğu bilən buzojan qonğ

pahixining üstidin həküm qikirip, Öz qul-hizmətkarlırining kənining intikamini uningdin aldi, — deyixətti. **3** Ular ikkinqi kətim: — «Həmdusana!» deyixti. Uningdin qıqқан is-tütəklər əbədil'əbədgiqə purkıraydu! (aiōn g165) **4** Yigirmə tət əksakal wə tət həyat məhluk yərgə yikilip: — «Amin! Həmdusana!» dəp, təhttə olturojan Hudəja səjdə kilixti. **5** Andin təhttin kətürülgən bir awaz mundaq dedi: — «Əy uning barlıq qul-hizmətkarlıri, Uningdin qorqidiojan kattılar bolsun, təwənlər bolsun, Həmminglar Hudayimizni mədhıyilənglar!» **6** Andin zor bir top adəmlərninğ awazioja, nuroqun sularning xarkirixioja, kattik güldürməmilərninğ güldürlixigə ohxax bir awazning mundaq degənlikini anglidim: — «Həmdusana! Həmmigə Qadir Pərwərdigar Hudayimiz səltənət kildi! **7** Xadlinayli, təntənə kılayli wə uni mədhıyiləp uluqlayli! Qünki Qozining toy-mərikə küni yetip kəldi, Kız özini təyyar kildi!» **8** Kizəja kiyix üqün pakiz, parkirap turidiojan nəpis libas berildi (nəpis libas bolsa muqəddəs bəndilərninğ həkəkəniy əməlliridur). **9** Andin, [pərixta] manga: — Munu səzlərnə hatiriliwal: — «Qozining toy ziyapitigə qakirilojanlar bəhtliktur!» — dedi. U manga yənə: — Bular Hudaning həkəkiy səzlıridur, — dedi. **10** Mən uningəja səjdə kıləqli ayioqəja yikildim. Ləkin u: — Hərgiz undak kılma! Mənmu Hudaning sən wə Əysəja guwəhlik bərgüqi kərindaxlıring bilən ohxax qul-hizmətkarmən. Hudəjila ibadət kıl! Qünki wəhiy-bexarətninğ roh-məhiyiti bolsa Əysə həkəkədə guwəhlik bərixtur, — dedi. **11** Andin kərdümki, asman eqildi wə mana, bir aq at turatti; üstigə mingüqininq bolsa nami «Sadıq» wə «Həkəkiy» bolup, U həkəkəniylik bilən həküm qikiridu wə jəng kılıdu. **12** Uning kəzlıri ot yalkunioja ohxaytti, bexida nuroqun taji bolup, tenidə Əzidin baxқа həqkim bilməyديوان bir nam pütüklük idi. **13** U uqisioja kənoja mıləngən bir ton kiygənidi, Uning nami «Hudaning Kalami» dəp atilidu. **14** Uning kəynidin əgixip keliwatқан ərxteki qoxunlar bolsa, aq atlarəja mingən, ap'ak, pak nəpis kanap libas bilən kiydürülgənidi. **15** Uning aqızidin ötkür bir kiliq qikiq turatti; U buninq bilən barlıq əllərnə uridu; U ularni təmür

kaltək bilən padiqidək baqıdu; U Həmmigə Qadir Hudaning dəhxətlik oʻzipping «xarab kəlkiki»ning qayligʻusidur. **16** Uning toni wə yotisi üstigə «Padixahlarning Padixahı wə rəbləning Rəbbi» degən nam yeziloʻanidi. **17** Andin mən quyaxning iqidə turoʻan bir pərixtni kərdüm. U asmaning otturisi uquwatkan barlik kuxlaroʻa yukiri awaz bilən: —Kelinglar, Hudaning katta ziyapitigə yioʻilinglar! **18** Padixahlarning, sərdarlarning wə palwanlarning, atlarning wə ularoʻa mingənləning, xundakla barlik oʻt igilirining, kullarning həm hərləning, kattilarning həm təwənləning gəxlirini yənglar! — dedi. **19** Xuning bilən mən diwə, yər yuzidiki padixahlar wə ularning koxunlirining atka Mingüqi həm Uning koxuni bilən jəng kilix üqün toplanoʻanlikini kərdüm. **20** Əmdi diwə wə uningoʻa wakalitən məjizilik alamətlərni kərsətkən sahta pəyoʻəmbərnəning hər ikkisi tutuwelindi (sahta pəyoʻəmbər xu alamətlər bilən diwining taməjisini qəbul kəloʻan həm də uning but-həykiligə qokunoʻanlarni azdurup yürgənidi). Ular ikkisi günggürt yeniwatkan ot kəligə tirik taxlandi. (Limnə Pyr g3041 g4442) **21** Kəloʻini bolsa atka Mingüqining aʻozidin qikkən kiliq bilən kəridi. Barlik pütün uqar-kənatlar bularning gəxi bilən yəp toyundi.

20 Uningdin keyin, kəlida tegi yok hangning aqquqi wə yooʻan zənjir tutkan bir pərixtning asmandin qūxūwatkanlikini kərdüm. (Abyssos g12) **2** Pərixtnə əjdihani, yəni Iblis yaki Xəytan deyilidioʻan heliki kədimiy yilanni tutup, ming yillik zənjirləp koydi. **3** Uning ming yil toxquqə əllərni azdurmaslikı üqün, uni tegi yok hangoʻa taxlap hangning aʻozini etip pəqətlıwətti. Bu wəqitlardin keyin, u wəqinqə koyup berilixi mukərrər. (Abyssos g12) **4** Andin mən təhtlərni wə ulara olturoʻanlarni kərdüm. Ularoʻa həküm kilix həkuki berilgənidi. Mən yənə, əysəoʻa bərgən guwahlikı wəjidin wə Hudaning səz-kalami wəjidin kallisi elinoʻanlarning janlirinu kərdüm. Ular diwigə wə uning but-həykiligə qokunmioʻan, uning taməjisi pəxənisigə wə kəlioʻa urulmioʻanlar idi. Ular

tirilip, Məsih bilən biriktə ming yil həküm sürdi **5** (əlgənləning kəloʻanliri ming yil toxmioʻuqə tirilməydu). Bu dəsəpki tirilix idi. **6** Dəsəpki tirilixtin nesiwə boləoʻanlar bəhtlik wə mukəddəstür; ikkinqi əlümning bularni ilkiyə elix həkuki yoktur. Ular Hudaning wə Məsihning kahinliri bolidu wə Uning bilən biriktə ming yil həküm süridu. **7** Ming yil toxkənda, Xəytan zindandin boxitilip, **8** yər yuzining tət bulungidiki əllərni, yəni Gog wə Magogni azdurux wə ularni jəng kilixkə bir yərgə toplaşkə qikidu. Toplanəoʻanlarning sani dengiz sahilidiki kumdək sanəksiz bolidu. **9** Ular yər yuzidiki kəng tüzlənglikkə qikip, mukəddəs bəndilərnəning bargahini, yəni Huda səyidioʻan xəhərni muhasirigə alidu. Ləkin asmandin ot yeʻoip, ularni yutuwetidu. **10** Ular ni azduloʻan Iblis bolsa diwə bilən sahta pəyoʻəmbər keyūwatkan ot wə günggürt kəligə taxlinip, u yərdə kəqə-kündüz əbədil'əbədgıqə kiyinilidu. (aiōn g165, Limnə Pyr g3041 g4442) **11** Uningdin keyin, qəng bir aq təht wə uningda Olturoʻuqini kərdüm. Asman bilən zəmin Uning yuzidin əzini kaqurup, ular turoʻan jay hərgiz tēpilməydu. **12** Mən yənə katta bolsun, yaki təwən bolsun, əlgənləning həmmisining təhtning aldidə turoʻanlikini kərdüm. Kitablar eqildi; andin yənə bir kitab — «Həyatlik dəptiri» dəp ataloʻan kitab eqildi. Əlgənlərgə kitablarda hatiriləngini boyiqə əz əməliytigə karap həküm kilindi. **13** Dengiz əzidə əlgənlərni tapxurup bərdi, əlüm wə təhtisaramu əzlidiki əlgənlərni tapxurup bərixtni. Hərkimning üstigə əz əməliytigə karap həküm kilindi. (Hadēs g86) **14** Andin əlüm wə təhtisara ot kəligə taxlandi. Mana ikkinqi əlüm — ot kəlidur. (Hadēs g86, Limnə Pyr g3041 g4442) **15** Kimning isminəng «Həyatlik dəptiri»də yezilmioʻanlikı baykəlsa, ot kəligə taxlandi. (Limnə Pyr g3041 g4442)

21 Andin, yəngi asman wə yəngi zəminni kərdüm; qünki burunkı asman wə zəmin ətup kətkənidi, dengizmu məwjut bolmıdi. **2** Mukəddəs xəhərnəning, yəni Hudadin qikkən, huddi əz yigitigə toy pərdəzlrini kəlip həzirlənoʻan kizdək yəngi Yərusəlemnəng ərxtn qūxūwatkanlikni kərdüm. **3** Ərxtn

yukiri kətürülgən bir awazning mundak degənlikini anglidim: «Mana, Hudaning makani insanlarning arisididir; U ular bilən bill   makanlixip turidu, ular Uning h  lki bolidu. Huda   zimu ular bilən bill   turup, ularning Hudasi bolidu. 4 U ularning k  zlidiriki hər tamq   yaxni s  rtidu;   mdi   l  m əsla bolmaydu, n   matəm, n   yio  a-zar, n   q  yo  u-  l  m bolmaydu, q  nki burunk   i  lar   t  p k  tti». 5 T  ht   Olturo  uqi: — Mana, h  mmiini yengi kilimən! — dedi. U manga yənə: Bularni hatiriliwal! Q  nki bu s  zl  r h   kik  y w   ixənqliktur, — dedi. 6 U yənə manga mundak dedi: — «Ix tamam boldi! Mən «Alfa» w   «Omega»durm  n, Muk  ddim   w   Hatimə   z  mdurm  n. Ussio  an h  rkimg   həyatlik süyining bulikidin h  ksiz berimən. 7    lib   kiləuqi hərkim bular  a mirashorluk kilidu; Mən uning Hudasi bolimən, umu Mening o  ylum bolidu. 8 Lekin k  rkunq  klar, etikadsizlar, yirginlikl  r, k  tillar, buzukluk kil  uqilar, seh  rg  rl  r, butpərəslər w   barlik yalo  anqilar  a bolsa, ularning k  smiiti ot bilən günggürt yenip turuwat  an k  ldur — bu bolsa ikkin  i   l  mdur». (Limn   Pyr g3041 g4442) 9 Ahir  i y  tt   balay  'ap  t bilən tolo  an y  tt   qinini tut  an y  tt   p  rixtidin biri kelip, manga s  zl  p: — K  l! Sanga K  zining jorisi bolidio  an k  zni kərsitip k  yay, — dedi. 10 Andin u meni Rohning ilkidə bolo  an h  lda yoo  an w   egiz bir taoşka elip k  ydi. U y  rdin manga Hudadin qik  an mukəddəs x  h  r Yerusalemning   rxtin q  x  uwat  anlikini k  rs  tti. 11 Uningda Hudaning xan-xəripi bar idi, uning julasi intayin k  mm  tlik g  h  rning, yexil yakutt  k yaltirio  an hrustalning julasio  a ohxaytti. 12 Uning qong həm egiz sepili bar idi; sepilning on ikki d  rwazisi bolup, d  rwazilarda on ikki pərixətə turatti. H  rbir d  rwazining   stig   Israillarning on ikki kəbilisidin birining ismi yezilo  anidi. 13 M  xri  k t  ripid     q d  rwaza, ximal t  ripid     q d  rwaza, j  nub t  ripid     q d  rwaza w   m  o  rip t  ripid     q d  rwaza bar idi. 14 X  h  rning sepilining on ikki ul texi bolup, ularning   stig   on ikki isim, y  ni K  zining rosulining isimliri p  t  kl  ktur. 15 Manga s  z kil  an p  rix  tining k  lida x  h  rni, uning d  rwaziliri w   uning sepilini   lq  y  dio  an

altun k  mux   lqig  q h  sa bar idi. 16 X  h  r t  t qasa bolup, uzunluk   bil  n k  ngliki ohxax idi. P  rix  t   x  h  rni h  sa bil  n   lqidi — on ikki ming stadiyon k  ldi (uzunluk  , k  ngliki w   egizliki t  ngdur). 17 U sepilnimu   lqidi. Sepilning [kelinlik  ] insanlarning   lq  m birliki boyiq  , y  ni xu p  rix  tining   lqimi boyiq   bir yüz k  rik t  t j  yn  k k  ldi. 18 Sepilning kurulusi bolsa yexil yakuttin, x  h  r   yn  kt  k s  z  ik sap altundin bina kilin  anidi. 19 X  h  r sepilining ulliri h  rhil k  mm  tlik yakutlar bilən bez  lg  nidi. Birin  i ul tax yexil yakut, ikkin  isi k  k yakut,   qinqisi h  k  k, t  tin  isi zumr  t, 20 b  xin  isi k  zil h  k  k, altinqisi k  zil kaxtax, y  ttinqisi serik kwarts, s  kkizin  isi sus yexil yakut, tok  kuzinqisi topaz, oninqisi yexil kwarts, on birin  isi s  s  n yakut w   on ikkin  isi piroza idi. 21 On ikki d  rwaza on ikki m  rwayit idi, demək d  rwazilarning h  rbiri birdin m  rwayittin yasalo  anidi. X  h  rning o  l yoli   yn  kt  k s  z  ik sap altundin idi. 22 Xəhərdə h  q  kand  k ibad  thana k  rmidim, q  nki Həmmigə K  dir P  rw  rdigar Huda w   K  za uning ibad  thanisidir. 23 X  h  rning yorutuluxi   q  n k  yax  a yaki ayo  a mo  htaj   m  s, q  nki Hudaning xan-xəripi uni yorut  kanidi, uning qirio  i bolsa K  zidur. 24   لل  r x  h  rdiki yorukluk  ta yüridu; y  r y  zidiki padix  hl  r xanux  wkitini uning iqig   elip kelidu. 25 Uning d  rwaziliri k  nd  zd   hərgiz takalmaydu (  m  liy  tt   u y  rd   ke  a zadi bolmaydu). 26 H  rk  ysi   لل  rning xanux  wkiti w   h  rm  t-izziti uning iqig   elip kelinidu. 27 H  rk  nd  k h  ram n  rs   w   h  rk  nd  k yirginqlik i  larni kiləuqi yaki yalo  anqilik kiləuqi uning  a kirəlməydu; p    t nami K  zining həyatlik d  ptirid   yezilo  anlarla kir  l  ydu.

22 Andin [pərixətə] manga hrustald  k parkirak həyatlik s  yi e  kiwat  an d  ryani k  rs  tti. Dərya Hudaning w   K  zining t  htid  n qik  an bolup, 2 xəhərning o  l yolineg otturisida e  kiwat  kanidi. D  ryaning bu təripidə w   u t  ripidimu on ikki hil mew   beridio  an, hər ayda mewil  y  dio  an həyatlik dərihi bar idi; dərəhning yopurmak  liri   لل  rning xipasi   q  n idi. 3 Lənət deg  n   mdi bolmaydu; Hudaning w   K  zining t  hti xəhərning iqid   bolup,

Uning qul-hizmatkarliri Uning xizmat-ibaditida bolidu. 4 Ular Uning jamalini korida; Uning nami ularning pexaniliriga putukluk bolidu. 5 U yarda asla keq bolmaydu, na qiraq nuriqa, na quyax nuriqa mohtaj bolmaydu. Qunki Parwardigar Huda ularning ustida yoridu, ular abadil'abadigiq hokim suridu. (aion g165) 6 Parixta manga: — Bu sozlar hakiqiy va ixanqliktur; payqambarlarning rohlirining Rab Hudasi yekin kalgusida yuz berixi muqarrar bolqan ixlarni Oz qul-hizmatkarliriqa kersitix uqun, parixtisini awatti, — dedi. 7 («Mana, pat yekinda keliman! Bu kitabtiki bexaratning sozlrini tutquqi xixi bahltiktur!») 8 Bularni angliuqi va kerguqi man Yuhannamən. Bu ixlarni angliqinimda va kerginimda, bularni manga kersatkən parixtigə səjdə qilqili ayiqi aldioqa yikildim. 9 Lekin u manga: — Hərgiz undak qilma! Mənmə Hudaning sən və qerindaxliring bolqan payqambərlər bilən ohxax qul-hizmatkarimən. Hudaqla ibadət qil! — dedi. 10 U manga yənə: — Bu kitabtiki bexaratning sozlrini peqətlimə; qunki bularning waqti yekin kəldi. 11 Qəbihlik qilquqi xixi qəbihlikni qiliwərsun; pəskəx xixi bolsa pəskəxliktə turiwərsun; həkqaniy xixi bolsa həkqaniyliqini yurgüziwərsun; pak-muqəddəs xixi bolsa pak-muqəddəsliktə turiwərsun, — dedi. 12 «Mana, pat yekinda keliman! Hərkimning əməliyitigə qarap beridiqinimni Özüm bilən billə elip kelimən. 13 Mən «Alfa» və «Omega», Birinqi və Ahirqi, Muqəddimə və Hatimə Özümdurmən». 14 Hayatlik dərhihining mewisidin nesip bolux və dərwaziliridin xəhərgə kirixkə muyəssər bolux uqun tonlirini yuqanlar bahltiktur! 15 Xəhərnin sirtidikilər — itlar, sehərgərlər, buzukluk qilquqilar, qatillar, butpərsələr, yaloqanqilikqa huxtar bolqanlar və əməl qilquqilardur. 16 «Mənki Əysa jamaətlərni dəp silərgə bu ixlarning guwahlikini yətküzüx uqun parixtəmnə awəttim. Dawutning Yiltizi həm Nəslə, Parlaq Tang Yultuzidurmən!» 17 Roh və toyi bolidiqan qiz: «Kəl!» dəydi. Angliuqi: «Kəl!» desun. Ussioquqi hərkim kəlsun, haliqan hərkim hayatlik süyidin həqsiz iqsun. 18 Mənki bu kitabtiki bexaratning sozlrini angliqanlarqa guwahlik berip aqahlandurimənki: kimdikim

bu sozlərgə birnemini qoxsa, Huda uningqa bu kitabda yeziloqan balayə'apətlərni qoxidu. 19 Kimdikim bu bexaratlik kitabning sozlrinin birər sozni elip taxlisa, Hudamu uningdin bu kitabda yeziloqan hayatlik dərhihadin və muqəddəs xəhərdin bolidiqan nesiwisini elip taxlaydu. 20 — Mana, bularqa aqah-guwah Bərgüqi bolsa mundaq dəydi: — «Xundaq, pat yekinda keliman!» — «Amin! Kəl, ya Rab Əysa!» 21 Rab Əysa Məsihnin mehir-xəpkiti barlik muqəddəs bəndilər bilən billə bolqay, amin!

*Muqəddəs xəbərinin, yəni Hudadin qıqқан, huddi öz yigitigə toy pərdazlırını qılıp
hazirlanoqan kızdək yengi Yerusalemnin ərxtin qüxüwatқанlıqını kərdüm. Ərxtin yuqırı
kətürülgən bir awazning mundaq degənlikini anglidim: «Mana, Hudaning makani
insanların arisididur; U ular bilən billə makanlıxip turidu, ular Uning həlqi bolidu.*

Huda Əzimu ular bilən billə turup, ularning Hudasi bolidu.»

Wəhiy 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aīōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aīōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aīōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Pinyin/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Rimliklaroqa 10:7
Wəhiy 9:1
Wəhiy 9:2
Wəhiy 9:11
Wəhiy 11:7
Wəhiy 17:8
Wəhiy 20:1
Wəhiy 20:3

aidios

Rimliklaroqa 1:20
Yəhuda 1:6

aiōn

Matta 12:32
Matta 13:22
Matta 13:39
Matta 13:40
Matta 13:49
Matta 21:19
Matta 24:3
Matta 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yuhanna 4:14
Yuhanna 6:51
Yuhanna 6:58
Yuhanna 8:35
Yuhanna 8:51
Yuhanna 8:52
Yuhanna 9:32
Yuhanna 10:28
Yuhanna 11:26
Yuhanna 12:34
Yuhanna 13:8
Yuhanna 14:16

Rosullarning paaliyatliri 3:21
Rosullarning paaliyatliri 15:18
Rimliklaroqa 1:25
Rimliklaroqa 9:5
Rimliklaroqa 11:36
Rimliklaroqa 12:2
Rimliklaroqa 16:27
Korintliklaroqa 1 1:20
Korintliklaroqa 1 2:6
Korintliklaroqa 1 2:7
Korintliklaroqa 1 2:8
Korintliklaroqa 1 3:18
Korintliklaroqa 1 8:13
Korintliklaroqa 1 10:11
Korintliklaroqa 2 4:4
Korintliklaroqa 2 9:9
Korintliklaroqa 2 11:31
Galatyaliklaroqa 1:4
Galatyaliklaroqa 1:5
Əfəsusluklaroqa 1:21
Əfəsusluklaroqa 2:2
Əfəsusluklaroqa 2:7
Əfəsusluklaroqa 3:9
Əfəsusluklaroqa 3:11
Əfəsusluklaroqa 3:21
Əfəsusluklaroqa 6:12
Filippiliklaroqa 4:20
Kolossiliklərgə 1:26
Timotiyoja 1 1:17
Timotiyoja 1 6:17
Timotiyoja 2 4:10
Timotiyoja 2 4:18
Tituska 2:12
İbraniylaroqa 1:2
İbraniylaroqa 1:8
İbraniylaroqa 5:6
İbraniylaroqa 6:5
İbraniylaroqa 6:20
İbraniylaroqa 7:17
İbraniylaroqa 7:21
İbraniylaroqa 7:24
İbraniylaroqa 7:28
İbraniylaroqa 9:26
İbraniylaroqa 11:3
İbraniylaroqa 13:8
İbraniylaroqa 13:21
Petrus 1 1:23

Petrus 1 1:25
Petrus 1 4:11
Petrus 1 5:11
Petrus 2 3:18
Yuhanna 1 2:17
Yuhanna 2 1:2
Yəhuda 1:13
Yəhuda 1:25
Wəhiy 1:6
Wəhiy 1:18
Wəhiy 4:9
Wəhiy 4:10
Wəhiy 5:13
Wəhiy 7:12
Wəhiy 10:6
Wəhiy 11:15
Wəhiy 14:11
Wəhiy 15:7
Wəhiy 19:3
Wəhiy 20:10
Wəhiy 22:5

aiōnios

Matta 18:8
Matta 19:16
Matta 19:29
Matta 25:41
Matta 25:46
Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yuhanna 3:15
Yuhanna 3:16
Yuhanna 3:36
Yuhanna 4:14
Yuhanna 4:36
Yuhanna 5:24
Yuhanna 5:39
Yuhanna 6:27
Yuhanna 6:40
Yuhanna 6:47
Yuhanna 6:54
Yuhanna 6:68

Yuhanna 10:28
Yuhanna 12:25
Yuhanna 12:50
Yuhanna 17:2
Yuhanna 17:3
Rosullarning paaliyatliri 13:46
Rosullarning paaliyatliri 13:48
Rimliklaroʻja 2:7
Rimliklaroʻja 5:21
Rimliklaroʻja 6:22
Rimliklaroʻja 6:23
Rimliklaroʻja 16:25
Rimliklaroʻja 16:26
Korintliklaroʻja 2 4:17
Korintliklaroʻja 2 4:18
Korintliklaroʻja 2 5:1
Galatiyaliklaroʻja 6:8
Tesalonikaliklaroʻja 2 1:9
Tesalonikaliklaroʻja 2 2:16
Timotiyoʻja 1 1:16
Timotiyoʻja 1 6:12
Timotiyoʻja 1 6:16
Timotiyoʻja 2 1:9
Timotiyoʻja 2 2:10
Tituska 1:2
Tituska 3:7
Filemonoʻja 1:15
Ibraniylaroʻja 5:9
Ibraniylaroʻja 6:2
Ibraniylaroʻja 9:12
Ibraniylaroʻja 9:14
Ibraniylaroʻja 9:15
Ibraniylaroʻja 13:20
Petrus 1 5:10
Petrus 2 1:11
Yuhanna 1 1:2
Yuhanna 1 2:25
Yuhanna 1 3:15
Yuhanna 1 5:11
Yuhanna 1 5:13
Yuhanna 1 5:20
Yəhuda 1:7
Yəhuda 1:21
Wəhiy 14:6

eleēse

Rimliklaroʻja 11:32

Geenna

Matta 5:22
Matta 5:29
Matta 5:30
Matta 10:28
Matta 18:9
Matta 23:15
Matta 23:33
Markus 9:43

Markus 9:45
Markus 9:47
Luʻka 12:5
Yakup 3:6

Hadēs

Matta 11:23
Matta 16:18
Luʻka 10:15
Luʻka 16:23
Rosullarning paaliyatliri 2:27
Rosullarning paaliyatliri 2:31
Korintliklaroʻja 1 15:55
Wəhiy 1:18
Wəhiy 6:8
Wəhiy 20:13
Wəhiy 20:14

Limnē Pyr

Wəhiy 19:20
Wəhiy 20:10
Wəhiy 20:14
Wəhiy 20:15
Wəhiy 21:8

Sheol

Yaritilix 37:35
Yaritilix 42:38
Yaritilix 44:29
Yaritilix 44:31
Qəl-bayawandiki səpər 16:30
Qəl-bayawandiki səpər 16:33
Kənun xərhi 32:22
Samu'il 1 2:6
Samu'il 2 22:6
Padixahlar 1 2:6
Padixahlar 1 2:9
Ayup 7:9
Ayup 11:8
Ayup 14:13
Ayup 17:13
Ayup 17:16
Ayup 21:13
Ayup 24:19
Ayup 26:6
Zəbur 6:5
Zəbur 9:17
Zəbur 16:10
Zəbur 18:5
Zəbur 30:3
Zəbur 31:17
Zəbur 49:14
Zəbur 49:15
Zəbur 55:15
Zəbur 86:13
Zəbur 88:3
Zəbur 89:48

Zəbur 116:3
Zəbur 139:8
Zəbur 141:7
Pənd-nəsihətlər 1:12
Pənd-nəsihətlər 5:5
Pənd-nəsihətlər 7:27
Pənd-nəsihətlər 9:18
Pənd-nəsihətlər 15:11
Pənd-nəsihətlər 15:24
Pənd-nəsihətlər 23:14
Pənd-nəsihətlər 27:20
Pənd-nəsihətlər 30:16
Həkmət toplioʻuqi 9:10
Küylərnig küyi 8:6

Yəxaya 5:14
Yəxaya 7:11
Yəxaya 14:9
Yəxaya 14:11
Yəxaya 14:15
Yəxaya 28:15
Yəxaya 28:18
Yəxaya 38:10
Yəxaya 38:18
Yəxaya 57:9
Əzakiyal 31:15
Əzakiyal 31:16
Əzakiyal 31:17
Əzakiyal 32:21
Əzakiyal 32:27
Hoxiya 13:14
Amos 9:2
Yunus 2:2
Həbakkuk 2:5

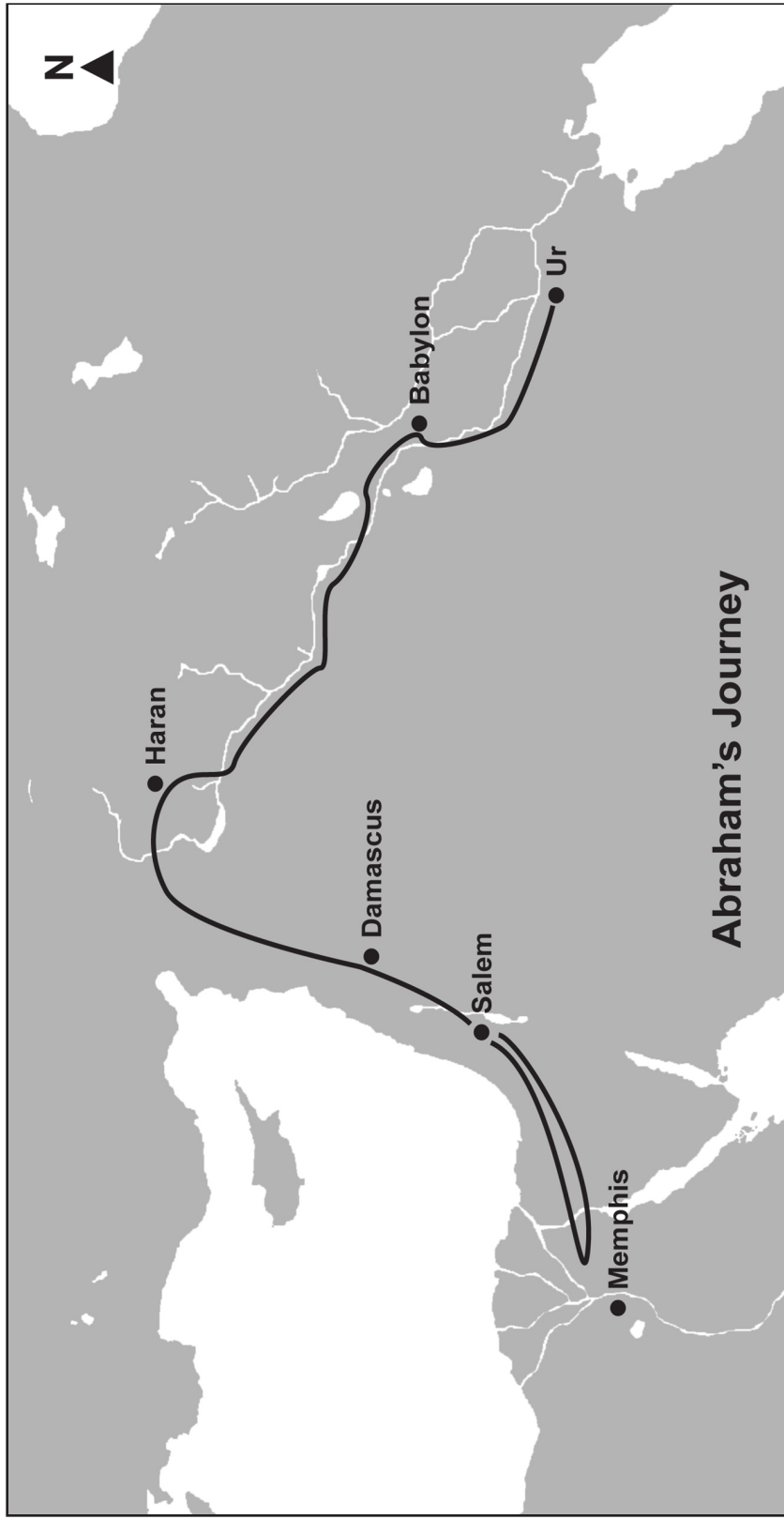
Tartaroō

Petrus 2 2:4

Questioned

Petrus 2 2:17

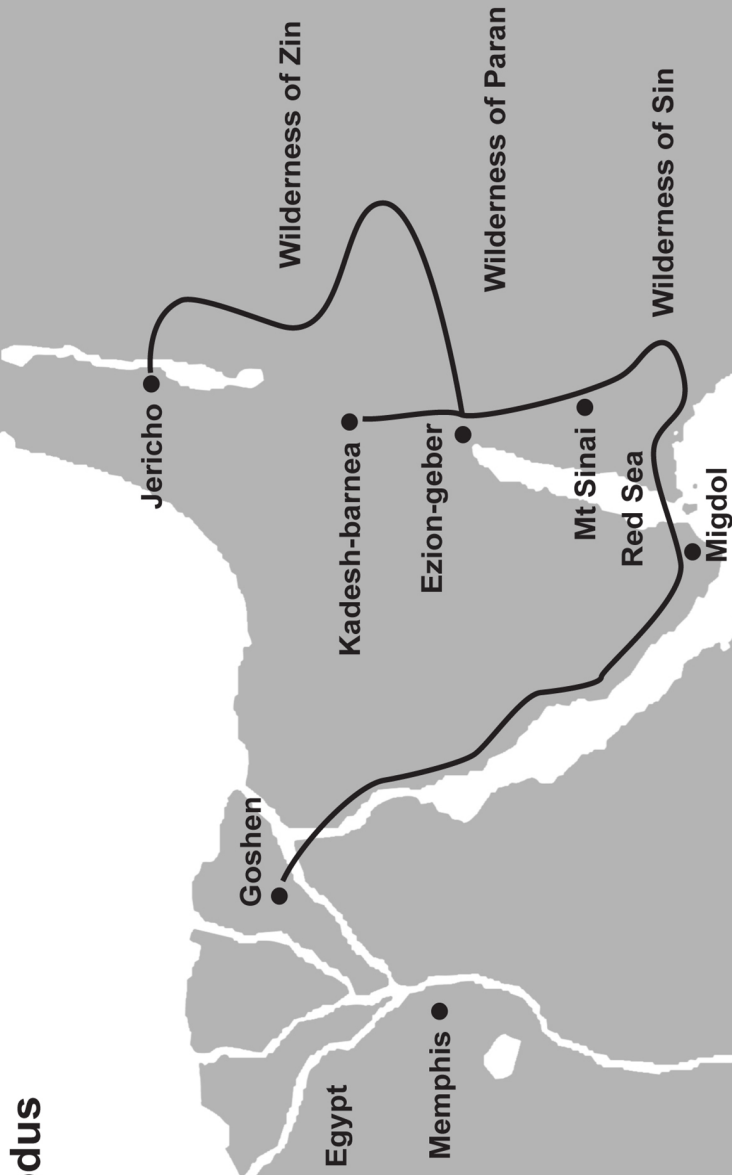

Etikadi boloqaaqa, Huda Ibrahimni uningoqa miras süpitidä barmäqäi boloqan zeminoqa berixqa qaqiroqanda, u itaät qıldı;
u kəyərgə barıdıoqanlıqını bilməy turup yoloqa qıktı. - İbraniylaroqa 11:8

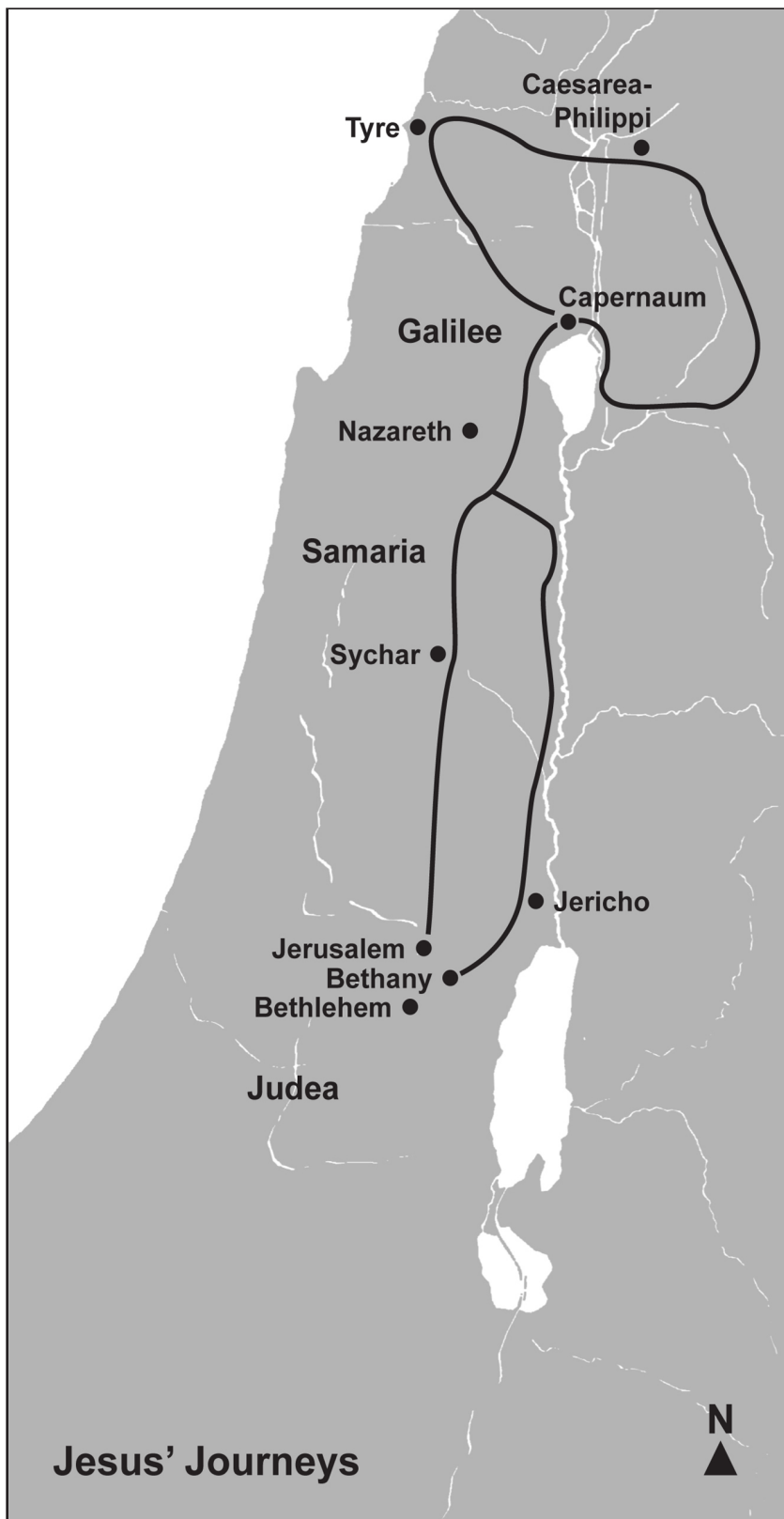

Israel's Exodus

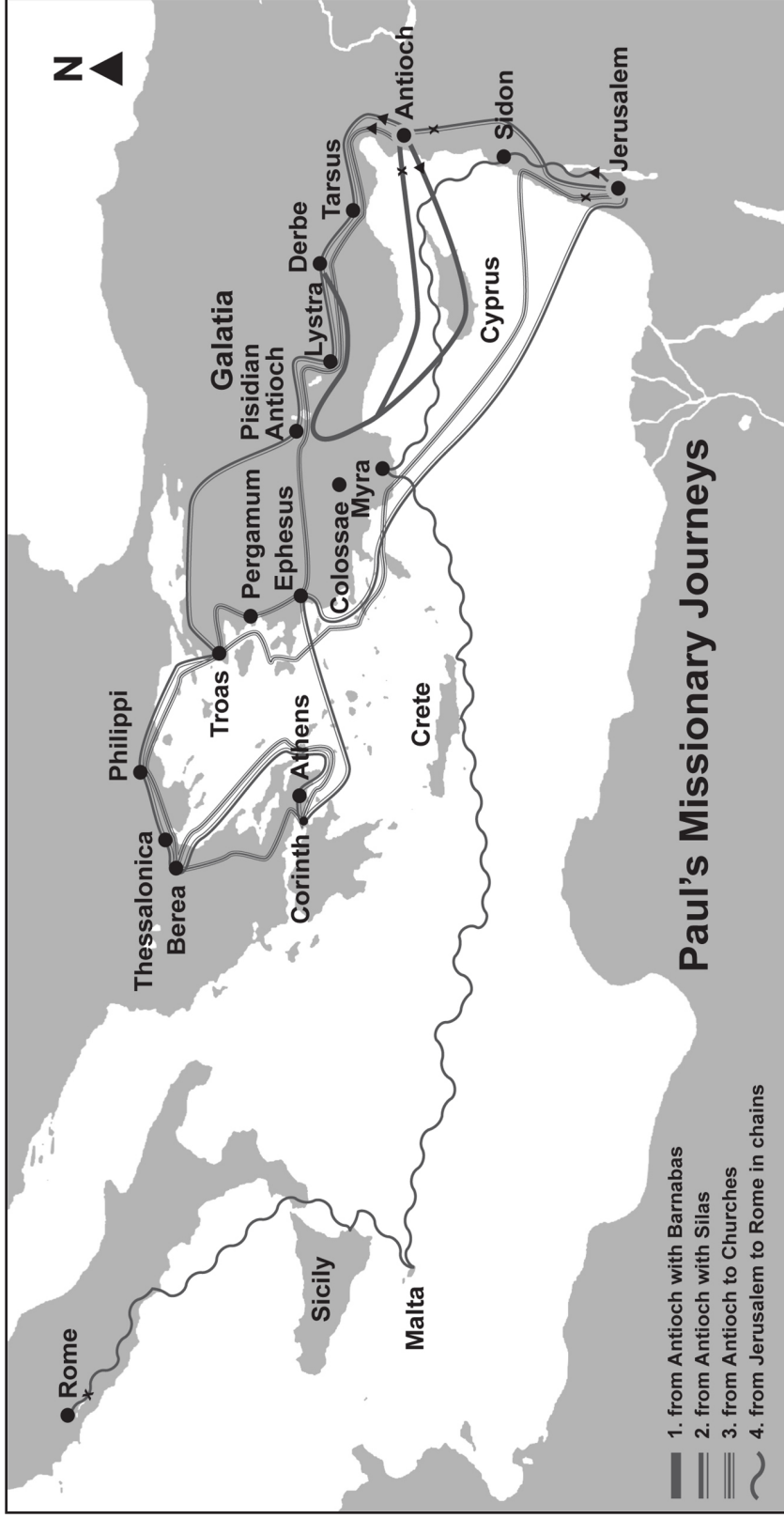
Әмма Пирәwn һәлкәни кетхкә қояғандин кейин, Филестиәләрнинг земинидики yol yekin болсиму, Һуда ularни xu yol билән бәхлимиди; қинқи u: «һәлкәм јәנגгә уғрап қалса, қорқуп пухайман қилип, Мисирәя яһип кетхи мумкин» дәп ойлотаһиди. - Мисирдин қилқих 13:17

Qünki İnsan' oqlimu dərwekə xu yolda kəpqlik mening hizmitində bolsun deməy, bəlkı kəpqlikning hizmitida bolay wə jenimni pida qılıx bədlığə nuroqun adamlərni hərlükə qılıray dəp kəldi. - Markus 10:45

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people**
- 1956** Jim Elliot martyrd in Ecuador
  - 1830** John Williams reaches Polynesia
  - 1731** Zinzendorf leads Moravian mission
  - 1614** Japanese kill 40,000 Christians
  - 1572** Jesuits reach Mexico
  - 1517** Martin Luther leads Reformation
  - 1455** Gutenberg prints first Bible
  - 1323** Franciscans reach Sumatra
  - 1276** Ramon Llull trains missionaries
  - 1100** Crusades tarnish the church
  - 1054** The Great Schism
  - 997** Adalbert martyrd in Prussia
  - 864** Bulgarian Prince Boris converts
  - 716** Boniface reaches Germany
  - 635** Alopen reaches China
  - 569** Longinus reaches Alodia / Sudan
  - 432** Saint Patrick reaches Ireland
  - 397** Carthage ratifies Bible Canon
  - 341** Ulfilas reaches Goth / Romania
  - 325** Niceae proclaims God is Trinity
  - 250** Denis reaches Paris, France
  - 197** Tertullian writes Christian literature
  - 70** Titus destroys the Jewish Temple
  - 61** Paul imprisoned in Rome, Italy
  - 52** Thomas reaches Malabar, India
  - 39** Peter reaches Gentile Cornelius
  - 33** Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?				
			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son	God's perfect fellowship	
		Holy Spirit		
	Mankind	Living		
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?					
Fallen				Glory	
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth	
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City	
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth					
Luke 16:22 Blessed in Paradise					
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment					
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command					
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels	
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa		
			Revelation 19:20 Lake of Fire		
			Revelation 20:2 Abyss		

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Xuning üqün, berip pütkül allərni [özümgə] muhlis kılıp yetixtürünglar, xundakla ularni Ata, Oqul wə Muqəddəs Rohning namiqə təwə kılıp qemüldürüp, - Matta 28:19

